Deuteronomy

With the Targum, 1917 JPS Translation, and Rashi

Formatting by Nathan Kasimer

©Nathan Kasimer, 2021 (5782). This text may be re-used under the terms of the Creative Commons Sharealike 2.0 licenses (CC-BY-SA), the terms of which are available here: https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/. This book includes the following texts:

- Migra According to the Masora
- License: CC-BY-SA
- מקראַ על פּר מסוררה/ikiw/gio.eource.org/wiki
- Targum Onkelos, vocalized according to the Yemenite Taj
- License: CC-BY-SA
- TITIL MITGTIONIES Source: https://he.wikisource.org/wiki/org/
- Rashi Chumash, Metsudah Publications, 2009
- License: CC-BY

All these texts were retreived from Sefaria. It was typeset and formatted using ETEX, using the Shlomo font by Shlomo Orbach from https://sites.google.com/site/orlaeinayim/download and the EB Garamond font by Georg Duffner from http://www.georgduffner.at/ebgaramond/index.html. Both of these were used under the terms of the SIL Open Font License.

הפטרת דברים	49I 99I
עשרת הדברות בטעם עליון	191
שירת הים ועשרת הדברות עשרת הדברות בטעם עליון	191
פרשת תאת הברכה	121
פרשת האינו	140
פרשת וילך	132
פרשה נצבים	129
פרשה כי חבוא	110
פרשה כי הצא	63
פרשה שופטים	LL
פרשת ראה	22
פרשה עקב	٤2
פרשת ואתחנן	18
פרשת דברים	I
əbinə əgsel	Λ
Introduction	ΛĮ

תוכן העניינים

OGL T⊄Г'□ - noitouborinI

הפטרת שבת ראש חודש	061
הפטרת שבת ראש הודש	78I
מפטיר לשבת ראש חודש	78I
הפטרת וילך	
הפטרת האזעו	181
הפטרת וילך	
	· · · · · · · · /./.T
הפטרת כי תבוא	
הפטרת שופטים	
הפטרת שופטים	

Introduction

This humash is intended primarily for learning *Shnayim Mikra veEchad Targum*, but to be versatile enough to be usable in a synagogue. To that end, it includes multiple texts used as the "Targum"—Targum Onkelos itself, the commentary of Rashi, and a translation into English. For Haftarot, special Maftir portions, and Shabbat Minha readings, only Hebrew and English are printed, since these sections are included for ease of use in synagogues rather than for study use.

The text of the Torah itself is from the Mikra at pi Masorah project. The text was selected for its open licensing, extensive source documentation, and accuracy in presenting the masoretic text. The text of Targum is the Wikisource Targum, which is based on Yemenite texts (particularly the 1901 edition of the Taj). It was selected for its accurate vocalization. The English translation is the from the Metsudah edition. All these texts were retrieved from Sefaria. Data for aliya divisions, haftarot, and lengths of parshiyot was pulled from Hebcal. Information on which special Mastriv and Hastravot can occur on which Sabbaths is from the Koren Shabbat Chumash. Sedarim data was pulled from Mikra at pi Masorah.

I hope this text will be helpful to those who use it.

Jange Guide

notes.

This text has minimal notations about various textual differences in the Masoretic text of the Torah. For information where this text varies from others, see the notes of the Mikra al pi Masorah project, or notes in Minhat Shai. The Mikra al pi Masorah project also has information in its notes about variations in customs about where to divide aliyot. Only differences that affect the consonantal text as it appears in a Seder Torah are noted. Kamatz Katan is indicated with a special symbol for the text of the Torah, but not in the text of the Targum. Paseq is indicated with a vertical bat with a space on both sides, but the line indicating a munah legarmet has no space between the line and the preceding word.

To reduce confusion, different numbering systems used for running verse references are numbered differently. Roman numerals are used for chapters, Hindu-Arabic numerals for verses, and Hebrew letters for Sedarim. In verse references in notes, however, chapters are listed in Hindu-Arabic numerals. Where there are attested seder divisions that are not included in the traditional 154-seder count, the number is printed with an asterisk, indicating that it is a seder break but the seder number has not increased. Instances where there are variations in tradition for the start of a seder number brackets or parentheses.

Names of parshiyot, aliyot, and the number of verses in each parsha are noted in Rashi script. The weekday aliyot can be assumed to end where the second aliya begins. The ending is noted if that is not the case. The and TRTW indicate the weekday aliyot. Aliyot for doubled parshiyot are in parentheses.

Parsha breaks are indicated with a Dor o in parentheses. A petuha is a paragraph break that ends a line, a setuma is a break where a blank space is left mid-line. Keri ukhetiv instances are noted with brackets and letters indicating which text is the keri and which is the ketiv.

Large/small letters are printed in the text. Note that in an actual Seder Torah the large/small letters have the top of the letter aligned with the rest of the text. They are printed aligned with the bottom line here due to typesetting considerations. Other special letters are indicated with parenthetical

פֹאבׁן יבוֹן עַפֹּג וֹלְבוֹן וֹשׁגּוֹע בַּמִימָבֹא לָפֿבוּג זם סוּנ خَفَالُجُد خُمُّلُكُم بِيرِ مِنكَ خَدال لِي لَا لَذِي خَمَلُخُنُهُ لَمْحَ لِيُعَلِّنِينَا נבנים אֶּלְ-בֶּלְ-וֹשֶּׁרְאֶלְ בַּעָּבֶר תַנַּרְגֵוֹן בְּיַרְבָּא אַנְכָּע יַהְיִרוֹן עַּלְ

ער־שַּׁמִיר עַר קבונע: ַ אַּלְּד עְּשֶׂר יוֹם מֵחֹלֶב דֶּרֶךְ

אַמֶּר צִּינָר יְרוֹנֶר אָעוֹ אַבְנֶם: קמָּעְ אָּלְ_בֹנוֹ וֹמִּבֹאָלְ כַּכַלְ ווֹטוּ, בֹאַבַבּמוֹם מֻּלָּט בֹמֹמִשׁי._

> ומק במברו מינל דדהב: יבֹשְׁבֹיבוִע אַבִּינִוּנ הַּכְ בֹּהֶבֹא בּשׁאבו אִטַפּּבִי הַּב מֹם כֿל וֹמִבֹאָל בֹמֹבֹרַא אַבְּוּן פַּטִוֹּמוֹא בַּמִבְּיִל מָמָּע

<u>ξ</u>′ŸΠ: אוַבְח מוּרָא דִּשִּׂמִיר עַּד רַקַם מהלף תד עשר יומין מחורב

לכל הפקיד יי ימיה לוקהון: מַבֶּיל מֹשֶׁה עָם בָּנֵי יִשְׂרַאָּל המשר ירחין בחד לירחא וֹנִינִנְי בֹאַנִבֹּגוּן הָּנָוּן בַּנַוּע

> Hazeroth, and Di-zahab. Paran and Tophel, and Laban, and Arabah, over against Suph, between the Jordan; in the wilderness, in the Moses spoke unto all Israel beyond THESE ARE the words which

way of mount Seir. Horeb unto Kadesh-barnea by the It is eleven days journey from

nuto them; had given him in commandment according unto all that the LORD spoke unto the children of Israel, first day of the month, that Moses year, in the eleventh month, on the And it came to pass in the fortieth

כוב זסב שסיס לסס, שנחמר וָכֶמָף הַרְבֵּימִי לָפּ וְזְהָבּ שְשׁי לַבְּעַל (הושע ב, י): ממס שעשימי למריס במלרות בשביל לשון סרע (ספרי ל), ואמס נדברתס במקוס: ודר זהב. סוריקועל סעגל, שעשו בשביל כא, ס), ועל מס שעשו במדבר פארן ע"י המרגלים: וחצרות. במחלוקחו של קרח. דבר אחר, אמר להס, היה לכם ללמוד ולא מלינו מקוס ששמו מופל ולבן, אלא הוכימן על הדבריס שמפלו על המן שהוא לבן, שאמרו וַנַפְּשֵׁנוּ קַבְּה בַּנְּמָס הַקְּלֹהֵל (במדבר שַלְיָם בְּיַם פוּף (מהלים קו, ו), כדאימא בערכין (מו.): בין פארן ובין חפל ולבן. אמר רבי יומנן, מזרני על כל המקרא, על מה שהמרו בים פוף בבואם לים פוף, שאמרו הַמִּבְּלִי הֵין קבְרִים בְּמִלְרַיִם (שם יד, יא), וכן בנפעם מחוך הים, שנאמר וַיַּמְרִי שלמרו מיי יפן מיביניו (שמוח מו, ג): בערבה. בשביל סערנס, שחמלו בבעל פעור בשמים בערבוח מולב: מוד סוף. כל מי שיש לו משובה ישיב: במדבר. לה במדבר היו הלה בערבות מוחב, ומהו במדבר, הלה בשביל מה שהכעיקוהו במדבר, שומעים מבן עמרס ולה סשיבוחם דבר מכך וכך, הילו היינו שם היינו משיבין הוחו, לכך כנסם כולם והמר להם הרי כלכם כהן, סדברים וסוכירן ברמו, מפני כבודן של ישראל: אל כל ישראל. אילו סוכים מקלמן, סיו אלו שבשוק אומרים, אםם סייםם (ו) אלה הדברים. לפי שהן דברי מוכחוח (מפרי א), ומוה כאן כל המקומוח שהכעימו לפני המקום בהן, לפיכך מחם אח

ומלך ומדבק בעצו אמי, ומפני ד' דבריס אין מוכימין אם האדם אלא פמוך למימה, כדי צלא יהא מוכימו ומוזר ומוכימו, וצלא שלא סוכיה את בניו אלא סמוך למיסה, אמר, ראובן בני, אני אומר לך, מפני מה לא סוכהתיך כל הַשָּׁנִים הללו, כדי שלא תניהני (3) ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר הדש באחד לחדש. מלמד שלה סוכיהן הלה פמוך למיהה, ממי למד, מיעקנ וכל כך סימה השכינה מִמְלַבֶּשֶׁמ בשבילכם למהר ביחמכם לחרץ, ובשביל שקלקלמם, הפב חמכם פביבות הר שעיר מ' שנה: בקברום המאוה, שאכלו הבשר חדש ימים, ושבעה ימים שעשו בחזרות להסגר שם מרים, נמזא בג' ימים הלכו כל אומו הדרך, שַּשְׁנִי בְּעָשְׁרִיס בַּמֹדֶשׁ וּגוי (כמד כר י, יל), וככ"ש במיון שלחו את המרגליס מקדש ברגע (מענית כע.), נא מהס שלשים יוס שעשו ו מף סוא מסלך י"א יוס, ואמס סלכמס אומו בשלשה ימיס. שהרי בעשריס באייר נסעו ממורב, שנאמר וַיְּהִי בַּשָׁנָה סַשֵּׁנִית בַּמֹדֶשׁ (2) אחד עשר יום מחורב. אמר לסס משס, ראו מס גרממס, אין לכס דרך קלרס מחורב לקדש ברגע כדרך סר שעיר,

יסא מבירו רואסו וממבייש ממנו כו', כדאימא בספרי (ב), וכן יסושע לא סוכים את ישראל אלא סמוך למימס, וכן שמואל,

שנאמר הְנְיִי שַׁנוּ בִּי (שמואל-ה יב, ג), וכן דוד את שלמה בנו (מ"ה ב, ה):

בּׁמֹמִטֹבׁע בֹּאַבְבוֹמֹג: נְאָׁנֵי מְּלְבָּׁא בַּמְּנֵלְ אַמְּרַ יִנְמָּׁכִ מְנֵי מִלְבָּא בַמְנַנָּן בַּנִינִּ ڈر، קאָמֹרִי אַשֶּׁר יוֹשֻׁב בְּחָשְׁבָּוֹן אַחַבֵּי הַכַּתוֹ אָת סִיחֹן מֶלֶךְ בַּתַר דִּמָחָא יָת סִיחוֹן מַלְכָּא

הַוּאָה לֵאִמֶר: הוּצִיל משֶׁה בַּצֶּר אָת־הַחּוֹרֶה דְּמֹיְאַב שָּׁרִי מֹשֶּה פְּרִָישׁ יָת בַּהַבוֹע בַוּבוֹבוֹן בַּאָבוֹן מואָב בַהַבַּבוֹא בַּוֹבוֹבוֹא

<u> दृ</u>त्त त्युतः בְּחַבֶּב לֵאִמְּב בַבַּלְכֵּם מְּבִב לְמָנִמָּב סִּנִּג לְכִוּן צִּימִיבְחּוּן نْلِيَّكُ \$ُكِيَّادُونَ لِيَكُّلِ هُكُرُدُونَ لَنْ هُكُلِيَّةُ مُقَرِّمٌ مُقَلِّمٌ خُلِيْلَةً

תַנְּתֶר תַנְּלָל נְתַר־פְּרֶת: ڰڎ؇ ڽڿڗؿڗ ٳڽڂڿڗؠٳ بخهور بحورد بجاناه ע וֹאָקַבַּלְקַ אָּכֹּוֹנְן בַּאַנְבָּע בַּעָרָ בַּעָרָ שׁנוּוּנִסְׁמַנּ לַכְּם נּכָאנּ עַוֹר עַאָּמְרִי, אִטַשׁנּנּ וֹמִנְלִנִּ לַכְוּן וֹמִּנְלָנִי

אַשֶּׁר נשְבַּע יָרוֹוֶר לַאַבֹרֶנִיכֶּם ישראל הָאָהֶץ בַּאִּנִּ וּרְשָׁנִּ אָתַ־הָאָהֵץ ڈتان،

> בְּעַשְׁתְּשִׁרוּוִת בְּאָבְרֶתִּי: אמוראי דימיב בּמשְׁבּוֹן וְיָת

> אילפן אוֹרוָהָא הָדָא לְמִימָר:

בְּטוּרֶא הָדֵין:

וֹנִיבְא בַבֹּא וַנִיבָא פַּבַנִי: ומא אובה בוהואר ולבון ער ובֹמֻפּׁגְלַטַא ובֹבַבוְתָא ובֹסַפּֿב

Bashan, who dwelt in Ashtaroth, at Heshbon, and Og the king of of the Amorites, who dwelt in after he had smitten Sihon the king

expound this law, saying: Moab, took Moses upon him to beyond the Jordan, in the land of

long enough in this mountain; in Horeb, saying: 'Ye have dwelt The Lord our God spoke unto us

9

the great river, the river Euphrates. Canaanites, and Lebanon, as far as the sea-shore; the land of the Lowland, and in the South, and by the hill-country, and in the nigh thereunto, in the Arabah, in Amorites and unto all the places and go to the hill-country of the turn you, and take your journey,

their seed after them.' to Jacob, to give unto them and to fathers, to Abraham, to Isaac, and which the LORD swore unto your you: go in and possess the land Behold, I have set the land before

המלכות: מסס, וסוא שנאמר וַיַּבּא סַפַּלִיע (שס יג), ואומר כי רק עוג מלך הצשן נשאר מימר הרפאים (לקמן ג, יא): 🗆 אררעי. שַס הוא טשמרות קרנים שהיו שם רפאים שהרה אמרפל, שנאמר 121 האם בְּשָׁמָּים בְּעַשְׁמָּרִם קַרְנִיִם (בּראשׁים יד, ה), ועוג נמלע אשר יושב בעשתרות. סמלך קשס וסמדינס קשס: - עשתרות. סול לשון נוקין וקושי כמו עשמכום קכניס, ועשמרום זס, ו הילו הימה עיר המרמ ומימון שרוי במוכה, הימה קשה, שהמלך קשה, על המת כמה וכמה, שהמלך קשה והמדינה קשה (שה): בך סוכימן (ספריג): - סיחון וגרי אשר יושב וגרי. מילו למ סיס מימון קשס וסיס שרוי במשבון, סיס קשס, שסמדינס קשס, . אלא לקנסר ולמצוא עילה, שאין בו כח להכניסנו לארץ, לפיכך הממין עד שהפיל סיחון ועוג לפניהם והורישם את ארלם, ואחר (+) אחרי הכוחו. אמר משה, אם אני מוכיהם קודם שיכיםו לקלם הארץ, יאמרו מה לוה עלינו, מה הימיב לנו, אינו בא

(a) הואיל. סממיל, כמו הַנֶּס נְחׁ הוֹחַלְמִי (נרחׁשִימ ימ, כו): באר אח החורה. נשנעיס לשון פירשה להם:

מנורס וכליס, קבלמס מורס, מנימס לכס מנסדרין שרי אלפיס ושרי מאומ: (6) דב לכם שבת. כפשומו, ויש מדרש הגדה, (ספרי ה) הרבה גָדָלָה לכס ושכר, על ישינחכס בהר הזה, עשיחם משרן

מכְנ' שׁבּׁבּׁל לְחֵשׁנֹב וישׁם מוו כְנ' לַבְבּ לְדָּבֵּי בִשׁינִק וֹשָׁיִבְשׁוֹ (שבו תום מוי): וקסרי וכוי, כדאימא בספרי (ו): עד הגהר הגדור. מפני שנוכר עס ארך ישראל קוראו גדול, משל הדיוע אומר, עבד מלך בערבה. זס מישור של יער: בהר. זס סר סמלך: ובשפלה. זו שפלם דרוס: ובנגב ובחוף הים. אשקלון ועזס (ד) פנו וסעו לכם. זו דרך ערד ומרמס: ובאו הד האמודי. כמשמעו: ואל כל שכניו. עמון ומולג וסר שעיר:

<u>לאַ אַנַלַלְ לְבַּגִּי, הָאָט אָטַבֶּם:</u>

לְסִוּבְרָא וֹשְׁכִוּן: לְמֶּוּמֶּר בְּוּעַ אֶּלֹא וֹכִּילְ בַּלְעוְגַרִי נְאָמָר אֵבֶלְהְם בַּמְּתְ תַּהָוֹא לֵאמָר נַאֲמָרִית לְּכוֹן בִּעְּדְנָא תַהוּא

myself alone; saying: 'I am not able to bear you And I spoke unto you at that time,

וְהְנְּכֶם הַנְּנְם פְּכִנְכְּבֶּר הַמְּּמְנִם אֵנִהַכְנְן נְמָא בֵּנְן פְּכִנְכִבֵּר " נְהְנָה אֶלְהַנֶם הַנְבָּה אָנְהָה נִי אֶלְהַכִּוּן אַלְּנִי נְּיִם בְּּבְנְבִּרִי אַנְהָה נִיִּבְּיִּן יִיִּמְאַ

ځلت שְׁמַנְאַ לְסִנְּנִי:

וולבן אַנְכָם כּאָאָר

ځڅ□∶

וֹאַמִּגמִם בַּבְאַמָּגכִם:

יַלְשָּׁאַכֶּם וְרֵיבְּבֶם:

בבב ויקביה והכון קטא דמפיל عدر مُرَدُت حُدُت الْأَلَاء فَمُثَابِ مُرَادِ مُرْدِيا خَلْنَدِيا الْمُثَالِةِ عَلَادًا فَمُثَالِهِ عَلَا الْمُثَالِةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَالِةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عِلْمُ الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عِلْمُ عَلَيْكُم الْمُثْمِ عِلَيْكُم عِلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْمِينَا عِلَيْكُم عَلَيْكُم عَلِيم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلِيم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلِيم عَلِيم عَلِي عَلِي عَلَيْكُم عَلِيم عَلَيْكُم عَلِيم عَلَيْكُم عَلَيْكُم عَلِيم عَلَيْكُم عَلَيْ יְהְנֵה אֶבְיהַיִּ אֲבִוּהַכֶּם יְמַל יִי אֶבְהָהָא דַּאֶבְהָהָבוּן יוֹמִיף

מינבונו לגלפוכול לבילכול: אַמּא לַבַּגַי מַבְשַׁכֵּם אַנְכַבוּוֹ אַסוָבַר בַּלְשִוֹּבוּ

נֹאַמִנּגנון בֿוּמָגן הַּבָּוֹכוּוֹ: לְאִּבֹּמִּיכִם וֹסִיכִּלְטִּוֹו יִתּוֹבֹּגוֹ לְאִבֹּמִיכִוּוֹ ַ לַכְּם אַּנֹמָוִם שַׁכֹּמֹנִם שַבוּ לְכִוּן וּוּבַּעוֹן שַכִּוּמִוּן

the LORD your God hath multiplied

hath promised you! more as ye are, and bless you, as He make you a thousand times so many The LORD, the God of your fathers,

the stars of heaven for multitude.—

you, and, behold, ye are this day as

cumbrance, and your burden, and How can I myself alone bear your

knowledge, and I will make them To lluf bas, and full of tribes, wise men, and Get you, from each one of your your strife?

heads over you.'

٤ı

ΙI

ОТ

כדאי לעלמו, ילחק כדאי לעלמו, יעקב כדאי לעלמו: למלחמס, אלו לא שלחו מרגליס, לא סיו לריכין לכלי זיין: - לאבחיכם. למס סוכיר שוב לאברסס לינחק ולישקב, אלא אברסס (8) ראה נחתי. בעיניכס אמס רואיס, איני אומר לכס מאומדומשמועה: באו ורשו. אין מערער גדצר, ואינכס לריכיס

אלילים, שאם דן והורג ומכה וחונק ומעה את דינו וגוול אין בכך כלום, אני אם חייבתי ממון שלא כדין, נפשות אני נתבע, בו וַיֶּמְפַס מָבֶּל בְּסְבְּס (שם ס, יא), אומר מי יוכל לשפומ, אלא כך אמר שלמס, אין דייני אומס זו כדייני שאר האומות עובדי את העונש מכס ונתנו על הדיינין. וכן אמר שלמה, פִי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּע אָת עַמֶּךְ הַפְּבֵּד הַאָה (מלכים־אֹ ג, ע), אפשר מי שכתוצ - סמן, וסגיז את סשליו, לא סים יכול לדונס, אלא כך אמר לסס, ס' אלסיכס סרצה אתכס, סגדיל וֶפֶרִים אתכס על דייניכס, נעל אוכל לבדי וגוי. אפשר שלא היה משה יכול לדון את ישראל, אדם שהוליאם ממלרים, וקרע להם את הים, והוריד את (9) ואומר אליכם בעת ההוא לאמר. מסו לאמר, אמר לסס משס, לא מעלמי אני אומר לכס, אלא מפי סקצ"ס: - לא

בושמר וְקַבַּע שָׁם לְבָּעֵיקָס נְפָבָ (מבלי כב, כג):

סנכם משולים כיום, קיימים לעולם כחמה וכלבנה וככוכבים: (10) והגכם היום ככוכבי השמים. וכי ככוכני סשמים היו נמומו סיום, וסלא לא סיו אלא ששים רצוא, מסו וסנכם סיום,

לברכחנו, כבר הבעיח הקב"ה את אברהם אַשֶׁר אָם יוכַל אִישׁ לְמְנִיֹם וגוי (בראשית יג, מו), אמר להם זו משלי הוא, אבל הוא (11) יוסף עליכם ככם אלף פעמים. מסו שוב ויברך אמכם כאשר דבר לכם, אלא אמרו לו, משה, אמה נותן קלבה

עליכס ענום רעום וחושב עליכס מחשבות (ק"ה מנות וחשבונות): ודיבכם. מלמד שהיו רוֹגְנִיס: בן עמרס לגאם, שמא אינו שָפוּי בחוך בימו, אימר לגאם, אמרו מה ראה בן עמרס שלא לגאם, מה אמס סבורים, יושב ויועך לסביא, יש לי ראיות לסביא, מומיף אני עליכס דיינין: ומשאכס. מלמד שסיו אפיקורסין, סקדיס משס ללאת, אמרו מס ראס . אלא מפי הקב"ה: – שרחכם. מלמד שהיו ישראל מרחמין, היה אחד מהם רואה את בעל דינו נולח בדין, אומר יש לי עדים (בו) איבה אשא לבדי. אם אומר לקצל שכר לא אוכל, זו סיא שאמרמי (ק"א שאמרנו) לכם, לא מעלמי אני אומר לכם יברך אמכס כאשר דבר לכס:

ששיר, כשמציאין לו דינרין לראום רואה וכשאין מציאין לו יושב וחוהה, נבון דומה לשולחני מגר, כשמציאין לו מעום לראום כסופים: - וגבוגים. מדינים דבר מסוך דבר. זהו ששאל אַרֶּיוֹם אֹם ר' יוםי, מה בין חכמים לגדונים, חכם דומה לשולחני (13) הבו לכם. הומינו עלמכם לדבר: אנשים. וכי מעלה על דעתך ושים, מה הלמוד לומר הנשים, לדיקים: הכמים.

אָמֶּג צַבְּרָהָ כַּגַּמְנִני: *י וֹשׁהֹּנֹג אִשְׁג וֹשַּׁאִמְׁבְנִ סִּוֶּבְבַבַּבַבַּבַבַּבַ נִאִּטִּגִּבַשוּן זִטָּג נִאָּמָבַשוּן שַּׁצֵּגן

﴿مِثَاثِمَادُ صَادِقُاتُ الْمُعْادِقُ الْمُعْادِقُ الْمُعْادُ الْمُعْادُةُ الْمُعْادُةُ الْمُعْادُةُ الْمُعْادُ שמלבי לאבני לאבני לאלבים אַלפָּים וֹמָבִי מֹאִנִי וֹמָבֹי אִנִינָם בֹאָמִּגם הֹבְנִבִּים הַּנְנ יּ אָלְמֻּׁיִם חֲכְמִים וֵידָעִּים נָאָמֵן

אַנות וּבָּין גַּרְוֹּי بِهُوَمُقُلَ مُثِيرًا حُيلًا هُنِم بَدَيلًا יי ההוא לאמר שְׁמִעַ בֵּין־צָּחִיכֶם נְאָצְנֶוֹר אָר־שְׁפְּטֵיכֶּם

עַקר לין אַלַי יִשְׁעַעָּיִי: עוּא וְתַבְּבַרְ אָּמֶּר יִלִּמָּר מִכָּם אָנִה כַּנְ עַמִּהְפָּׁה לָאַלְעַנִים

פֹטִילִמֹא בַּמִבְּיִלְטַא לְמִהְּבַּר:

نمُندنا خِمَحَمْددِبا: אַלַפּֿג וֹנַבּׁנָג מָאַנֹטָא וֹנַבּנָג זטעון בישון אַכּיכון בּבּני יניבון הבימין ימדען ימניהי אָבֹמּיבֶּם וּדִבָּרִית נָת בַישִׁי שִּבְמִיכּוֹן

لأدلك: גוּבְרָא וּבֵין אֲחוּהִי אַבוּכוּן וּהָדִינוּן קוּשְׁטָא בֵּין בענא למומר שׁמַענו בון יפפידית ית דייניכון בעינא

ٳ؆ڛڟڎڐ؊؞ בולה. מוכון שלבבון לוטו אָב, בּינָא בַייָ הוּא יפּהְנָטָא לא שֹבשׁבוּן מו פֿבּם װּבּבא מבן וֹמוֹבֹא בֹבַבֹּא שַׁהָּמֹמתוּן לאַ עַבְּיִרוּ פַּוֹיִם בַּמִּמְפָּׁמ כַּפַּמֹוֹ לַאִ עַמְטַמְנָרַמוּן אַפּּוּ בַּבוֹנִאַ

> good for us to do. thing which thou hast spoken is And ye answered me, and said: 'The

tribe by tribe. and captains of tens, and officers, of hundreds, and captains of fifties, captains of thousands, and captains and made them heads over you, wise men, and full of knowledge, So I took the heads of your tribes,

with him. brother, and the stranger that is righteously between a man and his between your brethren, and judge time, saying: 'Hear the causes And I charged your judges at that

91

ÞΙ

bring unto me, and I will hear it.' that is too hard for you ye shall judgment is God's; and the cause afraid of the face of any man; for the and the great alike; ye shall not be judgment; ye shall hear the small Ye shall not respect persons in

בראשיכם. כאשים ומכובדים עליכם, שמסיו נוסגין בסס כבודויכאס: - ואשמם. מסר יו"ד, למד שאשמומיסס של ישראל . איני יודע מי סוא, ומאיזה שבט סוא, ואס הגון הוא, אבל אחס מכיכין בו, שאחס גדלמס אוחו, לכך נאמר וידועים לשבטיכס: כואס, וכשאין מביאין לו סוא מְשַוֵר ומביא משלו: וידועים לשבטיכם. שהס ניכרים לכס, שאס בא לפני מעומף בעלימו,

לו דורון וסוא נושל לנו פניס (ספרי יד): לעשות. אס סיימי ממעלל, אמס אומריס עשה מהרה: ממך שנלטערם עליה, אלא ידעםי מחשבוחיכה, שהייחה אומריה עכשיו יחמנו עלינו דיינין הרבה, אה אין מכירנו אנו מביאין (14) וחענו אוחי וגוי. מלממס את הדבר להנאמכס, היה לכם להשיב, רבינו משה, ממי נאה ללמוד ממך או ממלמידך, לא מלויום בראשי דייניסס, שסיס לסס לממום ולכוון אומס לדרך סישרס:

שרי אלפים. אחדממוה על אלף: שרי מאוח. אחדממוה על מלה: ושושרים. מניתיעליכה לשבעיכה אלו הכופתין עליכם. שמנהגו בהם כצוד, ראשים צמקח, ראשים צממכר, ראשים במשא ומחן, נכנס (מציחו לצ"ה) אחרון ויולא ראשון: משבע מדום שאתר ימרו למשה, ולא מלא אלא שלשה, אושים לדיקים, חכמים, וידועים (ספרי מו עיין בחוקוני): ראשים בני אדס שנקראו אמים וְבֵמִיס, מלק ונמלה, וכל לשון מבה: אנשים חבמים וידועים. אבל נבונים לא מלאמי, זו אחת (EI) ואקח אח ראשי שבטיכם. מְשַׁכְמִּיס בדבריס, מבריכס, על מי במחס להחמנוח, על בני מברהס ינחק ויעקב, על

גרו, אף על עסקי דירס, בין חלוקם אחים, אפילו בין חנור לכיריים (סנסדרין ז:): (סערענד), כמו זַכוֹר (שמוס כ, ז) וְשָׁמוֹר (לסלן ס, יב): ובין גרו. זס בעל דינו, שאוגר עליו דברים, (ספרי) דבר אחר ובין כלשעבר, לשעבר הייתס ברשות עלמכס, עכשיו הרי אתם משועבדים ללפור (ספרי שם): - שמוע. לשון הווה, אודג"מ בלע"ז דין זה לפני פעמים הרבה, אלה היו נושלים ונומנים בו (ספרי מו): בעה ההוא. משֶׁמִנִּימִים אמרמי להם, אין עכשיו (15) ואצוה את שפטיכם. אמרמי להם הוו ממונים גדין, אם בא דין לפניך פעם אחת שחים ושלש, אל מאמר כבר בא וטמכין ברלועה על פי הדיינין:

קרובי אושיבנו דיין בעיר, והוא אינו בקי בדינין, נמלא מחייב את הוכאי ומוכה את החייב, מעלה אני על מי שֶׁמֶּנֶהוּ כאילו (דו) א חבירו פנים במשפט. זה הממונה להושיב הדיינין, שלה יאמר היש פלוני נאה או גבור אושיבנו דיין, היש פלוני

خَرِينَا خُرُدُهُ كُمُلًا يَعْمُهُا: 81 נְצְּבְּנֶה צֶּהְכֶם בְּעָה הַהָּא צֵּה וּפַּפֵּידִיה יָהְכוֹן בְּעַּדְּנָא הַהוּא

וּנֹבֵא מֹּב בֿבֹתְ בַּבוֹנֹה: פַאַמֶּר צְּנָה יְהְנָה אֶלַהֵיני אָלָנִיּ אַמָּר רְאִימָם בְּרָרְ הַבְּרָ פּי הַמֶּרְבֶּרְ הַנְּּרוֹלֹ' וְהַמּוֹרְאַ הַהְוֹא בְּלִ עַוְבָּרָא רַבָּא וּרְחִילָא וּנִּסַּׁת מִּעוִיָּד וַנְּּלְבְּ אַנוּ כַּלְ_ וּנִמּלְנָא מִעוִיבר וַעַלִּילָנָא נִע

ځاړن: בְאֵמְנְיִּי אֲמֶבִייִנְינְעִ אֶּכְיַנִינִּ נְתֵּן מִירָא בְּאֵמִירָאָר בּיִי אֶלְהַנָּא נאַמָּר אַבְבָבֶם בַּאַטַם עַד־הַר נַאַמָּרִית לְכוֹן אַהַיתוּן עַד

אַגַשׁוֹעׁי וֹאַגַשַּׁי מַוֹיִעוּי يجد بمثم هِكير هِخمِرة كِهِ יי אַת־הָאָהֶץ עַלְה הַשׁ כַּאֲשֶׁר אַרְעָא סַק אַהְסֵין בְּמָא דְּעַבֶּיִל בַּאָּע לַּעַוֹּ וֹעַזְּע אֶבְמַינִּנְ בַבְּלֵּנִנְ עַנִּינִ בּיִעָּב הֹי אֶבְטִנְ שַׁבַּמָּנִי הַיַּ

\$٢.21: לְּנִי נִאָּנִי נִימֹנְיִם אָמֶּב לֹבֹאָ בּבְּר אָנוַ נַיגַנִגר אָהָר נַעָּבְיר לנו אַנוַ נוֹאַבוּ אָנִינִי בּוֹבֹמֹלִא וֹנַאַלַנִין אַנישי נְשְּׁלְנְחָׁר אָנִשִׁים לְפָּנְינוּ וְיַחְפָּרוּ־ رَنَكُلُكُمُا جُرِي خُذُكُمُ رَنِجُمُٰلِهِ

ני כַּלְ פַּטַׁנְמִנָּא בַּטַּהְבָּבוּנוֹ:

אָבְעוֹא וֹעוֹא וֹאִנוֹא הֹג בַבוֹ באמולאני למא בפפיר ההוא דְּהַוֹיִתון אורַח טוּרָא

גַבְיב לַנָא:

שׁבְעַל וֹלָא שִׁשְׁבָּר: ... אֶלְיִׁא בַּאַּבְּטִיטַׁנּ לְנִּ לְאַ

אַבְעָא וְיָהְיבוּן יְתַנָא פָּתְנַתָּא نظت، خلاله CIĆCIL

> all the things which ye should do. And I commanded you at that time

Kadesh-barnea. commanded us; and we came to Amorites, as the LORD our God by the way to the hill-country of the dreadful wilderness which ye saw, went through all that great and And we journeyed from Horeb, and

God giveth unto us. Amorites, which the LORD our unto the hill-country of the And I said unto you: 'Ye are come

07

81

fear not, neither be dismayed.' thy fathers, hath spoken unto thee; possession, as the Lord, the God of the land before thee; go up, take Behold, the Lord thy God hath set

shall come.' go up, and the cities unto which we word of the way by which we must the land for us, and bring us back men before us, that they may search one of you, and said: 'Let us send And ye came near unto me every

כוסה, ומיממי סודיעו, כשבא למשוח אם דוד, וַיַּרְא אָם מֻלִּיֹאָב וַיּאֹמֶר אַךְ נָגֶד ס' מְשִׁיחֹ (שם מו, ו), אמר לו סקצ"ה, ולא אמרת בנום ללפחד (ספרי יו), וכן שמואל אמר לשאיל אָלכִי הַרֹאָם (שמואל-אַ ט, יט), אמר לו הקצ"ה, חייך שאני מודיעך שאין אחד כדין, אמס מוקיקני לסחיר לו, נמלא שֶׁהַשֵּימָ עלי המשפע (סנהדרין מ.): - הקרבון אֵלִי. על דבר זה נסחלק ממנו משפע לא מגורו, לא מכנים דבריך מפני איש, לשון אֹנֵר בַּקַיִן (משלי י, ס): כי המשפט לאלהים הוא. מס שאמס נועל מוס שלא דינר, אוכנו עכשיו, וכשיצא למוץ אומר אני לו, מן לו שאמה מייב לו: לא הגודו מפני איש. לא מיראו (ספרי יו). דבר אמר יתְצֶׁנֶה לפרנסו, אוכה אם העני ונמלא ממפרנס בנקיוח. דבר אחר, שלא מאמר, היאך אני פוגם בכבודו של עשיר זה בשביל לפניך, לא מסלקנו לאחרון (סנהדרין ה.). דבר אחר כקטן כגדול משמעון כחרגומו, שלא מאמר, זה עני הוא, וחבירו עשיר הכיר פנים בדין (ספרי יו): - בקטן בגדול חשמעון. שיהא חביב עליך דין של פרומה כדין של מאה מנה, שאם קדם ובא

(18) אח כל הדברים אשר חעשון. אלו י' דנריס שנין דיני ממונות לדיני נפשות: מנכי סרומס, פֿל פַבַּע פֶל עַרְפָסוּ (שס ז):

(19) המדבר הגדול והנורא. שסיו זו נחשים כקורות, ועקרזים כקשמות:

אליהן. ממלס לכנוש: דבר. בליוס לשון סס מדבריס (מפרי כ): אח הדרך וגרי. לין דרך שלין בס עקמימום: ואח הערים אשר גבוא לפניסס, אבל כאן, ומקרבון אלי כולכס, בערבוביא, ילדיס דומפין אם הזקניס וזקניס דומפין את הראשים: וישיבו אחבו וגוי (לקמן ס, כ), אומס קריבס סימס סוגנמ, ילדיס מכבדיס את סוקניס ושלמוס לפניסס, ווקניס מכבדיס את סראשים ללכת (22) וחקרבון אלי כלכם. פערצוציא, ולסלן סוא אומר וַמִּקְרְצוּן אַלִי בָּל בָאשׁי שִׁבְּשִינֶס וְזִקְנִינֶס, וַמֹּחֹמֶרוּ בֵּן בֶּרֶקָנִי

ς

رَمُّ בُم: מְנֵנֶם מְמָּב אֵנְמָנִם אָנָמָ אָנוֹע אַנוֹע אַנוֹע נוומר במונו עבבר נאפע מפס ומפר במיני פהנמא ידברית

זַנַר אָמֻבָּל וֹנְרַגָּלִי אָטָר: לב ניפְנוֹ נַיַּעֲלֵוּ הַהְהְרָה נַיְּבְאוּ עַ*ד*־ וְאִהְפְּנִיאִּ וּסְלִיקוּ לְטוּרָא נַאֲתוֹ

<u> אַשְׁר יְהוָה אָלהַוּנוּ נֹתַן לְנוּ:</u> בְבְר וַנְאַמְרוּ מוֹבָר הַאָּבֶין ָ_ֻ ַ וּיּוְבֹּרוּ אֵלֻינוּ וּיִּהְּבוּ אָלַוֹנוּ تنظير خنتم مؤتر بهنا

ۋر יְהוָה אֶלהֵיכֶם: ⁹ וֹלְאָ אֶׁבֹּיִעֵּׁם לְהַּלְְעִ וֹשַּׁמִׁבְיִ אֶּעַ_ וֹלְאִ אֶּבִּיִעוּן לְמִפַּׁל וֹסִבִּיִּבְעוּוּ

בְאָמְנִי לְנַהָּמִּנִינִי: מאָבוּ מגּבוום לַשָּׁר אָשָׁנוּ בּוֹר र द्वंद्रित ्तांत् श्रंतः तांश्रहा رَقِرُنُونَ جِعُلُكِرِهُ مِ رَفِعِمْدٍهِ وَقَلَالُهُمْ لِهِ الْعَامِلِةِ الْعَامِلِةِ الْعَامِلِةِ ا

₩□: בּהֵּמִנִם וֹנִם_בֹּנָ, הַּנֹטִנִם בַאָּננּ לבׁם מפוני אבונס גדלת וכאונת 82 אָנוַ לִבְבְּנִוּ כָאמָר עַם גַּּדְוֹלִ אָנָהו אָנַהְנוּ עֹלִים אַהְונוּ הַעָּסוּ לְאָן צַּנִהְנָא סְלָקון צַּהַנָא הְּבָרוּ

> חַר לְמִבְּטָּא: מַלְּכֵון שַׁבִּי הַּמָּב צִּיּבְּבוּן צִיּבְבָּא

מַר נַהְלָא דְּאָהָבָלָא וֹאַלִּילִי

אֶלְעַלָּא וֹעִיב לַנָּא: פּטוֹלמא נֹאֹמִרוּ מִבֹא אַבְּמֹא בַּיִּי וֹאָטִועוּ לַנֹא וֹאָטִוּדוּ וֹטַנֹא וּנֹסִיבוּ בְּיַרְרוֹן מֵאָבָא בַאַרְעָא

מל מימְרָא דַין אֶלְהַכוֹן:

ڂۺ؞ڴ؞ڹٮٙڎ۬؉؞ לַמֹמִסְב וֹעַלָּא בֹּירָא בַּאָּמִירָאַר おはされ ごぶしれな נאָמֹבִשׁנוּ בֹּבַמְנִּי בְּמַמֶּכְנִיכנן

יִּבְּרָא הַוֹנִגִּא הַמָּוֹ: יכְּרִיכְן עַּר צֵית שְׁעַיָּא וְאַרְ בְּנֵי نقظيك ضفثه ككنيا تكككا וֹנו לַבּוֹא לַמִּוֹמָר מַּם רַב

> for every tribe; I took twelve men of you, one man And the thing pleased me well; and

valley of Eshcol, and spied it out. the mountains, and came unto the and they turned and went up into

'su otnu which the LORD our God giveth word, and said: 'Good is the land down unto us, and brought us back land in their hands, and brought it And they took of the fruit of the

Lовр уош God; against the commandment of the Yet ye would not go up, but rebelled

hand of the Amorites, to destroy us. land of Egypt, to deliver us into the He hath brought us forth out of the said: 'Because the Lord hated us, and ye murmured in your tents, and

*Δ*τ

57

t7

٤7

the Anakim there.' moreover we have seen the sons of great and fortified up to heaven; and and taller than we; the cities are melt, saying: The people is greater brethren have made our heart to Whither are we going up? our

שנים עשר אנשים איש אחד לשבט. מגיד שלל היה שנע לוי עמהם (שם כל): לדבריכס, שמא מחורו בכס כשמראו שאיני מעכב, ואמס לא חורמס בכס: ואקח מכם. מן סברוריס שבכס, מן סַמֶּמֶלְמִיס כלום, אמר סלוקם בלבו, בעום סוא זה שלא אמלא בו מוס, מיד אמר לו עול מעותיך ואיני מנסהו מעתה, אף אני הודימי לסבירו מכור לי סמורך זס, אמר לו סן, נוסנו אסס לי לנסיון, אמר לו סן, בסריס וגבעום, אמר לו סן, כיון שראס שאין מעכבו (23) ויישב בעיני הדבר. בעיני ולא בעיני המקוס, ואס בעיני משה היה עוב למה אמרה בתוכחות, משל לאדם שאומר

(פב) ויורדו אלינו. מגיד שלרך ישרלל גבוסס מכל סלכלום: "יאנורו טובה הארץ. מי סס שלמכו עובסס, יסושע (24) עד גדר אשבול. מגיד שנקרא על שם סופו: וירגלו אותה. מלמד שהלכו בה ארבעה אומנין שָמִינְעָבֶּנ (שם כב):

(26) וחמרו. לשון המרקה, המרקמס כנגד מאמרו: ις(ε (**20 ct**):

וסוליאנו ממלרים למם לנו אם ארך כנען: נומן של שקים, ולמי שסום שונה נומן לו של בעל, הרך מורים של שקים סים, שנילום עולה ומשקה הומה, והרך כנען של בעל, סונאמו לשנאס סימס, משל למלך בשר ודס שסיו לו שני בניס, ויש לו שמי שדות אחת של שַקְיָא ואחת של צַּעַל, למי שסוא אוסב אמס שונאיס אומו, משל סדיוע אומר, מס דְּבְלְבָּךְ עַל רַמַעֶךְ תַס דְּבְלָבֵּיִּ שַּׁלֶךְ: בשנאח ה׳ אחנו הוציאנו מארץ מצרים. (TS) וחדגנו. לשון סרע, וכן דְּבְּבֵיי נְרְבֶּן (משלי יח, מ), מדס סמולים דבס בשנאח הי אחנו. וסום סים פוסב פמכס, מבל

(82) ערים גדולות ובצורות בשמים. דנרו סכמוניס לשון מַבְּמִי:

﴿ كَلَّ لِسَارِكُ لِمَا ذَا الْمُوافِقِ الْمُوافِقِ الْمُوافِقِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ בּׁמּוּבָּׁר אָמֶּׁר נְמִּבְּגֹּטִּי לְנִישׁ אָבְׁמֹא מִבְּטִא בּּבּיִנִים לְמִטּּוּ unto your fathers, the good land, which I swore to give יני הַרָּוֹר הְהָעֶע הַאָּה אָה הְאָנֶר הָאָבֶין דָּרָא בִּישָׂא הָבִין יָה men, even this evil generation, see 38 אָם_וֹרְאָה אִישׁ בְּאָנְשָׁים הָאָּכֶּה אָם Surely there shall not one of these خُيَّاريّال: ניקער: swore, saying: בְּהְגְמֵיכֵון וּרְגֵיז פְּהְגְמֵיכֵון וּרְגֵיז your words, and was wroth, and ŧε ÷ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אָת־קַוֹל דִּבְרֵיכֶה And the LORD heard the voice of יְבַעוּרָא צַעְּנָוֹא בּיִטְּטָא: באובטא كنكردا שַּׁלְכוּ בְּשׁ וּבּמְּנוֹ וּנְמֶם: in the cloud by day.' كغيشته فخيجته خقنتيند קולני קראָטָכָם בַּבֶּבֶרְ אָהָּרַ you by what way ye should go, and מהבי לאהבייהכין בעמידא tents in: in fire by night, to show בּ לְכֶּם מָּלִיִם לְשַׁלִּיִם לאַנְקְלָא לְכוּן אָנִר בֵּית seek you out a place to pitch your تبزيد خفتره فيثك خند Who went before you in the way, to במֹבַבּב בוֹבמוכנו באונומא څڅ۵۲۱: בַּיהוָה אֶל'הַיכֶם: מִבוּמִנּוּל the LORD your God, 78 בּ וּבַדְּבֶר הַזָּהְ אֵינְכֶם עַאֲמִינִּם · Yet in this thing ye do not believe ニロロビババン شتال خاشرديا <u> הַּלְּרִם הַגָּּה:</u> אַנְרָא הָדֵין: אַּמֶּר הַלַלְמָם עַּר־בּאָבֶם עַּר־ דְהַלֵּיכְהוּן עַר מֵימִיכוֹן עַר until ye came unto this place. ישְאַ־אָישׁ אָתַ־בְּגָוֹ בְּכְלְ־תַּבֶּרֶךְ מִּבְּרָאְ יָת בְּרֵיה בְּכָלְ אִיְרָחָאִ his son, in all the way that ye went, God bore thee, as a man doth bear ı؛ بِשְׂאֲדִּ יְהֹנְה אֱלֹהֶיִּדְ כַאֲּשֶׁר יָיָ אָלִבוֹע בַּמָא צַמְסִוּבַר ıε hast seen how that the Lord thy يخفذخر لخمر نغين لخمد يخفذه عنتينه لاوبخنك and in the wilderness, where thou ځ<u>ې</u>رترديا: מְשָׁבְעָ אִשְׁכֵּם בַּמִגְּבִום לְמִּנִוּכֶם: in Egypt before your eyes; בּאַבר שִּמְכוּן according to all that He did for you ענא נֹלְעָוֹם לָכִּים בַּּכֶּלְ אָּמָּר מִימְרֵיה וְגִיחַ לְכוֹן כְּכֹל before you, He shall fight for you, 30 ٠٠ יִהְנָה אֱלְהֵיכֶם הַהֹלֵּךְ לִפְּנֵילֶם ון אֵלְנַכוּן דִּמְדַבָּר בֶּדָמִיכוֹן Тће Lояп your God who goeth וֹלָא עֹבְעַבוּן מִנְּעוּן: ייראין מהם: neither be afraid of them. ⁶² נְאָמֶׁר אֵּלְכִּיׁם לְאָרַעַּמָּרְגִּוּן וֹלְאָר נִאָּמָרִית לְּכִוּן לָא טִתַּבְּרִוּן 67 Then I said unto you: 'Dread not,

٤٤

(92) לא חערצון. לשון שבירה כתרגומו, ודומה לו בַּעֲרוּן נְמָלִים לִשָּׁכִּן (מֹיוּב ל, ו), לשבור נתלים:

(05) ילחם לכם. נטני(כס:

יד, יש), משל למהלך בדרך ובנו לפניו, באו לקמים לשבוחו וכוי: אם כישל וגוי: באשר ישא איש את בנו. כמו שפירשמי אלל וַיִּפַע מַלְפַוּ סְבֵּלֹהִים סַלְלֵּךּ לְפָּנִי מַבֵּנָה יִשְׁרָבֶּל וגוי (שמות (וצ) ובמדבר אשר ראיה. מוקנ על מקרא שלמעלה הימנו, ככל אשר עשה אמכס במלריס, ועשה אף במדבר אשר ראיה

(28) ובדבר הזה. שהוא מבמימכה להביאכה אל הארן, אינכה מאמינים בו:

בְּיִּוְרְשָׁלְ (מלכים־בּ מ, מו): (33) לראוחכם. כמו לסרמומכס, וכן לנְמִמָס סַדֶּרֶךְ (שם יג, כא), וכן לְשָׁמַעַ בְּקוֹל מּוֹדֶס (מסליס כו, ז), וכן לֶלֶבֶמ לְגִּיד

אַשָּׁר מִלֵּא אַדְּרֵי יִרְּוֹר: عَدْ بَلَهُدُكُ الْجُلِيدُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلْمُ الْحِلِيلُولِ الْحِلِيلِ الْحِلْمُ الْحِلِيلِيلِيلُولِ الْحِلْمُ الْحِلِيلُولِ الْحِلْمُ الْحِلْمُ ال זוּקהו בְּגַב בַּן־וְפַּנָה הַוּא אֱלְהֵין בְּגַב בַּר יְפַנָּה הוּא

בּאַמִּבְים בּטור בּטַבְטָא בּיוֹ: بخ كثنا يَمَا يَــــُـــــ في نُخِدَبِن، يَعَرُك אָט בַאָּבֹּא וֹטִוּתֹּש וֹכִיש אָטֵּגו זִּט אַבֹּתֹא

wholly followed the LORD. and to his children; because he hath land that he hath trodden upon, shall see it; and to him will I give the save Caleb the son of Jephunneh, he

לאַעָּר נַּם־אַטַּר לאַ־תָּבָאַ שֶׁם: לי עם בי הקאנף יהנה בגלל<u>ט</u>ם

ترمرح كِرتها: בּבולכון לְמִימִר אַף אַהְ לָא אַב הֹּכִי עוֹע בַנִּי מִן שַבַּם וֹנִ

shalt not go in thither; for your sakes, saying: Thou also Also the Lord was angry with me

تَثَلَادُونَا عُلاءَ شَلِّهُ ذِي הוא גַבא שְׁמָּה אַתַּוֹ הַגַּּל כִּי־הָוּא הוּא גִיעוֹל לְתַמָּן יָתִיה תַפּּיף بمانهو جردرا بعورة جهزاء بمنهو جردرا بهذاء وبهد

אָבׁר הוא יַהְסְׁנְנָה לְיִשְׁבָּאַלִי:

shall cause Israel to inherit it. thither; encourage thou him, for he standeth before thee, he shall go in Joshua the son of Nun, who

אָטַגָּנְר וְהָם יִירְשְׁיִבּי: סַּוֹבְ וֹבְתְּ עֲשִּׁע וְבְּאֵי שְׁשִּׁתְ וְלְעָתָם מִּבְ יִבִּישׁ אָנּוּן יִיצְלְתַשָּׁוֹ כנימי וּבְנֵיכֵם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָּי הַיּוֹם וּבְנֵיכוֹן דְּלֶא יָדַעוּ יִוֹמָא, דֵין لْمَفْكُم يُجْهُد يُحْدَلُهُم ذِكَا نَكَيْكِ الْمَفْذِكِيا لَيَجْمَلُهِا ذِكَتُمُ نَكِيا

ילְבוֹן אֶשְׁנְנַה וְאָנוּן בּירְתִוּנַה:

give it, and they shall possess it. go in thither, and unto them will I knowledge of good or evil, they shall children, that this day have no said should be a prey, and your Moreover your little ones, that ye

68

88

Ζ٤

ئثك تهـ فراد: or וֹאַטִּם פֹּנִוּ לַכִּים וּסִׁמֹּוּ עַמִּגַבְּבֶּנִע וֹאָטוּן אִנִיפֹּנִוּ לַכְוּן וֹמִוּלָנִי

למדקרא אונח ימא דסוף:

the way to the Red Sea.' your journey into the wilderness by But as for you, turn you, and take

ַנְמַּטְיַנֵּנְ כַּגָּלִית הַבֶּוֹרָנִי: ַנְיַם הְגָּרָנְיְ אָצִישׁ אָתַ בְּבֶלֵי מִלְחַמְּתִּי בְּבָׁלְ אַמֶּבְ גַּנְנִינִי נְעוֹנִינִי אַבְעַינִאַ בַּבָּלְ בַּפְּלְבַנִּאָ נְנִ אֶּבְעַנִּאָּ 1+ ליהלָה אַנַּחְנִי נְעַּלֵה וְנְלְהַהְנְיִּנִי
1+ ליהלָה אַנַּחְנִי נְעַלְהַ וְנִלְהַהְנִינִי
1+ ליהלַה אַנַּחְנִי וּנְלְהַהְנִינִי
1+ ליהלַה אַנַּחְנִי וּנְלְהַלְּנִי וּנְלְהַבְּיִנִי
1+ ליהלַה אַנַּחְנִי וּנְלְהַלְנִי וּנְלְהַבְּּיִנִי
1+ ליהלַה אַנַּחְנִי וּנִילְהַבְּיִנִי
1+ ליהלַה אַנַּחְנִי וּנִילְהַבְּיִנִי
1+ ליהלבים אַנַּחְנִי וּנִילְהַבְּיִנִי
1+ ליהלבים אַנַּחְנִי וּנִילְהַבְּיִנִי
1+ ליהלבים אַנְּבְּיִלְהַנִּי
1+ ליהלבים אַנְבְּיַבְּיִּנְיִי
1+ ליהלבים אַנְבְּיִּבְּיִי
1+ ליהלבים אַנְבְּיִבְּיִי
1+ ליהלבים אַנְבְּיִבְּיי
1+ ליהלבים אַנְבְּיִבְּיִי
1+ ליהלבים אַנְבְּיִבְּיִי
1+ ליהלבים אונים אינים אונים ڗٙ؈ٚڎڎڹ؈ڗڝۼۻؙڷڎ؊ڿ؞۩ڝ۫ٙۼڎڔ

וְאָבוּיתוּן לְמִסַל לְמוּבְא: וֹזְבוּגוֹשוּוֹ עַּבַר יָת מָאָנָ, פַבַבוּע בורם ון אַנְהוֹא נפַל וּנִינְהַ וֹאָטִיבְשִוּן וֹאָמֹבִשִוּן לַוְ עַבְּלָּא

the hill-country. deemed it a light thing to go up into every man his weapons of war, and commanded us.' And ye girded on all that the LORD our God we will go up and fight, according to We have sinned against the LORD, Then ye answered and said unto me:

אוֶבוּכֶם: ַ לְאִ עֹהֹּלְנִ וֹלְאִ<u>ַעִילְּנְוֹמְנִי כֹּי אֵינְנִיי לְאִ עִיּ</u>םׁמִּוּ וֹלְאִ עִיּיִעוּוּ בֹּיִבִּ וַנְּאַמֶּר יְחַוְּׁח אַלַן אֶמֶר לְחָם וֹאַמַּר יִיְ לִי אֵימַר לְחִוּ

ننفخديا كُلُو حَمَّرٌ، لُحُدُرديا: لْمِي نَاثَلُونَا مُخْتَلًا هُدًا مُنْ يَا مُحْدَثُنَا فَدَرَّا لَمُعَا

ye be smitten before your enemies.' fight; for I am not among you; lest unto them: Go not up, neither And the LORD said unto me: 'Say

(95) אשר דרך בה. מנרון, שומתר וַיָּבֹּמ עַד מָבְרוֹן (נמדנר יג, כנ):

(עב) התאוף. נממלמלוגו:

שעיר, עמס סמשכו ללד סיס ומקבבו את סר שעיר כל דרומו מן סמערב למורת: לכם. לאמוריכס, ומלכו במדבר ללד ים פוף, שהמדבר שהיו הולכים בו לדרומה של הר שעיר, היה מפסיק בין ים פוף להר (04) פנו לכם. אמרמי לסעביר אמכס דרך רוחב ארן אדוס ללד לפון ליכנם לארן, קלקלמס וגרממס לכס עכוב: פנו

(דף) ויחדינו. לשון הגניי וְשְלִיני שָׁלְ הַמְּקוֹס (במדבר יד, מ), וה הלשון שהמרחס לשון הן, כלומר נודמנחם:

(ב4) לא תעלו. לא עלייה מהא לכם אלא ירידה:

CÄÄL ++ <<!-- Claration | آذككظ אָעֹכֶם עַענאַ וַנַּצָא הְאָמֹרִי הַיֹּשֶׁב בְּהָר הַהוּאֹ וּנְפַּק אָמוֹרָאָה דְּיָהֵיב בְּטוּרָא المَيْرَدُ لِمَلَالُكِ: ושמרו אָט פּֿי יְהוֹנֵה וַמִּזְרוּ וֹמָנִרוּ וֹמָרִיבְתוּוּ עַּלְ מִימְרָא בּיִי נֹאָנַבּׁנַ אָּבִנַכָּם וֹלַאָ הָמִהֹטֹים וּמִלָּילִינִ הֹמִכוּוֹ וֹלָא פֿבּילְטוּוֹ

נֹאַבְׁמַּמִּטוּן וּסִבְּיַלִּטוּן לַמִּוּבָא:

כלא גוטון גבנוטא בשבתושכון ובדפו

\$\$\$.<!\ מְּמָּמְ יְהְנְיִׁבְיְ בְּלֵּלְכְּם וֹלְאֵ בִּאֲנִוּ מִבֵּילְ וֹיִ בְּלְנִיבְוּוֹ וֹלְאַ אַבּּיִר וּנֹאָמְׁבוּ וַטַּבְּבֹּנִ לְפַּוֹּגְ וְיַנְיַעַ וְלַאָּ וַעַּבְּטוּן וּבְבִּיטוּן שָבֹם גֹּוֹ וֹלָאִ

ביוֹמִיָּא דִיהֵיבְהוּן: ^{9†} וּשֹמֵּבׁנִ בֹלֵבְמֵ נְמָנִם וַבְּנִים וּנִינִּבְעוּן בָּרָקָם וּמָנוֹ סַּנִּאָנוֹ

אַלוּה וֹאַלּופֿוֹא וֹט הוּבֹא אוֹרַח יַמָּא דְּסוּף בְּמָא דַּמַבֵּיר <u>ווון ואטפווא וומלוא למגלוא</u>

אָלִוּ וֹלֵּסְׁד אָּעַ_עַרַ_מָּמִּוּר וֹמָוּם

בְּמְּמִנְ נִמָּנִן סְּנִּאָנוֹ: נְיִ מִּמִּנִ וְמִיּוֹ סְנִּאָנוֹ:

נֹאָמָר וֹן לְנִ לְמִנִּתִר:

בּ רַב־לְכֶּם סְב אָמַ־הַהָּרַ הַנָּיָה פְּנִי סִּיִּי לְכוֹן דְּאַמִּיפְּחוּן יָה שִּיּרָא

וֹאָטַ עַהְׁמֹּתְ בַּוֹנִ בְאַמְנַ אַטַּׁם וֹנִט מַמָּא פַּפַּגַע לָמִנמָע אַשַּנּוֹ בבון אַטְפָּנוְ לְכוִן לְצִפּוּנָא:

מֹב'נון בֹטְחוֹם אָבוּיכון בְּנִי

therefore; ye good heed unto yourselves and they will be afraid of you; take children of Esau, that dwell in Seir; border of your brethren the saying: Ye are to pass through the And command thou the people,

long enough; turn you northward.

Ye have compassed this mountain

And the LORD spoke unto me,

sboke unto me; and we compassed

Way to the Red Sea, as the LORD

journey into the wilderness by the

Then we turned, and took our

according unto the days that ye

So ye abode in Kadesh many days,

not to your voice, nor gave ear unto the LORD; but the LORD hearkened

And ye returned and wept before

beat you down in Seir, even unto

you, and chased you, as bees do, and

that hill-country, came out against

and went up into the hill-country.

LORD, and were presumptuous,

against the commandment of the hearkened not; but ye rebelled

So I spoke unto you, and ye

And the Amorites, that dwell in

mount Seir many days.

:gaives

abode there.

Hormah.

Π

9t

St

ממיס: (44) כאשר חעשינה הדבורים. מס סדנורס סולת, כשסיל מכס לת סלדס מיד ממס, לף סס כשסיו מגעים בכס מיד

מּנְכוּן וְיִסְמַמֶּרוּן כַחַבָּא:

בּיְהְּבִּים בֹּהָמֹנֵר וֹנִינִאַי מִפְּם מֹהָוֹ צִּיִּטִבׁוּ בֹּהָמֹנִר וֹנִצִםֹקְנּוּ

(14) וחשבו בקדש ימים דבים. י"מ שנה, שנאמר כימיס אשר ישבחם, נשאר המפעות, והם היו ל"ח שנה, י"מ מהם עשו (אי) ולא שמע ה׳ בקולכם. כניכול עזימס מדמ רממיו כלילו לכזרי:

ללד סמדבר, שסוא בין יס פוף לדרומו של סר שעיר, וסלבו אלל דרומו מן סמערב למורח. דרך ים סוף. דרך יליאמן (ו) וגפן וגסע המדברה. אילו לא ממאי, היו עוברים דרך הר שעיר ליכום לארץ מן דרומו ללפונו, ובשביל שקלקלו, הפכו בקדש, וי"ש שנה הולכיה וממורפיה וחזרו לקדש, כמו שנהמר וַיְיָשָה בַּמִּדְבָּר (שה לבּ, יג). כך מלחתי בקדר עולם:

(3) פנו לכם צפנה. קוצו לכס לרוח מורחים, מן הדרוס ללפון פניכס ללפון, נמלאו הולכין את רוח מורחים, ווהו שנאמר ממלרים שסוח במקלוע דרומים מערבים, משס סיו סולכיס ללד סמוכם: - ונסב אח הר שעיר. כל דרומו עד ארן מואב:

זַיְּבְטַ מִמָּוֹבַם מֲמֵבְ לְפָבֶן מוִפָּב (בופּמיס יֹפֹ, יה):

וֹנֹמִתְׁנַבְים בֹּאַב:

حُرُون لاِخْزَل:

[t] [a]

\$₹,₽□:

ůĿäμ: الأخلالة

[⁺] ְ מְּבְרִים בִּנְבוּלִ'אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשֶׁׂוּ

וּיִאָּמֶר יְהוְוֹה אֵלַי לֵאִמָּר:

١١ ١٥-٥١١ وَيُهُمُّدُ يَكُدُ

ciùlo Xál latüo:

يثوا يبوت بمابخت

- تِال שֶּעֶיר: لْأَدْم حُدِيْكُ شَكِ خُمْشٍة ثَلَانَاء هُلاء ﴿ قَلَوْنَ لَاذَمْ هُدَا يُدَانِنُهُ خُمْشِهِ ְ לְכֶּם ְ מֵאֲבֹּאֶם מֹּב מִנְבַנֵי בַּנִּב לְכִוּן מֵאָבֹגִּמִיוּן מַּב מִנְּבִנִּ
- בּכּפֹנ יִאָנינִים: נאַכֹּלְשִׁׁם וֹנִם בְּמִנֹם שׁבֹבוֹנ מֹאִשָּׁם נִינִגְלַגְוּן נֹאָב מֹגֹא שׁנֹבּנוּן אַבֹּל טַמְּבַּבוֹנִי בַּאִטַּם בַּבַּפָּל הַבוּבָא טוּבָנון מוּבון בַּבַּסַבּא
- עמון לא קסרה דבר: אַרְבָּעִים שְׁנָה יְהְנָה אֶלְהָיף אָת־הַמִּרְבָּר הַגָּּדִל הַזָּה זָהַוּ ע בכל מעשיה יגד יבע לקה ڲٛۮڷؚڔ٦ ظلخك
- מֹבַבֹּר מוֹאֶב: رزقا رزيتات بهاك لِاللَّهُ ١ (١) **בְּבְּר** ロジベイロ 8 4,44 וֹנֹהַבֶּע מִאָּשׁ אַבוֹנוּ בֹנִי_מֹהָוּ
- ב. לְבֹנוּ לְנִים לֹטִים אָטַ־מֶּר מֵאָרַהַּעָוּן וֹבוּטַאָּ אָבוּ לְבִּנוּ בִּי לְאַ־אָּשְׁוֹ לְבַּׁ מִאַּבֹּגוּ וְנִבְּּאָנִי הֹמִּטוּוְ לַּנִּר אָנִי לְאַ אָּטִוּוֹ לְנִּ מוֹאָׁר וֹאַכְשַׁטֹלֹּלֶּר כֹּם מֹלְטַמֹער מוָאַרֹאָ, וֹלָא טַטַלֹּר, לַמְמֹרַר ניאמר יהוֶה אֵלִי אַל־הָעַר אָת־
- יי הַאָּמָים לְפָּנִים וְאָּבוּ בָה עָם אֵימָהָנִי מִלְּקַרְמִין יָהִיבוּ בַּהּ نَدُمُّا:

לבוק ובב ובם להולים:

- יַבְרָית יָת טוּרָא דְשִׁעִיר: هَمِ ضَائِدًا جُهِ جُدِ جُهِ هُمَّا جُم نَائِدًا خَدِيا هُدَ، جُم هُمَا
- خنيدا خرفغلا نظفيدا:
- לְא שַׁסַבְּשָׁא מִבְּעַם: מומלא בול אלטב לסהלב ΧĽĖάιΙ בּמְעַבְיבּ וֹעַ מַגַּבּבָא נַבּא מולבי ג'בו סופיק לף צורקף וֹ אֶלְבוֹנ בֹּוֹכֹנ בֹכִי
- מֹבְבְּרָא דְּמוֹאָב: ם נאט פונלא נהדבלא אוב ע מוּמְבֹא מֹאִגַע ומֹמֹגוּוִן וֹבַּב ממו בוטלו לממור מאונם וֹמֹבֹוֹנֹא מֹלַוֹנו אַעֿוֹאַ בוּג
- לוֹשׁ וִהַבְיתׁ יָת לְחָיַת יְרוּהָא: נֹאַמֹּר וֹלִ לְּ, לְא שֹׁהֵּנִר מַּלְ
- מם בד וֹסוּג וֹנוֹפֿוּל בֹּוֹבָּבוֹא:

- possession. mount Seir unto Esau for a tread on; because I have given much as for the sole of the foot to not give you of their land, no, not so contend not with them; for I will
- that ye may drink. also buy water of them for money, money, that ye may eat; and ye shall Ye shall purchase food of them for
- '.gnidton with thee; thou hast lacked years the LORD thy God hath been this great wilderness; these forty hath known thy walking through thee in all the work of thy hand; He For the Lord thy God hath blessed
- way of the wilderness of Moab. And we turned and passed by the from Elath and from Ezion-geber. Seir, from the way of the Arabah, the children of Esau, that dwell in So we passed by from our brethren
- -.noissession. unto the children of Lot for a possession; because I have given Ar will not give thee of his land for a contend with them in battle; for I not at enmity with Moab, neither And the LORD said unto me: 'Be
- the Anakim; a people great, and many, and tall, as The Emim dwelt therein aforetime,

- (+) ונשמרחם מאד. ומסו סשמירס, אל מתגרו בס:
- כג), אחד מהם לעשו, ושנים לבני לומ, בשכר שהלך אחו למלרים ושחק על מה שהיה אומר על אשחו אחוחו היא, עשאו כבנו: יד, ד): ירשה לעשו. מאברסס, עשרס עממיס נחמילו, שבעס לכס, וקיני וקניזי וקדמוני סן עמון ומואב ושעיר (נ"ר מד, ומדרש אגדה (מנחומא ישן דברים הוספה ו), עד שיבא יום דריסח כף רגל על הר הוימים, שנאמר וְשָמֶדוּ רַגֶּלֶיוּ וגוי (וכריה (פ) עד מדרך כף רגל. אפילו מדרך כף רגל, כלומר אפילו דריפח הרגל איני מַרְשָׁה לכם לעצור בארלם שלא צרשות.
- (6) חברו. לשון מקח, וכן ששר בְּרִימִי לִי (ברחשיח ו, ס), שכן בכרכי סיס קורין למכירם כירם (ר"ס כו.):
- (ק) בי ה' אלהיך ברבך. לפיכך למ מכפו (מ"מ מכפרו) מת מובתו לסרמות כמילו מתם עניים, מלמ סרמו עליתים עצירים:
- (8) ונפן ונעבור. ללד לפון, ספכנו פנים להלוך רוח מורחית:
- (10) האמים לפנים וגוי. אמה קנור שוו ארן רפאים שנחחי לו לאנרהם, לפי שהאתים שהם רפאים ישנו בה לפנים, אנל גרוי, בשכר לניעות אמס, שלא פרסמה על אביה כמו שעשתה הבכירה, שקראה שם בנה מואב (ב"ק לה:): ער. שם המדינה: ַ זַיְּנְרְ מוֹקְבּ מִפְּנֵי סְטְּס (במדבר כב, ג), שסיו שולליס ובווויס אומס, אבל בבני עמון נאמר וַשַׁל מִּקְנָר בָּס (לֹסלן פּסוּק ימ), שוס (פ) ואל חחגר וגרי. לא אסר להם על מואב אלא מלחמה, אבל מָיַרְאָים היו אוחם ונראים להם כשהם מזויינים, לפיבך כחיב

لْلَوْمُجْرَه نَكُلُمُهُ كِتُلَّهُ مُثِينًا: יי רְפְּאָים יִחְשְׁבָּוּ אַרְ־הָם בְּעַּנְקִים

אַּמֶּרַנְתָּן יְהֹוֶה לְהֶם: خَشِر نَشِرَةِ كُيْرًا نُرَهُبِي מפְּנִיהָם נַיִּמְּבִוּ מַחְמָּם כַּאָּמֶּר בּוּ וּבְׁנָיִ מִּמְּוֹ 'וּבְשִׁים וַנַּמְּטִידוּם بخشيند نِهٰدَ، بَبادِ،صِ خُفَرْني

⁶¹ ชิ่น ปั่นเ โล่ะโเ ลือน หัน โนล

יְהוָה לָהֶם: משבר בשוני פּאָהָב וּהָבּּמּ שָׁם בַּלְ-חַבְּוָר אַנְשָׁי הַפִּלְחַמָּע בָּלְ זִּיְרָא נּיִבָּרִי מִנִּים, פַּרָבָא <u>וְבֶּר שְׁלְשָׁים וּשְׁמִנָה שְׁנְהַ עַּר־</u> ** בּבְנְתֹ מֹב אֵמֶב_מֹבְנִנְ אָט_נֹנוַ *ב* וֹעֹנֹמֶנִם אָּמֶּע עַלַכְּנוּו מִפְּעַרָּמִּ

מְאָבֶר הַמְּחַנֶּה עָד הְּמָּם: ı וַגָּם יַד־יְהֹוָה הָיָהָה בָּם לְהָמֶּם

څڼږلا עָשָּׁבֶׁ מִינִיםוּ קַבְּאַ לְמִמָּת מִינִי עַּמָּא: Ç<u>X</u>₩_ĀŒ

<u>π</u>α: (σ)

81 אַלְּה עֹבֶר הַיָּוֹם אָת־גְּבָרִל אַקּ עָּבַר וִיִּטְא דֵין יָה הָּחוּם

מואֶב אֶנוַ_מֶּנ:

ڲڔڟڷڐڔ: כׁנֹבָרַנֹּא וּמוִאַּבָאָּג לַבַּוֹ לִעוָן נבוֹא משומהלון אַנ אַנון

<u>::</u> 44;4: וֹמִּבְאָב לַאָּבֹת וֹבוּטִּטִינִי צִּינִד ווטוכו פֿאַטֹבעון פֿמָא בּהֹבֹּע שבוון Ċί מלשבעין ובני עשי היורוון ⊔ιĽäι ιĖἀάιL نكيت

: ١٤٠٠ ַנְּעַכְא בַּוֹנִר נַהַּבַּבְנָא נִע נַעַכְא בְּעַן קְנְעוּ נַעֲּבָרוּ לְכִוּן נָת

ווימיָא דְהַלֵּיכְנָא מֶרְקַם גַּיאָה

المالك מאן מּהְבוּים בְּמָא בַּמָּא בַּמָּים בִּי שׁלִטוּן וְעַמִּנִי מִּנִוּן מַּד בַּסְׁבַּ מר דעברוא יה נהלא דונר

וְהַנְה פַּר שָׁלִימוּ כָּלְ וּוּבְרֵי

לְהֵּיבְּיוּהְהוֹלְ מִנּוֹ מַשְּׁרִיתָא עַּר

from Kadesh-barnea, until we were

נאַר מַהָא מוֹ בֶּרָם זִי הַנִּה בָּהוֹן Moreover the hand of the LORD them. the camp, as the LORD swore unto were consumed from the midst of generation, even the men of war,

they were consumed. from the midst of the camp, until was against them, to discomfit them

thirty and eight years; until all the come over the brook Zered, were

And the days in which we came

brook Zered.' And we went over the

Now rise up, and get you over the

land of his possession, which the

in their stead; as Israel did unto the

them from before them, and dwelt

succeeded them; and they destroyed

aforetime, but the children of Esau

as the Anakim; but the Moabites

these also are accounted Rephaim,

And in Seir dwelt the Horites

call them Emim.

Lord gave unto them.—

brook Zered.

of war were consumed and dead So it came to pass, when all the men

from among the people,

that the LORD spoke unto me

Thou art this day to pass over the

81

۷ı

91

S١

ÞΙ

٤ı

7 I

border of Moab, even Ar;

(II) רפאים יחשבו וגרי. רפליס היו נמשנים מומס ממיס, כענקיס הנקרמים רפלים, על שם שכל הרומה מומס ידיו לא זו היא, כי אומס רפאיס הורשמי מפני בני לוט, והושבמים מחמס:

מוֹאֶב יָת לְחָיַת:

بهجريه

ימֹבָּיל וֹגָ לִג לַמִּימָר:

(פו) היחה בם. למסר ולסומס במוך מי שנס, שלא יגרמו לבניסס עוד לסמעכב במדבר: (SI) יירשום. לשון סווס, כלומר נממי בסס כח שסיו מורישים אוחס וסולכיס: ממרפומ: אמים. על שם שליממס מועלת על הבריות, וכן ובשעיר ישבו החורים ונחמים לבני עשו:

ללמדך שכל ל"ח שנה שהיו ישראל נוופיס, לא נחיחד עמו הדבור בלשון חבה פנים אל פנים וישוב הדעת, ללמדך שאין השכינה (16) ויהי כאשר חמו וגר וידבר הי אלי וגרי. אבל משילוח המרגלים עד כאן לא נאמר צפרשה זו וידבר, אלא ויאמר,

שורס על סובילים, אלא בשביל ישראל: אנשר המלחמה. מבן עשרים שנס סיולאים בלבא:

בּׁ. לְבְנֵי לְנִמְ נְתַּמָּי יִּנְיִי יְנִי יִּנִי יְנִי هُمَّا مَهْدٍ۴ جَدِّ تِوَبَّا جَاءً بِرِهُبَ
 61
 שׁמֹלֵם וֹמִּלְ_שֹׁלֵלֵה בֹּה בֹּה לַאְבַ
 نْݣَلَحْنِ ثُورِ خُدْرُ مُورِا هَرِ_

וְבְּשְׁנְיִם יִלְרְאָי לָבָה זַמְּזָמִים: \$11 لَـ فَهُرَ لَا يَتَاهُ لَا يَالِمُ هُلَـ لَا تَحَالَمُ لَا يَالِمُ هُلَـ لَا يُعْرَفُونُهُ مَا يَالِمُ لَ

וּוּבֹאֵם וּיָאֵבׁוּ טַטִּטִּם: CIĘĽ, LD נישמידם מַם נְּבִוּכְ וְנַב וָנִם כֹּהַּנְאַנם

ער הוום הוה: מפּניהָם נוּירְשָׁם נוּשְׁבַי הַחְמָּם 🎫 چַשְׁעָיִר אֲשֶׁר הִשְׁמָיר אָת־הַחֹרִי حَجُّمُ لَا مُمْلِ كِكُرُّا مُمَّا لِهِمُكُلُوا

השְּׁמִיהָם וַיִּשְּׁבָוּ תַּחְמָּם: עַּיְּהְ כַּפְּחֹרִים הַיִּצְאָים מִכַּפְּחֹר וֹבְאַנִּים בּיָּאֶבָים בּבַּבגנים מַּגַ

۵۲۵۵۲: אַרְצִי הָחָל <u>הְאֶמְרֵ</u>י ثركك على المحالة +≈ רְצַה נְתַהִי בְּיָּדְה אָת־סִיהֹוֹ לומו פֹתִּוּ וֹמֹבְרוּן אָת־נַחַל אַרְנִן

هَمْهُ إِذَا لِي اللَّهُ اللَّ בַּל_הַמֶּבֶוֹנִם ¿¿ וֹנְרְאֶּהָףׁ עַלְ־פְּנֵל הָעַעַּמִּלִים הַּחָת تراثط تؤت لإيتلا يؤت هبه

> יְרוּיםְא אָבוּי לְבְנִי לוֹשׁ יְהַבְּתַּה אַטון מאַבע בְּנִי עַמוֹן לָךְּ לממבר ממיון קרב צרי לא לא טהור הבירון ולא טטנבי נטטפֿבר לפֿביל בני עמון

וֹמְמִוֹאֵ צֹבוֹ לְעִוּן שַׁמְּבֹּנֵי: לַבּּוֹים יּבּבון וֹטִיבוּ בַשִּ מִלְּצַוֹּמוֹן

וֹטַבוכונוּן וֹנִטִּנְדוּ בַּאָּטַבַבוּן: וו מן בובתורון מם בד וֹסוֹי וִנַשְּׁילִּ בְּיִבְּבֹיֹא

בּאַטּבׁביון עּר יוֹמָא הָבִין: בוביהון וְמָריכוּנוּן וִימִיבוּ בַּשְּׁמִּנִר דְּשִׁיצִּי מִוֹ במא במבר לבני משו היהבין

מגגאוון ויקיבו בַּאָּעַרָבון: לפוחלא. בופלו מלפוחלוא נפנא. בוטכנו ברפנם עד פנה

מְמֶוּה קָרֶב: לַטַבריהיה וְאָהָגָּרִי לַמָּמֶבר אַמובאַר וְיָה אַרְעִיה שָּׁרִי נת סיחון מַלְכָּא דְּחָשָׁבוֹן בּאַבׁנוּן בוֹוּ בַּמָּסֹבוּנִי בֹּיבַבַּ לומו סובו וֹמֹבֹרו וֹנוֹ וֹנוֹבֹא

: غالمُ لَاكُ שמעער ויויעון וותקרון מו דַקַרוֹת כַּל שָׁמַיָּא דַיִשְׁמָעוֹן וֹבְטַבְטַב הַכְ אָפָּג הַמִּמָנִא ַ . וְמֹא בַבוּוֹ אַּמִּבוּ בַמִּטֹּוֹ זַיִּמִּטִּ

> -.noissəssoq unto the children of Lot for a a possession; because I have given it land of the children of Ammon for them; for I will not give thee of the harass them not, nor contend with against the children of Ammon, and when thou comest nigh over

them Zamzummim, aforetime; but the Ammonites call Rephaim: Rephaim dwelt therein That also is accounted a land of

their stead; they succeeded them, and dwelt in destroyed them before them; and the Anakim; but the LORD a people great, and many, and tall, as

dwelt in their stead even unto this them; and they succeeded them, and destroyed the Horites from before that dwell in Seir, when He as He did for the children of Esau,

-ctead. destroyed them, and dwelt in their came forth out of Caphtor, as far as Gaza, the Caphtorim, that and the Avvim, that dwelt in villages

battle. possess it, and contend with him in Heshbon, and his land; begin to Sihon the Amorite, king of behold, I have given into thy hand pass over the valley of Arnon; Rise ye up, take your journey, and

and be in anguish because of thee.' the report of thee, shall tremble, whole heaven, who, when they hear upon the peoples that are under the dread of thee and the fear of thee This day will I begin to put the

57

٤٦

77

17

07

(18) אחה עובר היום את גבול מואב וגר וקרבת מול בני עמון וגר. מכלן שלרן עמון ללדלפון:

- (02) ארץ רפאים החשב. מרן רפמים נמצבת מף סימ, לפי שסרפמים ישבו בס לפנים, מבל למ זו סימ שנתמי למברסם:
- לסוליא ארלס מידס (חולין ס:), וסבאמי עליסם כפחורים והשמידוס וישבו חחחם, ועכשיו אחס מוחרים לקחחה מידס: ַ שַּבְרָי פַּלְאָשִׁים בְּשַּׁשִּׁי וְבַשְׁאָבִי בְּשָׁאֲבַלְרָנִי בַּוֹּשִׁ וְבַׁמְּשִׁים בְּשָׁבִי בִי בְּבָבִ בְּשָבְילַינְיִ בַּוֹּשִׁ וְבַבְּשָׁבְירָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשְׁבְּבָי בְּשָׁבְּבָי בְּשָׁבְּבְיוֹ בְּשָׁבְּבְיוֹ בְּשָׁבְּבְיוֹ בְּבְּשָׁבְּבְיוֹ בְּבְּבָּבְי בְּשָׁבְּבְיוֹ בְּבְּבָּבְי בְּשָׁבְּבְיוֹ בְּבְּבָּבְי (23) והעוים היושבים בחצרים גווי. עויס מפלטמיס הס, שעמהס הס נמשניס נפפר יהושע, (יג, ג) שנהמר שַמֶּשֶׁמ

בַבְרָי שָּׁלִוִם לַאִּמָּר: كتوبط هُم فيفيا شكك شهُدُيا

אַבְוֹב לָאִ אַסִיר יָמָין יִשְׁמָאִרל: SÁ ČĽU ČÁLÁL ČĽŮL ČŮŮL

בל אָהְבָּבְר בְּבַּלְּכִי برةن حَدَّفُك فَقُالِكِ، لِمُقَانِن لَمُردِر بَوْنَه خَدَفُعُه فَقَدَاً كِي هٰכُر حَوُّمُكُ مَامُحُدِنِ لَهُٰرَكُمْ مُدَادُه خُدَمُوٰه مُنَدًا ذِي

ڠٮڗڹڶؾٳۼڔڶۼٛڎٳۼڰ۩ۼۿڔ עַּיּשְׁבִּים בּּמְרַ מַּרְ אַמְּבַרְ אַנְיִבּין בּלָטִנִי מּרַ בַּאָמְבּר 67 Liùtid בשְׁעִּיר וַבַמָּנאָבַים ĖÏ ÄĀL

לְבְרִוּ לְמָּמֹן שׁשׁוּ בְּיִּדִּבּ בַּיִּנִם אָלהֶיף אָת־רוּחוֹ וְאָמֵץ אָת־ os עַמְּבְרֵנוּ בְּוּ בְּיִרְיִקְשְׁשְׁ יְהְנְרָוּ إلاَّة هِدُم ونَالُ فِرِيْهِ مِهْدُلًا

בְּבַוֹלֵ בְּהָ לַבְּהָתׁע אָּעַ־אַּבְצִּי: د مور جوزاء هم مابا بهم عديا שמי ניָאַמֶּר יְהוָהֹ אֵכַי רְאָה הַהִלּהִי

עמָי לַמְּלְחָטֶה יֶהְצָה: ניצא סילו לקראבנו הוא וכל־

> خَيْرَيْد: קדימות לְנָת סִיחוֹן מַלְכַּא XIEF'

> לַנְמִּנְאַ נְלְמִּמָאַלָאִ: לאוְבֹוֹא אָנוֹגַ לָא אָסָהָנ

> نْهُمُقِد خُلِيد هُمُقِد فَلَاكِٰد:

גֿבֿיב לַנָא: זְנִי וֹבְבְּנִא לְאַבְתֹא בַּוֹּג אֶלְנִינֹא כלמא במלבני לי בני משו

: اعتاب לבוק לממסבוע לידף ליומא ים רוביה ומפוף ים לביה خنسرميد لائد، لاَحْمَارُ أَنْ الْأَكْتُكُ كشفوبا خضفظته خضفور וֹלָא אַבֹּא סִיחוֹן מַלְכָּא

למובע זע אַבמוש: וֹנִע אַבְמִיה שָׁבִי לְמָבְכוּמִיה לממסר בדמף יח סיחון נאֹמר וּג לִי שַׁנִּי בּמְרִיטִי

וֹכֹב הּמִיה קְאָנִחָא קָרָבָא ונפק סיחון לקדמותנא הוא

> peace, saying: king of Heshbon with words of wilderness of Kedemoth unto Sihon And I sent messengers out of the

nor to the left. neither turn unto the right hand go along by the highway, I will Let me pass through thy land; I will

me pass through on my feet; money, that I may drink; only let that I may eat; and give me water for Thou shalt sell me food for money,

the LORD our God giveth us.'. over the Jordan into the land which Ar, did unto me; until I shall pass Seir, and the Moabites that dwell in as the children of Esau that dwell in

appeareth this day. might deliver him into thy hand, as made his heart obstinate, that He thy God hardened his spirit, and not let us pass by him; for the LORD But Sihon king of Heshbon would

begin to possess his land.' Sihon and his land before thee; Behold, I have begun to deliver up And the LORD said unto me:

ıε

٥٤

67

82

Jahaz. and all his people, unto battle at Then Sihon came out against us, he

۵"،۱۲۵): (es) החח כל השמים. למד, שעמדה ממה למשה ביום מלחמת עוג (מ"ה סימון), ונודע הדבר מחת כל השמים (מענים כ.

אלא שלחמני מן המדבר אל פרעה, לאמר שלח אם עמי בְּמָמוּן: מימון בדברי שלוס. דבר אחר ממדבר קדמום, ממך למדמי שקדמם לעולס, יכול סיים לשלום ברק אחד ולשרוף את סמלרייס, הקב"ה לימנה לישכאל חור אומה על עשו וישמעאל, וגלוי לפניו שלא יקבלוה, ואעפ"כ פתח להם בשלום, אף אני קדמתי את (62) ממדבר קדמות. אע"פ שלא לוני המקום לקרוא לפימון לשלום, למדמי ממדבר פיני, מן המורה שקדמה לעולם, כשבא

מופב על העברה בהרלך: (29) כאשר עשו לי בני עשו. לא לענין לעבור אח הרלס, אלא לענין מכר איכל ומיס: עד אשר אעבור אח הירדן.

(ופ) החלחי תח לפניך. פְּפְס שר של ממורייס של מעלס ממח רגליו של משס וסדריכו על נומרו:

خئيا:

الزاء عن العُلاحِيْن العُلاحِيْن المُنْدِيْ يَنْ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ الله ريابيرية إترأت بهاك أياتنه الإجيرية الإورية الإلا بالإلا إلى الإلاية الإلا الإلا الإلا الإلا الإلا الإلا الإلا

نَّمُّ اللهُ لِبَهُك حُرِي ĊΨ אָנוַ_כַֿל_מָבֿוּוְ

בְּלֶבְרָנִי: יּי וֹל וַ יַּבְּׁיֵבֶּלְיִר בְּוֹוֹנִי לְנִי וּמְלַלְ לְּעוָע בֹּמִּגֹא בּוֹלָא לָלָא וֹמֹנִי,

🛱 الله المحالة المحال שְּׁנְבֵּח מִמְּנֵּנְ אָת־חַבּֿל נְתַּן יְהְנָה מְנִנְא יָה כּוֹלָא מָסַר יִיָ אֶלְהַנָּא עַנּלְמֶּב לָא עַיִּנְעַׁי ְ לַבְּיְנִי אַמֶּב יּלְמָב לָא עַנִּי עַבְּעָּבִים בּיִבּעַ ୬٤ צַּבְּנֶן וֹבַמָּנֵב צַּמְּבֵּר בַּנְּנַבְ וֹמַב צַּצַבׁנוּן וֹכַרְמַּא צַבְנָנִבְלְא וֹמַב מַצַרשָּׁר אַשָּׁר עַל־שָׂפַת־נָתַל מַעַרוּעַר דִּעַל בֵּיף נַהֶלָא

ڲٛۮؚڷؚڐڹ בַּבְר וַכָּל אֲשֶׁר־צִּנְיִר יְהַנְּת ענ פֿלבֹבשׁ פֿק_גַּע וֹעֹק וֹפִפְ וֹמֹבוֹ, פֿבּובּ נִעֹק וּבְּפֿאַ בַרָק אֶבְאֶבֶּלוּ בְּנִי עַפְּוֹן לָאֵ לְחוֹד לַאֲבַע בְּנֵי עַפּוֹן לָא

ئْجُر_مَقْدِ حَقَادُلَمُكَ كُلُكُمْ:: מוג מֶלֶבְי הַבָּשָּׁן לַלְּרָאִהָנוּ הַוּא تتقا تبتد يثك يخفا تنقع

בּשׁמִרוּ אַמֶּר יוָמֶּר בּטַמְּבּוֹ: حَجُمُد مُمِينَ خُونِيا مُرْجُك בְּלְ עַמְּוֹ וֹאָטַ אַבְאָן וֹמְמָּוֹטִ כְּוָ ב אָעוִ כּֿי בְּיָּדְלָ בָּעַמִּי אָעוֹ בֹּאַעַ בּ رنهور بتزب هرن هر مرتبه

בַל עַמֶּיה:

אַמִאַבוֹא מִמָּנוֹנִר: עובוא ווֹהָוֹא וֹמִפֹּלִא לַא אָת־בָּלְ־עִיר הַהוּא וִנַּמִּרְנָא יָת בָּלְ קַרְנִיָּא בַּמָּע יִכְבַּמְּנָא יָת כָּל לַבְּווְתָי בָּמִבְּנָא

עבווא דַכְבַשְׁנָא:

וֹבֹבוֹנו מוּבֹא וֹכִלְ צַּפַּבוֹנִ וֹלִ

كِهُدُلُهُ كُلُدُمُ خُمُلُدُمْ: לְלַבְּמִינִינָאַ בוּאִ וְכָל עַמֵּיה מטול וופל מוג מלפא במטול נאטפונא יסליקנא לאורח

※ひにしかに ひればく נטהבור לוה בְּמָא דַשְּבַרְהָא ווט פֿל עמיה ווָת אַרְעִיה בידף מְסַרית יָמֵיה וֹאַמֹּר וֹוֹ לִוּ לָא שֹׁבִעַּל מִנִּישׁ

> him, and his sons, and all his people. him up before us; and we smore And the LORD our God delivered

remainings the little ones; we left none city, the men, and the women, and time, and utterly destroyed every And we took all his cities at that

cities which we had taken. unto ourselves, with the spoil of the only the cattle we took for a prey

up all before us. for us: the LORD our God delivered Gilead, there was not a city too high city that is in the valley, even unto the valley of Arnon, and from the From Aroer, which is on the edge of

forbade us. Wheresoever the LORD our God cities of the hill-country, and the side of the river Jabbok, and the Ammon thou camest not near; all Only to the land of the children of

all his people, unto battle at Edrei. Bashan came out against us, he and way to Bashan; and Og the king of Then we turned, and went up the

Ш

58

₽€

٤٤

Hesphon.' of the Amorites, who dwelt at him as thou didst unto Sihon king thy hand; and thou shalt do unto and all his people, and his land, into him not; for I have delivered him, And the LORD said unto me: 'Fear

- (22) ויצא סיחון. לא שלת בשביל עוג לעוור לו, ללמדך שלא סיו לריכין וה לוה:
- (33) ואח בניו. לנו כמיב, שסיס לו לן גלור כמומו:
- לשון בויון, כך ידרש בספרי (בלק קלה) בפי וַיִּשֶׁב יִשְׁרָבֵּל בַּשִׁמִיס (בתדבר כה, ה): סיו שבעים ומלאים, וסימה בוויה בעיניהם, ומקרעין ומשליכין בהמה ובגדים ולא נעלו כי אם כמף ווהב, לכך נאמר בַּאֹנוּ לָנוּ (48) מחם. איש לי, וכשבאו לביום שימון נאמר בוונו לנו, לשון ביוה, שהימה הביבה עליהם ובוווים איש לו, וכשבאו לביום עוג כבר
- (פ) כל יד נחל יבק. כל מלל נמל ינק: וכל אשר צוה הי אלהינו. שלמ לכנוש, סנמנו:
- (I) תפן תעל. כל לל לפון סום עליים:

۲۲ ناز ۱۲۰۲: עַמְּוֹ וַנַּבְּּהוּ עַד־בְּלְתֵּי הִשְּׁאִיר־ כְּל עַמִּיה ִיִּטְהַינָהִי עַד דְּלָא ֶ אָּטַ מִּנִי מֶּלֶבְיַבַּבְּמֹּוֹ וֹאִטַ כֹּלְ . זִטַ מִנִי מַלְכֹּא בַּמַטַּוֹן וֹנִינַ נימן יְהֹנֶה אֱלֹהַנגּ בְּיָבֵנגּ גָּם יִמְסַר יִיָ אֱלְהַנָא בִּידַנָא אַף

לא לַקְקְּהָנוּ מֵאָהָם שִׁשֶּׁים עִיר נְפִיבְנָא מִנְּהְוֹן שִׁמִּין קַרְוֹן בְּלִ הַהִּוֹא לְאׁ הֵיְנְתֹּל קַרְיְֹר אֲשֶׁר הַהִוּא לְא הַנְת קַרְמָּא דְּלְא رَوْجُ فِي هُن خُمْ مُثَرِّر خُمْنَ بَحْدَمُثُمْ يُن خُمْ كَلِيبَ، خُمْنُثُم

מֹמְבֵׁי עַפְּבְוֹיִ עַנְבָּבִי מִאָּב: לקטנ גלמום ולנים ללב בְּלְאֵבֶה עְּרָים בְּצְרָה חוֹמָה

تخما:

ענים הַנָּשִׁים וְהַשָּׁרָ: حُودبَا فِرَكِكَ فِهُدِيا مَنِيَدُم خِحِــ וּנֹטַבֶּם אַנִּטָּם כֹּאָאָב הֹאָנוּ

בֿגּונו בֿנו: ¿ וְבְלִרְתַבְּהַבְּתְנְיה וּשְׁלֵלְ הָעְּבְרִים

בַר הַרְּמִּנוֹ: למכר נונגן מנני, אנון מני ַ מֹנָּע הַּגֹּי מַלְבֵּי עַאָּמִרְי אַהָּר וַנְּקְּח בְּעָת הַהָוֹא אָת־הָאָבֶיץ

لْلَّهُٰمِنِ، نَكُلِّهِ، كِلِ هُٰڑِيلِ: מובלים ולבאי למבמון שבין

אָשְׁהַאַר לֵיה מְשֵׁיוַיב:

בעוג בַּמָהָנוֹ: בְּלְ חֲבֶלֵ אַרְגְּב מַמְלְכְנִים מְנִי בּיִה פַּלְרַ מְרָכִוּנִא מַלְכִּוּםִיה

دَلٰكٰ٪: בו מפרני פּצִיהוּא דַסּגִיאָן שור כֶם הילהון השיו ועבריו خر بخظا كأكنا خديجًا مَكَاهًا

נְהַגֹּא נְתַבּלָא: זּמּבוֹא כֹב טבוֹגֹא יוּבֹבוֹא מַלְכָּא בְּחַמֶּבוּוֹ נוּמּבוֹא וֹטִבוּנוֹ כֹּמֹא בּהֹכֹּבוֹא

إِذِٰ×: וכל בהובא והבו טבווא בולא

ئىللەرل: מֹנַטַלְא בַאַנוּן מַד טוּרַא אַבוֹא מוּג טַבוּו מַלַכוּו וּלֹם, בְּלֹא בַּלְגִּלָא עַעוּא נִע

נאָמוִבְאֵי קַרַן לֵיה שוּר תַּלְנָּא: אַגעוּלאָג פֿבּן לְטַבְּמִוּן מָּבְיוּוּ

> him remaining. smote him until none was left to Bashan, and all his people; and we into our hand Og also, the king of So the LORD our God delivered

kingdom of Og in Bashan. cities, all the region of Argob, the took not from them; threescore time; there was not a city which we And we took all his cities at that

the unwalled towns a great many. high walls, gates, and bars; beside All these were fortified cities, with

men, and the women, and the little utterly destroying every city, the we did unto Sihon king of Heshbon, And we utterly destroyed them, as

ourselves. the cities, we took for a prey unto But all the cattle, and the spoil of

unto mount Hermon— Jordan, from the valley of Arnon the Amorites that were beyond the out of the hand of the two kings of And we took the land at that time

-rin52 Sirion, and the Amorites call it which Hermon the Sidonians call

- למברסס, שנאמר וַיְּבֹּחׁ סַפְּלִיש (ברחשית יד, יג), וסוח עוג: (2) אל מירא אומו. (נדס פא.) ובפימון לא סולרך לומר אל מירא אומו, אלא מסיירא היה משה שלא מעמוד לו זכום ששמש
- בן רמליסו לפקמיס (מלכים־ב טו, כס), למדמי שכך נקראת שם סספרכיא: למדמי מצל ארגוצ הפרכיא היכל מלך, כלומר שהמלכום נקראם על שמה, וכן את הארגוצ דמלכים, אלל היכל מלך הַבְּגוֹ פּקח (+) חבל ארגב. ממרגמינן בים פְּלַךְּ מֶבְכוֹנֶמֹ, ורמימימרגוס ירושלמי (מרגוס שנים, ג) במגלם ממחר קורה פלמין מרכונין,
- (פ) מערי הפרזי. פרוות ופתותות בלה מומה, וכן פְּבְוּוֹת מַשֵׁבּ יְרוּשְׁלָסִ (זכרים בּ, מ):
- (8) מיד. מרשות: (9) החרם. לשון סוס, סלוך וכלומ:
- (9) צידנים יקראי לחרמין וגוי. ובמקוס אחר סיא אומר וְעַד אַר שָׁיאַן סיא מֶרְמוּן (לקמן ד, מח), סרי לו ארבעס שמוח,
- למס סולרכו ליכחב, לסגיד שבח ארך ישראל שסיו ארבע מלכיום מתפארום בכך, זו אומרם על שמי יקרא וזו אומרם על שמי

הב". מַמַבְבַבי הַנֵּג בַּבַּהָּוֹ: لْخُمْ ـ يَكْمُهُمُ الْمَدِ ـ مَكْذُكُ لِا لَهُلُكُمْ لِي زُحْمِ مَنْهَا لَمْدِ مَكْذُكِ لَهُلُكُمْ خَرا مُثَرَ، يَظِيهِد أَخُرِيَةِخُمُدِ حَرِ ظَلَتَ، مُنهُثُمُ أَخُرِ بُزُمُد

X.W: וֹאַבְבָּע אַמָּוֹת בְּחָבָּה בְּאַמַּת בְּנֵנְ מַמְּנוֹ שַּׁמֵּמ אַפָּוּנִי אָבְבָּה מָנְישׁ בּּרְזָּלְ הַלְּהֹ הָוֹא בְּרַבָּת יי מְיָמֶר הַרְפְּאִים הַנָּה עַרְשׁוֹיִ בּׁ. בֹלַ מַנִי מֹבֹּלַ בַּבָּמָּוֹ וֹמִאָּבַ

אּבְׁנֻן וֹשְׁבֵּּי עַבַיַנִּלְמָּבְ וֹמֹּבְיִנוּ בּ^י הַהָּוֹא מִעְּרִמֶּר אֲשֶׁר־עַל־נָחַל וֹאָטַ בַּאָבׁוֹ בַּאָבוּ וֹבַאָּהוּ בָּאָבוּ

<u>Γ</u>ĠΆ′□: לְכָלְ עַבְּשָׁן עַנִיאִ יִּשָּׁרָא אָנֶא بر الإراقيات جَاح الرجاح المرادية المرادية בּ ַ מַמְבְּבֶּבֶע מָנִי לַעֲשִׁי בַעַּבָּ הַּבָּמַ تبزخير بجرية

गृहुष: אָת־הַבְּשִׁן הַנָּת נָאָיר עָד הַנִּיֹם لْيَاقِلْمُحُنِّدٌ، لَنْظُلِّعٍ عِبْلِهِ مَحِ مِهْدِي ÷₁ װ֡בֻל אַבְגַּב הַּגַּבְּלָּנִלְ עַנְּהָנּבִיּנְ יָאֵיר בֶּן־מִנְשֶּׁה לְקַחֹ אֶת־כָּל־

מביתי ולְעָבִיר נָתָהִי אָת־תַּגָּלְעָּר:

לבו מלכומיה דעוג במתנו:

פּוּטִיַה בְּאַמָּה מִלְדִּ: אַמון אוובר ואַרבע אַמון עוא בובע בני ממון השע מְרַשְׁיה עַרְשָׁא דְּבָרוֹלָא הַלָּא אַמּשׁאַר מִמּאַר נִּבָּרוֹא בַא אַבי לחוד עוג עַלְכָּא דַעַתְּנַן

לְהַּוּבָׁם בֹאִיבַן לְהַּוּבָּם לַּב: أكألابك נְהְלָא דְּאַרְנוֹן וּפַּלְגוּת שוּרָא בְּמִבְּנְא הַבוּא מִמְּבוִמָּב בַּמַלְ אַבוֹא בובא וֹבוּנוֹלֹא

עווא משלב, אָנַה וּבּּנוֹא: בנע פֿבְשׁ מִבׁכוִנֹא בַבֹב מִשׁנוֹ לפּלְינוּת שִׁבְּטָא דִּמִנְשָּׁה כֹּל なべてにはいに

וקָרָא וָתְהוֹן עַל שָׁמֵיה יַת שבוים למוראב ואפוקירוס כֿל בית פֿלָשׁ מָרַכוּנָא מַד מְנַשֶּׁר נְסֵיב יֶת

ילְמֶׁכִּיר יְתַבִּית יָת גִּלְמֶּר:

—.nsdssa ni gO and Edrei, cities of the kingdom of Gilead, and all Bashan, unto Salcah all the cities of the plain, and all

after the cubit of a man. and four cubits the breadth of it, nine cubits was the length thereof, Rabbah of the children of Ammon? a bedstead of iron; is it not in Rephaim; behold, his bedstead was remained of the remnant of the For only Og king of Bashan

and to the Gadites; thereof, gave I unto the Reubenites hill-country of Gilead, and the cities by the valley of Arnon, and half the at that time; from Aroer, which is And this land we took in possession

Rephaim. Bashan is called the land of the region of Argob—all that unto the half-tribe of Manasseh; all Bashan, the kingdom of Og, gave I and the rest of Gilead, and all

-: Yab siht his own name, Havvoth-jair, unto and called them, even Bashan, after the Geshurites and the Maacathites, region of Argob, unto the border of Jair the son of Manasseh took all the

And I gave Gilead unto Machir.

Ş١

ΟI

(11) מיחר הרפאים. שהרגו המרפל והניריו נעשהרום קרניס, והוה פלע מן המלחמה, שנהמר וַיְּנֹה הַפְּלִיִּטְ (זרחשים. יקרא: שניר. הוא שלג בלשון אשכנו (שנעע) ובלשון כנען:

ארבון. אינו מחובר לראשו של מקרא אלא לסופו, על נחחי לראובני ולגדי, אבל לענין ירושה עד הר חרמון היה: (בו) ואח הארץ הואח ירשנו בעח ההוא. כלמורס למעלס, מומל לרנון ועד סר מרמון: מערער אשר על נחל יר, יג), זכו עוג (נדס קא.): באמה איש. באמת עוג:

(13) ההוא יקרא ארץ רפאים. סיל לומס שנתמי ללנרסס:

צליל בני עליון: עַנָּעַל װָבָל וְעָּדִל יַבָּּל עַנָּעַל ڐڷڬۮ

אַשְרָת הַפְּסְגָּה מִוְרֶהָה: וְעָּב יֶם טְהֶּבְבַע יָם טַמֶּבָע מַּטַע וְתְשְׁבְּבְת וְתַיּרְבֵוֹן וּגְּבָלָ מִפִּנֶּרֶת

نَمُلَٰٰٰكُمْ خُر_خُدْر_تَاٰنِے: עמברו לפני אַנוכָם בָּנִי הַאָּבֶץ הַוּאָת לְרִשְּׁמָה חֲלוּצָים צי יְהְנְה אֱלֹהִילֶם נְתַּן לְלֶם אֶת־ נְאָבָּוֹ אָטַׁכְּם בַּמֹּט עַעַוּאַ כַאַמָּר

בֹּהֹבׁוּכְּם אַהָּב לֹטִטֹּוּ לַכִּפוּי לְבַּמְּטֹּוּ בַּוֹרַ מִלַנְוֹע עַב לַכָּטְׁם וֹמָּבוּן בל למוכם ומפכם ומלוכם

كْرْدُهُور لِمُهْدِ تُقَوْد كُوَّاء: להלבר ביובין והלטם איש אַמֶּר יְהְוָה אֶלְהַיכֶם נֹתָן לְהָם מפטיר בְּבֶם וְיָרְשָׁוּ גַם־הַם אָת־הָאָבֶיץ ַאָב אֲשֶׁב ַנְיִנִי יְהְוָה ו לַאֲהַיכָם

אַמֶּר אַמָּר עבֶּר שֶּׁמָר: ַנְעֲשָׁר יְהוֹה לְכָל־הַמַּמְלַכֹּוֹת יְהוְהְ אֱלֹהִיכֶם יַב לַאַּמְר עֵינֶנְיְדְּ הְרֹאָת אֵתְ כָּלְ־ הַהוּא לְמֵימַר עֵינֶדְ הַזְּאָה יָה וֹאָט וֹטוְהָהָה אַנְּיִטִי בַּמָּט עַטִּוּא וֹיִט יָהוֹהָה פּפּידִיה בְּעָּדָּיִ

> ווללא בֿנטלא טעומא בלנו האַרנון גו נַחָלַא וּתָחוּמֵיה וַעַּר יְהַבִּית מְן וּלְמָּר וְעַּר נַהְלָא ילְהֵּיבֶּם בֹאִיבֵן ילְהָּיבֶּם נִּב

> בְּמִבֹא מִבְנִבֹא: נמא דמלחא תחות משפר מי מׁנֹנּגסֹב וֹמֹב זַמֹּא בַמֹנחֹבֹא ימומבא וובבלא יטטימיה

בני ישְׂרָאֵל בָּל מְּזְרֵז חֵילָא: מובוו שמפרון בדם צבוכון יָר אַרְעָא הָדָא לְמֵירָתַה למומר וו אלוביון ועד לכון יפּפֿידית יָהְכוּן בְּעָּדְיָא הַהוּא

סֹנּג לַכְּוּן וֹטִבוּן בֹּלַבְוֹגַכְּוּן ילהולכול זבהלא אבו להור ושפלכון twr<!

ביהבית לכון:

كالنائاتايا ĿĸĽĊĸĽ ¤¢¤⊂!I ئيرت להבעון אַף אַנון יָה אַרָעָאָ ער דינים ין לאַמיכון בְּנָהָכוֹן

4511: ťĒL

מֹלְכוֹא שֹׁאַכְּוֹן כֹּן זֹהְבֹינִ וֹנֹ לל בּהֹבֹר וֹן אֶלְנִיכִוּן לְטִׁבוּוּ

> :nommA the border of the children of even unto the river Jabbok, which is middle of the valley for a border; unto the valley of Arnon, the the Gadites I gave from Gilead even And unto the Reubenites and unto

> Arabah, the Salt Sea, under the Chinnereth even unto the sea of the the border thereof, from the Arabah also, the Jordan being

And I commanded you at that time, slopes of Pisgah eastward.

the men of valour. brethren the children of Israel, all shall pass over armed before your given you this land to possess it; ye saying: The Lord your God hath

your cities which I have given you; have much cattle—shall abide in and your cattle—I know that ye But your wives, and your little ones,

have given you. man unto his possession, which I Jordan; then shall ye return every your God giveth them beyond the possess the land which the LORD brethren, as unto you, and they also until the Lord give rest unto your

done unto these two kings; so shall all that the LORD your God hath time, saying: 'Thine eyes have seen And I commanded Joshua at that

17

۷ı

91

whither thou goest over. the LORD do unto all the kingdoms

(1) חוך הגחל וגבול. כל הנמל ועוד מעבר לשפמו, כלומר עד ועד בכלל ויומר מכאן:

לשפתו עד כנרם, ווסו שנאמר וסירדן וגבול, סירדן ומעבר לו: (TI) מכנרח. מעזר סירדן סמערצי סיס, ונחלם זני גד מעזר סירדן סמורחי, ונפל זגורלס רוחז סירדן כנגדס ועוד <u>מ</u>עגֶר

דבורים ואויבים נופלים לפניסם, שנאמר וְשָׁרָף וְרוֹעַ שַׁף מְדְּקֹר (לקמן לג, כ): (18) ואצו אחכם. לבני כאובן ובני גד סיס מדבר: לפני אחיכם. סס סיו סולכיס לפני ישכאל למלחמס, לפי שסיו

הוא הַנְלְחֲם לְבֶּם: (o) לא טוראַנּם פֿר יְהֹנְה אֶלְהַיִּכֶּם לָא טוּהַלָּנוּ מִנְּהוּ אָבִּר יִיִּ

אָלְנַבוּן מִימְבִיה מָּנִים לְכוּן:

yon. your God, He it is that fighteth for Ye shall not fear them; for the LORD

The Haftarah is Isaiah 1:1 – 1:17 on page 164.

١ ٢٨٩١: rgaad נְאֶטְהַנָּן אֶבְיִנְיוֹנְיִ בָּמֵה הַהָּוֹא נְצִּלְיִה קָּדֶם יִיָּ בְּעִּדְנָא הַהַנָּא

خمة الدناح الكالد בּמִּלוֹם וּבֹאַבֹּא אָמֶבּוֹנִהְמִּעִי וּאָט יָדְרָ הַחַיָּקָה אָשֶׁר מִי־אָל אַרְנֵי יֵהוָה אַמָּה

تِرِد مَوْنَد مِهِدَ بِرَجِدُلُ: בַּמוּבַב אַמוּב בַּמַבָּב בַּנָבְבֵּוֹ אַהְבָּרָהְיַבְּאָ וָאָרָאָרַ אָנַרַהָּאָרֶוֹ

בּגַּבֶר הַגָּה: جُك هَم سِبقك يَقد هُجَ، مبد ַ_{֚֡}, שְּׁמָת אֵלְיִ נּיְאִמֶּר יִּדְוֹּ אֵלִי נַבּ

> 炎ムドロ خيريد:

ひんできる: מולא מלא בבון ובוע מֹלֹטֹא בַלֹמֹלֹנֹא בַוֹנַבְנַאַ אמבר כמן ואטוו ונו ארמא كيقتيد خميخكك يختخكثكك: מכמכא והבים בארעא כיה ٢٣٠٠٠ ונת ידף הפופקא דצה הוא באַטוֹאַט זט מּלבוּש זט ברוטש

למללא לובתו מוע בפטומא סֹנּג לַב לַא עוָסֿ,וַב לבולכון ולא פביל מני נאמר נּיְהְעָּבְּר יְרְוְנִי בִּי לְמָתְּנְכְּם וֹלְאִ נִנֵינִנִי בַּנִּי מֵן צֵּבָם וֹנִ אַּכִּי

> time, saying: And I besought the LORD at that

according to Thy mighty acts? can do according to Thy works, and is there in heaven or on earth, that and Thy strong hand; for what god show Thy servant Thy greatness, O Lord GoD, Thou hast begun to

t7

and Lebanon.' Jordan, that goodly hill-country, the good land that is beyond the Let me go over, I pray Thee, and see

more unto Me of this matter. me: 'Let it suffice thee; speak no unto me; and the LORD said unto for your sakes, and hearkened not But the LORD was wroth with me

वेव देवाः סנדר (ספרי שס): - לאמד. זס המד משלשה מקומות שהמר משה לפני המקום, היני מניתך עד שתודיעני הם מעשה שהלמי מטשרה לשונות שנקראת מפלה, כדאיתא בספרי (כו): 🗆 בעת ההיא. לאחר שכבשתי ארן מיתון ועוג דְּמִימִי שמא הותר מאם המקום אלא מסנם סנם, לפי שאמר לו וְפַנִּמִי אָם אֲשֶׁר אָהֹן (שמום לג, יע), אמר לו בלשון ואחחון. דבר אחר, זה אחד (23) ואחחון. אין מנון בכל מקוס אלא לצון ממנת מנס, אע"פ ציצ להם ללדיקים למלות במעציהם העובים, אין מבקצים

רְמָׁם סַּמִלְּמִי מֵּח לְפַבֶּיִף (דבריס ב, לא), סראני מלחמת ל"א מלכיס: אין מי ימחה בידך אם חמחול לי וחבעל גוירחך. ולפי פשומו, אחה החלום להראות את עבדך, מלחמת סיחון ועוג, כדכתיב אל וגור. אינך דומה למלך בשר ודם, שיש לו יועליון וְמַנְקַמַּדְּרִין, הממחין ביידו כשרולה לעשום חמד ולעבור על מדוחיו, אחה יו): ואח ידך. ווימינן, שסים פשומס לכל בלי עולס: החוקה. שלמס כובש ברחמים לת מידת סדין סחוקס: אשר מר (ספרי כו), כמו כן סיימי סבור לעשום עכשיו: אוז גדלך. זו מדם מובך, וכן סום מומר, נַעַּמָּס יִגְדַּלֹבֶם בַּהַ בַּהַיָּ לו ממך למדמי, שהמרה לי וְשַּׁמֶּה הַנִּיהֶה לִּי (שמות לב, י), וכי מופם היימי בך, הלה לפחוח פחח שבי היה הלוי להחפלל עליהם (+s) הי אלהים. מוס בדין: אחה החלות להראות את עברך. פממ לסיומ עומד וממפלל לע"פ שנגורס גוירס, למר

מכבם מום שמוכ כלי כב מוב סכפול כל (ספרי פנטם לכם): בייבע למשט בּעַבירֶס (מסליס קו, לב): דב לך. שלא יאמרו סרב כמס קשס, וסמלמיד כמס מרבן מפליר. דבר אחר רב לך, (26) ויחעבר ה'. נחמלה חמה (ספרי כע): רמענכם. בשבילכה, ההם גרמחם לי, וכן הוה הומר, ויקליפו על מי מְרִיבָּה (פב) אעברה גא. מין נא מלם למין בקשס: ההר המיב הזה. זו יכושלים: יהלבנין. זס בים סמקדש (יומת למ:):

\$ىر_ت: لا تائد: ינְאַ בַּמֹבוֹנִע בַּמֹבוֹנִע כַּנִבְאָ עַמַּבְּע נַלְמָבוֹנִעא וֹטִוּג בַמָּגוֹנַע אָנִי לָאַ رَّ رُهُبِ لِجُوْدُت اِنْ ثِرْدُبُ اِنْ أَنْ اللهِ خُرُهُ الرَّهُ الْأَوْدِي الْأَبْدَانِيُّةِ עַבַרו רַאַש הַפַּסְּנְּה וְשָׂא עֵינֶרְ סַק לְבִישׁ רָמָהָא וּזְקַף עֵינָךְ

ÄÄL ULÄL: נְהְנְאֵ נְנְתֵּילִ אִיְלְם אָתְּ הְאָבֶרֶץ עַּמָּא הָבֵּין וְהָנָא יַהְטָּין יִהְּהֹיִ Ss כִּי־הָוּא יַעֲבֹר לְפְנֵי הְעֶם הַנֶּה וְעַלִּימָהִי אֲרֵי הוּא יִעְבַר קַדְם וֹבֵּו אָט וְטוּאָה וְטוּצַטוּ וֹאַפֶּבְטוּ וּפַבּגר יִט יְבוּאָה וֹטבּיפִּטִי

ē₫(L: (**@**)

אַבעגפֿם נעַן לַכֶּם: אָּטַ בַּאָבֶא אַהָּבֶר יְבַוֹּנֵב אָבְבַוֹי לְמֵּמֹן שְׁשְׁיִּ וּבְאַטִּםְ וֹנְבְמִּשִּׁם וְמֵנִּבְּנֵן וִמֵּנְבִשוּ נִי אַבְמָּאִ אֶּנְכֵּׁג מַלְמֵּב אָטַבֶּם לְהַּמְּנִע לְמָהֵּבֹּג للأثاثيا άŪΩ

: ۩ػڶڰ אַלְנִיכָּם אַהָּג אַנְכֹּו מִבּוֹנִי אָלְנַיכִוּן גַאָּוֹא מֹפּפֿוּג וֹטַכִּוּוּ: בומְנֵנּי לִשְׁמִר אָת־מִצְיֹת יְהְזָרַ מִנֵּיה לְמִפָּר יָת פִּקּוֹדִיָּא דִּיִי בּ אָנִכִי ְ מְצֵּנְנֵע אָטַבְּּם וֹלְאַ עַנְּרָעִּי עִפְּפֵּיִר יָחְכִּוֹן וְלָאִ תַמְנְעִיןּ לַא תֹסָפוּ עַּלְ תַּנְּבֶּרְ אֲמֶר לָא תַיִּסְפוּן עַלְ פִּהְנְּטְא דַּאָנְא

نهُمْريْر يُعِرِيْك الْمُحْرِيْنِ مُحْلِيْكَ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ هُمُّد تَحَكِ هَتَدُ، حُمْحِ فَمِيد دُ بِ بَيْنَ جِ جِوْدٍ فِينَ بِ جِرْ ـ بَهُ بُنَ فِوْدُ بَيْرُ עַיניכֶם הֵרֹאַוֹת אָתְ צַּעָּייִם יְשָׁרִי עְּשָׁרִ עַּעָּיִר יִינִירָּיוֹן הַנַּאָּרִי יָתְ רַעַּבָּר יִיִּ

ימה בר יה ירף גא קדין:

יָת אַרְעָא דְתָּהָיִ:

غيري: בוש ווטוללא לטלטא לפבול בוח

בּוֹנ אֶּלְנִא בַאַּבֹּנִינִיכוּן וֹנִינִ אָבַ יִּכֹהֹן וֹמִּבְאָבְ מִּתֹה לַלֵּוֹמִיֹּא

בֿמֹלֵא פֿמוָר מֻּגֹּגוֹיִנִי וֹנֹ אֶלַבַּנַרַ

Jordan. eyes; for thou shalt not go over this eastward, and behold with thine northward, and southward, and and lift up thine eyes westward, and Get thee up into the top of Pisgah,

land which thou shalt see.' he shall cause them to inherit the shall go over before this people, and him, and strengthen him; for he But charge Joshua, and encourage

against Beth-peor. So we abode in the valley over ΛΙ

82

giveth you. LORD, the God of your fathers, and possess the land which the do them; that ye may live, and go in ordinances, which I teach you, to the statutes and unto the And now, O Israel, hearken unto

LORD your God which I command keep the commandments of the ye diminish from it, that ye may which I command you, neither shall Ye shall not add unto the word

the midst of thee. thy God hath destroyed them from followed the Baal of Peor, the LORD did in Baal-peor; for all the men that Your eyes have seen what the LORD

(22) וראה בעיניך. בקשם ממני ומרמס מם סמרן סמובס, מני מרמס לך מם כולס, שנממר גיַרָמֶסוּ ס' מֶם כָּל סְמָבֶן (לקמן

פניך, לא כך אמרמי למשה רבך, אם הוא עובר עוברין ואם לאו אין עוברין: על פניר, אמר לו קס לף (שם פסוק י), קס לך כחיב, אחה הוא העומד במקומך ומשלח את בני למלחמה, למה זה אחה נופל על ינמלו, ואס לאו לא ינמלו. וכן אמס מולא כששלה מן סעס אל סעי, וסוא יַשַׁב, וַיַּפּוּ מֶסֶס אַנְשֵׁי סְעַי וגוי (יסושע ז, ס), וכיון שנפל שנענש רבי עליהם כך סופי ליענש עליהם, מבמימו אני, כי הוא יעבור והוא ינתיל: - בי הוא יעבר. אם יעבור לפניהם (25) וצו אח יהושע. על הערמות ועל המשלות, ועל המריבות: והזקהו ואמצהו. בדבריך, שלל ירך לבו לומר, כשם (4'4):

לימחל לי (ספרי פנחס קלו): (92) ונשב בגיא וגרי. ונלמדחס לעבודה הליליס, והעפ"כ ועהה ישרהל שמע הל ההקים, והכל מחול לך, והני לה זכימי

(2) לא חוסיפו. כגון ממש פרשיות בתפילין, ממשת מינין בלולב, וחמש ליליות, וכן לא מגרעו (ספרי ראה פצ):

אָלהוֹכֶם חַיִּים כַּלְכֶם חַיִּים: ל וֹאַטֶּם

אַבְבַבוּן בַּוֹּמָוּן כּוּבְבוּן וֹאַטּוּן בַּאַבְּיבִיקְטוּן בָּבַוֹלְטַאָּ

of you this day. Lord your God are alive every one But ye that did cleave unto the

ڔڗ؆ۺ٦: بَغْدًا كِيْ هَوْتُ جَيْرَت فَهُوْت فِهُمُ لَا كُونَوْا خُوْدُلُونَا فَيُ ٢٨٨٠ إج בּנֹלנ געוֹנע ביי וּמִשְׁפַּּמִים כַּאַּמֶּר רְצְּחוּ לְמַּרְחִי אֶחְכֶם חָקִּים

לממבר בו בגו אַרְעָא דְאַתּוּן iliti čás ležiti i šķi שוו הצליפית יהכון קימין

land whither ye go in to possess it. should do so in the midst of the my God commanded me, that ye and ordinances, even as the LORD Behold, I have taught you statutes

: ١١٤٢ מִם_חַבֶּם וֹנְבְוּן תַנְּיִּר תַנָּדִילִ וְמִּבְוֹבִישְׁם וֹגֹּמִינִם כֹּי

מַם עַכִּים וְסִיּכְלְתָן עַמָּא עַבָּא לומוא טאבון ווומרון לחור לְהֵנְנִי הַּמִׁמִּוֹא בְּוֹחֲמָתוּן וָטַ כַּב וסוכלטנוטכון בוא וֹטַמְבוּן וַטַּגְּבָּבוּן אָבוּ, בִיגא

For what great nation is there, that understanding people.' great nation is a wise and these statutes, shall say: 'Surely this peoples, that, when they hear all

understanding in the sight of the

Observe therefore and do them; for

this is your wisdom and your

ڰٛڔؾؚڗڹڂڂڔۓڶڰڗڹۼڋڹڹ אֶלְהָים קְרְבָּים אֵלְיִוּ כַּיּהְוָהׁ קִרִיב לִיה לְקַבְּלְאִ צְלְוֹהֵיה

מֹבוֹ בַאַנֹטוֹא מַבּבוֹ פֿבמוָטִי.: להבו הלינוע כּוֹג אָלִעוֹא לּכֹב אַמְּבּבְיִ אָבִי מָאוֹ מִּם נִבְּ בַּלְיִי אֶלְיִי

call upon Him? Lord our God is whensoever we hath God so nigh unto them, as the

نظر لآبد لألبيح لخُمُلا كُن لَكُنه

בּאַנְא יָהֵיב קָּדְמִיכּוֹן יוֹמָא פאָנהון פֿכַן אָנְבוֹטָא עַבָּא ימו מם כב גביני לומון וגונון

before you this day? righteous as all this law, which I set hath statutes and ordinances so And what great nation is there, that

Ľ.L□: עּוּאָט אַמָּר אַנָבּי נִעָּן לְפָּנִיכֶּם ומשְּׁפְּמִים צַּדִּיקָם כְּכִל הַמּוֹרֶה מ"כ במונ

بنك بنك خودا خختك نخخت ختك: ומיון מכבר כל יומי חניר פּטִינְמִוֹא בּטַוֹאַני מִינָרְ וְדַלְמָא לְנִוֹבְא בּלְמָא טִטְּנְאָּיִה יִּטִ ځېږي څۀڅټد ځك نمد تځمك

lest they depart from thy heart all Only take heed to thyself, and keep

children's children; known unto thy children and thy the days of thy life; but make them the things which thine eyes saw, and thy soul diligently, lest thou forget

- העמים: (6) ושמרחם. זו משנס: ועשיחם. כמשמעו: בי הוא חבמחבם ובינחבם וגוי. צומת מַּקַשָׁצוּ מכמים ונצונים לעיני
- (8) חקים ומשפטים צדיקים. סגוניס ומקולליס:
- ולס פְּעַוומוּ לוומס ממוך שכמס, פַּמָשְׁצוּ שומיס: (9) רק השמר לך וגרי פן חשכה את הדברים. מו, כשלמ משכמו מומס וממשוס על מתממס, ממשנו מכמיס ונצוניס,

تَهْمَرُتُ بَيْهُكُ مِيْرًا يَهْدُونُ عَنِي الشَّكِ عَبْرًا يَهْدُونُ عَنِي الشَّكِ عَبْرًا لِيَعْدُ יי וְהְהְּר בּעָר בְּאֵשׁ עַד־לֶב נשל בלו נשהליו שים ביני בַּאָבַלְע וֹאָע_בּּנִינִים וֹכִמָּבוּוֹ: עَיْמִים אַֹמֶּר עַם עַיִּים מַלְ- אַרְעָא וָיָה בָּנִיהוֹן יַלְּפֵּוּן: ÿ⊓⁻⊓ॄढ़ॄ⊓ אֶלְהֶיךְ בְּחִרֵבְ בָּאֵמֶּר יום אַשֶּׁר עַמְדָהָ לְפָּנָי

יקמינה אינכם ראים זילתי ت بهر جزر بحدر محيون فرفنات فرفنات נוְדַבָּר וְהַוְּהַ אָבוֶכֶם מִמַּוִּר

كابح:

رَّنْ خُنْجُه مَح هُدُرُ كُنْيِن \$خُنُه: אַנְקְבֶם לַצְּשׁוֹת צַּשָּׁבֶם הַדְּבְרָרִים ני וַיַּגַּר לְבֶׁם אֶת־בְּרִיתֹו אֲשֶׁר צִּנְֶּת

אַמָּם עּבְרָים שָׁמָּה לְרִשְׁמָה: حَمَّمَنُدُ عَنِٰتِ خَيْدُا يُمْدِ ۴٠ جُكَيْر هُرُدُه يَكُرُه يَكُرُه لِي الْمُهُونِينَ الْمُهُونِينَ الْمُعْلَمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ וְאָטָי צְּוְּה יְהֹוָה בְּעָת הַהָוֹא

ជុចុក្ កុន្ត២: אַליבָם בְּחֹרֵב דְּעַלֵּיל יִיָ עִּמְכוֹן בְּחוֹרֵב מִגּוֹ אִישְׁהָא: ַ לַא בְּאִימָם בַּלְשַׁמִּוּלְנִי בִּיִּוֹם אֲבִילָא הַזִּיחוּן בָּלְבְּמוּ בִּיוֹמָא أنهُمَكُنُونُ مُعُدِ كُرَفُهُنَدُونُ فَي أَنْفُوَمُكِنَا كِنَكُع كُرَفُهُنُدِياً

نظ#ك: שׁמוּנוֹע בֹּלְ סַמֹּלְ שַּׁבְּנִינִע זְבֶּוֹר אָנִ הֵּגְלֶם בַּמוּע בַּלְ הִּנְאַ בַּמוּע قِلْ مَهْنَابِدا رَمُّهُ.ثُاهِ كُثُه قُمْحِ لِمُخْمَعُ ثَافِحُهِا أَنَاهُفُدِدا كُرِدِا

> ַ בֿבְ_ בֹבְ וִמֹוֹא בַאִּנּוּן בֿוֹנמִוּן הַבְ فنتثر يدرخورا خياباح كلمر בובת ביש המא נאַמְמֹמֹנוּן בִש בהורב כַּר אַמַר ין לִי כִּנוֹשִׁ יומָא דְקמְמָא מֵדָם יִיָּ אֶלְהָרָּ

[\(\darka\dar מֹר צֵית שְׁמִיָּא הַשְׁמִיּא הַנְּיָא מונא נמונא פֿמּנ פֿאָנמֿטא ילביבטון ולמטון באפולי

בימיכון חוו אָלְהון קּלָא: كر فنأثما بجسار مُمُمّا بلما וּמֹבְּׁיִלְ וֹנֹ הֹמֹכִוּן מִינִי אִּיִהְשֹׁא

באשנו גבבון לַעַמוּן לַמִּינִבעי:

לאַלפֿאַ זֹטַכְוָן לַזֹמָון וֹצִינִון

וֹנְינוֹ פּפֿוּג וֹנְ בַּמִּבְנָא בַּבִוּא

זְטְׁכִוּן לְמָמְבֹּע מָּמְבָׁא פַּטִּיֹּמִין

וְחַוּי לְכוֹן יָת קְיָמֵיה הְפַּקֵיד

نزترا

אַבְנַיָּא:

only a voice. voice of words, but ye saw no form; of the midst of the fire; ye heard the And the LORD spoke unto you out

heaven, with darkness, cloud, and

burned with fire unto the heart of

the mountain; and the mountain

they may teach their children. they live upon the earth, and that

learn to fear Me all the days that

Me the people, and I will make the LORD said unto me: 'Assemble

them hear My words that they may

the LORD thy God in Horeb, when

the day that thou stoodest before

And ye came near and stood under

thick darkness.

and He wrote them upon two tables you to perform, even the ten words; covenant, which He commanded And He declared unto you His

possess it. in the land whither ye go over to ordinances, that ye might do them that time to teach you statutes and And the LORD commanded me at

midst of the firespoke unto you in Horeb out of the of form on the day that the LORD yourselves—for ye saw no manner Take ye therefore good heed unto

figure, the likeness of male or a graven image, even the form of any lest ye deal corruptly, and make you

91

S١

þΙ

٤١

71

ΙI

temale,

ואם הלפידים: ילמדון. ילפון לעלמס: ילמדון. יאלפון לאחרים: (10) יום אשר עמדת. מוסב על מקרא שלמעלה ממני, אשר ראי עיניך, יום אשר עמדת במורב, אשר כאימם אם הקולות

(14) ואחי צוה ה' בעת ההיא ללמד אחכם. מולס נעל פס:

17.

שַּׁמִּנוֹם: שֹּבְנִיתִ כְּלְ צְּפָּוִר כִּנְוֹשׁ אַמֶּר דְמִיִּח כָּלְ צִפּּר נִפּא דְפָּרַח שׁבּׁנְיִנִי כַּּלְ בַּּנִימִנִי אַמָּוֹר בַּאָבוֹן בַּמִינִי כַּלְ בַּמִּינִא בַּבַאַבַּמֹא

באור רקיע שמיא:

fowl that flieth in the heaven, the earth, the likeness of any winged the likeness of any beast that is on

ממַחַת לַאֶּבֶּץ: שֹבׁלוֹנִע בַּלְ-בַּלְּעַ אַמֶּבְבַפְּמִנִם בַּמִנִע כַּלְ תִנִּי בַּבְמִיֹא מִלְנַת

בְּאָבֹמְעַ בְּמוּת כָּל רַחְשָׁא בִּבְאַרְעָּא

the earth; . of any fish that is in the water under creepeth on the ground, the likeness the likeness of any thing that

עַּרִישְׁמָיִם: المُحْرَدُ اللَّهُ فِي اللَّهُ اللَّهُ فِي الللَّالِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِ خْتَاْت لَمُحَلَّظُت هُمُّد بَاذِط نُعَبِّد يَعْمِيا نَرْ جُخْتِكَ نَتَعِيدًا خُجِم וֹאֶט_עַלוִכָּבִים װ**ְרָאִי**הָ אָת־הַשֶּׁמֶשׁ וְאָת־הַיָּבֹרָת äctch

لْنَهُمَالُارُنُ لَنَاهُمْ. لَنَاهُدِي كِبِيا لَنَاهُكُنَاهُ. لَا גַּבָּא וֹנִע כּוִכְבַנֹּא כָּלְ עַוּלֵי מִּמַנֹּא וְמִטְזֵי יָת שִׁמְשָׁא וְיָת סִיהַרָא ننخشم بنطبك شبئك خشمته

peoples under the whole heaven. God hath allotted unto all the serve them, which the LORD thy drawn away and worship them, and even all the host of heaven, thou be sun and the moon and the stars, heaven, and when thou seest the and lest thou lift up thine eyes unto

לְי לְעָם נְחַלֶּה כַּיִּיִם תַּנֶּה: מכור הפרול ממצרום להוות

אַהְסְנָא בְּיוֹמָא הָדֵין: ממגלום למניו ביה לעם נאפגט זטכנן מכנלא בלבולא נאטבׁם לַשַּׁע יַּבְיַנְע וּיִגָּא אָטַבָּם וַנִּמָּכִוּן שַּׁבִּיִּכ נֵנְ לְבַטַּלְמִיִּע

are this day. Him a people of inheritance, as ye furnace, out of Egypt, to be unto brought forth out of the iron

But you hath the LORD taken and

46 [44: بتعنجُت هِنَهُد إِمَيْتِ هِكَاثِرَةِ ذِيرًا تتذبا بخخضيح مجيفاتا ז וּוֹאֲבָה לְבֹלִטֹּו הֹבֹבוֹ, אָטַ פֹּטִוֹמִוֹכִוּן וֹלַוּוִם בֹּבוּלִ צַּלָא וֹ, עוֹנִע עַעַ*ׁאַ*נָּגַן בּבָּרָ הַּבְעַבַּרַוּכִּים

בּוֹ אֶּבְטַבׁ נִבִּיב בָּבַ אַּטַסְׂנָא: בְּלֵא לְמֶוֹתֹּלְ לְאַנְתֹּא חָבְּׁטִא למהלבו לנו ובבלא ולבוכ ימן בדם ין הנה דנה עלי על

God giveth thee for an inheritance; good land, which the Lord thy that I should not go in unto that should not go over the Jordan, and me for your sakes, and swore that I Now the LORD was angered with

מְבְּקְא הָדְא: בּֿג אַנְבָּג מִען בֿאַבֿוֹא עַנָּאָט אָנוֹנָג אַבֿג אַנֹא מָאָנִט בֿאַבֹּהֹא טַבָּאַ

go over, and possess that good land. not go over the Jordan; but ye are to but I must die in this land, I must

77

: בואלה וורשקם אַת־הַאָּרֶץ הַפּוּבֶּה קב קבר אָט עַגּוֹבְצוֹ וֹאַשִּׁם מְבֹרְגם בֵנִע אַנֹּא מִּבָר זִט גַּוֹבַּנֹא וֹאַשִּוֹ

(91) 527, 2175:

- ζάζφ ἄιςι ζάζφ (σαζια ζι'τ): לא מגען מלעעות אחריסס, אלא החליקס בדברי הבליסס למרדס מן העולס (ע"ו נה.), וכן הוא אומר, פִי הֶהֶלִיק הֵלְיו בְּעֵינְיו (e1) ופן חשא עיניך. לססמכל בדבר, ולממ לב לשוב לעעות המריסם: אשר חלק ה׳. לההיר לסם. דבר המר, להלוסות,
- (20) מכוד. סוא כלי שמוקקים בו את סוסב:
- (וב) החארף. נממלא כוגו: על דבריכם. על אודומיכם על עםקיכם:
- (שב) כי אנכי מה וגר אינני עובר. מלחר שמח מסיכן יעבור, ללא אף עלמוחי אינני עוברי מחר שמח מסיכן יעבור, ללא אף עלמוחי אינו

\$4.L: הְמְּוּנָת כֵּל אֲשֶׁר צִּוּהְ יְהְנָת הַמִּת כּוֹלָא הְפַּקָּרָה خُلُك مَقَادُت لَمُّمْنِبُه كُدُّه قُوْحِي مَقَدِيا لَكَمُخُدِيا خُدِيا جَرِيًا בּ בַּבְרִית יְהֹוְהַ אֶבְהַבִּינִהָם אַמֶּר יִח קִיִּמָא דַּיִיִ אֶבְהָבִין דִּגְּיַר تَهْمُلُونَ كُوْتُ قُلْ مَهُدُلِهِ مُنْ مُفْمُونِ خُرِياً يَكُمُمُ مَنْتُهُما

ਲੋਪ ਟੋਵੈਂਅ: (ਫ) בּ בָּי יְהֹוֶה אֱלֹהֶיף אֵשׁ אֹבְלֶה הָוּא אֲבִי יִין אֱלְהָף מֵימְבִיה אִישְׁא

אָלְנֵיוּ לְתַּבְּעִיסְוּ: וֹהְׁמְּיִנִים עַבְעָה בְּמִינֵג יְבִינְע וִטִּמְבָּבוּן גַּבִּיִמְ צַבְּם וֹן אֶּלְטַבּ פֿפֿל טֹמונע בייהוליד בנים ובני בנים צבי מילדון בנין ובני בנין

הֹבְּינוֹ בִּי הִשְּׁמֵר הִשְּׁמֵרוּן: خلي خير خير خير الأمارة \$ك_كَ، لَا اللَّهُ اللَّ ַמַבַר מַעַּל הָאָבֶץ צַּשָּׁר אַהָם ⁹⁷ וֹאָנַרַ הַאָּבֶּרִ אָ בָּרִ אַבָּרִ הַאָּבֶּרִנוֹן בּגִּידְּתִּיְ בַּבְּם בַּיְּוֹם אָּעַ־בַּאָּמָנִם

אַמּב וֹנִבוֹי וֹבוֹנִב אַנַכֹּם מִּפֹּב: النهٰمَلُقُو طُنَّا طَوْفِك فَدِينُو ַרְבַּפְּיִץ יְהְנְהָה אָהְבֶם בְּעַמֵּים בי

نزید ندیتا: ובאון ולא ואָמֹמָון ולא 'אָכֹלוּן ود الله المناس من المناس المنا נעברקם אָלהום מעשיה

אַבְלָא עוּא אָל עַנָּא:

לַאַרְגָּוָא בַּרְמִנְהַי: בְּלְ וֹעֹמְבַּׁבוּוֹ בֵּגַם בַּמוּט כּוּלָא נְבַיִּשְׁבַעִּם וֹטִינַהַנַּפוּן בַּאָּבָהָא יַנִינַבַּכוּן

ببه قريدرا: יומין עַלה אַבי אִשְׁמִיצְאָר לַעַמָּן לְמֵּירְתַה לָא מִירְכוּן מובד מובדון בפרוע מעל נו המוֹא ווֹנו אַבֹּמֹא אַבוּ אַסבידית בכון יומָא דִין

בידבר ין יהכין לתמו: נטשהארוו עם דמנין בעמניא וובבר וו וטכון בינו מממוא

וֹלָא אַבְלָגו וֹלָא מָבִינִוּו: וֹאַבֹּלֹא בֹלָא טוֹן וֹלָא הַּטִּהֹוֹ انخكيدا فغا كمفقنه فكقد

> the LORD thy God hath forbidden even the likeness of any thing which you, and make you a graven image, your God, which He made with forget the covenant of the LORD Take heed unto yourselves, lest ye

devouring fire, a jealous God. For the LORD thy God is a

†7

٤٦

provoke Him; sight of the LORD thy God, to and shall do that which is evil in the image, even the form of any thing, deal corruptly, and make a graven have been long in the land, and shall and children's children, and ye shall When thou shalt beget children,

utterly be destroyed. prolong your days upon it, but shall Jordan to possess it; ye shall not land whereunto ye go over the soon utterly perish from off the against you this day, that ye shall I call heaven and earth to witness

lead you away. nations, whither the LORD shall left few in number among the among the peoples, and ye shall be And the Lord shall scatter you

nor eat, nor smell. stone, which neither see, nor hear, work of men's hands, wood and And there ye shall serve gods, the

- (33) חמונה כל. ממונה כל דבר: אשר צוך ה׳. השר לוך שלה לעשות:
- (44) אל קנא. מקוח לוקום הופרדמו"ע בלע"ו (הייפער) מִהְהָבֶה על רוגוו להפרע מערו"ם:
- ַ וַיְּבִימֶּסְ שְבֶּינוּ פִּי צַדִּיק ס' אֱנֹבִינוּ (דנימֹל מ, יד), נדקס עשה עמנו, שמסר לסבימֿס צ' שניס לפני ומנה (סנסדרין לח.): שמונה מאות וחמשים, והקדים שתי שנים לוגושנתם, כדי שלא יתקיים בהם כי אבד מאבדון, וזהו שנאמר, וַיִּשְׁקֹד ה' עַל בֶּבֶעָה (25) וגושגחם. רמו להם שיגלו ממנה לפוף שמונה מאות והמשים ושתים שנה, כמנין ונושנהם, והוא הקדים והגלם לפוף
- (26) העידהי בכם. הננימומינס להיות עדים התרימי בכם:
- (82) ועבדתם שם אלהים. כתרגומו, משלחם עונדים לעונדיקם, כלילו לחם עונדים לקם:

אֶּבְעֵּוֹע וּמִּגַּאָע בָּׁנְ עַבְּבְּהְאָנִי בַּנִּ אֶּבְעַבְּ וַעַּהְּבָּע אָבִּי עַבָּהָּי

מו פובתוני ללג גלנ יכלג אָר יְהְוָה וְהִהְבְּעִין מִתְּשָּׁן יָה דַּהְלְהָא

all thy heart and with all thy soul. Him, if thou search after Him with LORD thy God; and thou shalt find But from thence ye will seek the

הַאַּבְּר בְּאַחַרִיתֹ הַיִּמְים וְשַׁבְּתְ פִּהְנָמִיָּא הָאִבְּיו בְּסוֹף יוֹמִיָּא

יטַלבּיל לְמִימָבִיה: אָלְטָנִב וְמִּׁמֹמֹטׁ וּהָתִיב לְנִדְּהָלְמָא בּייִ אָלְהָדִּ בַּצָּר לְלְּ יִמְצְאַיִּף כָּלְ תַּדְּבְרָנִים בַּר מֵישִׁיִל לָּדְּ יִיִשְׁבְּחִוּנֶף כֹּלְ

voice; thy God, and hearken unto His days, thou wilt return to the LORD are come upon thee, in the end of In thy distress, when all these things

ځ۵□: אُن خَلْيَ אَٰדِثِينَ لَا كَيْضًا يَمْكُم يَرْجِ يَنْتُمُ يَنْ كَيْضَاعِكَ لَيْكُ $_{ ext{re}}$ itality indicite ita interest בּׁר אֵלְ בְּעִוּםְ יְּעִוֹּנִי אֵלְטְיֵּוֹ לְאֵ אָבִר אֵלְטִא בּטִמְּנֹֹא :; אֵלְטִׁרּ

<u> בלוום לעול:</u>

swore unto them. covenant of thy fathers which He destroy thee, nor forget the God; He will not fail thee, neither for the LORD thy God is a merciful

خَيٰكِك: כּגַבֶּר הַנָּרוֹל הַנָּה אָּוֹ הַנִשְׁמַעַ لْمَلَـ كُلَّمُكَـ <u> Ľ</u>ŔĊĬ. הַּבְ בַּאַבְּא נַבְמִבְּגַב ログは、ロ אָמֶג בּוֹגא אָגַנִים אָמֶּגַבְינִנּ לַפּֿנְּגַב בּׁג הַאַּגַרַנֹאָ לַנְמָנִם בַאַהַנָּנִם

בּאַמִּשׁׁמַת גַּבְּוֹשִׁיש: ئتىا ĽĖΧ מְּמִוֹא וֹמֹר סִוֹפֵּי מִּמִּוֹא נַנַוֹנִי וֹן אַבְם מַלְ אַבְעָּא וּלְמִפָּוֹפָּוּ בּבוֹנוִ פֿבֹמֹּב לַמֹּן יוִמֹּא בּבֹבֹא אָב. הָאַל בְּעָן לְיוָמִיִּאַ עַרְמָאָנ

thing is, or hath been heard like it? been any such thing as this great unto the other, whether there hath and from the one end of heaven God created man upon the earth, were before thee, since the day that For ask now of the days past, which

٦٤

1€

٥٤

خَتَات تَتَاد: ならに下しばぬる בַהְשָׁמִת מִּם ְלְוַבְ אֶבְנַיִנִם מִבּבַּב בַהָּמִת מִמָּא כַּב מִנמִבָּא בּייָ

בְּמִמֹמְמֹא אַטֹּ וֹאִטְׁלַוּיִם: כֹאַהֶּבַהְמֹלֵהְעֹ מִמִבְּיִכְ מִינִ אִּיִהְּטֹא כַּמֹא

the fire, as thou hast heard, and live? God speaking out of the midst of Did ever a people hear the voice of

خيريرن: לּגְלַים כַּכַל אָּמָגַרַגַּמָּטַ לַכָּם שׁנְלַבְ וּבְּוְרַוֹּגַ נְּמִוּנְבִי וּבְּמִוֹרָאָים ובמופהים לֵוּ גוֹי מְקַבֶּר גוֹי בְּעַסִׁתְ בְּאִנְתִר לְמִפְּרַק לֵיה עַם מָגוּ עַם בְּנִסִין צְּוֹו הַנְּמָָה אֱלֹהָים לְבֹוֹא לְלַחַת

לַכִּוּן וֹוֹ אֶלְנִבׁרָוּן בַּמִּגְנִוּם ילְמוֹנֹנוֹ נַלְנִבוֹ לַכָּלְ גַּהְּבַּג יביד הַקּיפָא יבְדְרָשָׁא מָרֶטְמָא באטון ובמופטון ובצבא או נפין עבר ין לאָהְגָלְאָה

Egypt before thine eyes? LORD your God did for you in terrors, according to all that the outstretched arm, and by great a mighty hand, and by an and by wonders, and by war, and by another nation, by trials, by signs, Him a nation from the midst of Or hath God assayed to go and take

כו), מן לם רפיון, טֶבֶף מִמֶנִי (לקמן ע, יד), הְמְרַפֵּם מִמֶנִי: ְיְנְאַ אַבְּפְפָּנּי (שיר השירים ג, ד), שלא ניקד אֶבְפְּנּּוּ. כל לשון רפיון מוסג על לשון מפעיל ומחפעל, כמו הַרְפַה לָה (מלכים־ג ד, (IE) לא ירפך. מלהחיק בך בידיי, ולצון לה ירפך לצון לה יפעיל הוה, לה ימן לך רפיין, לה יפריצ הומך מהללו, וכן שַׁפַוְמִיוּ

כדבר הגדול הזה. ומסו סדלר סגדול, סשמע עס וגוי: ומדרשו, מלמד על קוממו של אדם שסימה מן הארך עד השמים (הגיגה יב.), והוא השיעור עלמו אשר מקלה אל קלה: הגהיה (28) לימים ראשונים. על ימיס ראשונים: ולמקצה השמים. וגס שאל לכל הברואים אשר מקלה אל קלה, זהו פשומו.

הוא הְאֶלְהִים אֵין עִוֹד מִלְבַדְּוֹ:

מעוד קצש: אָהָּוְ עַנְּרוּלֶע וּדְבְּרֵיוּ שְּׁמִעְיִם عَدَ خُرَفَيْكِ اِسْمَ تِبَغِيْمُ مِنْ لِهُا فِي عَنْ عَلَيْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال مالتهميت بتهميه هماطحة

خَطَرُن خَرِيْنِ يَرْبُكِ مِنْمُثُلُونِ وَخُرُنُونَ נּיבַקר בַּזַרְעִי צַּחַרָיוּ נַיּינְצָאַרָּ וְתַּחַת כֵּי אָחַבֹ אָת־אַבֹהֵיף

אָת־אַרְצָם נַחֲלֶה כַּיָּוֹם תַזֶּה: مفك مغثنك حتكنية خصدخك לְהוֹרִישׁ גּוֹיָם גְּדִלָּים וַעַּצְּמָיִם לַתְּרָכָּאֵ

: ١٦٢ משָּׁמֹבְ וֹמֹבְ עַׁאֲבֵא מִשְּׁעַבַי אָּגוֹ פּנּ בְּי יְהֹנְּהֹ הַוּא הְאֱלֹהִים בַּשְׁמָיִם لْزُلَمُنَّ لَا إِنِهَ رَلَهُجِنِّ هُمْ كِذُكُكِ لَيْنَهُم بِيْمُهُ لَبِرًا لَيْنَادِدَ ذِكِكُكُ

נתן לף בְּל־תַּיָּמִים: (פּ) אָמֶר אָנְכֶּי מִצְּוֹּשְׁ עַיִּנִם אַמֶּר צַאָּנֹא מִפְּפֵּיר לְנֵּ יוֹמָא בֵּוֹן וֹאֶמוֹנְטֵּ אֶת טַפֿוּנ וֹאָת מָלֵּוֹנָת וֹטִמָּב יָת צַּוֹמִנְתִּי וֹיִם פֹּפּוּדוֹתִי

ענא אָלְהַים לִית מוֹד בַּר ¾ אַמְּהֹ הַרְצְּעָה לְבְעַת כֵּי יְהֹוֶה אַנִּי אַנַּיְאַנִּינְא לְמִנִּע אַנִי יְיִּ

※「役員が: كختم بخترمين ممممتم مي ムダイロドロド מו הַמוּא אַהְמֹמֹב נֹע בַלב

בּבּא מִמִּגבוֹם: نقفظك خقرمتري ختركريا יחקף אַרי רחים ית אַבָּהַתָּף

אַבֹּהְעוּן אַטְּסְנָא בְּיוֹמָא עַבַּין: לאַמַלוּטָד לְמִתַּן לָדְּ יָתַ

אַרְעָא מִלְרַע לֵית עוֹד: בֹּמִׁמֹּגֹּא מֹלְמֹּגלָא וֹמִּלְיִם מַּלְ אָבוּ וֹנְ בוּאַ אֶּבְבִים בַּאָּכֹנִנִינִי

is God; there is none else beside mightiest know that the LORD, He Unto thee it was shown, that thou

the fire. hear His words out of the midst of to see His great fire; and thou didst thee; and upon earth He made thee His voice, that He might instruct Out of heaven He made thee to hear

with His great power, out of Egypt, brought thee out with His presence, and chose their seed after them, and And because He loved thy fathers,

land for an inheritance, as it is this to bring thee in, to give thee their thee greater and mightier than thou, to drive out nations from before

beneath; there is none else. heaven above and upon the earth heart, that the LORD, He is God in know this day, and lay it to thy

6٤

88

28

38

giveth thee, for ever. land, which the Lord thy God mayest prolong thy days upon the children after thee, and that thou go well with thee, and with thy command thee this day, that it may and His commandments, which I And thou shalt keep His statutes,

בם נפלאות, שהציא עליהם מכות מופלאות: - ובמלחמה. צים, שנאמר פִי ה' גַּלְמָם לָמֶם (שם יד, כה): אורכל לעצות כן הכי זה נתיון: באוחוח. בתימנין, להאמין שהוא שלותו של מקום, כגון עַה זֶה בְּיָבֶדְּ (שם ד, ב): ובמופחים. פּמ"ח, סנסיס, סנשמע, בַּנְמֶּס, בַשְׁמַע: 🗈 במסוח. על ידי נפיונות הודיעס גצורוחיו, כגון הִהְפָּמֵׁר עָלַי (שמוח ח, ס), אס (48) - חנסה אלהים. וַבְּיַנִי עשה נמים שום הלוה לבה לקחת לו גוי וגו', כל ההי"ן הללו תתיהות הן, לכך נקודות הן בחע"ף

מת המתמונים ורמו שהוא ימידי, לכך נאמר אתה הראת לדעת: (פצ) הראת. כמרגומו פְּמָםְוַיְמָח, כשנמן הקנ"ה פֿת המורה פתח להם שנעה רקיעים, וכשם שקרע פֿת העליונים, כך קרע

יב), ואל מחמה על שהזכירם בלשון ימיד, שהרי כחבם בלשון ימיד, ויבחר בזרעו אחריו: שַּׁבְּלֶב וּגוי'ַניַלֶּךְ מֵחַשַׁבֵייָסֶס (שֹס יד, יע), דבר חמר ויוליחד בפניו, בפני חבומיו, כמו שנחמר נֶגֶד חֲבוֹשָׁס שָשָׁה פֶּלֶח (מהליס עם, (קצ) ותחת כי אחב. כל זה מממ אשר אהב: ויוצאך בפניו. כאדה המהריג בנו לפניו, שואמר ויפע מלאף הָשֵׁלְהִים

(85) ממך מפניך. פרפסי ודרשסי, לסיריש מפניך, גויס גדוליס ועלומיס ממך: כיום הזה. כאשר אמס רואס סיוס:

ע למכר הירבו מורחה שמש: שלישי א*ַז וַבְדָּי*ל מֹשֶׁהוֹ שֶּׁלְשׁ עַּוֹּים

מְּבָׁמָא: לבוו למלבא בזבצלא מבנט קבין אַפְּרִישׁ מֹשֶׁה הַלַת

gnisinns beyond the Jordan toward the Then Moses separated three cities

אָבְאַנוֹני מִוֹ בְיֹמֹבֹים בַאָּבְ וֹבוֹי: לאַ־שָּבָּא לְוִ מִשְּׁמָל שָּלְשָּׁם וֹלָם ** אָת־רֵעָּהוּ בְּבָלִי־דַעַּתוּ וְהָוּא לְנָס שְׁמָּה רוֹצֵה אֲשֶׁר יִרְצָּח

לְנַוֹּגְאַ מִּוֹ עַבְוּנִגָּאַ בַּאָבֶּנוֹ מאטמלי ימדקמוהי ויערוק עהעיה והוא לא שני ליה בולמול ות חקבוה בלא ختفا

of these cities he might live: time past; and that fleeing unto one unawares, and hated him not in thither, that slayeth his neighbour that the manslayer might flee

حَاٰطِتِۿِٰ؞: حَادَمُمُ لِمَا لِمُنا لِبَكُمُ الْحَدَيْمُ لَا يَعْمَلِنا حَدَمُهُ لَمُمْرِنِ حَدَمُهُ لَمُمْرَدُهِ فِلْ أَنْن ·· בּ בּמִּימִּׁר לְבֹאִיבֵּוֹי וֹאָנִרַבָּאַמִּׁנִי מִימָּבֹא לְמִּיבָּמ*ּ ב*ֹאִיבֹּו וֹנִינ ※は_世紀に

برخا خمناتا خمخمٰع يمتهد: בא באוו באו בער בער באוע באוע

Manassites. and Golan in Bashan, for the Ramoth in Gilead, for the Gadites; table-land, for the Reubenites; and Bezer in the wilderness, in the

٤ħ

خظر خزر نهٰل؉ح: ** וְיָאָת תַתּוֹרֶת אֲשֶׁר־שֶָׂם מִשֶּׁה וְדָא אוֹרִיִּתְּאִ דִּסְרַר מֹשֶׁה קֵּדָם

דָנֵי וֹמִּבְאָץ:

Moses spoke unto the children of statutes, and the ordinances, which these are the testimonies, and the

And this is the law which Moses set

before the children of Israel;

ದದಭ್ದುದ∶ ڹۺؙڶڰ۪ٚۮ إبرة שְׁפְּמִים אֲשֶׁר דְבֶּר מֹשֶׁר דְבָּר מֹשֶׁר דְּמַלֵּיל מֹשֶּׁה עָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

ಕೆಸೆಸಿಟಿಂ ಕಿಡಿತಿತಿಲ್ಲ ಡಿಡಿಸಿದಿಂ וְנְיִנְיִם אַבְּגוֹ סִׁנִיבִוֹנִיאַ נְלֵינִהָּיִאָּ

Egypt; Israel, when they came forth out of

نظمٰ الله קמָּעְ יּבְינֹג וֹמִּבְאָּכְ בַּגֹאַטַם אַשֶּׁר יוֹשֶׁב בְּחַשְׁבְּוֹן אֲשֶׁר הַבֶּה סִיחוֹן מֵלְבָּא אֵמוֹרָאָה דִּיָחִיב שִׁלְנִוּ בֹּאֶנֵּג סֹנִוּן מֵבֹלֵנ נוֹאֵמְנְיִּנְ בְּפַבנק בּנִי פֹּמְנִוּ בֹאַנַמּ בּהַבּר הַנּבּן בּנָּנֹא מוגן בּנוּט בּהֹבֹרָא בּנִרְבָּלֹא בּטַלְטֹא

نَّمُلُمُّ خُمُوفَكُالِيا مُفَمِّدُنُو: בְּחָשְׁבֵּוֹן דִּמְחָאִ מִשֶּׁה וּבְּנֵי

when they came forth out of Egypt; and the children of Israel smote, dwelt at Heshbon, whom Moses of Sihon king of the Amorites, who over against Beth-peor, in the land

beyond the Jordan, in the valley

ជុំក្រុក ធ្វុជុំងៈ באמנו אמר בענר הירהון הוג מלב בילהו הוג מלכי הוג מלפא במטוו טבון מלכי מוֹג עוֹז בוּאָב אָב אָב אָב אָב באָב באָר ווּגוניו וּג אָב מאָב ווֹני אָב מ

אמונאט בלמלנא בּוֹנִצּי

:Buisinns were beyond the Jordan toward the the two kings of the Amorites, who and the land of Og king of Bashan, and they took his land in possession,

שמש. לפי שקום דבוק נקודה כי"ם במעף, מורם של שמש, מקוס וריחת השמש: מלוס שלפשר לקיימס, לקיימיס (מכות י.): בעבר הירדן מזרחה שמש. בלותו עבר שבמזרתו של ירדן: מזרחה (I+) או יבדיל. נמן לב לסיום מרד לְדְבֶּר שִיבּדִילֹם, ומף על פי שמינן קולמום עד שיבדלו מומן שבמרך כנען, ממר משם,

(++) וזאח החורה. זו שקול עמיד לקדר למר פרשק זו:

(אי) אלה העדוח וגרי אשר דבר. סס סס אשר דבר צלאמס ממלריס, מזר ושנאס לסס בערבות מואב:

((אשר בעבר הירדן. שסים במורם, שסעבר סשני סים במערב:

ן וְעַר הַר שִׁיאָן הָוּא רְצִּרְנוֹן וְעַר טוּרָאֹ רְשִׁיאֹוֹן

Jordan eastward, even unto the sea and all the Arabah beyond the Hermonmount Sion—the same is

the valley of Arnon, even unto

from Aroer, which is on the edge of

of the Arabah, under the slopes of

אַשְׁרָת הַפַּסְגָּה: (פּ) מּוֹבֹטִׁע וֹמֹג וֹם עַׁמַבֹּבֹע טַּטַע لَحُد_لِيُمْلَحُك

שׁבוני מֹמִפּּבׁ מִינְמִׁלָא: מֹבְנְיםׁא נֹמֹב נֹמֹא בַמִּנְמִּבָא תַּנְבְבַן וֹכֹלְ מִנְאָבֹא הֹבֹבֹא בַּנְבַבּוֹא

which I speak in your ears this day, the statutes and the ordinances and said unto them: Hear, O Israel, And Moses called unto all Israel,

¿۩ڟ٦: تنبع بذهبك بجنه بهمك تفحيا انهديا ذههدليين %ロ_ロロざし וֹאָט_בַמֹּמִמֻּפַּמִים ענימי וַנְאָמֶב אָבַבַבָם הָּמָת נַהָּבָאָב رَنْكُلُّم مِمْلِ عُرِـخُرِـنَمُلَعْرِ

בּאַוֹנַנכּם פֿבֿמַנכּוּן יוֹמָאַ בּין וָמַילְפּוּן ַ בְּוֹמִוֹא וֹנִע בִּוּנִוֹא בַאַּלֹא מִמַבַּנַ*ב* וֹאַמֹּר לְעוּוֹ הִּמֹת וֹהִבֹּאֵל וֹע ילבא מְמִּע לַכַֿלְ וֹמִּבָּאַלְ

to do them. that ye may learn them, and observe

Λ

84

Pisgah.

covenant with us in Horeb.

Тће Lокр our God made a

ַ יְהְנָה אֶלְהַנִּנִּ פְּרָה עְמָנִנִּ פְּרָה יַנְיָה נְיָה עִמֵּנָא קִיִם יַנְיָּה עִמָּנָא קִיִם יַנְיָּה יַ

The Lord made not this covenant

אָכֶּה פָּה הַיִּיִם כָּבְּנִי חַיִּים: הַבְּרֵית הַוֹּאָת בָּי אִמְּנוּ אֲנַּחְנוּ ָּ לְאׁ אֶת־אֲבֹהֵנוּ כְּרָת יְהֹוָה אֶת־

כולַלֹא לַוֹּימִון: אַנּטֹלא אַכָּון כֹּא וִמֹא בּון ני שׁנְמֵא בַּבוּן אֶּלְבוּן מִמּנֹא לא מם אַבֹּבַבַּנִילָא עַּוֹר

us, who are all of us here alive this with our fathers, but with us, even

of the fireface in the mount out of the midst The LORD spoke with you face to

בַּבוֹר מִהָּוּך הַאָּשׁ: י פּוֹנִים בְּפָּנִים בַּבֶּר יְדִוֹנְדִי מִמְּכֵם מִמְלֵלְ מִם מִמְלַלְ מִכִּילִ יִּיִ

نْجُم مُحْرَكُ عَالَ خُصِيلًا جُمُّ لِمُنْ مُلِياً الْأَمْ لِيَا اللَّهُ عَلَيْهُ لِمُنْ لِمُنْ لِم אָב. בַּטוּלְטוּו מוּ פֿבַם אִימָּטֹא לְחַנְאָה לְכוֹן נְת פּּהְנְמָא דַּיִי בּוֹ וְכֵונוֹכוֹן בַּמֹבַּנֹא בַעוּא אָלֹא בַווֹנוֹ לַאִּים בּוֹן מִוֹמָבֹא

המכון במורא מנו אושקא:

. :gniyae—the mount—saying: . afraid because of the fire, and went word of the LORD; for ye were at that time, to declare unto you the I stood between the LORD and you

מפּׁנָּג בַאָּה וֹלַאָ_הַּלִּגִיטָּם בַּבַוֹע אָנְכָׁג מְמֶּב בֿגוֹ ַנְבוֹנִבוֹנָם וּבָּנוֹכֹם

Elyon, see page 161. The Ten Commandments are presented here in Ta'am Tabion. For the Ten Commandments in Ta'am

(3) לא את אבותינו. נלנד כרם ס'וגו', כי ממנו:

- שמוכר ללוקח, סרי סמוכר עלמו מדבר עמכס: (+) פנים בפנים. אמר רבי ברכיס, כך אמר משס, אל מאמרו אני מעעה אמכם על לא דבר, כדרך שהסרסור עושה בין
- (a) לאמר. מוקב על דבר ס'עמכס בסר מחוך סאש לאמר אנכי ס'וגו'ואנכי עומד בין ס'וביניכס:

ענמאטנו מאָבוֹ מֹבְנִים מִבּּנִים מִצְּבֹּמֹא **X**CILL

Egypt, out of the house of bondage. brought thee out of the land of I am the Lord thy God, who

גּג_**פֿ**ּוָּנִּ: ح كِي نَايَرُت خِلْهُ يُخْرَثُونَ يُعْتَابُونَ خِيمَ نَبُرَدَ خُلِكُ يُخْلِدُ خُلُكُ أَنْ الْعُلَالُ فَلَا

before Me. Thou shalt have no other gods

בַּמָּנִם מִתַּחַת לְאֶבֶּץ: נְאָמֶר בְּאָבְען מִמְּטִנִי נְאָמֶר וְרִבְּאַרְעָּא מִלְרַע וְרִבְּמִיּא न्यार्देत श्रुण्ट द्वंद्वंच । दवेंद्र ह्वा ﴿ جُهِ بَاهُمُ مِا خُلِكُ عُلِي اللَّهُ عَلَيْهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ عَلَيْكًا حَالِمُ اللَّهُ

מַלְנַת לַאַּבֹּתֹא:

under the earth. beneath, or that is in the water heaven above, or that is in the earth likeness, of any thing that is in graven image, even any manner of Thou shalt not make unto thee a

٢ ﴿ ١ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّا لَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّلَّا الللَّهُ الللَّا الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل خثات لمَح مِحْمُرت لمَح لحَمُرت אָל שַלָּא פַער הָוָן אַבֿוִע הַלַ_ הְשְּׁבְּהֵהְםׁ בֵּּרְ אַנְבֵירְ יְהְנְהַהְ אֵבְירִ אֲבִרְ אֵבִרְ אֵבְי אֵבְהַ אֵבְ קּנְּאַ
 הְשְּׁבְּבְּהַם בַּּרְ אַנְבְי יְהְנְהַהְ אֵבְי אֵבְי אַנְאַ יִיְ אֵבְלְחָךְ אֵבְ קּנְּאַ **4× - は 点 は 正 に L** ڴڷؚڝ

المناخلة المنافعة מַהְּלְמִוֹ בֹּנִיֹא לַמִּשְׁהָ, בַּעַר והק בו בבוהא להלא פר מֹסְׁמֹּב עוָבִי אָבְבַבוֹן מַּכְ בַּנֹין لَاخِيْمُ كُمْ مَوَلَاتَ كِأَمَالِ إِكِمْ مَوَجُلِمَوْنَا

generation of them that hate Me, third and upon the fourth upon the children, and upon the visiting the iniquity of the fathers LORD thy God am a jealous God, them, nor serve them; for I the Thou shalt not bow down unto

ជុឌ្ជវ៉ោះ]: (០) **(C**, الإشد تأوب كيلاخون كبيتكر

מגועו)[ט, לְנִבְיםׁתְּ וּלְלָּמָבׁוּ פַּפּוּבָׁוּ: וֹהְבוֹע מִוֹבוּ לְאַּלְפָּוּ בַּנוּוֹ

commandments. love Me and keep My thousandth generation of them that and showing mercy unto the

٠٠٠ ڇُڏڻاڄ ڏنهاڻي ڇر ڏي اِنڄڻا אָת־שֶׁם־יָהוָָה

לְמִוֹּלִא אַבוּ לָאׁ וֹזַכּּוּ וֹנִ נֹע לָא שׁימִי בֹּשְׁמֹא דַּיִי אֶּלְבִּדְּ

that taketh His name in vain. LORD Will not hold him guiltless LORD thy God in vain; for the Thou shalt not take the name of the

יישְׁלְוֹר אָת־יִוֹם תַשְּׁבֶּת לְקַרְשָׁוֹ رَمَّلٰٰٰٰΧ: (٥) יְהְוֹהְ אָתְ אָּמֶרְיִמְּאַ אָתִישְׁקְוֹ דְּיִימֵי בְשְׁמֵיה לְשְׁקְרָא:

Żarwin ęda reątr i

commanded thee. holy, as the Lord thy God Observe the sabbath day, to keep it

יּי מֻּוֹמָט וֹלוּכִם טַֹּלְּבֵב וַ וֹּלְמָוֹנִי כַּבֹב ַ מִּשִּׁא וִמִּוֹ טַּפַּבְט וַעַּלְּבִב כִּבְ

حِهِٰڜِڎ צִוְּהָוֹ יְתְנֶה אֶלהֶיף:

₩₩₩₩:

نظفالم المنافة

all thy work; Six days shalt thou labour, and do

٤ı

71

11

9

(ק) על פבר. בכל מקום אשר אני שם, ווסו כל העולם. דבר אחר, כל ומן שאני קיים. עשרת הדברות כבר פרשתים:

(12) שמור. ובראשונות הוא אומר וכור, שניהם בדבור אחד ובחיבה אחת נאמרו, ובשמיעה אחת נשמעו (מכילחא בחדש

פ"ו): כאשר צוך. קודס ממן מורס במרס (שבמ פו:):

خظيك:

אֶּלְטִוּ לָא טַהַּבוּר כָּלְ הַּבִּינִא וווְמָא מִבוֹתֹאַר מִבּנוֹא בוֹבם וֹוֹ

ַבְהַהְּמוֹע אָע_וֹנִם עַהַּ~~בָּּע: (a)~~ هد خل خلك משָׁם בְּנֶר חַזְּקְת ּיִבִּיְרַעַ נְמוּיָה

יְהְוָה אֱלהֶיף בֹּתָן לֶף: (ס) 18U_80F '9F

91 ČXAL

لْكِم شِرْلِد: (٥) ñŗ뽂n: (a)

≟لۃٰڬ

טלווכ ללא ספביר בּטַבְּרָרַ לא טלמוק וֹפֿה וֹלָא טֿווּ៤ וֹלָא

هِٰشِ ٢ جُدَيْكِ: (٥) لمَحُدُدِ نَكُمُكِي مِيدُدِ تَكَمِدِدِ لَحُدِ ⁸¹ ולא הקצוֶה בֵּיה בעָּף שָׁבַהוּ لڤل (۵)

₩(a)

וְלַאַ_עֹּהַלָּע

بني بني برح بجري بالإثارية بالإثارية וֹלֵא עֹשׁמֶיר אִטַּע עַלְּבָּׁב וֹלָא

> maid-servant may rest as well as that thy man-servant and thy thy stranger that is within thy gates; thine ass, nor any of thy cattle, nor maid-servant, nor thine ox, nor ποτ τhy man-servant, ποτ thy thou, nor thy son, nor thy daughter, shalt not do any manner of work, unto the Lord thy God, in it thou but the seventh day is a sabbath

> sabbath day. commanded thee to keep the therefore the Lord thy God and by an outstretched arm; thee out thence by a mighty hand and the Lord thy God brought was a servant in the land of Egypt, And thou shalt remember that thou

> giveth thee. the land which the LORD thy God that it may go well with thee, upon thee; that thy days may be long, and as the Lord thy God commanded Honour thy father and thy mother,

thy neighbour. shalt thou bear false witness against Neither shalt thou steal. Neither shalt thou commit adultery. Thou shalt not murder. Neither

any thing that is thy neighbour's. maid-servant, his ox, or his ass, or field, or his man-servant, or his desire thy neighbour's house, his neighbour's wife; neither shalt thou Neither shalt thou covet thy

81

۷ı

91

SΙ

(15) ווכרח כי עבד הייח וגוי. על מנח כן פדאך, שחסים לו ענד וחשמור מלוחיו:

- (16) באשר צוך. אף על כיצוד אב ואס ולמוו במרה (סנהדרין נו:), שואמר שָם שָׁם לוֹ מֹק וּמִשְׁפָּע (שמות מו, כה):
- (עו) ולא הנאף. מין לשון נימוף מלמ במשם מיש:
- (18) ולא חחאוה. לא מירוג, אף סיא לשון ממדס, כמו נֶמְמֶד לְמַרֶמֶׁס (בראשים ב, ע), דממרגמינן דְּמָרַבֵּג לָמֶםֵוִי:

אַבְוֹים וֹיִטִּנִם אָבֶוֹי: וְלְאֵ יְסְרְ וְיְכְּהְבִים עַּלְ־שְׁנֵי לְחָת וְלְאֵ פְּסִיק וּכְתַבִּנוּן עַלְ הְבִין لَعْمَ لَامْثًا لَلْمُلَهُم كَامِ ثَلَام عَيْمُنِه مُثَنَّه لَعُمْضُه كُم لَح מαναν אָל־בָּל קַתַּלְכֶּם בַּתַּר מִתְּוֹך עָם בָּל קַתַּלְכוֹן בְּשׁוּרָא מִגּוֹ אָת־תַדְּבְּרֵים קַאַּפֶּׂת דַּבֶּר יְהֹנְת יָת פְּתְּנָמִיָּא הָאִפִּין מַפִּיל יִיָּ

מבמיקם ווקניקם: בֿאָה וֹשׁבֹּוֹבֹוּן אָלָוּ בּֿלְ_וֹאָהָוּ

אָלְהָים אָת־הָאָדָם וָהֶי: עּיִּנִם עַנִּינִ בְּיִריִּיְדַבָּּר וֹאָטַ לַלְוּ הֻּמַתְּנוּ מִטַּוָּב בַאָּה יי אָלְנִינוּן אָט_כְּבָרָוּ וְאָטַ<u>לְּלְּ</u>וֹ נתאמרו הון הראנו יהוָה

אָקבוֹנוּ מִוָּע וֹמִטְנוּ: אַנַהָנוּ לִשְׁמֹעַ אָת־לִּוֹל יְהֹוָהַ בי הַאֵּשׁ הַנְּדֹלֶה הַנְּאָת אִם־יֹסְפַּיםוֹ

הְאָשׁ בְּלִנוּ נַיֶּהִי: אֶלְנִים עַנִּים מְצַבֶּר מִשִּוֹבַ מִמְנַגְא בֵּיִי בַּיִּמָא מִמַבָּיִל מִינִ خَ، شَ، خُرِـڠَۿ۪ٮ אَمْۤۤۤۤ مَثَمَ طبح ۚ ثَبَدَ مَا خَرِ خَمْنَه عَمْمَم كَرِ

אָבְעַנוּנ אָבְגַב וֹמָּמָּהֹנוּ וֹהֹמָּנוּ: אֹבְינוּ אִנְ בֹּלְ אַמְּר יֹבַקָּר יֹבַיָּר יִנְיַנִּי יִנִ בֹּלְ יִּנִמִּלְיִלְ יִנֹ אֹבְׁיַנֹּא מֹמַּנִּ מַלְהַנֹא נְאַנִּ הַבְּנֵר אֵלְבַיִנוּ נְאַנִּיו הַבַּבר ווֹ אֶלְהַנְא נְאַנִּ הְּטִּלְּיִל עִּמִּנְא كَالَاتِ هَفَالِ لِهُٰؤِمَ هُنَا قُحْ لِهُهُالِ

ליהי אַבְנַיָּא וִיהַבְנוּן לְי:

שְבְּמִיכון וְסְבִּיכון: ולבולטון לוטו כל בומו נְבְּבָּר בַמָּר הַמִּנְבְא נְמִנְא בְּמָּר בְּאָנְשֶּׁהָא אָת־הַפּוֹל יַנהַנָה בְּמִשְׁמַעְּכִוּן יָה קַלְא מִגּוֹ

וֹ מֹם אֹלֹמֹא וּמִטְלַבוּים: יוֹמָא בַבוֹן בַווֹנָא אָבוּ מִמַבִּיל מומבוע הממלא מין אוהשלא זמ ולבוצ וומ ברשוצ וומ לכ נֹאַמֹּבׁשׁנּוֹ בֹּא אַבְוֹוֹלָא גֹּלְ אֵלְבִילָא

מומבא בון אַלְבוֹא מוִד מוֹנִין מוְסָפֹּגוֹ אַנְטִוֹא לְמִהְמַת נִע לַב אַגמּטֹא בֿבֿטא בֿבא אָם וְעַּמְּה לֶמֶּה נְמִיּת בֵּי הְאַכְלֶנִי וּכִּעַן לְמָא נְמִיּת צָּבִי תִיכְלְנָּנָא

אַגְהָשֹׁא כֹּוֹעֹלָא וֹאִעַבֿוּם:

لأكتر لألمتد: לבב אַשׁ יִמְתֹּמ וֹנו כֹּלְ גַּיִּיתִּר

> tables of stone, and gave them unto And He wrote them upon two great voice, and it went on no more. and of the thick darkness, with a of the midst of the fire, of the cloud, all your assembly in the mount out These words the LORD spoke unto

tribes, and your elders; unto me, even all the heads of your burn with fire, that ye came near darkness, while the mountain did the voice out of the midst of the And it came to pass, when ye heard

speak with man, and he liveth. we have seen this day that God doth His voice out of the midst of the fire; His greatness, and we have heard God hath shown us His glory and and ye said: 'Behold, the LORD our

God any more, then we shall die. We hear the voice of the Lord our for this great fire will consume us; if Now therefore why should we die?

the fire, as we have, and lived? God speaking out of the midst of hath heard the voice of the living For who is there of all flesh, that

thee; and we will hear it and do it.' LORD our God may speak unto shalt speak unto us all that the LORD our God may say; and thou Go thou near, and hear all that the

77

77

17

לְבַבְּמוֹת במותו פומבי: הקב"ה אינו כן, לא היה פוסק, ומשלא היה פוסק לא היה מוסיף, כי קולו חוק וקיים לעולם. דבר אחר ולא יסף, ולא הוסיף (פו) ולא יסף. ממרגמינן ולה פסק, [לפי שמדה בשר ודס הינו יכול לדבר כל דבריו בנשימה החה, ולריך להפסיק, ומדה

אליו מאסבה, וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה, ולא ללמוד ממני: (+ב) ואח חדבר אלינו. הַמַּשְׁמֶּם הם כחי כנקבה, שנינטערתי עליכס ורפיחס הם ידי, כי רהימי שהינכס חרדים להחקרב

30

حُر لِهُمّ يَظُر يَظُرُن تَثَلَرُ هُمُّلَا يَجُلُدُ هُمُّنَا تَنْمُنَا عَدِ فَنَرُمْر مَقَع ثَيْدًا يُتَمَرِّنِهِ ֻ מֻּׁמְמִּׁשׁׁנִי אָּטַ-לְוּלְ בַּבְּבְיִּ, בַבְּמָׁם וֹאָמָר וֹוֹ לְוִ מִּמִוּמַ בֹּבֹתוּ וֹנִי sz בְּבַבְּבֶבֶם אֶלְיִ וֹנְאָמֶב יְבוֹנְע אֶלַ, פַּטִּלְמִיכִוּן בְּמַלְלְנִיִּטְכִוּן הַמִּיִּ נּיִּשְׁמָע יְהֹנְת אָת־קַּוֹל דִּבְּרֵיכֶם וּשִּׁמִיעַ קֵּדֶם יִיָּ יָת קַל

למם ולבניםם למלם: מִצְּוֹתֵּי בְּלְ-חַיָּמִים לְמָּעָן יִימָב פִּמּוֹדִי כְּלִיוֹמִיִּא בְּדִילִ דִּיִישִׁב לְחִין וְלְבְנֵיחוֹן לְמָּלִם: or לְיִרְאָה אִתִּי וְלְמְּׁמִר אָּם־בְּלִ לְמִּרְחַלְ בֵּוֹנִמִּ יִלְמִּחֵר יָה בְּלִ يرْدَ بَهَا إِنَابُلُ أَجِجُكُ فِلَ كُنُولُ جُلِدُ وَبُلِهِ مِيدًا جُلَالًا

ڬۼڷڂڔڎڡ؞ ב בו אָבוּר לְהָוֹם שִׁוּבוּ לְבָהַם אִינִיל אִימַר לְהוּן הִיבוּ לְכוּוֹ

ڔڗ؆۩ؚ؞ בְּאָבֵּא אַמֶּב אַנְכֵּג נְעָוֹן לְעֵּם בְּאָבַהָּא בַּאָּנָא נִעִּיִב לְעִוָּן لْلَاظِمُهُمُ لِمَا يُعْمُلُكُ لِأَرْظِيدُ لِمَا يُعْمُونُ لِيرِيْنِي لِمَاكِرَ فِي الْمُخْلِيلِ لِيَعْمُ لِمَ אַלְיִרְ אָנִת בְּלְרַתַּמִּצְנְתְּ וְתַּחָמָיִם עִּמְּרְ יָתְ מִּלְּבִירָתִּאִ יִּקְיִנִּיִּאִ אַ יִּקְיִנִּיִּאִ יִּקְיִנְיִּאִ יִּקְיִנְיִּאִ יִּקְיִנְיִּאִ יִּקְיִנְאָ וְאַמְּׁה פּה עֲעָּלִי עִּמְּרִי נְאָנִבְּבֶרָה וְאָמִּ הָכָא קוּם בֶּדָעִי נַאָּמִלִּיל

ַלְּיָלוּ וּשִּׁמְאָל: المرت هِجُ تَدَرَقُهُ هُمُكِهَ جُهُ مُؤكِدِ اللَّهُ هُجُ يَحَدِيلًا يُمُحِينًا جُهُ مَوْهِ إِلَّا لَهُ هُمُ عَلَ ישְׁמְרְחָבְׁ לְעֲשְׁוֹת כַּאֲשֶׁר צְנָה וְהִשְּׁרוּן לְמָעֶבָר כְּמָא דְפַּפִּיד

נמום בֹּצִבֹּא צַּמָּב שַׁנַבְּמָּנוֹ: שْשׁנוּגן וֹמּוִב לַכְּם וֹעַאַּבֹכִשׁם צַּטִּיִטוּוֹ וֹנִימָב לַכִּוּן וֹמִינַכוּוֹ و אֶּבְעִוּכֶם אָשַׁכֵּם שַבְּבִי לְמָּגּן אֶלְעַבוּן יִשְׁבוּן שַּׁנִברוּ בַּּגִּבר جَجِدُ بَيَدُرِةٍ كِيْضُ خَذِٰنَ بِبَيْنَ جِجِدُ مِنْرِبَمُ جُوَءً' حِ

خليشڭك: בְּאָבֶן אֲשֶׁר אַמֶּם מְבְרָרִם שְׁמְּה עִבְּרָרוֹ לְתַּמָּן לְמֵירָתַה: אָבְבַוּכֵם לַבְמָּבַ אָּטַבְים בַהְּהָוָט וֹטַבוּן לַמְּמָבַב בֹּאַבֹּגֹא בַאַטוּן וע וְהַמְּשְׁפְּטִּים אֲשֶׁר צְּנָה יְהְנָה דְּפַבֵּיר יִין אֶלְהַכוּן לְאַלְפָא רואון

ממף אַהְקינו כָל דַמַלִּילוּ:

ځېښځتردبا:

ומון בּאַבְעָא דַּמִירָתוּן:

בְיִהַ וֹבְא מַפְּבֵּלְיִהָא בִּיִּהָלִים וֹבְא מַפְּבֵלְיִהָא בִּיִהָּלִים וֹבְא מַפְּבֵלְיִהָא בִּיִּהְיִם וֹבְא

that they have spoken. unto thee; they have well said all this people, which they have spoken have heard the voice of the words of me; and the LORD said unto me: 'I your words, when ye spoke unto And the LORD heard the voice of

children for ever! well with them, and with their commandments, that it might be alway, to fear Me, and keep all My Oh that they had such a heart as this

Go say to them: Return ye to your

give them to possess it.' may do them in the land which I thou shalt teach them, that they statutes, and the ordinances, which the commandment, and the Me, and I will speak unto thee all But as for thee, stand thou here by

aside to the right hand or to the left. commanded you; ye shall not turn the LORD your God hath Ye shall observe to do therefore as

in the land which ye shall possess. and that ye may prolong your days and that it may be well with you, commanded you, that ye may live, the LORD your God hath Ye shall walk in all the way which

— i ssəssod the land whither ye go over to teach you, that ye might do them in the LORD your God commanded to statutes, and the ordinances, which Now this is the commandment, the

TS.

יאָבְבֶן יָמֶיף: יבו בוף כל ימי הגיף ילמען אף יבר דר בר בל בל ימי אַמֶּר אָנְכָּי מָצַּנֶּּׁבְ אַמְּדְ וּבְנְךְ וּפִפּוּדִיהִי דַּאָנָא מָפַפּידִ לְרְּ לְמִמֶּר אֵטַ־בֶּלְבוֹפְלֵּיוּוּ וּמִאֹנְיִלִּיוֹ אֵלְבוֹוּ לְמִמּר יִנִי בִּלְ לֵיֹמִנְיִי حَرْفِولَ مِدَرَٰهِ هُمَا زِمَالِنَا هُمَانُولَ خِبَادًا لِمَنْهُ مِنْ قَبْلُ مَا

تأذبك بكدرح كترك دبالأك:

١<u>٣</u> ١ (פ) אַבּמִיּ, בְּ 'בְּבַבּ אָבְתּ זְבָּע טַבְּבְ בַּאָבְטַטַּה בָּהַ אָבָת הַבָּבָא מְאָר כַּאֲשֶׁר דְּבֶּר יְהְנְׁה אֱלִהַי לִחָּרָא פִּמָא דְּטִכְּיל יִיָ אֶלְהַא י אַשֶּׁר יִישָּב לְךְּ וַאֲשֶׁר הַרְבָּוּן לְמָשֶּבִר דְּיִישַב לָךְ וּדְהַסְּגוֹן لْمُمَّمُّنُ نَمْكُمْ لِمُمَّلُكُ كِمُّمِينَ يَنْطَقَيْم

שַׁלֶב יִּבְתַּיּ

י יְהְנְהוֹאָקְר: عمر بَمْمُم نَمْنَةُ مِ نُعِيْنِ الْأَبِي الْأَمْرِينِ مُمَمَ نَمْنَةُ مِنْ الْأَكْرَافِةُ لَا يَابِ

וֹאֶבֹבֹעַ אָע بْدَبْد \$جينك

يخخر تظهلا يخذم تظهلا يخذم نخفك: اننكت أن !! \$\$ينك خدّم ذِخك

مُعَنَّكُ بَيْنِهِ مَمْ كُمُثُلِّكُ فِي الْمُعَنِّلُ فَي الْمُعَنِّلُ فَي الْمُعَنِّلُ فَي الْمُعَنِّلُ فَي ال ا لَا إِنْ يَا لَا كُنَّ مِا ثُمِّكُ لِا كُيُّهُ لِي كُرْكُم اللَّهُ اللَّهُ فَائْمَنَّا لَا يَعْزَمُ لَا يَعْزَمُ اللَّهُ اللَّاللَّ اللَّا اللَّالَّا اللَّالَّا اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّذِاللَّ الللّل

مُوَظِيدٍ كِكِ يَبْمُعُ لِمَا مَمْ كِجُكِ:

בּבוֹב וּבְשְׁכְבָּנוֹ וּבְעוֹמֶב: ל נְאַנְּנִשְׁם לְבֹּנְינִ נִיבְּנִנִי בְּׁם יִיִּטְנִינִוּן

نځځانځك: rtait taring rtaatt ZĖĖ بناتذذر

> prolonged. life; and that thy days may be and thy son's son, all the days of thy command thee, thou, and thy son, His commandments, which I thy God, to keep all His statutes and that thou mightest fear the LORD

thee—a land flowing with milk and thy fathers, hath promised unto mightily, as the LORD, the God of with thee, and that ye may increase observe to do it; that it may be well Hear therefore, O Israel, and

OUR GOD, THE LORD IS ONE. HEAR, O ISRAEL: THE LORD

thy soul, and with all thy might. God with all thy heart, and with all And thou shalt love the LORD thy

thee this day, shall be upon thy And these words, which I command

9

when thou risest up. and when thou liest down, and and when thou walkest by the way, them when thou sittest in thy house, unto thy children, and shalt talk of and thou shalt teach them diligently

- (+) די אלהינו הי אחד. ס'שסוא אלסינו עסס, ולא אלסי סאומות עובדי אליליס, סוא עמיד לסיות ס'אמד, שנאמר פִי אָז
- סום פומכי פום ישומים פשם וגוי (מסלים קמז, יג) לַבֶּס וְיְגוּין פָמֶלָם וגוי (שס ג): ובכל מאדך (ברכום פא:). דבר אחר ובכל מאדך, בכל מדס ומדס שמודד לך, בין במדס עובס בין במדם פורענום, וכן בדוד ובכל נפשך. אפילו הוא נועל את נפשך: וובכל מאודך. בכל ממוגך, יש לך אדם שממונו הביב עליו מגופו, לכך נאמר מנימו וסילך לו (ספרי לב): בכל לבבך. בשני ילריך. דבר אחר בכל לבבך, שלא יסיס לבך חלוק על המקוס (ספרי שם): (3) ואהבה. שַשֵּׁס דִּבְרִי מחֹסבֹס, חֹינו דומס עושס מחֹסבַס לעושס מירחֹס, סעושס חֹלל רבו מירחֹס, כשסוח מעריח עליי, ڠَؼڟ۪ڐ ۼڒ עַמִּיס שְׁפָס בְּרוּרֶס לְקָרֹחׁ כֻּבֶּּס בְּשֵׁם סִי (נפניס ג, מ), ונמֹתר צַּיּוֹס סַסוּחُ יִקִּיָס סִ' غُמָד וּשְׁמוֹ אָמַר (וכריס יד, מ):
- אבכי טצוך היום. לא יסיו בעיניך פְדִיוֹמְבְּמָא ישנה שאין אדם מוֹפְנָה, אלא כחדשה שהכל כלין לקראמה (מפרי שם). דְיוֹמְבְּמָא (6) והיו הדברים. ומסו סלסנס, וסיו סדנרים סללם, שממוך כך למס מכיר נסקנ"ס ומדנק נדרכיו (מפרילג): אשר
- בְּנַי עַמָּס מַל מִשֶּׁלוּ (דברי הימים־ב כע, יה), וכשם שהחלמידים קרוים בנים, שנהמר בנים החם לה' הלקיכם, כך הרב קרוי הב, (לקמן יד, א), ואומר בְּנֵי שַּנְּבִיאִים אֲשֶׁר בֵּיִת אֵל (מלכיס־ב ב, יג), וכן בחוקיסו שלמד חורה לכל ישראל וקראס בניס, שנאמר (ספרילד. קידושיןל.): לבניך. אלו החלמידים, מלינו בכל מקוס שהחלמידים קרוים בנים, שנאמר בְּנִים חַׁמֶּם לַם' מֵלֹבֵיבֶם (ק) ושנגחם. לשון מדוד סום, שיסיו ממודדים בפיך, שלם ישללך לדם דבר, לא מסא לריך לגמגם בו, אלא אמור לו מיד מלום המלך הבאה במכמב:

زْبَرُب خِرْ زَحَرَمُكَ أَبِرَبُك كُرِيْرِك نَرْتَرَ كُلِّدَ يَمْرَفُك نَرْ كُرْبُك : ځات خ لنظخفيها قرثك زتؤيرجيرا לַמְּמַפְּׁע בַּיוֹ עַּינֶיף: « نظهَلُقْت خُهُبِن مَحِـثَيُكَ لَتُنْ نَظَمُلُونا خُهُن مَحِ نُبُكَ نَبِيلًا

كَيْخِينَاكُ كَيْخُدُنُو كَنَيْنُوكُ لَيْ الْمُعْرَافِكُ لَالْمُ

ڲ۬ۺ۪ٛڵ

54 Citties خنفخدا قدا مَنك:

ĖĊĞL

±نٹك

frontlets between thine eyes. upon thy hand, and they shall be for And thou shalt bind them for a sign

upon thy gates. the door-posts of thy house, and And thou shalt write them upon

which thou didst not build, give thee—great and goodly cities, Abraham, to Isaac, and to Jacob, to which He swore unto thy fathers, to God shall bring thee into the land And it shall be, when the LORD thy

-рэцзиге plant, and thou shalt eat and be olive-trees, which thou didst not didst not hew, vineyards and cisterns hewn out, which thou the which thou didst not fill, and and houses full of all good things,

house of bondage. of the land of Egypt, out of the LORD, who brought thee forth out then beware lest thou forget the

His name shalt thou swear. and Him shalt thou serve, and by Thou shalt fear the LORD thy God;

round about you; the gods of the peoples that are Ye shall not go after other gods, of

בשבמך בבימך ובלכמך בדרך, דרך ארן דברס מורס (ספרי שם), זמן שכיבס וזמן קימס: מפל (ספרי לד): - ובשכבך. יכול אפילו שכב צמלי סיוס, מלמוד לומר ובקומך, יכול אפילו עמד בחלי סלילס, מלמוד לומר שנחמר שָבִי שָבִי כֶבֶב יִשְׁרָבֵוֹ וגוי (מלכים־ב ב, יב): ודברה בם. שלח יהח עיקר דבורך חלה בס, עַשֵׁם עיקר וחל פַעַשָׁם

לא הקבון בְּתַר טְצְּוָת עַמְנָיָא

בְּמִלְבוֹם מִכּוּנו מַּבְּוּוָמָא:

לגּבֹשׁא וֹשׁיכוּל וְחִשְׁבַּע:

בְלֵא בִנִיטָא:

לְאַבְּלֵא בְּלֵהִים

(8) וקשרתם לאות על ידך. אלו מפילין שבורוע: והיו לשמפת בין עיניך. אלו מפילין שבראש, ועל שם מנין

(9) מזווה ביהך. מוום כמיב, שלין לכיך ללה לחם: ובשעריך. לכבום שעכי מלכום ושעכי מדינום ושעכי עייכום (יומה פרשיוחיהם נקרחו ממפח, ממ בכחפי שחים, פח בחפריקי שחים (סנהדרין ד:):

(12) מביח עבדים. כמרגומו מנים ענדומל, ממקוס שהיימס שם ענדים: (11) חצובים. לפי שהיו מקום מרשין ופלעים, נופל צו לשון חליצה: (4.):

אַבורים מאַל'הי העמים אַשָּר מפְעַיה עקשִיה עקשִיה עקשִיה עקשִיה אַבָּטַהְרָירירון:

עַקְּבֶּר וּבְאָּמִוּ שַּׁאֶּבֶּה: מִפְּלָם וּבְאָמִּוּה מַּלֵּה: אַ אָנוּ וְּהַוְּהַ אֶּבְבָּוֹרְ מִּינִא וְאָנַוּ וֹם וֹן אָלְטַוּ מַדְּטַרְ וּלַּדְמִיָּה:

אַמּוֹר עולגאַנּ מִאָּבוֹל מִלְבוֹים בּטַלְטַא בּוֹ בַּאַפַלַנַ מִאָּבַלָּא

ـ הَשְּׁמֶר לְדְּ פֶּן הִשְּׁכֵּח אָת־יְרוֹוֶת אִסְהְעַר לְדְּ דִּלְמָא תִּחְנָּשִׁי יָת

رُאַ שַׁאָּרְשַׁ כְּּנְתָּׁנִם וֹזְנִינִים אָמָּר פַּסְלְשַׁאַ כּּנְמָנִן וֹזְנִינֵן צַּלְאַ

וּבְּשִׁים מִבְאָנם כַּבְ_סוּבְ אָמָהַ וּבִשׁוּן מִבְּן כַּבְ סוּב גַּלְא

نَّذِيْهُ كُلُّ فَلْيَا فَلَيْ الْمُعْلِينِ فَيْنَا كِلْ طَلْنِيا لَحُلْخًا نَهُجًا

ַן לאַ מִלְּאֶעְ וּבֹרָת חַבּוּבִים אָשָׁר מָלִיסָא וֹנוּפִין פַּסִילָן דְּלָא

(13) ובשמו חשבע. אם יש גך כל המדום הללו, שאחה יכא את ועוצד אומו, או צשמו תשבע, שממוך שאחה יכא את

(14) מאלהי העמים אשר סביבוחיכם. וסול סדין לרמוקיס, ללל לפי שלמס רולס לת סביבותיך מועים למריסס, שמו מסא זסיר בשבועמך, ואס לאו לא משבע:

מולרך להוהיר עליהם ביותר:

פְבִיבוּנִיכֶם:

מְבָּׁנִע הַבְּבַוֹים:

יי לא טללון אַחָרָי אָלְהָים

ומלת אַמֶּר לאַ־בָּנִיתָ:

33

هُّذُ ثَرَادُ خِكَ لَنَهُمْ لَنَا إِ مُمْرَ فَقَرْ لِيرَاهُ قِيرًا هُذِ ثَافِ فِكَ نَهُمْ مَرَاكِ خْد هْج طَأَمُّه نُالِنَا هُجِينَاكُ هُدَا هُجِ طَأَمُهِ لَنْ هُجَانَكُ

בּאַשֶּׁר נִסִיהָם בַּמַּסְּה: גַּגְאַ תְּנַפֹּּוּ אֶת־יְהֹנֶה אֱלֹהַיבֶּם לְאַ תְּנַפּּוֹן קֵּדָם יִיְ אֱלְהַבּוֹן

πιμ: אֶבְעַיכִּם וֹמִּגְעַיוּ וֹעֲפֵׁוּ אִּמֶּב אֶבְעַבוּן וֹסִטְגַוֹטִיִּם וּלֵּוֹמִנְעִי שְׁמָנִר מִשְּׁמְרוּן אָמר מִצְּנִית יְהְנָה מִשְּּר מִשְּׁר וִיִם פִּפּוֹדִיָּא דַיִּיִ

﴿ אַּמִּרַ נִשְׁבַּׁמ יְהַוָּה לַאַבְּמֵיוּ : \$4.4 正句 存口 sı יְהְנְהָ לְמָתְּן יֵישֶׁב לֶבְ וּבְאָטִ יִיְ בְּדִיל דְּיִישֶׁב לְבְּ וְהֵיעוֹרִ וֹמֹמֵּנִים עַנְּמֵּנַ וַעַּמִּנַר פֿמָנָן וַעַמְּדָיג בַּכְּמָּב וּבַעַבוּן פֿבַם

בַּאַמֶּר דְבֶּר יְחֹוֶה: (ס) סי קבונה אים פֿק אָנבור מפּגונ למטפר זים פֿק פּהּכִּי בּבַּבַר

אַשָּׁר צְּנָה יְהְנָה אֱלֹהֵינוּ אֶהְבֶם: خديمُعُذِك حَدُكُ مُلَاد جُعَمْد عُدَر

ממגלנם ליג שוטעי: לפּבׁקְּע פֿמֹּגְבְיִם וֹנְגִּגְאָנוּ וֹעַנְעַ לַפּבֹקָע פֿמֹגַבִּוֹם וֹאָפַׁפֿוֹא וֹנִ

בְּפַּבְעָה וּבְבְלַ בִּיתִוּ לְמִּינֵינוּ: לּגַנֶם נֹבֹמֹּנֶם ו בֹּמִגֹּנִנִם ניתַן יְהוָה אוֹתָה וֹּמֹפְתִּים

נשְׁבַּע לַאָּבִעוֹנוּ: אָלְוּנּ ݣְלֹטִׁע לְנִנְאָעַרַבּאָבְעֹּ אַמָּבר לְאַמֹּלָא זֹטוֹא לְנִיטוּ כְוֹא זֹע

> ממל אַפּי אַרְעָא: אַבַּיְרְוֹּרְ מְּכִינְמִיה בִּינָר דִּלְמָא יִחָקוּבּ

בְּמָא דְנַפֵּיתוֹן בְּנָפִיתָא:

ZÄŻĊĊĿ: וְטִינִם יָם אַבְּעָא מִבְּטָא בַּלַיִּים

imäitt til מו שבמו במא במביל ין:

וְטְׁכְוְן: וְבְוּנִיֹּא בְּפַבּיִר

ממֹגֹנום בֹּנִג עַפֿופֿא: لْهُمَلُنُّ كِٰخَلُهِ مُحُدُرُهِ فَنُرَدِ نُعْمَدِ كِخُدُلُهُ مُخْدِرًا فَتَرَبُّهُ

ڂڟڗڎٚ؉؞ בפרעה ובקל אַנְשׁ בַּיהַיה

אֹבֹתֹא בֹלונם לָאֹבֹעַעֹלָא: נאוטוו בוציא משָט למען הביא ויָהָנא אפּיק הָחַמַּן יָבִּריל

> thee from off the face of the earth. kindled against thee, and He destroy the anger of the LORD thy God be thy God, is in the midst of thee; lest for a jealous God, even the LORD

as ye tried Him in Massah. Ye shall not try the LORD your God,

commanded thee. statutes, which He hath God, and His testimonies, and His commandments of the Lord your Ye shall diligently keep the

LORD swore unto thy fathers, possess the good land which the and that thou mayest go in and LORD; that it may be well with thee, right and good in the sight of the And thou shalt do that which is

sboken. before thee, as the LORD hath to thrust out all thine enemies from

our God hath commanded you? the ordinances, which the LORD testimonies, and the statutes, and come, saying: 'What mean the When thy son asketh thee in time to

out of Egypt with a mighty hand. Egypt; and the Lord brought us We were Pharach's bondmen in then thou shalt say unto thy son:

his house, before our eyes. Egypt, upon Pharaoh, and upon all wonders, great and sore, upon And the LORD showed signs and

77

17

61

۲١

unto our fathers. to give us the land which He swore thence, that He might bring us in, And He brought us out from

- (16) במסה. כשילאי ממלרים שנסוסי במים, שנאמר שַיֵשׁ סִי בְּקַרְבֵּנִי (שמות יו, ו):
- (13) הישר והמוב. וופשרה לפנים משורת הדיון:
- (61) כאשר דבר. והיכן דבר, וְהַמֹּה בָּתְ בָּלְ הָשָׁם וּגו' (שמות כג, כו):
- (20) כי ישאלך בנך מחר. ים ממר שסים למר ומן:

הַנְּמִים לְחַיּתֵנוּ פְּהַיָּוֹם הַצֶּה: יְהְוָה אֶּלְהַיִּנוּ לְמִּוִּד לְנִּוּ בָּלִי שְּׁלְחַנָּא בַּוִישָּׁב לָנָא בָּלְ וּיִמֵּנָא ** ក្រឡ**េ ក្**ង់ថ្នុក ថ្មុំក្នុងក ងូ**ក** וַיְצַוְנָוּ יְחֹנְח לַעֲשׁוֹת אָת־כָּל־

לנמנא שאבון למבשב פבס ננ ופּפֿבוֹא וֹן לְמִמְּבַר וֹנו כַּלְ

alive, as it is at this day. always, that He might preserve us LORD our God, for our good do all these statutes, to fear the And the LORD commanded us to

לעשות אַת־כָּל־הַמִּצְנְה הַוֹּאָת לְמָמֶבֶר יָת כָּל הַפְּקִידְהָא יּצְּרְקָה מְּהָיָה בְּיִרְיִּשְׁתְּרְ וְזְּכִּיּהָא מְּהֵי לַנָּא אָבֵי נַמָּר

לְפְּנֵי יְהְוָה אֱלֹהַינוּ כַּאֲשֶׁר חָדֶא קֵּדֶם יָיָ אֱלְהַנָּא פִּטְא צְּנְנוּ: (ס)

our God, as He hath commanded commandment before the LORD us, if we observe to do all this And it shall be righteousness unto

: ئاڭت מבׁמֹנו נווֹם בבנום וֹמֹזוּנוֹנום لتختمر لتغدن لتنه لتزحرف ططثنك تأناضر أتذكيهم أثهمير לְנִאָּטַׂיִּע וֹלָאָּלִ עִּיִּים_נַבָּים שביתי چ، بېلا بىلات چۈلەرلە چۈ

סַנּיאָין וְתַקּיפִין מִנְּדְ: וְטוֹאֵ, וִיבוּסָאָ, מִבֹּגֹא גַּטִטָן ١١٩٦١ ווטבוב הטטון סיואון בּאַט מַלִיל לַתַּמָּן לָמֵירָתַה غتار تماخف الأغجافك خعلمه

greater and mightier than thou; and the Jebusite, seven nations and the Perizzite, and the Hivite, the Amorite, and the Canaanite, the Hittite, and the Girgashite, and cast out many nations before thee, thou goest to possess it, and shall bring thee into the land whither When the Lord thy God shall

 $II\Lambda$

: الْأَلْتُكُ לאַ עַּלְרָת לְמָהַ בְּּהָיִת וְלָאָ י וְהִכִּימָם הַחֲבֶם מַחֲרִים אַמָם بنمزه بدئيه هاكيره جوربه

קַרַהַים עַּבַיהוֹן: לא שלזר לשון לום ולא וומסבנון וו אַלִבוּב בבמב

nor show mercy unto them; shalt make no covenant with them, shalt utterly destroy them; thou thou shalt smite them; then thou deliver them up before thee, and and when the LORD thy God shall

לְבְנְוּ וּבְתְּוֹ לֵאְ תַּקָּח לְבְנֶף: ַ נְלָאָ טִטְּטִטֵּוֹ בָּם בִּטָּבִּ לָאָ טִמָּוֹ

טטון לְבְווֹה וּבְרַמִיה לָא וֹלָא טֹטַׁטַטּוּ פַּׁטַוּוּ פַּוֹטַשָּׁי לָא

שַּׁסַב לְבָּבֶרָ:

daughter shalt thou take unto thy not give unto his son, nor his with them: thy daughter thou shalt neither shalt thou make marriages

הממוא וושפו בעיוא בנו לכנו אַבו וֹמֹהֹוֹן וֹטְ כֹּבוֹב מִכַּטַר

He will destroy thee quickly. LORD be kindled against you, and other gods; so will the anger of the following Me, that they may serve For he will turn away thy son from

ÇÜL: וּמֹּבֹרוּ אֶּבְעַוֹּים אַּמַוֹרִים וְחַבָּר ÜŅŪĻ, SU_CLL

- ₹.): (ב) ולא חחום. לא ממן לסס מן, אפור לו לאדס לומר כמס נאס כומי וס. דבר אמר, לא ממן לסס מנייס בארץ (עבודס ורס
- מסמרי, סלס כי ישיר סם בנך וגו' (קידושין שמ:): מן סכומי קרוי בנך, אבל בן בנך סבא מן סכומים, אינו קרוי בנך אלא בנס, שסרי לא נאמר על במו, לא מקח כי מסיר אם בנך (+) כי יסיר אח בגך מאחרי. זמ של כימי כשישל למ זמן, יסיר לם זגן לשר מלד לו זמן מלמרי, למדנו שזן זמן סבל

بۈەركىڭ ئىشلىخىل خىم: زېيادت كتتمال שמי ימצבקם ۵ڷ۪۵ C'-%D-ÇL עממוי

ـ בְּעַלְּיִם אֲשֶׁר עַלְ־פְּנֵי הָאָבְלֶּה: להיות לו לְעַם סְגַּלְיה מִכּלִי לִמְהָנֵי בִּיה, לִעָּם חַבִּיב מִכּל هُرنْ رَبِ اللهِ בֵּי עַם קַרוֹשׁ אַמְּה לִיהֹוָה אֲרֵי עַם קַּרִישׁ אַהְ קַּדָם יִיָּ

אַמָּם הַמְּעָם מִכְּלְ הַעַּמְּמִים: יְהְנָה בְּבֶם נִיּבְתַר בְּבֶם בִּי־ לא מִרְבְּבֶּם מִבְּלְ בְּתְּמִּנִים חַמְּלִ לְאֵ מִרְּסִנִּיִאָן אָשִוּן מִבָּלְ

מבנית עברים جززك تايْظى נשְׁבַּעַ לַאַבְתַּיבֶם הוֹצָּיא יְהוָהָ %⊓¯<u>⊤</u>ŸÇ⊈Ţ ÄÄL. מַאַבַבְּת יִהוָֹה XUC I

מֹלַכֹּא בַמֹּגֹבוֹם: なアプロパロ

עַמְמַנְּא:

بخِمِمُت، مَعْنِكُ، خَمْرُكُ خَلِيد: ŗūἀς 小が行事だ للهُجِيدُهِ فَعَمِ لِأَوْهُمُا مِمْدًا <u>וְנְיַרְעְּהְיִ</u> בְּירִיְהְתְּ אֱלֹהֶוּף הָוּא ڟڎڬۦڟڴڐڹڡ؞

וֹטֹבּת אָבׁנִ גֹּוֹ אֶּלִבֹיבַ בִינּאַ

לכון אוו אשון ומונון מפֿע

הֹמִמֹנֹא אֹבוּ, וֹן בַּכוּן וֹאִטַּבֹה.

מַלְמָלָא בַּעל אַפּּי אַרְעָא:

וֹגַּלְמֶּיִבוּוֹ מֵיקָרוּוֹ בָּנוֹרָא:

שׁטַבּׁבוּן וֹאָמִיבִיבוּן שַּׁלַּגַּגוּן

אגנוביהון המורעון וקמההון

אָרֵי אָם כָּדֵין הַעָּבָרוּן לְהֹוֹן

graven images with fire. down their Asherim, and burn their dash in pieces their pillars, and hew shall break down their altars, and But thus shall ye deal with them: ye

upon the face of the earth. treasure, out of all peoples that are hath chosen thee to be His own Lояр thy God: the Loяр thy God For thou art a holy people unto the

Deoples people—for ye were the fewest of all ye were more in number than any upon you, nor choose you, because The LORD did not set His love

king of Egypt. bondage, from the hand of Pharaoh redeemed you out of the house of out with a mighty hand, and fathers, hath the LORD brought you oath which He swore unto your and because He would keep the but because the Lord you,

generations; His commandments to a thousand with them that love Him and keep who keepeth covenant and mercy God, He is God; the faithful God, Know therefore that the LORD thy

- **ζζαζ**α: (a) מובחתיהם. על נגין: ומצבותם. אנן אמה: ואשיריהם. אילנות שעוברין אותן (ענודה זרק מת.): ופסיליהם.
- (8) כי מאהבה ה׳. סרי כי משמש בלשון אלא, לא מרובכס משק סי בכס אלא מאסבת סי אמכס: ומשמרו אה השבועה. (שס לו, כ), ומירס שמתר פֿגִי מוֹשַׁבּ פֻלֹּבִיס יַשַׁבְּמִּי (ימוקחל כמ, ד). – כי אחם המעט. הרי כי משמש בלשון דהפ: שאמרו וְנַמְּנוּ מָס (שמום טו, ו), לא כנפוכדנלר שאמר שַׁדַּמֶּס לְעָלְיוֹן (ישעיס יד, יד), ושנחריב שאמר מִי בְּבָל שֵׁלֹבֵי הָשַׁבְּלִיֹם פט.): 😅 אחם המעש. הממעמין עלמכס, כגון אברהם שאמר וַאָּלכִי עָבֶר וַבַּבֶּר (בראשה היה בו), וכגון משה ואהרן (ד) לא מרבכם. כפשומו. ומדרשו, לפי שאין אחס מגדילים עלמכם כשאני משפיע לכם עוצה, לפיכך חשקחי צכם (חולין
- לאלף, ולהלן שהוא פמוך אלל לאוהבייו העושין מאהבה, ששכרה יותר גדול, הוא אומר לאלפים (מומה לה.): לאוחביו. אלו (9) לאלף דור. ולסלן סוא אומר לַאַּלְפִיס (לעיל ה, י), כאן שהוא סמוך אלל לשומרי מלוחיו העושין מיראה, הוא אומר מחמת שמרו את השבועה:
- סעושין מאסבס: ולשומרי מצוחיו. אלו סעושין מיראס:

36

الإحراقة المراق المراقة المراق

ממבים להון: كالمربار לַמְּלֹאִנְעִוּ מֹבֹּנוֹ צַאִּנּנוֹ לְאִוֹבוֹדִיהוֹן לָא מִאַּחַר עּוֹבָר ݣݪݦݕݔݛ ימשַּבִּים לַשְּׂנְאִיהִי שָּבָוֹן דַּאָנוּן

He will repay him to his face. not be slack to him that hateth Him, their face, to destroy them; He will and repayeth them that hate Him to

مرد"د تربيمٍونه אָנו_וַמְּגַּוֹנְע וֹמֻתוֹנִינַ

עּיִּוְם יוֹמֹא בׁין לְמָמֶבּדְהוֹן: נֹאָטַ טַמָּהֶפָּהָנָם נֹנִט צַּנִנֹּא צַּאָּנָא מִפַּפֿגב לַבַּ لْمُن لنهد بْن فَحْدَنُكُ هُذُن كُنْمَنُهُ command thee this day, to do them. and the ordinances, which I commandment, and the statutes, Thou shalt therefore keep the

The Haftarah is Isaiah 40:1 - 40:26 on page 166.

تَتِوْمُ لِيُهُدُ نَهُوُمَ كَيُحَوَّنَكِ: אָלהָיף לְףְ אָת־הַבְּּרִית וָאָת־ אָנוֹם וֹמֻמָּג ぶごし השמעון

ונת הסדא דקנים לאַבְהָתָּך: ווֹסָר וֹן אֶלְטַוֹּ לָנִי וֹנִי טַׁוֹמָא الفخرا نظدرا نتغكدرا ثفدرا ויהי הַלְף דְהָקַבָּלוּן יָת דִינַיָּא

غَمُد نَمُحَمْ مَغُرَثُنَكَ كُثِنَ كُكُ: مَغَدُنُنُكَ خُمْنَا كُك: וֹמֹמִשׁבֹע בּאָלָשׁ מַלְ בַּאָבֹלָע ئندلہٰك ئنخنثِك ہُدَد \$حُونكِ בּוּ פַּבוּ בַּמִּלְבַּ יִפַּבוּ אַבְמָטַבּ בַּיִּלְבַּ וֹאַבֹלבְ יבּוֹלָנְ וֹנִוֹבָלַנִ וֹנִוֹבָלַנִי יבּוֹלַנִי

יה נלדא דמעה נאבא iiLüdeL idelet iideleL

female barren among you, or among Thou shalt be blessed above all fathers to give thee.

land which He swore unto thy

٤١

II

01

and the young of thy flock, in the thine oil, the increase of thy kine

thy land, thy corn and thy wine and

the fruit of thy body and the fruit of

and multiply thee; He will also bless

and He will love thee, and bless thee,

covenant and the mercy which He

thy God shall keep with thee the keep, and do them, that the LORD

hearken to these ordinances, and

And it shall come to pass, because ye

swore unto thy fathers,

מֹלֵר וֹמְלֵרֶה לָא יִנִי מְבָּלְ הַעַּמָים בְּרִיךְ

your cattle. peoples; there shall not be male or

(OI) ומשלם לשנאיו אל פניו. בחייו משלם לו גמולו העוב, כדי להאבידו מן העולם הבא:

(II) היום לעשוחם. ולממר לעולס סבה לימול שכרס:

(51) שגר אלפיך. ולדי נקרך, שסוקנס מעגרם ממעיס: ועשחרות צאוך. מוחס פירע פֿניגִי נְשֶׁן (חסליס כנ, יג), (12) והיה עקב השמעון. אס סמלום סקלום שלדס דש בעקביו משמעון: ושמר ה' וגוי. ישמור לך סבמחתו:

נקרא שמס עשמרומ, שמעשרות את בעליסן: מבסר סלאן, כמו עַשְׁמְּלִם קַרְנַיִּס (בראַשׁיִם יד, ס) לשון מוזק, ואונקלוס מרגס וָעֶדְרֵי שָנֶךְ ורבומינו אמרו (חולין פּד:) למס

(11) עקר. שלינו מוליד:

tt_at%.L: יַבְּהֹטֹּ לַאִּ וֹמִּוֹמִם בְּּנֵב וּוֹטֹלִם בַּוְבַהַמֹּמֵא בֹּאֵ الْحُر_مَكُارَ مَمُّلَانَا لَأَلَمُنَا لَكُمُلًا لَحُرُ مَخْفَهُ، مَمُلَانًا خَنِهَنَهُ إتتورت إتبازت ظفاج چڭ بأخر إيجيد بر طه چك فإجرا

hate thee. but will lay them upon all them that which thou knowest, upon thee, none of the evil diseases of Egypt, thee all sickness; and He will put And the LORD will take away from

אָנראֶלַבוּיהֶם בֶּירמוּקִשׁ הָוּא שָׁצֵּוִיהוֹ צָּבִי לְתַקְלָא יָהוֹן קחוס עיין עלא העבר עיין עלא הפלה ית פּוּ נְעוֹנִע אֵכְעַנְּנִי נְעֹוֹן לֵוּב כְאַב אֵלְטַנִּנ נִינִר לְנִי לְאַ טַּעוּס

וֹאַכֹּלִטָּׂ אָטַ כַּלַ עַהַמָּנִם אַהָּב וּטִׁנִּמָּב זִט כַּלָ הַּמִּמָהֹא בַּהֹּ

be a snare unto thee. thou serve their gods; for that will shall not pity them; neither shalt shall deliver unto thee; thine eye peoples that the LORD thy God And thou shalt consume all the

¿ulrivaa: עוונם באַבְּנו מפּוֹנוּ אַנְבָר אַנַכָּלְ הַמְּמָנִּאַ בַּאָבְּוו מִנּוּ אַנְבָּדִוּן בּ בּלְבַּלֵבְ בַלְבַּלֵבְ בַבָּנִם אַנוּ. עִאָמָרִ בַּלְבָּבַ בַּנִּאֵוּ

אכול לטרניהרון:

thou shalt well remember what the thou shalt not be afraid of them;

nations are more than I; how can I

If thou shalt say in thy heart: 'These

dispossess them?'

خَفَلَمُكِ نِخُحُرِ مِٰٓ مُثَالِنُونَ אָת אַשֶּׁר־צְשְׁהֹ יְהֹנֶה אֶלהֶיף הִדְּכִר יָה דַּצְּבִר יִין אֵלִהָּךּ לא מירא ממים זכָר מּזִכָּר לָא מִדְּחַלְ מִנְּהוֹן אַבְּכִּרָא

לפּבׁמִע ילְכָּלְ מִגִּבְאֵי:

and unto all Egypt: LORD thy God did unto Pharach,

אַמֶּב_אַנַב וָבָא מִפּּוֹנִבֶּם: بِمَرِّم هُرَيْنِة جُجِرً بِرِفِيهِ ا تنظهِ بِينِ هِرَيْرِهِ جِلَّهِ فِي الْقِهْبَ ההוקקה והירע הנטויה אַשֶּר עניף וְהַאֹּתְת וְהַמְּפְתִים וְהַיְּרְ ヹ゙ゖ゚゚゙゚゚゚゚゙゙゙゙゙゙゙゚゚゚゚ヹゖ゚ヹ

לכֿל מֿמֹמוֹא בּאַטֹּ בַּבוול מֹן ואָנוֹא ומופֿנוֹא וובא נוּלַבּלא אַמּגַבנאַ נפֿגן בּלַבַלן בַּעַוֹּאָנ מָגַּלַבַּ

the peoples of whom thou are afraid. shall the LORD thy God do unto all Lояр thy God brought thee out; so outstretched arm, whereby the the mighty hand, and the and the signs, and the wonders, and the great trials which thine eyes saw,

نتنفيات معددا: אָלְטֵיף בָּם עַר אַבֹר הַנִּשְׁאָרָים בְּהַיֹּן עַי דְּיִיבְּדִין דְּאִשְׁהְצִּרִים الاص אַטַרַבַּגְּרַלְּבִי וְהַכַּנָר וְהַנָּר וֹאַבְּ יִם מִבְּרָבוֹי וֹלְצִי וֹאַבְּ יִנִי מִּבְבַּי

יראַמְּמָרוּ מִן בַּרְמָר:

themselves, perish from before thee. they that are left, and they that hide send the hornet among them, until

Moreover the Lord thy God will

07

81

91

ݣْݣْرْيْلْ خْطْلْجْلْد ݣْݣْرِ لْأَلْبِي خْرْيْلْ خْرْيْلْد خْرْلْدْلْدْ لْخْرْيْلِي לא תַעַּרִיץ מִפְּנִיהָם בִּי־יָהוָה לַאִיהְהָּר מִן בַּרַמִיהוֹ צַּבִייִין

בְבָּא וֹבְחִוֹלָא:

awful. the midst of thee, a God great and them; for the LORD thy God is in Thou shalt not be affrighted at

- לא מירא מסס, ולא ימכן לפרשו באחח משאר לשונות של כי, שיפול עליו שוב לא מירא מסס: (עב) בי האמר בלבבך. על כרמך לעוך דלמה היה, שמה ההתר בלבצך, מפני שהם רבים לה הוכל להורישה, הל ההמר כן,
- סמופלאום: והיד החוקה. זס קבֶבֶר: והזרוע הנטויה. זו סמרב של מכת בכורום: (19) המסוח. נסיונים: והאוחוח. כגון וַיְסִי לְנָמָם (שמוח ד, ג), וְסִיי לְדֶס צַּיַּבְשָׁת (שס מ): והמפוחים. סמכות
- (20) הצרעה. מין שרך סעיף, שסיים וורקה בסם מרס ומסרממן ומְשַמְּמְס אֹם עיניסט, בכל מקוס שסיו נסמרים שס (פועס

ζl'):

لا الله المنظرة תוכַל כַּלְתָם מַנְיִר פַּן־מִּרְבָּת לָאְ תִּכּוֹל לְשֵׁיצְיִּינְתוֹן בִּפְּרִיעַ ַנְיִּ עֲאָבְׁ עִפְּׁנֵיוֹ עִׁמְּהַ עִמְהָׁה עִמְהָה בְאָא עַהְאָבְּוּן מִוֹ צְּבַעָּוּ וַמְּיִר וַמִּיִר إَنْ مِنْ يَالِدُ الْمُحْرِثُرَاتُ الْمُسْتِدِينَا الْمُسْتِينَاتِ إِنْ الْمُكْتِلِينَا الْمُسْتِدِينَا الْمُسْتِدِينَا الْمُسْتِدِينَا الْمُسْتِدِينَا الْمُسْتَعِيدَاتِهِ اللَّهِ الْمُسْتَعِيدَاتِهِ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَاتِهِ اللَّهِ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَ الْمُسْتَعِيدَ اللَّهِ اللَّهِ الْمُسْتَعِيدَ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّالِي اللَّالِيلِيلِي اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

בּלְמָא עַסְנֵּג מַּלְבַ עַנִּע בַּבָא:

field increase upon thee. them quickly, lest the beasts of the and little; thou mayest not consume those nations before thee by little And the LORD thy God will cast out

正尊年二:

דישהיצון:

: ۩ڷ؉ اناتقح لابم خطئك قد كفينكك ** אָר־שְׁעָׁם מִתַּחַת הַשְּׁעָיִם לְאִר ائنا مخديثم خنبك نتغحكن

לא וטמטר אות פולטע מר נְת שׁוֹמְהוֹן מִהְחוֹת שְׁמִיָּא יומפר מלביהון בידף ותוביד

لْمُعَلَّنَةً مِنْ قُلْ يَثَلَّمُ فِي قُرْ

بر څرېه سري: ַ עַשְּׁבֵּוּ בְּנִי אָבוּ בְּבַבַע בַּבַבַ בּהְּלִיחוֹן וְהִפַּב לָבְּ בּלְמָא כב לְאַרַתַּהְמֹרֵ בֶּטֶּף וְזְהֶבַ עַּלֵיהֶם לָאֵ תַהְמֵיִר כַּסְפָּא וְדַהְבָּא פْסْدَرْد אُكِيْتَدَثُو فَهُلُوْدًا خُمُّهِ جُزُقِهِ مُمْتَنَفُونِا فَرَفِّدًا خَرَبَهُ

קָרֶם הָוּאֵ: (פּ) שמשלמו נימב ו שימלמו כ ⁶² וְהָיֵיהָ הֵרֶם כְּמָּהוּ שַׁקַּץ أربج فأثره فيقطب فجرقيفك

תוְעָבֶת יְהְוָה אֱלְהֶיף הְוּא:

﴿كُلَّالِينَاتُكُ عَالَيْكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

אָבׁוּ מַבְּקֹא הוּא: ئھظٰۃۃנע וֹנִםٰלֹא טַנִםׁלַלּנִע וּטַבוּ בוֹבַמֹא כֹּנִינוּ הַפַּאָּ וֹלְאַ עַהֵּגַ בַּהְנַעַל לְבָּוּטַבַ

אָנַרַ הַאָּבֶּל אָמֶרַ נְשָׁבָּע יְהַלָּת יְהַנָּר וֹמוֹנִעוּן זֹע אַנֹּמֹא בַּלּיִם וֹזֹ שטיין ירביסָם יבֹאסָם וִירִאָּטָם خدرح لاتدسبا انفغيا انتدلاحيا אווע היוֹם השְּׁטְבֶּרוּן לַמְּשָּׁוֹת לְמָעֵן לֶךְ יוֹמָאַ דֵין הִּשְּׁרוּן לְמָעָבִר בּלְ_הַמִּגְּוֹנְהַ אַּמְּרַ אַנְכָּג מָבּוֹנֵבְ כֹּלְ הַפַּפֿגיִבְשָׁא בַּאָנָא מָפַפֿגיב

> destroyed them. against thee, until thou have there shall no man be able to stand name to perish from under heaven; thy hand, and thou shalt make their And He shall deliver their kings into

> > discomfiture, until they be

discomfit them with a great

them up before thee, and shall But the LORD thy God shall deliver

destroyed.

٤٦

77

an abomination to the LORD thy lest thou be snared therein; for it is is on them, nor take it unto thee, not covet the silver or the gold that shall ye burn with fire; thou shalt The graven images of their gods

.gaidt utterly abhor it; for it is a devoted utterly detest it, and thou shalt accursed like unto it; thou shalt abomination into thy house, and be And thou shalt not bring an

All the commandment which I

 $III\Lambda$

your fathers. land which the LORD swore unto multiply, and go in and possess the observe to do, that ye may live, and command thee this day shall ye

(22) פן חרבה עליך חית השדה. יכלם פס עוצין כניני של מקוס פין ממיכפין מן סמיס, שנפמר וְפַיַּם בַשְּׁדֶס בְשְׁלָמֶס

כמ, כמ), כולו יפוד, לפיכך מליו קמ"ן ומליו פמ"מ, כשמר פעל של שלש מומיומ: (33) והמם. נקוד קמ"ן כולו, לפי שמין מ"ס ממרונה מן היפוד, והרי הוא כמו והס מומס, אבל וְהָמַט גּלְגַּל עֶגְלָמוֹ (ישעיה לְּבְּ (טְּגוּבִ בִּי כִרִ) י טְלְטַ דְלְוּגִ בִּיִבַ לְפַנִּנִּוּ בַמִּמִיִּגִּוֹ לְטִמוּטָ:

בסס לסעלומס, אלא לפי שלא הספיק לגומרה וגמרוה ישראל, נקראת על שמס: שם הגומרה, שנהמר וְמָה עַלְמוֹת יוֹמֵף מַשֶׁל הָעֶלוּ בְגֵי יִשְׁרָמֵל מִמִּלְרַיִם מֲבָרוּ בִּשְׁכֶם (יהושע כד, לצ), והלה משה לבדו נחעסק (1) כל המצוח. כפשומו. ומדרש אגדה (מנחומה עקב ו), הם החחלם במלוה גמור הוחה, שהיה נקרהם המלוה הלה על

ረአ: מּנְטִּבְּ לְנַסְטִּבְ לְנַהַמִּע אָערַאָּמָּרַ אַנְבָּמִים מְּנֵים בַּמִּנְבַיִּב לַמָּמַן ننحكة ڠٮڂڔٮؿؿك هٙۿ۪ٮ

:בְיֵלְאַבְי בִיאָבְר なくしさくしにおお עַל־הַכֶּהָם לְבַּדּוֹ יִהְיָה הָאָדְם אַבמָיף לְמַעוּ הוֹדִיעַּוּ בִּי לְאִ י עַפּּון אָמֶהַר כְאַ־וֹבְהֹשׁ וֹלְאָ וֹבֹתוּן תַּנָּאַ וַבֹא וַבְהִשׁׁאַ וֹלְאִ וֹבַתִּנִּ تأنمةك تتكمثك تتهجكك هد نمةئك نعكفئك نعبككك ثد

شِرِّا: اْلَاذُكُكُ كَهِ خُمَّكُكِ يُكِ هَلَحُمْنِكِ اَبْضُؤْكَ كِهِ اْنِانِونِ كَاثًا هَلَحُمْنًا شِمْرُنَانِ كِي كَرْنَانِ مُرَمَّرُكُ خُوسُنَاكً كِي خَرْبِيَاتِ مَثْلًا

جْرَوْتُكَ: יַנַפַר אִישׁ אָת־בְּנֹוּ וְהַנְוֹה אֱלֹהֵוּף דִּטְּכֵּיף מִּבְרָאְ נָת בְּבֵיה יִיָּ וֹנְדַמְּטֵּׁ מִם לְבַּבְּבָׁי בִּי בַּאַמֶּר וִיִּהַ מִם לְבָּר אָנַי בְּמָא

﴿ كُرُّكُ لَا كُلُكُمُ إِنَّا لِهُمَا لِهُمَا لِهُ لَا لِهُمَا لِهُمَا لِهُمَا لِهُمَا لِمُعْلَمُ ال ء إنْوِنْ بَهُ مَا مَعِ إِنَا يُعَالِمُ هُمُ الْإِنْ الْحُرْالِةِ الْمُؤْلِدِينَ الْحُرْانِةِ الْمُؤْلِدِينَ ا

نطَتُٰد: הונט וטבמט האום פּבּטַמב בּׁוּ וְהַנְוֹר אֵבְיֹמָוּף מְבָּוּאַהְּ אֵל^{ַ -}

וֹבמוֹ אָבֹּגֹ<u>וֹ</u>יַנִים מִּמֵּן וּבַּבֶּמ: » אֶבֶץ חִמְּה וּשִׁעֹּרֶה וָגָפֵּן וּהְאֵנָה

> يجزيد يتموا فونالنا هم לַמּּנִּייִישָׁבַ לַנַּסִּיִּישָׁבַ לַמִּבַּת יִעַ

אַנְשָא: אַפּּלוּנו מִומָר מִן צָּבָם וֹוֹ טִוֹי מִטַבוֹם אַנֹּמָא אָבוּ, מֹכַ כַּב לא מַל לַהְמָא בָּלְחוֹדוֹהִי

المُحْرَفِكُ لِمَامِينَ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَا

בּיל מוְנוֹג וּלִמֹגוּנַק וֹנוֹגִיי: ٤١٤٤ נטסר ית פקוריא דיי אָלִהָרָ

יבְטוּרין: ثظظال נטבון בסנון מכנמו מנלנון לאֹבֹמֹא סֹבֹטֹא אֹבֹת נֹינִגא אָלבוֹנ מִהָּגַ לַנַּ

ĿĒ@: מֹבֹבוּן מֹמִם מֹבוֹא מֹבֹבֹא וֹטֵינִין וֹבְמוּנִין אַבְעָּא בְּיִינִיםְאַ אַבֿג שַמון וּמַּגָּווו וֹנִיפָּנון

> wouldest keep His commandments, was in thy heart, whether thou thee, to prove thee, to know what wilderness, that He might afflict led thee these forty years in the way which the LORD thy God hath And thou shalt remember all the

the mouth of the Lord doth man every thing that proceedeth out of doth not live by bread only, but by He might make thee know that man neither did thy fathers know; that manna, which thou knewest not, thee to hunger, and fed thee with And He afflicted thee, and suffered

these forty years. thee, neither did thy foot swell, Thy raiment waxed not old upon

chasteneth thee. son, so the Lord thy God heart, that, as a man chasteneth his And thou shalt consider in thy

fear Him. God, to walk in His ways, and to commandments of the LORD thy And thou shalt keep the

and hills; depths, springing forth in valleys brooks of water, of fountains and thee into a good land, a land of For the Lord thy God bringeth

land of olive-trees and honey; and fig-trees and pomegranates; a a land of wheat and barley, and vines

- (2) התשמור מצוחיו. עלה מנקסו ולה מסרסר המריו:
- סיס גדל לצושן עמסס, כלצוש סוס של מומע שגדל עמו: לא בצקח. לא נפחס כצלק, כדרך סילכי ימף שכגליסס נפוחות: (+) שמלחך לא בלחה. ענני כצוד היו שפין בכפוחם ומגהלים אוחם כמין כלים מגוהלים, ואף קעניהם כמו שהיו גדלים
- (8) זיח שמן. זימיס העושים שמן:

ימהַרָהֶיהָ פַּהְצָב נְחְשֶׁת: כל בָּה אֶבֶץ צִּשֶׁר אַבָּנֵיהָ בַרְזֶל

אַמֶּר נְתַּן־לָּדְ: بْدَئِرَت هُٰذِ ثِبَرَٰہ فِذِ بَهٰدُا مِفَجُنَا لْعُمَرُكُ لَمُكُمُّ لَا لَكُلَكُ لَمُ عُلِياً

מְצַּוֹנְ עַיִּוֹיִם: ומהפּסוו וווֹפטו אָהָר אָנכֹי عد، څکریتنا ځخځښه څېد هڅبلنار त्थ्युद्धंट द्रो~~ने~~ बुर्ग तथ्युद्धा श्रुत्य गर्मात

ننخثك لنشخف: ··· פּֿן שַאָכֹל וֹמֻּבֹׁמֹּטׁ וּבַשׁׁנִם סְבָּנִם בַּלַמֹּא שַנכוָל וֹשֹמָבֹּמ וּבַשׁוֹ

بخكالك لخبائه نكخاا ندهك نصبكك

מֹבְבוֹם מִבּּנִע הַבַּבונם: **گ**ریرك המוציאַרָּ üäül ÷י וָרֶם לְבָבֶרְ וְשֶׁכַחְתִּ אֶת־יְהֹנֶה

לְּבְ מָנִם מִּצִּיִר עַעַבְּמֶנְמִי: וֹבֹּפֹאַנוֹ אַמֹּב אֵנוַ בַּנֹים בַפוּגִּגאַ · י וְתַנּוּלָא לְחֲשׁ ו שִּׁרְףׁ וְעַּקְּלֶּרֶ ĒĠĹĒLI

: كَالْتَاءَالَّالَّةُ كَا عِنْمِهَ ، جُونَعَ لِي وَفِيْهِ جُلِي مِهِ هِ . جَهِ رَحْ جُنُونَ وَخَرَاهِ جُلَانِ فِي الْعَالَى الْعَالَى ال ³¹ לא־יִדְעִין تظهُرُخُكُ مَا فَطَلَقِد هَمُ لَهُ لَا يَخَالُ مَنْهُ فَطَلَقْتُهُ لَا يُعَالَّمُ لَا يُعَالِّمُ لَا يُعَالِّمُ

עַשְׂר לֵי אֶת־הַחָיִל הַזֶּה: لا لَهُمَالُنُ خَذِٰخُكُ حِنْ لَمُمُّهُ ثَلِدَ الْتَامَدَ خَذِٰخُكُ تَارَدُ النَّاطِيلَ أَيْدَ

> יממיבבא הפסיר מבותם פוע אַבוֹא בַאַלוֹנִיאַ בּשׁ לַשְׁמֹא לָא מַשַּׁסָר כָּל למספוע אַנהא בלא למספונו שוכוץ

אֶּלְבִּׁבַ מַּלְ אַבְּעָה מְבְּתָּא מְבְּתָּא בּיהַב ומיכול ומשפע ומקביר זת יו

ילומוניי באַנא מפּפּיר לַבּ בְּלָא לְמִמָּר פֹּלַנְרַנְיִי, וֹבִיתִינִי, ני בּטַבְטֹא בּוּנֹ אֶּבְטַב בּבוּנְ אַסְטְּמָר לֶבְּ דִּלְמָא תַּתְּנָהָי

برية بمبنا برمهم מַּפּׁנְבֵּנוֹ טַבְּנֵי וְטַטַּיִב:

لَلْكُمْ نَصْدَ كِلْ لَحِمْ لَكِلْ

עַרְדוּקָא: アなギアパロ なぜいし **ビダレネメ** rūdas rī šate rēga 스란트

מֹמֹנֹבֹא טַפֿופֿא: בנית מוָא בְּאַפּוּק לָבְּ מוֹא וֹמֹלַוֹבֹּוֹ יִבֹוֹעַ גַּעַוֹּוֹלָא אָנַוּנ יבוילא אַסר דָּוּיִוֹנוֹן

talit: خُرْتُمَا يُتمد يُخَيْنُك خُندح خُمَثَيْنَك

ללא לו גר נכסיא האבון:

hills thou mayest dig brass. stones are iron, and out of whose lack any thing in it; a land whose without scarceness, thou shalt not a land wherein thou shalt eat bread

good land which He hath given and bless the Lord thy God for the And thou shalt eat and be satisfied,

I command thee this day; ordinances, and His statutes, which commandments, and His thy God, in not keeping His Beware lest thou forget the LORD

multiply, and thy silver and thy gold and when thy herds and thy flocks houses, and dwelt therein; satisfied, and hast built goodly

lest when thou hast eaten and art

is multiplied; is multiplied, and all that thou hast

:5gsbnod of Egypt, out of the house of brought thee forth out of the land forget the Lord thy God, who then thy heart be lifted up, and thou

forth water out of the rock of flint; was no water; who brought thee scorpions, and thirsty ground where serpents, fiery serpents, and dreadful wilderness, wherein were who led thee through the great and

good at thy latter end; He might prove thee, to do thee that He might afflict thee, and that manna, which thy fathers knew not, who fed thee in the wilderness with

hath gotten me this wealth.' power and the might of my hand and thou say in thy heart: 'My

۷ı

91

S١

71

ΙI

다. (e) ÄÄL_thťa 八次口に、下 וֹזְכֹּוֹשׁ אָעַ־יִּהְוֹנִת אֶּכְמָיִּיף בָּי

כּנֶּוַם בַּלּנִים לַאַּבֹּטִטַב בּנִמָּא טַבּנוֹ: ַ בַּבְּׁנִם אָטַ בַּבְנַנָנַ נַבְּסֹוּ בַּבִּילָ בְבַּוֹּמֹאִ זָט בַּנִמָּנ לְנֵי כְּחַ לַתְּמָּוֹת הוֹא יָהִיב לְןְ מִיצְא לְמִלְנֵי וֹטֹבֹכֹר זִטְ 'וֹן אֶּלְטַּבּ 'אָּבוּ

swore unto thy fathers, as it is this establish His covenant which He power to get wealth, that He may thy God, for it is He that giveth thee But thou shalt remember the LORD

עַיָּנִם כַּנְ אַבְרַ עַאָבּרָנּוֹ: וְהִשְׁמַהְוֵיהְ לְהָהַם הַעּּדְיִהִי בְּבֶם וְהַסְּּנִיד לְהֹוֹן צִּסְְהֵידִיה בְּכִוֹן و، بِهَرِّن ڲۣڬڽْرَبُ الْمِيْرَكِيْ كِيَاتِ مِيَكِّنِ مِيْنِ الْمُنْكِ וְנְקְיָה אָם שְׁכְּנִוֹ עַאָּכַּנוִ אָם וּיהִי אָם אָהָנְשָּאָה הָהָנְשָּׁי יָה

יומא בין אַבי מיבָר מִיבְרוּן: تَمَّدَكُنُّكُ خُمَد مُمَّلُهُ مَمْمَةً؉ لَنَظَمْ إِنَظَمْ

day that ye shall surely perish. worship them, I forewarn you this other gods, and serve them, and the LORD thy God, and walk after

And it shall be, if thou shalt forget

خكابح לא השקלעון م برجيا چا שאבוון מַבָּר בוֹנַמִּיכוּן יְהוְהֹ מַאֲבָּיִר כְּעַּמְמִיָּא

المناع المناء בְּלֵא עַבְּילְטִיוּן לְמִימִּבָא בַּינִ

the Jordan this day, to go in to Hear, O Israel: thou art to pass over

hearken unto the voice of the LORD shall ye perish; because ye would not

maketh to perish before you, so

As the nations that the LORD

your God.

07

61

נְּבְלָנִי וּבְצֶּבְנִי בַּמֵּמֶנִם: فيزره تقفياه مقلا فيره אָט בּיּנְיִּן לְבַאָּ לְנֵימִּט יּוּיְם בּנוֹ זִט וֹנִבּיֹא לְמִנֹמּלְ לְמִנִנִים מְּלֵּלֵת וֹמִיבְאָבְ אַּשְּׁע מִבֹּר עַוּנְםְ מִּמָת וֹמִּבָאבְ אַשׁ מֹבֹר ווִמֹא

שְׁבַיַּא: . בוון בּבְרָלו וּכְרִיכָּו עַּר צֵּית אַמְמִון בּבְּבְבון וִנַפִּופָון מִנָּבַ

and fortified up to heaven, mightier than thyself, cities great dispossess nations greater and

ننتقد خفت ختر مُثلا: אַטָּר יָדִעְיְהְ וְאָהָר שָׁהַעָּהְ הָרָהָהָ הָר מֹם ַנֹגוַכְ וֹנֵם בֹּדָּגָ הֹּנֹצִים אָהֶב

לְמְׁלֵם צְּבֶׁם בָּנָג יַּבְּבֶא: ובהמש ואַט הָתּהמֹא מון :כוַכ מם בב ונופוף בני גבביא דאף

Anak? Who can stand before the sons of and of whom thou hast heard say: the Anakim, whom thou knowest, a people great and tall, the sons of

מבר כּאַמֶּר דּבֶּר יְהַנָה קַדָּ: ¿ċtil lulīvaga lūķelāa עוא זְהַמִיבָם וְרָוּא זַכְנִימָם נואַ בַּמְלֵב לְפַּנְּלַב אַמַּ אָכַלְנַב إزيعور مؤنه جر إمزم هِامُنهِ

במא במבוב ול לב: ייקריקבון ותובידודון בפריע ישיצינון והוא ימברנון קדמף מומבוה אישא אַכַלא הוא パロダ

hath spoken unto thee. them to perish quickly, as the LORD shalt thou drive them out, and make bring them down before thee; so He will destroy them, and He will over before thee as a devouring fire; Lord thy God is He who goeth Know therefore this day, that the

(ו) גדולים ועצומים ממך. אמה עלוס, והם עלומים ממך:

מונוגהם מפלונ: יּבְרִשִׁעַתֹּ הַגּוֹנֶם הָצֶּכֶּה יְהַנֶּה おは 正投げる לאמר בגרקתי הביצני יהוה عرَّم: بِהَزِّبَ كِرَبُّ لِهُ كَيْبً الْمَرْطِوْرُ إِنَّ إِنْ يُرْفِئِهِ بِمِدَالِ مِن عِيدِفِهِ

ליצחק וליעלב: נשְׁבַּע יְהוֹת לַאָּבַהָיוּ לְאַבְרָהָם וּלְמַעַן הָקֵים אָת־הַדְּבָר אֲשֶׁר יּבְּדִיל לְקַיִּימָא יָת פּהְנָמָא بْدَلْمِد ݣِݣُونَا مَانَدَنْهِٰڡ مُعَوْنِك ݣُجْمَة ضَمْيَدَكَ جْدَالَ مَا كَيْتِمَة אַטַּר בָּא לְנֵימָת אָנראַרְצָּר كب خغنگنك بخيشر خگخك

خشد مثل منفد: הַמּוֹבֶה הַוּאָת לְרִשְׁמָה בָּי עַם־ َ ۗ هُِٰٰٰٰٰٰٰٰٰۃٍ نَشِا جَابَ هِٰں πِهِٰٰتِہٖ اِ וֹנֹבְהַטְּׁ כַּגְ לַאָּ בֹּבֹבְעַטֹּׁנַ וְבַיְנָב וֹטִבַּה אָבִג לָא בֹוֹכִיטַבּ וֹנִ

בווים מם יהור: בְּאֲכֶם עַּדְ־הַמְּקַוֹם הַזָּה עַמְּרִים ÄÄL אָנו_יִרוָנִר \$4.2°L וְכֹר צַּלְהִשְׁבַּח צָּתְ צַּעֶּרְ־

٤۩ؗڲڶڰ ווּשׁאַנּלֹב וֹעוֹנִי בֹכֹם לַנַהֹּמָנִיג 止される。 אָנוַ_יִדוֹנִי

ھٰٹرین: בא אַכְּלִטֹּו וּמִוֹם לַאָּ אַבְבָּמִים יוֹם וֹאַבְבָּמִים כַוֹל פֿבַר יְהוָה עִּמְּכֶה נְאֵשֶׁב בָּהָר הְאַבְנִים לוּהָת הַבְּּרִית אֲשֶׁר־ בּעְּלתַי הָהָרָה לָלַחַת לוּהָת

> ַ לַמְּיַרַע וָתְ אַבְּעָא הָדָא יִבְּחוּבֵיי בּבַבַּבַ לָא שׁוּמָר בַלְבַּבַ בַּבוֹעַבַּר

kana li skėdėk skėdėa עוונם באַבְּב אַב. בּבוּבִי עַמָּמִיּא הַאָּבָו וֹיִ אַטַ מְּלֵיל לְמֵירַת יָת אֲבַעְּהוֹוּן לא לזכוטב ולפֿהַמוּט לַבָּב

ځې ځلا څف: שְׁבְּהָא הְרָּא לְמֵירְתַה אֲבִי עַם אָלְבִוֹּ יִבִיר לְּוּ יִנִי אַנְמִאַ

בבין מפרביו מאַבמא במגבום מד מיתיכון למֹוֹ לִנוֹ וְנִמֹא צַוֹפֹלִטֹא באַבנּיוֹטֹאַ כֿבֹם וֹנֹ אֶּלִבֹיִּ בוו דקיר לא החולשי ית

לשׁיצַאָר יָהָכוּן:

בַשְׁמֹא בֹא אַכַבְיִע וּמִוֹא בֹא להון וממון וֹאַבְלהון בובֹוֹן בונו לומא גיונ בֹּמֹפַׁלֵּג לְמִוּבֹא לְמִפַּד לְוּטִיג

> them out from before thee. these nations the LORD doth drive land; whereas for the wickedness of hath brought me in to possess this For my righteousness the LORD them out from before thee, saying: that the LORD thy God hath thrust Speak not thou in thy heart, after

> to Isaac, and to Jacob. swore unto thy fathers, to Abraham, establish the word which the LORD from before thee, and that He may LORD thy God doth drive them out the wickedness of these nations the go in to possess their land; but for uprightness of thy heart, dost thou Not for thy righteousness, or for the

> people. possess it; for thou art a stiffnecked God giveth thee this good land to righteousness that the LORD thy Know therefore that it is not for thy

rebellious against the LORD. unto this place, ye have been the land of Egypt, until ye came day that thou didst go forth out of wroth in the wilderness; from the thou didst make the Lord thy God Remember, forget thou not, how

Ζ

with you to have destroyed you. wroth, and the Lord was angered Also in Horeb ye made the LORD

drink water. nights; I did neither eat bread nor in the mount forty days and forty LORD made with you, then I abode the tables of the covenant which the to receive the tables of stone, even When I was gone up into the mount

(+) אל האמר בלבבך. לדקמי ורשעם סגוים גרמו:

(a) לא בצדקחך וגרי אחה בא לרשת וגרי כי ברשעת הגרים. סרי כי משמש צלשון מלמ:

ַבַּפַבַיבַ: אַמְבָּרָם בְּנִינֶר מִעִּילָ הַצְּאָה בְּיִנִם ڲٛڔڵڔ۩ CUC'O ربقا بتزت هِكِ، هِمَـ سِورْ كَابَامَ

בְּיוֹמָא דַקְּהָלָא: ין עמכון בְּטוּרָא מגוֹ אִישְׂהָא يتوكيتنا ججة وميروبه بمجرة אַבוֹנוֹא כַּטוּבון בַּאָגַבּהא בַּנוֹ أبلا بن كب بالا لغائبا كإناب

fire in the day of the assembly. the mount out of the midst of the which the Lord spoke with you in written according to all the words, the finger of God; and on them was the two tables of stone written with And the LORD delivered unto me

هُل هُلْ ذُلِل لَهُ خُرُبُ كَيْ خُرُبُ لَا يُعْرِبُونَ فَدِياً كِينَا، هَدُرُهُ جِينَا، كُرْمُهِ: וֹאַבְבֹּמֹּיִם לְוֹלִע וֹּטָוֹ וֹעוֹנָע אָלַוּ וֹאַבֹבֹּמֹוּ לָוּלְוֹו וֹעַד וֹוֹ לְוּ וֹעַ מפא אַבְבָּעִים ۲۲۵

וְהַנְה מִפּוּף אַרְבָּעִין וְמָמִין

אַמָּר צִּוּיהָם עַּשְּׁי לָהָם מַפַּבֶּר: ממגבנום פרי מהר מו־הדֶּרֶף בי מֹּנְה בַּי שָׁהַת עַמְּּוֹדְ אֲשֶׁר הוֹצֵאָק נּאָמֶר יְהְנֶׁרְ אֶּלָ, לַנִּם בֹֹר מִבְּרְ נִאָּמָר יִיָּ לִיִּם שְנִים בּפָּרִיעַ

עַבְרוּ לְהוֹן מַהְּכָא: בפריע מן אורהא דפקידהנון ದದ್ದು⊏ ĊĊX

نهائا حاثاتي אָט טִקָּט עַנְּט וְטִנָּט מִם לַמָּט . מַמָּא טִדִין וְטָא מַם לַמָּי לַדְל ַנּלָאָמֶר יְּדְוָֹדְ אֶלָרְ לֵאַמָּר בֹאָנִי, נֹאָמָר יִי לָה לְמִּימָר יָּבְי בֹּבֹמִי

口が:

ÇİĞİEL: נֹאֵהְמִּעְ אִנִילַבְּ לִינִגַּהֹּגִּנִם וֹנִבר %u_ÿ₫□ بيرا مقذ إلاَهُم يَا العُمْ يَال

לעם תקיף וסגי מנהון: משטונו אמוא נאהדוג ושש וֹאֲהֵגְתוּן וֹאָמִבוּ בָּי הוּמִבוּוֹ

مَر مِن نَار: בּמָר בָּאָה ישְׁנֵי לִיחָת הַבְּוֹיִת נאפֿן נאַבר מן הַהָּר וִהָהָר

קינו לומא מק שלשו ובו: וֹמוּבֹא לֹמֹב לֹאִימִּטֹא וּטִבוּן נאַטַבּונט, ונוֹטַטִנט מו מובא

غَمُد عَنْد نُدِيْد عُنْدُه: מפּבְה פַרְהָם מִהַר מִן־הַבֶּרֶף אָלְעַיִּכְּם הֹאָנִים לַכָּם הֹוֹיָלַ וָאָרֶא וְהַנָּה הַטְּאָהָם לִיהֹוָה

אובוא בפּפור ין יחכון: אַבְבַבוּן אַבַּבְחוּן לְכוּן אַיגָּב וְנְיוֹנִי וְנִיאִ עַלְּטַוּן בָּלָבֶם וֹלִ

> covenant. stone, even the tables of the LORD gave me the two tables of forty days and forty nights, that the And it came to pass at the end of

them a molten image.' commanded them; they have made turned aside out of the way which I dealt corruptly; they are quickly brought forth out of Egypt have for thy people that thou hast get thee down quickly from hence; And the LORD said unto me: Arise,

people; and, behold, it is a stiffnecked me, saying: 'I have seen this people, Furthermore the LORD spoke unto

٤ı

than they.' thee a nation mightier and greater under heaven; and I will make of them, and blot out their name from let Me alone, that I may destroy

covenant were in my two hands. with fire; and the two tables of the the mount, and the mount burned So I turned and came down from

commanded you. way which the Lord had had turned aside quickly out of the ye had made you a molten calt; ye sinned against the LORD your God; And I looked, and, behold, ye had

(9) ואשב בהר. אין ישיבה אלא לשון עכבה (מגילה כא.):

(10) לוחת. לממ כמיב, ששמיקן שוומ:

ځڅږڙږڅ□: ין אָהְפִּשׁ בִּשְׁנֵי הַלְּחְה וָאַשְּׁלְבֶם וַאֲחַדִּיה

انتخلنتنا خمتدربا: נֹאָמֻּבֹבֶם וּבְמֵינִפּוּן מִמָּכְ שַּבְשֵּׁוּן וֹבִּי

and broke them before your eyes. and cast them out of my two hands, And I took hold of the two tables,

יְהְנְת לְהַבְּעִּיסִוּ: שׁמֹאַטָּם כַהֹּמִּנִע עַנָּה בּהנוֹנ הְּעַוֹעוּ מַּלְ כַּלְ_עַסָּאִעַכָּם אָהָהַר <u>לְשִׁם לַאָּ אִּכְלִשׁוּ וּמִּוֹם</u> 81 אַרְבְּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לֹיִלָּה

לאַרְנִוֹא קָרְמוֹהִי: אַבלית ומיָא לא שָׁתִיתִי نَعَلَحُمْنًا كِنَامُهُ كُمُ

LORD, to provoke Him. which was evil in the sight of the which ye sinned, in doing that drink water; because of all your sin nights; I did neither eat bread nor at the first, forty days and forty And I fell down before the LORD, as

אָלַג עָּם בַּפַּעָם הַהָּוֹא: לְנַיְׁמְּמֵּנִיר אָּנִיְבֶים וּיִּמְּמֵּת יְדְּוֹּדְ לְמִּיִּבְּאָר יִתְּכִוֹן וַפַּנֵּיל יִיִּ יְרוֹנְת מְּלֵיכֶם בַּי יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַלְ וְתַּחֵמְת

הֹבְוָטֹּוְ אַנְּ בּוֹמִלָּאִ בַּעוּאָ: אָב, בְּהַילִיה מוְ קָּדָם רְוּגִּוֹא

hearkened unto me that time also. destroy you. But the LORD LORD was wroth against you to hot displeasure, wherewith the For I was in dread of the anger and

אַבוֹעו בַּמָּט בַבוּע: خْلَاهُمْ، لَا الْمُلْقَدِّمُ لَالَاقُمْا أَدْ كِنْكُمْ خُمْدَةُ، بَيْنَا لَمْخِينَا، וּבְאַבַוּן הַהְאַבַּן יְהַלְאַב יְתְּלֶב הָאָב וְעַלְב אַבַרוֹן בַּוֹב רְנִוּ מִן בֵּוֹב

אַּב הַּכְ אַנִּבווְ בַּהֹבַּנֹא נַבוּא:

same time. and I prayed for Aaron also the with Aaron to have destroyed him; Moreover the Lord was very angry

07

61

Δı

מָן_בַבַּר: 84_414 XLTQGLL ער אַשֶּׁר־דַּק לְעָּבָּר וָאַשְּׁלְךְ יִאִּיִח עַּר דַּהָנְהְ דַּקִים לְעַבָּרָא ו בְּאָמֻ נְאָכֶּת אָעַוֹּ מְּחוֹן הֵימֶּב בְּנוּרָא וְשָּׁפִּית יָהֵיה בְּשִׁוֹפִׁינָא יַ אָת־הְעַּגֶל לְלַהְהִי נְאָשְׁרָף אֹתַוֹ עִּנְלְא נְסִיבִית וָאִיּקִידִית יָתִיה ואָט_חַמּאַטַכֶּם

יובמית ית עפביה לנחלא אַהָּבְאַהַהַהַיִּהַ וֹנִט טוָבַטַבוּן בַּהַבַּבַשוּן נִט

-: junou brook that descended out of the and I cast the dust thereof into the small, until it was as fine as dust; and beat it in pieces, grinding it very ye had made, and burnt it with fire, And I took your sin, the calf which

بخنخمثي بخمؤب بخكخك بخلج كناه بخنق فعنخكخت

រូកព្រះ

עַנַאַלְעַ מַלַּגַּפָּׁיִם בַּיִינְהָם אָתַ דִּמְשָּׁצֵלִי מַרְּנִּיוֹ בַּיִיהוֹן בַּיִּב

Говр wroth. at Kibroth-hattaavah, ye made the And at Taberah, and at Massah, and

שלמניים היו בכעם: של לוחום אחרונים וָאַנֹּכִי שַּמַדְּמִּי בְּבֶּר בַּיְמִיס בָּרִאַלְנִיס (לקמן י, י), מה הראשונים ברלון אף אחרונים ברלון, אמור משחה, ואמר לו למשה שַלְּהָהִי בְּדְּבֶּרֶךְּ (במדבר יד, כ), לכך הוקבע למחילה ולפליחה, ומנין שנחרלה ברלון שלה, שנאמר בארבעים לו למשה פְּבֶּל לְךְ שְׁנֵי לָהֹח (שם לד, ה), עשה עוד מ' יום, נמלחו בְּלִים ביום הכפורים, צו ביום נתרלה הקצ"ה לישרחל צשמחה . נמעכבמי ארבעיס יוס, נמלאו בֶּלִיס בכ"ע באב, שסוא עלה בשמונה עשר בממוז, בו ביוס נמרלה הקדוש ברוך הוא לישראל ואמר (18) ואחנפל לפני ה׳ כראשונה ארבעים יום. שנאמר וְעַּמָּס אֶעֶלֶס אֶל ס' אוּלִי אֲכַפְּּרֶס (שמוח לצ, ל), צאוחס עלייס

ואחפלל גם בעד אהרן. וסועילס מפלמי לכפר ממלס, וממו שניס ונשמרו סשניס: (OS) ובאהרן ההאוף ה׳. לפי ששמע לכס: רהשמידו. זס פְּלוּי בניס, וכן סוח חומר וַשַּׁשְׁמִיד פָּרְיוֹ מִשַּעַל (עמום ב, ע):

(IS) שחון. לשון סווס, כמו קלוף (ברמשים יב, ע) וְכְלוֹת (דבריס כת, לב). מולמי"ע בלע"ו:

14% \$\dar\\ אָטַבּפּֿג נְטִנְעַ אֶּלְעַנְכְּם נְלְאָ נְסַבְּׁנִבְּטוּן הָּבְ מָנִמָּבָא בַּנִי בַאָּבֹּא אַמֻּב וֹנִינִי לַכִּים וַשַּּמִבוּ יָנִי בּב בַּרְנַעַ לֵאמֹר עַלוּ וּרְשָׁוּ אָת־ בֵּיאָה לְמֵימַר סַקוּ וְאַהְסִינוּ بجשְׁלְיה יְהְנְה אֶהְבֶּם מִפְּגֵשׁ וְכֵּר שְׁלָח יִיָּ יָהְכוּוְ שֵּׁרְקַם

نْجُمْ كَحْنَكِ فِي فِي فِي فِي اللَّهِ فِي فِي فِي فِي اللَّهِ فِي فِي فِي فِي فِي فِي فِي فِي فِي

hearkened to His voice. God, and ye believed Him not, nor commandment of the LORD your you'; then ye rebelled against the possess the land which I have given Kadesh-barnea, saying: 'Go up and And when the Lord sent you from

בידעית יהכון:

LORD from the day that I knew Ye have been rebellious against the

57

٤7

אַמָּר יְחוָה לְהַשְּׁמָיר אָהְכֶּם: עַלְּיִלְע אָמֶוֹר הִהְנָּפְּלְהִי בֶּירֹ sa אַבְבָּמִנִם בַנְיִם נְאָטַ אַבְבָּמֹנִם

ון לשׁיצָאָה וָהָכוּן: בולו באמשמטוע אבו אמר

He would destroy you. down; because the LORD had said forty days and forty nights that I fell So I fell down before the LORD the

ענגאָט ממגונום בּינר הַיִּקְרי: kál éli ttlíl kál عد يبازات عالى مواج بوباج باباج باباج باباج باباج باباد عاد الماد ال نغنهٰ فقر غداني نعمد غبئر

上名母にごむと אָבְעַיִם לַאָּ עַעַעַּינּיב וֹגּלִינִי בוֹבֶם וֹלִ וֹאַמֹּבִינִי בֹּלִ

forth out of Egypt with a mighty greatness, that Thou hast brought Thou hast redeemed through Thy people and Thine inheritance, that said: 'O Lord Gop, destroy not Thy And I prayed unto the LORD, and

הַגְּה וּאֵל־רִשְׁעִּוֹ וָאֶל־חַשְּׁאִהְוֹ: لْذُرْتَمُكُٰ لِهُمْ يَتُمُا هُمْ كُمْ لِيُمْلُوا نجر حَمَّدُبُنك خَمَّدُلُتُه خُنَمُنُكُ נַבְנַבַמַּאָנִבַנוֹ: לַלַּמָּתִים הֹמָא בִבֵּין יַלְבוּוָבֶּיהוֹן לוגקק ולועקב לא ההפני ¿ĸċtĿ ¿ĸċtio

their wickedness, nor to their sin; stubbornness of this people, nor to Isaac, and Jacob; look not unto the Remember Thy servants, Abraham,

8º पाष्ट्रभंता वर्ष्णव वर्दर् @|_'%\\\

אַפּּיקנון לְקַטֶּלוּהָרוֹן יוּכְלָא פֿבָם יִיָּ לָאַמָּלְוּטִבוּוּן וְלָבְנוּ בְּאַפּּוּקְתִּיֹא दांच्दां אַהָּב בּלַמֹּא וומֹבוּן בַּוֹיבוּ אַבֹּמֹא

slay them in the wilderness. them, He hath brought them out to unto them, and because He hated into the land which He promised LORD was not able to bring them broughtest us out say: Because the lest the land whence Thou

עומאָט לכנונ עַנָּגַל וּבְּוֹרְצָּהַ

上にない数□

ムロははロ

ĒĊĹĖL:

炎に行□

outstretched arm.' out by Thy great power and by Thy inheritance, that Thou didst bring Yet they are Thy people and Thine

aul iri; (32) ואחופל וגוי. אלו הן עלמס האמורים למעלה, וכפלן כאן, לפי שכחוד כאן פדר הפלחו, שואמר ה' אלהים אל השחח

المُمْنِ خُكَ لِمُكِا مُلًا: פֿרַאַמְּנִים וֹמְּלֶי אָלִי עִנְיִרָ בּפּרָטָאָ וָסִפּ לְפָּדָעִי לְחִירָא م פְּסָל־לָןדְּ שְׁנֵר־לֹוּהָת אֲבָנִים פְּסָל לֶןדְ הָּבֵין לֹוּהֵי צַּבְנַיָּא

בַּאַבון: בוראשנים אַשֶּׁר שִבְּרָהְ וְשִׁלְּחָם בַבְּבַרִים אַשֶּׁר הַיֶּוּ עַלְ־הַלְּחָת פִּהָנְעָנִא בַּהַוּוֹ עַל לַוּחַנָּא מַל־הַלְּהְוּ <u>ي</u>ار\$

رِيْعِوْدَ مِنْدِدَ انْهِيْرُ مَجْبَادَ فِرْيَادَ فِرْيَادَ: שְׁנִי־לְחָת אֲבָנִים כְּרָאשׁנִיִם

יְהְוָה אֵלֶי: משוב באה בוום בפבול וושום אַמֻּב צַבּב יְהוֹה צָּלִיבֶם בְּהָר + בוֹבאָמָון אָט הַמָּבָנים בּגַּבָּוֹים מַּל_הַלַּוְוַנ **₫₫₫₫**₩

וּנֹבוּנ מֹם כֹּאֹמֹב גּוֹנִי וֹבוֹנִי: אָת־הַלְּחָת בָּאָרִוֹן אֲשֶׁרַ עִּשְׂיִהִי נאַפֿן נאַבר מן־הָהָר נאָשָׁם

نياڭرد: נוּפֿבּר מָם נוֹכבוֹן אָלַהֹּוֹר בֹּנוֹ ַ יַעָּקוּ מוֹסְרֶה שָּׁם מָת אַהַרוֹ يختر نَّمُكُمْ لَأَكُمُ لَيْ خَمْ لِي خَتِّر يَّ بَكِّر نَّمُكِمْ لِمُحْدِينَ

וֹטֹמְבָּיִר לַבַּ אֲבוָנָא בַאַמֹּא: רביטי בְּעָּהְ הַוֹּהְוֹא אָטָרְ יְהְוֹה אֵלֵי בְּעִּדְּנָא הַהוּא אַטַר יִיְ לִי

בַּאָרונָא: كَلُـٰتُكِدُ ליהיא יה

יטבול ליחיא בידי: לאַבְעָלאָג וּסְלֵיקות לְמִוּרָאִ יפְּסַלִית מָבון ליחי אַבְנַיָּא נאַמּה אָבוּן הַבּּגְ הַסְּּיִם נֹאָפַּסְלְ וַהַּבִּיִנִי אָבוָהָא בַּאָבּו הָסִּין

אַנְמָּטֹא בֿוּנְמָא בּלַבַבֹא לבומאר יח ששיים פוונמין מֹלְ לְוּעוֹגֹא כֹכֹעַבֹּא

يُحْظِيدُ رُزُ: וֹמּוּנִי זֹני לְוּחַוֹּא בַּאָּרוֹנָא וֹאִנְפַּוֹנִינִ וּנִנוֹנִינִ מִּוֹ מִּנְרָא

אֶלְעָּזֶר בְּרֵיה הְחוֹתוֹהִי: אּבֹיבון וֹאִיםֹלִבֹר שַמָּוֹ וֹהָמָּנָה בְּנֵי נְעֲקְן לְמוֹסֶרֶה תַּמֶּן מִית

> thee an ark of wood. unto Me into the mount; and make like unto the first, and come up me: 'Hew thee two tables of stone At that time the LORD said unto

Χ

shalt put them in the ark.' which thou didst break, and thou words that were on the first tables And I will write on the tables the

mount, having the two tables in my unto the first, and went up into the and hewed two tables of stone like So I made an ark of acacia-wood,

assembly; and the Lord gave them midst of the fire in the day of the unto you in the mount out of the ten words, which the LORD spoke according to the first writing, the And He wrote on the tables

they are, as the LORD commanded ark which I had made; and there the mount, and put the tables in the And I turned and came down from

in his stead. son ministered in the priest's office there he was buried; and Eleazar his Moserah; there Aaron died, and from Beeroth-benejaakan to And the children of Israel journeyed

ואומו שעשה בללאל לא ילא למלחמה אלא בימי עלי, ונענשו עליו וְנִשְׁבֶּה: על מלאכם המשכן, ובללאל עשה משכן מחלה ואחר כך ארון וכלים, נמלא זה ארון אחר היה, וזהו שהיה יולא עמהם למלחמה, סיכן אמנס, ולא זס סוא האכון שעשה בללאל, שהרי משכן לא נמעסקו בו עד לאחר יום הכפורים, כי ברדמו מן ההר לוה להם (1) בעה ההיא. למוף מ'יוס נמכלה לי, וממר לי פמל לך וממ"ב ועשימ מרון, ומני עשימי מרון ממלה, שכשמב מוהלומות בידי

כגדגדם סום מר סגדגד: בני יעקן ומשם למוסרה, שם נלחמו לכם בני לוי והרגו מכס ואחם מהם, עד שהחזירו אחכם בדרך חזרחכם, ומשם חזרחם שנה ונסמלקו ענגי כצוד, יֶבַמֿסֶס לכס ממלחמס מלך ערד, וּנְסַסֶּס רמש לחזור למלריס, וחורמס למחוריכס שמונה מסעוח עד וממלא שמונה מסעות ממוסרות להר ההר, אלא אף זו מן החורחה, ועוד עשיחם ואת, כשמת אהרן בהר ההר למוף ארבעים ממוסרום באו לבני יעקן, שנאמר וַיִּמְעוּ מִמֹמְבוֹם וגו' (במדבר לג, לא), ועוד שם מם אסרן, וסלא בסר ססר מם, לא ומשוב (6) ובני ישראל נסעו מבארוח בני יעקן מוסרה. מס ענין זס לכאן, ועוד וכי מבארום בני יעקן נסעו למוסרס, וסלא

עַנּוֹנְינִי יְמְבְּטִינִי אָנֵא זָטַבְי, לְנִמְבִּי אָנַה מִּנִּגְא זָטַבְי, ١:جزا_ נְסְעִּי הַגִּּדְגָּדְה

: ١٤٠ לְאֶּבְוּעוּ וּלְבָּבַבְּ בִּאָמוּ עַּר הַיִּוֹם בְּרִית־יְהְוְהְ לַעֲּמֹר לְפְּנֵי יְהְוָה קַנָּמָא בַּיִיָ לְמָּקִם בֵּרָם יִיָּ s שַּׁבְּטִה הַבְּּלִי לְמִּאִים אָּיִבְאַבְוּוּ מִּבְּטָּא בֵּבְוּוּ לְמִשָּׁלְ זִים אָּיִרוּן בְּעָתְ תַּהְוֹא תְבְּבְיִיל יְהֹוֹה אָתַר בְּעִּבְּנָא תַהוּא אַפְּרֵישׁ יִי, יָת

المنازلة لاينانه ® וַנַחַלֶּה עם־אָּחָיִי יְהֹנְהֹ הַיּא

יהנה השהיהף: אָלַי גַּם בַּפַּעָם הַהָּוֹא לאַ־אָבָה וֹאַנְבֹּמִים לְיֵנְלִי וּיִּשְׁמָּמ יִּדְּוֹיָ ÄĽĊĠ.□

לְאֵּבִטְם לְעָׁט לְעֵם: (פּ) おけしけなけん ַן לְמַסַּת לְפַּׁוֹנְ עַתְּטְׁם וֹנְדָאוּ וְנוֹנִבְהַנִּי שָׁבִּם הַמָּא וְנוֹהַלְנִוּ וֹנִינִבְעוּוּ וֹנִי נּגְאַמֶּר יְּבִילָּנִי אֶלָנ עוֹּם בַנְ נֹאֵמָר יִי לִנִּם אִנוֹגַלְ לָמִמּוּלְ

ضقفا فقحد كغلابت بضا فلابت

לְּמַּמְׁמִנִינִי נְלְבָּרְכָא בֹּמִמִּנִי

בְּמָא בַּמִבְּיִלְ וֹן אֶלְטַבּ בִּיִּה: דיהב ליה ין אַנוּן צַּהְסְנְתֵיה וֹאַבְסְבֹא מִם אַבובִי, מַטַּוֹן ַ לְאָ חַיֹּהְ בְּבַוֹּה חַבְּע מַּבְ בַּוֹ לִא חַוֹּטִ לְבָוֹה חוּלְע

אָבֹא וֹן לְעַבּּקוּטַבּ: הֹלְוָטֹּג אַבּ בּוֹמִלֹא טַבוּא לָא نقلختا ترذاا اكتر בותוא פולאו אולהו ומטון וֹאַנְכֵּו מַמֹּבְשׁוּ בֹבְיַב כּוֹמִום נִאָּלֹא בַוֹוִטוּ לַאָּום בֹּסוּבַא

देवंचि देप्पि: אָהֶּבְוֹהְאַבָּׁהְשִׁי אַנְׁהָּאְ נִצְּיִנִיהִים כְאָבְּבִיהִים

> Jotbah, a land of brooks of water.— Gudgod; and from Gudgod to From thence they journeyed unto

unto this day. Him, and to bless in His name, before the LORD to minister unto COVERART of the LORD, to stand tribe of Levi, to bear the ark of the At that time the LORD separated the

as the Lord thy God spoke unto LORD is his inheritance, according inheritance with his brethren; the Wherefore Levi hath no portion nor

would not destroy thee. unto me that time also; the $\ensuremath{\operatorname{LORD}}$ nights; and the LORD hearkened first time, forty days and forty Now I stayed in the mount, as at the

them.' unto their fathers to give unto and possess the land, which I swore to set forward, that they may go in go before the people, causing them And the LORD said unto me: Arise,

ΙI

לו מס שלמרו נמנס ראש לפרוש ממנו, כיוס שעשו בו את סעגל: משם מוכחם זו לשבירם סלוחות, לומר שקשם מיסמן של לדיקים לפני סקב"ס כיום שנשמברו בו סלוחות, ולסודיעך שסוקשם (ד) ומן הגדגדה וגרי. ובמופרה עַשַׁימָם הַבֶּל כבד על מיחחו של ההרך שגרמה לכם ואח, ונדמה לכם כאילו מח שם, וסמך

ובני לוי לא טעו הבדילם המקום מכס. וסמך מקרא זה לחורת בני יעקן לומר שאף בוה לא טעו בה בני לוי, אלא עמדו באמונתם: (8) בעת ההוא הבדיל הי וגוי. מופג לענין סרמעון: בעת ההוא. בענס סרמעונס ללמסכס ממלריס, ומעימס בעגל,

מוומן מבים המלך: (9) על כן לא היה ללוי חלק. לפי שקובדלו לענודה מונה והיק פתיין להרוש ולורוע: ה' הוא נחלחו. נועל פרם לשאח אח ארון. סלויס: לעמוד לפני ה' לשרחו ולברך בשמו. סכסניס, וסוח נמיחה כפיס:

בס: כימים הראשונים. על לוחות סראשונות, מס סס ברלון אף אלו ברלון, אבל האמצעיים שעמדתי עס לסתפלל עליכס, (10) ואגבי עטדתי בהר. לקבל הלוחות האחרונות, ולפי שלא פירש למעלה כמה עמד בהר בעליה אחרונה זו, חזר והחחיל

(II) ויאמר ה׳ אלי וגר׳. מע"פ שקרחס מחחריו ומעיחס בעגל, חמר לי לַן נְמַס מָחַ סְעָס וגו' (שמוח לב, לד):

نځځ۲_نځښك: אָנַיִּינְהַ אֶּלְהָיִף בְּבְלִּלְדְּרָף דְרְכְּיוֹ וּלְאַהַבֶּה אֹהוֹ וְלִעָּבִי אֵרְחָוֹ אָת־יְהְנָה אֶלְהָיִף לְלֶבֶה בְּכְלִ- אֱדִים יִיִ אֶלְהַהַּ לִּמְהַהַּ בְּכְל ממישי שאָל מִעְּמָּוֹן בֵּי אָם־לְיִרְאָׁר מָבַע מִנְּּוּ אֶלְחֵין לְמִדְּחַלְ إلامِهَا إَنَّ إِنَّا إِنَالِيا هُرَأَنَا الذِلادِ انْفِرِهُمْ فِي إِلَّا هُرَابَا الْفِرَابِ الْأِن

למוֹב לֵוּ: הקליר אַשֶּׁר אָנְכֶי מְצַּיְרָ הַיִּלְיּ הַיִּלְם קְּיָמִיה בְּאָנָא מְפַפֵּיד לְּדִּיוֹמָא לשְּׁמֶר אָת־מִּצְּוָֹת וְהוֹנְתְ וֹאָתַ לְמִפָּר וָת פִּקּוֹדיִּא דִּייָ וְנְת

تَشَرُبُو تَكُولُمُ لَحُرٍ كُيُّهُدٍ خُلِي: شِمْنَهُ هَلَمْهِ لَحُمْ لِحَدِي: ب١ يَا لَا حَادَلُت هُمَ ثِنَاكَ مَهْمُنَ لَهُ بَاهِ قَادِ هُمُ فَا إِن هُمَانِهِ الْهُمَانِ

אַנוֹנגנים לֹכֹּם מִכֹּלְ נוֹמֹמִים לֹבֹנגניון בֹּנינגנין בֹבוּן מִכֹּלְ ני לְאַהְבָּה אֹוֹהָם נִיּבְחַׁר בְּזַרְעָם לְמִרְחַם 口気へ

וְמְּבַבְּכֶם לַאָ עַלַמְּוּ מִּנְב: ⁹¹ יעלקה אָר עְרָבְרָת לְבַבְבָה וִתִּיִּדִיוּ יָת שַפְּשׁוּית לִבְּכִוּן

יַשָּׁא פַּנְים וְלָא יַקָּח שְׁחַר: עַנְּדֶלְ תַנְּבַּרְ וְתַבּוּרָא אַשֶּׁר לְאַ- רַבָּא נִבָּרָא וּדְחִילָא דְּלִית לי הְאֶלְהָים נַאֲבֹנִי הְאָבֹנִים הְאֶלִ בּיִּינִיו יִּטְבִי מַלְבּיָן אֶלְהָא

نظِرُكِ:

בין דיישב לף:

עמְמָנִיאַ בְּיוֹמָא הָדֵין: زيزن كبيد فهُدُننك

ילבלכון לא עלשון מוד:

בורמוהו מסב אפין ואף לא בַּי יְהְנְה אֱלְהֵילֶם הָוּא אֱלֹהֵי צָּרִי יִיִּ אֱלְהַכֹּוֹ הוּא אֱלָה

לַטָּע לַוְ לַטִּם וֹבִטִים בּּיוָבֹא לַמִּעּוֹ לַיִּה מִּוּוֹ לשֶׁה מִשְׁפַּט יָקוֹם וְאַלְמָנְה עָבֵיד דִּין יִיחַם וְאַרְמָלָא

> all thy heart and with all thy soul; and to serve the LORD thy God with in all His ways, and to love Him, to fear the LORD thy God, to walk LORD thy God require of thee, but And now, Israel, what doth the

this day? His statutes, which I command thee commandments of the LORD, and to keep for thy good the

all that therein is. heaven of heavens, the earth, with belongeth the heaven, and the Behold, unto the LORD thy God

above all peoples, as it is this day. their seed after them, even you, fathers to love them, and He chose Only the Lord had a delight in thy

stiffnecked. your heart, and be no more Circumcise therefore the foreskin of

taketh reward. who regardeth not persons, nor God, the mighty, and the awful, of gods, and Lord of lords, the great For the LORD your God, He is God

raiment. stranger, in giving him food and fatherless and widow, and loveth the He doth execute justice for the

81

91

Ş١

þΙ

٤ı

- ליראס וגוי: בי אם ליראה וגוי. רפומינו דרשו מכאן, סכל פידי שמיס מוץ מיראם שמיס (פרכום לג:): (12) ועחה ישראל. אע"פ שעשימס כל ואת, עודנו רחמיו וחבתו עליכה, ומכל מה שהעאתה לפניו אינו שואל מכה כי אם
- (13) לשמור את מצות ה׳. ואף סיא לא למנס, אלא למוב לך שמקבלו שכר:

نځون:

- (14) הן לה׳ אלהיך. סכל, ומעפ"כ רק במבומיך משק ס'מן סכל:
- (15) בכם. כמו שלתם (רולים לתכם) חשוקים מכל העמים היום הזה:
- (1) ערלה לבבכם. אומס לננכס וניקויו:
- (17) ואדוני האדונים. לא ייכל שום אדון להליל אמכם מידו: "לא ישא פנים. אם מפרקו עולו: ולא יקה שחד.
- (18) עשה משפט יחום ואלמנה. סרי גבורס, לול גבורמו למס מולל עממנומו (מגילס לל.): ואוהב גר לחח לר לפייםו בממון:

בווסם באבל מצרום: אָב<u>ו</u>בוּצִיב

בוועון בּאַבֹּא בַּמִגַּבוֹם:

were strangers in the land of Egypt. Love ye therefore the stranger; for ye

שַׁבְּבַּיבִי UÄËL

עֹבְבָּל וּבֹמָּמִוּ שֹפֹּלִם וּלְבַעַּלְעָּיִש שַּׁעַלַּבַּ אָט יְהְוָֹה אֶלְהָיִר מִירָא אַנוֹ יִם יִי אֶלְהָר מִדְתַלְ יַלְרָתוֹהי

shalt thou swear. shalt thou cleave, and by His name Him shalt thou serve; and to Him Thou shalt fear the LORD thy God;

He is thy glory, and He is thy God,

: خالات لْאُنَا بَاذَارِكُمْنَ بَكِّكُمَا كِيُشُد يَكُمُ يَاهِٰذَنِهُ بَهُجْرًا يَبَائِهُنَا يَبَرُكُ: אַמָּב הַהַּבְּ אַטַב אָטַב אָטַ בַוּנְבְלָטַ בַּהְּבַב הַפָּב יִטְ בַּבְּבַבַטֹּא וֹיִט بربع بالأجراب الربع الإحرابة

नाथ वाप्प्रदुत्तान । नाम सुद्वान

thine eyes have seen. and tremendous things, which that hath done for thee these great

אַבְבְיוּ בְּכִיכְבָּי תַּאָּמִוֹם לָנְבִי معديرين بعض شمة بمين جمعده دجعا فبيه بر هجأبه

בְּבוְבְבֵּו מְמִנּיִא לְסִנֵּי: خْمُخُمْرُه بْقُم نُلْلُه لِمُحِتَّلِك خُمُخُمْرًا نَغْمُا نُسَهِ لِمُحْسُنَكِ

multitude. made thee as the stars of heaven for and now the Lord thy God hath with threescore and ten persons; Thy fathers went down into Egypt

ימהָפַּׁמָנו ימִצְּינְעַנו כַּבְרַנִּימִים: ڶڷڟڟٙڐڔ

וֹבתוְבׁוּ וּפֹּפּוְבוְבוֹי כָּבְ וּוְמִּוֹּא: אָבְמַוֹנְ וֹטֹבְעֹם זֹט וֹז אָבְלְטֹבׁ וֹטִהַּב And know ye this day; for I speak and His commandments, alway. His statutes, and His ordinances,

thy God, and keep His charge, and

Therefore thou shalt love the LORD

IX

77

17

61

הַחַוְקַה יוְרעִי הַנְּשִירֶה: \$L_لألـٰذِإ %<, Ľ, Ĉď بالإلا לַנְיִם אַמֶּר לְאַנֹּדְמִי נַאָמֶּר זֹט לַנִּיכִוּן בַּלְא זְדַמִּי יַבְלְא וְידַעְמָם הַיּוֹם בָּיוּ לָאַ אָתַרַ

יוֹבהגיה מִרְמָלֵא: יָת רְבוּתֵיה יָת יָדִיה תַּקִיפְּתָא שוו זה אולפנא דין אַלהַכוֹן וויב מולא בון אַבו לא

hand, and His outstretched arm, God, His greatness, His mighty the chastisement of the LORD your not known, and that have not seen not with your children that have

מְבַבַבַ מִּגְבַנִם נַלַכַּבַ אַבֹּגַנִי עשָה בְּתַּוֹדְ מִצְּרָוִם לְפַרְעָּה ָוֹמָב אָנִיטַגו וֹאָב מַהַּהָּגו אָהָב _{וֹנִי}

ÄĽαιμ: בּהְבֹּר בִּנוְ מִבְּבַוֹם לְפַּנִתְּעַ אַטוֹטוּע ווֹט מולבוני.

and unto all his land; unto Pharaoh the king of Egypt, which He did in the midst of Egypt and His signs, and His works,

יָהוָה עַּד הַיִּנִם הַזֶּה: ċċċċċ عَتٰتٰدُ⇔ ÄL_Ü, + לסיפָיו ילְרְבְבוֹ צַּשֶּׁר הַצִּיף לְסִיפְוָהְהוֹן עשָׁה קהֵיל מִצְּרַיִם וְדַעַּבַר

וֹאַבּירִנוּן יִין עַרַ יוֹמָא הָבַיוֹ: אפּגעון בַּמִבְיַבַפַעון בַּמַבַינון הגע פֿוּגעָם באַמּוּב זָט מִוּ זִמָּא בַסוּב הַּגַ ݙݜݥݔݛݖ

unto this day; how the Lord hath destroyed them them as they pursued after you, and water of the Red Sea to overflow their chariots; how He made the Egypt, unto their horses, and to and what He did unto the army of

לחם ושמלה. ודבר משוב סוא וה, שכל עלמו של יעקב אבינו על וה המפלל, וְנְמַן לִי לֶמָס לָמֻכֹל וּבָגֶד לְלָבֹשׁ (בראשית כת, כ):

(פו) כי גרים הייחם. מוס שבך אל מאמר למברך:

(ב) וידעחם היום. מנו לב לדעת ולהבין ולקבל מוכחתי: כי לא אח בניכם. אני מדבר עכשיו, שיוכלו לומר אנו לא (O2) אח ה׳ אלהיך חירא. ומענוד לו ומדנק נו, ולאמר שיסיו גך כל סמדומ סללו, או בשמו משנע:

ידענו ולה רהינו בכל זה:

בּצְּכֶם עַּר־הַמְּקִום הַזֶּה: יּ נֹאֵׁמֶּׁר מַּמֶּׁר לְכֵּם בּפּוּבַבָּר מַרְ וֹדַמְּבִר לְכוּן בִּמַבַּבָּא מַרַ

מומוכון עד אַתָּדָא הָדֵין:

wilderness, until ye came unto this and what He did unto you in the

خَكَالُة خَر_نَهُلَهُج: حُر_ں،ٰלוּם אַּמֻּר בּבוּלִגוּים خَمْنُك كَمْكِمْ هُن خِيثَ رَفَحُكُمْ مَا هَلَمْهُ ثَن هَنفِ بَحُكِمَنْتِنَا لَيْنَ ⁹ בְּנֵגְ אֶבְגִאָּבְ בַּּוֹ וְבַאִנְבֹן אַהֶּוֹ אֵבְגִאַב בַּּג וְאִנְבוֹ וּבְּּנִינִוּנִי וּאָמֶּר מְּמֶּר לְדָהָן וְלְאָבִירָם

בְּלְ וְקִוּמְא דְּעִּמְּהוֹן בְּגוֹ בְּלִ ובגבר לבטו ולאביבם בני

all Israel; that followed them, in the midst of tents, and every living substance and their households, and their her mouth, and swallowed them up, of Reuben; how the earth opened Abiram, the sons of Eliab, the son and what He did unto Dathan and

מַצְּמֶּׁר יְרוֹּנֶר הַנְּדָּל צֵּשֶׁר עִּשְּׂר: ל בְּי שֵׁינֵיכֶם הֶרֹאָת אָת־בָּלְ אֲבֵי שִּינֵיכוּן הַזַּאָר יָת בָּלִ

נט בנו נט בל שבלידקא מולבא בּוֹן בַּלֹא בַּמֹּבו:

Therefore shall ye keep all the Work of the Lord which He did.

but your eyes have seen all the great

thee this day, that ye may be strong,

commandment which I command

خلي الله الله אַמָּם עּבְרָים שָּמָה וּבֹאטַם וּוֹבְאָנִם אָטַבוּאָבוּא אַנְבָּי מְצַּנְּיָר בְּעָנְיִם בְעָנַעוּ מַמֵּוֹבְי בַצִּנְאַ מְפַפֵּיד כְּךְּ יוֹמָא דֵיוֹן ישְׁמַרְמָּם אָת־כָּל־תַמִּצְּנְת אֲשֶׁר

אַבוּגוּ לִמַמָּוּ לָמִגוֹעַנִי: ומירחון יח אַרְעָא דַאַתוּן ĖĹĸĆ ينتظهرا نترةررا swore unto your fathers to give unto upon the land, which the LояD and that ye may prolong your days

whither ye go over to possess it;

and go in and possess the land,

אָבֶּא זְבָת חַלֶּב וּדְבָּשׁ: (ס) לְאַבְּעִיכִּכֶּם לְעָשׁׁ לְעֵשׁׁ בְּעָשׁׁוֹ לְמִשׁׁ לְמִשׁׁוֹ לְעִשׁׁוֹ לִּבְּנִינִוּן אָבִּתּ ל האַדְּמְּה אַשֶּׁר נִשְׁבַּע יְהֹנֶה אַרְעָא דְּקַנִים יָיָ לַאֲבְהָהְכִּיוֹ ילַמָּמּן שַּׁאַבוֹכִי וֹמִים מַּלַ יּבֹבוּל בַּינוֹברוֹ יִמִין מַלַ

הֹבֹּבֹא שׁלִב וּבְבָה:

flowing with milk and honey. them and to their seed, a land

אָנוַ זְּנְאָבְ וְנִאָּמָנִים בְּנַלְנְ בִּלָּוֹ אַמֶּר וְצָאַטִּם מִמָּטִם אָמֶּר שִּוֹרַעַ ממי לְרִשְׁהָה לֵא כְאָרֶץ מִצְרֵיִם הָוֹא לְמִירְתַּה לְא בְאַרְעָא הְמִצְרִים جَر بَغُدُ لا يُخْدُ لا يَعْدُ لا يَعْدُ الْأَوْدُ الْأَدْدُ لِمَا يُعْدُ لا يُعْدُ الْأَوْدُ الْأَدْدُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا لَا لَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّاللَّالِمُ الللَّالِيلَالِلْمُ اللَّالِيلُولِ الللَّالِمُ اللَّاللَّلْمُ الل

עיא דּנְפַקְתוּן מִתַּמָּן דְּתִּוֹרַע

garden of herbs; didst water it with thy foot, as a where thou didst sow thy seed, and Egypt, from whence ye came out, to possess it, is not as the land of For the land, whither thou goest in

ΟI

8

בַּבֶּבַי:

אשר ברגליהם. זה ממונו של אדס, שמעמידו על רגליו (פקמיס קיע.): אמר לו שנעשית סארן מדרון כמשפך, וכל מקום שסים אחד מסס, סיס מחגלגל ובא עד מקום סבקיעם: ואח בל היקום רבי נחמיס, וסלא כבר נאמר וַמִּפְמַּח סְמְבֶן אָם פִּיסְ (במדבר מז, לב), ולא פיומיס, אמר לו ומס אני מקייס בקרב כל ישראל, (6) בקרב כל ישראל. כל מקום שסים אחד מסם בורח, סארן נבקעם מחחחיי ובולעחו, אלו דברי רבי יסודם, אמר לו

(10) - לא כארץ מצרים היא. אלא מובה הימוה, וואמרה הבמחה זו לישראל ביליאתה ממלריה, שהיו אומרים שמא בנופום ונון: (ד) בי עיניכם הרואות. מופג על המקרה ההמרו למעלה, כי לה הם בניכם השר לה ידעו זגוי, כי הם עמכם, השר עיניכם

לומר וְמַבְּרוֹן שֶׁבַע שְׁנִים נְבְּנְמֶם לְפְנֵי וגוי (במדבר יג, כב), אדם אחד ביאן, ומס ביה לועל למלרים בנו ומברון לכנען, דרך ארך לא נבוא אל ארך עובה ויפה כוו, יכול בגנוחה הכחוב מדבר, וכך אמר להם לא כארך מלרים היא אלא רעה הימנה, מלמוד

לְנַהְשִּׁשִׁ אָבוֹא עַבוֹנִים וּלְפֹֿמָע לַמִּנְנִים אָנַה סוּנִוּן וּלְפֿהֹּן إنَهُدُا هُمُد هَفِه مَخُدُره مُؤْمِر لَهَدُمُهُ لَاهُمَا مُخَدَرًا كُنَوْا

थ्रापः (a) בְּה מִרְשִׁיתׁ הַשְּׁנְה וְעָר צִּחָרִית אַקָה מְּלָּיִר עַינֵּי יְהְזֶּה אֱלֹהֶיֹךְ מְּדִירָא עַינֵי יִי אֱלִחָךְ בַּהּ בַּה מרשׁית השנה ועד אחרית מֶרֵישָה דְשַׁמָא וְעַד סוֹפָּהּ אָבּא אַשָּׁר יְהְנָה אֶלְהָוּ דּבֵנִשׁ אַרְעָּא דַּיִיָּ אֶלְהָוּ הָבַעּ יָחַהּ

خُدَدُوں نِدُدُحِ رَفِٰمُوں: بْسَالُك كُلْمُ لِتَدْكُم لِأَمْخُبُ لِقَحْرًا كُلْمُونِينَ لِأَمْوَرِينَ كَلْمُلِينَا אָרְבֶם הַיָּוֹם לְאַהַבְּה אָתַ־ יוֹמָא בֵין לְמָרְחַם יָתּ יָיָ וֹטֹיְטִ אָם הַמְּׁמָהּ שֹׁמֻּמֹהוּ אֶבְ וֹיִנִי אָם פַבּּבֹא טַפַבּבוּוּ

اندلهك انخثكك: יוֶבֶה וּמַלְאָוָת וֹאָסַבְּמָיָ בַּלְיָב בַּכִּיר וַלְאָנָת וְמִבְּיִהְתְּ עְּבִירָב なるし_ダレオペロ

לְמָמָר מְּמָנֹא מָּנִוֹא מַנֹּא:

下型点的:

לכל ללכון ילכל ופֹמָכוּן: מְאַנְאַ מְפַּפּוּגַוּ בַאָּנֹאַ מִפּפּוּגַוּ זְטְּכוּוּ

نتختك بخضتك: בהשנ נאשול מסר אַנִינון בִּינִיהַ

> rain of heaven cometh down; valleys, and drinketh water as the possess it, is a land of hills and but the land, whither ye go over to

end of the year. . beginning of the year even unto the God are always upon it, from the careth for; the eyes of the Lord thy a land which the LORD thy God

heart and with all your soul, God, and to serve Him with all your you this day, to love the LORD your commandments which I command hearken diligently unto My And it shall come to pass, if ye shall

in thy corn, and thy wine, and thine latter rain, that thou mayest gather in its season, the former rain and the that I will give the rain of your land

מן סנמוך לגבוס, אבל זו למטר סשמים משםה מים, אםה ישן על מטפך והקב"ה משקה נמוך וגבוה, גלוי ושאינו גלוי, כאחם: לכיך להביה מים מנילום ברגליך, ולהשקוחה לריך החה לנדד משְנְמָף ולעמול, והנמוך שוחה ולה הגבוה, והחה מעלה המים מרן מלרים, שנמתר בְּמִיעַבּ סְמְּבֶן וגוי (ברמשים מו, ימ), מף סימ מינים כמרן ישרמל: והשקיה ברגלך. מרן מלרים סיימ לבנו סגדול, אלא שֶׁמְבוּנָס על אחד משבעה בלוען: - אשר יצאחם משם. אפילו ארן רעמסם אשר ישבחה בה, והיא במימב ממיס, ואע"פ כן היא יפה מלוען (ספרי לו). ובכמובות (דף קיב.) דרשו בענין אחר, אפשר אדם בונה בים לבנו הקטן ואח"כ סים, שסימס מקוס מלכום, שכן סום מומר פִי סִיוּ בְּנֹעַן שֶׁרֶיו (ישעיס ל, ד), ומזכרון פּמולמס של מרך ישרמל, לכך סָקְנֹיּסָ לקזורמ של למדם שחזכרון יפה מלוען, ומלרים משובחה מכל הארלום, שנאמר פָגַן ה' פָּאֶבֶן מָלְרַיִם (בראשיה יג, י), ולוען שזה מלרים אדם בונה אם הנאה ואחר כך בונה את הַבְּעוּר (מ"א הגרוע), שפתולתו של ראשון הוא נותן בשני, ובכל מקום החביב קודם,

(11) ארץ הרים ובקעות. משונה ססר מן סמישור, שסמישור בנים כור אמס זורע כור, אנל ססר, ניה כור ממנו המשה כגן הירק. שמין די לו בגשמיס ומשקין מומו ברגל ובכמף:

מס סיא לכיכס ולחדש בס גוכות, עתיס לעובס ועתיס לרעס כוי, כדאיתא בכ"ס (דף יו:): – מורשית השנה. מכ"ס גדון מס כביכול אינו דורש אלא אומס, וע"י אומס דכישס שדורשס, דורש אמ כל סאכלום עמס: - חמיד עיני ה׳ אל היך בה. לכאות (בו) אשר ה׳ אלהיך דורש אוחה. וסלה כל סהרצום סוה דורם, שנהתר לְסַמְעֵיר עַל בֶּבֶן לֹה הִיצ להינ לה, כו), הלה כוכין, מכבע ממכבע שפועיו וממד בכמשו: ובקעות. קן מישור:

כבר סוסיר בכל לבבך ובכל נפשך, אלא אוסרס לימיד אוסרס לליבור: לַפּ וגוי (שס יא), וכן בדוד סוא אומר, מִפּוֹן מְפִּלְמִי קְמֹרֶמ לְפְּנֶיךְ (מסליס קמא, צ): בכל לבבכם ובכל נפשכם. וסלא עבודה, שנאמר שֲלָהֶף דִּי אַנְּהָ שָּׁלָח לֵם בִּהְדִירָהׁ (דניאל ו, יו), וכי יש פולמן בבבל, אלא על שהיה ממפלל, שנאמר וְבַוִּין שָּּהִימָן שַּבוּר מאַ הבה, ופוף הכבוד לבא (נדרים פב.): - ולעבדו בכל לבבכם. עבודה שהיא בלב, וזו היא מפלה, שהמפלה קרויה לאהבה אה ה׳. שלה מהמר הרי הני לומד נשניל שהסיה עשיר, נשניל שהקרה רב, נשניל שהקנל שכר, הלה כל מה שמעשו במגלה אם מעובני יום יומים אעובך: מצוה אחכם היום. שיהיו עליכם מדשים כאילו שמעמס בו ביום (פפרי כאה נת): משמע צישן משמע צמדש (פוכה מו:), וכן מָם שֶׁכֹּת מִשְׁבַּת (דּצריס ת, יע), חֹס המחלת לשכות, מופך שמשכח כולה, שכן כתיצ (51) והיה אם שמוע. וסיס, מוקנ על סלמור למעלס למער סשמיס משמס מיס: והיה אם שמוע השמעו. לס יסל בקופה (ר"ה מ.):

لَهُحَذِٰثَ لَهُٰڐُمٰۡتُهُ: ن أَرْبَقْ، مُمْ خُمُلُكُ كِخُتُمُقُكُ لَهُقَالًا عَنَا لَهُقَالًا الْهُقَالُ

אַבוּנִים וְבִּאָפּבּוֹנִימָם לָבֵּם: וַמַבעַם بَهُٰمُٰدُدُ كَٰذِهُ قُلْ نَفْقُكَ كُحَٰدُكُمُ لَا يُظْمُلُدُ لِأَجْدُكُمُ لَا يُظْمُلُوا لِمُعْلَمُ الْمُعْلَ

بتفخت لإثيات إنتأب نيرا حُجِه: يهِدِرَمِون מְהַלְּה מֵעֵל הְאָהֶץ וְתֵּיבְרוּן בִּפְּרִיעַ מֵעַל אַרְעָּא וְתְאָבְלְּטִי לְאִ עִתְּן אָתְ־יְבִּילְיִה וְאַרִּנְאִ לָאִ תִמֵּין נִי עַלְלַמַה בּ אָטַ עַּהְּמְנִיםְ וֹלְאַ וִעְיֵנִי מִמְּר זִט הָמִנִּאִ וֹלָא וִעִּי מִמְרָאִ

לַמוְמַפַּע בַּוֹן עַּינִיכֶם: אַנֿם לאִנִעְ הַּלְ-יִּגְׁבְּיִם וְנִינִוּ זְטִּׁנְנִוֹ לְאָנִע הַּלְ זָגְׁכִּנְוּ וֹנְעִינָוֹ sı לַבַבַבָּם וֹמַּלְ_וַפְּאָבָים וּלַאָּבַנְיִם לַבָּכִוּן וֹמַלַ הָבִּוֹ וִישַׁמָּבוּן نْشَمْنُونُ هُنِ يُحَدِّرُ جُوْبِ مَحِ يَنْشِينًا ثِن فَنْتُمْ، هَذِنَا مَح

ללהילב ומיכול ומשבת:

4414: וְתִסִמּוָן ننخكيدا אַסְהְּמָרוּ לְכוּן דִּלְמָא וֹמָמִי

מֹבְעָא בַּינִ יָבִיב לְכִּוּן: וְטַבְּע אַּבּוֹעַלָּע פַּבֶּם וֹמֹּגַּע וֹנִטַפֿג בוּנִוֹא בּוֹ בַּכוֹן וֹוִיטוָג

خنفخدا قدا هدددبا:

satisfied. thy cattle, and thou shalt eat and be And I will give grass in thy fields for

and serve other gods, and worship heart be deceived, and ye turn aside, Take heed to yourselves, lest your

91

S١

giveth you. off the good land which the Lояр her fruit; and ye perish quickly from rain, and the ground shall not yield the heaven, so that there shall be no kindled against you, and He shut up and the anger of the LORD be

be for frontlets between your eyes. sign upon your hand, and they shall soul; and ye shall bind them for a words in your heart and in your Therefore shall ye lay up these My

(ישעיה סב, ח־ט), ולה כענין שנהמר וְהָנָה הָס וְרַע יִשְׁרָהֵל וּגו׳ (שופעים ו, ג): הקשין (שם): - ואספה דגוך. המה מהספנו הל הבים ולה בויביך, כענין שנהמר הם שָּׁמֵן שֶׁם דְּנָגֵךְ וגו' פִי מְשַׁמְפִיו יֹהֹרְלָהוּ - סמאוחר, כדמחרגמינן וְסְיָס סְשַׁמֻפִּיס לְלָבֶן (בראֹשים ל, מצ), לָקשַׁיָא. דבר אחר, לכך נקראֹח מלקוש, שיורדה על סמלילום ועל המרך ואת הזרעים (מענית ו.): - ומלקוש. רביעה היורדת ממוך לקליר, למלאות התבואה בקשיה (שם), ולשון מלקוש דבר דבר אחר בעחו, בלילי שבחוח (ספרי מב), שסכל מלויין בבחיסס: יורה. סיא רביעס סנופלח לאחר סוריעס, שֶׁמַרְנָס אֹח (+1) ונחחי מטר ארצכם. עשימס מס שעליכס, אף אלי אעשס מס שעלי (ספרי מא): בעחו. צלילות, שלא ימרימו אמכס.

מחרח, שחסא ברכה מלויה בפח בחוך המעים, ואכלת ושבעת: בסממך, ואמס מונע ידך ממנס שלשים יום קודם לקליר, ואינם פוחחת מַדְּנָנֶה (מפרי מג): ואבלה ושבעה. הרי זו ברכה (15) ונחחי עשב בשדך. שלא מלמרך לסוליכס למדבריות. דבר אחר, שמסיס גווו מבואמך כל ימות סגשמיס, ומשליך לפני

מונטו (פפרי מג), נמלא עשוי לו כנכרי: מגורש מלעסוק במורס, סריני קרוב לעבוד אלסיס אחרים: אלחים אחרים. שסס אחריס לעובדיסס, לועק אליו ואינו וכן דוד סוא אומכ, פִי גַּרְשׁוּנִי סַיּוֹס מֵהְשְׁפַּמַ בְּנְקַלַמ ה' לַאמֹר לֵךְ עֲלֹמֹ רוֹג' (שמואל־ה לו, ימי אמר לו כן, אלא כיין שאני וסרחם. לפרוש מן המורה, וממוך כך ועבדמס אלהיס אחריס, שכיין שאדס פורש מן המורה הולך ומדבק בעבודם אליליס, שנאמר פּן פֿאַכַל וְשְׂבָּעְמָּ (דבריס מ, יצ), וּבְּקַרְךְ וְנְאָבְיִ (שׁס יג), מה הוא אומר אחריו, וְרָס לְבָּבֶךְ וְשֶׁבַּמָמָ (שֹס יד): (16) השמרו לכם. כיון שמסיו מוכלים ושבעים, השמרו לכם שלה מבעמו, שהין הדס מורד בהקב"ה הלה מתוך שביעה,

10): שנאמר וְסִיוּ יָמִיוּ מֵאָס וְעָשְׁרִיס שְׁנֶס (בראשׁים ו, ג), דור המבול לא היה להם ממי ללמוד, ואמס יש לכם ממי ללמוד (ספרי וצרגליו וזרקוסו אמורי פלערין (ספרי שם): מהרה. איני נומן לכס שְׁרְבָּח, ואס מאמרו וסלא נמנס שְׁרְבָּא לדור סמצול, יומר מלרכך שמבא נקי לבימך, ולא סשגים הבן ההוא, אכל ושמה יומר מלרכו והקיא וענף את כל בני המשיבה, נעלוהו בידיו כל שאר סימורין אגלס אחכס מן סאדמס שגרמס לכס לחטוא, משל למי ששלח בנו לביח סמשחס, וסיס יושב ומפקידו אל חאכל (עו) אח יבולה. אף מס שלמס מוניל לס, כענין שנלמר וְרַשְׁמֶס סַרְצֵּס וְסְבֵּאׁ מְשְׁע (חֹני חֹ, וֹ): ואבדחם מהרה. על

כשמחורו, וכן סוא אומר שַפְּיִבִּי לְךְ לְיֵנִים (ירמיה לא, כ שפרי שם): (18) ושמחם אח דברי. אף לאחר שחגלו היו מלויינים במלוח, הניחו חפילין, עַשוּ מזוווח, כדי שלא יהיו לכם חדשים

نظرينيك: خلانات XÜ□

iūćgil

risest up. thou liest down, and when thou thou walkest by the way, and when thou sittest in thy house, and when children, talking of them, when And ye shall teach them your

نخۿڴڎ؞ڬ: על־מוויוות نظتلية:

unto your fathers to give them, as the land which the LORD swore and the days of your children, upon that your days may be multiplied,

the door-posts of thy house, and

And thou shalt write them upon

upon thy gates;

the days of the heavens above the

パアパイル) (0) (בספרי תימן הְאֶבֶן: בצר״י יְהְוָה לַאֲבֹמִיכֶם לְתַּת לָהָם לְמָּגֹּן וֹבַבֹּוּ וֹמִוכִּם ווּמֶוּ בֹדוּכָם

מְּמִנֹא מֹלְ אַרְעָּא: حَيِّدُتُكُمُ ذِينًا خُمِينًا خُدِيمًا בנוכון על אַרְעָא דְקַוּים וְיָ خدر كنفيها ببقدحها أببقه

cleave unto Him, God, to walk in all His ways, and to you, to do it, to love the LORD your commandment which I command For if ye shall diligently keep all this

77

17

ַבְלָנו וּלְבַבְלַנוַ בַּוּי יִחְנְיַה אֶּלְהֵיכֶם לָלֶכֶת בְּבְלַ אָהְכֶם לַעֲשְׂהָה לְאַהַבְּה אָת־ שניעי הַמִּצְּנְה הַזְּאָ**ה אֲנֶשֶׂר אָנֹבֶי מְצַנֶּ**וֹה בִּיְ אָם־שָׁמָר תִּשְׁמִרְוּן אֶת־בֶּל־

בְּטְּלֵּוֹן שְׁבַבְוּנִי, וּלָאִטְּלַבְּאַ نَا \$َكِتُحِياً كِفِينَكِ خُجُم هِينَينًا זטכען למגיבדה למרחם נת עַפַּבּיר הַאַ דָּצָנָא מָפַבּיר אַרו אָם מִמַּר מִמַּרוּן יַת כַּל

באבון מו פובמיכון ומירתיו

and mightier than yourselves. ye shall dispossess nations greater these nations from before you, and then will the LORD drive out all

נְּבְלֵּים וַעֲּצָׁהָים מִכֶּם: האַכֶּה מִלְפַנִיכָם וֵירִשְׁמָם גּוֹיִם וֹעוְנְבַׁיִּהְ יִעוֹנָע אָעַבַּלַבְעַנִּוֹם וִיִּטְבֵּינִ :וֹ נִי כֹּבְ הַמִּמִּנֹּא

את בניכם לדבר בס וגוי: לדבר, אביו מסיח עמו בלשון סקדש ומלמדו חורה (ספרי מו), ואם לא עשה כן, הרי הוא כאלו קוברו, שנאמר ולמדחם אוחם (91) לדבר בם. משעם שסבן יודע לדבר למדסו מורס לוס לנו משס, שיסם זס למוד דבורו, מכחן המרו, כשסמינוק מתחיל

خاذرا:

לאו: - לחח להם. למת לכס אין כמיב כאן, אלא למת להס, מכאן מלינו למדים מחיית המתים מן המורה (מפרי מו): (IS) למען ירבו ימיכם יימי בניכם. אם עשימם כן ירצו, ואם לאו לא ירצו, שדצרי חורם נדרשין מכלל לאו קן ומכלל קן

ובמכמים, ומעלה אני עליך כאילו נדבקמ בו: כמוס, סוא גומל מסדים ואמס גומל מסדים: ולדבקה בו. אפשר לומר כן, וסלא אש אוכלס סוא, אלא סדנק צמלמידים (22) שמר תשמרון. אוסרם שמירות סרבס, לסוסר במלמודו שלא ישמכם: - ללכת בכל דרכיו. סוא רמוס ואמס מסא

aco: שישראל גצורים, מס סשבח ססוא שמשבח אם סאמוריים לומר ועלומים מכם, אלא אתם גצורים משאר סאומות, וסס גצורים (ES) והוריש ה׳. עשימס מס שעליכס, אף אני אעשס מס שעלי: ועצמים מכם. אמס גצוריס וקס גצוריס מכס, שאס לא

יהנה גָבֶלְכֶם: לבר פְּרָת וְעַדְ הַיָּיָם הַאַּמַרְוֹן مَالِـ تَمْكُجُد لَيَخْجُرِبَا مَالِـ يَوْتُدُ مَلَحُدُمُ لَخِجُوا مَا وَبُدُمُ وَبُدُمُ בָּלְ־תַמֶּלְוֹם

פֿבְרוּ וְעָּרְ יַמָּא מַמְרְבָּאָר יְהֵי בּוֹ לְבֶּם יִהְיֶה רַנְּלְכוֹן בֵּיה דִּילְכוֹן יָהֵי מִן ن لَ لِي حُرِ مَنْدُم لَينَادِيك هَلُونِ

border. unto the hinder sea shall be your the river, the river Euphrates, even the wilderness, and Lebanon, from foot shall tread shall be yours: from Every place whereon the sole of your

﴿ رُهُ (ص) אַמָּר שַּׁבְּרְכִּרְבְּׁה בַּאַמֶּר בְּבֶּר דְּנִינְרָכוּן בַּה בְּמָא דַּמַלֵּיל \$\dingle בּין פֿרָג בַּלְרַבַּאַנְאַ אַלְטַבִּוּן הַּלְ אַפֹּוּ בַּלְ אַבַּהֹאַ ַלײַ פּטִוּבְקָם וּמִוּבְאַכֶּם וְמֵוֹן וְּטַוֹּרַ בַּטַבְטַבוּן וֹאֵישִּטַבוּן וִמִּין יִמַּוּ יִי ムジー・はごだけ 8.0

ַ בַּבָּנוכֶם לָא וֹטִמַּטַּר אָּנָשׁ בַּדְמוּכוּוֹ

spoken unto you. ye shall tread upon, as He hath dread of you upon all the land that shall lay the fear of you and the against you: the LORD your God There shall no man be able to stand

.801 og nq no 5:12 - 41:94 dainsl si davatlaH odT

אַם־הַבְּרְכָּה אֲשֶׁר הִשְׁמִּעִּי אָל^{ַ יָ}ה בּרְכָן בְּבְבָר יִקְלָלְת: دؤم רְאָה אָנְבֶּי נְתֵּן לְפְּנֵיבֶם הַיְּוֹם הַזִּיֹ דַאָּנָא יָהִיב קֵּדְמִיכִוּן יוֹמָא

בון בּוְבָן וּלְנָמִון:

this day; your God, which I command you тье соттапататы оf the Lord the blessing, if ye shall hearken unto

Behold, I set before you this day a

blessing and a curse:

Lτ

97

†7

מַבַּוֹנִע אָנִבֶּם בַּוֹנִם: מצְיוֹת יְהְיָנִה אֶלְהַיכֶּם אֲשֶׁר אָנְכֶּי לְפִּפּוֹדִיָּא דַּיִיןְ אֶלְהַכוֹן דַאֵּנָא

לאַ_יִדַּמְמֶם: (ס)

بخيوبا ×□_∠×

אַבְבֹינִם אַבוֹנִים אָבָוֹנִם אָהָבּ הָהָּנִנִי הַלְּמִנִּא גַּלְא גֹּבֹהְשׁנִּוּ: מְצְּנֵינִ אָּטַבֶּם בַּנְנָם לְלֶבֶבִי וֹטַכְוָן ווָמָאִ בּוּן לְמָבַוֹּ בִּעַר וֹסֹנְטֵּׁם מִּוְ יַיִּבְּיֵנְ אֵמֶּנֹר אֵנְכֵּי, מִוּ אִנְיִנִא בַּאָּנֹא מִפּפֿיִר אָּכְמַאִּנִי יִינְיִנִי אֶלְיֵבִיוּ לְפַּפּוּרַנִּא בַּיִּנְ אֵלְעַבִּיוּ וְיִסְׁמִּוּן

which ye have not known. this day, to go after other gods, of the way which I command you LORD your God, but turn aside out nuto the commandments of the and the curse, if ye shall not hearken

מְׁמ שְׁיִמְׁמִי שְׁׁבַּלְּמ לְבַּׁנִילּ וּגוי (שִמוּמ כג, כו): ומוראכס על סרמוקיס: פחד. לשון בעימת פתאוס: מורא. לשון דאגס מימיס רביס: באשר דבר לכם. וסיכן דבר, מלמוד לומר היש, הפילו כעוג מלך הצשך (ספרינג): פחדכם ומוראכם. והלהפחד הוה מורה, הלהפחדכה על הקרוציה, (32) לא יחיצב איש וגוי. אין לי אלא אים, אומס ומשפחס ואשס בכשפיס מנין, מלמוד לומר לא ימילב מכל מקוס, א"כ מס

(62) ראה אנכי נוחן. ברכה וקללה. סממורות נסר גריזים ונסר עינל:

(עב) את הברכה. על מנת אשר משמעו:

הדרך שנלמוו ישראל, מכאן אמרו, כל המודה בעבודה אלילים ככופר בכל החורה כולה (קפרי נד): (82) מן הדרך אשר אנכי מצוה אחכם היום ללכח וגוי. סא למדת, שכל סעובד עבודת אלילים, סרי סוא קר מכל

بَاظُمُ كُلِّ مَر لِنَالِ مُنْظُرٍ: הַבְּרָבְתׁ עַּלְ־תַּר גְּרִלְיִם נְאָתַר עַלְ שְׁמְּה לְרִשְׁמָה וְנְתַמָּה

ַמוּלְ תַּגְּלְנְּלְ אָבֶל אָבֶל אָלוֹנָי מִנֵּה: בּאָבוֹן בַבְּנֹהֹנִי בַּנְחֵב בַּהַבַבַב ٠٤ كَالَاءٌ كَدُكُ 江口に **ロムダー 口食口** ĖÄËL

וובהמס אטב ווהלסם בבי: אָלְבַוּכֶם וָעָּן לָכָּם ַנְּ לְבַאָּ לְנֵהְשׁׁׁנִ אֵּעַ-עַּאְבֶּׁוֹ אֵּמִּבְ - לְמָּנִהַלְ לְמָנִנִּע זְּעַ אַּנִהֹּאִ בַּנִי בּׁג אַטַּׁם מָבְרָנוֹם אָטַ עַזָּוֹבְגָּן אָבׁוּ

אַנְכָּי נְעֵוֹ לְפְּנִיכֶם תַּיִּוֹם: בַנְהָקוֹם וֹאָנַרַהַמִּשְׁפְּמִים אָשֶּׁר וּמְׁמֹנִנִים לַמַּמִנִי אָנו

עַנְיִם מַּלַ_הַאָּבְּמֶה: לְנְאָנִינִ בְּּלְרְיַנִיּמְיִם אֹמֶרְרְאַנֵּם בָּלְ וְתִּנִּא דְּאַנִּנִן בַּנִימִן מַנִּ ژبَا ،ْسَابَب هُجُيَّة، هَصَائنَا خِلْكَ هُجْنُهُ مَهَٰدَفَافِكَ خِلِدَ خِصْرَاتِهِ فِي אַב שַּׁמְּלֵבוּנוּ כַהְּמִוּעֵי בַּאָבוֹא אַמָּב לַמִּמְּבַב בַּאַבוֹה בּינִבַר هُكُبِ لَالْكُرُوبِ لَالْفِهُ فَمَالِ كُيُّلِ لِيَاكُمُ لِي الْفِيْفُونِ لِي الْمُؤْمِدِ لِي الْمُؤْمِدِ لِي ا

> מקטטיא על טורָא דעיבל: אָּעַב לְמִּינְהַעִּי וְמִשֵּׁנִן זְּטְ מִּבְּנְבִּיֹּאִ באַ לַאַּבֹּלִא בַּאַטַ הַּלָיִל לַטַּמָּן

くさせん הַשְּׁמִשׁ אֲחוֹבֵי אוֹרַח מִעְּלְנֵי שִׁמִשָּׁא ענובן עלא אוון למלוא בנובוא

יָתה וְתִהְבוּן בַה: אָלְנַבוּן זְנֵיב לַכוּן וַמִּינִינוּן

ברמיכון יומָא דין: לומוֹא ווֹט בּווֹוֹא בּאֹנֹא וֹבִירַ ننفديا خققحه

אַבָּוּ בֿוֹמּוֹא וֹצוּהֹיֹא בַּטֹמֶבוּוּ

the curse upon mount Ebal. blessing upon mount Gerizim, and possess it, that thou shalt set the the land whither thou goest to LORD thy God shall bring thee into And it shall come to pass, when the

terebinths of Moreh? over against Gilgal, beside the Canaanites that dwell in the Arabah, of the sun, in the land of the dehind the way of the going down Are they not beyond the Jordan,

shall possess it, and dwell therein. LORD your God giveth you, and ye go in to possess the land which the For ye are to pass over the Jordan to

set before you this day. statutes and the ordinances which I And ye shall observe to do all the

live upon the earth. thee to possess it, all the days that ye the God of thy fathers, hath given to do in the land which the LORD, ordinances, which ye shall observe These are the statutes and the

IIX

7€

ıξ

67

כלפי הר עיבל, ופתחו בקללה (סומה לב.): ופממו בברכה ברוך האים אשר לא יעשה פסל ומסכה וגוי. כל הארורים שבפרשה אמרו ממלה בלשון ברוך, ואמ"כ הפכו פניהם (92) ונחחה את הברכה. כמרגומו, ימ מצרכים, אם המצרכים: על הר גרזים. כלפי הר גרזים. הופכים פניהם,

שַׁר מַלון מוֹכֶם (ברחָשִים יבי ו): ספוך, ודרך בפשמא ורפה: - מול הגלגל. רחוק מן סגלגל (סומה לג:): - אלוני מודה. הוא שכה, שנאמר עַד מְקוֹס שְׁבֶס שעמים, אחרי נקוד בפשעא, ודרך נקוד במשפל והוא דגוש, ואם היה אחרי דרך דבור אחד, היה נקוד אחרי בַּמָשְׁרֵח בשופר . אמרי, מופלג סוא: - דרך מבוא השמש. לסלן מן סירדן ללד מערב, ומעס המקרא מוכית שהס שני דבריס, שננקדו בשני (35) הלא המה. נמן בסס פימן: אחרי. אמרי סעברת סירדן סרבס וסלאס למרמוק, ווסו לצון אמרי, כל מקוס שנאמר

(וצ) כי אחם עוברים את הירדן וגר. נמיס של יכדן יסיו מימן בידכס שמצומו ומיכשו למ סלרן:

וְעַלְיהַ וְתַּבְוּה בֶּלְ־עֵּלְוּ שָּׁלִי בָּלְ עִּילְוּ עַבוּוּי: אֶּבְעַיִּעִים הַּבְעַיַעִיבַּיִם עַיְבְעִים הַבְּ מִוּבִּיָּא נִתִּבְ בַמִּשִׁא אַמָּב מֹבֹבוּבְמַם בַיּנְנִם אַמָּב אַבֶּר הְאַבְּרוֹ אָת־בָּל הַמִּקְנֿוֹת אַבְּדָא הָאַבְּרוּן יָה בָּל אַהְרַיָּא

בפלחו המן עמניא דאחין

hills, and under every leafy tree. the high mountains, and upon the dispossess served their gods, upon wherein the nations that ye are to Ye shall surely destroy all the places,

בּבּבוֹ:

口口にお: נֹאַבֹּגַשָּׁם אַנַיַמְמָם מִּוֹיַנַמָּלִים نظفرير ڗۼٚڟ۪ڐٮڟڝ TXA المُحَلَّنَا اللهِ المُحَلِّنَا اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ אָר־מַצֶּבקַם אָעַ מְוֹבְּעִנִים יִנִיטָרְעִיּ ונעלטָב

ĽĽĽX: וֹטֹבּׁבוּן וֹט מֻוּמִבוּן מֹן אַטֹבֹא ダババア・ドバ

their name out of that place. of their gods; and ye shall destroy shall hew down the graven images burn their Asherim with fire; and ye and dash in pieces their pillars, and And ye shall break down their altars,

לא־תַּעֲשִׂיוֹ בֵּוֹ לַיהֹנֶה צֶּלֹהַיבֶם:

ינדרשו ולאָל שְּמַר: בִּי אָם־אָלְ־הַמְּלְוִם אָּמֶּר־יִבְּחָר אֶּלְהֵין,

くがはしゃ

לא עללבון כן לבם

ונט אַפֹּבְמוּט נַבַכוּן וֹנִבַב

ווש מההביכון

seek, and thither thou shalt come; even unto His habitation shall ye your tribes to put His name there, your God shall choose out of all But unto the place which the LORD

Ye shall not do so unto the Lord

your God.

נהקאהם מּלַנוּגפֿם WGIT كَشِيْتِ كُنْ مُنْ مُنْ الْمُنْ ושוטון לְשַמֶּן הַּלְנִשְׁכוּן וֹנִכַּסִּע نترىبا ختفا: י יְהְנָה אֶלְהַיכֶם מְבְּלִ־שְׁבְמֵיכֶם יֵיְּ אֶלְהַכִּוֹן מִבְּלִ שִׁבְמֵיכוֹן

څڅتربا:

という はってい

of your herd and of your flock; freewill-offerings, and the firstlings your hand, and your vows, and your and your tithes, and the offering of burnt-offerings, and your sacrifices, and thither ye shall bring your

ישראל וְזְבְחֵיכֶם מֹמֹמֹת בינכפ じなご

נעאָנָבֶם:

המקומות אשר עבדו שם וגוי. ומס מלגדון מסס, למ ללסיסס לשר על ססריס: (ב) אבד האבדון. אבד, ואמ"כ מאבדון, מכאן לעוקר עבודם גלולים שלריך לשרש אמרים (עבודס ורס מס:): אח כל

(IQ ((1)): אשרה. אילן סיעבד (שס מת.): ואבדהם אה שמם. לכנות לסס שס לגואי, בית גליא קורין לס בית כריא, עין כל עין קוך (3) מובח. של אבנים הרבה: מצבח. של אבן אחת, והיא בימום ששנויה במשנה (שם מו:), אבן שחלבה מחחלתה לבימום:

נומלין את המזבחות, אלא שלא מעשו כמעשיהם, ויגרמו עונומיכם למקדש אבומיכם שיחרב (ספרי פא): לא מעשרן כן, אוסרס למוחק אם סשס ולנותן אבן מן סמובח או מן סעורס, אמר רבי ישמעאל, וכי חעלס על דעתך שישראל (+) א הששון בן. להקמיר לשמים בכל מקום, כי אם במקום אשר יבחר. דבר אחר ונחלחם את מזבחוםם ואבדחם את שמס

(a) לשכנו תדרשו. זס משכן שילס (מפרי מג):

סבכוריס, שנאמר בסס וְלְקַמּ סַבּׁמֵן סַשֶּנֶא מִיָּדֶךְ (לקמן כו, ד): ובכרח בקרכם. לממס לכקו ייקריבוס שס: (6) זבחיכם. למיס של מובס: מעשרוחיכם. מעשר בסמס ומעשר שני ללכול לפניס מן סמומס: חרומח ידכם. ללו

ځنځك نيزد څرينك: בּבְּם אַטַּם וּבִּטוּכָּם אַהָּב אֱלְהֵיבֶּם וּשִׁמַחָהָּם בְּכֹל מִשָּׁלֵח וְהָחָדוֹן בְּכֹל אִוֹשְׁמוּת יַדְכוֹן

מְמֶּנִם פַּע עַנְיָּנִם אָנְשׁ כַּלְעַנְיָּשֶׁר בְּּלְרֵוֹ כָּא נִימָא דֵין וְּבָר כָּלְ לא עַעַשְׁיוּן כְּכַל אַשֶּׁר אַנָּחָר לא תַעְּבָּרוּן כָּכַל דַאָּנָחָנָא

יְהְוָה אֶכְהָיף בַּתָּן לֶרְּ: עַמְּנִיטְׁעִ נְאֶלְ־תְּנְּחֲלְאָר אֲשֶׁר נִיָּחָא יִלְאַחְסָנְתָא דִּייָ אֶלְתָּרְ בּׁג בְאַבֹאטֵם הַּגַבְמֹטֹנִי אָבְב אָנוּג לָא אָטִגעוּן הַג בֹּהוֹ לְבִּגִיני

וֹגַהַבְּטִּם_בָּהַעִּיּ なゆルバロ מְכָּלְ_אָנִבֶּיכֶם מֹנְעַוֹּ אָשׁבְּיִם נְעַנְיִעַ לְבָּם נְעַבְּוֹ נִינִּיִעַ לְבָּם נְעַבְּוֹ נִינִּיעַ בְּבָּוֹ נִינִּיעַ סּוּ בְּאְׁבֶּץְ אֲשֶׁרְיְּהְוְהַ אֱלְהַנְּם בְּאַרְעָּא דִּיִיָ אֱלְהַכֹּוֹן שַּׁהְּפִיןֹ וֹהְבֹנִעִּם אָטַבוּוֹנִבּן וֹנְהַבֹּטֵּם וֹטַהֹּבָּנוּו זֹט זַנְבַּוֹא וֹטַטַּבוּוּ

نائك المرابات ثَلُجُه لُحِمْ مَخْلَاد نَلُدَ،جُه لَاهُد נובשוכם מממושוכים וטובמע אַנְכַּוּ מִצַּנֵּר אָטַבָּם מּנִקְמַנַכָּם שְׁמַּבְי עַבְּיאִי אָת כָּלְאַמֶּר אָבְעַנִיכָּם כּוְ לְתִּכֵּן מִתוְ מְּם וְהְיָה הַמְּלוֹם צֵּשֶׁר־יִבְחַר יִהוֹֹה

> المَالَكُ اللَّهُ اللّ אַטוּן נְאֶנְשׁ בְּמִיכוּן דְּבְּרְכָּךְ יִי וטיקלו פפו בדם ין אָלְהַכּוֹן

<u>יְבִיב לְבִּי</u>

וכב אפר גדביכון דיקדרון הֹבְוֹטִכוּוֹ וֹנֹכֹסַעַ בוּגַהַּ.כוּוֹ נת כַּל דַאַנָא מִפַּפִּיד יָחָכוֹן מְבֹּנִינִינִי שַׁמַּוֹ בְעַמָּוֹ שַּׁנִינַוּן

> LORD thy God hath blessed thee. and your households, wherein the in all that ye put your hand unto, ye LORD your God, and ye shall rejoice and there ye shall eat before the

is right in his own eyes; here this day, every man whatsoever Ye shall not do after all that we do

LORD your God giveth thee. and to the inheritance, which the for ye are not as yet come to the rest

dwell in safety; enemies round about, so that ye and He giveth you rest from all your your God causeth you to inherit, dwell in the land which the LORD But when ye go over the Jordan, and

which ye vow unto the LORD. hand, and all your choice vows your tithes, and the offering of your burnt-offerings, and your sacrifices, that I command you: your dwell there, thither shall ye bring all shall choose to cause His name to place which the LORD your God then it shall come to pass that the

ΙI

(√) אשר ברכך ה׳. (פי סנרכס קנַה (מפרי מד):

- כל הישר בעיניו, נדרים ונדבות שאחס מתנדבים על ידי שישר בעיניכס להביאס, ולא ע"י מובה, אומס תקריבו בבמה (זבחים שסיא עמכס ונמשח, וסיא כשר לסקריב בו חעאום ואשמוח נדריס ונדבוח, אבל בבמס אין קרב אלא סנידר וסנידב, וזסו איש מיד מוחרים אחם להקריב בבמה כל י"ד שנה של כבוש וחלוק, ובבמה לא חקריבו כל מה שאחם מקריבים פה היום במשכן, (8) לא חששון ככל אשר אוחנו עושים וגר. מוסג למעלה על כי אחם עוברים את הירדן וגוי, כשמעברו את הירדן,
- ירושלים: (פ) כי לא באחם. כל מומן י"ד שנס: עד עחה. כמו עדיין: אל המנוחה. זו שילס (שס קיע.): הנחלה. זו
- כבוש ומלוק ומנומה שַגּוֹיָם מֲשֶׁר הְפִיַם ה'לְנַפּוֹת בְּם מֶׁם ישְׁרָמֵל (שופטים ג, מ), ומין זו מלח בימי דוד. מז: (10) ועברתם את הירדן וישבתם באדץ. שממלקוס, ויסל כל למד מכיכ למ מלקו ולמ שצמו: והניה לכם. ללמר
- שילס ובאו לנוב ומרבה נוב ובאו לבבעון, היו הבמות מותרות, עד שבאו לירושלים (שס): מבחר ברריכם. מלמד שיביאו שמה חביאו וגוי. למעלה אמור לענין שילה וכאן אמור לענין ירושלים, ולכך חלקם הכחוב, לימן היחר ביץ זו לזו, משחרבה (II) והיה המקום וגוי. זנו לכס זימ סזמירס זירועליס, וכן סוח חומר זדוד, ויָסִי פִּי יָשַׁזַ סַמֶּלֶךְ בְּבֵימוֹ וַסִי בֵּנִי לֹ תְמְבִּינּ

װַכְּט וֹנְעַבְי אִשְׁכֶּם: אָמֹּנ בֹּמֹגַנִיכָם בֹּנ אָנוֹ לָנִי لمَحْدَدُه لَمَمْدِتَدُه لَكَمْنِ نِمَمْدُنُ مِن لَجَانَةِ لِهُ خَطَلَتِهِ إِنْ لَمُعْدِينَا لَكِنَا 71 XÜQ الإلام المرات ا

אָבׁוּ בִוּט בוּגַלע וֹאַטַׁסָּנֹא וְמִיחְדִין בֵּבְם יָיִ צֶּלְבַכִּוֹן צַּתִּין

בְּבְלְשְׁמְנִם אֲמֶּב מַבְאֵב: و، השְׁמֶר לְךִּ פֶּן תַּעְלֶה עֹלֹמֶיף אִסְהְעַר לֶךְ דִּלְמָא תַפֵּיק

אִם בּמֹּלֵנִם אַמִּב וּבֹעֹר אֵלִבוּו בֹאַעֹרָא בּוֹעַרָהוּ

ترظ چَچْر يَقِهُكِ مِنْكِتِي خُبِيد خِچْر لِـمَيْد يَغِهُكُ مِعْرِدِهِ אַנכ׳ מַאַנִּינוֹ: מְלַמֵּיִרְ וְאָשׁׁם שַּׁמְּאָבִי בָּלְ אָאָבְר צֵּלְוִיִםְרְּ וְתַּמָּוֹ שַּׁמְּבֵיר בּלְ

בּגַּבוֹ, וֹבֹאַנֹיִב: שְׁעְּבֶיִיףְ הַשְּׁמֵא וְהַשְּׁהוֹרֹ יֹאִכְלֶנּוּ זי וְאָכַלְתָּ בְשֶׁר כְּבָרְבָּת יְהֹוָה

שׁמִּבְׁכֵּת בַּמֶּנִם: ^{9፤} נֹל עַבְּׁם לָאִ עַאָּכֹלְוּ הַּלְ עַבְּׁאַנֵה לְּעוּר בְּמָא לָא שִׁיכִּלְוּוּ הַּלְ

: בַּבוֹב בַּבְיבוּ בּבְיבוּ לבבול אַמָּב טבר וֹנִדְבַטָּיִר ילכנע ללננ וֹקאָנֹע וֹלַגַ בי מֹהֹמָּר בַּלֵּלְבַ וֹטִירִמָּבַ וֹיִבֹּעַיְבַ

הְּלְנִוּטִבּ בַּבֹּלְ אַטִּבָּא בַּטִבּוּיִ:

באלא מפפיר לף:

כֹּבֹתַּר מַבִּיָא וֹאַוֹלָא: וֹבְבֹנֹא הַבְּבְנִנּוּנִי אָלְטִוּ צִּיִנִר לָנִי בַּבֹּלְ מַנִוֹנִי נטוכול בשוף פברקהא בין

אַרְעָאַ הַישְׁרְבָּיה כְּעַיָּא:

נאַפֿבמנט גֹבַב: ימהים ילכוני שונב והאלב #CILL קית לף וְאוּ לְמִיכַּלְ בַּלִוֹנִי

> with you. hath no portion nor inheritance within your gates, forasmuch as he maid-servants, and the Levite that is men-servants, and your and your daughters, and your Lord your God, ye, and your sons, And ye shall rejoice before the

place that thou seest; not thy burnt-offerings in every Take heed to thyself that thou offer

shalt do all that I command thee. burnt-offerings, and there thou there thou shalt offer thy shall choose in one of thy tribes, but in the place which the LORD

gazelle, and as of the hart. clean may eat thereof, as of the given thee; the unclean and the Lовр thy God which He hath according to the blessing of the after all the desire of thy soul, and eat flesh within all thy gates, Notwithstanding thou mayest kill

earth as water. thou shalt pour it out upon the Only ye shall not eat the blood;

91

٤і

offering of thy hand; thy freewill-offerings, nor the of thy vows which thou vowest, nor of thy herd or of thy flock, nor any wine, or of thine oil, or the firstlings gates the tithe of thy corn, or of thy Thou mayest not eat within thy

(13) השמר לך. לימן לה מעשם על סדבר (מפרי ע): בכל מקום אשר חראה. השר יעלם בלבך, הבל החם מקריב

(14) באחד שבטיך. במלקו של בנימין, ולמעלה (פסוק ה) הוא אומר מִבֶּל שַבְּמֵיכֶם, הא כינד, כשקנה דוד את הגורן ש"פ נביא, כגון אליסו בסר סכרמל:

בצבי וכאיל. לפומרן מן הזרוע והלחיים והקנה: (ויקרא ז, יש), סולרך להחיר בו שמחא ומהור אוכלין בקערה אחת (יבתוח עג:): בצבר וכאיל. שאין קרבן בא מהם: על ידי וביחס (בכורות מו.:): - השמא והשהור. לפי שבאו מכח קדשים שנאמר בסס וְסַבְּשָׁר מַשֶׁר יַנַע בְּכָל שָמֵח לֹה יַמְבַל בכל מקוס (ספרי עא), יכול יפדו על מוס עובר, מלמוד לומר רק: - חזבח ואכלח. אין לך בסס סימר גיוס וָמָלֶב, אלא אכילס מחר, פִי יַרְמִיצ ס' מֵלֹטֶייְ בְּמָה נְּצַלְּךְּ וּגו'ן מְׁעַרְמָ מֹלְנָק בְּשָׁר וּגו' (פֿמוק כ), במס זס מדבר, בקדשים שנפל בסס מוס, שיפדו וימכלו (21) רק בכל אוח נפשך. במס הכמוב מדבר, אם בבשר מאוה, להמירה להם בלא הקרבת אימורים, הרי אמור במקום מַשְׁבַוֹנְסְ סִיבוּסִי, גבס סוסב מכל סשבעיס, ומכל מקוס סגורן בחלקו של בנימין סיס:

לריך כסוי (מולין פד.). דבר אחר, הרי הוא כמים להכשיר את הזרעים (ספרי עא): (16) רק הדם לא האכלו. מע"פ שמתרמי שמין לך צו זריקם דם צמובם, לא ממכלנו: השפכנו כמים. לומר לך שמין

بِمَزِّدٍ هُرَبُّهِ جِجُرُ مِهُرَّهِ بِيَهِ: יִבְמָך וְעַבְּיִר וַאֲבְּטְרָ וְתַבַּוֹי אַ האַכְלָנּוּ בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַׁר בְׁר אָם_לִפְּנֵל יִהוָֹה אֵלֹהֵיף

ין אַלהָרְ בְּכֹל אוֹשְׁטוּת יְדֶרְ: ii šiit tu su til は必じに必 ⊒لٰت

לְיִנְאָה בְּלְ יוֹמֶךְ עַלְ אַרְעָּך: و، השְּמֶר לְךִּ פֶּן חַעַּיָּב אָת־הַלֵּיִי אַסְׁטְּמָר לְדְּ דְּלְמָא תְּרַחֵיק יָת

עאַכֿל בַּשְּׁר: كْݣْݣْرْد خْشُد خْخْد كَنْد بْخْدْد كْنْد بْخْدْد لْخَيْد لْخْشْلا אַכְּקְר בְשֶׁר בֶּירהְאַנֶּת נַפְּשְׁרָּ ٣٠ بْكَرْكِ وَهَيْلُاكِ يَكُدِ لِهُمَالِينَ الْهُمَالِينَ الْهُمَالِينَ الْهُمَالِينَ الْهُمَالِينَ בְּיִינְהְתִיבְ יְהְנְה אֶלְהֶיף אֶתַ

נפּאָב שוכול בִשְּרָא: לַמִּנכֿע בֹּמִּבֹא בַּכֹע בַמוּנוּ tạck XI, ướca, thạc ַ בַּמָא בַּמַבַּיל לָדְּ וְמִימַר אַיכוֹל هُدر تَفْقَر لَرُ هُكِٰ بَلَكُ مُن فَالِهُ لِهُ لَا يُعَالِمُكُ

خننكك للأحكث خشمثيك خكح אַשֶּׁר נָתַן יְהֹנְה לְךְּ כַּאֲשֶׁר מִם וֹנֹבֹשׁטֵּ מִבֹּלֵבׁנַ וּמִגֹּאָנֹבַ ، : יִר יְהְנָה אֱלֹהֶיף לְשִׂים שְׁמָּוֹ בּי־יִרְלַ מִמֶּוֹּ תַמֶּלִים אֲשֶׁר

ביהב ון לף פַּמָא שְׁכִינְתֵיה תַּמֶּן וְתִבוּם מִתּוֹבֶּוּ نبتتح ظؤك

וְהַמְּדִוֹר יַהְדָּוּ יֹאִכְּלֶנּוּ: נאָט בַּנְאָלְ כֵּן שַאָּבְבְנְנִי בַּמְּמָאָ מְבָּנִאָ נִאָנְלָאִ כַּן שַּבְּלְנִּיה אַּב כֹּאֹמֶּב יֹאַכֹּלְ אָטַבְעַהֹּבֹי, בַּבַם כַּמָא בַמִּטְאָכִּי, בַּמָּב

عَزَى رَخُمُكَ :

בכל רעות נפשף:

ترخظتنك: וֹבְבְיָא

> all that thou puttest thy hand unto. rejoice before the Lord thy God in within thy gates; and thou shalt maid-servant, and the Levite that is and thy man-servant, and thy thou, and thy son, and thy daughter, the Lord thy God shall choose, LORD thy God in the place which but thou shalt eat them before the

thou livest upon thy land. forsake not the Levite as long as Take heed to thyself that thou 07

flesh, after all the desire of thy soul. desireth to eat flesh; thou mayest eat will eat flesh', because thy soul Promised thee, and thou shalt say: 'I enlarge thy border, as He hath When the Lord thy God shall

after all the desire of thy soul. and thou shalt eat within thy gates, thee, as I have commanded thee, flock, which the Lord hath given thou shalt kill of thy herd and of thy there be too far from thee, then God shall choose to put His name If the place which the LORD thy

may eat thereof alike. thereof; the unclean and the clean hart is eaten, so thou shalt eat Howbeit as the gazelle and as the

- מת סענועס: ובכרת בקרך. מוסרס לנסניס: ותרומת ידך. מלו סנכוריס: מפורש בפרקי דר' אלישור (פרק לו), והוא שנאמר פי אם הַמִּירָךְ הַשְּׁרָיִם וְהַפְּּמָהִים (שמואל־ב ה, ו), גלמים שנהבו עליהם שכרת להם אברהם ברית כשלקת מהם מערת המכפלה, ולא יבוסים היו אלא חחיים היו, אלא על שם העיר ששמה יבוס, כך ַרשמי. כיונא בו, וְמָת סַיְבוּמִי יוֹשְׁבֵּי יְרוּשְׁלַם נֹמׁ יָכְלוּ בְּנֵי יְסוּדֶס לְסוֹרִישָׁם (יסושע מו, סג), יכוליס סיו, אלה שמינן רשמין, לפּי (דו) לא חובל. בא הכחוב לימן לא מעשה על הדבר: לא חובל. רבי יהושע בן קרחה אומר, יכול אחה, אבל אירך
- שני, אין לך מעשר עני, הומינהו על שלמיך: (13) לפני הי. לפנים מן המומה: והלוי אשר בשעריך. אם אין לך למם לו מחלקו, כגון מעשר ראשון, מן לו מעשר
- (91) השמר לך. לימן לא מעשה על הדבר: על אדמחך. אבל בגולה אירך מווהר עליו יוחר מעניי ישראל:
- (OS) בי ירחיב וגוי. למדס מורס דרך ארן, שלא ימאוס אדס לאכול בשר, אלא ממוך רמצמ ידיס ועושר (מולין פד.): בכל
- (IS) כי ירחק ממך המקום. ולה מוכל לבה ולטשות שלמים בכל יום, כמו עכשיו שהמשכן הולך עמכה: וזבחת וגור אות נפשך וגוי. אבל במדבר נאסר להם בשר חולין, אלא אם כן מקדישה ומקריבה שלמים:
- (שב) אך כאשר יאכל אח הצבי הרי. לינך מווסר ללכלן במסרס, לימס לביוליל מלבן מומר לף מולין מלבן מומר, מלמוד באשר צויחך. למדנו שיש לווי בובימה היאך ישמומ, והן הלכום שמימה שנהמכו למשה מסיני (מולין כם.):

بَرْزُقُم مُلَا بَارِيْمُكِ الْمُ עַבָּט עַנּאַ עַנְּפָּשָׁאַ וֹלָאַ עַאָּכַלְ עַמָּאַ אָנִי עַמָּאַ עַנָּאַ נָּפָאָאַוֹלָאַ

לא עאַללְנוּ הַּגְ בִּאַבׁה לְאִ עִהְלֹלְנוּ הַגְ אַבְׁהֹא

نذِحُدُنك هَلَاثِيك خُيلَةُهُد ذِكَ لَذِخُذُك خُنْتُك هُدَر يَهُدَي

بنثثثيك ضَمِّم بَجْمِتُ مُح_يَقَطُبِت أَنْتُكُكَ نَصِيمِ أَنَانَا خُمِّنَكُم ريم ۾ پيور ۽ پيور نهر ان جاءِ جُمانه منه نهر ۽ بدمنا جُه

لْمُشَيْنَ مَذِيْرَكِ لَاقَضُلَا لَلَيْكِ لَوَشُدَي مَذِيْنَكَ حَضِنُهُ يَلُمُهُ אַשֶּׁר־יִבְחַר יִהוָה:

אָלְיָוֹב וְעַבַּשָּׁר מַאָּבֶל: וְבְמָיף יִשְׁפֵּךְ עַלְ־מִוְבַּחׁ יְהְוָהַ ^{קב} עַל־מּוְבָּח יִהְנָה אֱלֹהֵיף וִדַם־

בְּעֵינֵי יְהֹוֶה אֱלְהֶיף: (ס) עולם כֵּי תַעַּשָּׁה תַפַּוֹב וְתַּיָשָׁר יישָׁב לְּלְּ יִלְבֹּנִינִ אַנִוֹנִינְ מַּרַ عد بَعْدُ لِهُ هُلِكُ لَا يُعْرَدُ فَعَيْكُ خُرِيمًا فَعَدْنَا يَغَيْمُ فَقَوْنِهِ ذِكَ فِينَا הְּמָׁר וְהִמֹּמֹלִי אָׁט כִּלְרַיַרְבְּרָיִם

שוכול נפְשָׁא עם בִשְּׁרָא: و يرم بينم לجزم، پخر بينه و در جاهد مهم چد در جزي جيد

בְּבְשֶׁר בֶּבְים יְיִנִי:

لارحبح: مَلَحُنَة يَنْ جُكِنَك بَحَمُلَة tخمَن عنيُهُك نهُنْهَك مَم מַלְ מַנְבְּטִא בּוֹנְ אֶלְטַנְ וְנַם

بلخمِد كَلُه لِذَ لِمُحْلِنَكِ: הֹלְמֹא אָבוּי תַעְּבָּיִר דְּתַּקְּיִוּ ביישב לף ולקנף בהנה ער מַר יִנִילַבֿיִל יָנו כַּלְ פַּנִינְמִיּא

> flesh. thou shalt not eat the life with the blood; for the blood is the life; and Only be stedfast in not eating the

pour it out upon the earth as water. Thou shalt not eat it; thou shalt

тре Говр. do that which is right in the eyes of children after thee, when thou shalt well with thee, and with thy Thou shalt not eat it; that it may go

LORD shall choose; and go unto the place which the hast, and thy vows, thou shalt take, Only thy holy things which thou

97

thou shalt eat the flesh. the altar of the Lord thy God, and sacrifices shall be poured out against thy God; and the blood of thy blood, upon the altar of the LORD burnt-offerings, the flesh and the and thou shalt offer thy

God. right in the eyes of the Lord thy thou doest that which is good and children after thee for ever, when go well with thee, and with thy which I command thee, that it may Observe and hear all these words

לומר אך:

הבשר. מוסרס למבר מן סמי (מולין קב.): שסים קל לסשמר ממנו, שפין פֿדס מספוס לו, סינרך לפוקך בפוסרפו, ק"ו לשפר מנום (ספרי עו): ולא האכל הנפש עם רבי יהידה, רבי שמעון בן עואי אומר, לא בא הכמוב, אלא להוהירך וללמדך, עד כמה אחה לריך להמחוק במלום, אם הדם (ES) רק חזק לבלתי אבל הדם. ממס שנסמר סוק, סמס למד שסיו שמופים בדס לסכלו, לפיכך סולרך לומר סוק, דברי

(as) לא האבלנו. אוסרס לדס סאיצריס: למען יישב לך וגר. לא ולמד ממן שכרן של מנומ, אס סדס שנפשו של אדס (אב א האכלנו. אוסרס לדס סממלימ:

קלס ממנו, ספורש ממנו זוכס לו ולבניו אחריו, ק"ו לגול ועריום שנפשו של אדס מחאוה לסס (מכוח כג:):

סבימס לבית סבתירס: (62) רק קדשיך. אע"פ שאמה מומר לשמוע מולין, לא המרמי לך לשמוע את הקדשים ולאכלן צשעריך בלא הקרבה, אלא

לדשים שיקריבו (בכורות יד:): ואח"כ וסבשר מאכל. ועוד דרשו (ספרי עו) רק קדשיך, שבא ללמד על הקדשים שבחולה לארץ, וללמד על החמורוח ועל ולדוח (קב) ועשירה על היך. אם עולות הם, מן הבשר והדם על גבי המובת, ואם ובחי שלמים הם, דם ובחיך ישפך על המובת תחלה,

שָׁנִימָ, חֿפשר שמשמע ומקייס, סחֿ כל שחינו בכלל משנה, חֿינו בכלל מעשה (ספרי עע): אח כל הדברים. שמהחֿ מביבה (82) שמור. זו משנה, שה הכיך לשמרה בבמוך שלה השכה, כענין שנהמר, פִי נְשִים כִּי הַשְׁמֶבֶם בְּבַּמֶנֶךְ (משלי כב, יה), והם

אַנִם נֹגֹמֵּבְׁנֵי בַּאַנִּבְּים: ¿Câu xiào détil lilàti عَدْرُعُ، بَيْدَانُكُ كِيْضُ كِيمِ بَيْمُ جِهُ شِوْنَا جِهُمْ فِرَادً ذِرْمَهِا ذِيْدَرَى בְּיִיַבְרִיתֹ יְחִנְּח אֶלְהָיף אֶתַ

ְּנִׁישִׁיִּבְ בַּאֶּבַגְּׁבִּיוּן: יַנְיִבְיוּ מִוּ צִׁבְּמָבַ וִּמִיבִים יָנִיבִינוּ

אַבוּ וְמֶוּגֵּוּ וֹוֹ אֵבְעַבׁ וַע מַּטְמָוֹאַ

and dwellest in their land; them, and thou dispossessest them, whither thou goest in to dispossess off the nations from before thee, When the LORD thy God shall cut

אָלַבוּיהָם וֹאָמֵּשִּׁעַ_כּוֹ נַּם_אָנִי: יַעַבְדוּ הַגּוֹיָם הָאַכֶּהוֹ אָת־ יקדוש לאל'היהֶם לאמר אַילָּה or voice right of the reference of the r בּוֹשְׁמֶב לְבְּ פַּוֹ שִׁנְּכֹוֹתְ אַנַבּינִיםְם אַסְהַמֵּר לְבִּ בּלְמָא טִהְבֵּילִם

מהוטעון וֹאַהְבוֹג בּן אַב אָנֹא: פֿבַעוו מַמִמוּא עַאַבוּו וֹע וֹבְלְמֹא טִטְבַּה בְּנִירִיוֹן בְּנִיר

LORD thy God; for every Thou shalt not do so unto the will I do likewise.' nations to serve their gods? even so gods, saying: 'How used these and that thou inquire not after their

they are destroyed from before thee;

ensnared to follow them, after that

take heed to thyself that thou be not

בַּאָמִ לַאַלְיַנִינֶם: בּנוֹנִים וֹאָנַרַבּנִנִינִים וֹמֶּבַפּנִ מַשׁל לַאַלְנִינְיִם בַּי גַם אָתַר עַבְּרֵין לְשָׁעֵּוֹהָהוֹ אָרֵי אָרְ יָת בּ כִּי בֶּלְ־תּוֹעֲבֶׁת יְהֹנְה צֵּשֶׁר שְׂנֵא צֵבִי כְלְ דִּמְרַחַק קֵדְם יִיְ דְּשְׁנֵי

בנובא למְצְּנִינִינו: בניהון וְיָה בְּנְהָהוֹ מוֹקְדִין

fire to their gods. their daughters do they burn in the their gods; for even their sons and He hateth, have they done unto

abomination to the LORD, which

تبزر ترۋيد: (פ) מְצַנְיִב אָטַבְּם אָטַוְ טַמָּמִבוּ זָטַכוּן זָמִיה הַפְּרוּן לָמָנֶבָּד אָנו פָל־הַדְּבְר אָשֶׁר

אָנָכֹי, וֹנו כֹּלְ פֹּנִינֹמֹא גַאָּנֹא מִפֹפֿיִר

diminish from it. thou shalt not add thereto, nor you, that shall ye observe to do; All this word which I command

IIIX

ıξ

30

67

לַהַּמְוּע לאַ־חַסָּף עַלְּיוּ וְלָאַ לָאַ מִיִּסְפוּוּ עַלְאַ יַנְיִי וְלָאַ יַמְּנִייוּ וְלָאַ יַמְּנִייוּ

הַלְּוֹם וְנְתַּן אֵלֶיְף אָוֹת אָוֹ מוֹפְת: הָלְמָא וִיִהֵין לְּף אָת אוֹ מוֹפְת: יא בין יקום בְּקַרְבָּלְבְיִלְנִיא אָוָ עִבָּם אָבוּ וְקוּם בּינָף נְבִיָּא אִוּ חָבִים

wonder, dreams—and he give thee a sign or a prophet, or a dreamer of If there arise in the midst of thee a

הינשמים לגבוה, בא ולמדך כאן, שאם דרכה של עבודת אלילים לעבדה בדבר אחר, כגון פוער לפעור וזורק אבן למרקולים, זו לפי שלא ענש על עבודת אליליס, אלא על ובוח וקמור ונסוך והשחחואה, כמו שכחוב בְּלָמִי לַס' לְבַּדּוֹ (שמוח כב, ימ), דבריס מה נשמדו אלו, מפני מעשים מקולקלים שבידיהם, אף אחה לא מעשה כן, שלא יבואו אחרים וישמידוך: איבה יעבדו. רביס, ויסיו מחזיכין ומחנקשין אחר ממונו: - אחרי השמדם מפניך. אחר שחכהם שאמידס מפניך, יש לך לחם לב מפני פן מערף אמריסס, לסיות כרוך אמר מעשיסט, וכן יְנַקֵּשׁ נוֹשֶׁס לְכָל אֲשֶׁר לוֹ (מסליס קע, יא), מקלל את סרשע לסיות עליו נושיס שנופל ממנו, מבל בלשון מיכוף וקשקוש מלינו נו"ן, וַפַּרָבַבָּבָה דָּמֹ נְקַשָׁן (דנימל ה, ו), ומף וה מני מומר, פן מנקש ממריסס, (30) פן חנקש. אונקלום מרגס לשון מוקש, ואני אומר שלא מש לדקדק בלשון, שלא מלינו נו"ן בלשון יוקש, ואפילו לימוד עליך מלוס קלס כמלוס חמורס (ספרי שס): הטוב. עיני סשמיס: והישר. בעיני אדס:

(13) כי גם אח בניחם. גס, לרצוח אח אבוחיסס ואמוחיסס. א"ר עקיצא, אני ראיחי נכרי שכפחו לאציו לפני כלצו, ואכלו: סים עבודמס ומייב, פבל ובומ וקעור ונפוך וסשממופס, פפילו שלם כדרכם מייב:

טרבע ברכות בברכת כסנים (פפרי פב): מעשה הוא (מכוח יג:), אלא שאין לוקין על השמר של עשה: - לא חסף עליו. המשה מועפוח בהפלין, המשה מינין בלולב, (I) אח כל הדבר. קלס כממורס: חשמרו לעשוח. לימן לא מעשס על עשס סאמוריס צפרשס, שכל סשמר לשון לא

(ב) ונחן אליך אוח. בשמיס, כענין שנאמר בגדעון וְשָשׁיִם לִּי אוֹם (שופעיס ו, יו), ואומר יָהִי גָא הֹבֶּב אֶל הַבְּּיָה וגוי (שֹס

וּבֹלִטֹם וֹלֹלִלִבַם: אַמֶּב לאַ מֹהֹנִי הֹמִתֹּגֹּא בַלָּא נְבַהֹּטִּנִּוּן אָלהָים אַברִים ַ בּ בַּבֶּר אַלֶּיוְדִּ לֵאמָׁר נֵלְלֶּה אַנִוֹנְי עִּמָּוּ לְמִימַר , נבָא הַאוֹת וְהַמּוֹפֶּת אָהֶר וְיִיהֵי אָהָא וּמוֹפָּהָא דְּמַלֵּיל

לְבַבְבֶם וּבְּבְלָ_ן וַפְּאֲבֶם: אַטַבְּם לְגַּמִּט בְּוֹמְמִים אָנִבְים נִטְּכִוּן לְמִנֵּמ בַּאִימִיכִוּן בְּנִםמִּוּ עַהָּיא בֵּי מְנַסֶּׁה יְהְנָה אֶלְהֵילִם הַהִּיא אָרֵי מְנַסֵּי יִי אֶלְהַכִּוֹן הַהֹוּא אֵּוֹ אֶל־חוֹלֵם הַהַּלְיֹם הַהוּא אוֹ מְן הְלֵים הֶלְמָא לְאֵ עֹמְתְּתְ אֶׁלְ בַּבְרֵוּ עַוּבְּרֵא לְאִ עַׁפֿבּיִלְ לְפִּעַּׁיֹנִתְּי וֹבְּיֹא

ننظخيندرا:

יל-נפיטרט. אליבילם לבלא- ני ין אליביו פלי לפכיו

with all your soul. your God with all your heart and кпоw whether ye do love the Lord your God putteth you to proof, to dreamer of dreams; for the LORD words of that prophet, or unto that thou shalt not hearken unto the

gods, which thou hast not known, thee—saying: 'Let us go after other

and the sign or the wonder come to

pass, whereof he spoke unto

and let us serve them';

עַעָּבְרוּ וּבָוּ תִּדְבְּקוֹיוּ אַקְרָּיִי יְהְנְּיָה אֶלְהַיִּכֶּם מַלְכוּ בְּתִּר פּוּלְחָנָא נַיִּין אֶלְהַכּוֹן

בַּה יבְעַרְהָ הָרָעַ הָרָעַ הָקָרָבֶּף: (ס) אַשֶּׁר צְּיְרְּ יְהֹנְה אֵלֹהֵיף לְלֶבֶׁת מאָבוּן מִצְּרִים וְתַפְּּרְדְּ מִבֵּית יְהוְה אֱלְהֵיכֶם הַפּוֹצָיא אֶהְכֶּםוּ הַהוּא יוּמָת בֵּי דִבֶּר־סְרֶה עַל־ וְהַנְּבֶיא הַהֿוּא אָוֹ חֹלֵם הַחֲלֹוֹם

نَيْدَتُنكِ: אַבוֹרִים אַשֶּׁר לָא יָדִגְּהָ אַנָּה לאמֶר וֹלְכָּׁנו וֹוֹמַּבְּנִי אָלְנַיִּם אַּנ בוֹהַבְּ אָמֶב כִּנִפַּמִב בּסַטַב ע בוף אורבקף צוו צַשָּת היקף جْد نْصْنَاكِ هُنْدَك كُلْ هُوْك هُرِـ

> יניפלי עביר דביש מבינד: يُوظِيُّكُ لِذَ يُخْتِكُ خِمْتُكَ فَكَ **く**返母はいむ下 יוְפּוֹלֵנ מִכּית מֹבויהאָא **ごみ**∟なみ ドロギビュ סְטְיָא עַל יִן אֶלְהַכוֹן דְאַפּיק בַּבוּא יִנְקְשָׁמִילִ אָבוּ מִבָּילִ וּנְבְיָא הַהוּא אוֹ חָלִים הַלְמָא

ילַבַוֹלְכִינִי טִנְּלָבוֹרִין:

يوعجدا بجين معجرانا

פקודוהי הטרון ולמיטביה

שׁביל וְיָביה הַדְּבַלוּן וְיָה

عَنْ نَعْدُنُكُ: לְּמְהְוֹנִי הַמְׁמָנִיא בְּלָא וֹבֹהִטֹּא בְּסִהְרָא לְמֵימֵר נְהָךְ וָנִפְּלְח או כוב או כושב או אשט אָב, ומִלְכֹּנָּב אָבוּנָב בַּב אַמֶּנַב

> shall ye cleave. Him shall ye serve, and unto Him unto His voice shall ye hearken, and commandments shall ye keep, and walk, and Him shall ye fear, and His After the LORD your God shall ye

evil from the midst of thee. walk in. So shalt thou put away the LORD thy God commanded thee to aside out of the way which the house of bondage, to draw thee Egypt, and redeemed thee out of the brought you out of the land of against the LORD your God, who because he hath spoken perversion of dreams, shall be put to death; And that prophet, or that dreamer

fathers; thou hast not known, thou, nor thy go and serve other gods,' which entice thee secretly, saying: 'Let us friend, that is as thine own soul, or the wife of thy bosom, or thy mother, or thy son, or thy daughter, If thy brother, the son of thy

נומן לו הקב"ה ממשלה לעשות אות, כי מנקה ה' אלהיכם אתכם: לט): - או נזופח. בארץ, דרמיב אם טל יקינה על הגיף לַבַּיְּה וְעַל כָּל הַאָרָן הַבָּי וֹלִם האמע לו. ואם האמר מפני מה

ובו הדבקון. סדבק בדרכיו, גמול מסדיס, קבור ממיס, בקר מוליס, כמו שעשס סקב"ס (מועס יד.): (פ) ואח מצוחיו חשמורו. מוכס מסס: ובקולו חשמעו. נקול סגניליס (ספרי פס): ואוח מעבודו. נמקדטו:

שפילו פין לו עליך פלה שפדהך, דיו (ספרי פו): (6) סרה. דבר סמומר מן סעולם, שלא סיס ולא נברא ולא לוימיו לדבר כן, דישמודר"א בלע"ו: והפדך מביה עבדים.

63

וְעָּרִי הְאָבֶלִי בובענם ממוב מעצר האָבֶּן סׁבֹּיבָׁנִיכְּם עַפּֿׁבְבָּים אֶבֶּיב אָיִ בַּבַּנִיכִּוּן בַּבַּ אָיְ בַּנַינִימִוּן びがんだい ŢŸĠ'□

עַהְלָּלְ וְלְאִַ־הָבַּפָּה עַּבְּיֵוּ: וְלֹאְ־הְּחָוֹס עֵינְךְּ עְלְיוֹ וְלְאֵׁ־ מִנְּיה וְלָא חָחוּס עֵינָךְ עַלְיוֹרִי

בְּאַבְרַנְיבִי: בּוֹ בְּרַאָּמִוּנִיע כַעַּמִינִע וֹנִע בַּבַ קי קרג מַנַרְגָּפּי יָדְרְ מִּיָנִית -

ጵቲኒ.□: המוציאַף מאָרֶץ מִצְרָיִם מבָּית ¹¹ לְחַבְּיחַּךְ מִעַּלִ יְחַנְּה אֱלֹהֶיךְ בִּעָּא לְאַמְעִנִיהַדְּ מִנַּחְלְמָא

™ וֹלְגְׁיִ הֹמִּבְאָבְ הַמְּמִׁמֹּנִ וֹנִבְאָנּוּ וֹכִּבְ הִמְּבָּאָבְ הְמִּמִּמִּנּוּ וֹנִבְּנִוֹּ

בּיִלְאִ־יוֹסָפּוּ לְמַׁמְּוִע פַּדְּבֶר הְרָעֵ וֹלָאִ יִּסְפּוּן לְמָעֵּבִר כְּפִּהְנָטִאִּ בִישָׁא הָדֵין בִּינֶדִּי: (ס) בִישָּׁא הָדֵין בִּינֶדִּי

שֶׁם בַאַּמָר: بْسَرْبَ هُجْنُونِهِ فَمِنَا خُلِهِ خُشِهِم قَانَ هُجُمُونَا بَوَرَدَ خُلَةً جُمْوَدَ בּי בִּי ִ הִשְּׁמֵּה בַּאַנִוֹנִי הֹבְיוֹב אֹמֶה אַנִי הִשְּׁמַה בּנִוֹדְא הִוּ קרְוֹדְ

> מולב מפופו אַבְּאָצ וֹתַּב פופו אַמָּב מֹסֹהֹנִע הֹמֹמֹנִא בַבַּסַעַבוּנוּכוּן

بترابار: וֹלֵא עַבַעוּם וֹלָא עַבַפֿי לאַרואָבָר לוּ וְלְאַ הַשְּׁמֵּעִ אֵלְיִוּ לְאֵ הַיִּבָּיִ לְאָ הַיִּבָּיִ לְאָ הַיִּבָּיִי לְאָ

בְּבְּעִבׁינִא: לַמַלַּמְלַיה וּידָא דְּכָּלְ מַּמָּא שׁבוּ בוּע בַּלַבְנוֹנִא なはみん הקקטלניה

בְּטִבְּבוֹם מִכּוּט מַּבַבוּטָא: īt ŠĆĖL LAGŽL KALAX

of the earth; of the earth even unto the other end far off from thee, from the one end round about you, nigh unto thee, or of the gods of the peoples that are

conceal him; thou spare, neither shalt thou thine eye pity him, neither shalt nor hearken unto him; neither shall thou shalt not consent unto him,

hand of all the people. him to death, and afterwards the hand shall be first upon him to put but thou shalt surely kill him; thy

house of bondage. out of the land of Egypt, out of the Lord thy God, who brought thee sought to draw thee away from the stones, that he die; because he hath And thou shalt stone him with

ΙI

wickedness as this is in the midst of and shall do no more any such And all Israel shall hear, and fear,

:Sarives thy God giveth thee to dwell there, one of thy cities, which the LORD If thou shalt hear tell concerning

אחה ואבחיך. דבר וס גנמי גדול סומ לך, שמף סמומום מין מנימין מס שמסכו לסס מבומיסס, ווס מומכ לך עווב מס שמסכו בסווס, שמין דברי מפים מלה בסחר, וכן סוה הומר, בְּנֶשֶׁף בְּעֶבֶב יוֹס בְּהִישׁוֹן לַיִּלֶּס וַהַּפֵּלֶה (משלי ז, ע): אשר לא ידעת יד), מיפוד המקוע בארן: אשר בנפשך. זה אביך, פירש לך הכמוב את המביבין לך, ק"ו לאמרים: בהחר. דבר הכמוב אחיך. מלב: או בן אמך. מלס: חיקך. סטוכבת בתיקך ומתקס בך, לפקיים"ל בלע"ו זכן וּמָמִיק סָטָבֶן (יתוקלל מג, (y) בי יסיחך. אין השמה אלא גרוי, שנאמר אָם ה' בֶּמִימְןּ בִּי (שמואל-א בו, יש), אמיער"א בלע"ו שמשיאו לעשות כן:

במולם ועד קופו: רמוקיס, כשם שאין ממש בקרובים כך אין ממש ברמוקים: מקצה הארץ. זו ממס ולבנה ולבא השמים, שהן מהלכין ממוף (8) הקרבים אליך או הרחקים. למספרע קרוניס ורמוקיס, אלא כך אמר סכמונ, מעינן של קרוניס אמס למד עינן של לך מבומיך:

עליו. אם אמה יודע לו מובה, אינך רשאי לשמוק: עליו. לפי שנאמר לא פּעַמֹּד עַל דַּס בִּעֶדְּ (ויקרא ימ, מו), על זה לא מחום: - ולא חחמול. לא מהפך בוכומו: - ולא חבסה השמע אליו. בהתמננו על נפשו לממול לו, לפי שנאמר עוֹב קַעַוֹב עִמוֹ (שמות כג, ה), לוה לא מעווב: ולא תחום עינך (9) א האבה לו. לא מסא מאב לו, לא מאספנו, לפי שנאמר וְאָסְבְּמָּ לְרֵעַּךְּ בְּמִידִּ (וִיקְרִא יִמְ, ימֹ), אם זיס לא מאספנ: רלא

בו בראשונה. מנוס ניד סניקם לסמיםו, לא מם נידו, ימום ניד אמריס, שנאמר ויד כל סעס וגוי: (10) בי הרג תהרגנו. (סס ילא מצ"ר וכאי סמוירשו למוצש) ילא מצ"ר מייצ, אל ממוירשו לוכומ (ספרי פע): ידך תהיה

: 🗖 ٽَامُ لَالُهُ +1 44141 ڲڒۺ؞ڡ

בשומבר הואת בקרבף: וְהַנָּה אֱמֶתׁ נְכַּוֹן הַדְּבָר נָעָשְׁתָּה י וֹבְרַמְּשָׁ וֹשְׁכַּרְשָׁ וֹמִאַלְטַ בִּימְבְ וֹעִהָּבָּ וֹעִבְּבִּיִל וִמְאָּבְ גֹאִיִּם

בְּהָלְמָהְ לְפִּי־חֲבֶבּ: בואָן_ or הַהָּרְאֵ לְּפִּירְחָהֶב הַחֲבֶּם אִמָּה הַהִּיֹא לְפְּּהְנְּםְרְנְתַּהּ עַבֶּר עַבֶּר אָת־וְּשֶׁבֶּי עַבְּיִר מִמְּחָא טִמְחַוּ יָת יָחָבָּר מַרְקָּא

מולָם לא טבּנה מור: ליהנה אלהיף והיפה הל בְּלֵּנִ בְּלֵנִ בְּלָנִ בְּלָנִ בְּלָנִ קוף רוֹבְהֹ וְשְׂרַפְּהְ בָצֵּטִ צֶּתַ־ i&u_&<_å<\$u uded &<_

لْنَالُجُكُ خَمَّهُد نَهُكُمْ كَمَّتِكُنك: هَجِهِ لَرُسَا لِللَّهِ لَـ تَسْمَرُهِ لَلْلَهُكَ ⁸¹ - הַחֲרֶם לְמַּׁעַן יִשּׁׁוּב יְהֹנְה מִחֲרֵוֹן لَّذِي يَلُكُمْ خَيْلُكُ مُعْيَمُكُ مَالًا

בְּעֵינֵי יְהְוָה אֱלֹהֶיף: (ס) אַנְכָּׁ, מִׁבְּּנְּבַׁ בַּנְּמָ בַלְּמָנִעַ בַּנְמָּב ַ ¿הְּמִּרְ אֵנַרַבַּלְ_מִגִּוּנְיָּגִּוּ אֵּהָהַרַ בָּי תִשְׁמַע בְּקוּלְ יְהְוָה אֱלְהָיף

> לאַ- מּמִמוֹא בְּלֵא וֹבֹמִטוּו: למומר לבוף ונפלח למענת וֹאַמֹּהֹיאִי נִתְ נְתְבָּי קַרְתְּהִיוּן בׁנֹג בֹלְנָתֹּלְ נְפֹּלֵנְ יַנְבֹבׁנִג בֹּנִג בַהְתָּא מִבּּנוֹנַ

: ظأيٰت וֹבְא קוּשְׁטָא בֵינָן

خَطَيْتُم لِـ لَيْلُورِ: וני כל דבה ונת בעירה

לְמְּלָם לָא טִטְבָּנִי מִנְע: בּיבר בּילִבר בּילִיבר בּילִיבר בּילִבר בּילִבר בּילִבר בּיליבר בּיליבר בּיליבר בּיליבר בּיליבר בּיליבר בּיליבר לבשא וני כל עלאה גמיר וֹנִע פַֿלְ מַּבְאַה הַבְּנוֹהַ לְנוֹ

בַבְּיִם לַאָּבְעַעַבִּי וובשום הלב ווסנולב במא للالأقال أزاقال كأك מבמא לבוכ בועוד ול משמוש וֹלָא וֹבַלע בּוֹבַב מִבַּהם מִן

八口は八丁 בּאָלא מפפור לף יומא ביו אֶּלְהָף לְמִשַּׁר יָת כָּל פּקּוֹדוֹהִי אָבוּ טַׁלַבּנג לַמָּנמָבָא בּנזֹ

> known; other gods, which ye have not city, saying: Let us go and serve drawn away the inhabitants of their from the midst of thee, and have Tuo anog are swollat ased nistra

wrought in the midst of thee; certain, that such abomination is behold, if it be truth, and the thing search, and ask diligently; and, then shalt thou inquire, and make

the sword. the cattle thereof, with the edge of utterly, and all that is therein and edge of the sword, destroying it inhabitants of that city with the thou shalt surely smite the

not be built again. and it shall be a heap for ever; it shall every whit, unto the LORD thy God; fire the city, and all the spoil thereof place thereof, and shall burn with of it into the midst of the broad And thou shalt gather all the spoil

unto thy fathers; and multiply thee, as He hath sworn and have compassion upon thee, of His anger, and show thee mercy, LORD may turn from the fierceness devoted thing to thy hand, that the And there shall cleave nought of the

81

91

Ş١

Lовр thy God. which is right in the eyes of the command thee this day, to do that all His commandments which I voice of the LORD thy God, to keep when thou shalt hearken to the

(1) לשבח שם. פרט לירועלים עלא נמנה לדירה (מפרי לצ): בי חשמע וגרי לאמר. אומרים כן ילאו וגרי:

מכאן אמכו, אין נעשים עיר הנדחם עד שידחוה אנשים, ועד שיהיו מדיחיה מחוכה (הנהדרין קיא:): (14) בני בליעל. צליעול, שפרקועולו של מקוס (ספרילג): אנשים. ולא נשיס ישבי עירם. ולא יושגיעיר אחרת,

במקוס אמר סוא אומר וְדְרַשְׁמָּ בֵּיעֵב (שֹס יו, ד), ולמדו סימב סימב לגוירס שוס, לימן סאמור של וס בוס: וסיטב, ושאלה אינו מן המנין וממנו למדו בדיקום, ובמקום אחר הוא אומר וְדֶרֶשׁוּ הַשִּׁפְּטָיִם הֵיטֵב (דברים יט, יח), ועוד (EI) ודרשה וחקרה ושאלה הישב. מכלן למדו (שם מ.) שצע מקיכום, מכיצוי סמקכל, כלן יש ג', דרישה ומקירה

(15) הכה חבה. אם הינך יכול להמיחם במיחה הכחובה בהם, המיחם באחרת (בבא מליעה לה:):

(עו) לה׳ אלהיך. לשמוובשבילו:

(13) למען ישוב ה' מחרון אפו. שכל ומן שעבודת הלילים בעולם, הרון הף בעולם:

בון עונים למה: ב לַאִ מִּתְּלְּדְרֵּוּ וְלְאִ־תְּשָׁיִמוּ קְרְתָוֹר תִּהְתָּמִיוּן נְלָא הָשִּוּוֹ מָרַט בִּין ַלְּגִישִּי בְּנָנִים אַמָּם לַיִרוֹנָה אֶלְהַנִינָה בְּנִין אַמּוּן קֵּדָם יִיָּ אֶלְהַבוּוֹ לָא

هُمُل مَر فَرْ لَهُلَمُّانَ (٥) לוֹ לְעָם סְנֻלְּה מִכּל הֵעַמִּים عَ جُرَارَا بَا بَا خُرَادٍ زَدَلِنَا كُرَارِنَا جُرْبَالٍ خُرَادٍ بَرَادٍ خَنَادُهُ رَزَّ كَمْنَارَ בַּי עַם קַדוֹשׁ אַהָּה לַיהוָה אַרִי עַם קַדִּישׁ אַהְ הֵדָם יִיָּ

¿ לְאָ עִאָכֿלְ כַּלְ_שִׁוְהַּדֶּע:

שֶּׁר כְשָּׁבֻים וְשָּׁר עִּזְּים:

וּהְאָרׁ נְזְמֶר: י אַנֹין וּהֹבוֹי וֹנוֹטְמִוּר וֹאַפֿוּ וֹדוּמָוֹ אַנֹלָא וֹמּבֹוֹא וֹנוֹמוּרָא וֹנֹהַלָּא

מִעְּלָת גַּרֶה בַּבְּהַמְּה ، ושׁסַעַּר שֶׁסַע שְׁתַּי פְּרָסׁוֹת וּמִשְּלְפִּן إْجُرَّ جُيَةُ لَا مُؤَيِّهُم فَلَهُم إَجْرُ جُهْرَةٌ لِا مُنَامِهُ فَلَهُمَا الْجُرَامِةِ

₩₩₩

מְמָאָנִם בִּים לַכֶּם: גַרָה הַמָּה וּפַּרְסָה לֵא הִפְּרִיסוּ אָנוּן וּפַרַסַהְהוּן לָא סְדִיקָא בְאַבְנְבָּט וֹאָט_בַאָּפָּוֹ בִּי_מַהְּבָיִב [∠] עַנֶּבֶע TĒĻĢL ıddel.ö. אַר אָת־זֶּה לָאִ הָאִּכְּלִי ִמְמָּעָּבִי

מיניכון על מית:

בְעַלְ אַפָּי אַרְעָא: ליה לשם חביב מכל שממיא

לא שוכול כל דמרחק:

هَٰفِدِيا لِمُدَانِحُيا يَثِينا لِمُعَيَا: וֹאָט נַבְּנֵלְנִי אֵהֶנֹר שֹּאָכֹלְנְ חֱוִּר זֵּגוֹ בְּמִּגֹבְא זְּנֵהְכֹלְנִּוֹ שִּוֹנִגוֹ

ונומא וטובללא ונולא:

ĒĻĢŪĿ 449

בּבְמִּירָא יְתַה הַיִּכְלִוּן:

ĠĠĹX

מֹסְאַבֹּוּן אִנּוּן לְכוּוֹן: מֹבֹוֹא אָבוֹ מֹפַׁבוֹ פֹמָבֹא וֹט זֹמֹלֵא וֹוֹט אַבוֹלֹבא וֹוֹט בום זע בון לא מוכלון

> yourselves, nor make any baldness your God: ye shall not cut Ye are the children of the LORD

 ΛIX

between your eyes for the dead.

face of the earth. out of all peoples that are upon the chosen thee to be His own treasure Lояр thy God, and the Loяр hath For thou are a holy people unto the

thing. Thou shalt not eat any abominable

eat: the ox, the sheep, and the goat, These are the beasts which ye may

mountain-sheep. pygarg, and the antelope, and the roebuck, and the wild goat, and the the hart, and the gazelle, and the

among the beasts, that ye may eat. cloven in two, and cheweth the cud, hoof, and hath the hoof wholly And every beast that parteth the

the rock-badger, because they chew cloven: the camel, and the hare, and them that only have the hoof them that only chew the cud, or of Nevertheless these ye shall not eat of

are unclean unto you; the cud but part not the hoof, they

כא, ס), לעשות כל הראש כצין העינים: לסיום נאים, ולא גדודים ומקורמים: 🛘 בין עיניכם. אלל הפדמת, ובמקום אמר הוא אומר, לא יַקְרְמוּ קַרְמָה בְּרֹאֹשָׁם (ויקרא (I) לא חחגדדו. לא ממנו גדידה ושרע בבשרכם על ממ, כדרך שהאמוריים עושין, לפי שאמס בניו של מקוס, ואמס ראויין

(ב) כי עם קדוש אחה. קדושם עלמך מלבומיך, ועוד ובך במר סי:

- ולמד כאן שלא ישמט ויאכל על אומו המוס, בשל בשר במלב הרי דבר שמעבתי לך, הזהיר כאן על אכילמו (מולין קיד:): (ε) כל חועבה. כל שמענמי לך, כגון גְכַס אוין זכור כדי לשומעו זמדינס, סרי דבר שמענמי לך כל מוס לא יסיס זו, וצא
- במסורס, שבכל מקום פורע את המועע (שם קג:): (+) זאח חבחמה וגר איל וצבי ויחמור. למדת שסמים בכלל בסמס (שם על.), ולמדנו שסבסמס ומיס ממאס מכובס מן
- (6) מפרסח. סדוקס כמרגומו: פרסח. פלמנמ"ס: ושסעח. מלוקס צשמי לפרניס, שיש סדוקס ומינס מלוקס (E) ואקר. ממרכגס יַשְּלֶּמֹ, יַשְׁלֵי מְלַע (מירב למ, מ), הוא השמנבו"ק: וראו. מרכבל"ה, מר היער, באל"ה יער בלשרן ארמי:
- בלפרנים, וסיא עמאס: בבהמה. משמע מה שנמלא בבהמה אכול, מכאן אמרו (חולין שע.) שהשליל ניתר בשמיעת אמו:
- (7) השסועה. בריס סיא שיש לס שני גבין ושני שדראות (נדס כד.), אמכו רבותינו, למס ושנו בבסמות מפני סשמועם,

Δı	ַרִּשְּׁלֶּבְּ: בְּשְׁלֶבְּ:	וֹשְׁטִא וּנִבְשְׁבִּינִשְׁא וְמִּבְנִתּנִאִּי	and the pelican, and the cormorant;	Δı
91	װְטִּיִּטְׁיִם װְאָת־תַיַּנְשְׁוּף אָת־תַּנְיִשׁ יִּאָת־תַיַּנְשְׁוּף	וֹטַבְיֹא וֹטַפּוּפָא וּבָוֹטַא:	the little owl, and the great owl, and the horned owl;	91
ζī	וֹאָת בַּת הַיַּעִּלְּה וָאָת־הַתַּחָטָס וֹאֵת בַּת הַיַּעַלְה וֹאָת־הַתַּחָטָס	ְהַּטִּפֹּא נֹגֹּגִא לְנִׁנְטִׁנִ: נְנִי בַּט נַּגְּטִׁנִיטָׁא נִּגִּגָּא נִּגָּפָּר	and the ostrich, and the night-hawk, and the sea-mew, and the hawk after its kinds;	\$ I
þΙ	נֹאָט בֹֿלְ_מָנֵנִי:	וְיָתְ בְּלְ עַּוֹרְבָאֵ לְּוְנֵיה:	and every raven after its kinds;	ĻΙ
٤١	לְמִּינְה: וְהָרְאָׁרִ וְאָּתַרְתֵאַּנְּרִ וְתַּדִּינֶּת	לְוֹנְה: נְבְת כַּנְפָא וְמֶרָפִּיתָא וְדִיִּתָא	and the glede, and the falcon, and the kite after its kinds;	٤١
71	וְזֶּה אֲשֶׁר לְאִ־תּאִּבְלִיּ מֵהָם הַנָּשֶׁר וְהַפֶּרֶס וְהֵעְּוִנְיֵה:	וֹמֶׁר וֹמִּוֹנִא: וֹבֵּוֹ בַּלְאִ טִּיכִּלְוּוֹ מִּנִּּׁרֵיִוֹ נִמְּבֹא	But these are they of which ye shall not eat: the great vulture, and the bearded vulture, and the ospray;	71
11	בְּלְ־צִפְּוֹר מְחֹדָה תֹאֹבֶלוּ:	בְּלְ צָפַר דְּבֵי הֵיכְלְוּן:	Of all clean birds ye may eat.	ΙΙ
01	לְכֶּם: (ס) וְּמַּמְּטֵמְּט לְאָ טִאָּכֵילְוּ מָּמָא צִּיוּא וֹכְלְ אַמְּבָׁר אֵנִלְ לִנָּ מִנָּאִ	לְא שׁנכֹלוּן מִסְאַב שִּנּא לְכִוּן: וֹכִלְ בִּלְנִע לְנִשׁ אִהֹגִּוּן וֹמַלְפָּוּן	and whatsoever hath not fins and scales ye shall not eat; it is unclean unto you.	OI
6	אָת־זָת קְאָבְלֵוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כְּל אֲשֶׁר־לָוֹ סְנַפָּיר וְקַשְׂקָשֶׁת האָבֶלוּ:	נְת בֵּין מֵיכְלְוּן מִפָּלְ הִּבְמִיָּא כֵּלְ הְּלֵיה צִיצִין וְמַלְפִּין מִיכְלְוּן:	These ye may eat of all that are in the waters: whatsoever hath fins and scales may ye eat;	6
8	וְאָת־זָּחַזִּיִּר בִּי־מַפִּרִיס פַּרְסָּה הוּאׁ וְלֵאׁ גֵּרָה שָמֵא הִוּא לָבֶם מִבְשְׂרָם לַאׁ תֹאֹבֶלוּ וּבְנִבְלְהָם לְאִ תִּנְְּעוּ: (ס)	וּבֹּוֹבִילְטִׁבְוּן לְאִ טִּלֵּבְׁבִּוּן: לְכִּוּן מִּבַּמֶּבְבִּוּן לְאִ טִּיכְּלְנִּוּ וֹנִאִ וֹלְאִ פַּׁמָּב מִסִּאָּב בוּנִא וֹנִט נִזִּיבִּא אָבִוּ סִבִּילִ פּּבַּסִׁמָא	and the swine, because he parteth the hoof but cheweth not the cud, he is unclean unto you; of their flesh ye shall not eat, and their carcasses	8

ובעופות מפני הראה (מולין פג:), שלא נאמרו במ"כ: (8) ו⊏בבלחם לא חגעו. רבופינו פירשו (מו"כ שמיני) ברגל, שאדם מייצ לעהר את עלמו ברגל, יכול יהיו מוזהרים בכל השנה, מלמוד לומר אֱמֹר אֶל הַפְּבַּיִס וגו' (ויקרא כא, ה), ומה עומאת המת המורה בהנים מוזהרים ואין ישראל מוזהרים, מומאת נצלה קלה לא כל שכן (ר"ה עו:):

(11) כל צפור טהורה האכלו. להמיר משולחת שבמלורע (קידושין נו.):

(11) וזה אשר לא האכלו מהם. למקור מת השמועה:

(11) והראה ואח האיה וגוי. סים רמס, סים מיס, סים דיס, ולמס נקרם שמס רמס, שרומס ביומר, ולמס סוסירך בכל שמומיס, שלם לימן פממון פס לבעל דין למלוק, שלם יסם סמומרס קורם מומס רמס, וסבם לסמיר מומר, זו דיס שמס מו מיס שמס, וזו לם ממר סכמוב. ובעופות פרע לך סמממיס, ללמד שסעופות מסוריס מרוביס על סמממיס, לפירך פרע מת סמועע

(מולין מג:): (1) החנשמח. קלב"מ שורי"ן:

نتدندنظن ننهٔمقك: 81 [[[]] וְבְאָלַפַּב לְמִׁנְלְצִׁ וְטִוֹנְגִיטָא וֹאָבּוְ לְזִוֹנִי וֹנִינָּגַ

८४ १४८८€ יון כְלְ שֶׁבֶּץ הַעֹּוּף מְמֵא הִוּא לְבֶה וְכֹל רִחְשָׁא דְּעוֹפָא מְסְצַב הוּא

סי בְּלַעוֹף שַׂהַוֹר הֹאבֵלוּ:

נָּגַר אָמֶּנִ: (פּ) אַלְּה לַיהוְה אֱלְהֵיךְ לְאַ־הְבַשֵּׁל עַם קּרִישׁ אַהְ בֵּהַלַב: לֵא הַיִּכְלִין בְּשֶׁר בַּהַלַב: אַּוּ מִכְרַ לַלְּכִירָ. כַּיּ מַּם לַרוּשִׁ אַן הַזַּבְּנָנָה לָכַר שַּמָּמִוּ אָּבִי בּ אָאֶב בּאָמֹלְיוּ שִׁשְׁלֹפֹּׁי נַאָּבֹלְשׁ מִנִּלְ צִּבְּלֵבוֹנִבׁ שִּׁשִׁלָּפִּי נִינְלַלְנִּבּ לְאִ עִאָּבְׁלָוּ כִּלְ-יֶנְבֵּלֶנִע לְנִּינִע לִאִ טִיכְלְוּוֹ כִּלְ וֹבִילָא לְעוִעִד

بَلْمُكُ بَرِيْمٌ بَامُكُن مُثَلِّن مُثَلِّن: بَلْمُكَ يُنْمُ بَمْنُمُ مُثْمُ مُثْمُ مُثْمُ مُثْمُ مُثَمًا لِمُ ממיטי עַשָּׂר הְעַשָּׁר אָת כְּלְ־הְּבוּאָת עַשְּׂרָא הְעַשִּׁר יָה כָּל עַלְלַה

ڲٛڔ۩ٛڹڂڂڔۦٮٙڹڟۥڡ؞ לְמַעַן מִלְמַד לְיִרְאָה אָת־יְהְוָה likull itolu talli lastl هُمْرِ هُمِ مَمْهُد يُـٰذِنُكِ نِدَلِهُكَ إلإجرأة رجيرا بمزر ليأذأت

מולא וֹהֹמֹבִיפֹא:

خربا ځم نځټځدنا:

לכ מוף זיבי שיקלון:

אָלִבוֹד בָּל יוֹמֵיָא: خندح لانتظه خملاتح كثاه نث يضمُنك يخديد بينكك لمُثك שמו מגמר צבירה חמרה בוטבמו לַאַּמָּבֹאַנו מָּכֹּוֹנִינִי نتدحيح كلاه لذ هُجُنك خَمَنكُم

> kinds, and the hoopoe, and the bat. and the stork, and the heron after its

unclean unto you; they shall not be And all winged swarming things are

Of all clean winged things ye may

brought forth in the field year by increase of thy seed, that which is Thou shalt surely tithe all the seethe a kid in its mother's milk. Lord thy God. Thou shalt not thou are a holy people unto the mayest sell it unto a foreigner; for gates, that he may eat it; or thou unto the stranger that is within thy dieth of itself; thou mayest give it Ye shall not eat of any thing that

the LORD thy God always. flock; that thou mayest learn to fear firstlings of thy herd and of thy wine, and of thine oil, and the there, the tithe of thy corn, of thy choose to cause His name to dwell thy God, in the place which He shall And thou shalt eat before the LORD

- (71) w? Γ . σ ar(σ 7 ι , σ α 1 σ 1 σ 0):
- (18) דוכיפת. סוא מרנגול סנר, ונלע"ו סרופ"א, וכרנלמו כפולס:
- (19) שרץ העוף. סס הנמוכים הרוחשים על הארץ, כגון זבובים ולרעים וחגבים ממאים, הם קרויים שרץ:
- (02) כל עוף שהור האכלו. ולה הם הממה, בה לימן עשה על לה העשה, וכן בבהמה הוחה ההכלו ולה בהמה ממהה, להו
- אם עלמך במומר לך (ספרי קד), דברים המומרים ואמרים נוהגים בהם איפור, אל ממירם בפניהם: לא חבשל גדי. צלצ (IS) לגר אשר בשעריך. גר מושב שקבל עליו שלא לעבוד עבודת אלילים ואוכל נבלות: כי עם קדוש אחה לה׳. קדש הבא מכלל עשה עשה, לעבור עליהם בעשה ולא **ה**עשה:
- שנח שנה. מכאן שאין מעשרין מן החדש על הישן (ספרי שד שקן במעי אמומיקו, שאס אין אמס מעשכיס מעשכות ככאוי, כשקוא שמוך לקתבשל אני מוליא כות קדיס וקיא משדפתן, (בב) לא חבשל גדי וגרי עשר חעשר. מס ענין וס אלל וס, אמר לסס סקב"ס לישראל, אל מגרמו לי לבשל גדייס של מבואס פעמיס, פרט לחיה ולעופות ולבהמה טמאה (חולין קיג.):
- כו), ונמן לסס רשות לאכלו בכל מקוס, שנאמר וַמַּבַלְמָּס אֹמוֹ בְּבֶל מֶקוֹס (שס לא), על כרחך זה מעשר אחר הוא: (33) ואכלה וגרי. זס מעשר שני, שכבר למדנו לימן מעשר ראשון ללויס, שנאמר פי מָקְמוּ מֵמָם בְּנֵי יִשְׁרֶמֵל וגוי (במדבר ימ, روع):

וְנְתַמֵּח בַּכְּסֶלְ וְצַרְתָּ תַכֶּסֶלְ וְתִּמֵין בְּכִסְפָּא וּהְצוּר כַּסְפָּא بْحُدُخِكَ بْدَئِد ݣَاحِيْدَ الأكبينك خُرضُنا بَمُكِا بَمُن قد جُهَمُدُهُا مُحَاثِنَا لَا فَا لَا يَتِي ממְּךְ הַמְּלִוֹם אֲשֶׁר יְבְחַר יְהוְרָ מִנְּךְ אַהְרָא דְּיִהְרָעִי יִי אֶלְהָרְ ÷< לְאָ עוּכֿלֻ מִּאָטוַ בֿיִבוֹבְעַל וְבֶּי יִהְבֶּה מִמֶּוּ הַבְּבֶר

יִבְתַר יְהֹוָה אֱלֹהֶיף בְּוֹּ: خَرْبُكِ لِتَارَحُنَ هُم يَنْفُونِهِ هُمُّد حَرِيْكُ رِيْفِكَ خَمِفْتِهِ فَرَفَاتُهُ

: ﴿ ثَالِيهِ مُثَالِثُ مُثَالًا لَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال بوهر بهرزم قو حودر بازار tāmāt tāga kāma umkali ๑٠ וֹפֹמֵל דֹלֹלֵר וַבַּגָּאוֹ וַבַּיְנוֹ וֹפַמֵּנ בַּטְנְרֵ, וַבְמֹנֹא וַבַּטַמַר וְנְתַתְּר תַבְּפֶר בְּכִל צִּשֶׁר תְּצִּנְּת

שהוציו בי און לו חלק ונחלה הנחקנה XAL_tAACL

تتناع لنؤنث خمُمُثابك: אָט כָּל מַּנְשְׁר מְּבִראָנִיף בַּשְּׁנָה מַנְּסָר עַּלְקְּחָּר בְּשִׁמָא תַהִיא ₩٢٦

<u> ក្</u>មុ<u>ម្ពុ</u>ក្រ: (a) الأكرينية خرج معيون بهال المرابية لْلَّعْذِمْدُكِ غَمْدَ خَمْمُثِكَ لَعُصْرَكِ لَيْنَمُع لَمُلْمَذِنَهُ لَحَظَلْكُ ⁶² וַנְחַלְּה עִמְּךְ וְתַגַּר יּבֶא הַכָּוֹי בַּי אֵין לוֹ הַבֶּק וְיִיחַי לֵיוָאָה אֲבִי לֵיח לִיה

> نخلخك نن څخيك: עכול למשליה אָבי יהָבות ַנאַב, יסגי מגף אורקא אַבי לָא

ין אֶלְהָרְ בַּיה:

\$َكُمُكُ لِأَنْكُ لِي مُنْ يُكُمُ حَيْكُ لِي خُكُمُ خُرِينًا لِي الْمُعْرَفِي فَي الْمُعْرَفِي الْمُعْرَفِي ال שבע ולמטיק ולכל ההשאלנוך ונימון כַּספַא בַכָּל דָּתָתָרָעֵי

עולַל וֹאַטַׁסֹּלָא הֹמֶּב: 4% (4,1%)

نتختم خكارئك: שוציא מסוף הלת שניו תפיק ות כָּל

ַ נְׁבַיִּנְשַׁ בַוּלָלַ נֹאַבַּוֹלָא הֹמָּבַ נִיּיָנִא

thee, which the LORD thy God shall because the place is too far from so that thou art not able to carry it, And if the way be too long for thee,

the LORD thy God shall bless thee; choose to set His name there, when

the LORD thy God shall choose. and shalt go unto the place which and bind up the money in thy hand, then shalt thou turn it into money,

and thy household. God, and thou shalt rejoice, thou shalt eat there before the Lord thy thy soul asketh of thee; and thou for strong drink, or for whatsoever oxen, or for sheep, or for wine, or for whatsoever thy soul desireth, for And thou shalt bestow the money

inheritance with thee. for he hath no portion nor gates, thou shalt not forsake him; And the Levite that is within thy

and shall lay it up within thy gates. forth all the tithe of thine increase, in the same year, thou shalt bring At the end of every three years, even

82

Lτ

77

hand which thou doest. may bless thee in all the work of thy be satisfied; that the LORD thy God gates, shall come, and shall eat and and the widow, that are within thy and the stranger, and the fatherless, portion nor inheritance with thee, And the Levite, because he hath no

(62) בכל אשר האוה נפשך. כלל: בבקר ובצאן וביין ובשכר. פרמ: ובכל אשר השאלך נפשך. מזר וכלל, (24) בי יברכך. שמסא המבואה מרובה לשאת:

מס ספרט מפורש ולד, ולדום סמרן, ורמוי לממכל מדס וכו' (עירובין כו:):

שאף סוא יש לו חלק עמך בסן כמוך, ואינן חייבין במעשר: (22) והלוי וגר לא חעובנו. מלימן לו מעשר כלשון: כי אין לו הלק ונהלה עמך. ילמו לקע שכמס ופלס וספקר,

(92) ובא הלוי. וימול מעשר כאשון: והגר והיחום. וימלו מעשר שני שהוא של עני של שנה זו, ולא מאכלנו אחה (82) מקצה שלש שנים. באולמד, שאס השהה מעשרותיו של שנה ראשונה ושניה לשמטה, שיבערם מן הבית בשלישית:

בגורן וכוי, ואמס מוליך לירושליס מעשר של שנס ראשונס ושנייס שֶׁהְשֶׁהַיָּם, וִמְּמָדֶּהֶ בְּעַרְמִּי סַּלְדֶשׁ מִן בַּצַּיִּת (דבריס כו, יג), בירושלים כדרך שנוקקם לאכול מעשר שני של שחי שנים: ואכלו ושבעו. מן להם כדי שבען, מכאן אמרו אין פוחחין לעני

שבי מַקַּץ שֶׁבַע־שְׁנָים תַּעֲשֶׂה שְׁמִּשְׁה: מִפּוֹר שְׁבַע

تيية WE'T

shalt make a release. At the end of every seven years thou

 ΛX

- ٢٠٢١; ٢٠ 4×-if@ ב בָּלְבַּעַלְ מַמָּהַע יָדוֹ צְּאָהַר יַשָּׁה בָּלְ וָּבָר מָבֵי רָשִׁי דְּיִרְשָּׁי
- אָט บฺธิ่ะับ שִׂנְאָ נִאָֹּאָ נִאַיֹּאַ בִּוֹנִי לַנַבַּ מִן פּר הַמְּמִתוּ שִׁשְׁפַּה נִבְּינִי לַנַבַּ
- تِلَكُٰت كِالهُفُكِينَ وَلَيْهُفُكُ خجشر نبزن بخرينه بتداخك , לי־לַבָּרְ יְבְבָּבָרִ יְהְלָבִרִּ יְבְּבָּרִיּ יְבְּבָּרִיּיִ יְבְּבָּרִיּ יִּבְּבָּרִייִּ هُجُون جِن رَبِي رَبَيْتِ خِلاَ هُجَرِبًا

אַנכֹּו מִצְּוֹבׁ עַיְּוֹם: אָנוַ כַּגְ וַנְּאָנוּ אָנְאָנוּ אָמָה أبتزر هاكترب كشفر كيوسنط בל אם_מַמוּג שַּמִּתָּה בֹּלוֶב

<u>, הבֶּר־לְוְךְ וְתַּעְּבַטְהְיָ</u> גּוּנָם רַבְּים בְּיִייְהְנָה אֶלְהֶיף בְּרַכְף כַּאֲשֶׁר

בּלִים יִבְיּבׁ לָאִ וֹמְמָּלִי: (סִ)

נאַפְּה לָא תַעַבֶּם וּמָשָׁלִפָּ בִּגנִים

ימן אַבוירי אַבי קרא שָׁמִשְׁמָא אָת־רֵעֵהוּ בְּתַבְּרֵיה לְא יִתְבַּע מִן תַבְּרֵיה ה השְׁמִשְׁי שְׁמָנִת לְבֵין פִּחְנָם שְׁמִשְׁמָא דְיַשְׁמִים

בּוֹ אֶּלְטַבּ וְבִּיב לָבְּ אַטַּסְנָא . ĊĹĊ% ŀĊĹĊŧĿ ŀî ŒÑĿŔ% לחוֹר אַרֵי לַא יָהֵי בָּךְ מִסְבֵּינָא

פון אַרוּדְ הַשְׁמֵים יָדָר:

בְּבָא בַאָּלָא מִפְפַּנִר לְבַּ וְמָא וֹט כֿל טַפּֿבוּגַעמֹא לְמִוּמִבֹא בּוּוֹ אֶלְבִּבַ לְמִהַּב אָם פֿבֿלָא שַפֿבֿי,

נשלמון: סַנּיאָין יַבָּדְ לָאַ סּגּיאָרן וְאַהְ לָא הָוִיף וִהַשְׁלָוֹם במקיל לף ותיווף לשממין אַבּוֹ וֹנִ אֶבְנִינִי בּּנְבִּנִי בּמָא

> been proclaimed. Decause the Lord's release hath his neighbour and his brother; neighbour; he shall not exact it of that which he hath lent unto his release: every creditor shall release And this is the manner of the

brother thy hand shall release. but whatsoever of thine is with thy Of a foreigner thou mayest exact it;

an inheritance to possess it the Lord thy God giveth thee for surely bless thee in the land which among you—for the LORD will Howbeit there shall be no needy

which I command thee this day. observe to do all this commandment the voice of the LORD thy God, to if only thou diligently hearken unto

they shall not rule over thee. shalt rule over many nations, but thou shalt not borrow; and thou shalt lend unto many nations, but thee, as He promised thee; and thou For the Lord thy God will bless

שניס לכל מלוס ומלוס, לסלוחת כל חתד וחתד, סיחך סיח קרבס, סח למדת ז' שניס למנין סשמיטות: (ו) בוקץ שבע שנים. יכול שבע שנים לכל מלוה ומלוה, מלמוד לומר קרבה שנת השבע (לקמן פסוק ט), ואם אחה אומר זי כמו שמפורש בכי מכלה לעשר (שם יב):

(2) שמוש כל בעל משה ידו. שמוע התידו של כל בעל משה:

(3) את הנכרי הגש. זו מלות עשה (פפרי קיג):)

באחרים ולא בכס, וכשאין אחם עושים רלונו של מקום אביונים בכס: אביון. דל מעני, ולשון אביון שסוא חאב לכל דבר: (4) אפס בי לא יהיה בך אביון. ולסלן סוא אומר כי לא ימדל אביון, אלא בומן שאמס עושים רלונו של מקוס אביוניס

(2) רק אם שמוע חשמע. מולמיסיס בך מביון: שמוע חשמע. ממע קמעל, משמיעין מומו סרבס:

ובל לא ימשולו: לוס מוס ומלוס לוס, מלמוד לומר ואמס לא מעצוע: - ומשלח בגוים רבים. יכול גויים אמריס מושליס עליך, מלמוד לומר בלשון מפעיל, כגון והלוים, והעבטה גוים. יכול שמהא בלשון מפעיל, כגון והלוים, והעבטה גוים. יכול שמהא (a) כאשר דבר לך. וסיכן דבר, בְּרוּךְ מַמָּס בְּעִיר (לקמן כמ, ג): והעבמה. כל לצון סלואם כצמפל על סמלום נופל

אָנַרְיָרְיִּ מִאָּטִירְ הָאָבְיִוֹן: האַמָּא אָטַ־לְבְּבְּוּ וְלָאִ טִקְפֹּא هَمْد البَرْد هُرِيْنِه بَتَا ذِيَّا ذِيْهِ خُهُ יג אַמִירְ בְּאַתַר שָׁעָּרָיִרְ בָאַרָצִרְּ קרייה,ה קד אָבְיוֹן מַאַתַר

אַמֶּר יָשׁסָר לְיִּי נעמבט פעבישני בי מהסרו خرفتِن نفتن هُنائك كِر

אָבַוֹּעוֹע וֹבְיָנִע בַּבְּ בַשְׁאָּ: וֹלָאִ טִטֹּוּ לַוָּ וֹלֵבֹא הֹלֶוֹבַ أنظر ظرئك جهناك يهجأنا מַנע לַלְלַבְּׁ לְלִנְּמֹל בַאִמְר עֵוֹבְנַרוּ ـ הَשְּׁמֶר לְךֹּ פַּן־יִהְיֶה דְבָר עִם־

מַמַּמֶּב יּבָלְל מִמְּלָּם זֶבֶב: וֹבֹבבבׁבׁ וֹעוֹנֵע אֵבְנִינִּב בֹבב<u>ׁ</u> ללון ששל לו ולא־נרע לבבה

Ė&ĽÄĿ: (α) 八谷口(下 ਟੂਲਰੰਟ ਫ਼ੈਕੈਂਹ ਕ਼ਫ਼ਰੇਰ ਲੂਰ 'ਟ੍ਰਾਵੇ

חוסרניה דחסיר ליה: ליה ןאוֹנְפָא חוֹנְפָּנִיה כִּמִסָּת אָב, מִפֹּטַע טִפּּטַע זָע זָבָר

לבּב בוֹהַה לְמִימִר

בְּרְ חוֹבָא: קיה ויקרי עלף קדם ין ויהי לאַטוּע מסכולא ולא טטון שַּׁהַ אַ הַשְּׁלִים אַ נִּיבֹאַה הַגוֹּנַ אַסְהְעָבוּ לְדְּ דְּלְמָא יָהֵי פַּהְנָם

אושטות יְדְרָ: خطه خضفتك جرب يخدر فدرح משו ששו ביה ולא ובאש

ئلك خلابك خمئنك بخيافقينك לְבְּ לְמֵּימָר מִפְּמָּח הִפְּמַח יָת תְּבְּוֹשׁ אַבְעָא עַלְ כֵּן אָנָא מָפַפֿיר بثؤر لا لا بالمار بن المار المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة المارة

> thy hand from thy needy brother; shalt not harden thy heart, nor shut LORD thy God giveth thee, thou thy gates, in thy land which the one of thy brethren, within any of If there be among you a needy man,

> he wanteth. sufficient for his need in that which unto him, and shalt surely lend him but thou shalt surely open thy hand

> LORD against thee, and it be sin in him nought; and he cry unto the thy needy brother, and thou give hand; and thine eye be evil against seventh year, the year of release, is at thought in thy heart, saying: 'The Beware that there be not a base

> that thou puttest thy hand unto. bless thee in all thy work, and in all this thing the Lord thy God will givest unto him; because that for heart shall not be grieved when thou Thou shalt surely give him, and thy

> brother, in thy land.' hand unto thy poor and needy saying: Thou shalt surely open thy the land; therefore I command thee, For the poor shall never cease out of

ΙI

ידו וקופלס, לכך נאמר ולא מקפון: מאחיך האביין. אס לא ממן לו, מופך לסיים אמיי של אביין: קודמין לעניי עיר אחרת: – לא האמין. יש לך אדס שמלעער אס ימן אס לא ימן, לכך נאמר לא מאמין, יש לך אדס שפושע את (ד) בי יהיה בך אביון. סמלפ מלפ קודס: מאחד אחיך. למיך מלפיך קודס ללמיך מלמך: שעריך. עניי עירך

בממנס מן לו בסלואס: - די מחסודו. ואי אמס מלווס לסעשירו (כמובות מו:): - אשר יחסר לו. אפילו מום לרכוב עליו (8) פחח חפחח. מפילו כמס פעמיס: כי פחח חפחח. סרי כי מאמא גלצון מלמ: והעבש חעבישנו. מס למ למ רנס

(9) וקרא עליך. יכול מלוס, מלמוד לומר נְלֹה יִקְרֶה (לקמן כד, מו ספרי קיו): והיה בך חשא. מכל מקוס, הפילו לה ועבד לכון לפניו (שס): לו. זו משה, וכן סומ מומר מָשֶשֶׁס לוּ עַנֶר פְּנֶגְדִּוֹ (ברמשימ בּ, ימ) שס)

(10) נחון חחן לו. לפילו מלה פעמים: לו. בינו ובינך: כי בגלל הדבר. לפילו למרח לימן, למה נועל שכר יקרם, מ"כ למס נממר וקרם עליך, ממסר מני ליפרע על ידי סקורם יומר ממי שמינו קורם:

(11) על כן. מפני כן: לאמר. (ספרי) עלה למוצחך אני מַשִּׁימָּן (ספרי קים): לאחיך לעניך. לאיוה אח, לעני: סלמירה עם שכר המעשה:

לעניך. ביו"ד ממד לשון עני ממד סומ, מבל ענייך בשני יודי"ן שני ענייס:

: خَالَٰتُ مُن بخهُرُب بَهُدُ، فِن فَهَذِ ثِنْ فَهُدُ اللَّهِ فَأَوْهُ. كم لأمخدئد تمككك بقم مئده בְּיִינְמְבֶׁר לְךְּ צְּתַּיִרְ הָעְּבְרִי

שַׁהַבְּעוֹנוּ בַיַּקְים: יּ וֹכֹּי הַאַבְּוֹנִי הַפַּאָר מִמְּמָּוֹ לָאִ וֹאָבוּי

نْدَانِد گُذِيْنَا نَاشَا ذِنِهِ بظائلة بظنظظك لخشك خدكك

it %देवें विषय देवाः rasti raakstat tetet توليز كأ بالإنجزة يعورتهم بوورت كنه يربرا

ਜੁਸ਼ੂਸ ਜੁੰਾ⊏: מַּגַבֶּן אַנְכֿי מִׁהּוֹיִבַ אָנַרַ עַבּוֹבַ בָּ מצְנַיִם וַיִּפְּדְּךָּ יְהֹנָה אֶלֹהָיִף נוכבים בי עבר הייה באבין

בי־טָוֹב לוֹ עִמֶּה: مَّمُمُّكُ خُرِ كُلَّاكُكِ لَكُن حَرَبُك مَمْقَكَ كُلِّر دَرْتُمُكَ لَكُمُّ فَيَ וֹטֹוֹעְ כַּׁוּ יִאָּמַוֹר אַבְּוֹשׁ לָאִ אָבֹּא וֹנִינוֹ אַבוּוֹ וֹמַר לָשׁ לִא אָפוּעֹ

מוּלִם וֹאָב כַאָּמִטַב פוֹנִי פוֹנִים בּוֹי לאוֹנן וּבֹבְּכִט וֹטֹוֹט לַבַ מֹבֹּצ

> سردرا ظظظك: וְיִפְלְטִוּנְרְ שֵׁית שָׁנִין וּבְשַׁתַּא X٢ ät, üttl di äud to

> מגמב לא הפטרניה ביקו: הקפטרניה בר חורין

> אָלִבוֹב מַלְ כַּוֹ אָנָא מִפַּפַּיר לָבַ לאֹבֹלא במהבום ופּבֹלצ וֹטֹוַכֹּר אָנֵי, הֹבֹנַא נוֹנוֹטַא

בּיקּף צָּבִי טָב לַיה עַּטָּף:

נו פּטוֹמֹא טַבון וומֹא בון:

مثثد فرب ذمرت نهك ذهرفك באולונע ולומא ווני לַעַ וטטטו אלהאלא וטטון

> go free from thee. the seventh year thou shalt let him he shall serve thee six years; and in Hebrew woman, be sold unto thee, If thy brother, a Hebrew man, or a

embty; from thee, thou shalt not let him go And when thou lettest him go free

thou shalt give unto him. LORD thy God hath blessed thee winepress; of that wherewith the threshing-floor, and out of thy of thy flock, and out of thy thou shalt furnish him liberally out

command thee this thing to-day. redeemed thee; therefore I Egypt, and the Lord thy God wast a bondman in the land of And thou shalt remember that thou

because he fareth well with thee; he loveth thee and thy house, will not go out from thee; because And it shall be, if he say unto thee: 'I

91

٤т

likewise. thy bondwoman thou shalt do bondman for ever. And also unto the door, and he shall be thy thrust it through his ear and into then thou shalt take an awl, and

. אביה, ולמד כאן שאם ילאו שש שנים קודם שחביא סימנין, חלא, ועוד חידש כאן העניק חעניק: מגא בשש, ולא שמכרוה בים דין שאין הֶאָמֶה נמכרה בגובהה, שנאמר בגובהו ולא בגובהה (סומה כג:), אלא בקטנה שמכרה שְבְּרִי (שמוח כֹח, ב) ובמכרוהו בים דין הכחוב מדבר. חֿלח מפני שני דברים שנחחדשו כאן, אחד שכחוב או העבריה אף היא (בו) כי ימכר לך. על ידי אמרים, במכרוסו בים דין בגנבמו סכמוב מדבר (קידושין יד:), וסרי כבר נאמר פִי מַקְנֶס עָבֶד

כופן לו מכל מין ומין: . אלו מיוחדים שהם בכלל ברכה, אף כל שהוא בכלל ברכה, ילאו פרדות. ולמדו רבוחינו במסכת קידושין (יו) בגוירה שוה, כמה מצאבך מגרוב ומיקבך. יכול אין לי אלא אלו בלבד, מלמוד לומר אשר ברכך מכל מה שברכך בוראך. ולמס נאמרו אלו, מה (+1) העניק העניק. לשון עַדִי, בגובס ובמרחית סעין, דבר שיסח ניכר שסעיבות לו. ויש מפרשיס לשון סעעים על נוחרו:

(15) ווכרח בי עבד הייה. והענקמיוענימילך מציות מלרים וציות היס, אף אתה הענק ושְנֶה לו:

מלמוד לומר וְמַׁם מְמִר יֹחַמֵּר בְּשָׁבֶּד (שמות כח, ה), עבד נרלע וחין מְמֶה נרלעת: זס אלא עולמו של יובל (מכילמא משפטים פב): - ואף לאמותך חעשה בן. סענק לה, יכול אף לרליעה השוה הכחוד אותה, (קב) עבד עולם. יכול כמשמעו, מלמוד לומר וְשַׂבְּמֶס מִּישׁ שֶׁל מַּמְשְׁמִי מָלְמִישׁ מָשְׁבָּי (ויקר מַבּה, י), כמ למדם שמין

ង្គុំប្រជុំប្រជុំប្រភេទ بَرَّنَا يُعَرِينَا لِمُحْرَبِيكَ خَرَام مِن مُنا بَرَخْلَحَهُ بِنْ هُرَانِكَ מְּכֹּנ מְּכְּנִנ מְּבְּנֵנ מְּמִתְ מִּנֹנִם טַב טַּבוּן כּאָנַנ אָנִנֹא פּלְטַנַ אַלַּוְ חַפְּׁמִּיְ מֵׂמְמֶּוֹבׁ כַּיִּ מִמְּלֵּנוְ זְמֵיִבּ בַּר חוֹרִין מִמְמֵּוֹב צַּבִי עַלְ

וְלָאִ שַׁנְוּ בַּבְוּר צֹאָנֶף: אָלְהָיִיף לְאָ תַּעֲּבִר בִּבְּבָר שׁוֹבֶרִ שניעי וּבְּצְאָנְךְ תַּזְּכֶּר תַּקְּדִּישׁ לַיִּהְנְּר ظر_يتخربد هَمْدِ ننزد خخطُكُ

ן הוְהָר צַּמָּה י~~ב~~ימָף: מְּנְהְ בְּשְׁנְהְ בַּמְּקְוֹם אֲשֶׁרְ־יִבְתַרָּ deti inin gdip naçter

\$4<u>0.F</u>: בְּלְ מָנִים רָעַ לְאָ הַזְּבְּטְׁנֵנִ לַיִרְנָוֹה שָּנִיר בֹּלְ מִנִּם בִּישׁ לְאַ הִבְּסְנֵיה ַ ְּבְרִייִהְנֶה בֹּוֹ מֹּנִם פְּפַּׁתַ אַנְּ עַנְּרִ נַאֲרֵי יְהֵי בִּיה מִנְּטְאַ חֲגִּיר אֹנֹ בּבְּבְּבְּבְּיִה בְּיִה מִּנְשְׁאַ חֲגִּיר בְּיִה מִנְּטְאַ חֲגִּיר אֹנֹ

إتومانا يَחِيُّه وَقِيدٌ إِجْعَيْرٌ: حد جېږڙڙ

لِكُمُا لِيَهُ فَكُرُدُ وَقُرْتُ: (5) ב רַק אָת־דָּטִוֹ לְאַ תֹאבֻלְ עַלְ־ לְחוֹד יָת דַּטֵיה לָא מַיכוֹל עַלֹ

> בכל דַתַּעָבֵיר: خَمَّكَتَكِ كُم نَكْمَ، خَمْنَك خَمْخَمُكُك

נו אָלְטַבּ לְאַ שַּׁבְּעַ בָּרוּכְבָא بخفظ يخدرا يوغده غده כל כוכבא בוטובוג פטובב

نهُزُم حُنكك: בַּמִּלֹא בַּאַטְבָא בִּיטִבׁה, וֹנֹ אַטַּ שבים וו אַלִינוּ מִיכָלנִיה שָׁנָא

äto ii %dil:

18.48: וֹבַכֹּוֹא כַּטַבָּא כַּבַּמָּב מַבַּוֹא עאַבְקְנֵנְיּ הַשְּׁמֵלֵא בַּקּרָנְרֵּ מִיכְּלְנִּיה עִּסְאָבָא

אַרְעָא הֵישְׁרְנֵיה כְּעַיָּא:

bless thee in all that thou doest. years; and the LORD thy God will a hireling hath he served thee six thee; for to the double of the hire of when thou lettest him go free from It shall not seem hard unto thee,

the firstling of thy flock. the firstling of thine ox, nor shear God; thou shalt do no work with shalt sanctify unto the LORD thy of thy herd and of thy flock thou All the firstling males that are born

and thy household. which the LORD shall choose, thou thy God year by year in the place Thou shalt eat it before the LORD

sacrifice it unto the LORD thy God. blemish whatsoever, thou shalt not lameness, or blindness, any ill And if there be any blemish therein,

alike, as the gazelle, and as the hart. the unclean and the clean may eat it Thou shalt eat it within thy gates;

the ground as water. thereof; thou shalt pour it out upon Only thou shalt not eat the blood

- עבודמו בלילס, רבו מוקר לו שפחס כנענית וסולדות לחדון (קידושין מו.): (19) כי משנה שכר שכיר. מכאן אמכו, עבד עברי עובד בין ביים ובין בלילה, ווהו כפלים שבעבודה שכירי יום, ומהו
- סכמוב בסוום: שבו (ערכין כע.): - לא חעבוד בבכור שורך ולא חגוו וגוי. אף המילוף למדו רבומינו שאפור (מולין קלו.), אלא שדבר לא יקדיש, וא"א לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר מקדיש, הא כילד, מקדישו אתה הקדש עלוי, ונותן להקדש כפי עובת הנאה סל כילד, לינו מקדישו לקרצן למר וכלן למד שמלוס לומר סרי למס קדוש לצכורס. דצר למר, ל"ל לומר מקדיש שכצר נלמר (19) כל הבכור וגרי חקריש. וצמקוס אחר סוא אומר לא יקריש, שנאמר אַן בְּכוֹר אֲשֶׁר יְצַפַּר לַם' וגו' (ויקרא כז, כו),
- כג), מס מעשר שני אינו נפסל מִשְׁנֶס לחברחס, אף בכור אינו נפסל, אלא שמלוס מוך שנחו: שנה בשנה. אס שחמו במוף משעברס שנמו, כבר סוקש למעשר, שנאמר ואכלם לפני ס' אלסיך מעשר דגנך מיכושך וינסרך ובכורום בקרך ונאנך (לעיל יד, וּבְשְׁבֶס יִבְּיֶבְס יִבְיֶבְ בְּּרְ וּגו' (במדבר יח, יח בכורוח כח.): שנה בשנה. מכחן שחין משסין חומו יוחר על שנחו, יכול יסף פסול (OS) לפני ה׳ אלהיך האכלנו. לנק סוא אומר, שכנר מלינו שסוא מממנות כסונס אחד מס ואחד בעל מוס, שנאמר
- שברלוי ולינו מוזר: (IS) מום. כלל: פסח או עוד. פרע: כל מום דע. חור וכלל, מס ספרע מפורש מוס סגלוי ואינו חור, אף כל מוס שנמו, אוכלו אומו סיוס ויוס אחד משנה אחרת, למד שנאכל לשני ימיס ולילה אחד (שם כז: ספרי קכה):
- ונאכל, יכול יסא אף הדס מומר, מלמוד לומר רק אם דמו לא מאכל: (33) רק אח דמו לא האכל. שלא מאמר סואיל וכולו סימר סבא מכלל איפור סוא, שסרי קדוש, וישמע במוץ בלא פדייון

ממאבום לולור: קאָבִיב הוֹצִיאַף יְהֹזָה אֶלֹהֶיף TVX פְּסַת לַיהֹנֶה אֱלֹהֵיף בִּי בְּחָדִשׁ שְׁמוּר אָת־חָדִשׁ הַאָּבִיב וְעְּשָׁים

יְהוֹה לְשַבֵּן שְׁמִוֹ שֶׁם: גאַן יבַּקר בַּמַּלִים אָמֶב_יבָּהַר الإثاث وما ذين هزينه

אַטַּבְּ מָאָבוּא מִאָּבִוּם כָּבְ וֹמֵנ מֹאַבְוֹם לַמַּמֹן שַּׁוֹכֶּר אָטַ וְיִם مْدُرُ وَرَ جُنَاطُيِلًا يُمْهِنُ مُهُدُلًا י וֹמִים שֹאַכֹּלְ מֹּלְיוּ מֹאִנִע בְשָׁם לא־תאַכַל עַלְיוֹ חָמֵּץ שִׁבְעָה לָא מִיכוֹל עַלוֹהִי חַמִּיעַ שִּבְעָּא

בּוֹיִם הַרְאַמִּוֹן לַבְּבֶר: מוֹ עַבּׁמָּר אַמֶּר מִוֹבָּע בַּמָּנִר ַ וּבֹלְנֹּ מִּבֹׁמֹּנִ יֹמִים וֹלְאֵבֹלְוֹ טַׁנִימָנַ מִּבֹּמֹא וִמִּוֹוֹנִלְאִ וֹבִּוֹנִ نَّذِي تَدُيْنَ ذَكَ شَيْنِ خُخْرٍ نَمْ لِي نَفَنَةِ ذَكِ لَامُنِ خُخْرِ

> אָלְטַבְּ מְמָאָנִים וַהְּבָּע לְבַּ tilúx lätitx sádl GÓDA ŽÍO II ŘÍDE ŘI. מָב נְת נְבְוֹא בַּאַבִּנִבָּא נְתַּהָבִיג

> לְאַמְבְאָר שְׁכִינְתֵיה תַּמָּן: מו שוְנוּ בֹאַטֹּנִא בּוֹטַנָה וֹיִ מן בְּנֵי מְנָא וְנְכְסָׁטְ לֵּנְרְשְׁנָא וְטְׁכֵּנְסְ בְּסְׁלֵא לֵנִם וֹן אֶלְטִּׁרְ

> ፲:(上: מאַבהא במצבים פל יומי לביל התדכר ית יום מפקר נפּלשה מאַבלא במאַבום לְנוֹים מֹנוֹי אָנוֹי פּבעילוּי יומין מיכול עלוהי פַּטִּירָא

> בְּיוֹמָא לַרְמָאָר לְצַפְּרָא: מו במבא ביבום בבממא

> > forth out of Egypt by night. the Lord thy God brought thee thy God; for in the month of Abib keep the passover unto the LORD Observe the month of Abib, and

> > choose to cause His name to dwell in the place which the LORD shall thy God, of the flock and the herd, passover-offering unto the LORD And thou shalt sacrifice the

Egypt all the days of thy life. camest forth out of the land of remember the day when thou land of Egypt; that thou mayest didst thou come forth out of the the bread of affliction; for in haste unleavened bread therewith, even with it; seven days shalt thou eat Thou shalt eat no leavened bread

.gninrom even, remain all night until the which thou sacrificest the first day at days; neither shall any of the flesh, with thee in all thy borders seven And there shall be no leaven seen

שמצרים לילה. וסלא ביום ילאו, שנאמר ממְמַבַרַת הַפֶּבַת יָלָאוּ בְּגֵי יִשְׁבָבָל וגוי (במדבר לג, ג), אלא לפי שבלילה נתן להם (I) שמור אח חדש האביב. מקודס בומו שמור שיסל רמוי למביב, לסקריב בו ממ מנמת סעומר, ומס למו עבר מת סעום:

קכט), שאס נמנו על הפסח חבורה מרובה, מביאים עמו חגיגה כדי שיהא נאכל על השובע (פסחים ע.). ועוד למדו רבוחינו (ב) וובחת פסח להי אלהיך צאן. שנלמה מן סכבשיס ומן סעויס מקמו (שמות יב, ס): ובקר. מובת למגיגס (מפרי פרעה רשוח ללאח, שנאמר ויקקלא למשה ולפֿברן לילה וגוי (שמוח יב, לא):

לוכרון, וחפוון לא שלך סיס, אלא של מלריס, שכן הוא אומר וַמֶּמֶוַק מִנְּרַיִּס עַל סְעָס וגוי (שמוח יב, לג): למען הזכר. על (3) לחם עני. למס שמוכיר את סעוני שנתענו במלריס: כי בחפוון יצאח. ולא סספיק גלק לסממין, ווס יסיס לך דברים הרבה מפסוק זה:

edard (ad:): מגיגס אשר מובה בערב, לא ילין ביו"ט סראשון עד בקרו של שני, אבל נאכלה סיא בארבעס עשר ובע"ו, וכך סיא שנויס במסכה הכמוב מדבר, ולמד עליה שנהכלם לשני ימים, והראשון האמור כאן, ביו"ע הראשון הכמוב מדבר, וכן משמעום המקרא, בשר הישחמים כל שבעה, כולן בבל מוחירו והיגן והכלין הלה ליום ולילה, לכך כחב בערב ביום הרהשון. דבר החר, בחגיגם י"ד בכל גבולך, סוצרך לפרש באיזו וביחם סוא מוסיר, שאם כמב ולא ילין מן סבשר אשר חובח בערב לבקר, סיימי אומר שלמים ולפי שנסמלק סכסוב מענינו של פסח וסחחיל לדבר בחקוח שבעח ימיס כגון שבעח ימיס חאכל עליו מנוח ולא יראס לך שאור בפסח מגריס, ויוס ראשון האמור כאן הוא י"ד בניסן, כמה דאת אמר אַן צַּיוֹס קַרָאָשוֹן מַשְׁבִּימוּ שְׁאַר מִבְּמֵיכֶט (שמות יב, מו), (+) ולא ילין מן הבשר אשר חזבה בערב ביום הראשון לבקר. אוסרס למומיר נפסס דורום, לפי שלא נאמר אלא ידי אכילת הפקח והמלה, את יום לאחך:

אָלְהָוּ בְּתֵּוֹ לֶבִּי: לא תוכל לוְבָּוֹ אָת־הַפְּסָת לֵית לְּוֹי רָשִׁי לְמִבַּס יָת פַּסָּתָא

יבַמּמָת מוצָר צֵאָקּרְ מִמְצָּרָן שׁוֹבַׁע אָטַעַבּפּסָע בַּגֹּנֶבר בַּבָּנא ا بمزب پرکاټراج ځېږوا نېفد نوم ֻבְּׁנְאֶם_אֶבְ,ַבַּמְּלֶנִם אַּמְּבְבִּוֹלְנָהַ אֶּלְנֵיוִ בּאָנִיבָּאְ צִּיִנִינִבּה, וֹל

<u> - בְּבֶּער וְהַלְכְּטֹּ לְאָהַלְּוֹבּ</u> نَطْلَد نُعَلِّدُ \$ كِيْدُكُ فَيْ يَظْتُرُنُ لِمُنْكُمِ مِنْ يُعْرِفُكُ فِيهِ يُعْرَفُكُ بخهَرُفُ لَكُحَرُفُ فَقَطِيهِ لِأَهْدِ يَفْفَهُم أَنْدُونِم فَعَنْتُهُ

לא תַעַּשֶׂה מְלַאַכֶּה: (ס) הَשְּׁבִיעִּי עֲצֶּׁבֶׁתְ לַיהְוָה אֱלֹהֶׁיף יּבְּיִיִּמָא שְׁבִיעָּאָה בְּנִישׁ בֵּדָם יִי שַׁמְּטִי נְמָיִם תַּאָבָל מַצְּיִוֹת וּבַיִּוֹם שִׁמָּא יוֹמִין מַיכוּל פַּמִירָא

לְסָפֶּר מֻבְעָּר מֶבְעָּר מֶבְעָּינִי:

ڲڒڷڒڮ:

ئترح ځك: אַמֶּב יִּבְיָנִי בּטֹבֹא מוּ עֹבִּנִּב בּיִנְ אֶּלְטִבּ

מְמָּגַבְוֹם: ختدمَح بَمَثَمُهُ لَمُلَ مُخَلِّفُهُ שמו שכוס ונו פּסָבוא בַּבַמָּמָא هُجْنَك جُمَهُدُمُ لِي هُجِيزَتِينِ

خمَّوْلُم النَّلِكُ خِطْلَلْكِ:

אָלַבוֹשׁ לַא עַהַּבוֹר הַּבִּירָא:

מבקא שבונין: ڬۿڐ؞ **ドガ**[はには8 הַרְמֵשׁ בַּקְּלְּה הְחָבֵל מִשִּׁירִיוּת עַגְּלְא בַּחַצִּר עַּטְרָא הְבֹלֹא הַבוּלִון טַׁטָנִי לָבַּ

אָלִבוֹר מִסַּת נִדְבָּת יָדָרָ מְּבֹמוִעִ לַגעוֹנִע וֹעֹמֹבֹגע עוֹלָא בַמַּבוּמּוֹא צוֹבִם

> giveth thee; gates, which the Lord thy God passover-offering within any of thy Thou mayest not sacrifice the

that thou camest forth out of Egypt. going down of the sun, at the season the passover-offering at even, at the to dwell in, there thou shalt sacrifice God shall choose to cause His name but at the place which the LORD thy

morning, and go unto thy tents. choose; and thou shalt turn in the place which the LORD thy God shall And thou shalt roast and eat it in the

Ζ

therein. thy God; thou shalt do no work ре а solemn assembly to the LORD bread; and on the seventh day shall Six days thou shalt eat unleavened

thou begin to number seven weeks. is first put to the standing corn shalt unto thee; from the time the sickle Seven weeks shalt thou number

blesseth thee. according as the LORD thy God of thy hand, which thou shalt give, the measure of the freewill-offering Weeks unto the LORD thy God after And thou shalt keep the feast of

- ששמש מאכלסו, ומועד לאמך אמס שורפסו, כלומר נעשס נומר וילא לבימ סשריפס (מפרי קלג): (6) בערב כבוא השמש מועד צאחך ממצרים. סרי שלשס ומניס מלוקיס, בערב משש שעות ולמעלס ובמסו, וכבות
- (ספרי קלד מגיגה יו.): (ק) ובשלח. זסו גלי אש, שאף סוא קרוי פישול: ופניה בבקר. לפקרו של שני, מלמד שמעון לינס ליל של מולאי יו"ע
- מן סמלחכה. דבר חחר, פְנוּפְיָחׁ של מחלל ומשחה, לשון נַשְּבְּרֶה בָּחׁ חוֹמָן: (שופעים יג, מו): מרץ מלילה הראשון שהכמוב קבעו מובה, שנאמר בְּעֶבֶב מַּאַבְלוּ עַנֹּמ (שם יח פסחים קב.): עצרת לה׳ אַלהיך. ענור ענמך שאין אכילת מנה בו מובה אלא רשות, ולא ללמד על ענמו ילא אלא ללמד על הכלל כולו ילא, מה שביעי רשות אף כולה רשות, אחר, למד על אכילח מלה בשביעי שאינה חובה, ומכאן אחה למד לששח ימים, שהרי שביעי בכלל היה, וילא מן הכלל ללמד (8) ששח ימים האבל מצוח. וזמקוס אחר סוא אומר שַבְּעַח יָמִיס (שמות יבּ, עו), שזעס מן סישן וששס מן סחדש. דזר
- (9) מהחל חרמש בקמה. משנקלר סעומר, שסים רמשים סקליר (ספרי קלו:):
- (10) מסח נדבח ידך. די נדנת ידן, סכל לפי סברכס, סבה שלמי שמחס, וַקַדֵּשׁ קרוהיס להכול:

بْسَيْرِهِ بِهُمْ يُبَارِهِ جُهَوْا شِمْا شِهِ: ללבבי למלום אמר ולער ئتير نتببت بتعزمين يخور بَشِمَاتُ رَفِينَ بِتَلِّل

ומטב, פוס וו אלוד אַט

☆☆☆☆ (@) וּמֹבוֹשַׁ בוֹמֹמוֹ שַׁבַבּוֹשׁמוֹ בוֹבַבּוֹשׁוֹ וֹזְכַבְׁעָׁ כִּיַמְּבָּר הָוֹוִהָ בְּמִגְּרָוִם

עוֹ עוֹבְאַעוֹ שֹמּעוֹ סוֹ. אָבו מֹבֹבא בַווּנטֹא

ئقره خَفِّهُ فَا لِمَا لَا لَا لَا لَا لَا اللَّهُ اللَّالِي اللَّالِمُ اللَّهُ اللَّالِيلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ا מפטיר הַגְּ הַסְּבֶּה תַּצְשֶׂה לְךְּ שִׁבְעַר הַגָּא הִּמְשַׂלִּיִא תְּעָבִיר לְךַּ

מבקא יומין במקנשה מאדרה

خشھ اللہ: וֹבִּעָּבׁ וֹבִּיֹטִוֹם וֹבִאַּלְמִּוֹב אָּמֶּב بخقك نمخكك تقفقك 必点に

וֹנוֹשְׁלֵא القضائك

ئيْد بَرَيْنَ خِلا هُمُونَ: בְּבָל הְבוּאָהְרְ וּבְכֹל מַעַּשָּׁת بمير جر بجدجة بمؤم هجمونه

מֹבֹמֹא וומון שנעוני שבום ווֹ

פול יהוה ביקם: יְבְתַּגְ תַּפְּבְּוֹתְ וְלָאִ יִרְאָָר אָתַ XLUL Eddlo XAL هُذِيمَ فَمُثِرَتِ ا فَهُزُكِ يَلَعُكُ

cause His name to dwell there. the Lord thy God shall choose to the midst of thee, in the place which fatherless, and the widow, that are in gates, and the stranger, and the and the Levite that is within they man-servant, and thy maid-servant, and thy daughter, and thy LORD thy God, thou, and thy son, And thou shalt rejoice before the

shalt observe and do these statutes. wast a bondman in Egypt; and thou And thou shalt remember that thou

winepress. threshing-floor and from thy thou hast gathered in from thy tabernacles seven days, after that Thou shalt keep the feast of

the widow, that are within thy gates. the stranger, and the fatherless, and maid-servant, and the Levite, and and thy man-servant, and thy thou, and thy son, and thy daughter, And thou shalt rejoice in thy feast,

thou shalt be altogether joyful. in all the work of thy hands, and bless thee in all thine increase, and Decause the LORD thy God shall which the LORD shall choose; unto the LORD thy God in the place Seven days shalt thou keep a feast

SΙ

ŧΙ

٤ı

говь сшрту: they shall not appear before the and on the feast of tabernacles; and bread, and on the feast of weeks, choose; on the feast of unleavened God in the place which He shall males appear before the LORD thy Three times in a year shall all thy

- לני משמח את שלך: (11) והלוי והגר והיחום והאלמנה. מכנעה שלי כנגד מכנעה שלך, ביך ובמך ועבדך ומממך, מם ממה ממת מם שלי
- (12) ווכרח כי עבד הייח וגוי. על מנח כן פדימיך שחשמור וחעשה אח החקים האלה:
- (EI) באספך. בומן האמיף שאמה מכנים לבים פירוח הקיץ. דבר אחר באספך מגרנך ומיקבך, למד שמסכנין את המרכה
- (פו) והייה אך שמח. לפי פשומו אין זה לשון לווי אלא לשון הצמחה, ולפי מלמודו (שם מח.) למדו מכאן, לרצוח לילי יום בפסולת גורן ויקב (סוכה יב.):
- מוב סטטכול לשמטם:

<u> בּייָ אֶלְהָרְ דִּיהַב לְרִי</u> קכ"ו אָישׁ בְּעַהְנָת יְדִוֹ בְּבֶרְבָּתְ יְהַוֹּה וְּבֵר בְּעַהְנָת יְדִיה בְּבִרְבָּתָא

given thee. Lord thy God which He hath according to the blessing of the every man shall give as he is able,

read the Haftara for Rosh Hodesh when that occurs, but read this Haftara even on Erev Rosh Hodesh. The Hafrarah is Isarah 54:11 - 55:5 on page 171. On Rosh Hodesh, read the Mafrir on page 187. Most

וְשְׁבְּטִהְ אָנַרַ הַנְשְׁבַּטִּ מִשְׁבַּטִּ בְּיִבְיִי דקשום: אָלְמֵינִע נְעָן לְנֵבְ לְמִּבְמִינִע לְמֵבְמִינִע בְּמִבְמִינִע נִע מִמָּא צִּין וֹעוֹנִי מֹנוֹנְ בּוֹנִ אֶּלִטִּנִּ יִבִּי**ב** לַנַּ - نَهُمُنِهِ - نَاشَا كِلَا عَدْنَا نَصَالُمُنَا نَامَةً، كِلَّا خُحُمْ

עריקם: יְעַבְּיִ מִינֵר חַבְּמְיִם וְיַסְבָּלְ דְּבְרֵר שׁוּחְדָּאׁ מְעַנֵּר עֵינֵי חַבִּימִין ⁶¹ פְּנִים וְלֹא תִּקַּה שֶׁחַר בֵּי הַשָּׁחַר אָפִּין וְלָא תְּקַבֵּיל שׁיּהְדֶּא אָרֵי לא העעה משְׁפְּט לא הַבָּיר לַא הַצְּלִי דִּין לָא הִשְּׁהְנִדִע

نظظظدر فكثما فديغرا:

וְנְרַשְׁמָ אָתְרְהָאָבֶץ צַּשֶּׁרִיוְהְוָה דְּהָיִםִי וְתִירַתְּ נִתְּצַּרְשְׁאַ צִּיִי ݣْݣُݣُ ݣْݣُݣُ خَلْمُ اللَّهُ خَلْمُ النَّالُ خَلَيْمُ خَلَيْمُ خَلِّمُ خَلِّهُ خَلَّا خَلَّا خَلَّا خ

לאַ טַּמָּת לְנִּ אַמְנֵינִע כַּלְ_מֹּא לַאִּ עַבּּוּר לְנַ אָמָנִע כַּלְ אִילָן \$\frac{1}{2} \text{!} \frac{1}{2} \text{!} \frac{1}

אַצֶּל מִזְבָּח יְהְוָה אֱלֹהֶיף אֲשֶׁר בּסְשַר שַּׁרְבִּחָא דֵּייָ אֶלְהָף

שְׁנֵא יְהְוָה אֱלֹהֶיף: (ס) יי וֹלְאִינִׁלִּיִם לְנֵּ מִבְּּבִיׁנִי אֲמֵּר וֹלְאִינִׁלִּיִם לְנִּ לֹמָא בְּנִנִינִי וֹלִ

> people with righteous judgment. tribe; and they shall judge the LORD thy God giveth thee, tribe by thee in all thy gates, which the Judges and officers shalt thou make

righteous. and pervert the words of the gift doth blind the eyes of the wise, neither shalt thou take a gift; for a thou shalt not respect persons; Thou shalt not wrest judgment;

giveth thee. the land which the LORD thy God that thou mayest live, and inherit Justice, justice shalt thou follow,

07

61

which thou shalt make thee. the altar of the LORD thy God, Asherah of any kind of tree beside Thou shalt not plant thee an

pillar, which the LORD thy God Neither shalt thou set thee up a

hateth.

(1) ולא יראה את פני ה׳ ריקם. מלמסבמעולות רמיים ושלמי תגיגם:

(עו) איש במחנה ידו. מי שיש לו אוכלין סרבס ונכסיס מרוביס, יביא עולות מרובות ושלמיס מרוביס (חגיגה ח:):

לך, שופטיס ושוטריס ממן לך לשבטיך בכל שטריך אשר ס' אלסיך נמן לך: רשבטיך. מלמד, שמושיבין דיינין לכל שבט ושבט במקל וברלועה עד שיקבל עליו את דין השופע: בכל שעריך. בכל עיר ועיר (מנהדרין מז:): לשבשיך. מותב על תתן (18) שופטים ושוטרים. שופמים, דיינין הפומקים את הדין: ושוטרים. הרודין את העם אתר מנותן, שמכין ורופתין

(19) לא חטה משפט. כמשמעו: לא חביר פנים. אף נשעת סמענות, אוסרס לדיין שלא יסא רך לוס וקשס לוס, אחד ובכל עיר ועיר: ושפטו אח העם וגוי. מְנֵס דיינין מומחיס ולדיקיס לשפוע לדק:

קמד): כי השחר יעור. משקבל שומד ממנו, מי מפשר שלם ימה מה לבבו מללו להפך בוכומו (כמובות קה:): דברי שומדואחד יושב, לפי שכשכואה שהדיין מכבד את הבירו, מתתתמין משנימיו: ולא חקה שהד. אפילו לשפוט לדק (ספרי

הכשרים, להמיות את ישראל ולהושיבן על אדממן (שם): (02) צדק צדק חרדף. סלך אחר בים דין יפס (מפרי קמד מיסדרין לב:): למען חחיה וירשת. כדלי סוא מנוי סדיינין צדיקים. דנריס המלודקים, משפטי המה:

אשרה כל עץ אצל מזבח ה׳ אלהיך. אוסרס לנומע אילן ולבונס בית בסר סבית: (וב) לא חשע לך אשרה. למייבו עליס משעת נמיעתה, ואפילו לא עברה, עובר בלא מעשס על נמיעתה: - לא חשע לך

器<口に 上は: (0) בְּבְּרֵר הָעֵע בָּיִי תּוֹעַבְּתָּ יְהְוְּהְ מִדְּעִים בִּישׁ צָּרֵי מְרַחַק בֵּדָם אַשָּׁר יַהְנָה בוֹ מוּם כָּל וָאִמַּר דִּיהֵי בֵיה מוּמָא כֹּל לא תּוְבַּחֹ לַיחֹנְה אֱלֹהֶיף שָׁוֹר לָא תִכּוֹס קֵדָם יִיְ אֶלְהַדְּ תּוֹר

كيلال جاريان אָת־הָרֶע בְּעֵינֵי יְהֹוְה־אֵלֹהֵיף קֵיַמִיה: בְּתְּבְר עַלְ לְדְ אַנִשׁ אַרֹאַשְּׁר אַשֶּׁר יַעֲשֶׂר וּבְרְאוֹאָהָא דְיַעְבָּיִר יְּרִיִּרִיִּ ء هُمُرُبك يَجَهُد يُعِيْن يُحِيْنَك بِيرًا طَائِكَ فَيَ يَخْفِكَ بَيْنَ خُكُ tditi

אָּוְ לְכִּלְקְ_גַּּדָא עַמְּמֹנִים אַמָּר לְכֹּנִינַרְאֵ אִוּ לְכֹּלְ עַוּכְוּ מִּמִּוֹּאִ َ يَوْضُوَّا لَا يُرَضُّوُمَا لِجَادِ خَيْلِ لَوْدَبِ خُلِياً لِأَضْوَٰهُم لِجَادِ נַיְּבְשׁ 'נִּהְּבְע אֶבְעַנוֹם אַעַנְיִם נֹאַנַלְ וּפָּבְע לְמָהְּנֹע הֹמִמּנֹא

±ίἀΓ¾ς: בְּמֵתְׁלֵבוּ IULAËL 口がお口 * הַישֶׁב וְהַנָּה אֵמֶהִ נְבָוֹן הַדְּבָּר וְמֻּבֹוֹמִנִי

דְאָמֻׁר יִסְׁלַלְמָׁם בְּאָבָּנִים נִמֶּנוּ: מְּמֹבְינֹב אָנַרַ בַּאָנָה אָנְ אָת־הַדְּלָר הָרֶע הַנָּת אָל־ ¿ אָת־הָאִשָּׁר הַהָּוֹא אֲשָׂר עִשְּׁר וְהְוֹצֵאהָ אָתַ־הָאָיִשׁ הַהוֹא אוֹ

פּֿ מַר אָבַר: עַדִים יומָת הַמֶּת לָא יוֹמָה עַלֹּ־

ון אֶלְבוֹר הוא:

באַעָּר אָרי יִשְׁהְכִּח בּינָרְ בַּחָרָא מִוֹ

אַטְעָבָרָה מועיבְהָא הָרָא נאנט נטא לנממא כנון פטומא إلْيَيْمُنَ النَّالَةِ لا النَّمُومَ النَّافَةِمَ

ئىك ئىددا خەختىء نىمىددا: בולב זם מכבבא או זה אַהָּהָא פֿטוֹמֹא בֿישָׁא הָדֵין לִטִרַע בַּית נְיוֹ אָטְּהָא הַנִּיא הַעָּבְרוּ יָת וְתַפֶּיק יָת גּוּבְרַא הַהוּא אוֹ

לַמְּלָא לָא וֹטִׁלַמִּוּלְ תַּלְ מִוּמָּר שׁלִשֹא סְבַּבוּו וִשְּׁלַמִּוּלְ בַּחַנִּיב על־פַּיו שְׁנַיִם עֵּדִים אָוֹ שְׁלְשֶׁה עַלְ מִימָר מָּבִין סְּבֵּיִן אֹנֹ

> unto the Lord thy God. noinsnimods na si that tof gnidt wherein is a blemish, even any evil LORD thy God an ox, or a sheep, Thou shalt not sacrifice unto the

God, in transgressing His covenant, evil in the sight of the LORD thy or woman, that doeth that which is the Lord thy God giveth thee, man thee, within any of thy gates which If there be found in the midst of

commanded not; of heaven, which I have sun, or the moon, or any of the host gods, and worshipped them, or the and hath gone and served other

abomination is wrought in Israel; thing certain, that such and, behold, if it be true, and the then shalt thou inquire diligently, and it be told thee, and thou hear it,

shalt stone them with stones, that the man or the woman; and thou this evil thing, unto thy gates, even man or that woman, who have done then shalt thou bring forth that

one witness he shall not be put to be put to death; at the mouth of three witnesses, shall he that is to die At the mouth of two witnesses, or

- לעבודת הלילים: לוס לעשומ, ואת זו שנא, כי מק סימס לכנעניס, ואע"פ שסימס אסובס לו בימי סאבות, עכשיו שנאס, מאמר שעשאוס אלו מק (בב) ולא חקים לך מצבה. מלבם מבן ממם, לסקריב עליס מפילו לשמיס: אשר שנא. מובם מבניס ומובם מדמס
- קדשים (זבמים לו.:): (ז) לא חזבח וגר כל דבר רע. אוסרס למפגל נקדשים ע"י דנור רע (מפרי קמו). ועוד נדר בו שאר דרשות בשמימת
- (2) לעבר בריחו. משר כרמ ס' ממכס שלמ לעצוד מליליס:
- (4) נכון. מכוון סעדום: (3) אשר לא צויחי. לענדס (מגילק ע:):
- שער שעבד בו, או אינו אלא שער שנדון בו. נאמר שעריך למעס ונאמר שעריך למעלה, מה שעריך האמור למעלה שער שעבד (a) והוצאת את האיש ההוא הוי אל שעריך הוי. סממהגס אל שעריך, לְמָרַע בים דינך, מועס, שכן שנינו אל שעריך וה

בו, אף שעריך האמור לממה שער שעבד בו, ותרגומו לָקְרֶנִיף:

 $II\Lambda X$

بظمَلَنْ بَلُم مَطَلَقُكَ: (حَ) יַר הְעֵּדִים הְּהְיָה בְּוֹ בְרַאִּשָׁנְה

المنازلة المنازة ۱۵۵۱ しはひに が添し خشمَثنك لكمُنْ لمُخِينَ هُج_ 8 **2.1 10 | 210 2.1 2.1 211** خْد نَقْرَى مَقَلِهِ لَـٰלِد كَقَيْمُوْم يُرَدِ

ಗ್ರಭಭಿಷ್ಣಲ: וֹבְרַאֶּטֹּ וְבִינִּיבוּ לְבָּ אָנוּ בַּבַּר ל השׁפַּׁט אֲשֶׁר יְהְיֶה בַּיְמָים הָהָם בַּיִּינְא דִּיהִי בְּיוֹמִיָּא הָאִנּוֹן בּיִנְמָּיָא يظهن هُر_تَدِتَرُبُ يَذِيْنِهِ لَهُرٍ_ نُتَيْتَ، ذِأِنَا خُتُتَنَّهُ ذِيْنَةً، بَذِأَنَا

וֹמֹמָוּעֹ מֹלְבַפּֿׁוּ עַבַּבֹּעַ אַּמָּבַ וֹעַהַבַּיּע מֹלָ מִומָע פּטִוֹּמָא

לְהַּמְוִנוּ בֹּלָלְ אֲמֶּׁר יוְרוּוּדִּ: י יַגַּיִרוּ קְּוֹּ מִן־הַמְּקִוֹם הַהֹּוּא דִּיתַוּוֹן לָךְ מִן צַּתְּרָא הַהוּא

هَمْد ـ تَدْبُد خُكَ تَمْدَا نَصْطَهُم: ﴿ خِكَ خِنَصْدُهُ لَخِمْضُهُمْ الْأَصْطُهُمُ الْأَصْدُ שַּׁמְשְׁר לְאִ עַסְוּר מִוּדְהַבֶּבֶר לְאֵ הָסְטֵּי מִוּ פְּהָנָמָאְ דִּיחַוּוֹן معدوم أمَّر تفيمُقُم يُعَمَّد بهذاك خُكَ أَمَّر يَادُهُ يُتَرَفُك خَكَ فَمَرِيهِ أَنْ فَعَدَد על פֿר הַתּוֹרֶה אַּשֶׁר יוֹרוּף על מימר אוֹרִיָּהָא דְיַלְפוּנֶף

> מביד דביש מבינף: בבל מַמָּא בַּבְּטַבוּטָא וּטַפּבָּנִ לאַבְער וּידָא לְמִלְטִּלִיה וּידָא ŗĠĽĽť%

> לְאַנֹרָא בּוֹנִרָה וֹן אֶלְנִרָּ kita tälik küdko küdd לַמְכִימָה סִנְירוּ פִּחָנָמֵי פַּלוּנָת בון לבון יבון מלשה סנוני בולא כון בם לבם כון i vieta dit evida

> נטטבה ניחוון לף יח פּהנְמָא

خرح يرخوينك: יבְּחַר יְחַנְּה וְשְׁמַרְהַ דִּיִּהְרָב יִי וְמִשָּר לְמָצֶבַר

evil from the midst of thee. people. So thou shalt put away the and afterward the hand of all the first upon him to put him to death, The hand of the witnesses shall be

LORD thy God shall choose. thee up unto the place which the gates; then shalt thou arise, and get matters of controversy within thy and between stroke and stroke, even and blood, between plea and plea, thee in judgment, between blood If there arise a matter too hard for

judgment. declare unto thee the sentence of thou shalt inquire; and they shall judge that shall be in those days; and priests the Levites, and unto the And thou shall come unto the

6

according to all that they shall teach and thou shalt observe to do place which the LORD shall choose; shall declare unto thee from that tenor of the sentence, which they And thou shalt do according to the

right hand, nor to the left. they shall declare unto thee, to the turn aside from the sentence which thee, thou shalt do; thou shalt not the judgment which they shall tell shall teach thee, and according to According to the law which they

שלשה עדות החת, והין נעשין ווממין עד שיוומו כולה (מכות ה:): (6) שנים עדים או שלשה. אם מחקיימת עדות בשנים למה פרע לך שלשה, להקיש שלשה לשנים, מה שנים עדות אחת אף

שיסיו מכמי סעיר מולקים בדבר, וס מעמא ווס מעסר, וס ממייב ווס מוכס: וקטוח ועליח. מלמד, שבימ סמקדש גבוס יט ספרי קנצ): בין דין לדין. צין דין וכלי לדין חייב: ובין גגע לגגע. צין נגע טמא לגגע טסור: דברי ריבות. (8) בי יפלא. כל ספלאם לשון סגדלם ופרישה, שהדצר נגדל ומכופה ממך: בין דם לדם. צין דם ממאל דם מהור (נדה

(9) הבחנים הלוים, סכסנים שיצאו משנע לוי: ואל השופט אשר יהיה בימים ההם. ואפילו אינו כשאר שופעים מכל המקומות (פנהדרין פו.):

(11) ימין ושמאל. אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין (ספרי קנד), וכל שכן כשאומר לך על ימין שהיו לפניו, ממה לריך לשמוע לו (מפרי קנג), הין לך הלה שופט שבימיך (ר"ה כה.):

ימין, ועל שמחל שמחל:

יִבְעַרְהָ הָיִשְׁבָּיִ אָן אֶל־הַשַּׁבֵּט ימֶת הָאַישׁ הַהוֹא לשָׁנֶת שָׁם אָת־יָתְוָּה אֶלֹהָיף בּוּ לְבְלְהָּי שָׁמָעַ אֶּל־חַבֹּהֵוֹ חַעַּהֶּר

יְיִירָיִן מְיִר: (ס) יּ וֹכֹּלַ עַהְשׁׁ וֹמִּשְׁהַ וֹנִנֹאַ וֹלַאַ וֹכֹּלַ הַשָּׁא וְמִּטְּהוּוֹוֹגַעַבַּוּוֹלַאַ

סְבִיבהָ: מֹלַן מָלֵב כֹּלַע_עַנוּנִם אָּמָהַר וֹנֹמֹּבֹטֹע בַּעׁ נֹאָמָנִטֹ אָמֹנִמַע بْسَبُس \$كِيْرَادِ رَبِيًا كِلَّا تَرْدَهُنُكُ 84_L\$L4 בייהנדא

אַשֶּׁר לא־אָחָיף הָוּא: עוּכְּא לִעִּט הֹלְּגוֹּ אַנְהָ וֹבְיוֹי לָוַ וַהָּוּ לְּחַּוֹּאִׁי הַלְּוַ וּּכִּר אַבְוּיף הְשָׁעִים עַלְיִף מֶלֶה לַא אָבָוּ הְעַנִּי עָלָה עַלְבָּא בִיח sı וְבְּחַר יְהֹוֹה אֶלְהַוֹּר בְּיוֹ מִמֶּהֵר בְּיִהְרָעִי אֶלְהַרְּ בַּיה מִגּּוֹ شِيْت مِنْ مِن مِنْ لِهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللّ

לא מספון לשוב בַּבֵּבֶרְ הַנָּה לַא מִיסְפוּן לִמְחָב בָּאּוֹרְחָא הַרְבָּוֹת סָּוּס וַיְהֹוָה אָמַר לְבֶּם לְאַסְּנְּאָה סּוּסְנָן וֹיִי אַמַר לְכוֹן יִמְּׁנֶר אֵטַ עַמְּׁלְם מִאְּנְוֹמְעַ לְמִׁמֹּן זְטִּנֶר זְטַ מַּמָּא לְמִאְנַוֹם בְּנֵיל בל לא־יַרְבָּה פּיִסִים וְלְאַ לְחוֹד לָא יַסְנֵּי לִיה סּיִסְנָן וְלָאַ

לְבַּבְי וְכֵּסֵׁב וֹזִבְיִב לְאִ וֹבַבְּעַבְלְוּ לְבִּיִי וַכַּסִּפָּא וֹבִיבָּא לָאִ וֹסִנִּי الْمُم يَلْقُك عِنْ تُشِيَّا لَمْمَ أَصُابَ الْمُم يَصُدُ عَيْكَ تُشِيَّا لَمْمَ لَمُمَّا

> מֹנֹמִבְאָבְ: הַרוּא וּהְפַּלֵי עַבֶּיד דְּבִישׁ אַ מֹן בּוֹּנֹא וֹנִשְׁלַמִּילִ עִּיבְּבֹא خِمَفَمُم صَفَا كَلُه لَا يُخَرَفُكُ בלא לַפֿבֿלָא מון פֿעֿדָא בַּפֿאָרם ונולבא בוהבוע לבשע בדיל

> יַרְשְׁמוּן עוד:

מּמִמּוֹא צַבְסַטְרָנִי: ושותר אמנו הבו מלפא פבר לביב לַבּ וְמִירְסַבּ וְמִמֵּיב בַּבּ אַביי היעול לַאַרְעָא דִּייִ אָבָלְהָרָ

נוכראו דְלָא אֲחוּדְ הוּא:

exterminate the evil from Israel. man shall die; and thou shalt God, or unto the judge, even that minister there before the LORD thy unto the priest that standeth to presumptuously, in not hearkening And the man that doeth

bresumptuously. fear, and do no more And all the people shall hear, and

nations that are round about me; set a king over me, like all the dwell therein; and shalt say: 'I will thee, and shalt possess it, and shalt which the Lord thy God giveth When thou art come unto the land

prother. foreigner over thee, who is not thy thee; thou mayest not put a brethren shalt thou set king over shall choose; one from among thy over thee, whom the Lord thy God thou shalt in any wise set him king

that way. shall henceforth return no more as the LORD hath said unto you: 'Ye should multiply horses; forasmuch return to Egypt, to the end that he himself, nor cause the people to Only he shall not multiply horses to

multiply to himself silver and gold. away; neither shall he greatly himself, that his heart turn not Neither shall he multiply wives to

Δı

SΙ

71

(13) וכל העם ישמעו. מכאן, שמממינין לו עד הרגל, וממימין אומו זרגל (קנהדרין פע.):

זַפַּהְלֶב זַפַּלָטְ מִבְפַּבְּב מִמִלְבַיִם בְּבָּבְ מִמְנַע בַּפָּט וֹמוּם בַּמַמִבָּים וּמִטָּב (מככים-מי, כמ מנפברין כמ:): (16) א ירבה לו סוסים. אלא כדי מרכנמו, שלא ישיב את העם מלרימה, שהקוקים צאים משם, כמו שנאמר צשלמה,

(שמואל־ב יב, ח): ובסף וזהב לא ירבה לו מאד. אלא כדי לימן לאכסניא (ס"א לאפסניא) (סנסדרין שס:): (קו) ולא ירבה לו נשים. אלא שמונס עשרס, שמלינו שסיו לו לדוד שש נשיס, ונאמר לו, וָאָס מָעֶע וַאָּמַבֶּס לָּךְ בֶּהַנֶּס וְבָהַנֶּס

تذابات: עוּאָע מַּלְ־סְפֶּר מִלְפָּנֵי, עַכּעַנִים פּּרִשְׁעַן אַנְרָיָם עַּרָאָ עַּלִ ⁸¹ וְלָתַּב לֹוֹ אָח־מִשְׁנֶה תַחּוֹרֶה מַלְכוּתִיה וְיִכְחּוֹב לֵיה יָתְ

ההקים האלה לעשהם: בְּלְיִהְבְּהֵי הַמּוְרֶה הַוּּאָת וֹאָת־ אָת־יְהְוָה אֶלֹהְיוּ לִשְׁמֶּר אָת־ פּוּ יְמֵּר חַנְּיֵר לְמַעַּן יִלְמָּד לְיִרְאָּדִוֹ וֹבוֹניבׁנו מֹמָוּ וֹצִירָא בֹּוְ כֹּלְ_

(0) הַּגְ_הַמְּבְׁלְבַיּנִי, עַיִּא יִבְּדָּוֹו בַּצְיבִר וּשְׁמַאָּוּכְ לַמַּמֹּן וֹאַבְוּבׁ וֹמַנִם L10_4[†][

بېڅځا: نَّمُلُهُمْ هُمَّ، نُلِيَّكِ لَيْلَكِمْ بَمِ يَمُنُهُمْ كَيْلَحُونَى يَنْ אַניִּמּ, מֻּבְּׁמָּס כְּוֹנִי עַבְּלֵל וְנַעַּלְע מִם מִּבְּמָא בְּבִוּנִ עוּכְע וֹאַטַסְּנָא ַלְאַ ְַנִׁיֹבֶי לַכְּעַׁלָּיִם עַלְנִיּם כַּלְ בָא יִתִּי לַכְּעַנָּיִּא לִינִאָּי כַּלְ

فخُلَم مَا كَلُم خَلَيْمٌ خِرْمٌ: ַוְהָנֶה כְשִׁבְּאִוּ עַלְ כִּפָּא מַמָלְכְתְּוֹ וִיהֵי כִמְחָבֵיה עַלְ כּוּרְסֵי

בובא ונה קנמיא האליו לְמִמָּר יִנִי כַּלְ פַּנִינְמִי אַוָּבוֹנִיאַ למדתל קדם יו אלהיה حُمْ بالله لأدبك، كُلُمْ لَدُرْمُاء וטבי גמור ויבי קבי ביה

\<u>@</u>L\\\ מַלְכוּמִיה הוּא וּבְנוֹהִי בָּגוֹ تخظيلته ختفيته نخشتهجه מֹאֲעוּהִי וּבְּדִיל דְּלָא יִסְמֵּי מִוּ מָאֶּטְׁיוּ בְּּדִיל דְּלָא יִינִם לְבָּיה

נאַטַסָנְהָיה יִיכְלוּן:

before the priests the Levites. law in a book, out of that which is that he shall write him a copy of this upon the throne of his kingdom, And it shall be, when he sitteth

of this law and these statutes, to do LORD his God, to keep all the words life; that he may learn to fear the shall read therein all the days of his And it shall be with him, and he

the midst of Israel. his kingdom, he and his children, in end that he may prolong his days in the right hand, or to the left; to the aside from the commandment, to his brethren, and that he turn not that his heart be not lifted up above

made by fire, and His inheritance. shall eat the offerings of the LORD nor inheritance with Israel; they tribe of Levi, shall have no portion The priests the Levites, even all the

ΙΙΙΛΧ

מונחם בבים גנויו, ואחם שנכנסם ויולאם עמו (סנסדרין שם), ואונקלוס מרגם פַּקָשֶׁבֶן, פְּמַר מִשְׁנֶס לָשׁוֹן שָׁנוּן וְדְבּוּרָ: (18) והיה בשבחו. אם עשה כן, כדלי הוא שממקיים מלכומו: אח משנה החורה. שמי שפרי מוכומ, אמת שהיא

(91) דברי התורה. כמשמעו:

סוא קודם לכל אדם (סוריות יא:): ועמס ממלכמך לא מקוס (שס יד), סא למדמ, שבשביל מלוס קלס של נביא, נענש: הוא ובניו. מגיד שאס בנו סגון למלכום, יג, מ), ולה שמר הצעממו לשמור כל היום, ולה הספיק להעלות העולה, עד שצה שמוחל והמר לו נִםְּבֶּלְהָ לֹה שָׁעַרְהָ וגוי (שם יג) בשאול, שאמר לו שמואל שֶבְשַמ יָמִיס פּוֹהֵל שַר בּוֹאִי הֻלֶּיךְ (שמואל-ה י, ה), לְקַעֲלוֹת עֹלוֹת וגוי, וכחיב וַיּוֹהֶל שָבְשַת יָמִיס (שס (OS) ולבלחי סור מן המצוח. אפילו מניס קלס של נביא: למען יאריך ימים. מכלל סן אחס שומע לאי, וכן מנינו

מחרי מום יסושע, מחוך כך סוכיר חמשם לבד ושבעם לבד: משם סנחיל לראובן וגד וחלי שבע מנשם, ויסושע סנחיל ליסודם ואפריס ולחלי שבע מנשם, ושבעם סאחרים נעלו מאליסן נחלת שבעה, נחלת חמשה שבעים ונחלת שבעה שבעים, ומחוך שמשה ויהושע לא חלקו נחלה אלא לחמשה שבעים בלבד, שכן קרם קיט). שוב נמלא בדברי רבי קלונימום, סרי גרסינן בספרי. ונחלה לא יהיה לו, אלו נחלם חמשה. בקרב אחיו. אלו קיני וקנוי וקדמוני, וכן דורש בפרשח מסנום שנהמכו להסרן על כן לה סים ללוי וגו', לסוסיר על קיני וקנוי וקדמוני (ספרי שארך כנען שמעבר הירדן ואילך נקראם ארך המשה עממים, ושל סימון ועוג שני עממים, אמורי וכנעני, ונחלם שאר לרצום ונחלה לא יהיה לו. זו נמלם שלה. בקרב למיו, זו נמלם (גירפת סרמב"ן: שבעס) ממשס, וליני יודע מס סיל, ונרלס לי, סקדשים): וגחלחו. אלו קדשי הגבול, מרומומ ומעשרומ, אבל נמלה גמורה, לא יהיה לו בקרב אמיו. ובספרי דרשו (קסד), (1) כל שבט לוי. בין ממימין בין בעלי מומין: חלק. בביוס: ונחלה. בלרן: אשי ה׳. קדשי סמקדם (מ"ל קדשי

<u> ۱۳۵۲ - ۲</u>۱۲ (۵) אָחָיִי יְחֹנְתֹ הַנּא נַחֲלְתֹּוֹ כַּאֲשֶׁר אָחִוֹהִי שִּהְּנִן דִּיהַב לִיה יִיָ אִנִּין

ئتِخْتُدُتُ ئَتَعْظُدٍ: שָּׁהְי אָם שְּׁהְי וֹנְתַּוֹ לְכִּנְיוֹ עַוֹּלָתֹ אָם אָמָּר וִנְתֵּיוֹ לְכָּתָנִא גַּרְשָּׁא ַ הְעָּׁם מֵאֵה זֹבְהֵי הַזָּבַח אָם־ עַמָּא מִן נָכְסֵי נִכְסְּהָא אָם הּזֹר וְזֶה יִהְנִה מִשְׁפַּׁש הַכֹּהֲנִים מֵצֵת וְדֵין יָהֵי דְּחָזֵי לְכָהַנָּיִא מִן

וְבֹאָהָוֹע עַּוֹ בּאָלָבַ טִמָּוֹ_לְוָ: † באָהָית דְּגָּנְלְּ הִירְשְׁךְּ וָיִלְשְׁרֵּ וְיִאָם וְיִבְּיִי בִישׁ עֲבִּירָךְ הַמְּלְרָךְ וְיִמְשְׁהָרָ דִ

<u>π</u>;ἀια: (α) בְּאָם בְּנִינִי בִּיּאַ יְבְנָינִי בְּלִי בְּאָהָא בַּיִין הוא יְבְנִיהִי בְּלִ ﴿ مُحْرَابُهُ حُمْرُكَ لَا يُعْرَبُ لَا مُحْرَا مُحْمَكًا كُمْمُوا لِمُعْرَفِهِ * בַּי בֹוּ בְּחָר יְהֹנֶת אֶלְהָוּ אֲרֵי בִיה אַהָּרִי יִי אֶלְהָרִּ

הַמְּקִים אֲשֶׁר יִבְּחָר יְהֹוֶה: מִשׁׁ שְּׁבְּׁלְ בְּאִנֹעׁ נַפֹּמְן אֶלְ - בַּאָר שַמָּׁן וֹנִינוּ בָּבָלְ בַמִּנִּע ַכְּיִינִי ְ מִבְּּלְ יִשְּׁבְאָלְ אֲשֶׁרְ הַוֹּאְ בָּוֹרְ מִפְּרְוֹנְהְ מִבְּלְ יִשְׁרָאָלְ בְּהִוּאִ וֹכֵּי יַבֹּאׁ תַבְּּוֹי מֵאַתַּר שִׁעָּרִי מִעָּרִי מִיתִּי לִינְאָר מֵחָדָא

: בוֹנְבוּ هُلُدر لَاخُرْدُ لَا لِمَمْثِدُ لَا فِي الْمُعْدِدِ فِحُدِ هُلِينَدُ خِرْتُهُ. يَجْمَعُهُمَا

אַחְסָנְתֵיה בְּמָא דִּעַבֶּיל לֵיה:

וֹלוּמֹא וֹבֿוּבְׁשֹׁא:

נביש גזת ענף המוץ ליה:

: אַיָּטוּ

נּפֹּמִיה לְאַטְרָא בִּיּטְרָת יִיָּ:

שַּׁמוֹ בַבְּם וֹנִי: ק וְשֶׁבֵּהְ בְּשֵׁׁם וְהֹוָה אֱלֹהָוּו פְּבְּלְ וִישְׁמֵּישׁ בִּשְׁמָא דַּיִיָ אֱלָהִיה

> unto them. their inheritance, as He hath spoken among their brethren; the LORD is And they shall have no inheritance

cheeks, and the maw. priest the shoulder, and the two sheep, that they shall give unto the offer a sacrifice, whether it be ox or from the people, from them that And this shall be the priests' due

give him. of the fleece of thy sheep, shalt thou wine, and of thine oil, and the first The first-fruits of thy corn, of thy

him and his sons for ever. minister in the name of the LORD, him out of all thy tribes, to stand to For the Lord thy God hath chosen

which the LORD shall choose; desire of his soul unto the place sojourneth, and come with all the thy gates out of all Israel, where he And if a Levite come from any of

there before the LORD. brethren the Levites do, who stand of the LORD his God, as all his then he shall minister in the name

- (2) כאשר דבר לו. בְּמַרְנָסׁ לֹחׁ מִנְמַלְ גוי מֵּנִי מֶלְמָךְּ (במרבר יח, כ):
- 1). למייס, מחם מפלה, שנאמר וַיִּעַמֹּד פִּינְמָם וַיְפַבֵּל (מהלים קו, ל). והקבה, מחם הָאָשָׁה אָל קבֵּמָהּ (במדבר כה, ח חולין קלד:): שקורין אשפלדו"ן: והלחיים. עס סלעון. דורשי רשומות סיו אומריס זרוע תחת יד, שנאמר וַיִּקַּת רֹעַת בְּיָדוֹ (במדבר כס, (3) מאח חעם. ולא מאח סכסניס: אם שור אם שה. פרע לחיס: הזרוע. מן ספרק של ארכובס עד כף של יד
- עקיבל לומר, רלשית גו שמיס, לליך לרבע, ממן לו סרי ממש: נמנו בס שיעור א' מששים. וכמס לאן מייבום בראשים סגו, חמש רחלום, שנאמר וְמָמֵשׁ לֹאוְ עֲשׁוּיוֹת (שמואל־אֹ כס, יח), רבי שלין: וראשיה גו צאגך. כשלמס גווו לליך בכל שנס, מן ממנס כלשימ לכסן, ולל פירש בס שיעור, ורבומינו (מולין קלו:) קַמַּיְפֶס מֵמֹמֶר סַּשְׁעַיִּיס (ימוקחל מה, יג). צצימ החיפה מזי מחה, כצחחה נומן חזי מחה לכור הרי ח' מצצים, צהכור צלצים מארבעים, עין רעה אחד מששים, בינונים אחד מחמשים, וסמכו על המקרא שלא לפחוח מאחד מששים, שואמר וְשָׁשִׁימֶם (+) ראשיח דגוך. זו מרומה, ולה פירש בה שיעור, הבל רבומינו נמנו בה שיעור (מרומום פ"ד מ"ג), עין יפה החד
- (פ) לעמוד לשרת. מכאן, שאין שירום אלא מעומד:
- המשמר שלהם: עוד למד על הכהנים הבאים לרגל, שמקריבין במשמר ועובדין בקרבנים הבאום מחמם הרגל, כגון מוספי הרגל, ואע"פ שאין בכל אות נפשו וגר ושרת. למד על סכסן, שבא ומקריב קרבנים נדבתו או מובמו ואפילו במשמר שאינו שלו. דבר אמר, (6) ובי יבא הלוי. יכול בגן לויוד לי סכמוב מדבר, מלמוד לומרושרם, יל לו לויס שלין רלוין לשירום (פפרי קפה): ובא

מְמְבְּרָיוֹ עַל־הְאָבְוֹת: (ס) ۵ تاڅط ځتاڅط ١٨٣٠ څټه ځټه بابځو ځياځو ترځېا ځه

אַטַלונו אָבַבַבַּאַ: ממשושא בינה שבקא דכין

according to the fathers' houses. . beside that which is his due They shall have like portions to eat,

다다ㅁ: עלמר לעשות קתועלת הגונם למשבר أَنْلِنَا هُمِيثَاكُ لِمَا كُلِّكَ فَهِا هُمُنَكَ تُبَرَّ فِكَ فَهِ تَدْرَكِ

בְּאִנּגוֹ: כֿ. אַטַּׁעְ פֿאַ אָבְ טַאָּבוּ \ אַהָּבוּ אַנִּי אַנִּי הַבְּיבָ לְאַבַּהֹא בּ.הַ

the abominations of those nations. thee, thou shalt not learn to do after which the Lord thy God giveth When thou art come into the land

نظرة الله בּאָה מְסָׁם מְסְנִים מִׁמְנִוֹ וּמִנְעוֹה וּבְּרַבֵּיה בְּנִרָּא מְסֵים מִסְמִין לא ומְצָּא בַּוֹּ מַנְּבֶנוֹר בְּנִוֹרוּבָתוֹ לָא וִשְּׁתְּכַו בָּוּ מַנְבָּר בְּרֵיה

מַמְנֵין וּמְנַבוּיִם וְחָרַם:

sorcerer, soothsayer, or an enchanter, or a one that useth divination, a his daughter to pass through the fire, you any one that maketh his son or There shall not be found among

or a charmer, or one that consulteth

װִבְבְהַ אָּג<u>ַ</u>בַבְּמָּטִים: יי נְעַבֶּר עַבְּר נְמָאָרְ אָנִרְ נִיְרָמָּנִי וְרָמֵּגוֹ בְמַּוֹ נְמָאָרָ בַּבֹרֵין

אָב, מֶבְעַל פֿבָם וֹנְ כַּבְ הַבָּנִגַ יבוֹכוּרוּ וְמָבַע מִן מִיתַּיָּא:

out from before thee. the Lord thy God is driving them and because of these abominations an abomination unto the LORD; For whosoever doeth these things is

a ghost or a familiar spirit, or a

necromancer.

هُرثِرَا مَارَاتُ عَالَاتِ مَوْرُاتِ: יּבְגְּלַל הַמּוֹעֶבָּת הָאָּכֶּה יְהֹוָה ַ בְּי[ַ] תְּיֶשֶׁׁבְתִּ יְהֹוֶה כְּל־עַּשֶׁׂה אֵּלֶּה

בְּבְּמֶנֵינְ בְּמָבְינְ בְּמָבְינְ בְּנְ בְּנֵינְ בְּמָבְינִ בְּמָבְינִ בְּנִינְ בְּנִ אַכֿון וּבַּבוֹכ שוִהּוּבָּטֹא בַאָבוּוֹ

מַלִּנִם שַׁבִּי בַּבַּעַלְעָא בַּנִּ

the Lord thy God. Thou shalt be whole-hearted with

٤т

פַּנִים מְּהְנֶה עָם יְהְנָה אֱלֹהֵיף:

כגון ממידיס ומוספי שבם ונדכיס ונדבום, מלמוד לומר לבד ממכריו על סלבום, מוך ממס שמכרו סלבום בימי דוד ושמולל, (8) חלק כחלק יאכלו. מלמד, שמולקין בעורות ובבשר שעירי מעאות, יכול אף בדברים הבאים שלא מחמת הרגל,

(פ) לא חלמד לעשות. אבל אמה למד להבין ולהורות (פנהדרין פח.), כלומר להבין מעשיהם כמה הם מקולקלין, ולהורות שנקבעו סמשמרות, ומכרו זס לוס עול אמס שַבּמָּף ואני אעול שבמי:

(10) מעביר בנו ובחו באש. היא ענודת המולך, עושה מדורות אם מכאן ומכאן, ומענירו בין שמיהם (פנהדרין קד:): לבניך לא מעשה כך וכך שוה הוא מוק העובדי כוכבים:

(סנסדרין סס:): מגחש. פסו נפלס מפיו, לבי ספסיקו בדרך, מקלו נפל מידו (סנסדרין שס): יב): – מעובן. רבי עקיבא אומר, אלו נותני שוניה, שאומרים עונה פלונית יפה להתחיל, וחכמים אומרים אלו אוחזי העינים קסם קסמים. אייסי קוסס, האומו את מקלו ואומר אם אלך אם לא אלך, וכן סוא אומר עַמִּי בְּעֵלוּ יִשְׁמָל וּמַקְלוּ יַבְּיִד לוֹ (הושע ד,

מכשפומ: ודרש אל המחים. כגון סמעלס בוכרומו, וסנשלל בגלגולמ: פימוס, ומדבר מָשֶׁקִיוֹ ומעלה הֿם המת בבית השחי שלו: 🌱 וידעוני. מכנים עלם היה ששמה ידוע למוך פיו, ומדבר העלם ע"י (11) וחבר חבר. שמלרף נחשים או עקרנים או שאר חיוח למקום אחד (ספרי קענ): ושואל אוב. זה מכשפוח ששמו

(בו) כל עושה אלה. עושה כל חלה לה ואמר, חלה כל עושה הלה, הפילו החת מהן (ספרי קעג):

קבל בממימום, ואו מסים עמו ולחלקו: (13) חמים חהיה עם ה׳ אלהיך. המהלך עמו נהמימות ותלפה לו, ולה תתקור התר העתידות, הלה כל מה שינוה עליך

خِكَ بَالِي ݣُاحِيْنَا خُكُ خِلْكُ اللَّهُ عَلَيْهُ خِلْكُ اللَّهُ خُلِّكُ اللَّهُ خُلِّكُ اللَّهُ ا طِفْرُدَا نَهُمُرُمُ لَمُ فِل خُمُ جُا ثُرًا مُؤْمُرًا لَهُمْ كُمْ دَا نُدَدَ كُلِهِ نَا וְנֵבְתְּ אִנְלְיִם אָבְבְּמֹׁמְּנֹֹנִים נֹאֶבְ - נֹטַבְּנָן מִן מֹמֹּנִנֹא וּמִן כֹסֹׁמֹּנִא جِرَا لَهُرُكُ لِيُعَرِّلَ كِيُّلِكُ كُونَا كِيَّارً وَمُونِهِ لِهُمْ لِهُمْ رَبَاتِهِ فِي رَبِينَ

بِهِرْتُ جِلَةٍ بِمَيْنَ هِكُنِينَةٍ هِكُنِّهِ بَهِرَاتٍ جِلَةٍ بَرْ هِجْنَةٍ فَقِيْهِ לֹלָגא מֹפֿוֹבְלֹנִ מֹאַמְוֹנִי כַּמְיִנִי זִּבֹגֹא מִבָּׁנִנִּנִ מִאַּטַוֹנִי צִּבֹּוֹטִי

וְלָאָ אָלְוּוִם: הַנְּרְלָה הַנְאָה לְאַ־אֶרְאָה עִיר אִישִׁיִאְ רַבְּּהָא הָדָא לְאַ אָהְוַיִּ פוּלְ יִׁנוֹנִי אֶלְנִי וֹאָטַ בֹּאָה נִי פֿלְ מִימָּבֹא בּוֹנִ אֶלְנִי וֹנִים לאַעָּר לַאַ אַבַּוּ לִשְּׁלָעַ אָּרַ־ לְמִימַר לָאַ אַנָּבוּך לְמִשְׁנַעַ אֶלְטָנְ בְּחַנְּר בְּנִים תַפַּמָל אֶלְטַרְ בְּחִירֵב בְּיוֹמָא דַקְּהַלָּא בְּבֶלְ אַּמֶּרְ מַּאָבְׁטַ מִמְּם יְרַוְּנִי בְּבִלְ צַּמְּאֵנִלְטַא מוּ בְּבָׁה יִי

- נִיֹאִמֶּר יְהְנְה אֵלְיִ הֵישִּיבוּ אֲשֶׁרֹ

אַלִיהָם אַנו כָּלְ־אֲשֶׁר אַצַּוֶנוּ: خَمْرِك لَرْنَقَ، لَحُدَر خَفِر لَكِقُر לבָגא אַלַנם לַבָּים מַפַּבר אַבונבם

אַנכֿו אָבְרַשׁ מִעִּמְהָי: هُذِ لَاللَّهُ لَا يُقَالِ لَا خَمُقًا لِأَوْلِ لَا يُعَالِمُ اللَّهُ اللّ ְּוֹבְיֹנִי הַאָּיִשׁ אֲשֶׁר לְאִ־וֹשְׁמַעֹּ וִיהֵי מּוּבְרָא דְּלָא וַקְבֵּיל

ײַּבּׂבׂיא װַרְוּא: בְּמֵם אֶבְנַוּם אָּבוֹנִם וּמִנ הּוֹינִיוֹ לְבַבְּּר וֹאֵהָהֹר יִבְּבְּר פּפּירָהִיה לְמִלְּלָא וֹבִימִבָּיִ י בַּלְּר בַּמְּטָׁג אָנו אָמָה לְאַ פֹּטִינָטָא בּמָטָג אַב עַנּבְיא אָמֶב זוּיד לְדַבָּר בָּרַם נִבָּנָא דְּיַרְשָׁע לְמַלְלָא

ناكخدنا:

מוד וְלָא אַמוּת:

וֹאַמֹּר וֹגֹ לְנְ אַשְׁלֵינִנִי שְׁמַלְּנִלְנִי:

בְּפוּמִיה וִימַלֵּיל עִמְּהוֹן יָת כָּל בְּנְתָּהְ נְאָמֵין פְּתְּגָמִי נְבִוּאָתִי לביא אַמִים לְהוֹן מִגּוּ אֲהַיהוֹן

במום מהוט הממוא ווטלמוכ

not suffered thee so to do. as for thee, the Lord thy God hath soothsayers, and unto diviners; but dispossess, hearken unto For these nations, that thou art to

me; unto him ye shall hearken; of thee, of thy brethren, like unto raise up unto thee, from the midst A prophet will the Lord thy God

that I die not.' let me see this great fire any more, voice of the LORD my God, neither saying: 'Let me not hear again the Horeb in the day of the assembly, desire of the LORD thy God in according to all that thou didst

sboken. have well said that which they have And the LORD said unto me: 'They

them all that I shall command him. mouth, and he shall speak unto thee; and I will put My words in his among their brethren, like unto mori raise them up a prophet from

81

S١

My name, I will require it of him. My words which he shall speak in whosoever will not hearken unto And it shall come to pass, that

prophet shall die. name of other gods, that same to speak, or that shall speak in the which I have not commanded him word presumptuously in My name, But the prophet, that shall speak a

(+1) לא כן נחן לך ה׳ אלהיך. לשמוע אל מעוננים ואל קוסמים, שהרי השרה שבינה על הנגיאים ואורים ומומים:

(15) מקרבך מאחיך במוני. כמו שלני מקרבן מלחיך, יקוס לך חחחי, וכן מנביל לנביל:

עלמו, מיחחן בידי שמים, שנחמר חנכי חדרוש מעמו (סנהדרין פע. ספרי קעג): שלא נאמר לו ונאמר לחבירו, והממנבא בשם עבודת אלילים.אבל הכובש את נבואתו, והעובר על דברי נביא, והעובר על דברי בוון אם ההלכה, לאפור את האפור ולהמיר את המומר: - ומוז. במוק, שלשה מימתן בידי אדם, המתובא מה שלא שמע, ומה (02) אשר לא צויחיו לדבר. אנל לוימי למנירו (מנסדרין פע.): ואשר ידבר בשם אלהים אחרים. אפילו

: بالله: אָתַרַהַבְּרְ אֲעֶּר י ְנְבֵׁנְ עַאֲמֵּׁנְ בַּלְבַּבְּבַנְ אֵנְבַנְ דָּנַתְ וֹאָנִינִ שִׁנִמְּנִ בַּלְבַּּנִ אֵנְבַיוֹלְנִנָּתְ

حא ـ ـ ـ בَבُدُ إِن قَلَاثُمُ لا خُمْ مَذُجُ رَبِ أَنْ:

LORD hath not spoken?' shall we know the word which the And if thou say in thy heart: 'How

ರಥ್ಷ: (೦) בּוֹבוּן בַּבּּבוֹן בַנּבִיא לָאָ טֹלוּנַ הַבְּלֶר אֲשֶׁר לֹאֹ־דְבְּרָוֹ יְהְוְּהָת פְּתְּנְעָא בְּלֶא מַלְּלֵיה יִיָּ בִּרְשָׁע בּ נְלְאֵיִנְהָיֶהְ הַיִּבְּלְאִ יְבָאִ הַנְאִ יְהֵי פִּהְנְמָאִ נְלָאִ יְהְפַּהַים הוּא אַמֶּב גֹבַבְּב עַנֹּלָגא בֹאָם גַעַנָּע בּנִמּלָגל נִבֹנֹא בֹמִמֹא בּגֹּוֹ נֹלָא

מּלְבְיה נְבְיָא לָא תַּדְתַּלְיּוֹ

afraid of him. presumptuously, thou shalt not be spoken; the prophet hath spoken it the thing which the LORD hath not follow not, nor come to pass, that is name of the LORD, if the thing When a prophet speaketh in the

בְּבְּרֵים יִבְבְּהַיִּם: تبائط يؤسِّد إميِّك هِكَيْرَاء نَرَا فِمِفِيهُ وَرَبُ هِرْمِاء بِمَادَ حَ בְּיִינְהְיִה יְהְנְתְ אֵלְהָוֹּ אָתְ אָבִי יָשִׁיצֵי יִיְ אֶלְהָוּ יָת

למבוניהון וקקמיהון: יה צרשהון ומירמנון וממיב

in their cities, and in their houses; thou dost succeed them, and dwell LORD thy God giveth thee, and off the nations, whose land the When the LORD thy God shall cut

XIX

46 46466 عَلِّ عِنْ عَنْ ثِيرًا يُحَرِّثُهُ لَيَّا عَلَيْهِ قِيرًا خُرْبَةً يَتِيرًا خُرَاةً يَتِيرًا خُرَاةً הְּלְנָהְ הֹנִים שَבֹיבוּלְ לֻוֹב בֹּנַנְנֵב שַׁלְטַ עַבוּנוּן שַפַּבוּהָה לְבַּ בֹּנִנְ

possess it. the Lord thy God giveth thee to thee in the midst of thy land, which thou shalt separate three cities for

ِ بِجِبَرِ هِلَـٰجَٰلِهِ هِٰشِر يَثِيَّرَكِكَ بِمِيْلِ فخرا خلا يتيثك نهجهن هد

אָּלִבַיּ וּיהִי לְמִעְּרַק לִחַמָּן כַּלְ נת החום צרער דיהסננר שׁנִבלון לְבַּ אִנְבוֹא נִנִינַכִּנִים

every manslayer may flee thither. thee to inherit, into three parts, that which the Lord thy God causeth and divide the borders of thy land, Thou shalt prepare thee the way,

וֹנִינַ בַּלַרַ בַּרַבַּיַ אָמֶבְ נְנָיַס וְבֵּין פַּטְּנָם לַמִּוְלַאְ בְּיִמְבִיִּל 니뻤니: هُمِينَكَ لَمَيْتِ كُثِيرِهِ هُمُتِ خُمِ_ ا

מעלק שלשם:

שְּׁנֵי לֵיה מַאֶּהְטְלִי וּמִדְּקִמּוֹהִי: בּבַלְידַעַ וְהַיּא לֹאִ־שַּׁנֵא לִוֹ חַבְּבִיה בְּלָא מַדְּעִיה וְהַיּא לָא ַ אָּמֶּׁע וֹעַיְ אַאֶּע וַבֶּע אָע־בַעַּעוּ לְסַמָּן וִיהָקַיִּם דִּיקִמוּל יָת

time past; unawares, and hated him not in whoso killeth his neighbour that shall flee thither and live: And this is the case of the manslayer,

מס גלות לדקיסו: (ירמיס כז, מז), וירמיסו עומד ולווח של קעַשְּקִיס וְעַל הַנַּמָר הַפַּלִיס (שס יע) שלה גלו עס יכניס, דָּבֶלָה יוּבְחֹוּ (שס כד) (IS) וכי האמר בלבבך. עמידין המס לומר, כשיבה מנניס צן עזור וממנבה, הַנֶּס כְּנִי בֵּימ ס' מוּשָׁבָּיַס מָבָּבֶלֶם עַמָּס מְהַבֶּס

הגור בובנו. לא ממנע עלמך מללמד עליו חובה (ספרי שם), ולא מירא ליענש עליו: שסקריב בבמס בשעת איסור סבמות כדי לגדור את ישראל, סכל לפי לורך שעס וסייג ספרלס. לכך נאמר אליו תשמעון: רא בא לסדימך מאחם מכל סמנום לא חשמע לו (לעיל פרשס יג), אא"ר מומחס סוא לך שסוא נדיק גמור, כגון אליסו בסר סכרמל, ה׳. וסכוג פומו. ופס מפמר, זו בממנבפ על סעמידות, סכי שבפ ופמר עשו כך וכך ומפי סקב"ס פני פומר, כבר נצמוו, שפס (22) אשר ידבר הגביא. וילמר דבר וס עמיד לבל עליכס (ספרי קעמ), ומרלו צלל יבל. הוא הדבר אשר לא דברו

סגבול סשני של מרך ישרמל: סגבול, עד סעיר סראשונים של עיר מקלט, כשיעור מסלך שיש ממנס עד סשניים, וכן משניים לשלישים, וכן מן סשלישים עד (3) חבין לך הדרך. מקלט, מקלט, מיס כמוז על פרשמ דרכיס (מכומ י:): ושלשה אה גבול ארצך. שיסא מממלמ

ְיָנְיָּסְ אֶׁלְ_אַּחָתְ הֶעְּּרִיםְ_הָאֶלֶּה הַלְּאַ וּמְצָא אָת־רַצָּהוּ וָמָת הוּא לְבְּרָת הַמָּץ וְנְשָׁל הַבַּרָזֶל מִוֹ_ לַחְטָּב עֵצִים וְנְדְּטְׁה יָדְוֹ בַנּרְזֵן נְאָמֶּבְ יָבְאַ אָּעַ־בַעָּהְרָ בַנַּעַר יּדְנִיעִיל עִם חַבְּבֵיה בְּחִיּדִישְׁאַ

היא לו מהמול שלשום: וֹכְוָ אָגוֹ מֹמִפַּמַ מָוֹנִע כַּי בֹאָ מֵנֹאַ ליין בַבֶּרוּ נְבָּבֶרוּ נְבָּבֶרוּ נְבָּעִי ס בורצים בי־נחם לבבו והשינו פּוֹיִרִדּף גֹאָל תַדְּם צַּתְּרֵי

ל מּכְבֵּלוֹ אִּנְכֹּוּ עֵׁבְּוֹנֵבְ בַאֲעָׁרְ מִּלְחֵה מִכְ בּוֹ אִּנֹא טִפּפּוּג לָבַ לְמִימִר

בּבּר לְמָת לַאָּבִמֶּוּ: لَّتُمَا كِلِهِ هُلَا خُمِ لِنَهُدُمُ يُهُدُ كُلُهُ مِنْ خَمِ هَلَمْهِ يَمَدِّرِم י יבלף כּאַמֶּר וֹמִבָּע לאָבוֹיִיף וָאִם־יַרְהַיִּב יְהוָה אֱלֹהֶיף אָת־

مَٰذِبِ مَر لَهُٰذِهِ لَيُهُذِهِ لَيُحَٰذِنَا: בּוֹמִים וְיִסְפַּׁמִּ לְבַּ מִיִּדְ מָּלְמֵּ 84214 4460 + 4460 + 44 מְצַּוְּדְּ חַיּוֹם לְאַהַבָּה אָת־יָהוָה ַ הַוּאָר לַעֲשׁהָה צֵּשֶׁר צָנֶבֵי sic. אָנוַ_כַֿלְ_נַמִּגֹּוְנִי

דַּמְים: (פּ)

בּאַבֶּגן וֹנִטַבּוּם: עוא ומרוק לחדא מן קרויא וומטבוב פבובא מו אמא خظظا لأخيا أنائفتي أتيك

הוא ליה מאָקמָלי ומִדְקמּוֹהִי: חובת דין דקטול אַבי לַא שָׁנֵי lidaktır tan laır aır iilėdiu Ši, idi ailūa בְּתַר קְטוֹלְא צָבֵי וִיחַם לְבֵּיה בַלמֹא ירָהוּף נְאָיל דְּטָא

فَكُنَّ كَلَّانًا نَقَدَّتِهِ كُكَّ:

ंश्रव रहेका से श्रेट्रेयेट रेप केपालेट

בּמֹא בֹבוּנם לַאַּבֹּטַטַבּ ווּשִׁוּן

מוְג שַׁלְנוּ לבוֹוּן מַּכְ שַׁלָנוּ שבתוני בל יושיא ותוסיף לף كخفك نخففك فعينانا لانظفا לְבַּ יִמְּאַ בֵּוֹ לְמִנְיִם זֹט וֹגֹ עבא למגיבוה דאָנָא מפּפּיר אָבׁוּ טַמָּב וֹטַ כַּלְ טַפַּׁלֵּוּבְטַא

אַהְסְנָא וִיהֵי עֲלְךְּ חוֹבָת דִּין هَلَمُكَ يَانًا كُذُنُكُ يَارَحُ كُكُ לַלָּג בַּבַּעוֹב וֹלַא וְחִטַּפּוּב בַּם זַכַּאִג בַּינִי 844:

> cities and live; he die; he shall flee unto one of these lighteth upon his neighbour, that head slippeth from the helve, and the axe to cut down the tree, and the and his hand fetcheth a stroke with with his neighbour to hew wood, as when a man goeth into the forest

not in time past. death, inasmuch as he hated him To gaivreseb fon eaw ed eserving of is long, and smite him mortally; and overtake him, because the way manslayer, while his heart is hot, lest the avenger of blood pursue the

thee.' Thou shalt separate three cities for Wherefore I command thee, saying:

fachers which He promised to give unto thy thy fathers, and give thee all the land thy border, as He hath sworn unto And if the LORD thy God enlarge

these three; three cities more for thee, beside His ways—then shalt thou add LORD thy God, and to walk ever in command thee this day, to love the commandment to do it, which I if thou shalt keep all this

LORD thy God giveth thee for an the midst of thy land, which the that innocent blood be not shed in

inheritance, and so blood be upon

מַפְּפוֹ, ויש מסס אומריס שישל סברול לחמיכה מן העך המחבקע, והיא נחום והרגה (מכום ז:): שְׁמְמִי סְּבְּמֶר (שׁמִיאַל־בּי,וי) מרגס יונמן שְׁבֵי מַרְגוֹסִי פּוֹרְיָמֹ: ונשל הברזל מן העץ. יש מרבימינו אומריס ישמע סברזל (פ) וגדחה ידו. כשבה לספיל הגרון על סען, ומרגומו וְמַמְמְבֵיג ידיה, לשון ונשמעה ידו לספיל מכח הגרון על סען, פי

(6) פן ירדף גאל הדם. לכך אני אומר לסכין לך סדרך וערי מקלע רביס:

(8) ואם ירחיב. כמשל נשבע למת לך מלן קני וקנוי וקדמוני:

(9) ויספה לך עוד שלש. הרי משע, ג'שנענר הירדן, וג'שנחרן כנען, וג'לעמיד לבה:

立器公: וֹפֹׁמֵ וֹמֵע וֹנֵס אֶבְ-אַטִע שַׁמְּבִּים וֹנִפַּמֶּכְנִּיִם ~~וֹפַ~~מֵּ וִימִים וֹנִמָּבִיִּם יי וְאֶבֶר לוֹ וְקָם עְּלֶיוּ וְהִבֶּהוּ וְיִבְּתוּ וְיִבְּמוּן לֵיה וִיקוּם עַלוֹהי וְבֶּירִיהָהֶת אִישׁ שַנֵא לְרַמָּהוּ וַאָּבִי יָהַי וְּבָר שְׁנֵי לְחַבְּרִיה

לְנוֹלֵא מוֹן עַנוֹנִא נוֹאַכָּוו:

these cities; that he die; and he flee into one of against him, and smite him mortally and lie in wait for him, and rise up But if any man hate his neighbour,

نتالت: مِّ فِيْكُ إِذِبَهِ لِا خِرْبُ لِأَيْمُ لِللَّهُ النَّابُ مِنْهُا إِنْهُوْدِوا بَتِينِ جُرَبِ יו וֹאֶלְעוּ וֹלִדְּוֹ אִּירְוִ וֹלְלִעוֹוֹ אָעִוּ וֹוֹאָלְעוּוּ סֹבֵּוּ עַּנִינִּוֹיִבְּבְּנוֹוֹ

נְאֵיל דִּמָא וִימוּת:

blood, that he may die. him into the hand of the avenger of and fetch him thence, and deliver then the elders of his city shall send

<u>ځك: (۵)</u> בַם_הַנָּבוּ, ۵۰۵۲۲

נוישב לְב: ְוְמָוֹב אָמְבֵי דַם זַכָּאִ מִיִּשְׂרָאֵל

of old time have set, in thine neighbour's landmark, which they Thou shalt not remove thy well with thee.

innocent from Israel, that it may go

thou shalt put away the blood of the

Thine eye shall not pity him, but

\$\frac{1}{2} \frac{1}{2} \cdot \frac{1} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \f جَعْدًا عُسُر بِحَيْدَ عُرَبُهِ نَوَا عم، لهجرين جدير المرابع المراب كِي تَوْرِرُ ثِرْتِرِ تِلْمَالِ يُحَمِّدٍ ثِرُكِرٍ كُم تُمَدِّر فَاللَّمُ لِلسَّرِّةِ لَا لِمَارِّلًا

;ביב לְבַּ לְמֵּירִתַה: Luidal tālām īlī ŠļūL

a man for any iniquity, or for any One witness shall not rise up against thy God giveth thee to possess it. inherit, in the land that the LORD inheritance which thou shalt

אָנְ עַּלְ־פָּי שְׁלְשֶׁהַ־עֵּהִים יָקָנִם אִנְ עַל מֵימָר הָלְהָא סְהַדִּין אַשֶּׁר יָהְשָׁאַ עַּלְ־פְּיוּ שְׁנֵרְ עַדִּים דְּיִהְשִׁי עַלְ מֵיעָר הְּרֵיוֹ סְהָדִיוֹ יי מִּוּן וּלְכַּלְ עַוֹּמָאִנִי בַּבְּלַ עַוֹמָאִ הַּוֹּנִוּוֹ וּלָבָלְ עַוָּבִוּוֹ בַּבָלְ עַמָּאִ לא יַקוּם מָדי אָהְד בְּאִישׁ לְבָל _ לַא יִקוּם מָהִיד חַד בִּנְבַר לְבָל

נְעַבַּנִים פַּעָּנְמָא:

matter be establishment mouth of three witnesses, shall a mouth of two witnesses, or at the sin, in any sin that he sinneth; at the

בָּוֹ סָרֶה: ⁹¹ בּ'. בְּלֵנִם מָּבְ שַׁמְּׁסְ בְּאָנִהְ בְּמְּנִנִי אָנֵר, נְלַנִם סְׁנֵיִר הָלַר בּנְבָר

witness against him; against any man to bear perverted If an unrighteous witness rise up

91

٤і

ΙI

שסיס לו לכמוב וכי יקוס איש וארב לרעסו וסכסו נפש: מגוס ממורס, לפי שעבר על לה מֶשְׁנָחׁ (ויקרהֿ ימ, ו), מופו לבהֿ לידי שפיכות דמים, לכך נהֿמר וכי יסיס היש שונה לרעסו וגוי, (II) וכי יהיה איש שנא לרעהו. ע"י שנאמו סוא בא לידי וארצ לו, מכאן אמרו, עבר אדס על מנוס קלס סופו לעבור על

לַאַּסְהָרָא בֵיה סְמְיָא:

(1) לא חחום עינך עליו. עלם מלמר, סרלעון כבר נסרג, למס לנו סורגיס לם זס ונמללו עני יערללים סרוגים (ספרי

לארץ, מלמוד לומר בנמלמך אשר מנמל וגוי, בארץ ישראל עובר בשני לאיץ, במוץ לארץ אינו עובר אלא משוס לא מגוול: . אם שלו, והלא כבר נאמר לא מגוול, מה מלמוד לומר לא מסיג, למד על העוקר מחוס מבירו שעובר בשני לאיץ, יכול אף בחוך (+1) לא חסיג גבול. לשון נְמֹגוּ מְמוֹר (ישעיס מב, יו), שמחיר סימן חלוקח סקרקע לחמור, לחוך שדס חבירו, למען סרחיב (G1):

לב"ד, ולא שיעמוד מורגמן בין העדים ובין הדיינים (שם): א"ל אין לך בידי כלוס, ועד אמד מעידו שיש לו, חייב להשבע לו: - על ⊆י שני עדים. ולא שיכמבו עדומס באגרת וישלמו מבירו נענש על עדומו, לא עונש גוף ולא עונש ממון, אבל קס הוא לשבועה (ספרי קפח), אמר לחבירו מן לי מנה שהלוימיך, (15) עד אחד. זה בנה אב, כל עד שבתורה שנים, אלה אם כן פרע לך בו החד (מועה ב:): לכל עון ולכל חשאח. להיות

במקום פלוני (מכום ה. ספרי קפט): (1) לענוח בו סרח. דבר שלינו, שהופר העד הזה מכל העדום הולם, כילד, שלמכו להם והלא עמנו היימם בלומו היום

다끄ㅁ: וֹעַמֶּפַׁמָּים אָמֶּר יִהְיִּי בּיָמָים تزريد ذوزر إمزن ذوزر مخزيدم لْمُمُكِّد بِمُرِّد لِهُرُمُنَ كُمُّد حُثِير الْمُمُلِّد الْمُكَانِ مُرَّد لِكُمُ

☆☆☆..: ĽÄL וּבְרְשִׁי הַשִּפְּטָים הַיַּטָב וְהַנָּה

לְאָטְׁתְ וּבְּתַּבְׁעָּ טִבְּתְ מִפַּבְבָּבִּי וֹמְמִּיהָם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָהָם לַעַּשְׁיה

ىئى خىلىكى مىتى יִּלְפוּ לְמְּמְּנִע מְּנִע כַּנִּבְרַ עַבְּתְ נְלָא הַיִּלְפוּוֹ לְמִמְּבַע מִנִע لْلَائِمُهُدُرُتِ نَمُكُمْ لَنَكُهِ لَكِهِ يَلْنَمُكَهَدِلا نَمُكُمِنا لَنَكُتُهِ لَلْهِ لَكِيهِ لِ

לַבְינֶל: (ס) مَنَا خَمِنَا مِمَّا خَمِّا ثُلَ خَنَّكَ ثَدُمُ زري קקוס עיגוף גפש בָנָפָש וֹלֵא הְחוּס עִינָוּ נִפְשָׁא חַלֶּף

ڲ۬ڂڽڗڐ؆ۿ۪ڐۦڽڟؚ؆ڄڐۦڟڲڿ؇ מְמְּוֹי לְאַ תִּירֶא מֵהָם בְּי־יְּהֹנְה xx וֹבֹאָגעֹ סֿוּס וֹבֶבֶר הַם בַּד

> נְבַנְנָבֶא בַּיהוֹן בְּיוֹמַנָּא הַאָּנוּן: דינא קרם יי קרם כהניא ניקומון הבין גובביא דילהון

> אַסְהֵיד בַאַחוּהִי: ווטלמון בוווא גאוט ובא

> בלות מבולב: לממבר לאַחוּהי וּהפַבָּי עָבָיר וֹטַהְבָּבוּן כִיה כְּמָא דְּחַמֶּיב

> בּפֹטִוֹמָא בּוּמֹא טִבוּן בּוֹנִב:

لَاكُلُهُ لَالْأُكُمُ: שׁלָּנְ אָלָא וֹבָא שׁלָנִּ וֹבָא בּיִּלָא נַבְּשָׁא הגוֹא שַׁלָב הגוֹא הָנֹא

מאַבְעָא דָּמִצְרָים: שבו ליבון אור ל אלים ינ'ניכיו עם סגי מגף לא בּהֹבִי בּבֹבֹב וֹטִטִוּ, סִנּסֹנוֹ בְּי־חַצֵּא לַמִּלְחַמְּה עַל־אִיבֶּף צָּרֵי חִפּוֹק לְאָנָחָא קְּרֶבָא עַל

> judges that shall be in those days. the LORD, before the priests and the the controversy is, shall stand before then both the men, between whom

testified falsely against his brother; witness be a false witness, and hath diligently; and, behold, if the 81 And the judges shall inquire

the midst of thee. shalt thou put away the evil from purposed to do unto his brother; so then shall ye do unto him, as he had

the midst of thee. commit no more any such evil in and fear, and shall henceforth And those that remain shall hear,

hand for hand, foot for foot. life, eye for eye, tooth for tooth, And thine eye shall not pity: life for

up out of the land of Egypt. God is with thee, who brought thee afraid of them; for the LORD thy more than thou, thou shalt not be horses, and chariots, and a people against thine enemies, and seest When thou goest forth to battle

XX

17

07

ל.): אשר לחם חריב. אלו בעלי סדין: לפני ה׳. יסיס דומס לסס כאלו עומדין לפני סמקוס, שנאמר בְּקֶבֶנ אֲלַסִיס (עבי) ועמדו שני האנשים. בעדיס סכמוב מדבר, ולמד שלין עדות בנשיס, ולמד שלריכין לסעיד עדותן מעומד (שנועות

(19) ודרשו השופטים הישב. על פי סמזימין סומס, שנודקיס ומוקריס אם סבאיס לסזימס בדרישס ובמקירס: והגה ישׁבר יהיו בימים ההם. יפתח בדרו כשתה להיו הלוטי (כמש השנים כס:), נכיך מתס לנסוג בו כבוד:

מחומו אלא במקום שיש לקיים בהן הזמה כמימת הבועל: לאיש, וווממי אשה נסרגין כווממי איש, כגון שסעידוס שסרגס אם סנפש, שמללס אם סשבם, נסרגין במיממס, שלא מיעע כאך בועלה, לכך נאמר כאן לאמיו, כאשר ומס לעשות לאמיו, ולא כאשר ומס לעשות לאמותו, אבל בכל שאר מימות השוס הכמוב אשה למד על ווממי בה כסן נשואס שאינס בשריפה, אלא בְּמִימַה הבועל שהוא בהנק, שנאמר בָּמֵשׁ מִשְׁרֵף (ויקרא כא, ע), היא ולא (פו) באשר זמם. ולא כאשר עשה, מכאן אמרו, הרגו אין והרגין (מכות ה:): לעשוח לאחיו. מה הלמוד לומר לאחיו, עד שקר. כל מקוס שנחמר עד, נשנים הכמוב מדבר:

(Oz) ישמעו ויראו. מכאן שלריכין הכרוה, איש פלוני ופלוני נהרגין על שהוומו בצ"ד:

(ו) בי חצא למלחמה. ממך הכמוב יניאם מלחמה לכאן, לומר לך, שאין מחופר אבר יולא למלחמה. דבר אחר, לומר לך, (12) שין בעין. ממון, וכן שן בשן וגוי:

(מסלים קיט, קבא): - עד אויבך. יסיו בטיניך באויבים, אל חרחם עליסם כי לא ירחמו עליך: - סוס ורכב. בטיני כולס . אם עשים משפע לדק, אֿמה מובעה שאם חלא למלחמה אֿחה נולח, וכן דוד הוא אומר, עָשִׁימִי מִשֶּׁפֶּע וְלָבֶק צַל פַּנִּימֵנִי לָשְׂשֶּׁר

انتزم برجتاا الكثار فجرينةات: ַ וְהַלְּה פְּקֵּרְבְּבֶם אֶלְהַמִּלְחָמָה.

نرۈزىڭם: الأدلية القح مناطأة القح للمألمة אָנְבַּנְכֵּטְ אַּגְ_יִנַנַ לְבַּבַבְּטָ אַגְ_ נּ מְרַבְּיִם הַנְּיִם לַמִּלְטְמְׁנִי מַּלִ- מִנְּקְרָבִין יוֹמָא דִין לְאָנָחָא

אַנְבַּיכָם לְרוֹשָׁיִם: מּמְבְּטִם לְבִיקְעִם לְבָּים מִם_ שַּׁבְּמָגִּנוֹ לְאָנִנֹא לְכִוּן שַׂבִּ בּׁר יְהְנְהַ אֲלְהַיִּלְם הַהַלְנְּ אָרֵר יִיִ אֶּלְהַכִּוּן הִמְּרַבּּר

נאָיש אַחַר יַחְנְבֶּנוּ: לביתו פו־ימות לֹנִעַ שִׁלְאַ שְׁלֹבְיִ יִגְשְׁ וֹנְהָיִ בְּעָבׁ וֹנְהָהִר בּנִטֹא שַׁבַּטֹּא וֹלָא שׁלֹכְנִי וְטִבּּ י לאַמְּרֶ מִּירַבְּאָיִתְ אַתְּרְ בַּנְנִי לְמִימָר מַן יוּבְּרָא צַבְּנָא

ڹڷڂٛػ۠ڐڹ ימונע במלְטַמְּע וֹאָנְהָה אַנוֹע בּלְמָא נִינִיפֿהגלְ בּפֿבַבֹּא וּנִּבַּע ع ناذْجٍا، تَكُكُ أَنْهُدَ ذُكَنَا قُلْ هَلَاجَيْكَ نُنَكَ أَنْهَا ذُكَانَاكِ ַנְּטֶׁגְ עַ אָּמֶבְ לַּמָּת כַּבַבוּ נְלַאַ יַמּוֹ יַנִּבְרָא בַּנָבָּר כַּבַּמָא נְלָא

> לבלא ווטלבר לבלא וותבוץ למטבלברון **בי**

كَلُمُريا: טטבּהמון וֹלֵא טטבּרון מו לווה ללכון לא טבשקון ולא לבלא מגן פֿמֿגי בַּלְבִיכוּן לָא لْغُمُّد لَمُرْتُو مُمَّمَ نَمُلُمُّكِم مَنُوط أَرْزَمَد خُدِيا مُمَّمَ نَمُنَهُم هَدياً

ئندرا: מם בהבי בבביכון למפוע

בּלַבְלֵא עִּלָב אָםְבוֹן זָטַנְּכִּנְּיִנִי: בַּמִּלְטַמְּע וֹנִעוּב לְבִּנִינִיה דִּלְמָא נִיְקְמָּא עַּמְּמְרִים אָלְ_חָעָּם וִימִּלְּלְוּן סְרָכִיָּא מִם מַּמָּא

אַבוֹבוֹ זִבוֹלִנִּינִי:

people, approach and speak unto the unto the battle, that the priest shall And it shall be, when ye draw nigh

alarmed, neither be ye affrighted at your heart faint; fear not, nor be battle against your enemies; let not Israel, ye draw nigh this day unto and shall say unto them: 'Hear, O

against your enemies, to save you.' goeth with you, to fight for you for the LORD your God is He that

dedicate it. in the battle, and another man and return to his house, lest he die hath not dedicated it? let him go that hath built a new house, and people, saying: 'What man is there And the officers shall speak unto the

use the fruit thereof. die in the battle, and another man and return unto his house, lest he used the fruit thereof? let him go planted a vineyard, and hath not And what man is there that hath

רב ממך. בעיניך סום רב, פבל בעיני פינו רב: במוס אמד, וכן הוא אומר וְהַבִּיִם אֶמ מִדְיַן בְּמִים אֶסָד (שופמיס ו, מו), וכן הוא אומר בִּי בָּא מוּס בַּרְשֹה (שמוּמ מו, ימ): – שם

- מלממס (סומס מג.): ודבר אל העם. בלשון סקודש (שס): (ב) בקרבכם אל המלחמה. סמוך ללאמכס מן סספר מגצול ארלכס: ונגש הכהן. סמשומ לכך, וסוא סנקרא משומ
- (+) כי הי אלהיכם וגוי. הם באים בנלחונו של בשר ודס ואחס באים בנלחונו של מקוס, פלשמים באו בנלחונו של גלים, מה לבבכם. מלסלם סוסים: אל חיראו. מסגפם ססריסין: ואל חחפוו. קול סקרנוס: ואל חערצו. מקול סלווסס: אל ירך (מומס שרמות מומיסס, ולוותין בקולס ותוקעין בעופרות ומיני משמיעי קול (מומס שס): אל ירך שושים, מגיפים בחרימיהם כדי להקישן זה לזה, כדי להשמיע קול שיחפזו אלו שכנגדם וינומו, ורוממים במומיהם ומלהילין למלחמס: אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל חערצו. אלבע אוסרום, כנגד ארבעס דבריס שמלכי סאומום ַניְבִימוּס יְבַמוֹ עַיר בַּמְּעֶרִיס בַּגָּל בַּמַהיָס בַיַּשְׁיבִיּ שֹמְכוֹן (דברי הימים־ב כת, מו), מלה על הויביכס המס הולכים, לפירך התחוקר غيَّادبان آنيَّانها وغوِّدُره احْرَ دَهَدُهُ مِن مُؤدِّبِها هَا مُؤدِّرَ آرَؤُدِها مَا بَهُمْراه مَا بَهُمُ لِم يَنْ الْمُعْلِم الْمُؤدِّرِة وَبَعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ وَبُعْرِ مَا يُعْرِدُنُو مُؤدِّبِهِ اللّهِ عَلَى اللّهُ عَلَى الل אלו אחיכם, שאם הפלו בידם אינם מרחמים עליכם, אין זו כמלחמת יסודה עם ישראל, שנאמר וַיָּקְמוּ קַפַּגְשִׁים שָׁשֶׁר יִּקְבוּ (3) שמע ישראל. (שס) אפילו אין בכס זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכס (שס): על אויביכם. אין
- (a) ולא חובו. לא דר בו, מנוך לשון הממלה: ואיש אחר יחובוו. ודבר של עגממ נפש הוא זה: מים מופו, נפל ונפלו עמו (מומס מב.): ההולך עמכם. זה ממנה הארון:
- (6) ולא חללו. למ פרמו בשנה הרביעים, שהפירום מעונין למכלן בירושלים, מו למללן ברמים ולמכול הדמים בירושלים:

- נמנע פֿמּלְטַמְּׁנִי נֹאָנְהָ אַנוֹר צַלְמָא נִנְקָּמָה, פַּפַּרָבָא נִיָּבָר ַ לְפֹּֿלְשׁ וֹכִוֹשׁ וֹלְשׁׁ לְבֿוּעוֹן פּֿוֹ ַ נֹסֹבּׁשׁ וֹטִשׁ וֹנִינִּכּ לְבֿוּעוֹן
- خِرْجُرُ: لْلَكُ لَاقَجُٰدَ نَكِكَ لَنْهَٰدَ ذُكِينَةِ لِيَتِيدِمِ ۚ يَثَوْدِر `خِ~~فْ~~ج نَثَكَ בְּמְבֶׁ נְאֵמְבְנִי מִנְבַבְאָנְמֵּ בַּנְּבְּאָ מִם מַּמָּא נְיֵנְמָבְנוֹ מַן יוּבְּבָא لأفظ يهمكني كتقد غج نتنفظا
- בְּרָאִמְ הַמְּם: (ס) אُر ـ لَٰ مُن الْحَظَلُ الْ هُلْ الْمُعْلِل الْمَذُ كُمْ مُن مَقْمُ المَقِيالَ لَحُدًا , וְהְיָהְ בְּכַלְת הַשִּׁמְרִים לְדַבֵּר וֹיִהִי
- הֹבְגִיִבׁ וֹפֿבֹאָטֹ אָבְּיִבּ לְהַּלְוָם: מגימי בי־הקקר אל־פֿיר להקהם
- نكذ خك خمّو تمَحُليك: בַּבְּ וֹבִינֶב כַּבְבַבְּמִה בַּנִּמָּגַאַבַבַּב بَبَبَرَ אָם־שְׁלַוֹם מִעַּנְלִּ יפְּהָחָה
- مَقِكَ مَكِٰ لَمُكَالِ لَمَّلُ لَكُ مُكِّرِبُ: י וֹאִם לַאִ עַהָּלִנִםְ הֹפֶּוֹב וֹהֹהָעָׁנִי וֹאִם לָא עַהָּלִנִם הֹפָּוֹב וֹעַהְּבִיגִּ

- بَرَّدُ سَمُّنَ فِي هُرَّ مِي هُمُنِ إِذِي فَيَا سَجِرِهِ فَهُرَاهِ فَيُونِهِ بَرِّهِ
- לְבָּא צַּאַׁטִוְטִי כְּלְבָּיה: אָבוּיר ייחיב לְבִיתִיה וְלָא יִתְּבָּר יָת ĢĻȦX
- װַכְא בַּרִישׁ עַּמָא: ושיצון סְרַכַּיָּא
- בַּמְלַם: ظُلْحُ× مُّرَك لُكُكُد، رَك طَخْرا אָב, טַלַנַד לָלַנִּטֹּא לָאֹּנִטֹּא
- انظكى الثانية : בה יהון לף מסמי מסין לְבְּ וִיהֵי כְּלְ עַּמָּא דְּיִּשְׁעַבַּח ונבי אם הַּלָם שֹהֹנֹנֹב וֹשֹפַשׁע
- אמו פור ויוצור עלה:

- battle, and another man take her.' unto his house, lest he die in the taken her? let him go and return betrothed a wife, and hath not And what man is there that hath
- brethren's heart melt as his heart.' return unto his house, lest his and faint-hearted? let him go and What man is there that is fearful unto the people, and they shall say: And the officers shall speak further
- shall be appointed at the head of the the people, that captains of hosts have made an end of speaking unto And it shall be, when the officers
- peace unto it. to fight against it, then proclaim When thou drawest nigh unto a city
- shall serve thee. become tributary unto thee, and people that are found therein shall thee, then it shall be, that all the answer of peace, and open unto And it shall be, if it make thee

ΙI

- then thou shalt besiege it. thee, but will make war against thee, And if it will make no peace with
- (ע) פן ימוח במלחמה. ישונ פן ימום, שלס לל ישמע לדברי סכסן, כדלי סול שימום:
- וסרוססו חוור סומר, שמח בנה בים או נעע כרם או ארק אשה (קועה מד.): שבידו, ולכך מלמס לו מורס למזור על בימ וכרס ומשס, לכקומ על סמוזריס בשביל עבירומ שבידס, שלה יבינו שסס בעלי עבירס, רבי עקיבא אומר, כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראום חרב שלופה, רבי יוםי הגלילי אומר, הירא מעבירות ממכס, ומי סמים ושני ושלישי כסן מדבר ושומר משמיע, ווס שומר מדבר ושומר משמיע (מומס מג.): הירא ורך הלבב. (8) ויספו השוטרים. למס נאמר כאן ויספו, מוסיפין זה על דברי הכהן, שהכהן מדבר ומשמיע מן שמע ישראל עד להושיע
- שמחלת נפילה ניקה (שם): לקפח אם שוקיו. וקפין, בני אדם עומדים בקלה המערכה לוקוף את הנופלים ולחוקם בדברים, שובו אל המלחמה ולא חנוסו, (9) שרי צבאות. שמעמידין וקפין מלפניסס ומאחריסס וכשיליס של ברול בידיסס, וכל מי שרולס לחזור, סרשוח בידו
- (10) כי חקרב אל עיר. זמלחמם סרשום סכמוז מדזר, כמו שמפורש זענין, בַּן מַעֲשֶׁס לְבָל הַעֶּרִיס הְרָחֹקֹם וגוי:
- למס ועבדוך. עד שיקבלו עליסס מסיס ושעבוד (שס): (11) כל העם הנמצא בה. אפילו אחד מולא גד משבעה אומות שנלעוית להחרימה, אחד רשאי לקיימה (ספרי ר):
- ומלך: וצרח עליה. אף להרעינה ולהלתיאה ולהתימה תימה החלואים: (21) ואם לא חשלים עמך ועשחה עמך מלחמה. הכמוז מצברך, שאם לא משלים עמך, מופה להלמס בך אם מנימנה

וְיוֹנְיִנִי אֶׁלְנִינִי בּׁיֹנִינִי וּיִמְסִׁרְפָּּה יִיִּי אֶלְנִינִי בִּינִרְ

אָטַבְּלֶבְוְֹכוּנְבַשׁ לְפֹּנְ וֹטִמֶּטִּ, זָט כָּלְ גַּכוּנַשׁ לְפִּטֹּלִם

the edge of the sword; shalt smite every male thereof with delivereth it into thy hand, thou And when the Lord thy God

څريږل ځك: مُحْرَم هِرْجُنك هُمُّد ثَيْلًا يُعِيْن يُعِينَا خُكِيْ הְּלְבְּשׁ שַׁבָּוּ בְּוֹשׁ בֹּלְשׁ אָנוַ שִׁבּוּוּ בְּוֹשׁ וֹעִיכוּנְ זְּעׁ הֹבּוּ סֹוֹאִבּ ÷י וְכַלְ אַּמֶּר יהְיָה בְעָיר בְעִיר בְּלִ וְכֵלְ הִיהֵי בְקַרְמָא בְּלְ עֵּּדְאַה تُونِضُات اِتَفَا اِتَجِينُ، جُمَانَا بَسِيْهِ اِسِوَجُهُ اِجَعِيْةٍ

cities which are very far off from Thus shalt thou do unto all the hath given thee. enemies, which the LORD thy God and thou shalt eat the spoil of thine

thou take for a prey unto thyself;

city, even all the spoil thereof, shalt

and the cattle, and all that is in the but the women, and the little ones,

לא מערי הגוים האַלה הנהי מקרי שקרי שאַלון אָנּין: לְכֹּלְ בַנֹּהֹנְים כֹּו שַּׁהְכִּיג לְכָּלְ פַבְנִיּא

מאָר אַמֶּר דְּנִיוִקוּן מִּנָּדְּ לְטִּדְּא דְּלָא

shalt save alive nothing that giveth thee for an inheritance, thou peoples, that the LORD thy God Howbeit of the cities of these

thee, which are not of the cities of

は江下「公口

לְאִ שְׁלַנִּיִם כָּלְ נְחֵּמָא: بْدَيْدِ هُجْنُيْ فِي دِيرًا خِكَ يَتُمْ يَدُنُ هُجْنِكِ يُثِيدِ خِكِ هَنَوْتِهِ

LORD thy God hath commanded Hivite, and the Jebusite; as the Canaanite, and the Perizzite, the the Hittite, and the Amorite, the but thou shalt utterly destroy them:

\$<u>4</u>2.1: ľΨίΦιἀι ckál tíl י וקאַמרי הקנעני והפְרֹּזִי החָוּי

וֹאָמובָאָ, בֹּנֹהַלָּאָ, וּבַּבַּנָאָ, טַוֹּאָ, עַטַעָּי אָבוּ נַּמָּבָא טַנַּמָּבַנוּן טַטַּאָּי

sin against the LORD your God. have done unto their gods, and so ye all their abominations, which they that they teach you not to do after

81

۷ı

91

٤і

preatheth,

these nations.

לַיהְוָה אֱלְהַיֶּם: (ס) ۲۶۲′۳٬۳۵ אַ לַהַּמְּוִע פֿרַלְ שִׁוּהְּדִּטְ~~ָ~~ם אָמָּר לַמִּמָּבַר למהן אַהֶּב לאַ נֹלמֹנוּ אַטַּבֶּם בּבוּנִק בַּלָא נַלְפּוּן וֹטַכוּוּ

ودبغرا كغزنه كثخم فرب אָבׁו שׁמוּב מֹלַ פֿוֹשֹא ווָמוּן שבם גל אָלִבַרנו: נְשְׁמֹאִטְם בַּבְּּבְרֵן לְמִהְנִינִינִן יִנְיִנִיכִּין פכל הועיבהההו

לְמְלַבְּמָשׁ לָאִ עַוַבַּגַל וָעַ

that it should be besieged of thee? down; for is the tree of the field man, them, but thou shalt not cut them against them; for thou mayest eat of trees thereof by wielding an axe to take it, thou shalt not destroy the long time, in making war against it When thou shalt besiege a city a

خْرَىٰ مُغَدُّلُكُ فَمُعْرِبُ: הקרָת בַּי הָאָדָם צֵּעְ הַשָּׂדֶה עַרְיָּן בַּי מִמָּנוּ תאַבֶּל וָאָתוֹ לַאָּ עַשְּׁעִית אָעַ־עַּצְּהְ לִנְּדְּתַ עָּלִיוֹ e: ৢ৾ঢ়৾৾৾৾ঢ়ৢ৾ঢ় ড়ৢ৾৾৻ঢ়৾৾৾৾ৢ৾ঢ়৾৾ড়ৢ৾ঢ় ৾৾৾৻^ঌ৾ בּיר אָל־עִים וַבָּים

שַלַלְאַ לְמֶוֹמָּלְ מִוְ שַׁבְּמִוֹים על אַ בֿאַ בַּאָּנָהָא אַילָן אָבו מִנּוּשׁ שַּׁיכוֹל וְיָמֵיהַ לָא אַגלַנַע לַאַבְעָא הַּבְוָעִי בַּבְּוֹלָא

(13) ונחנה הי אלהיך בידך. אם עשימ כל האמור בענין, מוף שה' נומנה בידן:

تِط مَيْرَا. بَيْمَوْرَا بَهُوْلَ هِيْهُلِ جُلَالًا مِهَرَادٌ فِمِوْنِهُ بَهُوْرًا

(11) והמף. אף עף של וכריס, ומס אני מקייס וסכים אם כל וכורס, בגדוליס:

(TI) באשר צוך. לרצות המ הגרגםי:

(18) למען אשר לא ילמדו. הא אם עשו משובה והתגיירו, אתה רשאי לקבלם:

הוא עַשְּׁה עִּקְהָטְּה מִלְחָטָה עַר עַל קרָהָא דָהיאַ עָּבְּרָא עִפְּוּ بخثرن מֹקִיר מַלְ-הַמִּיר אַמֶּר- הִחַבּיל יהִמּיץ וְהַמִּין מַאַבְּלְ הֹנְאַ אַתְּנְ תַּשְׁחָיִת וְבְּרָחָ לְאַ אִילְן דְּמֵיכַל הוֹא יָתִיה וַבַל הָא אַאָּבר הַבַּע בַּירלא עַלן דָּהָבַע אַרֵי

לב גד דהקקשה:

maketh war with thee, until it fall. bulwarks against the city that cut down, that thou mayest build food, them thou mayest destroy and knowest that they are not trees for Only the trees of which thou

נפָל בַּשְּׁדֶת לְאִ נוֹדָע מָי הִבְּחוּ: יהלה אֶלְהֶיךְ בְּמֵן לְּדְּ לְרִשְׁלְּה בֵּיִי אֶלְהָוּ יָהִיב לְּוּ לְמֵּירְתַּה בּּרִינִּמְצֵּא חַלְּלְ בְּאֲדְטְהוֹ אֲשֶׁרְ אֲבֵּר

בְּטַבַּלְאַ לָאִ וֹנִינִהַ תַּוֹ וְמִשׁכֹּע לַמִּולָא בֹאַנִּגֹּא

smitten him; and it be not known who hath thee to possess it, lying in the field, which the Lord thy God giveth

If one be found slain in the land

IXX

ثلاًج: انتذيد نظئاك نهفشك بشكير لنفطيا فخك نكنتك ننشفييا

סְבְּוְבָתְ לְעַבְוֹנִא צִּבְסְטִבְנִינִ עַמִּגְאִ:

about him that is slain. unto the cities which are round come forth, and they shall measure then thy elders and thy judges shall

スw_☆☆☆ ☆☆く: בַּלַר אַשֶּׁר לאַ עַבָּר בְּה אַשֶּׁר נְלְמְחְוּ וְקְּנֵי הְעִּיר הַהְוֹא עָּנְלְת וְיִפְּבוּן סְבֵּי קַרְמָא הַהִיא עָנְלָת زْنَرْت بَهْر يَظُرِكُت هُجِ يُنْكِرُحُ ﴿ يُنْكِرُ كَالْفَع لَاكُنِهُ خِطْمَرَهُمْ

לגַבע בָּנִיר: שורין דְּלָא אָהָפְּלָח בַּה דְּלָא

not drawn in the yoke. been wrought with, and which hath heifer of the herd, which hath not the elders of that city shall take a is nearest unto the slain man, even And it shall be, that the city which

שָׁם אֶּנוַ נִיֹמִילִבְי בַּדְּנוֹבְ: <,>.'מֹבֹר בוּ וֹלַאִ וּזִּבֹה וֹמֹלִםוּ. וְהוֹלְהוּ וְקְנֵי הָמָּיר הַהָּוָא אָת־

heifer's neck there in the valley. nor sown, and shall break the valley, which may neither be plowed bring down the heifer unto a rough And the elders of that city shall

וְנְיִנְיִנְ בַּלְרַבְינִתְּיִ بإجراك جيوا بمئر بعد فيتو ﴿ جِبَادٍ بِحَزِدٍ ﴿كِرَبُوا خِنْهِا اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ וֹנֹנְאָהַ עַכְעַנֹנִם בַּנָג בָנִג בָּנ בָם

וֹכֹא מֹכִשַׁהָ סִנְּיִרוּ: בוג נמל מומבעון גבו לל בין לשַׁמַשְוּהַיה וּלְבָרָלָא בִשְׁמָא בבון אַנוֹבְעִי וֹנִ אֶּלְנוֹנַ ווטלובון לבנוא לנו בוו

controversy and every stroke be. according to their word shall every the name of the LORD; and minister unto Him, and to bless in LORD thy God hath chosen to shall come near—for them the And the priests the sons of Levi

לסמייקר ביקורי רעב ולמא כאנשי סעיר, למס משחימנו: מדבר (פפרי שם): - בי האדם עץ השדה. הרי בי משמש בלשון דלמה, שמה ההדם ען השדם להכנם בתוך המלור מפניך ולמד, שפומח בשלוס שניס אוג' ימיס, וכן הוא אומר, וַיֵשֶׁב דְּוִד בְּלְקְלָג יָמִיס שְׁנָיִס (שמואל־ב א, א), ובמלחמות הרשות הכחוב (פו) ימים. שניס: רבים. שלשס, מכלון למכו, לין לכיון על עיירום של נכריס פחוח משלשס ימיס קודס לשבח (מפרי רג).

(02) עד רדתה. לשון רדוי, שמסל כפופה לך:

(+) אל נחל איתן. קשס, שלה נעבד (מומס מס.): וערפו. קולן ערפס בקופין, המר סקב"ס מבה עגלס בה שנהס שלה אשר סביבות החלל. לכל לד, לידע מיוו קרוצה: (2) ויצאו זקניך. מיוחדים שבוקניך (מומס מד:), אלו מנסדרי גדולס: ומדדו. ממקום שהחלל שוכב: אל הערים

עשמה פירומ, ומערף במקום שלינו עושה פירומ, לכפר על הריגמו של זה, שלה הנימוהו לעשות פירות (שם מו.):

מַקַ עַמְּיָלְעַ עַמְּרִיפָּע בַּנְּתַלֵּי אָלְ-חַבְּלְלְ יְרְהַבְּוֹ אָנִי-יְבִים וַבְּרִיבִוּן לְפַׁמִּילָא יַסְׁבִוּן נִים וְכַּלְ זְקְנֵי הַמֶּיר הַהָּוֹא הַפְּרֹבֵים

בְּנָעַלְאָ: לביהון על ענקקא הנקיפא

whose neck was broken in the valley. wash their hands over the heifer are nearest unto the slain man, shall And all the elders of that city, who

מפמיר

חַגָּׁר וְמִינֵינוּ לְאַ בְאָוּ: שפכה)[ק׳ שֶׁפְּכֵּוּ] אָח־הַבֶּם אֵשִׁרָא יָה דִּטְא הָבֵין וְעֵינִיִּא וֹמֹנוּ וֹאַמֹּנוּ יֹבְוּנוּ לַאֵּ (כֻ, וֹוֹטִיבוּוּ וֹנִימָבוּוּ וֹבַנֹא לָאַ

לָא הַזַּאָר:

neither have our eyes seen it. hands have not shed this blood, And they shall speak and say: 'Our

לטבר המני ומבאל וופפר « פֹּדִיתִ יְהְנָה וְאַלְ הַתְּּלְ הָם נְלִי יַשְּׁרָאֵלְ הַפְּרַקְּתָּא יִנְ וְלָא הִתִּין حَقَّلِ كُمْمَاءِ نَشِلَكُمْ كَيْشَكِ خُلَتَتُم تَنْمُكِا خَفَد كُمَقَكِ

ישְׁבֹאֵל וְיִחְכַפַּר לְחַוּוּ חובת דַם זַכַּאִי בָּגוֹ עַמֶּּךְ

blood from the midst of thee, when So shalt thou put away the innocent And the blood shall be forgiven in the midst of Thy people Israel.'

suffer not innocent blood to remain whom Thou hast redeemed, and

Forgive, O LORD, Thy people Israel,

thou shalt do that which is right in

正芒口

בולם גל: מכּגלב אַבוּ עַהַּכוּג בַּלָהַנ עַנָּבֶן, וָאָטַ טַפַּלָן אָחָרי דַם זכּאַי

The Haftarah is Isaiah 51:12 - 52:12 on page 172.

כימנץ בֿירהצא לַמִּלְחְמָה עַל־אִינֶרְיּ צָּרֵי הִפּוֹק לְאַנְחָא קַנְרְבָא עַלְ

\$َكْتُكَ خَيْكَ لَيْهُجْرَهُ مُكْتُنَالِا: أبابي الأكثيراء جزيه فبإذر بججه انظفدها از

בת ומטבת לב ומסבה לב יי וְרָאִּיִלְ בַּשְּׁבְיְּר אֵמֶת יְפַּת־הָאַר וְתִּחְיֵּיִ בְּשִּׁבְיָּא אָהְרָא שִּׁפִּירַת

take her to thee to wife; hast a desire unto her, and wouldest woman of goodly form, and thou

and seest among the captives a

thy hands, and thou carriest them

against thine enemies, and the

the eyes of the LORD.

When thou goest forth to battle

LORD thy God delivereth them into

away captive,

المُمْكُنَّ جُك لَجُكَالُنْ خُكَ جُهُمُكِ: ﴿ يُعَمُّ لَكُ الْمُمْكُنَّ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

※ロートが登り

\$ע_ੜੋਫੈਂLੈਂtੈ. בַּיֹב

וּמַשְׁלֵּע בַּישָּׁע יִינְרַבֵּי יָּט מִיפָּבַנִא: التقزقد زبر حائك ينتقب أب

head, and pare her nails; thy house; and she shall shave her then thou shalt bring her home to

71

ΙI

ΟI

- (שם מס:). וסכסנים אומרים כפר לעמך ישראל: (ד) ידינו לא שפבו. וכי עלחה על לב שוקני בים דין שופכי דמים הם, אלא לא ראינורו שברנוהו בלא מונות ובלא לויה
- (8) ונכפר להם הדם. הלמוג מגשלה, שמשעשו כן יכופר להם העון (שם מו.):
- (פ) ואחה חבער. מגיד, שלם נמלל ססורג למר שנמערפס סעגלס, סרי זס יסרג (כמוצום לו:), וסול סישר צעיני ס':
- לה מִמַיֵּה כַּל וָשֶׁמֶה (לעיל כ, מו): ושביה שביו. לרצות כנענים שבתוכה, והע"פ שהן משצעה הומות: (10) כי חצא למלחמה. במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארן ישראל אין לומר ושבית שביו, שהרי כבר נאמר
- אשת. מפילו משת מיש (קידושין כמ:): נשאס, סופו לסיום שונאס, שנאמר אחריו כי חסיין לאיש וגוי, וסופו לסוליד ממנס צן סורר ומורס, לכך נסמכו פרשיום סללו: (11) ולקחת לך לאשה. לא דברה מורה אלא כנגד ילר הרע, שאם אין הקדוש ברוך הוא ממירה, ישאיה באיפור, אבל אם

زَهُمَادِ چَا فَجُنِهِ هَجُءُنُ بِجُمَحُهُنِهِ אָר־אָבָיהָ וְאָת־אִּמָּה יָרַח יָמִים ני מעליה וְיִשְׁבְרוֹ בְבֵיהֶה וּבָרְהָה ίĽĠιĽĽ %**ロ**¯७₫₫₫₫

<u> ಫ್ರ್ ಚ್ರಗ್ಗೆ ಸ್ಥರ್ಗೆ ಭಕ್ತಗೆಗೇ (0)</u> تنظف والمعرضة المعرضة الشرابات المرقبة الإراء المعالية المعالية المرابات المرابات المرابة المرابع ا וְטַיְטַ אָם לַאָּ טַפֹּֿגֹּטַ כַּע וּגַיג אָם לָאִ טַעַּרָמָּג כַע

كَشِرْنَكُك: וְהַשְּׁתּאָה וְהָנָה הַבָּן הַבְּּכִר ליי הְאַחָת אֲהוּבְּה וְהָאַחַת שְׁנוּאָה בְּיִהְהָיִן לְאָישׁ שְׁתֵּיִ נְשִׁים

הְשְׁנִיאָר הַבְּּרְר: אַט_בּוֹ בַּוֹאַבוּבְב הַכְבַּבָּוֹ בוֹ בַּוֹ יי אָאָהְרַיּרְיָּהָרְ לְּוֹ לְאֵ יוּכָלְ לְבַבֶּרִ יִּתְ דִּיהֵי לִיהְ לִיה לִיה לִיה רָשׁוּ וְהַנְה בְּיוֹם הַנְּהִילַוֹ אֶת בְּנְנוֹ אֶת וִיהֵי בְּיוֹמָא דְּיַהְסֵין לְבְנוֹהִי

אַנוֹ לוֹ מִשְׁפָּט תַבְּכֹרֶה: (ס) אַשֶּׁר יִמְּצֵא לְוִ כִּי־הוּאַ הַאשִׁיה ַ ، יֹכִּיר לְטִׁע לִוָ פָּׁוּ הֻּלְּוֹם בֹּלִלְ אֶטַ_עַלַּכָּר בוַרַשְׁנוּאָר

ৡҀ៶Ӥ҅҅□∶ אַמָּוּ וְיִסְרַוּ אַטְוּ וְלְאַ יִשְׁמֵע יּלְמִימִר אִמִּיה יִמִּלְפִין יָתִיה رعدور مخرثة بمقية خرائر لاكراد بكرائر كرناياد برعديم كفرقد لاحديد בְּי־יִהְיָה לְאִישׁ בַּן סוֹהֶר וּמוֹהֶה אֲבִי יָהִי לְּנְבַר בַּר סְמֵי וּמָרוֹד

ועקבי ות כסות שבוה מנה

וולב דעניתה:

אָעֹא וֹיהו בָּרָא בּוּכָרָא: נילידן ליה בנין רחומתא עובא בווליא נעדא שניצתא אָבו יבּוֹנוֹן לַנִּבַר שַּבַשׁוּן נָאָת

אַפּׁג בֿר מֻנוּאָטָא בּוּכְבָא: לְבַבְּרָא וָנו בַּר רְחוּמִנִא מַלְ

עווא בבירוקא: אַרַי הוא רַישׁ הוקפַיה לַיה וֹט פּוֹכֹבֹא פֿר מָתּאָּטֹא

ולא מעביל מנהון:

she shall be thy wife. unto her, and be her husband, and and after that thou mayest go in father and her mother a full month; remain in thy house, and bewail her captivity from off her, and shall and she shall put the raiment of her

because thou hast humbled her. shalt not deal with her as a slave, not sell her at all for money, thou go whither she will; but thou shalt delight in her, then thou shalt let her And it shall be, if thou have no

first-born son be hers that was the beloved and the hated; and if the they have borne him children, both beloved, and the other hated, and If a man have two wives, the one

hated, who is the first-born; first-born before the son of the make the son of the beloved the which he hath, that he may not causeth his sons to inherit that then it shall be, in the day that he

first-born is his. of his strength, the right of the that he hath; for he is the first-fruits giving him a double portion of all first-born, the son of the hated, by but he shall acknowledge the

nuto them; they chasten him, will not hearken voice of his mother, and though to the voice of his father, or the rebellious son, that will not hearken If a man have a stubborn and

(12) ועשתה את צפרניה. מגדלס כדי שממנוול:

- ובכחה אח אביה. כל כך למס, כדי שמסא במ ישכאל שממס ווו עלבס, במ ישראל ממקשעמ ווו ממנוולמ: וישבה בביתך. צצים שמשממש בו, נכנס ונמקל בס, יולא ונמקל בס, כואס בבכיימס, כואס בנוולס, כדי שממגנס עליו: (13) והסירה את שמלת שביה. לפי שסס ומיס, שהוכריס נוומיסס ממקשמות במלחמה, נשניל לסונות מחריס עמסס:
- לעבדות ושימוש, עימראס, מיקודו של רבי משס סדרשן למדתי כן: (14) והיה אם לא הפצה בה. סכמונ מָנַשַׂרֶן שמופן לשנמומס: לא החשמר בה. למ משממש נס, נלשון פרמי קורין
- (דו) פי שנים. כנגד שני ממיס (בבא במרא קרב:): בכל אשר ימצא לו. מכאן שאין סבכור נועל פי שנים, בראיילבא
- (18) סורר. פרמן סדרך: ומורה. מפרג בדברי לביו, לשון ממרים: ויסרו אוחו. מפרין צו בפני שלשס ומלקין לומו לאחר מיחם האב, כבמוחוק:

מַלמָנ: אָטַוּ אָבַוֹלַדֹּנ הֹובוִ וֹאָבַ הַּהֹהַב וֹטַׂפֿׁמַוּ בֹוַ אַבֿוּו וֹאַמַּוְ וֹבוְגַּגֹּאִוּ

ÄÜL,Ŀ: וניקרון ביה אַבוהי וְאָמֵיה

the gate of his place; unto the elders of his city, and unto ano mid garid bas, and blod ysl then shall his father and his mother

TIZZ joex: סובר ימבה אינני שמע בַּלַבני וֹאַמֹבֶוּ אֶבְוֹלַנוֹ מֹּנְנְוָ בֹּנֹנוּ זֹבְן

מַלבּיל לְמִימְרָנֹא זְבִיל בַּשָּׁר סְמֵי וּמָרוֹד ל<u>ַיִּתוֹדִי</u> לוומבון לַסָבו פַבַנוּע בַּבַנֹּאַ

drunkard. to our voice; he is a glutton, and a and rebellious, he doth not hearken his city: 'This our son is stubborn and they shall say unto the elders of

וֹמְבֹאֹל וֹמְלֹמֹנ וֹוֹבְאַנ: (ס) أرثي بظمَّكُ فَاكُم مَكَالُقُكُ لَحُرِ

نهٰמתון וֹיבוֹבוֹנוֹ: لخرم طقطك أخد نشكهد בְּאַבְנָיָא וִימוּת וּהָפַבָּי עָבָיד يدلائيد، خر هَزَهِ، مَدَلَ لِهُكَثِرُتِ إِنْ لِاقْتِيتِ خِر هَزَهِ، كَلَاتِيتِ

hear, and fear. the midst of thee; and all Israel shall so shalt thou put away the evil from stone him with stones, that he die; And all the men of his city shall

איי וְבְירֹיִהְנָה בְאִּישׁ חֵמְא מִשְׁפַּמַ

מוט ובימט וטליק אקו על־עַץ:

יַבוה על צָלִיבָא: בלסוב ווטלסוב וטגבוב וֹאָבׁוּ וֹבִוּ בֹּלַכֿר חוַכַֿט בּוּוֹ upon the tree, but thou shalt surely his body shall not remain all night death, and thou hang him on a tree;

worthy of death, and he be put to

And if a man have committed a sin

· בַּלְבָע אֶבְעַיִם שַּׁבְיִּה וְלָאִ שַׁמִּמָּאָ בּ קְבְוֹר הִקְבְּרֶנוֹ בַּנִים הַהֹוֹא בְּי־ לא הַלִין נְבְּלְהֹוֹ עַל הָעֵׁץ בְּי־

אַוֹםבּׁא: هَلَمُكَ يَدِرُ يُخْتِكُ نُتِرَ خُكِ וֹ אֹגַּמֹלְנִר וֹלְאַ שַּׁסַאָּנִר זִּעַ ההוא צָרֵי עַל דְּחָב קָּדָם אָב, מִלַּבָּר שִׁלַבְּרָנִיה בְּיוֹמָא לא טבית נבילמיה על צליבא

مُثَلِياً هُنُكُمْ فَنَيْحُونًا كَفِينَاكِ:

או נת אמביה דשעו ותקבוש

לא טֹבוֹג גֹם שַנֶבָא בַּאָבונַבּ

inheritance. LORD thy God giveth thee for an thou defile not thy land which the hanged is a reproach unto God; that bury him the same day; for he that is

לְאִ־תְרְאֶתְ אֶת־שָׁוֹר אֲחִיף אָוֹ ﺗﺘﺘﺎ ﺧﻠﺎ ﺗﻠﺎځﺎﺏ: (a) هِمَ هِدِيْرِبَةِ هِنَاتِ بِحَيْرِهِ هِجَيْرِهِ

bring them back unto thy brother. thyself from them; thou shalt surely or his sheep driven away, and hide Thou shalt not see thy brother's ox

IIXX

77

17

61

بَيْمُ لَيْمُركُم كُمُنائِكِ: אָת־שִּׁיוֹ נְדְּחִים וְהִתִּעַלַמְתָּ מֵהָה

ימום חייב: שוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מולא, ועומד בְּפְּרָשַׁמ דרכים ומלסמס את הבריות, אמרה חורה ימות וכאי ואל ְּמְּבִי בְּמֹבְּמֵי יְיִן בְּוֹלְגֵי בְּשֶׁר לְמִוֹ (משלי כג, כ), וצן סורר ומורס נסרג על שם סופו (סנסדרין עב.), סגיעה חורה לסוף דעחו, (סנסדרין שא.). בן סורר ומורס אינו חייב עד שיגנוב ויאכל סרטימר בשר וישמס חלי לוג יין, שנאמר זולל וסובא, ונאמר אַל

(וב) וכל ישראל ישמעו ויראו. מכאן שלריך הכרוה צב"ד, פלוני נמקל על שהיה בן מורר ומורה (עיין מנהדרין מע.):

כי קללם אלסים מלוי, וסמצרך ס' צפקילם: וישבור עבירוס ויסחייב מיסס בביס דין: וחליח אוחו על עץ. רבוסינו למרו (סיסדרין מס:) כל סנסקלין נמלין, שנלמר (22) וכי יהיה באיש חשא משפט מות. סמיכוס הפרשיות מגיד, שלס מסיס עליו לביו ולמו, סוף שילל למרבוס רעה

عطر וורוור, כמו וְסוּשׁ קְלְלַנִי קְלֶלֶה נְמֶבֶנֶם (מלכים־ה בּ, ה): שהיו דומין זה לוה, אחד נעשה מלך ואחד נחפס ללסמיום ונחלה, כל הרואה אומר אומר המלך חלוי. כל קללה שבמקרא לשון (ES) כי קללת אלחים חלוי. ולוולו של מלך סום, שחדם עשוי בדמום דיוקנו, וישראל סס בניו, משל לשני אמיס מאומיס,

ורבומינו אמרו, (בבא מליעא ל.) פעמים שאמה מהעלם וכוי: (1) והחעלמת. כוצש עין כסילו סינו רוססו: לא חראה והחעלמת. לס מרסס סומו שממעלס ממנו, זסו פשומו.

96

נְבַיִּמֶבְעַוֹּ לְנִיּ نْتُرْتُ مَقَابِ مِنْ لَعُنْ هُنِرِكِ مِنْ حَرْفَكِ نَرْتَدَ مَقَادٍ مِن غُرْنُقِمَ ي نتمَن تَعْمَضُون عُكِ فَبَكَ حَبْبُكَ لَأَمْ يُتَمُّنُ كِنِيدَ لَمُخْتَمُونِي خُرِي نغصري ظنبح فمثيك فكيك نزج نغص جء ظنبح لخصيك خزنفك

にはれるはに לִמְּמִלְלִעוֹ, וֹכֹוֹ עֹהֹמְמִי לְכַבְיַ עַהְבִּיג לְכַפִּינִיגִי וֹכֹו עַהְבִּיג إجرا مَعِيْن לَبَطَنَا رَجِه مَعِيْنَ أَجِه مَعِيْدٍ ٢ أَبَهِدِيهِ إِجَا

قيرت برجاء بوجراء برفان (5) שורו נפקים בַבְּבֶר וְהִהְעַּכַּמִים לא תְרָאֶרוֹ אֶת תֲמֹוֹר אָהִיף אָוֹ לָא תָחָזִי יָת תַמֶּרֶא דַּאַחוּף אוֹ

성하다: (교) מוְעְבָּת יְהוְנְה אֶלְהֶוּף בְּלִ־עִּשֶׁה ر لْمِحَانِكِ قَمِ لِأَبْدَ مُمْكِلًا هُمُّنَا قُرْ هُمُعُ لَمْهُ نَمْعًا لِأَدَادَ فَنَاطِشًا לא יְהֵי הְלִי גֶּבֶר עַל אִשְּׁה לָא יְהֵי הִפִּוּן זֵין דְּנְבֶר עַל

אָן הַּלְעַנְיבִּיגָיִם לָאָעַנַקָּע עָאָם נְבְאָם בְבָּגִנִ מָּגְבַבְּאָפֹבִינְיִם מַלַ הַאָּבֶּץ אָפָּרְחִים אָנְ בִּיצִּים خُطْرُنك حَبُدُك خُخُر مِنْ لَمَ اللَّهُ مِنْ مُلْمُع مُقْدِينِنَا مِن حُنمَنا דמושף גדולה)קן־צְפּוֹר ë, idëx (בספרי תימן קן

אַרוף יָמִיה וְמָּמִיבְּנֵיה כֵיה:

۲⊆وיותה: לא עולל מניה וַתַּשְּׁבְּחִנָּה בִית לְּבַּ בְּשִּׁ אַשֶּׁרַ האַבָּר לְכָל אָבִידְהָא דַּאָּחוּדְ דְּהֵיבָר

מּבַּעוֹ אַפֿמֹא שַפֿים הּפּיה: עובוצ במו לאובטא וטלפות

אָלִבוֹנ בַּלְ מָבֵּיִר אָבָין: אטא אוו מושל פום וו

הגן בוהול לא שפר אמא הג נאמא בבימא מל אפרוחין או שות בילן אולים שלכן אולן או אָבוּג טַמְבוֹת פַלָּא בַּמִּפַּבָּא

> shalt restore it to him. thy brother require it, and thou house, and it shall be with thee until thou shalt bring it home to thy thee, and thou know him not, then otnu dgin ton əd rəhtord ydt ii baA

found; thou mayest not hide thyself. which he hath lost, and thou hast every lost thing of thy brother's, garment; and so shalt thou do with and so shalt thou do with his And so shalt thou do with his ass;

ghalt surely help him to lift them up and hide thyself from them; thou or his ox fallen down by the way, Thou shalt not see thy brother's ass

an abomination unto the Lord thy for whosoever doeth these things is a man put on a woman's garment; pertaineth unto a man, neither shall A woman shall not wear that which

take the dam with the young; or upon the eggs, thou shalt not and the dam sitting upon the young, ground, with young ones or eggs, thee in the way, in any tree or on the If a bird's nest chance to be before

- (ב) עד דרש אחיך. וכי מעלס בלבבך שימנסו לו קודס שידרשסו, אלא דרשסו שלא יסא רמאי (שס כת.): והשבוחו
- וטוכל ימכר (שס:): לו. שמהא בו השבה, שלא יאכל בבימך כדי דמיו וממבעם ממנו, מכאן אמכו כל דבר שעושה ואוכל יעשה ויאכל, ושאינו עושה
- (€) לא חוכל להחעלם. לכנום עינך כמילו מינך רומס מומו:

לא אפרה מורה אלא לבוש המביא לידי מועבה:

- לו הואיל ועליך מלוה, אם רליה למעון, מעון, פעור (בבא מליעא שם): (+) הקם חקים. זו מעינה (בבא מליעא לב.), להמעין משאוי שנפל מעליו: עמו. עם בעליו, אבל אם הלך וישב לו, ואמר
- ולא ילבש גבר שמלח אשה. לילך לישג בין הנשים. דבר החר, שלה ימיר שער הערוה ושער של בית השחי: בי הועבה. (a) לא יהיה בלי גבר על אשה. שמסא דומס לאיש כדי שמלך בין סאנשים (מפרי רכו נויר נע.), שאין זו אלא לשם ניאוף:
- (6) כי יקרא. פרט למוומן: לא חקח האם. בעודס על בניס (מולין קמ:):

לַב וְתַאָּבֹכִים לְּמִים: (ס) הקנים הפה לף למען וישב הניא הפב לף בדיל דיישב ַ הַּבְּטַ שַׁהַבְּעַ אָטַ בַאָּטַ וֹאָטַ הַבְּטַאַ שַׁהָּבָע זֹט אָמָא וֹנִע

בּי הְבְּנָה בַּנִים חָדְשׁ וְעִּשְׁיִה

ځك لايتيك بيښا:

אָבוּ וֹפּוֹלְ דְּנְפָּוֹלְ מִנֵּיה: שמוג שובע למול בביקף וֹעֹהְבֵּיִג שׁנֹבֹא בְאִנֹּבֹנֵ וֹבְאַ עלני ביקא חַדַקא

שׁוֹבׁת וּשִׁבוּאֵע עַבַּבְּבָם: (ס) הַקְּבַשׁ הַמְּלְאָר הַנֶּבַעַ אֲשֶׁר דִּלְמָא הִסְהָאַב דִּמְעַה זַרְעָּא כאַ שֹּוֹבֹת כּוֹמִנּ כֹלְאָנֹם פֿן לאַ שׁוֹבַת כּוֹמִנּ הּירוּבִיוּן

ختريّك خررنغر يتزهر مقرد:

عنعر مَنِيجِة أَجْهَ بَهُ مِنْ فَا جَمِيهِ عَرْض

דיוורע ועלכת ברקא:

تاڭلا:

לַּמְוָרַ וּבַּעַוֹמְרַ לָא טֹנִבּוּ בַּעוּנִא וּבַעַמָּנִא

<u>ت</u>ק<u>ټ</u>ر: (a) ت ﴿ هِ بَاذُ فِي مِلْمُ مُرَادًا فَرَيْكِ بِخِيْفُ لِي خِهِ بَاذُ فِي مِعْمَادًا لِمُعَالِبًا فِي الْ

מְעוּבָר כַּהְדְּא:

יי גְּרְלֵים תַּעֲשֶׂרְקְּדְּ עַלְ־אַרְבָּע בְּרוּסְפְּּדִין תַעֲבֵיד לְדְּ עַלְ מַלְ

וּשְׁבַּאָה:

לְנְתַב וְיִשְׁנִינָב:

ני בּירִיפָּח אָישׁ אַשְּׁה וּבָא אֵבֶיה אַבר יִפָּב אָהָה אָהָה וּבִּא אַבר אָהָר אָהָה וּנִיעוֹל 다: (Q) כּוֹפֹּוָע בֹּסוּטַב אָמֶג שַׁכַפַּב אָנְבָּג כּוֹפָּג בַּסוּטַב בְּטִיּבַבּ

thyself. covering, wherewith thou coverest upon the four corners of thy Thou shalt make thee twisted cords

Thou shalt not wear a mingled stuff,

Thou shalt not plow with an ox and

sown be forfeited together with the

fulness of the seed which thou hast with two kinds of seed; lest the

Thou shalt not sow thy vineyard

upon thy house, if any man fall

thy roof, that thou bring not blood

then thou shalt make a parapet for

When thou buildest a new house,

with thee, and that thou mayest

unto thyself; that it may be well go, but the young thou mayest take

thou shalt in any wise let the dam

wool and linen together. .

increase of the vineyard.

an ass together.

from thence.

prolong thy days.

11

OI

unto her, and hate her, If any man take a wife, and go in

(y) למען יישב לך וגוי. אם מנים קלם שאין בה מסרון כים, אמרה מורה למען יישב לך והארכם ימים, קל וחומר לממן

ו הגיע לכרס ושדה ולבגדים נאים, לכך נסמכו פרשיות הללו: מעקה. גדר סביב לגג, ואונקלוס מרגס פְיָקֶח, כגון מיק (8) בי חבנה ביה חדש. אם קיימה מלוה שלוח סקן, סופך לצנוח ביה חדש וחקיים מלוח מעקה, שמלוס גוררה מלוה, שכרן של מלום המורום (הולין קמב.):

ומובט מ"י מייב: שמשמר מס שבסוכו: - בי יפול הגופל. - ראוי זס ליפול, ואף עפ"כ לא ססגלגל מיסמו על ידך, שמגלגלין זכום ע"י זכאי

ססדס, בין לשבח כגון סקדש בין לגנמי כגון מימור, נופל בו לשון קדש, כמו פֿל מַּנַשׁ בִּי כִּי קַדַשְׁמִיךְ (ישעים פס, ס): המלאה. (9) כלאים. ממס ושעורס ומרלן במפולמ יד (קידושין למ. מולין פב:): פן חקדש. כמרגומו מפחחב, כל דבר סומעב על

זוגים בהולכת שום משל: (10) לא תחרוש בשור ובחמור. סול סדין לכל שני מיניס שבעולס, (צבל קמל נד:) וסול סדין לסנסיגס ימד קשוריס וה מילוי ומוספת שהורע מוסיף:

(II) שעשנו. לשון עירוב, ורבומינו פירשו שוע מווי ונוו:

(בו) גדילים חעשה לך. אף מן הכלאים, לכך ממכן הכמוב (יבמומ ד. מפרי רלג.:

(13) ובא אליה ושנאה. קופו:

וֹלאַ מְאָׁאַנוֹ, לַצִּ בַּׁנוּלָ,ם: עּנְאָע לְלְּטְטִׁנִּי נֹאָלַבֹּד אָבְיִנִי טִבְאַ נֹסִיבִּיִנִי נֹהָלְיִנִי נֹלָא  עֶּלֶיהְ שֵּׁם הָע וְאָמַׁר אֶת־הָאשֶּׁה עַלֹּה שׁוֹם בִּישׁ וְיֵימַר יְְה אִהְּהְא וַשָּׁם כְּעַ הַּבְּיבְעַ צַבַּבְיִם וַעוָגָא וּישָׁנִּי כַע מַסִקּוּפֵּי מִלְין וַיַפּּיק

عُمِاكِرٌ، لِنَمُرِ لِيَهُمُلُكِ: בונגנ אָנו_בָּנוּנְבָּיָּ

לאַמֻּר וּיִמְּנְאָרִי: אָת־בָּהָּי נְתַהִי לְאָישׁ תַזָּה לְסְבִיָּא نغمّد غَدْر يَاثَمُكُ غُرِينِكَارُه أَسْمَد

ڂڟڗ؍ بظلمن تمملأت בעולים וָאָלָה בָּתוּלִי ZI CHUL וְהְנֵּהְ־הֹוּאִ שָּׁםׁ עֲלִילֹת דְּבְרִים

באָנש וְיִסְרָי אָרָוּ: ⁸¹ וְלְלְטְׁנֵוּ וְּלֵּדֶׁ, נֵיהְהִר־הַהָּהָא אָחִר וְיִוּבְּרוּוְ סְבִּיִּ עַּרְהָא הַהִּיִּא יָתִ

ַנְמֶּנוּ: (ס) \(\delta \\ מַל בְּתוּלָת וֹמֶבְאָל וָלְוִשְנִינִים פּי לַאֲבֶּי הַנַּעֲּרָה כֵּי הוֹצִיא שֶׁם דְעַ

נמֹאָאוּ בֿעוּלִים לַנַּעַּרָ: °° נאם_אָמֶנת בֹּנֶת בַּבֶּר בַזָּגָת כַאַ

אַמִּכּטִית לַשׁ בִּתוּלָין:

דין אַהָרָא: לְבַּׁבַׁם סְבֵּי, בַּבְשָׁאַ וְלָשָׁבַת בַּיִּש וופטון זע פעובו מובוטעא נאמש ניפּב אַבּיהָא דִּעיליא וָאפַה

אַבוּהָא דִּעוּלִימִּהָי

liėlai aiaėx žio ėti בשׁי בַּעוּלִין וֹאָבֶוּן בַּעוּלָי בַּנַעִּי לְמִׁנִמִּר לָא אַּהִּכּּטִינִע לְבָּרַשַּׁבַּ וֹנַא נוּא מֻּוֹּי נַסְלוּפָּי מִלְּוֹ

נוללא *ו*ולטון זטוש:

שָׁבִי לְאָשׁוּ כֻיִּת כֻיִּה רַמִּוּ בְּתוּלְהָא בַת יִשְּׂרָאֵלְ וְלֵיהִ אַפֿגל מַנְם בֹּנָמִ מַּלְ ווטוו לאַבוטא במולוטמא إيدني لاغد خود إدميد زيجا مديد مغد وخدا بجود

בון לא אַמִּטֹכּטוּ בּטוּלִוּן לוּשְׁמֹּא בַוֹנִע

> not in her the tokens of virginity; when I came nigh to her, I found and say: 'I took this woman, and and bring up an evil name upon her, and lay wanton charges against her,

in the gate. virginity unto the elders of the city forth the tokens of the damsel's and her mother, take and bring then shall the father of the damsel,

hateth her; unto this man to wife, and he unto the elders: 'I gave my daughter And the damsel's father shall say

garment before the elders of the city. virginity.' And they shall spread the are the tokens of my daughter's the tokens of virginity; and yet these saying: I found not in thy daughter and, lo, he hath laid wanton charges,

the man and chastise him. And the elders of that city shall take

81

۷ı

Ş١

wife; he may not put her away all his a virgin of Israel; and she shall be his hath brought up an evil name upon the father of the damsel, because he shekels of silver, and give them unto And they shall fine him a hundred

in the damsel; tokens of virginity were not found But if this thing be true, that the

האשה הזאח. מכאן שאין אומר דבר אלא בפני בעל דין (מפרי רלו): (+1) ושם לה עלילה דברים. ענירס גוררה ענירס, ענר על לה הְשְׁנֶח (ויקרה ימ, יו) קופו לנה לידי לשון הרע: אח

(15) אבי הנערה ואמה. מי שגדלו גָּדּוּלָיס סרעיס, ימנוו עליס (שס רלס):

(16) ואמר אבי הנערה. מלמד שלין רשות לאשה לדבר בפני האיש (שם):

(18) ויסרו אותו. מלקומ: (עם רלו):

(02) ואם אמת היה הדבר. בעדים וסמרסס, שונמס לממר מירומין (כמובות מד:):

نِّلْمَلُنْ لِأَلَّم مُطَلِّقُكِ: (a) خُنهُلُهُم كِنْلِين قين هُجُنيَ جَهُجُدُرُ لَا يُظِيَّكُ جَرْبُ لِمُنْكُ لِجُدُرِكُ لِمُنْكُ لِجُدُلِكُ لِمُنْكُلِي لِجُدُرِكُ لِمُ ײַ בֵּית־אָבִיהָ וּסְקַלְוּהָ אַנְשֶׁי עִירָה וְהוֹצָּיאִי אָתַ הַנַּעֲרָ אֶלַ פָּתַח

בלוש מבונה: בַּית אַבוּהַא וּהָפַּלָי עַבֵּיד מַבַּבַע לַלָּנָא בּוֹמְבָּאָב לַוַנָּאָנ לבשע לאלוא יטמיט אבי בוס אַבוּבַא נוֹבַנְּמוּנַבּ אָנֹהֵו ונפטון זע מולוטעא לטבמ away the evil from the midst of thee. father's house; so shalt thou put Israel, to play the harlot in her she hath wrought a wanton deed in her with stones that she die; because and the men of her city shall stone to the door of her father's house, then they shall bring out the damsel

はi流に対く: (a) בּאַמּב וֹבֹאַמּב וּבֹגַבַעָּ בַבַּ שְׁנֵיהֶם הַאֵּישׁ בב אַשְּׁר בְעֶּלַת־בַּעַל וּמֶתוּ נַם־ אַמְּהָא אַתַּה נְּבַר וְיִהְקַמָּלִיּוֹ אַרִּ WELI

בריש מישראל: אַטַּטָא וּאָטַּטָא וּטָפַבָּוּ הַבָּוּר שַּׁבְוּיהוֹן גּוּבְרָא דְּשָׁבֵיב עִם מַם_ אָבו וֹמִשְׁכַּט וּבַר מִבּנר מַם

evil from Israel. woman; so shalt thou put away the that lay with the woman, and the they shall both of them die, the man woman married to a husband, then If a man be found lying with a

: ئاڭتە לְאַנְשׁ וּמִׁלְאַבְּאַנִישׁ בְּעָרִר וְשְׁכָּב דִּמְאָרָסָא לְנְבָּר וְיַשְׁכְּחָנִיהַ בּ בְּיִ יְהְיָהׁלְ נַשְּׁרְ בְּתִּילְנִי מְאִבְשָּׁה אֲבִי הְהֵי עִיהִי עִיהִימְהָא בְּתִילְהָא

אַבְרָא בְּקַרְמָא וְיִמְבִיב מִמָּבִי:

cried not, being in the city; and the they die: the damsel, because she unto the gate of that city, and ye then ye shall bring them both out

find her in the city, and lie with her;

betrothed unto a man, and a man

If there be a damsel that is a virgin

67

ά₫μξι: (a) אָנן אָהָוֹי וֹבֹהֹנִי וּבֹהֹנִי בַבַּ בור אַמוֹר לא־צְעַנְקָהו בְּלִיר בַּאַבְנִים וְמֶיתוּ אָת־תַנַעַּנְ עַלַ־ ÷ב הְעָּרִר הַהָּוֹא וּסְקַלְמָּם אַתָּם إِلَّا يُعَمِّنُ لَا هُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا هُلِا "لِهُلِي الْمُلْقِينِ الْمُلْقِينِ الْمُلْقِينِ ا

בות מבולב: יָת אָתַת חַבְרֵיה וּהָפַלֵּי עַבֵּיד וֹנִט װבְרָא מַל מֵיסַל דְּמָּנִי מַל מִיסַל דְּלָא צְּנַחָת בְּקַרְהָא בְאַבְנִיָּא וִימוּחוּן יָח עוּכִימְהָא לבשא ביניא ומרגמון ימרון ותפקון ית תרניהון לתרע

away the evil from the midst of thee. neighbour's wife; so thou shalt pur man, because he hath humbled his shall stone them with stones that

אַשֶּׁר־שֶׁכָב עִּמֶּה לְבַדְּוֹ: באָנשׁ וְשְׁכַב עַּמָּה וּמָה הָאָנשׁ ك بروبور برمياد بريورد جود וָאָם־בַשְּׂדֶה וִמְצָא הָאָישׁ אָת־

בּלְעוּגוּגוּי: ווטלמוע אילבא באַכוד ממּש בֿע װבֿבא נֹהֻכִּנִד הַמַּעַ מובומטא במאבסא ווטפוש נאם בֿעַללא נַמָּכַּע װבֿנא נע

her shall die. her; then the man only that lay with man take hold of her, and lie with is betrothed in the field, and the But if the man find the damsel that

אַישׁ עַל־בעה וּרְצָהָוֹ נָפָשׁ בַּן ַ לַנּגַּב װַמָא מִנֶת כָּ, כַּאָּמָב וֹלָנִם וֹלַנּהֹֹעָ לַאֲ עַהַהָּמָשִׁ דַּבָּר אָן

נפש בו פּהְנְקא קברו: אַבוב אַ אַב עַבויע ווֹשַאַלּנִיע בון בלמול אַבי בְּמָא דִיקום מִבְּעַם לֵית לְעוּלִימֶּתָא חוֹבָת ולַמוּכַוּמִׁשֹא לָא עַהַּבוֹיג

matter. and slayeth him, even so is this man riseth against his neighbour, sin worthy of death; for as when a on ləsmsb əht ni si ərəht; gnihton But unto the damsel thou shalt do

לזנות בית אביה. כמו נבים הביס: (וב) אל פחח ביח אביה. למוגיזולים שגולמס (שס מס.): וסקלוה אנשי עירה. נמעמד כל מנשיעירס (מפרירמ):

מאחרישם). דבר אחר גם שנישם, לרבוח את סולד, שאם סיחה מעוברם אין ממחינין לה עד שחלד (ערכין 1.) (22) ומחז גם שניהם. לסוליא מעשה חדודים (ספרי רמא) שאין האשה הכיים מהם: גם. לרצות הצאים אחריהם (ס"א

(33) ומצאה איש בעיר. לפיכך שכנ עמס, פרלס קוראס לגונ, סא אלו ישנס בנימס לא אירע לס (ספרי רמנ):

رِπ<u>ز</u>ֶπ: (a) לא ובר לוה למותל בקהלא enter into the assembly of the בור מַשִּׁירִי לֹאַ־יָבֹא לִוּ בִּקְּדָּ tenth generation shall none of his בּלַבַבְא בּין אַף דָּרָא עַּשָּׁי עַשָּׁי ָ לא־יָבָא טַמְוֹרָ בִּקְתַל יְהְוָה נָם assembly of the LORD; even to the לא ג'בני ממוגרא למומץ A bastard shall not enter into the جَرْلَام إِلَيْكِ (٥) ספרי אשכנו דַּבָּה) וּכְרָוּת שְפְּבֶה לְּמֵיעַל בִקְהָלְא דַּייָ: assembly of the LORD. privy parts shall not enter into the לָא יִדְבֵּי דְּפְּסִיק וְדְמְחַבַּל לְאֻ נְבֹּאִ פֹּגוֹנַ גַּבָּאִ (דַנִינַ He that is crushed or maimed in his וֹלְאִ וֹנַבְּשׁׁ בַּנָּלֵב אַבְּתוּ: (ס) father's skirt. וֹלָא גֹנְלָג כֹּוֹפֹא בַאָּבוּנִיג: wife, and shall not uncover his אַנְאַ יַפָּר אָרִישָׁ אָרִשְׁ אָרִישְׁ אָרָיִר לְאִיפָּר וְּבָר יָר אָתַּר אֲבִּירִי רְאִיפָר אָבּריִרִי אָתַר אֲבּריִרִי IIIXX A man shall not take his father's קמפְשְׁרַה כָּל יוֹמוֹהִי: װבָל שַּלְּחָה בָּלְ_יִמֶּוּ: (a) שקף הענייה בית ביה דשו he may not put her away all his days. ַלְאָמֻּׁע נַּחַת אַּמֶּר עַנָּה לא[ַ] wife, because he hath humbled her; סלמו גלסל ולוה מהי לאמו بربور بالمرشرة جروا إجاب بربرية shekels of silver, and she shall be his כְאֶּבוּעָא בַּמוּכְוּמִעָא עַמָּאָן 67 give unto the damsel's father fifty וַנְתַוּ הַאָּישׁ הַשַּבֶּב עִּמָּה לַאֲבֶּי ווטון אלבא דשכוב עמה then the man that lay with her shall إنهموج سرا: מְמֶשׁ וְנִמְצֵאוּ: they be found; i i dele 4 CILL אַשָּׁר לא־אַרְשָׁה וּהְפְּשָׁה וְשְׁכָּב hold on her, and lie with her, and virgin, that is not betrothed, and lay 87 בּירוִטְצָא אָישׁ נַעַּרָ בְּתוּלֶר צָּרֵי יִשְׁכּח וּבָר עוּלִישָׂא If a man find a damsel that is a ۲۳: (a) به فراد الله was none to save her. עַנְּהְּבְׁ עַבְּיִאָּבְהְאָע וֹאָגוֹ מוּהָהָה מּנִלְיִמִּעִי בּמִאָּבַסֹא וֹלְיִע betrothed damsel cried, and there Zτ בּהֹעַב אָנ. בַּטַעַלְא אַהָּבַּטַנ גּוֹטַע For he found her in the field; the ひれがに Deuteronomy XXIII - TLY - OTT '1 - IIIXX vmonorestance

ַ לְאֵינְבָא מַפּוּנָי וּמוּאָבִי בִּקְחַל יהוְה גַּם דַּוֹר עֲשִׁירִי לֹאֹ־נָבָא לְהֶיִם בְּקְתַל יְהוְה עַדִּעיה בָּקְתַל

לֵא יִדְכּוֹן עַמּוֹנָאֵי וּמוֹאָבָאֵי לְמֵיעַל בְּקְּחָלָא דִּייָ אַך דָּרָא עְמִיעַל בְּקְחָלָא דִּייָ אַך דָּרָא עְלְמָא:

An Ammonite or a Moabite shall not enter into the assembly of the LORD; even to the tenth generation shall none of the LORD for ever;

- (62) כי כאשר יקום וגוי. לפי פטומו זהו משמעו, כי הנוסה היה ובחוקה עמד עליה, כהדה העומד על הבירו להרגו. ורכוחינו דרשו בו, (סנהדרין עג. פסחים כה:) הרי זה בה ללמד ונמלה למד וכוי:
- (I) לא יקח. חיין לו בס לקוחין וחיין קדושין חופסין בס (קידושין סו:): ולא יגלה בוף אביו. שומכח יבס של חביי סרחייס לחביי, וסרי כבר מווסר עליס משוס עְרָוַם חֲׁמִי חְּבִיּף (ויקרח יח, יה), חלה לעבור על זו בשני לחיין, ולסמוך לה לח יבח ממור, ללמד שחיין ממור חלה מחייבי כריחוח, וק"ו מחייבי מיחום ב"ד, שחיין בעריים מיחם ב"ד שחיין בס כרח:
- (2) פציע דכה. ענפלעו או נדכאו ביליס עלו (יבמות עס.): וכרות שפכה. ענכלת סגיד, ועוד אינו יורס קילות זרע,
   אלא עופך ועותת (עס:) ואינו מוליד:
- (3) לא יבא ממזר בקהל ה׳. למ ישמ ישרמלית:
- (+) לא יבא עמוני. למישמישרמלימ:

مُفْتُدِد \$نُهُ تَتَدُنُهُ خُطُرُكُكُ: מֹבֶינֹב אַנוַבַּבֹבְמֹם בּוֹבַבֹּמוָנַ בּבּאשׁבֹם ממגבנום נאַמָּב מַּכָּב י אָעַכֹּם בַּצְנַם וּבַמָּנִם בַּנֵבנַ

¥¤ج٦ إمزِر \$< خِكُ هُلِ يَكَظُمُ إِنَّا خِجُدُكُنِ حَدْ خَرْهُما خِجَدُهُ هُدَ، يَنْهُكَ يَرْ م څرخځۀ٥ تتوفي نديد څرينيه خځۀ٥ توهد نه څخه ځد نه ڶڂؚ؉ۦۼڿٙٮۦڹٮۺٙٮۼۜٚۻؿڔڮڔڂڔڂۿۻٙڎۦڶڂؗ؉ۼڂ؉؞ٛڎۼڂڣڬۦٛڂڟڂڂؙ؉ڟ

ַלמוּלם: (a)

בְאַבְאַנ לא התעעב מצרי בי־גר הייים אַחיף הוא לא הרַהיק מצרי לאַ טְּתַעֶּב אַבְטָּג כָּג אַטְגוֹב הַנָּא לָא הָרַחַיִּל אָבוּיִמְאָר צַּבִּי

ئىلىد: (a) خۇلام ئىدىنىڭ ئىدى ئىبا ئىدىم شىدىشى نىڭ ئىلى خۇلام ئىدىنىڭ ئىدى ئىبا ئىدىم " בְּנִים אַמֶּב וּנְּלְבוּ לְנֵים בַּנִב בּנִוֹ בּוֹטִּלְבוּוּ לְנִיוִ בִּבֹא

וֹנְאָמוֹנִיטִּ מֹכִּלְ בַּבָּר בָּה: ים בּירַתְּצָאָ מַּוְּדָנָה עַלַּרְאַנְבֶּיִרְ אָרֵי הִפּוּק מַשְּׁרִיהָאָ עַלְ בַּעָּבִירָ

एए प्यंप्रदेश אָלַ־מְּחָרִיּץְ לְמְּחֲנְּהַ לְאִ נְבְאִ אֶלִּךְ לְמִּשְׁרִיִּהָא לְאִ נִיעִילִ יי יהנה שקור מקבה לנלה ויצא מקבי ליליא ויפיס למברא בּייוֹהָהָ בְּוּ אָיִשׁ אַשְׁר לא אַבייוָהיבְוּ גָּבִר דְּלָאיָהי דְּבִי

> خْجُمْمەنئك: מפונר אַנם דעל הֹלְב וֹנו כֹלְהֹם כֹּר כֹּהוִר エロロン לאַ־קּוֹרָמוּ על מִיסַל דְּלָא שָּׁרַעוּ יָהְיִרָּוּ

בל יומף לעלם:

אָב, בּוֹּנְב בַּוֹנִלא בֹאַבֹּהֹנִב:

בְּבֶבְּרְ וְתִסְהְעֵבִר מִפָּלְ מִדְּעַם בְּישׁ:

of Aram-naharaim, to curse thee. Balaam the son of Beor from Pethor and because they hired against thee when ye came forth out of Egypt; bread and with water in the way, because they met you not with

Decause the LORD thy God loved curse into a blessing unto thee, but the LORD thy God turned the would not hearken unto Balaam; Nevertheless the LORD thy God

their prosperity all thy days for ever. Thou shalt not seek their peace nor

wast a stranger in his land. abhor an Egyptian, because thou for he is thy brother; thou shalt not Thou shalt not abhor an Edomite,

into the assembly of the LORD. that are born unto them may enter The children of the third generation

shalt keep thee from every evil thing. against thine enemies, then thou When thou goest forth in camp

OI

not come within the camp. go abroad out of the camp, he shall chanceth him by night, then shall he is not clean by reason of that which If there be among you any man, that

(5) על דבר. על העלה (ספרי רנ) שיעלו אחכם להחמיאכם: בדרך. כשהייחם במירוף:

- (y) לא חדרש שלמם. מכלל שנהמר עמף ישב בְּקַרְבָּף (פסוק יו), יכול הף וה כן, מלמוד לומר לה מדרוש שלומה (שם רנה):
- זכוריכס ליאור, מס מעס, שסיו לכס אכפניא בשעת הדחק. לפיכך: (8) לא חחעב אדמי. לגמרי, לע"פ שרלוי לך למענו שינל בתרב לקרלמך: לא חחעב מצדי. מכל וכל, לע"פ שורקו
- מלרים שמבעום, ואלו שהחמיאום נחעבו: שההורגו הורגו בעולם הזה, והמחמיאו מוליאו מן העולם הזה ומן העולם הבא, לפיכך אדום שקדמם בחרב לא נחעב, וכן (9) בגים אשר יולדו לחם דור שלישי וגר. ושמר סמימוממומרין מיד, סמ למדמ, שסממעים למדס קשס לו מן ססורגו,
- (10) כי חצא יגר ונשמרח. שהשמן מקמרג נשמת המכנה:
- מלום לא מעשה, ואפור להכנק למחנה לויה וכל שכן למחנה שכינה (פפחים פח.): (11) מקרה לילה. דינל סלמוג נסווס: ויצא אל מהוץ למחנה. זו מלום עםס: - לא יבא אל תוך המהנה. זו

וּכְבָא תַשְּׁמָשׁ יָבְא אָלְ-תְּוֹךְ וּכְּמִיעַל שִׁמְשָּׁא יִיעוֹל לְגוֹ ַנְהְנְתְ לְפְּנְוֹתְ־עֶּהֶב יִרְתַוֹּץ בַּמָּנִם יִיהֵי לְמִפְּנֵי רַמִּשָּׁא נַסְהַי בְּמִיָּא

וְנְצָאהַ שָּׁמָּה חָוּץ: בּ וְיִרְ מִּהְיָהַ כְּוֹדְּ מִהָוּץ לַמַּחֲנָה יַצְּתַר מְתוּפוּ יָהי לָךְ מִבָּרָא

المَحْنُ لَحَوْدِنَ عُلِيجَعُنُكِ: בְּשִׁבְתְּוֹךְ חִוּץְ וְחָפַרְתֵּה בְּה בְּמִתְּכָּוֹ בְּבָרֶא וְתַחָפַּר בּה ۱۱ برید میرزد چان برخ بهینی از برید برمچمه مید چه بدن دید

לַמָּאָבׁוּטֹא וֹטֹפּוּל טַמָּוֹ לַבָּבֹא:

יניתוב יניכַפַּי יָת מַפַּלַפַּוּ:

בְּבֶׁר וְמֵּב מִאַּםְבֵּירָ: (a) לבות ולאיוראָר בף ערות بجنضي خفثت نيير مييرب sı セãcc ﻣﺘﺈﻙ Კュฐ๙๒ ﻟﺈថថ جأ بِمَرْم يُحَاثِبُ مِمِينِجِابًا

هُمُد_نَّةُ ﴿ هُكُنَّ لَا مُنْ الْعَبْلِينَ الْمُعْلِمُ الْمِعْلِمُ الْمُعْلِمُ الْمِعْلِمُ الْمُعْلِمُ الْمِعِلَمُ الْمُعْلِمُ الْمِعِلَمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلْمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعِلِمُ الْمُعْلِمُ الْمُعِلِمُ الْمِعِلَمُ الْمُعِلَمُ الْمُعِلَمُ الْمُعِلْمُ الْمُعِلْمُ الْمُعِلْ ⁹¹ לאַ־תַּסְנְּיִר מֶּבֶר אֶלְ-אָּרְנְיִוּ לְאָ תִּהָסָר מָבֶר עַּהְיָּהוֹ לְיִר

עמף ישב בקרבף במקום

בַּמָּוִד לְוִ לְאִ טַוִּנָנוּ: (ס) מְּמָנֵינִ בּנִינִים, בּטִינִאַ מוּ בּנִינִ

i 点 L 以 < : מֹבּנוֹ וֹמִּבֹאֵלְ אִנֹאַ אַמֹּאַ יְהְּבְאֵי וְלְאֵיוֹנִי בְּנְבָרְ מִּבְּרָ מִבָּרָ מְבָּרָ וֹלְאִיפַּר מִּבָּרָאִ מבונע לא ההי אַהָּהָא מבְּנָת ישָׁרָאַל

> may come within the camp. water; and when the sun is down, he cometh on, he shall bathe himself in But it shall be, when evening

forth abroad. the camp, whither thou shalt go Thou shalt have a place also without

cometh from thee. turn back and cover that which thou shalt dig therewith, and shalt when thou sittest down abroad, among thy weapons; and it shall be, And thou shalt have a paddle

thing in thee, and turn away from be holy; that He see no unseemly before thee; therefore shall thy camp thee, and to give up thine enemies the midst of thy camp, to deliver For the Lord thy God walketh in

from his master unto thee; master a bondman that is escaped Thou shalt not deliver unto his

.mid gnorw ron where it liketh him best; thou shalt choose within one of thy gates, of thee, in the place which he shall he shall dwell with thee, in the midst

Israel. there be a sodomite of the sons of daughters of Israel, neither shall There shall be no harlot of the

(12) והיה לפנוח ערב. קמוך לסערג שמשו ימנול, שלינו מסור גלל סערג סשמש:

- (13) ויד חהיה לך. כמרגומו, כמו פֿישׁ עַל יָדוֹ (במדבר ב, יו): מחוץ למחנה. מון לעק:
- (14) על אזנך. לנד משחר כלי חשמישך: אזנך. כמו כלי זיינך:
- (פו) ולא יראה בך. מקנ"ס, ערומ דנר:
- (1) לא חסגיר עבד. כמרגומו. דבר אמר, אפילו עבד כנעני של ישראל שברם ממולה לארץ לארץ ישראל (גימין מה.):

בֹּגוֹנִמַּב כַנִּנִי לָאַ עַנְנָנָנִנִינִי:

בוניה:

: ناک

く流いてにひ上

ממש ושור בולע באטבא

רבוניה דִישְׁמִיזַב לְנָמָד מִן

וֹלַא וֹטַטַוֹוּ בַּבַ הַבַּינִע פַּטַנִים

äide tie, aatti artax

ĖĽL

מומבוע מלאושבא

ילממסר שָּׂנֹאַב

طشاءيتك

מממח ממח, שאף הוא נעשה קדש על ידה, שכל בעילומיו בעילות זונות, שאין קדושין מופסין לו בה: בה, שהרי הוקשו לחמור, שנאמר שְבוּ לְבֶם פֹּה עַם הַמַמוֹר (בראשית כב, ה), עם הדומה לחמור. ולא ישב גברא מבני ישראל . ואונקלום מרגס לא מסא אממא מבנמ ישראל לגבר עבדא, שאף זו מופקרם לבעילם ונום סיא, מאחר שאין קדושין מופסין לו (13) לא חדרה קדשה. מופקרם, מקודשם ומוומנם לונום: ולא יהיה קדש. מוומן למשכב וכור (מנסדרין נד:),

גַבֵּר בֵּי תּוֹשְּבָתִ יְהֹוָה אֱלֹהֵיף אֶלֹהָוּ לְבְּלְ נִּנֵר צֵּבֵי מִנִּחַקֹּ ⁶¹ בֶּלֶב בֵּיָת יְהְוָה אֱלֹהֶיף לְבְלְ - כּלְבָּא לְבִיָּה מִקִּדִּשְׁא דִּיִּיָּ לא קביא אָרָן זוֹנְה וּמְתַר לָא תַעֵּיל אָנָר זָנִיתָא וָחוּלְפַּן

: 145 <u>וֹהְשׁׁבּ אָבְּבְ וְהַשִּׁבּ בֹּבְ בַּבְרב אַהָּב בבוע הֹבוּב בבוע בַּבְ מִבַּהַם</u> ريخ تيقية المغنية المناه المنا

수다학유다: (0) بَهْدٍ١٧ هِوْدَ هِوَد جِه هُوْد فِرْ هَدِفِه هِمَ فِرْدَ رَفَوْا אֶלְהָוּ בְּכִלְ מִשְׁלַח יָבֶׁוּ עַּלִי :; אֶלְהָוּ בְּכִלְ אִישְׁמוּה יָדְוּ

וְהְיֶה בְּךְ הֵמְא: بَلَـلَهُو بَعَيْد يُعَرِّدُ الْمُقَلِّدِ مُنْجُم يَنْجُمُونِ يَنْ هُرِّنَا يَنْهُ ַ מְאֵ עְׁאַעִוֹר לְהָּלְמִׁיִּ בִּירְדְרָהְ לְאִ עִּאַעַר לְהָּלְמִיּנִיִּיִּה אָּנִי حْد تَافِد رُبُدر كِيدِرُك الْأَكْرِبُرك الْآلَاد بَالِد كَالَات الْأَلْو الْهُرُبَاكِ

בּ וְבֶר מָחְדֵּלְ לְּנְדֵּר לְאֵייַהְנֶת בְּוֹךְ נַאֲבֵר הַחְמָּנִע מִלְמִדֵּר לָא יְהֵר

מוצא שְפְּקוּיף הַשְּׁמְיר וְשְׁמִי אַפְּקוּה שִׁפְּקוּה הַפְּוּה הַבְּירָה

بْرُحِٰت هِٰشِر بَحُرُنُ جَوْرُكِ: (٥) בּאַשֶּׁר נְדַרְהָּ לִיהֹוָה אֱלֹהֶיף פְּמָא דִּנְדַרְהָּא ְבֵּדָם יִיְ אֶלְהָף

בּלְיוֹבּ לָאִ טִּטֵּוֹי (a) ילְמָּלָב לָאַ טִשׁן: مَّرْدُرُه خَرْفَهُكَ هُٰحُمُكَ لَكُمْ لِيَزْدِيمِ مُرْفِيا خَرْفَهُكَ هُخُمُكَ בּֿ, טַבאַ בַּכֹבֶם בַמְּבּ וֹאַכֹּלְטֵּ אָב, טַטַּנָר בַּכַבְּמָא צַּטַבְּנָנַ

كُلُهُ اللَّهُ كُلُّهُ اللَّهُ كُلُّهُ اللَّهُ كُلُّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

לְמָּמּן יְבְּנֶבְלָּיְ יְבִינֶר לָא טַנְבֵּי, בָּגִילְ גַּיִבְּנְבַבְּנָּבְ ַ עַּמָּגוּ נַלְאַטְגוּ לָאַ לְבֹּר מַּמִּמָגוּ טְּבַבָּי נַלְאָטִוּנִי

ئلخ لأم لا من المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع المنافع ا

thou shalt not put any in thy vessel. enough at thine own pleasure; but

abomination unto the LORD thy vow; for even both these are an house of the LORD thy God for any harlot, or the price of a dog, into the Thou shalt not bring the hire of a

thing that is lent upon interest. interest of victuals, interest of any to thy brother: interest of money, Thou shalt not lend upon interest

goest in to possess it. hand unto, in the land whither thou thee in all that thou puttest thy that the LORD thy God may bless thou shalt not lend upon interest; upon interest; but unto thy brother Unto a foreigner thou mayest lend

and it will be sin in thee. God will surely require it of thee; De slack to pay it; for the Lord thy the LORD thy God, thou shalt not When thou shalt vow a vow unto

shall be no sin in thee. But if thou shalt forbear to vow, it

٤٦

77

07

61

God. .

mouth. which thou hast promised with thy unto the LORD thy God, even that according as thou hast vowed freely thou shalt observe and do; That which is gone out of thy lips

mayest eat grapes until thou have neighbour's vineyard, then thou When thou comest into thy

(בבא קמא סה:), כגון חמים ועשאן סלת: (פו) אחנן זונה. נמן לס עלס באמנים פעול לסקרבס: ומחיר כלב. המליף שם בכלב: גם שניהם. לרבות שניייסם

(20) - לא חשיך. מוסרס ללוס שלמי מן רבים למלוס (בבה מליעה עס:), והם"כ הוסרס למלוס, הֶם פַּמָפָּךְ לֹה הָמֵן לוּ בָּגָשֶׁךְ

(IS) לנכרי חשיך. ולה להחיך (בנה מליעה ע:), להו הבה מכלל עשה, עשה, לעבור עליו בשני להיין ועשה: (ויקרא כה, לו מפרי רמצ):

(בב) לא חאחר לשלמו. שלשס רגליס, ולמדוסו רבומינו מן סמקרף (ראש סשנס ד:):

(24) מוצא שפחיך חשמור. לימן עשה על לה מעשה (שס ו.):

(32) כי חבא בכרם רעך. בפועל הכתוב מדבר (בבה מליעה פו:): כנפשך. כמה שתרלה: שבעך. ולה הכילה גקה

(שס): ואל כליך לא חחן. מכאן שלא דברה מורה אלא בשעת הבליר, בומן שאתה נומן לכליו של בעל הבית (שס), אבל אם

مُخْرِجُ بِهِ خُبْنُكُ لِمُنْكِمِ مِنْ الْمُعْرِبِ فَالْمُرْدِ الْمُعْرِبِ فَالْمُرْدِ الْمُعْرِبِ فَالْمُعْرِبِ

לא עונים על קמָהא דַּחַבְּרָרָ: וֹטַבְּמוּר דְּמִלְיֵן בִּידָר וּמִוּלְא

בּׁג טַבאַ בַּלְמָנֵע בַמָּב וֹלַמִּפַע אָבָג טַעַּג בַּלַמָנא בַּטַבָּבוֹנַ

וְאַלְטַב מִבּּיִהָּי: چْك סَפْد خُدِينُى لَرُنَا خُنْبُك מֹאַ בֹּעַ מֹנוֹט בַּבָּנ וֹכְטִד אַבְאָ עַמְּבָּא עַמְּבָּא עֵוֹלְאָ עֵנְיִּלְאָ עַנְיִּבְּיִרְ בְּיִר וְיִהֵין בְּיִבְּיִר עָבִי וְיִהָּיִּלְאָ جْدِرَكَا يَّانِهُ هُهُاكِ بَجْمُرُكِ لَكَيَّكِ ۚ هُدِرِ نَقَدَ بُحَدَ هُفَائِهِ لَنَجْمُرَفِي

פשורין וימין בידה ויפְשָׁרנַה עבירת פְּתְנָם וַיְכְתּוֹב לַה גַט ÄĽ, ÄÄČU ĒĽ

48.70.80. וְיִבְּאֶר מְבֵּיתְוֹ וְהַלְכֶּר וְהִיְתְּר וְהִפּוֹל מִבּימִיה וּהְהַרְ וּהְתֵּר

וושָׁנִינַעַ KrţŢX

خبرت خيائا:

בְאָנִישׁ הָאַהַרֹוֹן אֲשֶׁרַ־לְקְּהָהַי לוֹי וֹאָבְטַוֹע מִבּּיתִוֹ צָּוֹ כִּי יָמוּתֹ בּ לְשׁ סְפֶּׁב בְּבַוּתָתְ וֹלְתַּוֹ בְּיִלְשׁ וִיכְּחּוֹב לִשׁ בָּּסִיּבִין וְיִמֵּוֹ ישְׁנֹאִיהַ בֹאָישׁ בֹאַבַרוּן וֹלְטַב

דנסבה ליה לאתו: בִּירַה וְיִפְּטְרְנָה מִבֵּיתֵיה אֹנֹ

پرخ بنه خه دیرا خه دیرات: (a) תַחַטִּיאַ אָת־הָאָבֶץ אַשֶּׁר יְהֹנֶה בּירתיעבָרָה הוא לפָּנַי יָהוֹה וְלָא رِدْ رَجْفُت خِيرَتْ خِيْرِت بِعَفِيْ مِ + ेष्ट्रेंप देखान देव्पेक्ष देव्हा देव्हा **.** حِيْدِرَحِ حَمْكُكَ لَالْكِيمُيلِ يُجَمِّدِ

אַוֹסְלָא: هَلَمُكَ يَانًا هُكُنُكُ نُتِرَ كُكُ עוא פובם ול ולא טעווב לע בּֿעֿר דְּאַסְמַאַבֿע אָבוּ, מָבַעַבַּאַ לְמִסְבַּע לְמִעִוֹ, לִיִע לְאָּעוּ アロダビド לית ליה דשו לבעלה

មុំរុក នូកុំជ ម៉ូម៉ូក នូជ-នុម៉ូគុំរំ خُرُح يُخُد أَيِّا بَكُنُك خُرِّيهِ ממי נצא בּאַלְא וֹלְאָבוֹמֹלְנִע מֹלְנִוּ לָאִ נפּוּט בּּטוּלָא וֹלְאִ נֹהָבּע בְּרִימָּח אִישׁ אַשְּׁח חֲדְשְׁה לְא אַרֵי יִפַּב וְּבָּר אָמְּהָא חֲדַהָּא

לַבֿוּטִוּשׁ מִּטֹּא טַוֹבֹא וּוּטַבּוּ וֹטַ للمرين، خُرَّح فَنْالُم فَارْ نُتِي

> standing corn. sickle unto thy neighbour's hand; but thou shalt not move a thou mayest pluck ears with thy neighbour's standing corn, then When thou comest into thy

sendeth her out of his house, and giveth it in her hand, and writeth her a bill of divorcement, unseemly thing in her, that he because he hath found some if she find no favour in his eyes, marrieth her, then it cometh to pass, When a man taketh a wife, and

 ΛIXX

aliw s'nsm and goeth and becometh another and she departeth out of his house,

who took her to be his wife; house; or if the latter husband die, hand, and sendeth her out of his divorcement, and giveth it in her and writeth her a bill of and the latter husband hateth her,

God giveth thee for an inheritance. land to sin, which the LORD thy LORD; and thou shalt not cause the that is abomination before the his wife, after that she is defiled; for away, may not take her again to be her former husband, who sent her

wife whom he hath taken. house one year, and shall cheer his business; he shall be free for his shall he be charged with any shall not go out in the host, neither When a man taketh a new wife, he

בא לעדור ולקשקש, אינו אוכל (שם פמ:):

¾₩∟_₹₽Ⅱ:

(26) בי חבא בקמח רעך. אף זו נפועל הכמוב מדנר (נ"מ פו:):

- (1) כי מצא בה ערות דבר. מניס עליו לגרשס, שלא ממלא מן בעיניו (ק"א מלוס שלא ממלא מן בעיניו):
- (2) לאיש אחר. אין זם בן זוגו של כאשון, סוא סוליא כשעם ממוך בימו, וזס סכניסס (גימין נ:):
- (+) אחרי אשר הטמאה. לרנות קומס שנקתרס (ינתות ית:): (3) ושנאה האיש האחרון. סכמוג מבשכו שקופו לשולומס, ולס ללו, קוברמו, שנלמר לו כי ימומ:
- (פ) אשה חדשה. שסילו מדשס לו, ולפילו ללמנס, פרט למחזיר גרושמו (מוס מד.): ולא ישבור עליו. דבר סלבל:

קוא הבל: (ס) ° לאִ_וֹשְׁלֵלְ בִעוֹנִם וֹנִגְכֵּר כִּּגַרְנָּהָ

بَائِم مَظَلَقُك: (٥) ימכַרו ימת הגַּנָב הַהוא יבָעַרָּהַ וְבִינִימַמֶּב_בּוָ iÀĹŸŚ

אַנוּטִם טַּמְּמִבוּ לַתַּמִּוּטִי אُنْجُם لَاقِلَانُم لَاذُانُم فَكَيْمُك نَنْدِيا خُلَانَه جِنْعَ. خَمْع מֹאָב וֹלְמַמְּוִנו כַּבְלְ אַמְּב-יוֹרָוּ לַטְדְא ילְמִמְּבַר כַּבְלְ דְּיַלְפוּן تَشَمُّدُ خُرُدُم لِيَجُدُمُ لَا كُمُنْدِ جُمُنْمُ لِي جُمُنْمُ لِي خُرُدُمُ فَيُدِدِ خُمُمَا

בְּצֵאְלְכֶם מִמְּצִּׁלְנִם: (ס) זְכֵוֹר אָת אַשֶּׁר עְּשֶׂר יְהֹוֶה הֵוּי דְּכִיר יָת דַּעַבַר יִי אֶלְהָךְּ

בַּבַתוֹנ: לאַ_עֿלאַ אָלַ_בּיּעוֹיִנ בְּרְתַשֶּׁה בְּבֵוֹקְךְ מַשָּׁאַם מְאָנִמְר אָבִי הַרְשֶׁי בְּחַבְּרָךְ רְשִׁים

רְאָּבוֹ בְּוּ יוֹבָּנִא אֵבְיוֹבׁ אָנוֹ בְיִהְיִבְּיִהִי וֹפֶּוּכִּלְבְּיִנִי מִאָּבּוּנִא בּטוּיץ מַעְּמְד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַמָּה בְּבָרָא מָקוּם וְנוּבָרָא דִּשִּׁהָּ

בַּעָבּטְנ: יו וֹאִם אַנְהַ הֹּנֹוּ עַנִּא לָאַ עַהָּכֹּר וֹאַם וּבַּר מִסְבּוֹן עַנָּא לָאַ

> מְזוֹן לְכָל נְפַּשׁ: ובבביה אבי בהון מהעעביר לא שׁפֿר מֹמָפּוָנֹא בשׁנֹא

نظئية: ההוא והפלי עביד דביש ביה ויובְנוּיה וְיִהְקְּמִי מִּיָּבְאַ מֹאַשְוְעִי מִבּׁנִּי וֹמִּבְאָבְ וֹנִשַּׁיִּב כּגַנְנְּמְאַ אָנְתְּ יָנְדְּבְ נְפְּתְּאַ מְאָנִוֹן אָנְגַנְ נְהְּחְּכִּחְ וְּבָּרְ וְּנְּנִרְ נְפְּתְּאִ

בפּבּירְהִנּוּן הִשְּׁרוּן לְמָצֶבֶר:

מְמָּגַבְוֹם: , בּבֵבנ לְמִננִם בֹאוָנִםא בֹמִפּלֵכוָן

לַמַּבְׁס מִבְּעַם לָא מִיעוֹל לְבִּימִיה

לְמַסַב מָמֶּכּוָנִיב:

השכוב במשכוניה:

taketh a man's life to pledge. upper millstone to pledge; for he No man shall take the mill or the

the midst of thee. shalt thou put away the evil from sell him; then that thief shall die; so and he deal with him as a slave, and brethren of the children of Israel, If a man be found stealing any of his

observe to do. commanded them, so ye shall Levites shall teach you, as I according to all that the priests the that thou observe diligently, and do Take heed in the plague of leprosy,

came forth out of Egypt. did unto Miriam, by the way as ye Remember what the LORD thy God

go into his house to fetch his pledge. any manner of loan, thou shalt not When thou dost lend thy neighbour

bring forth the pledge without unto man to whom thou dost lend shall Thou shalt stand without, and the

not sleep with his pledge; And if he be a poor man, thou shalt

71

11

זה מרגום של וְשָׁמַּח חֹלח של וְשָׁמַח: יהיה. לרצום אם כרמו: - ושמה. ישמה אם אשמו, ומרגומו וַיַּמָּדֵי יָם אַמָּמַב, וסממרגט וַיַּמָדֵּי עם אתמיט, עועס הוא, שלא בשביל בימו, אם בנה בים ומנכו, ואם נעע כרם ומללו, אינו זו מבימו בשביל לרכי המלחמה: – לביחו. זה בימו (ספרי שם): ולא מנכו, או אכם אשה ולא לקחה, מספיקין מיס ומוון ומחקנין את הדרכים (ספרי רעא סומה מד.): יהיה לביחו. אף לכל דבר. סוא נורך הלצא, לא לספק מים ומזון ולא למקן דרכים, אצל החוזרים מעורכי המלחמה ע"פ כהן, כגון בנה ביח

סיל סמממונס: ור⊂ב. סיל סעליונס: (6) לא יחבול. אם בא למשכנו על מובו בב"ד, לא ימשכננו בדברים שעושים בקן אוכל נפש (בבא מליעה קיג:): רחים.

(∀) בי ימצא. נעדיס (מפרי רעג) וסמרמס, וכן כל ימלמ שבמורס: והחעמר בו. מינו מיינ עד שישממש נו:

(8) השמר בנגע הצרעה. עלה ממלוש מימני מומה הולה מקון הם הצהרם (מכוח כצ.): ככל אשר יורו אחבם. הם

(9) זכור את אשר עשה הי אלהיך למרים. אם באם לסוסר שלא מלקס בלרעם, אל מספר לשון סרע, זכור סעשוי למריס לסקגיר, אם להחליט, אם לטהר:

שדברה באחיה ולקחה בנגעים (ספרי רעה):

(בו) לא השכב בעבטו. לא משכנ וענומו אללך:

(OI) כי תשה ברעך. ממונ נמנירך: משאח מאומה. מונ של כלוס:

بظلكك بخك بهدي لا لمنظل المنظل المنظلة المنظل ני פְבָוֹא תַשְּׁמִשׁ וְשְׁכָב בְּשִּׁלְמָּתוֹו פְּמִיעַל הַשָּׁבְ שַּׁמְּיִב לָוֹ אֶת־הַעָּבוֹשׁ אָהָבָא הָּהִיב לֵיה יָה מִשְּׁכּוֹנָא

זכן בום :: אָלִבוֹנ:

that.L: مَعْشِيكِ غَبِ مُوْلِكُ عُمْدٍ خَعْلَمُكَ يَمْضُوِّنُهِ مَعْشَكِ عِبِ مَوْنِيْكِكِ באַ עַהַּהָּבְע הַּכִּיר הַנָּוֹ נִאָּבְיוֹן לָא עַהַּהִּבְע אַנִּיבָא הַנָּוֹא

ロロロン (0) יקרָא עַלֶּיךְ אָל־יְהְנְה וְהָנְה בְהַ וְלֵא יִקְרֵי עַלָּךְ קֵּנְם יָנְ וִיהֵי בְּךְּ חוֹבָא: נְאֶלֶנִנ עַנָּא נְמָּא אֶנִיבַנְפַּׁמָּנִ נְלָאַב עַנָּא נְלָנִי עַנָּא מָסָב נָנִי נָפַּמָּנִי ַ זּ מְּלֵיוּ תַּשְּׁמָשִׁ כַּי מְנִי הְוּא מִימוּל צַלוֹהִי שִׁמְשָׁא צַּרִי עַנָּא בְּיוֹמוֹ תִמַּן שְּׁכְרְוֹ וֶלְאִ תְּבַּוֹא בִּיוֹמִיה תִמֵין אַנְרִיה וְלָא

אָנשׁ בְּחָשְׁאָנ יוּמְתוּ: (ס) נבלנם לא־יומתי על־אַבות יבנין לא ימותון על פום אַבְתַן

אָלָה בְּחובֵיה יְמוּתוּן: אַבוִעַ הַגַבַּנִוֹם לָא וֹמוּטוּו אַבַּעוֹ הַגַ פּוִם בּנוֹו

עהבל בגר אַלְמָנָה: בּי לָאָ עַמְּׁע מִמְּפֹּׁמ עָּרֵ וֹעַנִים וֹלָאָ לָא עַבּּלִי בּין וּיּיִר ייִתָּם וְלָאִ

שַׁפַּר מָמֶּכּוָנָא בַּסִוּע אַבְמֶלָא:

ַהַבְּר הַנֶּה: (a) בן אָנְבֶּי מְצְּוְהְ לְהְמְוִים אָם־ מְחַפֶּן עַלְ בֵּן אָנָא מְפַבּוּ דְּלְבִּ 81 رِبْطِهَ إِنْ مِنْ الْمَارِدِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ 181 رِبْطِهُ إِنْ اللَّهُ مِنْ ا

לְמֶּמֶבְר יָת פַּהְנָמָא הָדֵין: וֹזֹכֹבׁשִׁ כַּג מְּבֵּב בַּיֹנְיִעָׁ בַּמִּגְבְנִם וַטַּבַבר אָב, הַבְּבַּא בַוֹנִיםֹאַ

> Lояр thy God. righteousness unto thee before the and bless thee; and it shall be that he may sleep in his garment, pledge when the sun goeth down, thou shalt surely restore to him the

within thy gates. thy strangers that are in thy land whether he be of thy brethren, or of servant that is poor and needy, Thou shalt not oppress a hired

be sin in thee. against thee unto the LORD and it setteth his heart upon it: lest he cry down upon it; for he is poor, and his hire, neither shall the sun go In the same day thou shalt give him

death for his own sin. fathers; every man shall be put to children be put to death for the for the children, neither shall the The fathers shall not be put to death

raiment to pledge. fatherless; nor take the widow's due to the stranger, or to the Thou shalt not pervert the justice

Δt

to do this thing. thence; therefore I command thee LORD thy God redeemed thee wast a bondman in Egypt, and the But thou shalt remember that thou

לו (שמוח כב, כם), כל סיום חשיבנו לו, וכבא השמש חקחנו (בבא מליעא קיד:): וברכך. ואס אינו מברכך, מכל מקום ולך (13) כבוא השמש. אס כמות לילה הוא, ואס כמות יוס החיירהו צבקר, וכצר כתוצ צואלה המשפעים עַד צֹּח הַשֶּׁמֶשׁ מָשִׁיבֶּנּוּ

סטשיר כבר סרוסר לא פַעַשְׁק אָם רַעַּף (ויקרא ימ, יג): אבירן. סחאב לכל דבר (ויקרא רבה לד, ו): מגרך. זה גר לדק: (14) לא חעשוק שביר. והלא כבר כמוב, אלא לעבור על האביון בשני לאיון, לא מעשוק שכיר שהוא עני ואביון, ועל מסים לדקם:

(ai) ואליו הוא נושא אח נפשו. אל סשכר סוס סוא נושא אח נפעו (מוח, עלס בכבש ונחלס באילן (בבא מליעה קיב.): בשעריך. זסגר מושב סמוכל נבילום: אשר בארצך. לרבות שכר בסמס וכלים:

בעון אביו, וסקענים ממים בעון אבומם בידי שמים: (16) לא יונוחו אבוח על בנים. עדום בניס, ואס מאמר בעון בניס, כבר נאמר איש בחעאו יומחו, אבל מי שאינו איש, ממ והיה בך חשא. מכל מקוס, אלא שממהרין ליפרע ע"י הקורא (ספרי רעע):

לפי שנקל להעות משפע עני יותר משל עשיר, לכך הזהיר ושנה עליו: ולא תחבול. שלה צשעת הלואה: (קו) לא חשה משפש גר יחום. ועל סעשיר כבר הווסר, לה ממה משפע (לעיל מו, ימ), ושנה בעני לעבור עליו בשני להיץ,

(18) וזכרת. על מנת כן פדימיך, לשמור מוקותי הפילו יש הסרון כים בדבר:

	ספר דברים - פ
C	جِد بَمِعْدُ جِدِّا إِنْ جِغِيُّا إَنِّ مِنِيَ فِيْدَ جَغِيْدَ رَخِّرَاٰهَ بِنَادِدُ أِمِامِانًا كِيْدِ كَزِّرَاٰهَ إِمَارِيَا يُحِرَّانِ جِرَاً فِيْوِلًا إِيَّالًا يُحَالِّا اللَّهِ عِرَاً اللَّهِ الْمَارِةِ الْمَارِةِ الْمَارِةِ الْمَارِةِ الْمَارِةِ الْمَارِةِ
07	בָּי תַחְבֹּשׁ זֵיקְדְּ לָאׁ תְפַאָּר שַּחֲבֵיִיִּדְּ לַגֵּנֶר לַיְּתָּוֹם וְלְשַּלְמָנֶה יְהְיֵה:
17	בָּר תִבְּצֵּר לַיְּתִּים וְלְאַלְמָּנִת אַחֲבֶּיִרְ לַצְּנֵר לַיְּתִּים וְלְאַלְמָּנָת בְּרְתִּיבְלְ
77	מְצְרָנִים מַּלְ־בֵּוּ אָנְכָּי מְצָּנִיּץ יְנְבָּרְהָׁ פִּי־עָּבֶּר הָוִיהָ בְּאָבֶץ

AXX LIEM ※4_正は点音の

אָם_בוּן וַיַכּוּנוּ אָנו_בוֹבְהָאָנ: וְהַבְּיִלוּ אָת־הַצַּדִּיק וְהָרָשֶׁיעוּ

ننفرز تهقم ننقد خفئر

לַנְעַמָא יַלְאַבְעַלְעַא וְבִי בָּבִינ לא טטוד למפביה לויורא ないな「メ אָב, טַטַּהָנָר טַבָּרָךְ בָּטַלַלְנַ

שלמוף פּרְמָּב ילאֹבתֹלשׁא גבי: خُنْدُك خُرْدِيدُ ٪ ムごははめ

אָב, עוַבוּמ זִימָך לָא תָפּבִּי

بِלِאۡلۡמַלְשֹׁא יִבוּי: كمخرر خكك خنيكم خنكم

ئاتىل: מפפיר לף למעבר יח פּהנמא לאֹבֹלא בַמֹּלִבוֹם הַכְ כֹּוֹ אֹלֹא וֹטֹוְכֹּנ אָנוּ, הֹבֹּנִא נַוֹוּטֹא

بهٰڟٙڞ۫ڹڡ ٳۯؽؗٷٛڷڂٳٳ

كلمين ۩ڐ۪ڐڰؚڰ ונבנ אם פֿר חַנָּיב לָאַלְאַאַנ

> thee in all the work of thy hands. that the LORD thy God may bless for the fatherless, and for the widow; fetch it; it shall be for the stranger, the field, thou shalt not go back to thy field, and hast forgot a sheaf in When thou reapest thy harvest in

the fatherless, and for the widow. again; it shall be for the stranger, for thou shalt not go over the boughs When thou beatest thine olive-tree,

for the fatherless, and for the widow. after thee; it shall be for the stranger, thy vineyard, thou shalt not glean it When thou gatherest the grapes of

do this thing. Egypt; therefore I command thee to Yest a bondman in the land of And thou shalt remember that thou

condemning the wicked, justifying the righteous, and and the judges judge them, by men, and they come unto judgment, If there be a controversy between

 ΛXX

17

number. to the measure of his wickedness, by be beaten before his face, according shall cause him to lie down, and to deserve to be beaten, that the judge then it shall be, if the wicked man

ומלאם עני ונמפרנס בה, הרי הוא ממברך עליה (ספרי רפג): שאינו בבל משוב: למען יברכך. ואע"פ שבאם לידו שלא במחכוין, ק"ו לעושה במחכוין, אמור מעחה, נפלה שלע מידו שכחם קמס, ששכח מקלחס מלקלור: לא חשוב לקחחו. מכאן אמרו, (שס פ"ו מ"ד) שלאחריו שכחס, שלפניו אינו שכחס, (פו) ושכחת עומר. ולה גדיש, מכהן המרו (פהה פ"ו מ"ו), עומר שיש בי קהמים ושכחו, הינו שכחה. לרצות

(02) לא חפאר. לא ממול מפארמו ממנו (מולין קלא:), מכאן שמנימין פאס לאילן: אחריך. זו שכמס (שס):

סמלויות בשדרה ויורדות: ההל לבעל הביח (פחה פ"ו מ"ד). ורחימי בגמרה ירושלמיח (פחה פ"ו ה"ג), חיוו היח כחף, פסיגין וה על גב וה, נמף, חלו (IS) א העידל. פס מנפת בו עוללות לה מקחנה. והיוו היה עוללות, כל שהין לה לה כמף ולה נמף, יש לה החד מהה, הרי

((((((,'(:): סכות סרשע, פעמיס לוקס פעמיס אינו לוקס, ומי סוא סלוקס, למוד מן סענין, לא מחסוס שור בדישו, לאו שלא נחק לעשס סלדיק, סוי אומר זו מריבס (ספרי רפו): והרשיעו אח הרשע. יכול כל סממחייבין בדין לוקין, מלמוד לומר וסיס אם בן (I) בי יהיה ריב. מופס לסיום נגשיס אל המשפט, אמור מעחה, אין שלוס יולא מחוך מריבה, מי גרס ללוט לפרוש מן

ئنظڑں אָטוּה לְמִּינֵוּה: לַחַבּתִּוֹ עַל־אֵלֶּחִ עַבְּּח רַבְּּח

לא־תַּחְסְם שִׁיִר בְּדִישִׁי: (ס)

マダット ご存む下: יְבְּמְה יְבָא עַלְיה וּלְקְתָה לָוֹי אָמֶּט עַמֶּט עַטִּיצָּע לְאָישׁ זָרָ · מַבֶּל יּבֵל אֵין־לֹוֹ לְאִ־תִּדְיָּיָד קי־יִשְׁבֹוּ צַּחִים יַחָדָּוּ וּמֶת צַתַּד

הְּמִוֹ מִוֹהְבֹּאֹב: על־שָׁם אָהִיוּ הַמָּת וְלָא־יִמְּהָה עַל שְׁמָא דַּאַהוּהִי מוֹהָנָא וָלָא וְהְיָה הַבְּּכוֹר אֲשֶׁר מֵלֵד יָלוּם וִיהֵי בּוּכְרָא דִּהְלִיד יָקוּם

בּוֹמִּבֹאָג לַאָּ אַבַּע וֹבַּמִּוּ: מָאָן וֹבַמָּוּ לְטַלְיִם לְאָטַוּוּ מָם تَهَمَّدُت جُدِينَا لَجُنْتِ لَجُمْنُتِ الْخُمُنُاتِ الْجُمْنُاتِ الْجُمْنُاتِ الْجُمْنُاتِ الْجُمْنُاتِ الْجُ ע אָּטַוְיִבְּמְעַוֹּ וְמָּלְטַׁנִ بجظظة ਲਿਹਾਵੇਲ ਹਿਵੇਖੇ ਹੋਲਾਂਘ ਵੇੜਾਹਾਵ

> جٰڎڒڐ: אַבָּוּן מִּטַא בּדָּא וֹוּנפַֿל אַטוּוּ בְּלְמָא יוֹמֵוף לְאַלְקַיוּתִיה עַל אַבְבָּעִין יַלְמִינִיה לָא יוֹסִיף

> בְּדְיִשֶׁיה: ζХ لأبلابك

إزوجة كأنه كهمه إيجينون: كبنجد يختائه نخمت تنميح متحيد לָא עַוֹנוּ אַעַּע מוָעָנָא לָבָּנִאַ חד מנְהוֹן וּבֶר כֵית כֵיה אַבּן יִמְבוּן אַחָין כַּחָדָא וִימוּת

יִהְמָהַ שִׁמְּרָאֵל:

אַבא לוַבְּמוּהוּ: לְאַחוּהִי שְׁמָא בְּיִשְׂרָאֵל לָא וֹשׁוּמָר לָא אַבוּ וֹבַּמוּ לָאִלַמָא לְעַׁבַת בַּית דִּינָא לְלֵּבָם סְבַּיָּא יָה יְבִמְמֵיה וְתִסַל יִבְמְמֵיה נאָם לָא וֹמֹכֵּו װִבֹרָא לַמִפַּר

> should be dishonoured before thine with many stripes, then thy brother exceed, and beat him above these shall not exceed; lest, if he should Forty stripes he may give him, he

he treadeth out the corn. Thou shalt not muzzle the ox when

And it shall be, that the first-born brother unto her. perform the duty of a husband's her, and take her to him to wife, and husband's brother shall go in unto abroad unto one not of his kin; her wife of the dead shall not be married of them die, and have no child, the If brethren dwell together, and one

that his name be not blotted out of name of his brother that is dead, that she beareth shall succeed in the

brother unto me.' perform the duty of a husband's brother a name in Israel; he will not brother refuseth to raise up unto his elders, and say: 'My husband's wife shall go up to the gate unto the brother's wife, then his brother's And if the man like not to take his

(3) לא יוסיף. מכאן אוסרס למכס אם מבירו (סנסדרין פס.): ונקלה אחיך. כל סיוס קוראו רשע, ומשלקס קראו דבוק לומר במספר ארבעים, ולא ארבעים שלמים (שם), אלא מנין שהוא סוכם ומשלים לארבעים, והן ארבעים מסר אחם: כדי שמיס, מכאן אמרו, מלקין אומו שמי ידום מלאמריו ושליש מלפניו (שס): 🏻 במספר. ואינו נקוד צַמִּמְפָּר, למד שסוא (2) והפילו השופש. מלמד, שאין מלקין אומו לא עומד ולא יושב, אלא מועה (מכוח כב:): - לפניו כדי רשעהו. ולאחריו

בממריס ובגרוגרומ, שנגמרס מלאכמן למעשר (שס פע.): שף כל כיוצא בו, יצא החולב והמגבן והמחבן, שאין גדולו מן הארן, יצא הלש והמקטף, שנגמרה מלאכחו לחלה, יצא הבודל מקוס (עיין שם ז:), ולמס נאמר דיש, לומר לך, מס דיש מיוחד דבר שלא נגמרס מלאכחו (למעשר ולחלס), וגדולו מן הארך, (בבא מליעא פע.), א"כ למס ואמר שור, לסוליא את סאדס: בדישו. יכול יחסמנו מבחוץ, חלמוד לומר לא מחסוס שור מכל (+) לא חחסום שור בדישו. דבר סכמוב נסווס, וסוא סדין לכל נסמס מיס ועוף סעועים במלאכס עסיא בדבר מאכל gart:

(מו בן סבם), מו בם סבם: סמיוחדים בנחלה, פרט לאחיו מן האם (שם): - ובן אין לו. שיין שליו (בבא מליעא כב:), בן או בח, או בן הבן, או בח הבן, (a) בי ישבו אחים יחדו. שהימה להם ישיבה אחת בעולם, פרע לאשת אחי שלא היה בעולמו (יבמות יו:): יחדו.

על שם אחיו. זה שייבה הת השמו, ימול נחלת המת בנכתי הביו. ולא ימחה שמו. פרע להשת קרים, ששמו מחוי (שם): (6) והיה הבכור. גדול הלמים הול מיינם לומה: אשר חלד. פרע ללילונית שלינה יולדת (צגל מליעל כד.): יקום

(٦) השערה. כמרגומו לְמָרַע בֵּימ דִינְמֹ:

देवंपंष्टाः אָלְוּנוּ וֹמְמַבּׁר וֹאִמְבּר לְאָ שַׁפֹּֿגִּשׁׁנִי וִנִמַּלְלָנּוּ מִּמִּיִשִּ וּנִשִּׁים וֹנִימָּר וֹשְׁבְאַנַ בְוָ וֹשְׁנַּרַ הַּגְבְוָ וֹצִבְּבַנִ וֹצִבְּנַנִ וֹנִשְׁבַנוּ בְּנִעַ סָבָּנִ שַּבְנִינִי

לאַ־יִבְנָה אָת־בָּית אָהָיי: لْخُمُلِب خُجُب يَمْشِب جُغِيم خُشِد בּנְלְנִ נִינְקְׁע בּפְּנְיִנְ נְמְנְעִירָ מִמְּלְ בַנְּלְיִנְ נְחִבְּוֹלְ בַּאָנְפּוְהִי ه للنظري للأخلا تقرير شقر خفيه فحنه نصفيد قييد וֹנֹלֹמֶשׁׁנִ וֹבֹמִשׁׁנִ אֵלְנְן לְמִּנֹוֹ וֹטִטַׁפֿוֹבִ וֹבַמִּשִּׁנִיִּי

다 다 다 (0) י וֹנֹבְיֹבֶא הָּמִוְ בֹּנֹהְבָּאֹבְ בּּנִע שַׁלָנֵא וֹנִיבִּלִבוּ הָּמִנִע בֹּנֹהְבַאֹבְ בּנִע

יָרָה וְהָהָוֹיִלָּה בִּמְבָּשְׁינִי אָת־אִישָה מיַנַ מַבָּהוּ וְשְׁלְחָה יי וְקְרְבָּהׁ אֵשֶׁת הֶאֶהָר לְהַצֶּיל בְּיִבְיִנְּבְּי אֲנְשִׁים יַהְדְּרָ אָנְשׁ וְאָהָיִוּ

۲۲: (a) ت (ظَمَّرُكُ ﴿ هُلَا فَظُلَا لَا يُعَالِمُ النَّامِالِ النَّامِالِ أَنْ الْلَهِ فَيُعَالِمُ مَنْكُ! « الْأَمْلِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمِ الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْأَلْمَالِي الْلِيْكِيلِي الْمُعْلِمِينِ الْمُعِلِمِينِ الْمُعِلِمِينِ الْمُعِلِمِينِ الْمُعِلِمِينِ الْمُعْلِمِينِ الْمُعِلِمِينِ الْمُعْلِمِ

גְּדוֹלֶה וּקִשְׁנָה: בּי לְאֵינְהָנֶה לְנֵבְ בְּבְיִסְבַ אֲבֵוֹ נִאֲבֵוֹ לְאֵי יְהֵיִי לְנִבְ בְּבִיסָב מִּהְקַּךְ

נאיפה גדולה יקטנה: לא וֹנִינֹע לְנֵגַ בַּבְּינִעַנְבַ אִנְפַּע לַא וֹנִינ לְנַגַ בַּבְּינִעַנְבַ מִבְּילַא

אַמֶּרְיִנְהָ אָלְהָיִף צָּלְהָיף נְתָּוֹ קְּדְּיִ خْطَمَا يَهُدُرد نُصُبِكُ مَن سُهُدُمُك خِك خَدَر كَدُرُد بيضك مَن دَّ يُخْطِبَ سُخْطِبَ نِهِيَمَ نِبَيْبَ خِلِهِ مُحْدِرُا سَجْطِا بَجَسَاتُ بِبَالِ <u>אַבו שְּׁלְמָוּ וַבְּּיֶבׁלְ יְהְיָה לְּהְ מִהְקְלֵין שַּׁלְמָוּ דְּקִשׁיִם יְהוֹן</u>

לא במולא למסבה:

نَكْتُلانِكِد: לַנוּבֹבא בַלא וֹבוֹו זֹט בּוֹטֹא ומטיב ומימר כבין והעצביר

מָבׁו מִנֹּא:

: تاناتانات נעומוס גבע נסטפול לבות לְשֶׁיוְבָא וְתְ בַּעְּלָה מִיַּד מָחוֹהִי וּאַׁשוּבִי וֹטִיטְלַבַר אִסַּט חַב אָבׁ, וֹנֹתוֹן נּוּבֹבוֹן כַּשַׁבַּא נִּבַב

ימְשְׁבֹלְ בַבְ וּגִּמָּוָב:

ומֹכֹּגלֵא בַבְּּטֹא וּוֹמָגַבְעֹא:

אַבְּמֹא בּוֹנ אֶּבְלְבִיׁב נִבִיב בְּבִּיּ

stand, and say: 'I like not to take him, and speak unto him; and if he Then the elders of his city shall call

build up his brother's house.' be done unto the man that doth not she shall answer and say: 'So shall it off his foot, and spit in his face; and the elders, and loose his shoe from nigh unto him in the presence of then shall his brother's wife draw

shoe loosed. Israel The house of him that had his And his name shall be called in

and taketh him by the secrets; him, and putteth forth her hand, out of the hand of him that smiteth draweth near to deliver her husband another, and the wife of the one When men strive together one with

thine eye shall have no pity. then thou shalt cut off her hand,

diverse weights, a great and a small. Thou shalt not have in thy bag

diverse measures, a great and a small. Thou shalt not have in thy house

LORD thy God giveth thee. be long upon the land which the shalt thou have; that thy days may have; a perfect and just measure A perfect and just weight shalt thou

S١

ŧι

ΙI

ΟI

(8) ועמד. בעמידס: ואמר. בלשון סקודם, ואף סיל דבריס בלשון סקודם (שס קל:):

משר למ יבנס, כיון שלמ בנס שוב למ יבנס (שס י:): (9) וירקה בפניו. על גבי קרקע (שס): אשר לא יבנה. מכאן למי שמלן שלא ימור וייבס, דלא כמיב אשר לא בנה אלא

(10) ונקרא שמו וגוי. מלוס על כל העומדים שם לומר מלוך הנעל (שם קו:):

(11) כי ינצו אנשים. קופן לבה לידי מכוח, כמו שנהמר מיד מכהו, הין שלום יולה מחוך ידי מלוח (קפרי רלב):

לסלן בעדים ווממין לא מחום (לעיל ימ, יג), מה להלן ממון אף כאן ממון: (בו) וקצחה אח כפה. ממון דמי נשמו, סכל לפי המבייש והמחבייש, או אינו אלא ידה ממש, נאמר כאן לא חחום ונאמר

C(L): (13) אבן ואבן. משקלום: גדולה וקשנה. גדולס כשמכחשת את סקטנס, שלא יסא נועל בגדולס ומתויר בקטנס (ספרי

(14) לא יהיה לך. אם עשימ כן, לא יסים לך כלום:

وْسُ يَرْبُ جَرْ وْسُد وَرْدُ (ءَ) وَدِيد هِذِرا حَرْ وَدِيدَ ضِمَاد: פּֿר מוֹעַבָּת יְהֹוָה אֱלֹהֶוּף כְּלֹ אֲבֵי מְרַחַק בֵּדְם יִיְ אֶלְהַף כְּלֹ

abomination unto the Lord thy that do unrighteously, are an For all that do such things, even all

בּבּבנב בּגאטַכָּם מִמָּגַננִם: מפמיר זְבֶוּר אָת אָשֶׁר בְּשָׁר לְךְ צְּמָבְלִי בָּוֹי דְּבִיר יָת בַּצִּבְר לְבַ צִּמְלָים

ಗ್ರಭ್ವಗ: (ಡ)

לאוְבְםֹא לֹמפּלֹכוּן ממֹגֹבוֹם:

מֹנֹל וֹנֹגֹה וֹלִאָ זֹבֹא אֶבְ<u>נִינִם:</u> خَرِيَتُونَهُزْرِهِ مَنْ يُنْ لِي فَيْنَا خِرِيَتِرِ مِنْ مِنْ غَنْدِرِاْ خَنْدُكَ

נאַט מְהַּלְנִי, וֹלְאָ, וֹלְאָ בַּנִי, هُمُّد كَالَةٍ فَبُثَكَ الْآثَرَ فَكِ لَمُلَمَّكَ فَهِيلَانُمُ لَكَمْرِ فَكَ

זְבֶּרְ עַמְּלֵלְ מִמְּחָת תַשְּׁמְנִם לְאִ יָּת דּוּבְּרְנֵיה דַּעַּמְלֵל מִתְּחֹוֹת בַּחֲלָה לְרִשְׁמָה הִמְּחָה אָת־ هِهُرَ يُنْزِبَهُمْ يُرْبُهِ فَمَا كُلَّهِ وَبَانَا جَعَلَهُمْ يَنَ هِجْنَهَ بَيَاتًا ط.، كِلَّهُ مَوْدٍ بِجَرْدُنَكَ مَوْدُنِكَ فَهُرُكُمْ مَوْدٍ فَمُرِّدٍ، لَاحْدُكُ مَوْنَانِكُ إَمَرُهُ جُمِيْهِ إِمَارُهُ لِمُحْرَدُكِ ا

ارتر قد نئرت نا څڅنك ځك מן בורם יו:

לְבְּ אַנְסְנָא לְמִירָתַה הַמְּנִי

thou wast faint and weary; and he were enfeebled in thy rear, when smote the hindmost of thee, all that how he met thee by the way, and

thee by the way as ye came forth out

Remember what Amalek did unto

feared not God.

under heaven; thou shalt not forget. the remembrance of Amalek from to possess it, that thou shalt blot out God giveth thee for an inheritance in the land which the LORD thy from all thine enemies round about, LORD thy God hath given thee rest Therefore it shall be, when the

on Rosh Ḥodesh, combine it with this Haftara. The Haftarah is Isatah 5 1:10 - 5 4:10 on page 174. If the Haftara from Re eh was not read because it fell

הְּמִנֹא לֵא עַעֹנֹהָ.:

لْيُلِمُفُكُ لِيُمْكُنُ قُلِي: כיממים וְהִיְהִ בְּיִהְבָּוֹא אֶלְ הַאְבֶוֹן אֲשֶׁרֹ וִיהֵי אֲבֵי הֵיעוֹל לְאַרִעָּא

dwell therein; inheritance, and dost possess it, and thy God giveth thee for an in unto the land which the LORD And it shall be, when thou art come

 $I\Lambda XX$

81

כא יְהֹוֶה אֱלֹהֶיף נֹתֵן לְהְּ נַחֲלְה דִּיִי אֱלְהַדְּ יָהֵיב לֶּדְּ צִּחְסְנָּא

- (15) אבן שלמה וצדק יהיה לך. מס עמית כן, יסיס לך סרנס:
- (משלי יא, א), וכמיב במריס בָּא וְדִיֹן וַיַּבֹּא קֵלוֹן (שס בַ): (TI) זכור את אשר עשה לך. פס שקרם במדום ובמשקלום, סוי דופג מגרוי ספויב, שנפמר מפוני מרְשֶב פוּעַבַם ס'
- ירא. עמלק אלסיס, מלסרע לך: שיף יוגע. עיף בלמא, דכמיב וַיְּלְמָא שֶׁס בְשָׁס לַמַיִס (שמות יו, ג), וכתיב אֿתריו, וַיָּבֹא עֲמָלַק (שס ת): ויגע. בדרך: ולא מכם זנג, חומך מילום וזורק כלפי מעלה: - כל הגחשלים אחריך. חסרי כח מחמם חמאס, שהיה הענן פולמן: - ואחה כל בריס יכולס לירד במוכס, בא בן בליעל אמד קפץ וירד למוכס, אף על פי צוכוס, סקרס אומס בפני אמריס: ויזוב בך. לנגך והפשירך מרמיממך, שהיו המומות ירמים להלמס בכס, ובא זה והמתיל והראה מקום לאתרים, משל לאמבעי רומתת שאין (18) אשר קרך בדרך. לשון מקרה. דבר המר, לשון קרי ומומהה, שהים מממהן במשכב זכור. דבר המר, לשון קור וחום,
- אפילו על הצהמה, לומר צהמה זו משל עמלק הימה: (פו) חמחה את זכר עמלק. מַמִּישׁ עַד מִׁשְׁה מִעוֹלֵל וְעַד יוֹנֵק מִשׁוֹר וְעַד שֶׁה (שמואל-ה עו, ג) שלה יהה שם עמלק מכר
- (ז) והיה כי חבוא. וירשחה וישבח בה. מגיד שלא נממיינו צניכוריס, עד שכנשו את סארן ומלקוס (קידושין לו:):

אָבְיָוֹב בְשַׁבַּן שָׁמִוּ שֶׁם: עַמְּלְנָם אָמֶגר יִבְּעַר لْمَمْنَ حَمْرُهِ لَكَدِدُنُ هُدٍ ذِهَنَاهُ لِمَنْكُمْ النَّلَةِ، لَا هُرَنَاهُ אַּמֶּר יִהֹיָה אָלְמֵיף נֹתֵן לֵנְ יִמִיב לָּוּ יִהְשִׁיִּ בְּסַלָּא יִהְהָּיִּ تَ بَهَلَمُونَ كَيْمُونَ فَكُرُهُ مُعَلَّمُكُ لَا يُعَلَّمُكُ لَا يُعَلِّمُكُ فَيَعْلَمُكُ فَيُعْلَمُكُ فَيُعْلَمُكُ لْمُكَالِينَ مُلَاهِمُينَا خُمِے فَلَـٰ

נשְּׁבַּעְ יִרְוְּהָ לַאָּבִהָינוּ לְמָתַ לְנוּ: לְמִתַּוֹ לַנָּא: خيـ לאָנוּ, אָלְ-נִאְינֵא אַהְּב לְאַנֹהֵא בַּלְּהַנִּה נֵּוֹ לְאַבֹּנִים נֵּנִ לְאַבֹּנִים נִיּ הַנְּדְּחִי הַיּוֹם לַיהְנְה אֱלֹהֶיף בֵין בֵּנִים יִיָּ אֱלִהָּף אֲבִי עַּלִית נּ בּּוֹמָוֹם בַבִּים נֹאָמִרְטַּ יּבָאִתְׁ אֶלְ־תַכֹּהֵן אֲשֶׁר

<u> څراثرك</u>:

לובי מָם לַנְיִי נָּרָיִל עַבְּיָּ מאָבוֹמִׁנו וֹוֹלִנו מוֹם בֹמִנוֹ, מֹאַמֹ ַ אֶּלְנִינִי אָנִה אָבָר אָבְי נְיִנְיִר לְבָּן אַנִּמֹאָנִ בֹּהָא לְאַבָּרָא נִע בַּיִּ אֶנְנִי אָנִי בּהָא لْمُزُرْبُ لِمُمْلِيْنِ كَظِيرًا يُكِيِّلُ يَضْمِيكَ يَصْمِيكَ كَيْصَالِ هُكِيْكًا

ניפני עליני עלינה עליר קלהר: ⁹ [בְּבֵּבְׁמִּ אִנְּׁנִינִ עַּמָּאֵבְׁנִם וַנְמַנְּיִנִי וֹאַבְאָנְמִוּ כְּנָא מִאָּבְאָּגִּוּ וֹמַנִּוּנִיּא

كِلْتُمِّدُنْ: וֹאָטַ_הֹּמֹבְנוֹי וֹאָטַ הַבוּטַּוֹאַ אָנוֹנוֹנוֹנוֹ בּוֹלוֹנוֹנוֹנוֹ ר נישְׁמָע יְהֹוָהֹ אָת־קֹלֵנוּ נַיַּרָא דַּאֲּבְהָתַנָּא נַנְּגְּמֶלַ אָּלְ יְנִינְוֹי אֶלְנֵינִ אֶּבְנַינִנִּי נְצִּלְנִיֹּא בַּיִרָנִינִי נְצִּלְנִיֹּא בַּיִרִם

> יְהְנְה לְאַשְׁרְאָה שְׁכִינְהֵיה חַמָּן: נְיַסַב מֶבֵישׁ כָּלְ אָבָא דְאַרְעָא

אַלְיוֹ הָאִנּוּן וְהֵימָר לֵיה חַוּיִהִי יוֹמָא ַ ; בְּיָבְׁ וְעִיתֵּי לְנִׁע כִּבְּנִא צִּיהֵי בְּיוֹמִיּא

יהוה ויהחתור בורם ערבהא דיי עַ עַּלָּאַ עַּלְיַבְ וְיִפַּר כַּעַנָּאַ סַלָּאַ עָן יְדָרַ

בְּעַם זְעֵיר נִהֲנָה מַמָּן לְעַם רַב הַקּיף וְסַגִּי: אַלא וּנְעִע לְמִגְּנִים נְּבֶּר עַמֶּן

וֹעַבוּ הַּלְנֹא פּוּלְטַנֹא לַהָּגֹא:

מַנְלָנְא וֹלֵיאוּתָנָא וִדוּחַקְנָא:

His name to dwell there. LORD thy God shall choose to cause shalt go unto the place which the thou shalt put it in a basket and Lord thy God giveth thee; and shalt bring in from thy land that the the fruit of the ground, which thou that thou shalt take of the first of all

swore unto our fathers to give us.' unto the land which the LORD the Lord thy God, that I ат come unto him: 'I profess this day unto that shall be in those days, and say And thou shalt come unto the priest

God. before the altar of the LORD thy out of thy hand, and set it down And the priest shall take the basket

mighty, and populous. and he became there a nation, great, sojourned there, few in number; went down into Egypt, and Aramean was my father, and he the Lord thy God: 'A wandering And thou shalt speak and say before

hard bondage. and afflicted us, and laid upon us And the Egyptians dealt ill with us,

9

oppression. affliction, and our toil, and our heard our voice, and saw our God of our fathers, and the LORD And we cried unto the LORD, the

(3) אשר יהיה בימים ההם. לין לך לכל כקו שבימיך כמו שקול: ואמרה אליו. שלינך כפוי מובק (פפרי כלש): יורד למוך שדסו וכואס מאנס שבכרס, כורך עליס גמי למימן, ואומר סרי אלו ביכוריס (בכוריס פ"ג מ"א): (מנקום פד:): זיה שמן. זים אגורי, ששמה אגור בסוכו (ברכום לע.): ודבש. הוא דבש ממרים: מראשיה. אדם מְּשֶׁה וּשְׁעַבֶּׁה וּגוּ' (לעיל ה, ה), מה להלן משצעה המיניין שנשהדה בהם חרך ישרחל, אף כחן שבה חרך ישרחל, שהן שצעה מיניין (2) בוראשיח. ולא כל ראשים, שאין כל הפירות חייבין בביכורים אלא שבעת המינין בלבד, נאמר כאן ארץ ונאמר להלן אֶרֶן

(+) ולקח הבהן הענא מידך. לסניף אומו (מפרי ש), כסן מנים ידו מממ יד סבעליס ומניף (מוכס מו:): הגדתי היום. פעס אמת בשנה ולא שתי פעמיס (שס):

כמעשק: וירד מצרימה. ועוד אמריס באו עלינו לכלומנו, שאחרי ואת ירד יעקב למלריס: 🗈 במהי מעש. שבעיס ופש: כשרדף אחר יעקב, ובשביל שחשב לעשות, חשב לו סמקוס כאילו עשה, שאומות העולם עובדי אלילים חושב להס הקב"ה מחשבה (a) ועניה. לשון סרמת קול: ארמי אובד אבי. מזכיר תסרי סמקוס, ארמי אובד אבי, לצן נקש לעקור את סכל

נַּגַל וּבָאָטוֹנת וּבָמִפַּמִים: נייצאַנוּ יַהוְדְ מִמְצַרָיִם

ולמופטון: ĽĖΧ וְבְאֶבִין しぶらされ ממאבום ביד

מְבְּרָא חֲלֶב וּדִבְּהֵ: לְנִתְ אָטַ בִּיֹאָטַ אָנְתְ לְנִתְ בְּנָאֵ נִנִי אָנִתְ בִּנָאָ בִּנְאָ וּנֹבאָנוּ אָּלְ חַמָּלַוָּם תַוּנִי נוּמָן וֹאַנֹעֹלָא לְאַטַּבָא תַבוּן וּנִיַב

\$<\!\!\!\!\: אֶלְהָיף וְהִשְׁתַּחַוֹּיִתְ לְפְּנֵי יְהֹוָה וְהִסְּגִּיר בֵּרָם יִיְ אֶלְהָף: جُرَّ بَالِيَا إِنَّوْبَاظُرُ كُوفِرْ بَالِيَا بِرُ إِنْ يُمْبُونِا يَجِابُ بِرُ يُجْرَبُهِ **立没すな**に וְעַמְּה הְנֵּה הַבֵּאָהִי אָת־רֵאשִׁיתֹ

חַלֶּב יוֹבְמָי

ולהן בא אוטוטו לט בות

ቲ건L뿐Ŀ: (a) ڶڷٙڐؙڵ אַטֿע ועַכֿוּי בְבְלַל־הַמַּוֹב

ڰۿۮ ڶػڗڰڎٳڹڎڗڎ؆؋ڂڗڮ: נטטב, ללק מלטא בינר לָב

بزهَدَمْزنَه نترخيا خذانك

וביטא אַנֿע פֿגֿאַבא נטטון.

لَهُٰكُمُ لِهُ خَمْدُ لَكُ لَمُظَّمِّنَ اللَّهُ اللّلْمُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلْمُلَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّالِمُ اللَّا اللَّا اللَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّاللَّال حَجْلِ، حَوْلِ حَنْكِيْكِ لَكُمْخُمُّةُك בَמَٰנُك خَد مَمْمَد مُدَدِّنَك خَمَنَه ಷ್ಟ ದೆಡೆಡೆ∟ בְּי תְכַבֶּה לַמְשֵּׁר אָת־בָּל־

אַלא בַאַבוֹלא בַינוֹלָטַ לִי

stranger that is in the midst of thee. house, thou, and the Levite, and the given unto thee, and unto thy good which the LORD thy God hath

And thou shalt rejoice in all the

worship before the LORD thy God.

Defore the LORD thy God, and

me.' And thou shalt set it down which Thou, O Lord, hast given

the first of the fruit of the land,

And now, behold, I have brought

land flowing with milk and honey.

place, and hath given us this land, a

And He hath brought us into this

great terribleness, and with signs,

with an outstretched arm, and with of Egypt with a mighty hand, and

And the Lord brought us forth out

and with wonders.

be satisfied, they may eat within thy gates, and fatherless, and to the widow, that Levite, to the stranger, to the tithing, and hast given it unto the in the third year, which is the year of tithing all the tithe of thine increase When thou hast made an end of

(9) אל המקום הזה. זס נית סמקדם: ויחן לנו את הארץ. כמשמעו:

ÄĽ

(10) והגוחמו. מגיד שנועלו אמר סנפת (מ"א סנתת) סכסן, ואומזו צידו כשסוא קורא, ותוזר ומניף (מפרי שא):

נמעו במוך עריסס: והגר אשר בקרבך. מבילולינו קורל, שלינו יכול לומר ללבומינו (שס מ"ד): ופירומיו ויינו ושמנו, אבל מהחג ואילך, מביא ואינו קורא (בכורים פ"א מ"ו): אחה והדרי. אף הלוי חייב בביכורים אם (11) ושמחח בכל הטוב. מכאן אמכו, אין קורין מקרא בכוריס אלא בומן שמחס, מעלרת ועד החג, שאדם מלקע תבואחו

אשר לו הרי מעשר ראשון. לגר לימוס ולאלמנה. זה מעשר עני: - ואבלו בשעריך ושבעו. מן להם כדי שבען, מכאן אמרו נוסג מאומן שמי מעשכות אלא האמד, ואיוה, זה מעשר כאשון, ומחם מעשר שני ימן מעשר עני, שנאמר כאן. ונחחה ללוי. את ְּוֹסְׁכֹּלְפֹּ לְפֹּגִי ם, שְׁׁלָבֵּיִּ שְׁמְּשָׁר צְּדְּנְדְּ פִּיִרְשֵׁךְ וְיִלְּכְּרֶ (לְתִיל יד, כג), סרי שמי מעשרום, ובא ולמדך כאן צשנה השלישים, שאין של שמטה נוהג בהן מטשר ראשון, כמו שנאמר פִי הַקְחוּ מֵאָה בְּנֵי יִשְׁרָבֵוֹל הָח הַמַּעֲשֵׁר (במדבר יח, כו), ומטשר שני, שנאמר המעשר. שנס שלין נוסג בס מלק מעשר מחד (ראש סשנס יב:) משני מעשרות שנסגו בשמי שניס שלפניס, ששנס ראשונס ושניס הסוכות, נתנאו מעשרות של שלישית כלין בפסח של רביעית, וכל מי ששהה מעשרותיו, סלריכו הכחוב לבערו מן הבית: שנח מלמוד לומר כי מכלה לעשר, מעשרות של שנה השלישית רגל שהמעשרות כלין בו, וזהו פסח, שהרבה הילנות יש שנלקמין אחר ינסמר להלן מפון שַבַּע שָׁנִים (שם לחֹ, י) לעניון הַקְּבָל, מה להלן רגל אף כאן רגל, אי מה להלן חג השורוח אף כאן חג השורוח, ַ חְבַּע זמן הביעור והוידוי בערב הפסח של שנה הרביעים, שנחמר מִקְנֵה שָׁלִשׁ שָׁנִים מּוֹלִיחׁ וגוי (לעיל יד, כח), נחמר כחן מקך, (בו) כי חבלה לעשר אח כל מעשר חבואחך בשנה השלישיה. כשמגמור לספריש מעשרות של שנס סשלישים,

וְלָאָ מֻּכִּׁטִׁעַיִּ: בּוּיטָנִי לְאָ מְּבָּרְהָיִי מִפִּבְּיִטִּי בִּי ני בערַתי הקַדִּשׁ מִן־הַבַּוּת וֹלָם פּלִיתִי יְהְנְה אֵלְהֵיף וְמִימָר

غنتشن: וּלְנִיּוְבֹא לְזִעֹמֹא וּלְאַּבֹמֹלְעֹא

خنىڭازر: יְהְוָה אֵלְהִי מְּמְּיִתִי כְּכָלְ אֲשֶׁר לְמִינְּהָרָא דַּיִי אֵלְהִי עַּבִּדִית בְּתַּהִי מְמֶהּ לְמֵע שְּׁמָּהְהִי בְּּלִיל 'יָהָבִיה מִבָּיה לְמִיה קַבּילִיה דַּעַרְקִיר מִמֶּנְנְ בַּמְמֶא וֹלְאֵר חַלֵּיפִית מִנֵּיה בַּמִסְאַב וֹלָא ַ כַאָ אַּכְּלִטִּי, בֹאָנָ, מֹמָּנִנּ וֹכַאַ_ לָא אַכּלִיִנִ בֹּאָבֹלִי מִנִּינִ וֹלָא

השקיפה ממעון קדשף מו־

نْ ثَمْكُمْ فَيْ خَمْعُ لِـ كَانَا فَعُمْ لِهُ خَمْعُ لِكُنَا فَعُمْ خَمَّا فَا فَعُمْ فَعُمْ فَا فَعُمْ فَا ف مردومرز برنوفرات دجيرة همرونها همر توفيه دجيات بم نوفه بم אַסְמַבִּי מִמָּדוֹר קוּדִשְּׁךְ מִוֹ خرح لاقظ،لفنه:

אָבֹת הֹלבֹגא שַׁלְּד וּגִּבֹה:

Look forth from Thy holy all that Thou hast commanded me. my God, I have done according to hearkened to the voice of the LORD thereof for the dead; I have

thereof, being unclean, nor given

I have not eaten thereof in my

commandments, neither have I

fatherless, and to the widow, Levite, and unto the stranger, to the and also have given them unto the

have not transgressed any of Thy

hallowed things out of my house,

thy God: 'I have put away the then thou shalt say before the LORD

which Thou hast commanded me; I according to all Thy commandment

forgotten them.

mourning, neither have I put away

flowing with milk and honey. didst swear unto our fathers, a land which Thou hast given us, as Thou Thy people Israel, and the land habitation, from heaven, and bless

וּרְבֶּשׁ: (ס) אָבֶּע זְבָּת חַלֶּב نْهُلْعُرْ لْعُلِ لَكُلُلُوْكِ كُيُّكُ نَهُلُهُمْ لَنُولَعُمْ لَيْنَا هُلُمُّهُ لِيَنْكُنُونَا

על הפרשת מעשרות: ממין על שלינו מינו, ומן סחדש על סישן (ולל מן סחלוש על סמחובר ולל מן סמחובר על סחלוש): - ולא שכחחי. מלברכך משנעשס דגן, וכמיב מְנַסְּמָף וְדָמְעַבַּ נֹסְ מַמַּמַר (שמומ כב, כמ), לא משנס את סמדר: - לא עברחי ממצוחיך. לא ספרשמי נממיס כפדרן, לא סקדממי מרומס לבכוריס, ולא מעשר למרומס ולא שני לראשון, שסמרומס קרויס ראשימ, שסיא ראשונס כאשון. וגס, לרצוח מרומה (מעשר שני פ"ה מ"י) וציכורים: - ולגר ליחום ולאלמנה. זה מעשר עני: - ככל מצוחך. שג),ולמדך, שאס שסס מעשכרומיו של שמי שניס ולא סעלס לירושליס, שזריך לסעלומס עכשיו: וגום נחחיוו ללווי. זס מעשר (13) ואמרה לפני ה' אלהיך. הְמְנַדֶּס שׁנמֹם מעשׁלרומין: בערחי הקדש מן הביה. זה מעשר שני ונעע רבעי (מפרי לין פוחמין לעני בגורן פחוח מחלי קב חמים ורו' (פאה פ"ח מ"ה ספרי שג):

ימ:): ולא נחחי ממנו למח. לעשות לו לרון ותכריכין (מעשר שני פ"ס מי"ב): שמעחי בקול ה' אלחי. הבילותיו · פְּשְׁבְּלֶפְּהּ שַּׁמְּמֵשְׁ וְשַׁמְּשִׁיִר וּגוי (שם עו, כב), אבל זה לא מוכל לאכול דרך אכילם שעריך האמור במקוס אחר (יבמום עג: מכום וסום ממם, וסיכן סווסר על כך, לה מוכל לֶמֶבל בִּשְׁעֶבֶיף (דבריס יב, יו) זו הכילם מומהס, כמ"ש בפסולי המוקדשים בִּשְׁעֶבִיף (14) לא אכלחי באני ממנו. מכלן שלפור ללונן: ולא בערחי ממנו בטמא. בין שלני ממלוסול עסור, בין שלני עסור

ועבם: וגויןנְמַמִּיגִּשְׁמֵינֶס בְּעָמְס (ויקרא כו, ג־ד): אשר נחחה לנו כאשר נשבעה לאבוחינו. למס לנו, וקיימס ארן זבס מלצ (פו) השקיפה ממעון קדשך. עשינו מה שגורה עלינו, שַשָׁה המה מה שעליך לעשות (שם מי"ג), שהמרה הָם בְּמָּלְתַי הֵלֵרוּ לבית סבתירס (שם): עשיהי ככל אשר צויהני. שָׁמַתְּהָי וָשֶׁמַּתְּהִי בו (שם):

īĠäĿ: ċċ<_¿ċċĿ נאָט_בּטִּמְבּׁסֹנִם נַמִּבּנִם נֹלַ נֹלְמָנִם בּי שלישי קעַעָּוֹת אָת<u>ַ</u> הַחַׁלֵּים مران مؤد رمزد هِلاترب مِعرَبُ مِعرَبُ

خخر خفك بخدر تعقك: לְמִמְבַּר וֹנו לַוֹמִוֹא נוֹאַלָּוּו וֹנוֹנוּ יוֹמָא בִּבוּן וֹן אֶלְבִּוּ מִפְּפִּבוּ

all thy heart, and with all thy soul. therefore observe and do them with statutes and ordinances; thou shalt commandeth thee to do these This day the LORD thy God

إجهضم جحاجان וֹלְהָּמֶר טַׁפֿוּ וּמִגּוִינוּוּ וּמִהָּפֹּמוּוּ עז לְלָּ לִאִּקְיָּיִם וֹלְכְּמְׁטִׁ בֹּדְרָבִּיוּ כַּוַ בַּאֶּבְעִ וֹלְמָטַוּ בֹּאִיְנִטַוֹּ אָמִייִנְי הָאָמֶרְהָּ הַנִּיִם לְהְיוֹתְ יָהְ יִיָּ הֲשָּׁבָּהִ יוֹמָאִ דִין לְמִהְנִי

ילפֿבֿלא למימביה: نكروري

ordinances, and hearken unto His commandments, and His His statutes, and His wouldest walk in His ways, and keep day to be thy God, and that thou Thou hast avouched the LORD this

וֹלְמִּמְׁר כַּלַ_מִּגִּוָעָיו: كِرْ خُرْوَا مِرْجُلِ هَيُّ هُلِ يَحْدِيكُ لِي ذُرِيهِ خُرُو يَحْدِيدُ جَمْهُ يَمْجَرِج ַנְיָהְנֶּהְ הַאֶּמֶּיְרְךְּ הַיֹּוֹם לְהְנִיִּת נִייָ חַשְּבְּף יוֹמָא דֵין לְמִהְנִי

לְבְ יִלְמִמָּר כָּלְ פַּלִיִרוְנִיי:

He hath spoken. people unto the LORD thy God, as and that thou mayest be a holy praise, and in name, and in glory; nations that He hath made, in and to make thee high above all

commandments;

thou shouldest keep all His

He hath promised thee, and that

this day to be His own treasure, as And the Lord hath avouched thee

FET: (E) לבה לַיהְוֹר אֶלְטֵיּר כַּאָּאָר עָרָם !! אָלְטַרְ כָּמָא דַּמַבּילִי ĸĠĠĠŔĹſ و، ﴿ هِنْ لَا لَا مِنْ لِمَا لِا مِنْ لِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ וֹלִטשׁבֹּ מֹלְיָוֹן מֹּלְ בֹּלְ עַזְּיִם

בעבר לתושבתא ולשום ילְמִשְׁלִבְ מִּלְאֵי מַלְ כָּלְ מַּמְמִינִא Keep all the commandment which commanded the people, saying: And Moses and the elders of Israel

בְּעָר שָׁמִר אָת־בָּל־ עַּמָּא לְמֵימַר שַרוּ יָת בָּלֹ וּוֹבֵּוֹ מְמֵּעִ וֹוֹלֵינֵוֹ וֹמְבַׁצִּבְ אָנַרַ וּפַּפֿוּד מִמָּה וֹסְבֵּי וֹמִּבָּאֵל יָתַ

יוֹמָא דֵין: שַׂפֿבּיר יָהָכוּן אַ דַּאָנָא מִפּבּיר יָהָכוּן I command you this day.

ΙΙΛΧΧ

61

וֹבֹוֹב בּוּום אֹמֹב עַמַּבֹבוּ אָנַ_ עמְצְנְתְ אֲמֶּבְ אָנְכֵּי, מְצָּנִינְ אָטְבֶּם

ĒÀL: فلكريد لهَلَقُ בּבְרְבָן יִהְסוּד יְהְדִוּן בְּסִידָא: الأحياد المال المالية וביב לף ומקים לף אַבנין ءَ سَوَلَتِ إِي هُمِ سُغُونًا لِهُمُلِ زُسِينًا خُلِمُا مُعَالِمُ لِمَا لِمُحْرَبًا الْعَالَى اللَّهُ اللَّهُ בולא בטמבנון זט

with plaster. up great stones, and plaster them giveth thee, that thou shalt set thee land which the Lord thy God shall pass over the Jordan unto the And it shall be on the day when ye

- בת קול מברכתו, סבאת בכורים סיום מִשְׁנֶס לשנה סבאה: (16) היום הזה הי אלהיך מצוך. בכל יוס יסיו בעיניך מדשים, כאילו בו ביוס ולמוית עליסס: ושמרת ועשית אותם.
- देंद बंतेंद्रंद वेंदी (ययदःव ६८५ ८): לסיום לך לאלסים, וסוא ספרישך אליו מעמי סארך לסיום לו לעם סגולה, ומלאמי להם עד, והוא לשון מפארם, כמו יִמְשַׁמֶרוּ (עב) האמרה האמירך. אין לסס עד מוכיה במקרא, ולי נראס שסוא לשון ספרשס וסבדלם, סבדלהיו לך מאלסי סנכר
- (81) באשר דבר לך. וְמִייִמָם לִי מְגַלְּה (שמות ימ, ה):
- (19) ולהיותך עם קדוש כאשר דבר. וְמִיימָס לִי קַדְשָׁיס (ויקרה כּ, כוֹ):
- (ו) שמור את כל המצוה. לשון סווס, גרדנ"מ צלע"ו:

אָלְבַוּיַאַבְּטָּיִרְ לָּבִּיּ טַלֶּבְ יּבְׁהָהִ כֹּאָהָה צַּבָּה יִּבְיָנִי بِمَثِم هُمُ تِيرَبُ لَمَيْلًا جُلَّةً هِيْهًا بِهِمَ \$\$\$\ \dagge\ \d בימוֹרֶר בוּאָע בְּעְּבְרֶרְ לְמַּתֹּן أَرْتَكُنَّ مَّرِّرِبُا \$ بِي خُرِيدُرْرِ لَيْخُعِيدَ مَّرْبِيا بْنِ خُرِ فِيْتُرْمَرُ

לבנר מיבלל ושׁרְהָ אוֹהָם בַּשִּׁיר: אַשָּׁר אָנֹכִי מְצַנָּה אָרְכָּה אַנְכָּה אַנְכָּה הַיּוֹם ל הַלִּימוּ אָנו_הְאָבְנָיִם בֿאַב<u>ּ</u>ב וֹבְיִבְ בַּגְּבְרָבָם אָטַ_ײַּבְּבַּן

ĒĹÏ4: ماقل هُدُرُه مِهِ بَرْدُلُ مُرْبُونَ هُدُولًا مِنْدُنًا مِهِ يُدَالًا مِهِ يُدَالًا مِهِ يُدَالًا مِهِ يُدَالً ،جدرب שِط دَاخِت كَـٰدَيْت هِكَ تِرَبَّ

מולה ליהוה אלהיף: بْسَالِّت الْأَحْيَدُكَ لِسَمَّكُمْ شَجَّرِينَ الْأَجْدِينَ الْكَوْمِينَ الْمُتَافِينَ الْسَافِينَ ا

الْمُرْمَانِ كَفَرْرَ الْدِيْنِ لِمُكِيِّنَاكِ: ל וֹזְבֹטִׁטֵׂ הֵּׁלְמִּגִם וֹאִכֹּלְטַׁ הָאָם וֹטִבּנִס וֹכִסָּט פוּגַהָּגוּ וֹנִיכִנִּךְ

正·負□: (a) דְּבְרֵי, הַמִּיְרֶה הַנְּאָת בַּאָר פְּחָנָטִי אוֹרָיִהָא הָרָא פְּרֵיִשׁ ַ וֹבְטַבְטַ מַּבְ עַאָּבֹנְיִם אָטַבַבָּבְ וַטַבְּשִׁנִד מַּבְ אַבְנִיֹּא זָטַ בַּבְ

حِٰذِٰ◘ حَربابُك ﴿جَاثِراتِ: البهولا بهنديج حرباط حيبر بجرري ™ אָל בָּלְ־וִשְּׁרָאָל לֵאִמָּר תַּסְבָּת וּ رزيجر משֶׁר וְהַבְּהַנִים הַלְוֹנִם ימִלָּיל מֹשֶׁר וְכְהַנָיָא לֵינָאִי

אַמֶּב אַנְכֹּג מִׁבּוֹבַ בּוֹנִם: (סִ) וֹמְּמִׁים אָם־מִצְּוֹלוֹ וְאָם־חַבָּּיוֹ إنور بمثر جهاد المثرب المحافرة

> rýganar dr. יובה במא במבון וו אבוא נְבֵיב לְבְּ אֲבֵת הַבְּבָא נַבְּלְב المنامر المخالفة المناهر المناهرة المناسبة المنا אָנְבְוֹטְאַ בַּבְאַ בַּמִּהְבָּבַבְ בַּבִּיבַ

> בּמִיבְל וּהְסוּד יְהְהוֹ בְּסִידָא: מפפגר נהכון יומא דין בשורא שׁלִּימִיּן נְישׁ אַבְׁנָנִא הַאִּבְּוֹ בַאַּנָא ויהי במעברכון נת ירדנא

> הַּקְיהוּוְ בַּרְוְלָאִי נטלנ שמו מולטא צום גו

لمَحْزَلِل كَلْتِ لَدُ لِمُحْرَثِكِ:

قَمْا لَنْفُكِ، كَلُو لَهُ \$َكُولُكِ:

: בוואלו

בוולא לְמַם צוֹבם וֹן אֶּלְבִוֹנִי: וְמְּמָת וֹמְבְאֵב וְמָא בַבוּגוֹ מֹם כֹּלְ וֹמִּבְאֵלְ לִמִּוֹמָר אַבּּוֹע

לומוְנוֹי בּאָלֹא מֹפּפֿיר לָבּ יוָמֹא וְתַעְבֵיד יָת פַקּוֹדוֹהִי النظقدح خقاشته تاز هُجُنك

Thou shalt therefore hearken to the unto the Lord thy God.

this day thou art become a people 'Keep silence, and hear, O Israel;

Levites spoke unto all Israel, saying:

stones all the words of this law very

And thou shalt write upon the

and thou shalt rejoice before the peace-offerings, and shalt eat there;

thereon unto the LORD thy God.

Thou shalt build the altar of the

stones; thou shalt lift up no iron unto the Lord thy God, an altar of

And there shalt thou build an altar

shalt plaster them with plaster.

this day, in mount Ebal, and thou

these stones, which I command you

over the Jordan, that ye shall set up

And it shall be when ye are passed

God of thy fathers, hath promised

milk and honey, as the LORD, the

God giveth thee, a land flowing with

unto the land which the LORD thy passed over; that thou mayest go in

the words of this law, when thou art

And thou shalt write upon them all

and thou shalt offer burnt-offerings LORD thy God of unhewn stones;

And thou shalt sacrifice

And Moses and the priests the

'ylnisiq

9

Lояр thy God.

tool upon them.

His commandments and His

statutes, which I command thee this voice of the LORD thy God, and do

day.

סיו, שנים עשר בירדן, וכנגדן בגלגל, וכנגדן בסר עיבל, כדלימה במסכה סומה (דף לה:): (2) והקבוות לך. בירדן, ואמר כך מוליאו משס אמרום ומבנו מסן מובם בסר עיבל, נמלאם אמס אומר שלשס מיני אבניס

(8) באר הימב. נשנעיס לשון (שס לנ.):

(9) הסבח. כמרגומו: היום הזה נהייה לעם. בכל יוס יסיו בעיניך כאילו סיוס באם עמו בברים:

٢٨٥١: ממישי ניְצָן מֹשֶׁהֹ אָת־הַעָּׁם בַּיְּוֹם הַהָּוֹא יפַפַּיר מֹשֶׁה יָת עַמָּא בְּיוֹמָא

בַבוּאַ לְמֶנְתַּב:

same day, saying: And Moses charged the people the

الشمكد النقل يخائما: בּוּ מֿלְ_עַוֹר עָּרְוֹּיִם בְּעְּבְרָבֶם אָתַר עַלְ מִעָּרָאִ צִּיִּרִיִּוּן בְּעִּמְבַּרָכִוּן אָבֶּע 'תַּמְּעָה לְבָּבֶוֹב אָע הַמָּם אִבְּוּו יִפּוּמוּן לְבָּבָבָא יָת תַּמָּא

נישְׁמֵכְר וּיוְסִבּ וּבְנִימְוּ: הַיְּבְבְּיֵּג וְיִבְּוּבְיִר בְּיִבְיִבְּיִ בְּיִבְיִּבְיִּבְ מִּמְתְּנְוּ וְבִינִינְרִי

and Joseph, and Benjamin; and Levi, and Judah, and Issachar, are passed over the Jordan: Simeon, Gerizim to bless the people, when ye These shall stand upon mount

يترا إنومير: מּגבֿע באַנבֿן עַּבּ וֹאַמְּב וּוֹבוּבְץ בּמוּבֹא בֹמִגבֿע באַנבוֹ עַב נגלבע להמער הל הקללה בתר האליו יקומיו על לנטיא

لَجُهُد يأحيدنا أبا لَرْفَفَذِر:

Naphtali. and Asher, and Zebulun, Dan, and Ebal for the curse: Reuben, Gad, and these shall stand upon mount

unto all the men of Israel with a

And the Levites shall speak, and say

نَّمُلُّمٌ كَابِح لُلُو: (٥) ⁺ וֹמֹּנוּ עֹלְוֹנְיִם וֹאֵמֹנֵוּ אָבְ בֹּבְ אָנְחָ וֹנִטִּיִבוּוּ בְּנֹאֵי וֹנִמֹנוּוּ לְבֹבְ

אָלָה וֹהְבֹאָן לַלְ נִם:

the people shall answer and say: and setteth it up in secret. And all work of the hands of the craftsman, abomination unto the LORD, the graven or molten image, an Cursed be the man that maketh a

loud voice:

٤١

71

וֹאַמֹּוֹ: (ס) بنائي لَيْنِ حَفَيْنِد لَمْنُ خُدِينَمْنِ ¿¹ וַמַּפְּבְׁה חּוֹצְבָּת יְהֹנְה מַצְּשֵׂה יְדֵי אָרַוּר הָאָישׁ אָשֶׁר יַעֲשֶׁה פָּסֶל

וֹנִטִּיבוּן כַּלְ הַמָּא נִיִּמְבוּן אָמָן: נבו אופולא נומונ בסטבא נמטכא מבשט פנים נו מוכר לִוּם װּבֹבֹא בְּוֹמְבֵיב הּוֹלִם

people shall say: Amen. father or his mother. And all the Cursed be he that dishonoureth his

בְּלְ־הָעָם אָמֶן: (ס)

וֹנִימַר כָּל עַמָּא אָמֵן: בי אַבְוּב מַפֿגי יַּבַּוּבְ בֹמֹבִי וֹאָמֹב בְּיִם בִּיִּמִּנִּ טַׁנִימָא בַּנַבְבַינִי

וֹנִימַר כָּל עַמָּא אָמֵן:

³¹ אָרְוּר טַקְּלֶּה אָבֶּיִר וְאָמָּוֹ וְאָמָּר לִים דִּיִּקְלִי אַבּוּהִי וְאִמִּיה

people shall say: Amen. neighbour's landmark. And all the Cursed be he that removeth his

בְּלְרַהְעָשׁם אָמֵן: (ס) ⁸¹ אֶבֶוּר מַמְּוֹנִּר מִנְּר בּנְבְּרָךְ וֹאָמָר לִים דְּיִטְמִי עַנִּרְדְאַ בְּאִרְרְחָא

לַקַעַהְעָהָם אָמֶן: (ס)

וֹנִימַר כָּלְ מַּמָּא אָמָן:

people shall say: Amen. to go astray in the way. And all the Cursed be he that maketh the blind

81

צו⊏ה) (ded erwh ontah eart %FD
 61
 נאַלְמֹנְהַ נֹאִמָר בְּלְ-הַנָּטָם אָמֵן:
 אַרוּר מַמָּה מִשְּׁפָּט גּר־יָּהָוֹם

נאַבמלא נוומב פֿב הּמָא אַמוֹ: ליט דיַצְלֵי דִין גִּיוֹר יִיתַם

people shall say: Amen. fatherless, and widow. And all the justice due to the stranger, Cursed be he that perverteth the

מכור משר למ יקים: ואלו ואלו עונין אמן, אזרו והפכו פניהם כלפי הר עיבל ופממו בקללה, ואומרים ארור האיש אשר יעשה פסל וגוי, וכן כולם עד וסלוים וסמרון למעס באמלע, ספכו לוים פניסס כלפי סר גרזים ופתחו בצרכס, ברוך סאיש אשר לא יעשה פעל ומעכה וגו', (בו) לברך אח העם. כרלימה במסכה סומה (דף לב.), ששה שבמים עלו לרהש הר גרזים וששה לרהש הר עיבל, והכהנים

(פון) מקלה אביו. מולול, לשון וְנְקְלָס מְּמִיךְ (לעיל כס, ג):

(עב) מסיג גבול. מחירו לאחריו וגונג אם הקרקע, לשון ופשג אחר (ישעיה נע, יד):

(18) משגה עור. הקומה בְּרְבֶּר,ומשיפו עלה רעה:

	(24) מכה רעהר בסחר. עללשון סרע סוא אומר. ראימי צימודו של רצי משס סדרשן, י"א ארוריס יש כאן כנגד י"א שצמיס, וכנגד שמעון לא כמצ ארור, לפי שלא סיס צלצו לצרכו לפני מומו כשצרך שאר סשצמיס, לרך לא רלס לקללו: (26) אשר לא יקים. אן כלל את כל סמורס כולס, וקצלוס עליסס צאלס וצשצועס:					
٤	چرنף אַמָּה בָּעִיר יִבְרָוּף אַמָּה בַּשְּׁבֶה:	בְּטַלְא: בְּנֵינְ אַטְּ בְּלֵנִטְא יִבְּנִינְ אַטְּ	Blessed shalt thou be in the city, and blessed shalt thou be in the field.	٤		
7	نظِيم: עֶּלֶיף בְּלִהַבְּרָנִת הְאֵלֶה וְהִשִּׁיגֵּף בֵּי הִשְׁמַע בְּקִיל יְהְנָה אֵלְהֵיף:	לְמִּוּמִּבֹא בּוּוֹ אֵּלְטַבּ: טִאִּבְּוּן וֹנִבְּפֹׁטִּנִּּבּ אָבִוּ טִׁפֿבּּוּלְ וֹנִיטִוּן הַּלְבַּ פּֿלְ בּּבְׁכִּטָא	And all these blessings shall come upon thee, and overtake thee, if thou shalt hearken unto the voice of the Lord thy God.	τ		
ככ	וְהִיָּה אָם־שְׁמָוֹעַ הִשְׁעַעַעַ בְּקוֹלֵ יְהֹנָה אֱלֹהֶיף לִשְׁעָּה לַשְׁעָּה לֵשְׁמִה אָת־בְּל־מִצִּיֹהְיִּר אֲשֶׁר אָנֹבֶי מִצְּיָף הַיִּרְם וּנְהָּנְף יְהֹנָה אֱלֹהֶיף עֵלְיוֹן עֵלְ בְּל־גּוֹיֵי הְאֶבֶץ:	למומרא דיי אַלְיַרָּ לְמִשָּׁר	And it shall come to pass, if thou shalt hearken diligently unto the voice of the Lord thy God, to commandments which I command thee this day, that the Lord thy God will set thee on high above all the nations of the earth.	IIIAXX		
97	אָרוּר אֵשֶׁר לֹא־יָקִים אָת־דִּבְרֵי הַפּוֹרֶת־תַּוּאָת לַשְׁשָׁוֹת אוֹתָם וְאָמָר כְּל־הַשֶּׁם אָמֵן: (פ)	וומר כָּלְ מַמֵּא אָמוּ: אִנְבוֹנִיא טִבָּא לְמִתְּבַר וֹטִּבְוּוּ לְנִס בְּלָא וֹפַנִּים וֹט פּטִׁיִמִּוּ	Cursed be he that confirmeth not the words of this law to do them. And all the people shall say: Amen.	97		
Şτ	אָרוּר לֹקַחַ שָֿחַד לְחַכָּוֹת נָפָשׁ דָּם נָקֵי וְאָמָר כְּלִ־הָעָם אָמֶן: (ס)	אַמּן: לִפֹּהִ בִּם וַכַּאִּג וְנִימָּב כִּלְ הַּמָּא לִים בִּילַכֵּילְ הִוּטִבִּא לְמִלִּמָּלְ	Cursed be he that taketh a bribe to slay an innocent person. And all the people shall say: Amen.	\$ 7		
~~†~~ 7	בְּלְ הַמְּם אָמֶן: (ס) אָרְוּר מַבָּּה הַמָּה בַּסְּחָר וָאָמָר	ווומר כַּלְ הַּמֵּא אָמּוּ: לְוּתְ בְּוֹמִנוּ נִוּלְנוּוּ בַּסְנִירָא	Cursed be he that smiteth his neighbour in secret. And all the people shall say: Amen.	+ 7		
٤٦	בְּלְ_הָעֶם אָמֶן: (ס) אָרְוּר שַּכֶּר עִם־חָתִנְתָּוֹ וְאָמָר	ליט דישְׁכּוֹב עִם חֲמָחֵיה קייטַר כְּל עַמָּא אָמֵן:	Cursed be he that lieth with his mother-in-law. And all the people shall say: Amen.	६७		
रर	אַרוּר שׁבֵבׁ עִם־אַַחֹלוּ בַּת־אָבֶיוּ אַוֹ בַת־אִּמֵּוֹ וְאָמָר כְּלִ־הָעֶם אַמֵּן: (ס)	לִיט דְּיִשְׁכּוֹב עָם אֲחָתִיה בָּת אֲבוּחִי אוֹ בַת אָמֵּיה וְיִימַר כָּל עַמְּא אָמֵן:	Cursed be he that lieth with his sister, the daughter of his father, or the daughter of his mother. And all the people shall say: Amen.	77		
17	וֹאַמָּר בְּלְ־הָעָם אָמֵן: (ס) אָרוּר שׁבֶּב עִם־בְּלִ־בְּהַמָּה	וְיִנְתָּר בְּלְ מַּמֵּא אָמָן: לִישׁ דִּיִּשְׁכּוֹב מִם כָּלְ בְּמִירָא	Cursed be he that lieth with any manner of beast. And all the people shall say: Amen.	17		
07	אַרוּר שׁכֵבׁ עִם־אַשָּׁת אָבִּיו כָּי גַּלָּה בְּנֵף אָבֵיו וְאָמָר בְּלִ־הָעָם אַמֵּן: (ס)	בְּלְ מַּמֵּא אַמֵּוֹ: אָרֵ, וּלְ, כַּוֹבָּא גַּאָרוּיִנִי, וְנִוּמָר לְוִתְ גַּוֹהְבִּוְרַ מִּם אִטַּט אָרוּיִנִי,	Cursed be he that lieth with his father's wife; because he hath uncovered his father's skirt. And all the people shall say: Amen.	07		

القشفكالية علائك: خُدُنك فَدُر خَمُدُكُ نَفَدُر مَا خُرُنكُ

\$ \$\darklel{\partial}\text{tille} \quad \darklel{\partial}\text{tille} \quad \quad \darklel{\partial}\text{tille} \quad

: ځا۵۸۵ځ בּבוּנְנְּ אַטְּׁנִי בְּבַאָּנְבְּינְבְנִנְנְ אַטְּנִי בְּבִינְגַ אַטְּ בְּמִוֹהְלְנִּ וּבְּבִוּךְ אַטְּ

itioi detili: יגאַ אַלְיף וּבְשָׁבְעָה דְרָכִים عمر مُجْرَك نَدْهُم عَرْضُدُكُ خَدُدُكُ هُلُكِ يُخَرِّمُنَا مُحْدِدُ فَحَدِدًا كَأَنْمُكُ

څَرينك بتنا ځك: حَمَّمُونِيكِ يَخُرُحُ مَنِمُكِلًا يُثُلِّكُ יָצַּוּ יְהְוָָה אִמְּףִ אָת־הַבְּרֶלָּה

هُل مَجْرِبِ نُعِيْدٍ هُمِ ثِنَاءَ لَعُمْ خُنُهُ فَي فَعَيْدَ هُمْ فَيْدَ هُمْ فَالِهِ فَعَالِمُ فَي כֹאָאָב וֹאָבֹּמּ לַבְּ בֹּנ טַאָּמָב כֹּמֹא בַּבּוּם לַבַּ אָבוּ טַמַּב بْطَاهُ لِيرُبُ كُلَّ كُوْلًا عَالِيهِ بْطَاهِكِ بْرِ عَلَمَابُا كُوْلًا عَلَانِهِ

البأب نظله هَكِنك أَنْكُهُ، فَقَلَا: י וֹבֹאוּ כַּלְ מַמֵּוֹ בִּאָבָוֹל כֵּוּ הָמֹם

נשְּבַּע יְהְנֶה לַאָּבַמָּיף לָמָת לְף: נהותרף יהוה לטובה בפרי

> tali, utili ikili, ktl: באבהב וולהא בָּרִיף נַלְהָא הִמְעָה

בְּרִיךְ סַלְּךְ וְאָצִיתְרָ:

: غالتُ الله יבהבת אירקן יער מו לאוָבוֹא ווֹבֹא ופֿלון לַנֹטֹבּ יַשָּׁוּ יְרַוְּנִר אָת־אִּיְבֶּיוּךְ תַּקְּמָיִם יִמֵּיוֹ יִיָּ יָיָ בַּעָּבִי דְּבְּבָּוּ

אַמֶּב יְּבְיָנִי וּיבְּרְכִּנָּף בְּאַרְעָּאַ דִּינִ אֶּלְהָף לאואלו ילכל אוּשָׁמוּנו יָלַב

באובטן בטללן לבמוטו:

המא בּוֹ אִנְלַבוּ הַּלָּבַּ **ಬದದ**್

נו לְמִּבֹא בּוֹלְבָּא انكتاحدا طقك:

kine, and the young of thy flock. fruit of thy cattle, the increase of thy and the fruit of thy land, and the Blessed shall be the fruit of thy body,

kneading-trough. Blessed shall be thy basket and thy

when thou goest out. comest in, and blessed shalt thou be Blessed shalt thou be when thou

flee before thee seven ways. out against thee one way, and shall smitten before thee; they shall come that rise up against thee to be The Lord will cause thine enemies

giveth thee. land which the Lord thy God unto; and He will bless thee in the in all that thou puttest thy hand blessing with thee in thy barns, and The Lord will command the

LORD thy God, and walk in His keep the commandments of the hath sworn unto thee; if thou shalt holy people unto Himself, as He The LORD will establish thee for a

afraid of thee. called upon thee; and they shall be see that the name of the LORD is And all the peoples of the earth shall

OI

9

unto thy fathers to give thee. the land which the LORD swore cattle, and in the fruit of thy land, in of thy body, and in the fruit of thy over-abundant for good, in the fruit And the LORD will make thee

למס נקרא שמס עשמרומ, שמעשירות את בעליסן ומחזיקות אוחס, כעשמרות סללו שהן סלעים חוקים: (+) שגר אלפיך. ולדום נקרך, שהנהמת משגרם ממעיה: ועשחרות צאנד. כמרגומו, ורנומינו למרו (מולין פד:)

(a) ברוך שנאך. פירומיך. דבר אמר מואך, דבר למ שאמה ממון בפלים: ומשארחך. דבר יבש, שושאר בכלי ואינו וב:

(6) ברוך אחה בבואך וברוך אחה בצאחך. שמסל ילילמך מן סעולם בלל מעל כבילמך לעולם (בבל מליעל קו.):

(ע) ובשבעה דרכים ינוסו לפניך. כן זכך סננסליס לבכוח, לסיוח מחפוכין לכל לד:

וֹאַטַּע לאָ טַלְוֹנִי: מּמְּשָּׁר יְבֶּרְ וְהַלְּנְיִלְ דְּנִים בּלְּים מּיּבְּרֵי יְדֶרְ יְתִּיִּוּרְ לְמַמְמִנּוּ אַרְצְּרְ בְּעִהְיוִ וּלְבְבֶּבְ אָנו בְּלִי בְּעִבְּ בִּעִּבְּנִנִי וּלְבָּנָכָא זָנִי בָּלְ ਾ ਜੁਲਾਂਟ ਕੁਰਾਜੁਂਘ੍ਰਾਂਜ ਵ੍ਰੇਸ਼ੁਰ ਯੁਲ੍ਜਾ יְפְּמַח יְהְנֶה ו לְּךְּ אֶת־אִיצְרֹוֹ יִפְּמַח יָיָ לֶדְּ יָת אִיצְרֵיה שֶּבָא

סּגיאָרן וְאַהָּ לָא הָזִיף: נת שְׁמִנָא לְמִמַן מִשָּר אַרְעָּרָ

but thou shalt not borrow. thou shalt lend unto many nations, bless all the work of thy hand; and rain of thy land in its season, and to good treasure the heaven to give the The Lord will open unto thee His

בּיִּוֹם לְמִּלְּר וְלַתַּמְּוִנוּ: יְהְוָה אֶלְהָיף אֲשֶׁר אָנְבָי מְצִוְּהָ לְמְׁמְּׁע בִּירִתִּשְׁמַע אָלַ־מִצְּנְתוּ בּ וֹבִיּיִתְ בַכֹּ לְמָּגְּלְב וֹלָאָ מִדְּיָנִת بنظنك نبيَّت جُديهم نَجُه جُنَبُد أَنفِتنَك بَنْ فَعَنْكَ لَحْهُ تَحْمُ

יוֹמָא בׁין לְמִשָּׁר וּלְמָצֶּבַר: ri äçir rätx degir çr לַנוֹשׁמֹא אָבוּ, עַּׁלַפּֿיִל לָפַּלּוָבוֹא וטבי לבם למולא ולא טבי

and to do them; command thee this day, to observe of the Lord thy God, which I hearken unto the commandments not be beneath; if thou shalt shalt be above only, and thou shalt head, and not the tail; and thou And the LORD will make thee the

אַבורים לְעְּבְרָה: (פּ) וּמִּמֹאָנִק לַבְּבֶּבׁע אַּעַוֹנִי, אֶּבְעַיִּם אַנְבְׁי מְצַנֶּה אֶהְבֶּם הַיִּוֹם יָמָין וְלַאֵ מְסִוּר מִבְּלְ־תַדְּבְרִים אֲשֶׁר **ڔٚڟۊ**ؚػؚڽ٦٢٢: למוש בינר מעניא にいふむおくと באלא מפפרד יחכון יומא ולא טַסְהוּן מִכַּלְ פַּטִוּמִגּא

them.. left, to go after other gods to serve this day, to the right hand, or to the the words which I command you and shalt not turn aside from any of

تَظَرَّانَ بَهُدُّتِ لِبَهُدُنِكِ: מְצַּוּהְ הַנְיִם וּבָּאוּ מְלֵינִבּ בָּלַ בַּלְ מִגִּוְעַנֵּוּ וֹעֲפַעָּוּוּ אָמָהָר אָנָכֹּוּ פּוּ אֱלְהֶוֹף לְשְׁמָר לַעֲשׁוֹת אָת־ زبرئد هِم كُه مَهُمَّمْ جِمَاحٌ إِمَاثِهِ

::\~~-:~~2:: וויין הֹלְנַ בֹּלְ לַנֹּמֹנֹא בֹאֹבָּוּ בּאַלא מִפּבּיר לְרְּ יוֹמָא בֵין יָת כְּל פְּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהוֹי בין אַלְהָף לְמִשָּר לְמָעֵּבר ונבו אם לא טַלפֿגל לָמִנמָבא

upon thee, and overtake thee. day; that all these curses shall come statutes which I command thee this all His commandments and His the Lord thy God, to observe to do wilt not hearken unto the voice of But it shall come to pass, if thou

אַבוּנַ אַטַּטַ פֿמַנַ נֹאָבוּנַ אַטַּטַ לִיִּס אַטַּ פֿעַבַּטֹּא נֹלִים אַטַּ

בְּחַלְלָא:

cursed shalt thou be in the field. Cursed shalt thou be in the city, and

עז אַבור שנאַד ימשְאַדְמָּדָ:

ליט סַלְּךְּ וְאָצִינָהָרָ:

kneading-trough. Δı Cursed shall be thy basket and thy

אָלָב אַלְפָּגוּ וְתְּאַטִּׁרָת צֹאָנֶדְ: غَدْرِد فَدْرِ حَمَٰزُكَ رَفَدُر مَا مُنْ فَكُ

Lalau ~~c~~di, uitu iäli, تخته يخيثك

of thy flock. increase of thy kine, and the young and the fruit of thy land, the Cursed shall be the fruit of thy body,

نظالله خالله ⁶¹ אָרַוּר אַטָּר בְּבּאָרְ וְאָרַוּר אַטָּר לִיט אַהְ בְּטִיעַלְּיִּ וְלִיט אַהְ

when thou goest out. comest in, and cursed shalt thou be Cursed shalt thou be when thou

6т

81

91

þΙ

٤і

71

בַּוֹלֵבְיוֹלֵינוֹ: מִנְר מֹפֹּנֹג בָה מֹהַלִּבְינִב אָהָהַר <u>יִשׁׁלַ</u>ָּח יְהֹנָָה ו בְּּוּׁ אֶת־הַמְּאֵרֶה

<u> ង្គម្ចាប់ ក្នុង ម៉ូផ្ទុក ទុកម៉ូផ្ទុក :</u> בּׁבְעַנוּ אָטַלְּ מִמַּלְ הָאָבְלָּה דּישִׁיצִי וָהָוּצִי יָהָרָ מַעַּלְ אַרְעָּא דְּאַהָּ וֹבְבַּל וֹנוֹנִי בַּבַ אָנַרַנַגַּבָב

⋧ᆣ╙Ŀ᠄ יבשְּבְפוּן יבַיִּרְקוּן ירְדָפוּף עַר بظتاليال بحَثِد יַכְבֶּה יָהוָה בַשָּהַפָּת וּבַקַּדַּחָת

וֹבוֹנוֹ מִּמִּנוֹב אַמִּב מֹלַ באָמִבּ

لالم الشرائلات لْمُظْدَ مَا لَهُمَرَتِ يَدِّد مُجْرَكَ لَمَطْنِي مَا هُمَنِي يَبِينِ مُجْكِ וְמַזְּן יְתְוֹיִ אָתְרַמְׁמָּרַ אַּבְּצְּבְׁ אַבָּקְ יִמֵּיוֹ יִיָּ יְמִתְרַ אַּבְשָּׁרִ אַבְּקָאַ

> מוכבב במכניא בטנט.: מו בימשנה ומו בשובו לכל אושטות ידף דתעביר ושְׁלַח ווֹ בַּדְּ וַתְ מָאֵירָתַא

tŢŢĻŢſŢ ĿĊŪĹĊ̈́X ドロトイングログ **EWTERX** מְבֶיל לְתַּמֵּן לְמֵירְתַבִּי:

וֹבׁכֹל וֹוֹ בֹּבׁ וֹנו מוְנֹא מֹב

rtwitk rtitata littert

らばいはめ ひむしゃ יעד דהיבד:

قرزرا:

whereby thou hast forsaken Me. because of the evil of thy doings, and until thou perish quickly; unto to do, until thou be destroyed, in all that thou puttest thy hand cursing, discomfiture, and rebuke, The Lord will send upon thee

whither thou goest in to possess it. consumed thee from off the land, cleave unto thee, until He have The Lord will make the pestilence

shall pursue thee until thou perish. blasting, and with mildew; and they heat, and with drought, and with with inflammation, and with fiery consumption, and with fever, and The LORD will smite thee with

77

17

07

under thee shall be iron. shall be brass, and the earth that is And thy heaven that is over thy head

thou be destroyed. shall it come down upon thee, until land powder and dust; from heaven The LORD will make the rain of thy

(סב) המארה. מסרון, כמו לרעת ממלרת (ויקרל יג, נל): המהומה. בְּגִּוּשׁ, קול בּסלות:

מכסיפין ויספכין לירקון, קמ"ה צלע"ו: עד אבדר. מרגוס עד דָמִיבֶד, כלומר עד הבוד הומך, שמכלה מהליך: גיימומ: ובשדפון ובירקון. מכום מנוסה שנשדום. שדפון. רוח קדים אשילד"ס נלע"ז. ירקון. יונש, ופני המנוחה למיס, ובלע"ו אשרינמנ"מ, לשון וַעַּבְּמִי מְרָה מִנִּי מֹבֶבּ (אֿיוִבּ ל, ל), נַמַר מַפַַּּמ מֵאֵשׁ (ירמיה ו, כמ): ובחרב. יביא עליך שסיא ממס מאוד: ובדלקח. אמס יואר מקדאא, ומיני אלאים סס: ובחרחר. אולי המאממו אוך הגוף ולמא אמיד (22) בשחפת. שנשרו נשמף ונפומ: ובקדחת. לשון פִי מֵשׁ מֶדְמֶס בְּמַפִּי (דבריס לב, כב), וסוח מע של מולי מלוו"י בלע"ו

סים, בין שסים כנמושם בין שסים כברול לם מולים פירום, וכן סשמים לם יריקו ממר: לא יסיס חורב של אבדון בעולם, וסארץ לא מסיס מזיעס כדרך שאין סברול מזיע, ואין ספירות מרקיבין, ומכל מקוס קללס מויע וסים מרקבם פירומיס, וכפֿן סום בומר שמיך נמשמ ופרלך ברול, שיסיו שמיס מויעין, פע"פ שלפ יריקו ממר, מכל מקוס (שם יע), שלה יסיו השמים מויעין כדרך שהין הברול מויע, ומחוך כך יהה חורב בעולם, והחרך מהה מויעה כדרך שהיחשת סי. סקל משס בקללומיו לממרן בלשון ימיד, וגס כן בקללס זו סקל, שברמשונים סול מומר מֶם שָׁמֵיכֶס פַּבַּרָטֶל וָמֶם מַּרָבְבֶּס פַּנְּמָשָׁס יכן נאמר וְאָם לָאַ מִשְׁמְשְׁתִּי לִי (ויקראַ בו, יד), וְאָם מֵּלְבוּ שָמִי קָרִי (שׁם כא), וכאן הוא אומר לקול ה' אלהיך, ידבק ה' ידר הביק (33) והיו שמיך אשר על ראשך נחשה. קללות הללו משה מפי עלמו המהן, ושבהר ביני מפי הקב"ה המהן כמשמעו,

וסרום באס ומעלס את סאבק, ומכשס את עשב הזרעים שסן למיס מן המיס, ונדבק בהם ונעשה עימ, וממייבש ומרקיבין: (24) מטר ארצך אבק ועפר. זיקא דבמר מערא (חענים ג:), מער יורד ולא כל לרכו ואין זו כדי להרביץ את העפר,

נהניים לזוְעַנְיה לכָל מַמְלְכָּוָת ילמלמי גובנים שנים לפוניו St TILL **ビボメ** نَصُرُكِ يُسَرِّبُ ا يَوْلِي كِأَفَرْنَ بِجَنْقُنِكِ نَصْرَفُكَ نَرْ ضَحَنَدَ كَلِيْكُ هُرْهُكِ

نغرا مَلتلاند: مْنِكَ لَيْهُمُنُ لَا يَرْجُكُمُنَ لَكُنْكُمْ خُجُم مِنْظُمُ لَيُمْمِنِهِ نَجْجُمَرِتِهِ أثأثث نظرُنك خِرْنَك خِرْنَهُجُم خُرْحُم _ يفت، نح،خِنك مُمِينَاء خِرْمَاء

수끄亡造%: יבֹּנֹבׁר יבֹּבַבָּה אָהָב לאַ-עוּכַל יַכְּלָה יְהוֹה בִּשְׁחֵין מִצְּרַיִם

אָלְיִּן בַּאִנְרְחָא חֲרָא הִפּוֹל לְנְחֵיה

بخضائدان بجيرنجه بحيرة

באַבהא ובית דַעניד:

זבּישׁ דְּלָא תִּבוֹל לְאָתַּסְּאָה: ומטולב וו בשחוא דמצרום

> unto all the kingdoms of the earth. them; and thou shalt be a horror and shalt flee seven ways before shalt go out one way against them, smitten before thine enemies; thou The Lord will cause thee to be

be none to frighten them away. beasts of the earth, and there shall all fowls of the air, and unto the And thy carcasses shall be food unto

whereof thou canst not be healed. and with the scab, and with the itch, boil of Egypt, and with the emerods, The LORD will smite thee with the

with astonishment of heart.

87

Lτ

97

57

madness, and with blindness, and

The LORD will smite thee with

ילטמטון בלכ: ور يوچر باتات چېښېنا بېدېږانا

מושֶׁיעַ: הֹהַוֹע וֹלוֹוּכְ כַּבְרַנַיִּמִים וֹאָנוֹ עּגַלְיַת אָת־דְּרֶבֶּיִרְ וְתִּיִּתְ אַרְ פּ נְמָשְּׁהֵה עַמְנִין בְּאָפֹלְע נְלְאָ צִימִשְׁיִשׁ עַנִין בְּאָפֹלְא נִלְאָ וֹטֹיְנִטֹ מֹמֹמֵּמִת בֹּאֹבֹינִם כֹּאֹמֶב וּטִבוּ מֹמִמִּגִת בֹּמֹנִבֹרֹא כֹמֹא

نظم نتنظة שׁבְּנֵי נְלְאִבְינִהְּבֹּר בְּנִ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ בְּנִבְ אַמַּב עַאַבמ וָאַנמ אַבב (כ׳ אַטַּבָא בַּירוֹס וּנְבַר אַבָּבָן

> **څڅ**%: にはほれればにに **ILOCITUM** けるはるこれが

> וְשְּׁבְּינִים מְּמִּיִם נֹאָנִים בַּלְ יִוְמִּיִּא וְלְיִנִי עַבְּלָע יָתְ אָוְרָטְמָךְ יִּמְבִי בְּרַם

וֹמֻבּׁבְּנִּען בַּוֹע וֹמַבַּבנּע בּוֹטַא טַבָּנוּ וַבְּאַ

there shall be none to save thee. oppressed and robbed alway, and prosperous; and thou shalt be only thou shalt not make thy ways the blind gropeth in darkness, and And thou shalt grope at noonday, as

thereof. vineyard, and shalt not use the fruit not dwell therein; thou shalt plant a shalt build a house, and thou shalt another man shall lie with her; thou Thou shalt betroth a wife, and

(32) לישוח. לאימה ולויע, שיוועו כל שומעי מכומיך ממך, ויאמרו אוי לנו שלא יבא עלינו כדרך שבא על אלו:

יצם כמרם: (קב) בשחין מצרים. רע סיס מלד, לה מלפנים וילש מלחין, כדלי של לבלורות (מל.): גרב. שהין לה: חרם. שהין

(82) ובחמהון לבב. מועס סלנ, משמורדישו"ן גלע"ו:

(92) עשוק. בכל מעשיך יהיה ערעור:

ברביעים לאכול פריו: (30) ישגלנה. לשון שגל, פילגש, וסכמוב כייסו לשבח ישכבים, (מגילס כס:) ומקון מופריס סוא זס: החללנו. בשנס

نيجرا לף מושִׁישִּי לאָוֹב בְוֹשׁ אֹאָלֹשׁ לַעַנִּוּע בַאָּוֹבְּוּשׁ يد مقدة بينابا لايد موجونا بري אַנְרָהְ מְבָּנִים לְמִּינְיִב וֹלְאַ עַאָּכֹּלְ עִינְרָה יִנִי וֹכִים לְמִּינָה וֹלְאַ

ځك څدرك: מֹסִינוֹ לְבֹהֹכִי בַּלְבַב וֹבְיני מו שבמו ולא נעור לו הלו מיכול מניה הַמָּרֶך יָה צָּנִיס

خَر_تَبْت لَهْمَا خُهُمْ نَتُكَ: ןשיגיף ראות וְכְלוֹת אֲלֵיהֶם בְּנֶיךְ וּבְנֹמֶיךְ נְתָּנִים לְעָם צַּחֵר

בּוֹלַלְעוּוֹ כַּלְ וּמָא וֹבִוּע שׁוֹלָא בנף יבנתף מסיריו לשם

אָמִּוּל וֹבְצִיּן בְּלְבְיַוֹּמִים: מַם אַמָּב לאֹ־יָדְיָעְיִי הָהָ בַּלְאִינִי יָהָלִי עַ יִיכוּל עַם דְּלָאִי יָדִינִי עָהָהָ خدر بهد بالأناب الأدر الارةاب بهذر الهذم الابقادة الأدر الإراهاناك

לבם הֹמִול ובֹהות כֹל ווְמוֹא:

ÄÄL ULÄL: $^{+1}$ Lilit dàita dal $\ddot{\mathbf{x}}$ u $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ l $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i $\ddot{\mathbf{x}$ i $\ddot{\mathbf{x}}$ i

نظا كالمائك المائة رאַ עוכֿל לְעַבְׁשָׂאַ מִבָּלֵב בַּיִּלְבַ בְּאָנַסְּאָנַ מִפּּבַסִּי בַּיִּלְבַ וֹמִי رِدٍ لَاقَارَا لَمْمِ لَهَمِّاتَ كُيُّهُ لَا لَحَافِنَا لَمْمُ مُكَا لَحْمُ نَفِيمٍ فِي الْفَالِي فَي الْفَالِ يَجَجُب بِسَرُبَ جَشِيرًا بُع قِحًا بَطِينَتِكَ بِرُ جِشِبَتِهِ جَنَهُم قِحَ

נֹאֶבוֹ: لَمُحَلِّكُ فَيْ الْهُ عَلَيْكِ لَا يَعْتَكُ لَا مَنْ فَيْ كُمَّظُونِهِ فَذِيْدٍ مُمْثَلَيْهِ אַאָהָר לאַבְיָּבַעְּיִלְּיִם אַמְּהָר וַאַבְּעָוֹיִךְ יִנְּיִּהְיִּאָ אָטִּ וַאָּבְּטִיהָר וָטִפְּלַם افكاره څڅرك څخ لإبر يدفكره بنظِك بتربُد هِنَاكِ نَهُدَ شَخُ خُكِ يَدُمْ يَنْ يُثِكِ

ثِهِٰ فِي اللَّهُ فِي الللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي الللللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِي ال چכל קעמים אַשֶּרִינַהַגְּהְ יְהֹנָה בְּכֹל الثارث خمرفد خمم نخمنان بند خجد خمنح بجميم

מֹמֹמֹגֹא בּינַבְּרָּרָּ

شَمُّولِ قِرْ رَبُورُورِ بِهَلِيُّكِنِ: גּ זֶרַע רָב תּוֹצְיֹא הַשְּׁדֶּה וּמְעָּט בּר זָרִע סִּוּי מִפּּיק לְחַקְלְא

מּוֹבְא: מְּיְבְא:

and thou shalt have none to save shall be given unto thine enemies; not be restored to thee; thy sheep away from before thy face, and shall thine ass shall be violently taken eyes, and thou shalt not eat thereof; Thine ox shall be slain before thine

of thy hand. there shall be nought in the power longing for them all the day; and thine eyes shall look, and fail with given unto another people, and Thy sons and thy daughters shall be

:yewa be only oppressed and crushed knowest not eat up; and thou shalt labours, shall a nation which thou The fruit of thy land, and all thy

sight of thine eyes which thou shalt so that thou shalt be mad for the

unto the crown of thy head. healed, from the sole of thy foot boil, whereof thou canst not be knees, and in the legs, with a sore The LORD will smite thee in the

wood and stone. there shalt thou serve other gods, known, thou nor thy fathers; and unto a nation that thou hast not king whom thou shalt set over thee, The Lord will bring thee, and thy

whither the LORD shall lead thee byword, among all the peoples astonishment, a proverb, and a And thou shalt become an

in; for the locust shall consume it. into the field, and shalt gather little Thou shalt carry much seed out

(22) וכלוח אליהם. מלפוח אליסס שישוצו ואינס שביס, כל חוחלת שאינס באס קרויס כליון עיניס:

פלוני: ולשנינה. לשון וְשַׁנְּקְּסׁ (דבריס ו, ז), ידברו בך, וכן מרגומו וּלְשוֹשֵׁי, לשון מפור, ומשמעי: (פ) לשמה. אם"ו אם מורדיםו"ן כל הרואה אומך ישום עליך: למשל. כשמבא מכה רעה על אדם, יאמרו זו דומה למכת

7.7.T

98

٦٤

∠+	ۡמַתַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַרְׁדִּמָּ אָת־יִּחֹנָת אֵלֹהָיִרְ בְּשִׂמְחָת יִּבְּשָּׁיב לַבָּב מֵרְב בְּלֹּ:	לְבָּא מִסְּנֵּי כִּוְלְא: מֵלְטִוּ בְּטִרְנָא וּבְשָּׁפִּירוּת מַלְטִּרְ בְּטִרְנָא	Decause thou didst not serve the Lord thy God with joyfulness, and with gladness of heart, by reason of the abundance of all things;	∠ ~~\~~
9†	نِتِرْدِ جِلَّةٍ לِهُرْمَ دَكْمَانِهُمَ وَجَيْلَ لِهَا فِدَ مِنْظُمَ:	מַר מֶלְמָא: וּיהוֹן בָּךְּ לְאָת וּלְמוֹפָת וּבִבְּנָךְ	And they shall be upon thee for a sign and for a wonder, and upon thy seed for ever;	9†
S †	ىڭغە يۈڭرە چۈلىھۈڭۈنى تېغۇن بېپىدۇنە بىغىئىە چەنڭ تېنى چۈئىئە خېۋى چېنى بىزى چۈئىد خېۋى مېزىد بىئى چېلە:	פּפּוּגַינִיוּ וּלֵינְמִוּנִי, וְּפַפּּנְרְוּ: לְמִּימָרֵא זַּיִּי, אֶלְטָרְ לְמָּמָּר וּיִדְשְׁמִיצֵּי אֲבֵי לְא טַבֵּילְטָּא וּיִדְיִּהִי וּיִדְפִּינָּרְ הַּיִּ וּיִדְיִּהִי וּיִּדְּפִּינָּרָ הַּיִּ	And all these curses shall come upon thee, and shall pursue thee, and overtake thee, till thou be destroyed; because thou didst not hearken unto the voice of the LORD thy God, to keep His commandments and His statutes which He commanded thee.	\$+
++	ַנְהָאָ נְּאָנֵה לָאָ תַּלְוָנָה הָנִא הַנְאָ נְּאָנֵה לָאָ תַּלְוָנָה הָנִא	הוא יווְפָּנָף וְאַהְ לָא תּוֹפָּנִיה הוא יְהֵי הַפִּיף וְאַהְ הָאַ מְּחִי תַלְשׁ:	He shall lend to thee, and thou shalt not lend to him; he shall be the head, and thou shalt be the tail.	++
£†	ىيْدَ يْكِيْرَ مِهِرَاجِةً بِعِكِٰهَ مِكِرَا فِهِرَٰهُ فِيْدِرِٰهَ بِهِمِّهُ مِيْهِ مِيْ فِهِد:	שׁבּי לְבִּית לְנִינִשׁא לְנִינִשׁא: מִּיל מִּנְּךְּ לְמִילָא לְמִּילָא וֹאַשׁ שִּׁנִיִּכִ מִּנְרָ בְּבִּילָב יִבִּי סִלְיִּל	The stranger that is in the midst of thee thee shall mount up above thee higher and thou shalt come down lower and lower.	£ ~~†~~
7 †	ْ خَرْ- مَعْ إِنْ الْقِيْدَ الْمِيْدِةِ الْبَيْنِةِ الْبَيْنِةِ الْبَيْنِةِ الْبَيْنِةِ الْبَيْنِةِ الْبَيْنِة المَّامِنِيَةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِّةِ الْمُثَالِةِ	çv xrátr raca ratur inquitrogazn:	All thy trees and the fruit of thy land shall the locust possess.	74
ΙÞ	לֶּנִים וּבְּנִוֹט שִּוּלְיִג וֹלְאַ_וֹנְיֵנֵּ בְּנֵנִם וּבְּנֵנִים שִּוּלְיִג וֹלְאָּ_וֹנְיֵנֵּ	אָב, וֹטַכוּן בַּמָּבֹוֹא: בּּנִנוּ וּבְּנָן מַלְיִב וַלְאִ וִבִּיוִ לְנֵּ	Thou shalt beget sons and daughters, but they shall not be thine; for they shall go into captivity.	14
0†	וֹמְמֶן לָאֵ שַׁסְוּב בָּּו וִמֵּלְ זִימֵב: זִימִים וֹבִיוּ לְבַּ בְּבִּלְבִּיבִּינְבִּי	וּנִמָּב: וּמִּמְּטִא לְא טִסוּב אָּב, וֹטִבוּ וּנִינִּוּ נִינִּוּ לְבַּ בִּּכִּלְ טַּׁטוּמָב	Thou shalt have olive-trees throughout all thy borders, but thou shalt not anoint thyself with the oil; for thine olives shall drop off.	ot
68	הַמְּלֵּתִּי: הַשְּׁמֵּׁרִ נְלָא הָאֵּגִר בָּי הֹאִרְלֶנִּיּ הַמְּלְנִּיִם הַשְּׁעִּ הָאֶרְ בָּי הַאִּרְלֶנִּיּ	פּרָמִין מִצּיּב וְתִפְּלָח וָחֲמָר לְא תִשְׁמִי וְלָא תִכְּנִוֹשׁ אֲרֵי מִיכְלְנֵּיה תּוֹלְעְמְא:	Thou shalt plant vineyards and dress them, but thou shalt neither drink of the wine, nor gather the grapes; for the worm shall eat them.	68

(ב+) יירש הצלצל. יַעַטְּנּיּ סְלְרַבּס רֹשׁ מן ספרי: יירש. יעני: הצלצל. מין הרבס. והי הפשר לפרש יירש לשון

יכושם, שמ"כ סיק לו לכמוצ ייבש, ולמ לשון סובשם וגכושין, שמ"כ סים לו לכמוצ יוכיש:

(85) יחסלנו. יכלנו, ועל שם כך נקרא מסיל, שמכלה את הכל (ירושלמי מענית פ"ג ה"ו):

(די) מרוב כל. זעוד שהיה לך כל מוצ:

(0+) כי ישל. ישיר פירומיו, לשון וְנָשַׁל הַפַּרְנֶל (שׁס ימ, ה):

וֹלְטוֹ הַלְ בַּוֹבוֹלְ הַלְ_הַּוֹּאִנוֹנִ

Ē64. يا،

جُهِدُر: יַשָּׁא יְהוָה עַלֶּיף גָּוּי מִרְחֹק

ALAX CÓX LOQUE, IQLX ווטו וו מבלב עם מרחוק מסופו

خَاطِّا لْلَهْد كِي رَبَا: יי , אָוּי עַנוּ פְּנָנִים אֲשֶׁר לֹאֹ־וִשֶּׂא פְּנִים עַם חַקּיף אָפִין דְּלָא נָסִיב אַפִּי

סְבָא וֹתַּלְ נִנְּלֵא לָא מֶנַנִינִם:

ער האָ~~ב~~ירו אַהָּר: מונר אַלפּוף וִעשְהָהָהוֹרָת צאָנָף تِهٰجُرِد خُكَ غُرُا فِيرَامِ أَنْجُثِد 18 XLQCF 47 FWCTF XWC 78 إلمُرَد فإ، خلافكك

ימשְׁבֹא בּלבו עובוב וֹמֹבוּי. וַהָּאַר לַבְּ מַבוּרָא חַמָּרָא בּאַבוֹלְב עַר דְּהַשְּׁהַבּי בַּלָא أترحيح تكثم يخميئك لغفع

בּנְ בֶבֶת חֹמֹמֶיף הַגְּבֹהָת וְהַבְּצִרוֹת דִּיכִבִּישׁ שּׁירָךְ רָעַּיָּא וּכְרִיכַיָּא أتقر خُلِهِ حُرَّحٍ شَمَّتُهِ شَلِي الشَّمَ كُلِّهُ خُرَّمٌ كَلَّلُكُ مَن

%<<u>1</u>: בְּלֶבְאַבְאַבְׁ אָמֶבִ לִנוֹן יְבִינֶב אַּבֹּאֵבׁ וְנֵיאָב לְבִּ בַּכֹּלְ הַּמִּנְיִנִּ אַשֶּׁר אַמָּה בּמָה בְּהֵוֹ בְּבֶּלְ- דִּאַהְ רָהִיץ לְאִשְׁהַיִּיִבְא בְּהֹוֹ

לבונ לכל אַבְעָּב בּינִיב יִי לכל אַבְּמֹנִ וּנִמִּנִם לְנִי לֹכֹּלְ

نخرط خك بجنظك: אָבְעַגוֹי בַּמִּגוִר וּבָמָגוַל אַמֶּר־ יּבְּיֹמֶיף צַּשֶּׁר נְתַּוֹ־לְהָּ יְהֹנֶת لْهُمَا فَلَا خَمُلُكُ خُمُلِ خُرُبُكِ لَسُمِيمِ لَاخْتُمُ عَلَمُكُ خُمُلِ

ttl ittl

destroyed thee. iron upon thy neck, until he have things; and he shall put a yoke of and in nakedness, and in want of all against thee, in hunger, and in thirst, enemy whom the Lord shall send therefore shalt thou serve thine

tongue thou shalt not understand; swoopeth down; a nation whose of the earth, as the vulture against thee from far, from the end The Lord will bring a nation

old, nor show favour to the young. shall not regard the person of the a nation of herce countenance, that

caused thee to perish. young of thy flock, until he have oil, the increase of thy kine, or the shall not leave thee corn, wine, or until thou be destroyed; that also cattle, and the fruit of thy ground, And he shall eat the fruit of thy

15

os

the Lord thy God hath given thee. gates throughout all thy land, which and he shall besiege thee in all thy didst trust, throughout all thy land; walls come down, wherein thou gates, until thy high and fortified And he shall besiege thee in all thy

thine enemies shall straiten thee. and in the straitness, wherewith thy God hath given thee; in the siege of thy daughters whom the LORD own body, the flesh of thy sons and And thou shalt eat the fruit of thine

(פ+) כאשר יראה הנשר. פתקוס, ודרך מללמת ויקלו עומיו: לא חשמע לשונו. לה מכיר לשונו, וכן הְּשָׁתַע הֱלוֹס

לְפְּׁפֹּר מְׁמִוּ (ברחְשִים מחֹ, מוֹ), וכן כִּי שֹׁמֵעַ יוֹשֵׁף (שם מב, כג), חֹינמינדר"י בלע"ו:

(22) עד רדת חמתיך. למון רדוי וכנום:

(33) ואכלה פרי בטנך בשר בניך וגרי במצור. מהמה שיסיו לריס על סעיר, ויסיס שם מנוק עַקַה רענון:

יּבֹוֹטַׁב בֹּנוֹנ אַמֹּב ווטַוב: שֹבָת מֹּנוֹנִ בֹאָטִיוֹ וּבִאָּמָט טִילְוּ ₊₂ הָאִישׁ הָרֵךְ בְּלְּ וָהֶעָּגִּגְ מְאָֹד

下ではがて: ילאַטֿע לוֹמִיה יִלְמָאָר בֹּנְיִנִי לְעַבְאַ עַבְאָהַ מְינֵיה בַּאָּדוּהָי אַבַבוּ בָּב וֹצִמְפַׁנַּט

44 %; 44 444 444 خُر خُطُمير بخُطُمِيط عُمِّد نَمُرط جَرب حبرُه خمُنَد اخمُطُنه ַ אַהְּוֹר יאִכְּלְ מִבְּלֵי, וֹיִהְאָירַ לְוִ בְּנִינִי, בְּנִינִי, בִּיִּלְ מִבְּלָא אִהְשֹׁאַר מְתַּתוּ קְאַתַּד מֵהָם מִבְּשָּׁר בְּנָיוֹ מִלְמִתּן לְתַד מִנְּחוֹן מִבְּשָּׁר

ك بدر كل هُنهُك خُرِّم كَلَالَك:

نظظظن: שׁבַׁמ מִינָה בְּאָנשׁ חֵילָה וּבְבְּנָה تبالأمَّةُ لا 47 TX 95 **८%_tö**₫Ц حَلَّه _ لَـ لَاكُنَّا הַרַבְּה בְּוֹּ וְהַעְּנִגְּה

שׁבְאָת מִנְה בִּלְבָּר קְנְמָה ומגב אַנְאָ מִמֶּפּוּנְלוּ וּמָנַבָּיכוּ הַאָּג נַפִּיאַת פַּרְסָת רַנְּלְהַ לְאַחָהָא אָמֶּר בּנכּיכֹא בֹּנ וֹבִמְפֹּוֹלֵא בַּלָא

±\$\$\$\ta\: بخُمْمِرط هُمُد نَمْرط خُكْ هِنَكُكُ בְּחַמֶּרַ כַּלְ בַּמְּמֶר عة بجدد المُحْرِد المُحْر וּבְשְׁלְיִיהְהַ הַיּנְצְּתוּ מִבּּוֹן בַנְלְיָהְ וּבִּוֹמִיר בְּנָהָא דִּיִפְּקוּן מִנָּה

בֹּגֹנֹג יִבֹמֹלִנֹא צִּימִים לָּצַ בְּמְצֵוֹרִ בְּחַפִּירוּת כולא לפערא

אָם לָא שַׁמַּר לָמָמֶּבָּר יָּשׁ כָּלִ

אָנו וְהוְנוּ אֶלְהֵוּיף: אָת־הַשֶּׁם הַנִּכְבָּר וְהַנּוֹרֶאֹ הַנָּה הפְהָבְים בּמַפֶּר הַנָּה לְיִרְאָֹה 85 حُمْ يَكُدُرُ لِاللَّالِيْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ עַּגְאָע פּטוֹמָן אַנְבוֹטֹאַ טִבֹא צַבְטוּבוּן אָם־לֹא תִשְׁמֹר לַעַשׁוֹת אָת־

:: %<!!!: מְּמֹא נֹפֿירָא יִדְהוֹלָא הַבוּוֹ יִת בְּסִפְּרָא הָדֵין לְמִדְתַל יָה

ווֹאָמֹנוט וֹשַבֹוֹם בֹמֹנם וֹנֹאָמֹנום: מכּנִע זַבְמֶב מכּנָע צָּבְכַע os והפְּלֶא יְהוֹה אָת־עַּבְּּחָף וָאָת

بمَحْنَمُنا خَيْمَنَا يَظْتِيظُنِيا: تخنخا يفتيفئا ונפביש ון נת מחקר ונת מחת

> Bainismər dəsh remnant of his children whom he wife of his bosom, and against the against his brother, and against the and very delicate, his eye shall be evil The man that is tender among you,

enemy shall straiten thee in all thy the straitness, wherewith thine nothing left him; in the siege and in whom he shall eat, because he hath them of the flesh of his children so that he will not give to any of

daughter; and against her son, and against her against the husband of her bosom, and tenderness, her eye shall be evil upon the ground for delicateness adventure to set the sole of her foot among you, who would not The tender and delicate woman

straiten thee in thy gates. wherewith thine enemy shall siege and in the straitness, want of all things secretly; in the shall bear; for she shall eat them for and against her children whom she cometh out from between her feet, and against her afterbirth that

Lorp thy God; glorious and awful Name, the this book, that thou mayest fear this words of this law that are written in If thou wilt not observe to do all the

sicknesses, and of long continuance. of long continuance, and sore of thy seed, even great plagues, and plagues wonderful, and the plagues then the LORD will make thy

65

95

סנומרים: . המיסס לשר ילכל. דבר למר סרך בך, סרממני ורך סלבב, מרוב רעבמנות ימלכורו, ולל ימנו מבשר בניסס סשמומיס לבניסס ודעמו קלס בדבר מאום, יממק לו לרעבונו בשר בניו ובנומיו, עד כי מרע עינו בבניו הנומרים מחח לאחד מהם מבשר בניו, (42) הרך בך והעווג. סום סרך סום סענוג, לשון פינוק, ומסמענג ומרך מוכים עליסס ששניסס מחד, מע"פ שסום מפונק

(55) תרע עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה. סגדוליס:

(אב) ובשליחה. בניס סקעניס, בכולן מסא עינס לרס כשמאכל אם סאמד, מלימן לאשר אללס מן סצשר:

ثلالية طهديتا طغرام

نَمْكُم نُعِيْدِ مُكِّنِكُ مَكِ نِهُمُكُكِ : مُكَانِ مُكْتَلِي مُكَانِ مُكْتَلِكُ مَا يَنْهُمُكُكِ לא בְּחִיב בְּסָפֶּר תַחִּירֶה תַּוֹאָת בְּחִיבִּין בְּסָפָּר אִירְיִהָא הָרָא עַּם בְּלְ_חֵלְ, וְבְּלְ_תַּבְּע אָּמֶּרְ אַנְּ בִּלְ מָנִא בְּלָא

گارڭ،ك לְנִׁר כִּי־לָא מְּעָהֹשׁ בַּקוֹלְ יִדְוָנִר אָנִי לָא מַבּילְשָׁא לְמִימֶּנָא זַּיִי ي ﴿ كُيْلُالِ لَا نَانِهَ خُدِيدُكُمْ لَا هُمُلَالًا لَا لَانَانِهِا خُدِيدُكُمْ هُمَانًا خُدِيدُ لِ וֹנְאָאַבְׁטִּׁסְ בַּמִּעָוֹ, מִמְּסְ עַעַעו וִעִאָּטִאָּבוּן בַּמִּס וְמִּגִּב עַבְלַן

אָשַׁכִּים וֹנַסַּטִּמַם מָמָּלַ בַּאָּבַמָּב ÄÚĈ□ אַטַכָּם בַּן יִשְׁישׁ יְהוֹה עָלֵילָם 北丘八口 וְׁהְיָה כַּאֲשֶׁר־שֶׁשׁ יִהוָה עַלִּיכֶם

הא לאבו: אָהָּב לאֹ־נְגִינְיִי אַהָּהָיִרִיּ וֹמֹבַוֹשׁ מֵּם אֶבְעַינם אַעוֹנום
 +9
 ddfu dât liau dfu dât
 يريوبدر بدئا جود بيوناه

מונום וֹבֹאַבוֹן לֹפֹמי: יהוה לה שם בב בגו וכליון ²⁹ יִהְיֶה מְּנִית לְכַּוִּ-רַגְּבֶּוֹדְּ וְנְּתַּוֹ יבגונם ההם לא תרגיע ולא־

> كَلُمُربِيلَ لَيْكُحُمِيلَ خُكِ: אַט פֿלַ מַּגַוֹנַ וֹיִמִיב פַּגַ יִּט פֿלַ מַלְמַהָּיוֹ

יימינון וְיָ עֲלְבְּ עַּבְ דְּהָשָׁמָיצֵי:

בּאַטִּ עַּבִיל לְתַּמַן לְמֵירָתַה: זטכון וטמלמלון מגל אַרָעָּא **4**⊂! ĸĠŔĠŔŔĿ ווֹם, כֹּמֹא בַשְׁבִּי בֹּוֹ הַבִּנכוָן

וֹאֶׁבֹבוֹעוֹב אָהָא וֹאַבֹּוֹא: מֹהְוֹטֹא בַּלָא גֹבּהֹטֹא אַטַּ انفحرب فقا جمقمته فجتر מסופו אֹבֹמֹא וֹמֹב סוֹפוּ אַבֹמֹא וובדובבן ונ בכל עממיא

لاَبِنَا اثَافِتِا بِوَكِ: ין לף הַפֶּוֹ לֵב דָּחוּל וְחַשָּׁכוּת انتا بأبا خطامه تبخك أاتارا ילמֹטְמִיֹּא בַאִּנוּן לָא טַנוּם וֹלָא

> cleave unto thee. wast in dread of; and they shall all the diseases of Egypt, which thou And He will bring back upon thee

be destroyed. Lord bring upon thee, until thou book of this law, them will the plague, which is not written in the Also every sickness, and every

the Lord thy God. didst not hearken unto the voice of heaven for multitude; because thou whereas ye were as the stars of And ye shall be left few in number,

possess it. land whither thou goest in to and ye shall be plucked from off the you to perish, and to destroy you; LORD will rejoice over you to cause good, and to multiply you; so the LORD rejoiced over you to do you And it shall come to pass, that as the

fathers, even wood and stone. hast not known, thou nor thy shalt serve other gods, which thou end of the earth; and there thou end of the earth even unto the other among all peoples, from the one And the Lord shall scatter thee

.luos to gaidsingans bas trembling heart, and failing of eyes, the LORD shall give thee there a no rest for the sole of thy foot; but have no repose, and there shall be And among these nations shalt thou

59

49

٤9

79

(93) והפלא ה' אח מכחך. מופלמומ ומוצדלומ משמר מכומ: ונאמנוח. לימרך לקיים שלימומן:

יצואו גם עליהם, מדע, שכן כמיב וְבְּיָה אָם שָׁמוֹעַ מִּשְׁמַע וגו' כָּל הַמַּהַלָּה אֲשָׁה שַׁמָּה בָּמִלְרִים לֹה פָׁלָשׁי שָׁנִי שָׁמוֹת מו, כו), (00) אשר יגרח טפניהם. מפני המכום, כשהיו ישראל רואים מכום משונום הבאום על מלרים, היו יראים מהם שלא

(13) יעלם. למון עלייה: אין מְיְרְאָין אָם האדס אלא בדבר שהוא יגור ממנו:

(בא) ונשארחם במחי מעט חחח וגוי. מועמין חלוף מרובין:

(4): (33) כן ישיש הי. את אויביכס (מגילה י:) עליכס להאביד וגוי: - ונסחחם. לשון עקירה, וכן בֵּית בֵּאָים יַשַּׁם הַ' (משלי עו,

(55) לא חדגיע. לַּקֿ קְּנִיּק, כְּמוּ זְיִּמֹם בַּמַּרְבָּנְשְׁכִי (ישׁעיס כּתּ, יבּ): - לב דגז. לב חרד, כמרגומו דְּקִיל, כמו שְׁמֹוֹל מִמַּקַם (44) ועבדה שם אלהים אחרים. כמרגומו, לא עבודת אלקום ממש, אלא מעליס מס וגולגליום לכומרי עבודם אליליס:

97.T

بظْتَلُكُ كِرْجُكُ لِبَرْمُ لَا لَمْ لَا لَكُمْ لَا لَكُمْ لَا يُشْتِدُ فَرَبَا لَهُ فَا يَضْمُعُ ⁹⁹ וְבְוֹנֵי בַּיְּבֶּׁרְ בְּלֶבְ מִבְּיִבְ מִבְּיִבְ נִיהְוּן בַּיִּרְבְּ מְלֵּבְ מִבֶּּבְּיִרְ

ולא טבומון לבוונב:

ימפּראָה עיניף אַשֶּׁר הָרָאָה: برواب رچرا لالالا الواب الموابد עף יִבְמָּבֶׁר שִאָּמָר מִיִּיִנִינוֹ בַּמַר בַּבָּבֶר האַמָּר מִירוֹמוּ עַבַּר בְּצַבְּרָא מִיעַר עַוֹוְמִין בַעִּשְׁאַ

द्धाः (०) וְלִמֶּפְׁטִוָע الم المراح الأن المربة 89 בַּאָנוּוִעַ בַּגַּבֶּבְ אָהֶהָר אָמָּבִּיטִּי

لَمْنَا نَكِمَمُنُا لَكِينَ لَكُدُر: كِيْرُكُنِكُ نَاهُا كُرَمُّكِ، يُحُدِّرُهِا كُمَّكُ، ا בְּאוֹרְחָא דַּאֲמַרִית לָדְּ לָא الثارخاك الأ المغدات خفضائا

다다다: (절) מִלְבָּר וַיִּבְיִית אַשָּׁר בְּרָת אַטָּם אָנוַ בְּנֵינִ נְמְּבְאֵלְ בְאָנֵוֹא מוּאָב נְמְּבָאַלְ בָּאָבְעָּא בְּמִנְאָב בָּר ea צַּיְּהַ יְהְיָּה אָהִ־מֹשֶׁה לְכְּרָת יְיִ יְה מִשֶּׁה לְמְּיִּר עִם בְּנֵי אָבְעַ בּבֹרָ*י* הַבָּרִית אָשֶׁרַ

מפּוֹמֹא צַּנְוֹר עַּמְּהַוּן בְּחוֹרֵב: אַכַּוּן פּטַוֹּמִי טַּוֹמָא בַפַּפַוּר

מְבְּרָיוֹ וּלְבְלִן־אַרְצִּיֹן: בְּאָרֶיִם לְפַּרְעָה וּלְבְּלִי בְּאַרְעָּא בְּלְאֵשֶׁר עְשְׁה יְהְנָה לְמֵּינִיכָם יָה בְּלְ דַעֲּבָר יִיָּ לְמִּינִיכִוּן מבּישי וַנְאַמֶּר אַבְנָהָם אַמָּם רְאִיהָם אָת וֹאַמַר לְרַיוֹן אַטּוּן הַזִּיחוֹן رَزَطُلُم مِيْمُكُ مُحْرِجُدٍ نَشِلُمُكُمُ نِظَلَمُ مِيْمُكَ خُرُدُمُ نَشِلُمُكِمُ

וּלְכָּלְ מַּבְּׁצְוָנִי וּלְכָּלְ אַּבְׁמִיה: דמצרים לפּרְעֹה

> assurance of thy life. on syst shalt have no before thee; and thou shalt fear And thy life shall hang in doubt

sight of thine eyes which thou shalt which thou shalt feat, and for the morning! ' for the fear of thy heart thou shalt say: 'Would it were Would it were even! and at even In the morning thou shalt say:

bondwoman, and no man shall buy enemies for bondmen and for ye shall sell yourselves unto your shalt see it no more again; and there whereof I said unto thee: 'Thou into Egypt in ships, by the way And the Lord shall bring thee back

them in Horeb. the covenant which He made with Israel in the land of Moab, beside Moses to make with the children of which the LORD commanded These are the words of the covenant

all his land; and unto all his servants, and unto in the land of Egypt unto Pharach, that the LORD did before your eyes and said unto them: Ye have seen all And Moses called unto all Israel,

XIXX

99

- (קס) בבוקר האמר מי יהן ערב. ויסיס סערג של מתם (מועס מע): ובערב האמר מי יהן בוקר. של שמרימ, וס סלוקת תבואס מן סעוק: ולא האמין בחייך. זס סקומך על ספלער (שם): (66) חייך חלואים לך. על ספפק. כל פפק קרוי מלוי, שמא אמות סיום צמרצ הצאה עלינו. ורצותינו דרעו, (מנתות קג:)
- ואין קנה. כי יגורו עליך סרג וכליון: והחמכרחם. בלע"ו מיפורוונדרי"ן ווי"ש. ולמ ימכן לפרש וסממכרמס בלשון (88) באניוח. בספינות נשביים: והחמברחם שם לאויביך. אתם מנקשים להיות נמכרים להם לענדים ולשפתת: שהלרות מתחוקות תמיד, וכל שעה מרובה קללתה משלפניה (שם):
- (60) לכרות את בני ישראל. שיקצלו עליסס את התורה צאלה וצעצועה: מלבד הברית. קללות עצתורת נהנים וומכרמס ע"י מוכריס אמריס, מפני שנאמר אמריו ואין קונה:
- שנטמרו בסיני:

<u> ਜੁਪ੍ਰਾ</u>ਪ੍ਰਾ (ਵ) كشجرح C<u>_</u>XAL בְּנַגְּלְטַוּן וֹנַי כָּלְ בְּנַגִּלְּבָוּן: make all that ye do to prosper. עַנְאָט וֹהֹהָיטֶם אָטָׁם לְכָּהָן עִבין וִסַהְּבָּבון וֹטַעון בָּבוּל covenant, and do them, that ye may נְאָמְנְטֶּם אָנִי גַּלְנִי, נַלּנָי, וֹנִאָּנִיוּ וֹנִאָּנִיוּ בּּנִינִי Observe therefore the words of this تاطرتها.: to the half-tribe of the Manassites. ולְהָּוֹבֶׁה וֹּבְ וּלְפַּלְיוּנוֹ הָּבָהַא Reubenites, and to the Gadites, and לְבַאִּנְבֹּוֹ, וֹלְנֹּצִׁ, וֹלְעַהָּגֹּ, הָבָּת for an inheritance unto the ננְפַּׁחׁ אָת־אַרְצְּׁם נַנְּהְנָהְ לְנָחֲלֶה ינְסִיבְנָא יָת אֲרַעְּהֹוֹ וִיהַבְנָה And we took their land, and gave it [[C]: خُمُّرُتُم خُلُحُم نَمْتَانِثِرِنَا: देवेंदेश्रादेश द्वर्वेवेवेंप त्रेंदेश हेतवेती देवहेवावतंत्र us unto battle, and we smote them. the king of Bashan, came out against מפמיר סיתון מֵלֶךְ הָשְׁשְׁבֵּוֹן וְעִוֹג מֶלֶךְ סִיחִיוֹ מַלְכָּא דְּחָשְׁבּוֹן וְעֹוֹג Sihon the king of Heshbon, and Og וּשַּׂבְאנּ אָבְעַבַּמַּלַנְם עַנִּיִּע וּגַּבָּא וֹאָטִיטִוּן לָאַטַּבָא טַבוּן וּנָפַּל And when ye came unto this place, יְחֹוֶת אֱלֹהֵיכֶם: ביב מון אבי אלא גל אלביכון: Lord your God. לِيْ شِنْدَثُو كُمْرَا لِقَلْمِهِ قُدْ كُلْدَ لَيْكُ لَا يُقَادِهُ كُمْ شِيْدِياً خُدِيدٍ that ye might know that I am the have ye drunk wine or strong drink; לְטִׁם לָאָ אַבְּלְטָּם וֹנֵוֹ וְהָבֵּר לְטִמֹּא לָא אַבּלְשֵּׁנּוּ וֹטִמָּר Ye have not eaten bread, neither ترمز ربزگك: לאַ־בְּלְתָּה מִנְּכִיוֹן וּמְסְּנָךְ לָא עַּדוֹ מַעַּלִ مُمَّرِّدهُ لِأَمْمُ لِلْهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّا اللَّهُ الللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ not waxen old upon thy foot. waxen old upon you, and thy shoe is ַ בּמִּגְבָּר לְאַבְלִנְ מִּלְמִינִיכִיםְ בַּמַּגַבָּרָאַ לָאַ בֹּלְנִאָּנ פֹסוּחָכוּוֹן wilderness; your clothes are not לאולף אַטְבָּט אַבְבָּמִים שָׁנָה וִדַבּרִיה יָהָכוּו אַבְּבָּמִו שִּׁנִין And I have led you forty years in the עַר הַיִּים הַזֶּה: ears to hear, unto this day. لمُتَرَّبُ خِلْجُبِنَ لَجُلَّرُتُ خِمُضُمَّ لَمَنْدًا خِمْنَيْدَ لَجَنَادًا خِمْمُمَمَ heart to know, and eyes to see, and וֹלְאָ נְתַּוֹ יְתְנְת לְכֶּם לֶכִ לְנְהַתּת וֹלָא יָתַכ וֹוֹ לְכִוּוֹ לְפֹּא לְמִנַּתּ but the Lord hath not given you a הגְּרַלֶים הָהָם: ババはははいロ the signs and those great wonders; the great trials which thine eyes saw, XÃL באי ופון בּבְרָבוֹ דַּהְיוֹאַר

(3) ולא נחן ה׳ לכם לב לדעת. לסכיר את תתרי סקב"ס ולסדבק בו: עד היום הזה. שמעתי שאותו סיוס שנתן משס עפר סתורס לבני לוי, כמ"ש וַיִּקְיָּס אָל סַפְּקֵיִיס בְּנֵי לֵוִי (לקמן לא, ע), באו כל ישראל לפני משס ואתר לו, משס רבינו, אף אנו עמדנו במיני וקבלנו את סתורס ונתנס לנו, ומס אתס משליע את בני שבעך עליס, ויאמרו לנו יוס מתר, לא לכס נתנס, לנו נתנס, ושמת משס על סדבר, ועל ואת אתר לסס, סִיּיִס סַאָּס נְּמִייִם לְּעָס וּגוּ' (לעיל כו, ע), סִיוּס סוּס סבנתי שאתם דבקיס ותפליס במקיס:

(a) וחבאו אל המקום הזה. עמה אמם כומים עלמכס בגדולה וכבוד, אל מבעמו במקוס ואל יכוס לבבכס, ושמכמס את דברי הברים הואם. דבר אתר ולא נתן ה'לכס לב לדעת, שאין אדס עומד על מוף דעתו של רבו ותכמת משומו עד ארבעים שנה (עבודה וכה ה:), ולפיכך לא הקפיד עליכס המקוס עד היוס הוה, אבל מכאן ואילך יקפיד, ולפיכך: ושמורתם את דברי הברית הזאת וגו":

.271 əgnq no 22:00 – 1:00 dninzl zi duvntlaH ədT

لابم نهٰلۃٰے: شَخْصَبُ مِا نَظَتَرَكُم لِشِمُكَ بَعِم خُرِ לפְּנֵי יְהְוָה אֶלְהַיכֶם רָאשִׁיכֶם מְּדָם אַמְים נֹגַּבְים עַנִּים בַּלְבָם אַשוּו בַּוֹמִו נִמָּא בֵּנוֹ פּנּלְכִוּן

מאָב מִימֶּיף: בְּקְבֶּבְ מַעַבְּגִיף מַחֹמָב עַצְּיף עַדְי מַשְׁרִיסָף מִלְּבַיִּט אָעָּף עַר מָלֵי مَعْدُم نُمْرُم لَيْلَكِ لِجَمْدٍ مَعْذُدِيا نُمْرِيا لَبْنِيلَكَ يَحْدِي

כבת עמה היום: بْجِعْرُهَا عِهْدَ بِمَزِنَ عِكَانَا الْجَمَانِيَّةِ بَجَمَانِيَّةِ يَدَرُ عِرْبَاةً فِيْدَ خَمَّدُكُ خَدُرُنَ نُكِيْنَ كُرِيْكَ خَمَمُرِينَكَ خَظَرُمُم لَيَنْ كُرُنِكَ

انك ترزير كات: وَكُمْهُد يَـٰ فَدَــ كُلَّـ الْمَكَمُدُ لَهُكُمْ حَجُهُدُكِ خَمْع يُـمَوْرِ كِكَ يَخْمُع איי קְעָּם וְהָוּא יְהְנֶה לְּךְּ לֵאלֹהִים קֵּדְמוֹהִי קַעַם וְהוּא יִהְנֵי לְךְּ לְמַּמֹן הַמִּים אָטַוּ הַנְּיִם וּ לֵוְ בַּבִּיל לְמַנִּיִמֹא נִטַּוּ יוֹמָא בּין

אָת־תַבְּרֵית תַּוּאָת וְאָת־הָאָלֶה מִּינִיתִּי הרא: נו נלא אַהְבֶּם לְבַּרְבֶּם אָנֹכִי כֹּבַתְ וְלָא עִּמְּכִוּן בַּלְחוֹדִיכוּן אַנָא

> Israel, your officers, even all the men of heads, your tribes, your elders, and before the LORD your God: your Ve are standing this day all of you

unto the drawer of thy water; camp, from the hewer of thy wood stranger that is in the midst of thy your little ones, your wives, and thy

thee this day; the LORD thy God maketh with God-and into His oath-which covenant of the Lord thy that thou shouldest enter into the

ΙI

Isaac, and to Jacob. unto thy fathers, to Abraham, to spoke unto thee, and as He swore He may be unto thee a God, as He unto Himself for a people, and that that He may establish thee this day

this covenant and this oath; Neither with you only do I make

- לשבמיכס: וקניכם ושטריכם. החשוב חשוב קודס, ואחר כך כל אים ישראל: (פ) אחם גצבים. מלמד, שכינקס משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניקם בברית: ראשיכם שבטיכם. ראשיכם
- (10) בוחוטב עציך. מלמד שבאו כנענים להחגייר בימי משה כדרך שבאו גבעונים בימי יהושע, ווהו האמור צגבעונים,
- בְּרְמוּ לְשְׁנֵיִם וַיַּמַבְּרוּ בֵּין בְּמַבְיוּ (ירמיה לד, ימ): בבריח. דרך סעזרס, כך סיו כורמי זרימום עושין, ממילה מכאן וממילה מכאן ועוזרים זנמיים, כמו שנאמר פְעַגֶל פַשָּׁר (II) לעברך. להיות עובר בברית. ולא יתכן לפרשו כמו להעבירך, אלא כמו לעַשַׂמְבֶס אֹמָס (דבריס ד, יד): לעברך וַיַּעַשְׁוּ גַּס הֶמֶּס בְּעֶּרֶמֶה (יהושע מ, ד), ונתנס משה תועבי עליס ושוחבי מיס (תנתומה נלביס פ"ב, יבמות עע):
- וְמְשַׁבְּׁמַׁע מְמְבָּט (שמומל־מֹ יבּ, ו), כשילמו מידו ונכנסו לידו של שמול: שהיו ישראל יולאין מפרנם לפרנם, ממשה ליהושע, לפירך עשה אוחם מלבה כדי לורום. וכן עשה יהושע, וכן שמואל הְהָיַבְּבוּ מקיימין אמכס ומליבין אמכס לפניו, ואף הפרשה שלמעלה מזו פיומין הס, אמס ראימס את כל וגוי. דבר אמר אמס נלבים, לפי קיימין לפניו: היום. כיום סום שסום קיים וסום מספיל ומסיר, כך ספיר לכם וכך עמיד לספיר לכם, וסקללום וסיפורין י האמרו מי יוכל לעמוד באלו, המחיל משה לפייקס, אחס נלביס היוס, הרבה הכעמחם למקום ולא עשה אחכם כלייה, והרי אחם למס נסמכס פרשם אם ס נלבים לקללום, לפי ששמעו ישראל מאס קללום חסר שמים מוץ ממ"ע שבחורם כהנים, הוריקו פניהם, מקנימוסו, אמר שסוא אינו יכול לסבדל מכס, עד כאן פירשמי לפי פשומו של פרשס. ומדרש אגדס (מנמומא נלביס פ"א), לאלהים. לפי שדבר לך ונשבע למבומיך שלמ להחליף אם זרעם במומה אחרה, לכך הוא אוסר אחרם בשבועות הללו, שלא (21) למען הקים אותך היום לו לעם. כל כך סוא נכנם לערות, למען קיים אותך לפניי לעם: והוא יהיה לך

אמר אינני פר עמני היים: עַּיּוֹם לְפַּנֵי יִהְוָה אֶלְהַיִּינוּ וְאֶנוּ בִּיַ אָת־אַשֶּׁר יִשִׁנִוּ פּֿה עִמְּנוּ עֹמֶד

בולא ממלא וומא בון: אָלְעַנָא וֹנִע מָן צִּלָא אִיתוּהִי המלא לאום וומא בון לבב ול אַבי יָת מוֹן דִּאִיתוֹהִי הַכָּא

mot here with us this day our God, and also with him that is with us this day before the LORD but with him that standeth here

ÄÄL ÄĒLÜO: אַמֶּב_מַבַּבוּ ~~ئ~~ڭائے ä⊼Ľ\¤ בו־צַּמַם וַדַעַמַם אָר צַּמָב

עונום בוני עקטיא דעברהחו: באַבהא במגבום ווט בהבבוא אָבׁו אַשוּן וֹבֹמִשוּן וֹט בַּוטוּבֹוֹא

through which ye passed; through the midst of the nations land of Egypt; and how we came for ye know how we dwelt in the

אַבְּנִינִם אָּגוֹ נֹאָבוֹ כֹּסֹבּ וֹזַנִיב אָת⁻שָקּוּצֵיהָם

نتنفع يمفيدرا: מהושבון אהא נאבוא כספא וּאָט וֹםזִימון וֹט שִּפּוּצִיהון וּוָמ

with them stone, silver and gold, which were things, and their idols, wood and and ye have seen their detestable

ין מְשְׁפְּׁעָרָ אִּוְ־שָׁבֶם צָּשֶּׁרְ לְבָּרָוּ قِالِينَ فِرُهِ هِنهُ هِنهُ هِن هِنَا هِنَا اللَّهِ قِلْ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ אַשֶּׁר עִּמְהָה.

אנט לכנו ובר מבובבנו המנו סֿמֿנט מֿטטנא טאַנון בַּלָמָא אָּלִעַנָא לְמְּהָךְ לְמִפָּלָע יָת פֿלו ווְמֹא בון מִבּטַבְטָא בּוֹז או זרעי או שׁבְטָא דַלְבֵּיה דַלְמָא אָית בְּכוֹן גָּבָר אוֹ אָתָא

there should be among you a root from the LORD our God, to go to whose heart turneth away this day man, or woman, or family, or tribe, lest there should be among you

لهم لحَمَّلَات: بنياء هُا يَرْهِ حُرُه هُرُهِ هِرُب ַלְבְּבֶׁע כְהַּבֶּע אָּע-אָּלְעֵוֹי עַנִּינִם פַּנָה הַיּוֹם מֵעָם יְהְנָה אֱלֹהַינוּ

או זְדון:

that beareth gall and wormwood; serve the gods of those nations; lest

خدُ، هُجَّكَ خُوْمًا فُوْبِهِ بُدُرُكُ הְּבֹנִם יֹבׁינִב בָּג בָּה בֹהַבֹנִנִים 81 תַּאָּט וְהִהְבָּרֶ בְּלְבָּרָוִ לֵאִמִּרִ וְהָיְה בִּשְׁמִמוֹ אָת־דִּבְרֵי הָאָלֶה

מל זידנוקא: לְאוֹסְבָּא לֵיה חֲמָאֵי שֶׁלוּהָא לבובעוב לבו אָנָא אָזִיל בָּבוּיל לְמִוּמִר הַּלְמֹּא וֹבִי לִוּ אָבִוּ מוְמִּטֹא בֹבֹא וְיִםְהָּוֹר כֹּלְכָּיִנִי נובו במממגור נת פהגמי

the watered be swept away with the the stubbornness of my heart—that 'I shall have peace, though I walk in he bless himself in his heart, saying: heareth the words of this curse, that and it come to pass, when he

(14) ואח אשר איננו פה. ואף עם דורות העתידים להיות:

ללכת מתריסם: (פַּוַ) כי אחם ידעחם וגוי וחראו את שקוציהם. לפי שראימס האומות עוצדי אליליס, ושמא השיא לב אחד מכס אומו

של עליס ושל חבנים רחיחם בגלוי, לפי שחיץ העובדי חלילים ירחים שתא יגנבו, חבל של כסף וזהב עמהם בחדרי משכיחם הם, (16) וחראו אח שקוציהם. על שם שהם מחומים כשקלים: גלוליהם. שמומרחים ומחומין כגלל: ציץ ואבן. חומן

(17) פן יש בכם וגוי. לפיכך אני לייך לסשביעכה: פן יש בכם. שמא יש בכס, אשר לבנו פנה היום מלקבל עליו הברית: לפי שהם יראים שמא יגוצו:

שַל וְדֶנּיּמָסֹׁ, שֹמוֹמִיף לו מֹנִי השבגוּת של הודונית: - הרוה. שוגג, שהום עושה כאדם שַבּוֹר, שעושה שלא מדשת: - הצמאה. וסיימי מעציר עליסס, וגורס עמס שאלרפס עס סמויד ואפרע ממנו סכל, וכן מרגס אונקלום בְּדִיל לְאוֹםְפָאׁ גֵישּ הֶשְׁהַיֹּ שֶׁלִּהְּמָא (במדבר כד, יו), כלומר מס שלבי רואס לעשום: למען ספוח הרוה. לפי שאוםיף לו פורענום על מס שעשס עד סנס בשוגג, והחברך. בנדיר"א שוי"א בלע"ו כמו וְסִמְנַבְּמֹ, וְסִמְפַּבְּלֵּי. בשרירות לבי אלך. במראות לבי, כמו אַשׁוּכָפּי וְלֹא מֶרוֹצ (13) והחברך בלבבו. לשון ברכס, ימשוב בלבו ברכח שלום לעלמו לאמר, לא יבואוני קללוח סלנו, אך שלום יסים לי: שרש פרה ראש ולענה. שרש מְגַבֵּל עשנ מר כגידין שסס מָרִיס, כלומר מפרס ומרנס רשע נקרנכס:

שכום עושה מדעת ובתמוה:

್ಷಗ್ಕಗ ಜ್ಞರ್ ಭರ್ಷ ಗಳಭ್ಯದ: הקתיבה בפפר הזה ימחה הַהוּא וְרֶבְצָּה בּוֹ כְּלְהָאָלֶה פּוּ מְשְׁלֵשׁ אַבּיְרְוֹּהְ וְקִנְּאָתוֹ בְּאָנשׁ ַ כַאָּבַאָבֶּע וֹעוֹּעָ סַבְּעַ כַנְ בַּנְ אָזִּי בָא הִבּוּ וֹנִ בַּמְאָבַּט בַנִע אָבוּ

ज्यादीय जुद्धाः ヷ゙゚゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚゙゙゙゙゙゙ヹゖ゚゙゚゙゙゚ヹ゚ヹ ťäĠL ¿ מִּבְמֵּג וֹמִבְאֵגְ פַּבְגְ אָבְוִע מִּבְּמִּגֹּא בְּוֹמִּגִּאַבְ פַּבְגַ בְּוֹמִג لتجدري بتنب كنهد هجر انظلهتد ي كديه فحر

مِورَيْحُ ثِنْ هُوْلًا مَرْبً رَبِيْنَ هُولًا . وَقُلْ فُولًا مُنْ فُلًا لِمُنْ اللَّهُ فَيْ اللَّهُ فَيْ اللّ אָת־מַכּוֹת הַאֶּרֶץ הַהִוּא וֹאָת־ אַמֶּר וֹבֹא מִאָּבֹּא בׁיאַבָּא בווְלַע וְבֹאָנּ יי אָמֶת וֹלוִמוּ מִאָּעַוֹרוּכָם וֹעַוֹּלִינִוּ וְאֶמֶר תַדְּוֹר הָאַתַּרְוֹן בְּנֵיכָם וְיִימָר דָּרָא בָּחָרָאָה בִּנִיכוֹן

نَّلَيْنَانِد: بخدزت لإشد بولا إمرن جهوز בְּמַהְפַּכְּת סְדָם וַעֲמֹרֶה אַרְמָה בַּלַבְמֻמֶּב יי אַרְצָה לָאִ הְזְּרָע וְלָאִ הַצְּמָהוֹ رڤِرَت שָׁבַפָּה כָל־

لَيْدُ، لِهُلَّا لَيْدُانِكُ لِيَيْدَ: יְהְנְה בֶּכְה לָאֲבֶין הַגַּאָת מָה עַבַר יִי ְבְּרִין לְאַרְעָא הָדָא מָא חרי האף הגדול הזה: מְּלוּך רוּגָּזָא רַבָּא הָדִין:

מֹאַב'ום: מַּמְּם בַּרוֹצִיאָוֹ אַהָם מַאָּרֶץ יי יְהְוָה אֶלְהַיִּ אֲבֹתָם אֲשֶׁר פָרָת דִּייָ אֱלִהָא דַאַבְהַהְהוֹן דְּנִיַר נְאֶלְּיְנְיִהְלְ אָהֶהֹר הֹּוֹדְנִיאָט בּרֹנִנִי וֹנִימִרנּוֹ הֹלְ בַּהָּבֹפנּ זֹנִי פֿוֹמָא

> כֿל לְנֹמּנֹא בַבְעִוּבִוּן בַּסִפּבָא ליולנא נוצא לוגלטון כוש לכן יהקף הגין היי והקמיה

לומא בלטובון בספר אוָבוּיִםא

עווא ווֹט מֹוֹמֹשׁא בַאַמֹּוֹת וֹוֹ בוני מאוה וטולא

כל אַרְעָה לָא הַוֹּדְרַע וֹלָא אפֿבולא ומלְלַא שַׁבּוּ וֹלַבָּא

ברוגורה ובְחִמְתֵיה: אַבְעָה וּצְבוּוִם בַּנַבַּבּ כּבַבּגלמא בּסָרום וַעַּמוּרָה העצמה ולא יפק בה כל עשב

بخفاسالا لمانطفة

> shall blot out his name from under shall lie upon him, and the LORD curse that is written in this book kindled against that man, and all the the LORD and His jealousy shall be pardon him, but then the anger of the LORD will not be willing to

book of the law. the covenant that is written in this Israel, according to all the curses of unto evil out of all the tribes of and the LORD shall separate him

hath made it sick; sicknesses wherewith the LORD see the plagues of that land, and the from a far land, shall say, when they and the foreigner that shall come children that shall rise up after you, And the generation to come, your

anger, and in His wrath; which the LORD overthrew in His Gomorrah, Admah and Zeboiim, overthrow of Sodom and any grass groweth therein, like the that it is not sown, nor beareth, nor brimstone, and salt, and a burning, and that the whole land thereof is

the heat of this great anger?' thus unto this land? what meaneth Wherefore hath the LORD done even all the nations shall say

them forth out of the land of Egypt; made with them when He brought the God of their fathers, which He forsook the covenant of the LORD, then men shall say: 'Because they

t7

٤٦

מחיום לבישם נקמה, ומינו מעביר על המדה: לפני סמקום, סכמוב משמיע את סאוון כדרך שסיא רגילס ויכולס לשמוע כפי דרך סארץ: וקנאחו. לשון מַמֶס אנפרטמנ"ע (פו) יעשן אף הי. ע"י כעם הגוף מההמה, והעשן יולה מן האף, וכן עָלָה עָשֶׁן בְּבַפּוֹ (שמוחל-ב כב, מ), והע"פ שהין זו

המורה דבוקים זה לוה, לפיכך לשון זכר נופל אמריו, שהלשון נופל על הספר: שמפחל נחונה חחם בספר, והחורה הולח דבוקים זה לוה, לכך למר הולח, וכלן המפחל נחונה חחת החורה, נמלל ספר לשון נקבה מוסב על החורה, הוה לשון זכר מוסב על הספר, וע"י פיסוק העעמים הן נחלקין לשחי לשונוח, בפרשה הקללות (10) הכחובה בספר החירה הזה. ולמעלה הוא לומר בקפר המורה הואם, בַּס בָּל מֵּלְי וְכָל מַבָּּה וּגוי (לעיל כמ, פַא), הואם

יְבַעוּנִין וְלָא אִיִּמִיבָּא לְרַוּן:

مرد دمرر للتفريد خَرَب بخِ جُرْب بِخ جُرْب بَم مبخِت بين من مناخِت الله بن خراه الأراب الأراب الإراب الاراب الإراب אָל־אָבֶץ צַהָבֶת כַּיָּוֹם תַזֶּה: بجمين بجهزوا بباد ينهججو يبطيها بدزد مورا يجدمنها جهلا بورودا بب معالا يجدعدنا הקתובה בַּפָפָר הַזֶּה: ﴿ كِلَاثِنِهِ مُكِّنِلُ هُلا حُجِ لِنَظْمُ خِلَا ניחר אַף יְהוָה בְּאָבֶץ הַהָּוֹא לאַ 'דְעִים וְלָאַ חַלָּט לְחֶה: يرْضُمَهَرَ، حُهُمُ هِجُنَامُ يُخَيِّرُ بَصِيْدِ، جَمَالًا يَهِجًا يَجَمَّ ַנּיּלְכָנּ נַיֹּמֹבֹּענְ אֶּלְעַנִים אָּעַנְיִם נָאָזַלְנִּ נִפְּלָענּ לְמָהֵנִע מַמְמָנִּא

וֹבְינִע בּיריִבאוּ עַלֵּיף

نْجُحُد_تَطْشُكَ:

نيدية نيزب هجرثيك

थुष्टाः

הואת: (ס)

(2(4)

ئايرا: يجريزي ההוא לְאֵיתְאָה עֲלַה וָת כָּל עונוֹא בַּוֹ בֹאַבֹמֹא

נאַלגננו באַבה אנטבו בּוּמָא בּבְרָנוּ וּבְחָמָא וּבְתַקוּף בַב

לְעֵּמֵיִּת אָת-כְּלְ־דִּבְרֵיִי תַּמּוֹרֶת לְמָעֶּבַר יָת כָּלְ פִּחָּנְמִי אִיִּרִיְּתָא הוּאָת: (ס) אֶבְיַנִנְנְ בְּמִּמְּמִבוֹן שְׁבִּם וֹּנֹ אֶבְבַנִּאִ

: الأثانا: וובו אובו ווטון הלב בכ

פּטוֹמוֹא טֹאַכָּוּן בּוֹבַלוּ יַלְוֹמִין

رَكَهُرِنَ هُم كُرُبُكَ فَجُم كِينِات فَحُم مَمُمَاءُ لا يُعَرِّبُك لَا يُذَكِّك لِللَّهُ عَلَيْكًا ביהבית אבמר וממיב ללבו

خخر خفك بخخر تغمك: עַנְיִם אַטַּע יּבְנְיִּב בְּכְּלְבְלְבְּ הָפַּפִּיִּג לָנִ יִהָּאִ דֵּין אַטִּ יּבְנָנִּ ي خُطِرِهِ خُجْرٍ كَيْشِدِ خُبْرَدُ، طُمِّنَكُ بِنُطَوْرِ خُمْرَطُدِينِ خُجِرِ يَكْتُلُعُ نَمَحُنُّ مَد ـ زُدِرُد هُمِ ثِرِكِ نَمُومُنَّ فَنَصِيدَ خُدَنَاخُنَهُ قَدَدُ هُمُنَكَ

> allotted unto them; they knew not, and that He had not and worshipped them, gods that and went and served other gods,

in this book; upon it all the curse that is written kindled against this land, to bring therefore the anger of the LORD was

them into another land, as it is this and in great indignation, and cast their land in anger, and in wrath, and the Lord rooted them out of

do all the words of this law. our children for ever, that we may are revealed belong unto us and to LORD our God; but the things that The secret things belong unto the

hath driven thee, nations, whither the Lord thy God bethink thyself among all the have set before thee, and thou shalt the blessing and the curse, which I these things are come upon thee, And it shall come to pass, when all

with all thy heart, and with all thy thee this day, thou and thy children, according to all that I command God, and hearken to His voice and shalt return unto the LORD thy

:jnos

XXX

לא המיבו להם שום מובה, ולשון לא חלק, אומו אלוה שבחרו להם, לא חלק להם שום נחלה ושום חלק: (es) לא ידעום. לא ידעו בסס גבורת אלסות: ולא חלק לחם. לא נמנס למלקם. ואונקלום מרגס ולא אועיבא לסון,

משקבלו עליסס את סשבועה בהר גרוים ובהר עיבל, ונעשו ערבים זה לוה: יענוש את סרבים. נקוד על לנו ולבנינו, לדרוש שאף על סנגלות לא ענש את סרבים עד שעברו את סירדן (סנסדרין מג:), של הנסמרות, שהן לה' אלהינו והוא יפרע מאומו ימיד, אבל הנגלות לנו ולבנינו, לבער הרע מקרבנו, ואם לא נעשה דין בהה, כל) פן יש בכס איש וגוי ואמ"כ וכאו את מכות הארן ההיא, והלא אין אדם יודע מעמונותיו של הביכו, אין אני מעניש אתכם (82) הגסחרות לה׳ אלחינו. ואס מאמרו מה בירינו לעשומ, אמה מעניש אם הרבים על הרהורי הימיד, שנאמר (לעיל (שם די. כמרגומוומלמלינון, וכן הגני נמשָם מַעַל פַֿרְמָמָס (ירמיה יב, יד):

袋犬顶(下 键句다: برَيْمُون هُوْبِ يَهُوْبِ يَهُ فِي اللَّهُ مِنْ فِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال ، ְ וֹבִשְׁמִוֹשׁ וֹמִּכִ וֹלַבּּאֹשׁ מִבֹּלִ וּוִבַּעִוֹם אַלַבּ וּוִשִּׁכַ וֹנִכִּוֹמָהַ لَهُ لَا يُعْرِثُنَكُ هُنِ هُدِيثُكُ لَنُعَادَ نَا هُرُبُكُ نَا فَذِرْنَكِ

المَانِينَ اللَّهُ اللَّاللَّا اللَّهُ الللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّا الللَّهُ اللَّا

المثرات الإكثارات مقوا بجينهي بيريم المقوا

ä¥⊏ü'F: ڗ؞ڗ؆۪ۺؚؚؚ۪ٙ لتنهكك د بنېدلا پپرچربه۴ بِمزِم هِرَبُرهِ هِرَ

البهرح كِلَّا الْمُسْتِكُ مِيْحُكُمُكُ בּירִיתוּ אַּבְּהָהָרְ וְמִירְתַהּ וְנִמִּילְבָּוֹּ וְנִ אֵלְהָוֹּ לְאַרְמָּא

بخدر تغفك خقما ستنك: אָּטִינִינִי אֶּכְנִינִי בְּלַבְיַלְבְּלֵבְ לְמָנִים זָּטִי זִּי אֶּכְנִינִּ בַּבְּ م نَعْنَا ذِحْتَ النَّهُ لَا يُعْتَاجُنَا ذِخُكَ نُنَا مَعْمَسَ ذِخُهُ يَحْدُكُ يَرْمِ يُعِينُ الْمُرْتِيَّةِ هُم كُرِّدُكُ لِيَّمْتِي يَنْ هُرِّيَّةً بِيُ مَعْمِينَ

خظك بخخح تغمك خديح يتذبك:

atält ääl Lieit: בְּאַלְנִע בַּאַבְּע מַּלְ-אִנְבָּיִב וֹמַלְ- בַּאַנְן מַלְ בּמָּלְ, וַבְּבָב וֹמֵלְ (1(,1,)

שְּנְאָר דְרַדְפּוּה: ْمَمِّعْرِ لِدِيَالِ بِيَالِنَا بِيُكِافُرِكَ يَجْمَ جِحْلَ لِبَصَرِا بِيْ يُجْرَبَكَ بِمَ جَرَفَيْع

אַנכֿו מָצַוֹּהַ הַיּוֹם: لْمُهُرِينَ كُلِ خُرِ مَعْنِينِي كَيْمُلُا يَدِرُ لْنَمُوِّي يُنْ خُرِ فَطِيبِينِي لْمُقْدَ تَهِيدَ لِهُمُمُقُونَ خُوْلِمِ يُداِنُكِ لَمُفَ فَقَيْدَ يَفَوَحُمْ كَمْنَفُكُمْ

בּאָלא מִפּפֿיד לְדְּ יוֹמָא בֵין:

\$\frac{1}{2} \display \displine \display \display \display \display \display \display \displa בו ישוב יהוֹה קשוש עליף לממשנ ילפני אַרְמִינָה לְמִלִּיר מֹלְמֵּנֵי יֹבֵוֹב בֹפֹרִי בֹמְלֵּבְיִ יִבֹפֹרַי. لْلابْلَادُكِ نُلائِلا \$ُكِيْدَك كُخْرًا لْدَبْنُكُ فَلَا يُخْرَكُ فَحِمْ مَنْكُنَا

: الْمُلْكُةُ הַּבְשׁ בַמַּב כֹּמָא בַטִבּי, הַּבַ לַמַּבֹא אָבוּ נִטוּד נֹוֹ לַמִּטִבּוֹ וּבְאָבָא דְאַרְעָּרְ וֹבְרַ בְּנֹלְבָא בַּמְמָּב וּבְּנַלְבָּא

> hath scattered thee. peoples, whither the LORD thy God return and gather thee from all the compassion upon thee, and will turn thy captivity, and have that then the Lord thy God will

> He fetch thee. gather thee, and from thence will from thence will the LORD thy God in the uttermost parts of heaven, If any of thine that are dispersed be

multiply thee above thy fathers. . and He will do thee good, and possessed, and thou shalt possess it; thee into the land which thy fathers And the Lord thy God will bring

thy soul, that thou mayest live. God with all thy heart, and with all of thy seed, to love the LORD thy circumcise thy heart, and the heart And the LORD thy God will

9

persecuted thee. and on them that hate thee, that these curses upon thine enemies, And the LORD thy God will put all

command thee this day. His commandments which I to the voice of the LORD, and do all And thou shalt return and hearken

thy fathers; thee for good, as He rejoiced over the LORD will again rejoice over the fruit of thy land, for good; for and in the fruit of thy cattle, and in of thy hand, in the fruit of thy body, thee over-abundant in all the work And the Lord thy God will make

יב), ואף בגליום שאר האומום מלינו כן, ושַבְּמִי אָם שְׁבִּים מָלְרַיִם (ימוקאל כע, יד): בלילו סוא עלמו לריך לסיום אוחו בידיו ממש היש היש ממקומו, כענין שנאמר וְשַׁמֶּס מְּלָּקְמוּ לְשַׁעַד שֶׁמֶד בְּגֵי יִשְׁרָבֵּל (ישעיה כו, שכריה עם ישראל בלרם גלוחם, וכשנגאלין הקמיב גאולה לעלמו שהוא ישוב עמהם. ועוד י"ל שגדול יום קבוץ גליוח, ובקושי, (3) ושב הי אלהיך אח שבוחך. סיס לו לכמוב וסטיב את שבומך, רבומינו למדו מכאן (מגילס כמ.), כביכול שהשכינה

(a): TÇRIÇR ĖÖĞL ڬۺؙڔؘؙٚ מֹאַנִעֿיוֹ ننظئي בי השְׁמַע בְּקוֹל יְהְוָה אֶלֹהָיף

ממְּלְּ וְלָאֵ רְחַלְּתִר הָוּא: כד מְצַּוְדָּ הַיִּוֹם לֹאַ־נִפְּלֵאָת הָוֹאַ ממי פֿי הַמִּצְנְיָה הַנְּאָת אָמֶה אָנְכִי

וֹהֹטֹמֹנוּ אִטַבּ וֹנֹהֹחֵלִּב: יְנְאָ רִישְׁמִוֹּמְיִתְ וְיִפְּתֵוֹיִ לְנִי וְסָּכ לְנָא לִשְׁמִיָּא וִיְסְבָּה לַנָּא לא בשְּׁמִנִם הָנא לַאמֶר מָנ

בְּנִי נְיַהְמִׁמְנִי אָטַבּי נְנָהְמֶּנָבִי: تَقَدُّد خُد مُحَدِّقُد تَنْطِ لَنْظُلْكُ וֹבאַ מֹמֹבֶר בֹּנִם נַנִּא בַאִּמָר מָּנִ

خُدْنَكَ نِكُمْ خُدُكُ كِيُّمْ مِنْ إِنْ (م)

וֹאָט_בוֹבֶה: ((בּיִמּיִ) הַחַיִּים וְאָמַ־הַשָּׁוֹב וְאָמַ-הַפָּוֹנִת שנימי רְאָה נָתָהִי לְפַּנֶּיוּ הַיּוֹם אָתַר הַוֹי דִּיהַבִּיה הֵדָּטָה יוֹמָא דִין

<u>אַשֶּׁר־אַתְּה בָא־שָׁמְּה לְרִשְׁתְּהַר</u> بجرجة بمزر هاكناه جقاه וווׁפטֿגו וממפֿמֿגו וווֹנגט ווברנט ڵڬۿ۬۬ڟ۪ۮ ĊĹĊſſ 91 אֶנן יְרוֹּיָר אַשֶּׁר אָנַכָּי מְצַּוְּדְּ תַּיּוֹם לְאַנַבְּר בַּאָּנָא מָפַפַּיר לָבּ יוֹמָא דִין

> 八なるし אָבו טַלבוק לַמִּימָבֹא בּינִ

正な: מפּבְאָא היא מנְּךְ וְלָא בַחִיקָא מְפַבּוּר לְךְּ יוֹמָא דֵין לָא אָבוּ טַפּּׁלֵיגְעַשׁאַ בַּבָּאָנָא

<u>װְשְׁלְתְּלָּא יְתַרְ וְנָהְבְּרְוּיִי</u>

לא בשמיא היא למימר מן

יְתַבּי וְנַמְבְּדְנַה: נמא נוסבע בלא נוְאָלִאלּמֹלֹא למומר מן ואפר לָנֹא לָמּוּבָר ממברא לימא היא

בפומף ובלבף למעבריה: [†] בּׁגַ פֿענֹת אַבְּגֶּע עַבַּבְּע מַאַב אָבּג פֿענכ בָּעַ פּענֹתא בַטַבָּא

ווֹט בֹמִטֹא: יָת חַיִּי וְיָת שְׂבְּׁהָאׁ וְיָתֹ מוֹהָאֹ

جُرَةٍ لِ جُمْرِ لِمَنْ لِمَا خُرِيدًا خُرِيدًا וו אָלַבוֹנ פֿאַנֹּהֹא נַאַּטַ הַלָּינַ ا تُاكِٰ ثُانَا اللَّهُ كَلُـٰتِرِينِ، לְלְבְּׁטִ לְמִנְיִם זִּטְ וֹנְ אֶלְטִּנְּ לְמִּטִּנִּ

> all thy soul. thy God with all thy heart, and with the law; if thou turn unto the LORD which are written in this book of commandments and His statutes the LORD thy God, to keep His if thou shalt hearken to the voice of

hard for thee, neither is it far off. command thee this day, it is not too For this commandment which I

Sti ob and make us to hear it, that we may us to heaven, and bring it unto us, shouldest say: 'Who shall go up for It is not in heaven, that thou

'Sti ob ysm us, and make us to hear it, that we over the sea for us, and bring it unto thou shouldest say: 'Who shall go Neither is it beyond the sea, that

thou mayest do it. in thy mouth, and in thy heart, that But the word is very nigh unto thee,

life and good, and death and evil, See, I have set before thee this day

ſΙ

٤і

ΙI

whither thou goest in to possess it. God shall bless thee in the land live and multiply, and the LORD thy and His ordinances; then thou shalt commandments and His statutes His ways, and to keep His love the LORD thy God, to walk in in that I command thee this day to

מ), ומרד במטמוניום, מכוסה, חבושה בטמון: (11) לא נפלאח היא ממך. לא מכופה היא ממך, כמו שואתר פי יפְּלָא (דברים יו, ח), פַבי יִהְפַבַי, וַמַבֶּד פְּלָאִים (אֿיכה אֿ,

(בו) לא בשמים היא. שללו סימס נשמיס סיימ לריך לעלות המריס וללמדס (עירונין נה.):

(+I) בי קרוב אליך. המורה נמנה לכם בכתב ובעל פה:

(15) את החיים ואת המוב. זס מלוי נוס, מס מעשס מונ סרי לך מייס ומס מעשס רע סרי לך סמומ, וסרמונ מפרש וסולך

(16) אשר אנכי מצוך היום לאהבה. סרי סמונונו מלוי: וחייה ורביה. סרי סמייס:

אַבורים נעברקטים: וְנְבְּשִׁישׁ וְעֵימְשִׁעִוֹנִיטֹ כְאִכְעַיִם וְטִמְּהָ, וְטִכְּיִּנְעַ לְמִהֹנִע הַּמִּתִּיֹּאִ

تيبيد كِجنه پوشد جُرتهِ وَمِن הַאָּבְעָה אַשֶּׁר אַתְּּה עַבֶּר אָתַר 81 האבּדִיוּן לא־תַאַּרִיבָּן יָמִיםׂ עַל־

: المُألِّة المُلْقِة بظتائغ ختيب خقما فنأثب زتن خفثك تخنكب نتظخين 61 | \$14 | 14 | 14 | 16 | ŪŪΰ,□ העדהי בבם היים אָת־השָׁמָיִם

וֹלְנַהַלְּב לִנִינ לִנִים: (פּ) كَيْحِتْنَكَ كَيْخُلُتُم كَنَيْنُكُ מַל הְאָרְמָה אַשֶּׁר נִשְּׁבַּע יְהֹוָה ىلاي سَرْبِكِ لَيُجْبُكُ نَصْبِكَ خَمْنُكُ لَا يَعْبُكُ لِللَّهِ لَكُنَّا لَا يَعْبُكُ لَا يُعْبُكُ ل ﴿ كِمُثِمْ خُطِكِ يَكِّلُكُمُ لِي خَيْر לאַהַבֶּר אָת־יְהוָה

لنخكندل: י וֹאִם וֹפֹּנִע לְבַּבְעַ וֹלְאָ עִהְּמָתְׁתְּ וֹאִם וִטְּפּׁנִּגְ לְבָּעַ וֹלְאָ טִׁלְבָּגִּגְ

וֹבְבַּגֹא לִמִּימַל לְעַמָּוֹן ומו מכן אֹבמא באשׁ מבר מולג שולגון לא שולכון עׁנּגְּעָׁם עַּנְּגָם בָּג אַבְּעַר עַנִּגִעָּג לְכָּנָן נִנְּמָא בֵּגן אָבָּג

אַט יִבְּנָד: וֹטֹטַבְׁהֵּג בְּטַנְג בָּבַג בַּעַנְעָ יהבית בדמף ברכו ילומיו שְׁמִיָּא וְנְתְ אַרְעָא תַנֵּי וּמֹוֹתָא אַסְבֵירִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יָת

Tr: 12: Tr: Tr كْمْلُسُو بْنِي يُزْعُلُكُ كُولُولُمْ لِيَّالِمُ لَيْنَالُولُ لِمُؤْمِلُونُ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ

> serve them; away, and worship other gods, and wilt not hear, but shalt be drawn But if thy heart turn away, and thou

Jordan to go in to possess it. whither thou passest over the prolong your days upon the land, shall surely perish; ye shall nor I declare unto you this day, that ye

thou and thy seed; choose life, that thou mayest live, blessing and the curse; therefore before thee life and death, the against you this day, that I have set I call heaven and earth to witness

give them. Abraham, to Isaac, and to Jacob, to LORD swore unto thy fathers, to mayest dwell in the land which the the length of thy days; that thou unto Him; for that is thy life, and hearken to His voice, and to cleave to love the LORD thy God, to

HaShana. The Hafrand is Isaind 61:10 - 63:9 on page 177. This Hafrana is read on the Shabbat before Rosh

i@L%4: ה האלין עם בל ישְׂרָצֵל: וּאַוֹל מֹשֶׁה וּמַלֵּיל וָת פִּהְנְמִיָּא

words unto all Israel. And Moses went and spoke these

IXXX

61

81

- (קו) ואם יפוה לבבך. מלי מלע:
- (18) כי אבד תאבדון. סרי סמות:
- ועל זה נאמר ה' מְנָם מֶלְּהְיְ רְכוֹמֵי שַׁמֶּה פּוֹתִיךְ גּוֹרֶלִי (מהלים מו, ה), הנחם ידי על גורל העוב לומר אם זה קח לך: לכס שמבמרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו בחר לך חלק יפה בנחלחי, ומעמידו על חלק היפה, ואומר לו אח זה ברור לך, אם מדמס, אמס, צאס זכימס מקצלו שכר ואס מעאמס מקצלו פורענות, על אמת כמס וכמס: ובחרה בחיים. אני מורס והשלחה שעורים, ומה אלו שנעשו לא לשכר ולא להפסד, אם וורין אין מקבלין שכר ואם חומאין אין מקבלין פורענות, לא שנו (קסלת א, ס), ספתכלו בארך שבראתי לשמש אתכס, שמא שנתס מדמס, שמא זרעתס אומס ולא למתס, או שמא זרעתס תעיס לשמש אמכס, שמא שנו את מדמס, שמא לא עלה גלגל ממה מן המזרח והאיר לכל העולם, כענין שנאמר וְזָרַח הַשָּׁמָשׁ וּבָא הַשְּׁמֶשׁ המרימי בכם בכל ואמ. דבר אמר העידומי בכס היום את השמים וגוי, אמר להם הקב"ה לישראל, הקתכלו בשמים שבראמי (91) העדחי בכם היום את השמים ואת האדץ. שהם קיימים לעולם, וכאשר מקרה אתכם הרעה, יהיו עדים שאני

לא עַעַּלְר אָנַר הַנְרָרָן הַנָּרָי לַבָּאָנו וֹלַבַוֹא וֹיהוָהַ אָמָּר אָלַי שְנְה אָנִכִי הַיּוֹם לא־אוּכָל עוֹד -رَيْعِمُد هُكِيْتِ قُلْ مَعْدِ نَمْمُنِيت

ئاتىل: אָמָר לִי לָא טִמְּבָר יָּט יָרְיְּבָּנֹא זכוק מוד לְמִפַּק וּלְמֵוּמַל וֹנִי הְאָנוֹ אָנֹא ווָמֹא בׁוּן כִּוּט אָנֹא וֹאַמִּר לְעוּן בַּר מִאָּע וֹמֹמָּבון

Thou shalt not go over this Jordan. in; and the LORD hath said unto me: day; I can no more go out and come hundred and twenty years old this And he said unto them: 'I am a

مِحْد خُطْرُنك حَيْجُهُد يَحْدُ نُعِيْدِ: מקפניף וירשְמָח יָהושָׁעַ הָרּאַ ב הוא־נְשְׁמִיר אָת־הַגּוֹנֶם הָאֵלֶה رِمَرُم هُرَبُهِ بِرَهِ مِجْدِ جُهُرُهِ وَبِيهِ الْمُجْدِ جُهُرُهِ الْمُحْدِدِ الْمُؤْدِلِةِ الْمُعْدِدِ

מֹבו שבמו במא במבוב וו: שבי שבי ביים והישוע והושוע הוא וֹמָוֹמֵי וֹט מֹמִמֹוֹא שַׂאַבָּוּן מִוּ ין אֶלְהָרְ הוא עָבָר הֶדְמָרְ הוא

LORD hath spoken. he shall go over before thee, as the shalt dispossess them; and Joshua, nations from before thee, and thou before thee; He will destroy these The Lord thy God, He will go over

לְסִיחִוֹן וּלְמָּוֹג מַלְבֶּי הַאֶּמִרִי וְשְּׁשְׁה וְהֹוְה ְלְהָם כַּאֲשֶׁר שְשְׁה

ילְאֶּבֹהְעוּן בְּהָּיצִי יָהָיוֹ: לַסִּיחוֹן וּלְמוֹג מַלְבֵּי אָמוֹרָאָר וֹנֹמְבוֹע נֹוֹ לְעוָן כֹּמָא צַמְּבֹע

their land; whom He destroyed. kings of the Amorites, and unto He did to Sihon and to Og, the And the LORD will do unto them as

And the Lord will deliver them up

: ۩ػڶڰ كِيْط جِجْدَ הَמִצְּנְׁת צִּמֶּר צִּנִיתִּי בַּתוֹ بزغزت نبزب خودچه بپوشریت

びはさいしはぬ النظفدينا لذ كلترديا انتظفينا

the LORD thy God, He it is that not, nor be affrighted at them; for Be strong and of good courage, fear commanded you.

commandment which I have

them according unto all the

before you, and ye shall do unto

تَلْظُكُ لَاكِم تَمَاثُكُ: (٥) אֶלהֶיף הְרִיא הַהֹלֶךְ עִמֶּף לְא אֶלְהָוֹּ מִימָרִיהִ מְרַבּר בֵּדְשָׂוּ י ַ שַּׁמַּבְּיֹלֵה מִפְּנִינִים בַּיוּ יִרְנְיָר הִמְּבְּרִוּן מִן בֵּבְיִנִיוּן אָבִי יִיִּ שׁוֹעַׁנּ וֹאִמְבָּנִ אַּכְשַׂנִבֹּאַנּ וֹאַכִּ שַׁעַפּּנּוֹהִגְמִנּלָאִ שֹׁבַשׁׁנִי

رُمُ نِمُخُطُفُكُ لَكُمُ نُلِيَظُفُكُ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّا اللَّا اللَّالِيلَا اللَّلَّا الللَّا الللَّهُ الللَّا الللَّا الللَّا الللَّا

thee, nor forsake thee.' doth go with thee; He will not fail

עּנִיוֹם: יְהְנָה לַאֲבֹקָם לְתַּת לָהָה וֹאַמָּה تَبُد مُحِينَةُ لَا مُنْهَد بَمُقَمَ נְאֶמֶץ בֵּי אַמְּה מְבוֹא אָת־הְעָם וִעִּילִם אֲרִי אָמְ מִיעוֹל עִם (ははいび) عربع، هَجُر، خُمْرَدُ، حُج_نَشِلُهُجي لُلَالًا حُرب خُمْرَدُ، حُج نَشِلُهُج فَعَلَا נּיקְרָא משָה ליהושָעַ נּיּאַמֶּר

שַּׁעַׁטְׁמָנַנִּי לְעִנְן: كَمَّحُثَثَتِيا خُمْمًا خُتِيا لَمَنْ המא ביבון לאַבמא בַּפוּם וֹנִ יקרא משֶה ליהושיע וַאָּמַר

them to inherit it. to give them; and thou shalt cause LORD hath sworn unto their fathers people into the land which the courage; for thou shalt go with this Israel: 'Be strong and of good Is to this oft in the sight of all And Moses called unto Joshua, and

זפו פירוש לא אוכל עוד לצאם ולבוא לפי שם' אמר אלי: - לא אוכל עוד לצאח ולבוא. יכול שמשש כחי, מלמוד לומר לא (ב) וילך משה וגר אנכי היום. סיוס מללו ימי ושמחי, ביוס וס וולדמי וביוס וס למות (קומס יג:): וה אמר אלי.

(a) לא ירפך. לא ימן לך רפיון להיות נעוד ממנו: ולבוא בדברי מורה, מלמד שנקממו ממנו מקורות ומעינות החכמה (שם):

כרמס, סכל מלוי בך, עול מקל וסך על קדקדן, דַּבָּר מֿמד לדור ולמ שני דַּבָּרִיס לדור (פנסדרין מ.): בעמן ועלמן, אבל הקב"ה אמר ליהושע פי שַׁמָּה מָבִיא אָת בְּנִי יִשְׁרָבֹּל אָל בְּבֶּרְ אֲשָׁר יִשְׁבַּעְמִי לָהֶם (לקמן פּמוּק כג), מביא על (ע) בי אחה חבוא אח העם הזה. מַבִּי מַמְ מִעוּל עַס עַמֶּל סְבֵּין, מעס מתר ליסועע, זקניס ענדור יסיו עמך, סכל לפי

בְּבַּׁמְּה עֵינוֹ וְלֹחׁ נָם לֵמֹה (דבריס לד, ו), אלה מהו לא אוכל, איני רשאי, שנעלה ממני הרשוח ונחנה ליהושע. דבר אחר, ללאת

تمَاٰحُكُ لَا يُع نَدُكُمُ لَاكِمُ تَتَلَّانَ: ابرير برفة ج» يڄهِ بِجَهِ ניהנה היאו ההצף לפְּנֶיף היא

: اےٹنٰٹ ולא וֹבשׁלוֹּב לֹא שֹבשׁל וֹלִא בסעדה לא ישבקנה וון הוא מְרַבַּר בֻּרָ בָּרָ בָּרָ בָּרָ בַּרָ

thee; fear not, neither be dismayed.' He will not fail thee, neither forsake before thee; He will be with thee, And the Lord, He it is that doth go

لَّهُم خُم الْحَالَةُ لَهُلِيًّا مِنْ الْمُلْكِمِ: הַנְּשָׁאִים אָת־אַרִין בְּרֵית יְהֹוָה ⁶ ווּהְלָּה אָל־הַבְּהָנִים בָּנֵי כֵּוֹי ניְכְּחָב מֹשֶׁהֹ צֶת־הַמּוֹרֶה הַוּצִּתֹ

ולְכַּׁלְ סִבֵּי וֹמִּבְאָיָ: בׁנֹמֹלֵוֹ נִי אַבוּוֹ לַנֹמֹא בַּוֹנֹ ווטפע לפטוא פו, און וכְתַב מֹשֶׁה יָת אוֹרָיָתָא הָדָא

the elders of Israel. COVERANT of the LORD, and unto all of Levi, that bore the ark of the delivered it unto the priests the sons And Moses wrote this law, and

בְּחַלְ הַסְּבְוּת: שֶׁבַע שְׁנִים בְּמִעֶּר שְׁנָת הַשְּׁמִפֶּה רניטי ווְצָי מֹשֶׁה אוֹתָם לֹאמָר מִקַּץוּ

בְּמְׁמִּמְׁטִּא בַּנִוּא בַּמָּמַבְּיָּא: מפוף שְבַע שְנוּן בּוֹמָן שַּמַא ופַקיד משָה יָתְהוֹן לְמֵימַר

release, in the feast of tabernacles, years, in the set time of the year of saying: 'At the end of every seven And Moses commanded them,

ثَرُّد خَر_نَمُلِيُّد خَيْلَتَنْكَ عَ: יִבְּחָר מִקְּרָא אָת־הַמּוּרֶה הַוָּּאַת بارات هِارَاتِ مِورَات هِارَات هِارَات مِورَات هِانِي الله مِورَات هِانِي الله مِورَات هِانِي الله مِورَات هِانِي الله مِورَات الله هِانَانَ الله مِورَاتِ الله مِورَاتِ الله مِورَاتِ الله مِورَاتِي الله مِي الله مِورَاتِي الله مِينَّة مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي المِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي الله مِورَاتِي المِورَاتِي المِورَاتِي المُورِي المِورَاتِي المِنْقَاتِي المِورَاتِي المِنْتِي المِنْقِيقِي المِنْقِيِي المِنْقِيقِي المِنْقِيقِي ا בְּבָוֹא בְּלְוֹמְלִיאָרְ בְּבְוֹמִינִי אָנִין אָנִין

ئىتشىندىنا: せいだい はんしん למנטי לק וֹמִּבְאָב לְאִפַּטִוֹאָב

thy stranger that is within thy gates, the women and the little ones, and Assemble the people, the men and

shalt read this law before all Israel in

place which He shall choose, thou

Defore the LORD thy God in the

when all Israel is come to appear

their hearing.

אָטַ כַּלְ צַבְיבַרָ נַטַּוָנָי נַוּאָט: بْدَيْد אֱלֹהֵילֶם וְשֶׁמֶרֵוּ לַעֲשׁוֹת بخطها بخطيه لثلهر عب يتنخصا tàtîl خرتجا יו וְהַנְּשִׁים וְהַשַּׁךְּ וְגֵּרֶהְ אֲשֶׁרִ וִשְּבֶּלְאִ 袋口−口貸口

כֿל פֿטֿלמי אַנָבֿנֹטֹאַ בַּבַאַ: אָלִנַכוּן וֹיִמְרוּן לְמִמְּבַר זִנִי للادلاكك שׁאַנֹאָנם בּנוָה וֹט הּמֹא װּבֹבוֹא וּנֹהָוֹא

words of this law; God, and observe to do all the may learn, and fear the LORD your that they may hear, and that they

ರ್ಗಳಿಗೆ (ಡ) אַמְּם מַבְרָיִם אָנַר הַיִּרְהָן שָׁמָּה هَيْط חَيْنَ فِكَ بِهِٰلَةُ فِي هِيْ كَيْنَوْنَا בְּלְ עַנְיִם אָּמֶּר אֶלְעַבוּן מ"כ במול וְקְבָּיִלוּ אָעַ יְהְלָבוּ וְיִילְפוּוֹ וּבְנֵיהָם אֲשֶׁר לֹא יָדְעֹי יִשְׁמָעוֹ וּבְנֵיהוֹן דְּלָא יָדַעוּ יִשְׁמָעוּן

the Jordan to possess it.? ye live in the land whither ye go over fear the LORD your God, as long as not known, may hear, and learn to and that their children, who have

٤١

ΟI

(9) ויכחוב משה וגר ויחנה. כשנגמרס כולס נמנס לבני שבעו:

- בס, בקליר של שביעית סיולא למולאי שביעית (ראש השנה יב:): (10) מקץ שבע שנים. בשנה כאטונה של שמעה שהיא שניה שמינית, ולמה קורא אותה שנת השמעה, שעדייץ שביעית נוסגת
- מן שפיו עושין בעורה: (II) חקרא אח החורה הזאח. סמלך סיס קורל ממחלת אלס סדבריס, כדאימל במסכם פועס (דף מל.), על בימס של
- (שני) האנשים. ללמוד: והנשים. לשמוע: והשף. למס בלו, למח שכר למביליסס (הגיגה ג.):

(114)

דָאָבֶל מוִמֶּר: ييزي ظهِم بالتنهِم يرمِيهِج نتنتخت خغثر مبقد تغمثنه יַבֶּיהְ לַמוּנוַ לַבָּא אָנדַיְרוּשִׁעַּ رِ بُحَمِّد بُدِيْدٍ جُحِ مِنْ مِد تِنَا كُذُ خِن

נאטהער במשכן זמנא: נאַפַקדניה נאַנל משָה ויהושוע יוטף למטת קבי ית יהושיע נֹאַמֹּר וֹנִ לְמָמֵּר הַא לַנִיבוּ

וֹנֹהֹלְנִע הַשִּּנִע בַּהֹלוֹ הַלְבַשָּׁטִע בַהֹּלוֹא וֹלִם הַשִּּנָג בַהַּלוֹא הַלָ ניבא יהונה באהל בעפור ענון

رزيخ بالأ جِرً مَنْهُا بَالِهِ בַּאָבַק:

בוני אַמו בוני אַנוי לכלבנ וֹהֹזֹבָנ. ĹĽĠĹ **%**⊔_ הַאָּבֶּץ אֲשֶׁר הָוּא בָא־שְׂמָּה ַ הַּנְּה וְזְּנְהוֹ אַהַבֵּיו אֶלהַי נַכַּר יי מכר מם אָּבְעָיוֹנִ וֹלִםְ עַמָּם

מְצְאָנִוּ הַבְּעִוּנִי הַבְּעָנִי הַבְּעָנִי בְּעָבְּעִי: ובא הלג פויאון אָלוהי בְּקרָי בְּקרָי בבוט וֹגֹבוט וֹאַמָּב בּוֹנִם בַּצוּאַ וְהְיָה לָאֶבֶל וּמְצְאָבוּ רָעִּוֹת י נְעָּנִים נְעַסְׁעַּרְמָּג פָּדָּג מֶעֵם Ţ゚ſロ¯<u></u>ŤŢŤſ%

בַּי פְּנְׁה אֶלְ־אֶלְהַיִּם אֲחַרִים: تبيه مُح دِّح بَيْدُم هُيُّد مُشِد וּאָנְכִי עַסִעְּר אַסְמֵיר פָּנִי בַּיָּוֹם

: 🚓 🗆 🛱 🖔 לַ, וַמָּגוֹנִי וַנַּאָע לַמֹּג פֹּבֹוֹי, שימַה בְּפִיהָם לְמַעַן הִּהְיָה 61 עַּנְאָט וֹכֹמֵּבִשׁ אָטַבְּדֶּנִי וֹמְבָאָׁב וְעַּמְּה כִּהְבָּוּ לְכֶם אָת־הַשִּׁירֶה

> שׁבַת תַּמִּכֹּנָא: נאטול, וו במהבוא בממודא

بزيالالا: מם אַבְּבַבְיבוּ וּיקום עַּמָא הַבַּין וֹאַמַר וֹן לִמְמָבו הַאַ אַשׁ מָּכִּיב

בונו מובתו בישטא האבין: עלא מגלית שכינת אלהי

בּשׁב מַבְּנִים בּשׁבּים מַבְּיבּים בּשׁבּים בּשׁבּים בּשׁבְּיבּים בּשׁבִים בּשׁבִים בּשׁבִים בּשׁב tádk Látli ŠĽi kúštiki מניבון במבנא תרוא על כָּל נאָלא סַלְלֵא אָסַלָּגַע הָּכֹּוֹנִינַ

ושָׁרָאָל שַׁוְיַה בִפּוּמָהוֹן בָּדִיל שוּאַבַּטִהָא טַרָא וּאַלַפַּה לְבָנֵי اجريا خررا

> the tent of meeting. went, and presented themselves in charge.' And Moses and Joshua meeting, that I may give him a present yourselves in the tent of thou must die; call Joshua, and Behold, thy days approach that And the LORD said unto Moses:

cloud stood over the door of the in a pillar of cloud; and the pillar of And the Lord appeared in the Tent

which I have made with them. forsake Me, and break My covenant they go to be among them, and will foreign gods of the land, whither rise up, and go astray after the with thy fathers; and this people will Behold, thou art about to sleep And the LORD said unto Moses:

because our God is not among us? not these evils come upon us that they will say in that day: Are troubles shall come upon them; so devoured, and many evils and face from them, and they shall be forsake them, and I will hide My against them in that day, and I will Then My anger shall be kindled

turned unto other gods. shall have wrought, in that they are that day for all the evil which they And I will surely hide My face in

81

SΙ

ÞΙ

against the children of Israel. this song may be a witness for Me of Israel; put it in their mouths, that you, and teach thou it the children Now therefore write ye this song for

(14) ואצונו. ולזרונו:

- (1) נכר הארץ. גויי סמרן:
- (ען) והסתרתי פני. כמו שליני רולה בלרמס:
- (19) אח השירה הואח. פַּבַּוִיני פַשְׁמִיס (לקמן לבּ, מֹ), עד וְכִפֶּר מַדְמָמוֹ עַמוֹ (שֹם מג):

וֹנֹאַגוּנוּ וִבּפֹב אָטַבַּבוּנִינוּ: אָבַאָבנוּם אַטבום וֹהַבֹּבוּם بلجم لغذد لمُحَم للمّا بغيْد אַבּיִיניי נְשְׁבַּנְיִהִי לְאֲבִּיהִיוּ זְבָּהְ חְּלְבִּ

نېچېږ: خَمَّدُ لَا يَجْدُبُونَ عُرِيلَكُمُ لَا يُجْمُدُ יַּצְרוֹ צֵּשֶׁר הָוּא עַשֶּׁה הַיּוֹם מֹפַּׁג זַבְאָנ כָּג גַבַּאָטַג אָנַר עּנִּאָע לְפַּנִיוּ לְמָּע בָּי לָאָ עַמָּכַע ַ רַבּוֹת ְנְצְרוֹת ְנְעְנְהְר הַשִּׁירְה וְהַנְּה בֶּי־הִמְצֶּאוֹ אֹתוֹ רָעַוֹת

:  בּנִים הַהָּגֹא וַיִּלְמְּרֶה אָתְּבְנֵי הְּדָא בִּיוֹמָא הַהוּא וְאַלְפָה נַיְכְּחָב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירֶה הַוּאָת יְּכְתַב מֹשֶׁה יָת חִּישְׁבַּחְחָא

: ئاڭتى נאָלּגּטׁג לַנִים נֹאָנָכֹג אָנִינֹע خُدْرُ نَمْلُقِحُ عُجِيلَعُكُمْ غُمْدٍ. בּ עַזַע נָאָמָלְ בָּי אַמְּה מָבִיאַ אָת־ וַנְצַּנִי אָת־יָהוֹשָׁעַ בִּּן־נֹין וַנֹּאֹמֶר ֹ

בְּבְרֵי, הַשִּוְבֶּוֹי הַנְּאָט מַּלְ-סֵפֶּר יָה פִּהְנְהָיִ אִנְיִיָּהָא הַּגְ גַּ וַיְהָיו פְּכַלְּוֹת מֹשֶׁה לְכְחָּבְ אָת־ וַהַנְה פַּר שִׁיצִי מֹשֶה לְמִכְחַב

אַבוּוֹ בְּבִית־יְהַנְה כֹאִמָּר: שנימי נַיְצָּיִן מִשְׁהֹ אָת־הַלְיִּוֹם נְשְׁאֵי וּפַקּיד מֹשֶׁה יָת לֵיוָאֵי נָשְלֵי

خظه: יְהְוֹה אֱלֹהֵיכֶם וְהְיָה־שָׁם בְּךָּ مة إשْمِمْوَ عَمَا مَوْدَ عِرَا جِرَا جَرَامَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّ

> נושנון נת קנמו: أنظكتنا كتبا أتكفينا كلمر נוטפוו פֿטר טְצָוָת עַּמָטוֹא أتتخديا ننفخمنا نننقئطيا לאָבְהָהְהָה עָּבְיּה עָּבְרָה עָבְיּה אַבו אַהולפון לַאַּבְעָּא בַּפוּימִית

לאַבְעָא דְקַיִּימִית: וְמֹא בוּוֹ מֹב לֹא אַמֹּילִנּוּוֹ שות, ואו באנון הלבון טטלאָ, מפָס בֿניעון אָב, נַכָּי הָדְא קְּדְמוֹהִי לְסְהִיד צָּבִי לָא סּגּיאָן וֹמְקוֹ וֹמִתְיב שוּשְׁבּוֹמָא וובו אבו ומבמן זטעון לומן

שַׁכלב וֹמִילִם אָבוּי אַשַּׁ שַּמִּיל וֹעַ יפַקיד וָת יְהוֹשׁוּעַ בַּר נוּן נַאֲמַר

לעון ימימרי יבי בּסְעַּרָב: לנו וֹמְבֹאָן לַאַּבֹּלֹא בַּלוּוֹטִינוּ

ספְּרָא עַר דִּשְׁלִימוּ:

אַרוֹן בְּיִמֹא דַּיִין בְמִימַר:

ځك ځفنىد: לומא בון אלְבַבוּן וובו עמּן וּהְשִּׁוּון נְתֵיה מִסְּשַׁר צָּרון לַלְטַׁם אָנִי סְפֶּׁר הַשִּוֹבֶׁתְ הַנְּיָּה סִבּוּ יְהַסִּפָּרָא דָּאִיבְיִּהָא הָבִין

> covenant; and despised Me, and broken My unto other gods, and served them, their fill, and waxen fat; and turned honey; and they shall have eaten their fathers, flowing with milk and into the land which I swore unto For when I shall have brought them

into the land which I swore.' now, before I have brought them their imagination how they do even mouths of their seed; for I know it shall not be forgotten out of the testify before them as a witness; for upon them, that this song shall many evils and troubles are come then it shall come to pass, when

day, and taught it the children of So Moses wrote this song the same

be with thee.' which I swore unto them; and I will the children of Israel into the land good courage; for thou shalt bring a charge, and said: 'Be strong and of And he gave Joshua the son of Nun

٤٦

they were finished, words of this law in a book, until had made an end of writing the And it came to pass, when Moses

the LORD, saying: that bore the ark of the covenant of that Moses commanded the Levites,

be there for a witness against thee. of the Lord your God, that it may Take this book of the law, and put it

by the side of the ark of the covenant

(20) ונאצוני. וסכעיקוני, וכן כל ימוץ לשון כעק:

זו סבמסס לישראל שאין מורס משמכמת מורעס לגמרי (שבת קלת:): (וג) ועוחה השירה הזאח לפניו לעד. שהחריםי בו בחוכה על כל המולחו חשירה הזאח לפניו לעד. שהחרים בל בל השבה מפי זרעו. הרי

(23) ויצו אח יהושע בן נון. מוקג למעלה כלפי שכינה, כמו שמפורש אל הארן אשר נשגעמי להם:

יְהָנְה וְאָּךְ כִּי־אַחָבִיי מוֹהָי: עמְכֶם הַיּוֹם מַמְרָרִם הֵיִהָם עִם־ حَ עְרְפְּךָ תַּקִּשֶׁת תֵן בְּעוֹדֶנִי חַיּ בּׁ אַנְבַּׁי יָדַהְמִיּלִ אָתַרַמָּבְיִּלְּיַ וְאָתַרַ

בוועון בום !! ואַר בָּתַר בוו מֹפֿבון וומֹא בון מֹפֿבֹבון וֹנִים לַבְבֶּבְ לַהְּגֹא בִיא מָר בַּאַנָא אָבׁוּ אָלֹא וֹבֹּאֹלָא זֹט סַבַּבְּנוּטַבַּ

how much more after my death? rebellious against the LORD; and alive with you this day, ye have been stiff neck; behold, while I am yet For I know thy rebellion, and thy

מפמיר שְׁבְּשֵׁיבֶם וְשִּׁמְבִיכָם וֹאָבְבָּבֶרָה שִׁבְּשִׁיבוּוֹ וֹמְבַבֵּירוֹ וֹאָמִבִּילִ ヹヹヹ゚゙゙゙゙゙゚゚゚゙゙゙゙゙゚゚゙゙ヹ゚゚゙゚゚

וַאַסְהֵיד בְּהוֹן יָת שְׁמַיָּא וָיָת בְּאֵּוֹנְיַנְיִם אֲׁעַ עַגַּבְּרָנִים עַאָּבֶּע בֻּרָמִיהוֹן יָת פּּהָנְמִיָּא הָאִבְּיוֹ אָלָג אָעַבּלְקַוּלֵלָנִ פֿנוּמָוּ לְזִּטִׁוּ זֹעַ פֿלְ סִבּׁוּ

against them. and call heaven and earth to witness may speak these words in their ears, your tribes, and your officers, that I Assemble unto me all the elders of

בְּמִינֵר יְהְנְה לְהַבְּמִיסִוּ בְּמִעְּמֵשָׁה וֹלַבְאַנ אַנַכָּם בִּבֹּגִּעַ בַּאַנִבונינ אַמוֹר צווּהוּ אָרָכָם تَضِيَر مَضِمَرِيا لَوَلَقِهِ مِلْ בּׁג גֹבֹמֹטֹג אַנוֹבֹג מוָנוֹג בֿגַ

וֹאָהַ,רְע בָּם אָע_עַהָּמָּמִוֹם וֹאָע_

יטמבת זטכון בשמא בסוף מו אובשא בפפובוט זטכוו אָבׁוּ עַבַּלָא עַעַבַּלָוּן וָעַסְתּוָן אָבׁוּ וֹבֹמֹלֹא בֿעַר בַּאָמוּעַ

'sbnsh Him through the work of your in the sight of the LORD, to provoke because ye will do that which is evil befall you in the end of days; have commanded you; and evil will turn aside from the way which I will in any wise deal corruptly, and

For I know that after my death ye

ַבוּאָע גַּר הָּמָם: (פּ) לי" ניְדְבֶּרְ, מִשֶּׁה בְּאְּוְנֵי בְּלִ־קְתַּלִי יִמִּלֵיל מִשֶּׁה קַּדְם בְּלִ קְהָלָא

نترگם:

בְּבָא מַר דִּשְּׁלִימוּ: עַשִּׁירֶת דִּיִשְּׂרָצֵל יָת פּּהְנְמֵי הּוּשְׁבַּחְהָא

this song, until they were finished: the assembly of Israel the words of And Moses spoke in the ears of all

parsha is combined with Witzavim, read the Haftara for Witzavim on page 177. The Haftarah is Isaiah 55:6 - 56:8 on page 179. This Haftara is read on Shabbat Shuva. When this

.191 9grd For brevity, the layout of the Song of Moses is not noted here. For the proper formatting for this passage, see

כּ וֹטֹמֵׁמֹמ בֹאֵבֵׁן אֵמֶבוּיַבֶּׁנִי

אַבְעָאַ מִימָבִי פּוּמָי: אַבּוּי שְׁמַנִּא וֹאָמַבִּיל וָהַשְּׁמַנִּע

words of my mouth. speak; And let the earth hear the Give ear, ye heavens, and I will

IIXXX

90

- (as) לקוח. כמו זכור, שמור, סלוך: מצד ארון בריח ה׳. נחלקו צו חכמי ישראל צבצה צחרה (יד:), יש מסס הומריס
- אמר, אבל לשמיס ולארך לא אמר, ועכשיו בא לומר האזינו השמיס וגוי: ואשידה בם את השמים ואת הארץ. ואס מאמר סרי כגר סעיד למעלס פעילקי גָבֶס פַיּוֹס וגו' (לעיל ל, ימ), סמס לישראל יסושע עליסס, ואף בחייו נגנוו קודס יוס מומו (ס"א ביוס מומו), לקייס מה שנאמר, ואין שָלְמוֹן בְּיוֹס סַמָּנָה (קסלה ה, ה): (82) הקהילו אלי. ולה מקעו הומו סיום במנולרות להקהיל הם הקהל, לפי שנהמר עַשֶׁה לָךְּ (במדבר י, ב), ולה השליע דף סים בולע מן סאכון מבחוץ ושם סים מונח, ויש אומרים מלד סלוחות סים מונח בחוך סאכון:
- (יסושע כד, לא), מכאן שמלמידו של אדס מביב עליו כגופו, כל זמן שיסושע מי, סיס נכאס למשס כאילו סוא מי: (92) אחרי מותי כי השחת תשחיתון. וסרי כל ימות יסושע לה סשתיתו, שנהמר וַיַּעָבֹר יִשְׁרָהֵל הֶה ס׳ פֹל יָמֵי יְסוֹשָׁעַ
- (1) האזינו השמים. שאני מתרס בסס בישראל, ותסיי אתם עדים בדבר שכך אמרתי לסס שאתם מסיו עדים, וכן ותשמע

וֹכֹבׁנִבׁום הֹּבִּי_הֹמֶּב: אַמְבְנִי בֹמִּמִנִים הַּבִּיבַבְּמִּא

۲۸۲۳: כֹּנ מֻם וֹעוֹנְע אֵלֵנֹא עֹבֹנ נְצִג אַנִוּ בֹּמִמֹא גַּוּנֹ אַנֹא מֹגַּכִּוּ עַבוּ

הָנֵג גּנִגל נְנְאָ*ב* בְּנִא: בובלוו מהשפה אל אמולע ואול עַצוּר מְמָים פַּעָּלוּ בֵּי כָלַ

משמ יפולטל: י שׁחָת לֶוֹ לְאׁ בְּנֶרֵוּ מוּמֶם דְּוֹר חַבִּילִוּ לְחֹוֹן לָא לֵיה בְּנִיּא

غثك بنيع لأهك تأحثثك: נְבֶלְאְ חְבְּיִם הַלְוּאִ־הוּאֹ אָבָיוְךְ חַבִּיִמִּי הַלְּאִ הוּאִ אַבוּוּךְ אַהָּ ק בעיבה אחת) הְּנְמְלִי־וֹאָת עַם עַּמָּא דְּקַבִּילוּ אֹנְרָיָהָא וָלָא ה לְיְחְנְׁתְ (בספרי מימו הַלְיהֹנְתֹ הָא בֻּדָּם יִי צַּמִּין נְמֶלִין דָּא

מַלְלוּמְא בַּעַל מִשְּׂבָא: בְּנְאָבִין עַלְ דְּהָאָה וְכָרָסִימֵי בַּמַלָּא מִימָרִי כְּרוּחֵי מִמְרָא נְעָּלְהָּנְ נִינְּלְבָּנְ, נִינְּלָבְּנְ, נִינְלַבָּנְ, נִינְלַבָּנְ, נִינְלַבָּנְ, נִינְלַבָּנְ, נִינְלַבָּנְ

בונים צבם אַלְבּוֹא:

לא לפוע מן עוב בופאו מִבׁימִלֹא בַּמוֹ שַבַּמוְנִי. הּוֹלַא כָל אוֹרְחָתֵיה דִּינָא אֶלְהָא הַפִּיפָא דִשְׁלְמִין עוֹבָדוֹהִי אֲבֵי

מוּבְדוֹה וְאָשְׁתַּנִּיי: בפֿלַעוּ לְמֹֹלֵוֹטִא בַּבָא בַּאַמָּנִי

يدرد بربع مُخلُك لِمَنْظُرُك:

And as the showers upon the herb. the small rain upon the tender grass, My speech shall distil as the dew; As My doctrine shall drop as the rain,

our God. LORD; Ascribe ye greatness unto For I will proclaim the name of the

Just and right is He. . faithfulness and without iniquity, all His ways are justice; A God of The Rock, His work is perfect; For

generation crooked and perverse. children's is the blemish; A Is corruption His? No; His

established thee? Hath He not made thee, and He thy father that hath gotten thee? foolish people and unwise? Is not Do уе thus requite the Lorp, O

ְּנְקָ יִבְּיֶבְ מֶּמֶׁב נְבַשְׁבַעְׁבַ נְטַ מִפֵּן מָם יְבִּנּלְפַ (דבריס יח, יו), וחח"ב וַמַבַּדְמָם מָבֶּבָה (שס) על ידי החומום: ﴿ وَرَبُو أَعُورُا فَقَا فُع رَجَادُو أَعَقَدَنَ نَفِيد هَدِّه (بحديه عربة)، نكم بممانح، مماه خص بح صعدت مماكم, إلايك في عقيرين ומכחישם, לפיכך העיד בהם שמים וארן, עדים שהם קיימים לעולם, ועוד שאם יוכו יבואו העדים ויחנו שכרם, שַבֶּפֶן מִמֵּן - הארץ. ולמה העיד בהם שמים וארץ, אמר משה, אני בשר ודם למחר אני מח, אם יאמרו ישראל לא קבלנו עלינו הבריח מי בא

לכוי משבי וכל מין ומין לעלמו קרוי עשב: נקרא רביב, כמס דאח אמר רבֶּס קַשְׁח (בראבית כא, כ): דשא. ארברי"ן. עמיפת סארן מכוסס בירק: עשב. קלח אחד של העשבים ומגדלין אוחס, אף דברי מורה מגדלין אם לומדיהן: - וכרביבים. - מיפי מער, ונראה לי על שם שיורה כחך דרכיס ומי שסיס בורו מלא יין (ספרי שו): בשעירם. לשון רוח סערס, כחרגומו בְּרוּמֵי מִמְרֶא, מס הרוחוח הללו מחזיקין יַעַרְפּוּ מֶל (לקמן לג, כח): - הזל כשל. שהכל שמחים בו, לפי שהמטר יש בו עלבים לבריוח (מ"ה יש עלבים בו), כגון הולכי הזה שהוא היים לעולס (ספרי שו) כאשר יערפו השמים על ומער: - יערוף. לשון ימיף, וכן ירֶעַפוּוּ דְּשָׁן (מהלים סה, יב), (2) יערוף כמטר לקחי. זו סים העדום, שמעידו שלני הומר צפניכס מורה שנתתי לישראל שהיה לעולם, כמער

(3) בי שם ה׳ אקרא. סריכי משמש צלשון כמשר, כמו פִי מָבֹמֹי מֶלְ סְמָבֶן (ויקרם בג, י), כשמקרם ומוכיר שם ס׳, ממס סצו

מפי סבריום, וישר סוא וראוי לסלדיקו: אף לרשעים משלם שכר לדקמם בעולם סוס: צדיק וישר הוא. סכל מלדיקים עליסם אם דינו, וכך ראוי וישר לסס, לדיק פעלו: אל אמונה. לשלם ללדיקים לדקחם לעולם הבא, ואע"פ שמאחר אח חגמולם, סופו לאמן אח דבריו: ואין עול. (+) הצור חמים פעלו. מע"פ שסום מוק, כשמנים פורענום על עוברי רלונו, לם בשעף סום מנים, כי מס בדין, כי ממיס גודל לאלסינו וברכו שמו (יומא לו.), מכאן אמרו, שעונין ברוך שם כבוד מלכומו אחר ברכס שבמקדש (מענית מז:):

שמיבום שכפולום, כמו ירקרק, אדמדם, שחרחר, שגלגל: ששינים עקומות ועקושות: ופחלחל. לנטורטי"לייש כפתיל הזה שגודלין לותו ומקיפין לותו סביבות הגדיל. פתלתל, מן מומס של בניו היה, ולה מומו: דוד עקש. עקוס ומעוקל, כמו וָהָה פָל הַיְשָׁבֶה יְעַהָּשׁוּ (מיכה ג, מ), וצלשון משנה, הולדה (פ) שחח לו וגוי. כמכגומו מַבִּילוּ לְמֹן לֶמֹ לֵיפִי: בניו מומם. בניו סיו, וסשממס שסשמימו סימ מומס: בניו מומם.

ווֹאָמָרוּ קָה: ئيْد بَمْهَٰح هُجْرِيْ نَيَقِيْكُ نُكِتُنُكُ וְכֹר יְמָוֹת עוֹלֶם בִּינוּ שְׁנָוֹת דִּר־ אְּדְּכַר

בְּנֵנְ אָבְים נַבֶּבְ וּבְלָנִי מַּמְּנִם ختئتر مخبار ببنو ختفديه

נְעַבְינִינִי בַּי חֵלֶט יְחַוֹּח עַמְּוֹי יַעֲלְבֹ חֲבֶל אֲבֵי חוּלְטָא דַּיִי עַמְּיה יַעֲלְבֹ

וֹאַבוֹנְרוּ בְּאִישָׁוֹן עֵינָו: بظر بهذا بفجيندر بجنبيد

> אַבוּב וֹיחַוֹּי לַבַּ סִבָּב וְיִימָבוּן אַסְׁעַּכֹּלְ בַּמִּנִי גַּר וֹנִר מִאָּלִ יוְמִין בַּמִוּ הַּלְמַא

> (WTXZ: שַׁעוּמִי הַמִּמִּיֹא בַמִּוֹוֹ בַּנִי לפֿבמוטוע לנו אָלָמֹא פוום TÄLQ[X はればし

בקית מיַא אַשָּׁרִינוּן סָחוֹר نظمُعُبِدر خَمُّدًا مَلَجُد بَخُرُدِهِ مَلِيَّدُم بَرِّيْنِ عَنْلَام غُنَد ערביהון

אָדַב אַהְסָנְתֵיה:

and they will tell thee. will declare unto thee, Thine elders, generations; Ask thy father, and he Consider the years of many Remember the days of old,

children of Israel. according to the number of the set the borders of the peoples separated the children of men, He nations their inheritance, when He When the Most High gave to the

inheritance. people, Jacob the lot of His For the portion of the LORD is His

for him, He kept him as the apple of He compassed him about, He cared in the waste, a howling wilderness; He found him in a desert land, and

- ופַן. מכס כסניס, מכס נביאיס, ומכס מלכיס, כרך שהכל מלוי בו: שקינך בקן ספלעים ובארץ חוקה, שחקיך בכל מיני חקנה: הוא עשך. אומה באומום: ויכנגד. אחרי כן בכל מיני במים נבל. ששכמו אם סעשוי לסס: ולא חכם. לסנין אם סנולדום שיש נידולסימינולסרע: חלא הוא אביך קנך. שקנאך, (6) ה להי הגמלו זאה. לשון מימס, וכי לפניו אמס מעליבין, שיש בידו להפרע מכס ושסימיב לכס בכל העובות: עם
- רכב ישראל (מלכיס־ב ב, יב): זקניך. אלו החכמיס: ויאמרו לך. הראשומה: לכס ולהנחיל לכס ימום המשיח והעולם הבא: שאר אביך. אלו הנביאים שנקראים אבום, כמו שנאמר באליהו אבי אבי אוקינום, ודור המבול ששמפס. דבר אחר, לא נחחס לבבכס על שעבר, בינו שנוח דור ודור, להכיר להבא, שיש בידו להימיב (ע) זכור ימוח עולם. מס עשס גראשוניס שסכעיקו לפניו: בינו שנוח דור ודור. דור אול אוש שסליף עליסס מי
- שבמים לשון: בשביל מספר בני ישראל שעתידין ללאת מבני שס, ולמספר שבעים נפש של בני ישראל שירדו למלרים, הליב גבולות עמים. דור ספלגס סיס בידו לסעבירס מן סעולס, ולא עשס כן, אלא ילב גבולות עמיס, קיימס ולא אבדס: למספר בני ישראל. (8) בהגחל עליון גוים. כשהנחיל הקצ"ה למכעימיו אח חלק נחלחם, הליפס ושמפס: בהפרידו בני אדם. כשהפיץ
- בג' גדיליס, וסוא ובניו סיו לו לנחלה, ולא ישמעאל בן אברהס ולא עשו בנו של ילחק: חבל גחלחו. וסוא סשלישי באפות, סמשולש בשלש זכיות, זכות אבי אביר וזכות אביו וזכותו, סכי גי, כתבל הזה שהוא עשוי (9) בי חלק ה׳ עמו. למס כל ואם, לפי שסיס מלקו כצוש ביניסס, ועמיד לנאם, ומי סוא מלקו, עמו, ומי סוא עמו.
- ימְגַחׁ לְנִי סְּסְר (יסושע יו, מו). יסבבנהו. מַשְׁרְנִיּוּן מְמוֹר מְמוֹר לְשָׁבְנְתֵּה, חוסל מועד בחמלע וחרבע דגלים לחרבע רוחות: ששחור שבעין שהמאור יולא הימנו, ואונקלוס חרגם ימלאהו, יספיקהו כל לרכו במדבר, כמו ומֶלָא לֶהֶם (במדבר יא, כב), לא שכפסו עליסס כגיגיס: ובוגדהו. שס במורס ובינס: ויצרגהו. מנמש שרף ועקרב ומן סלומום: כאישון עינו. סול שַׁמַרַי צַּמִּדְבֶּר (ירמיס בּ, בּ): יסבבנהו. שס פננס וסקיפס בענניס, ופננס נדגליס לארבע רוחות, ופננס נחחחית ססר מניניס ובנומ יענה, אף שם נמשכו אחר האמונה, ולא אמרו למשה היאך נלא למדברות מקוס ליה ושממון, כענין שנאמר לֶבְּמַּןּ ישמעלל ועשו, שנלמר וְזְרַם מָשֵׁעִיר לְמוֹ סוֹפִיעַ מֵסַר פְּלְרָן (לקמן לג, צ): ובחהו ילל ישמן. לרך ניס ושממס, מקוס יללם (10) ימצאהו בארץ מדבר. אוחס מלא לו נאמנים בארץ המדבר, שקבלו עליסם חורחו ומלכוחו ועולו, מה שלא עשו

747

ַ ְ בְּנֶּמֶר יִמְּיִר קּנִּוֹ עַל־גּוֹזְלָיוּ יִבְיַהְיִּ יִפְּיָרׁ יִפְּנִרׁ יִקְּהַרוּ יְשְׁאֵרוּ עַל־אֵבְרָהוֹ: בְּנִשְׁרָא דִּמְחִישׁ לְקְנֵיה עַל בְּנִיהִי מִתְּחָפַף פָּרֵיס גַּדְפּוֹהִי מְקַבְּילְהוֹן מְנַשִּׁילְהוֹן עַל הְקוֹף אֶבְרוֹהִי:

As an eagle that stirreth up her nest, Hovereth over her young, Spreadeth abroad her wings, taketh them, Beareth them on her pinions—

מ"כ במול יְהֹוֶה בְּבֶר יַנְהָהָנִי וְאֵין עַמָּוֹ אֵלֹ בַבֶר:

ין בּלְחוֹדִיהוֹן שָׁמִיד לְאַשְׁרִייּהְהוֹן בְּעָלְמָא דְּהוּא מֵתִיד לְחַדְּתָא וְלָא יִהְקִּיִם בְּדְמוֹהִי פּילְחַן מְשָּׁנְן:

The Lord alone did lead him, And there was no strange god with Him.

מְנֵלְמֶׁנְתְּ אֵּנֵלְ נִיאָכִלְ טִׁנִּנְנִי מְּנִינִ אְּנֵלִ נִּיאָכִלְ טִׁנִּנְנִי הִבְּׁמִנֵּן אְּנֵלִ נִּיאָכִלְ טִׁנִּנְנִי הַבְּׁמִנִין אָנִין נֵּיאָכִלְ טִׁנִּנְנִי

ְיָהְבֵּ כְּבְׁכֵּוְ מַּלֵּיפִּין: לְחַוְן בִּזְּת מֻּלְּיִתִּי לְבְוֹוְ וְנָבְׁכֵּ אִיְבִּילְתִּוּן בִּזָּת מֻּלְּאֵיחִוּן וְחַב אַמְּבִינִוּן מַלְ שִּיִּלְפִּי places of the earth, And he did eat the fruitage of the field; And He made him to suck honey out of the crag, And oil out of the flinty rock;

He made him ride on the high

הַ הָלִאָּנו בָּלִר וַחֲבֶב צֵאָן עִם־ יְיִּ הָלֶב כְּוִים וְאֵילִים בְּנִי־בְשָׁן הְטְּהוְיִם עִם־חֵלֶב כָּלְיִוֹת הְטְּהוְיִם עֵנֶב הִשְׁהָה הָמֶר:

יַהַב לְחֹוֹן בִּיָּח מַלְכֵּיחִוֹן יְשֵׁלִימִיחוֹן עָם עוֹהֶר יַבְּרְבֵיחוֹן עָם עוֹהֶר יְהַבְּרְבִיחוֹן עָהְשְׁרְיָהוֹן עָם בְּיָּח הֵילֵיחוֹן אַהְשָׁעָר בְּתִּיָּא: יְהַם גִּבְּרִיחוֹן אָהְצִּשְׁר בְּתִּיָּא:

Curd of kine, and milk of sheep, With fat of lambs, And rams of the breed of Bashan, and he-goars, With the kidney-fat of wheat; And of the blood of the grape thou drankest foaming wine.

þΙ

٤і

ΙI

(II) כנשר יעיר קנו. נסגס ברחמיס ובחמלס, כנשר סוס, רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פחאוס, עד שסוא מקשקש ומשרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן, בין שוכס למברחס, כדי שֵׁיְשׁיֹרוּ בניוּ ואינו נכנס לק לאילן, בין שוכס למברחס, כדי שֵׁיִשׁיֹרוּ בניוּ ויסא בסס כח לקבלו: יעיר קנו. יעורר בניוּ על גוזליו ירחף. אינו מכביד עלמו עליסס, אלא מחופף, נוגע ואינו נוגע, אף סקב"ס שַׁיַּי לא מְצְׁאָכִל בַׁוּ (אינד לוּ, כבל ליחן מורס לא נגלס עליסס מרוח אחת אלא מארבע רוחוח, שנאמר ס' מִמִּינִי בָּאַבְּוְזְרָח מִשֵּׁעִיר לְמוֹ סוֹפִיעַ מֵּסִר בּנוֹ, כשבא ליחן חורס לא נגלס עליסס מרוח אחת אלא מארבע רוחוח, שנאמר ס' מִמִּינִי בָּאֹבְּוְזְרָח מַשֵּׁעִיר לְמוֹ סוֹפִיעַ מֵסִר לימן מתקוס למקוס, אינו נועלן ברגליו כשאר עופוח, לפי ששאר עופוח, לפי משיים, לפי ששאר עופוח בישיר שוחור. כשבא לפיכן נושאן ברגליו מפני הנשר, אבל הנשר מינו יכא אלא מן סחן, לפיכך נושאן על כנפיר, אומר, מועב שיכים סחן בי ולא נכנם בבני, אף סקב"ס, וְשְׁשֵּא שֶׁהְבֶּט עַל בַּנְּיִי נְשִׁלְּהָ כֹּלְנִי (שמוח יע, ד), כשנמו מלריס אחריס וסשיגוס (חוניס) על סיס, סיו ונכזים במין בי ולא במס מלים ולפני בּלִימִנסׁת עיך וּפּע תלאַה באלהים בהלימים ונהיים ביבי יערכן:

זרקים בסם חלים וחברי בליסערחות, מיד רַיִּשַע מַלְחַּךְּ סְחֵּלִיִים וּגִי' יַבְּלֹ בֵּין מַתַּנָס נִגִּיִי (שַס יד, יע־כ):

(21) ה' בדד. ס' צדד בְּצַשַ מִהָּגַם במדבר: האין עמו אל בבר. לא סיס כת באחד מכל אלסי סגויים לסראות כתו ולסלתם עמסס. ורבותינו דרשיםי על סעתיד (ספרי שמ"ו), וכן תרגם אונקלום. ואני אומר דברי מוכתה הם, להעיד השמים והארך, ותהא השירה להס לעד, שמופן לבגוד ולא יוכרו הראשונות שעשה להס ולא הנולדות שהוא עתיד לעשות להס. לפיכך לריך ליישב הדבר לכאן ולכאן, וכל הענין מוסב על וכור ימות עולס בינו שנות דור ודור, כן עשה להס וכן עתיד לעשות, כל זה היה

לסס לוכור:

(13) ירכבהו על במוחי ארץ. כל המקרה כמכגומו: ירכבהו וגור. על שם שהרץ ישרהל גבוה מכל ההרלות (מפרי שמ"ו): ויאכל הנובה שדי. הלו פירות הרץ ישרהלל, שַׁקַּנְיס לְנִוּב ולהמבשל מכל פירות המרלות: יונקהו דבש מהלע. מע"ו): ויאכל הנובה שדי. הלו פירות הרץ ישרהלל, שַׁקַנְיס לְנִוּב ולהמבשל מכל פירות המרלות: יונקהו דבש מהלע. מעשה בהתר שהתר לבנו במיכני, הבה לי קליעות מן החבים, הלך ומלה הדבש לף על פיה, המר לו זו של דבש הוה, המר לו משק בהתר והר מישה בהחור ארץ. לשון גובה: שדי. לשון שדה: הלמיש צור. מקפו וחוקו של מלע. כשהינו דבוק לחיבה שלהתר נקוד שֵלְמִישׁ, וכשהום דבוק נקוד הַלְמִישׁ: ישמן מחלמיש צור.

ללו זימיס של גוש מלב: (14) חמאה בקר והלב צאן. זה היה בימי שלמה, שומתר עַשְׁרֶה בְּקֵר בְּרָמִים בְּקֵר רְעִיוּמֶטְׁה נֹמֹן (מלכים-הֹ ה, ג):

تشقع لمند نهُمُناب: מְבָרְיִהְ בְּשָּׁיִהְ נִיִּשִׁשְׁ אֶּלְוְהַ מְּשְׁרֵוּ הְּקִירִ קִּנְאַ נְכְסִין שְׁבַק פּוּלְתַוֹ נּיִּשְׁמֵּן יְשְׁבוּן נִיּבְשְּׁם שְּׁמָנִים צָּבַר יִשְּׂבָאֵל יִבְעַם אַצְּלָוִ

עקיפא פָּרְקוּה. אָלַבַא בַּמַּבַבונע אַנוּנו עַנַבַם

Rock of his salvation. made him, And contemned the gross—And he forsook God who didst grow thick, thou didst become kicked — Thou didst wax fat, thou But Jeshurun waxed fat, and

יַכְעִיסֶהוּ: **ולוא**בו

בְּתִימִיבְתָא אַרְגִּיזוּ קָדְמוּהִי: בענגבע אַלנגאי פֿבמוִני. בפּילְנוֹן הֹגֹּוֹן

did they provoke Him. strange gods, With abominations They roused Him to jealousy with

לא שְּׁהְרִינִיכִּם: לא ידעים הדישים מקרב באו 기투다 건별다'의 건설 생산한 생산다'의

אְנִימְבִינִא בְּלָא 八台にてい

Which your fathers dreaded not. New gods that came up of late, no-gods, Gods that they knew not, They sacrificed unto demons,

۷ı

91

ſΙ

⁸¹ ציר יְלְדְרְהְ הָשָׁשִׁי וַהִשְׁכֵּח צֵּלְ דַּחָלִם תַּקִּיפָּא דִּי בְּרָצִּרְּ

אַטוֹלְהָוּעֹא הָבַלַעַא פּוּלְעַן בעון אָבְעַהָרוּ:

And the LORD saw, and spurned, God that bore thee. .

wast unmindful, And didst forget

Of the Rock that begot thee thou

נְבְּנְעֵּנְיִ: מְצַּאַנְיִּנִיּ בְּנְנְעָּנְיִי בְּנְּנְעְּנְיִנִי בְּנְּנְעְנְיִנְ בְּנְּנְעְ נְבְּנְּנְיִנְי בנימי וַיַּנְאַ וְחַנְיִרִי וַנְּנְאָאַ מִבָּמַס בָּנָנִוּ נִּלְכִי בַּנְבְּח יִיְ נִּעְבָּיוּ בַּנְנִינִי בִּנְיִנִינִי

sons and His daughters. Because of the provoking of His

Ė۵: שַּׁבְּשְׁכֵּעִ עְימִּע בַּנִים לאַ־אֵמֶן אָרֵי דָּרָא דַּאַשְׁנִי אָנוּן בְּנָיָא oz אֶבְאֶב מֶּב אַנְבוֹנִים בָּּג בַּוֹב לֵּכִי פֿבֹּמִּג מֵא יְנֵג בֹּסִיפְּׁצִוֹן

גלית בְּהוֹן הַימָנוּ: - אַסְמֵירָה פְּנַיֹ מֵהָם וַאֲמַר אַסַלֵּיק שָׁכִינָהִי מִנְּהוֹן

faithfulness. generation, Children in whom is no shall be; For they are a very froward from them, I will see what their end And He said: 'I will hide My face

משובה במעס, וויג"ש בלע"ו, ועוד יש לפרש שני מקראום הללו אחר הכגום של אונקלום, אַשָּׁרָפּוּן עַל מָּקְפָּי אַרְעָא וגו": וגפין ככולים: ודם ענב. סיס שומס יין מוב, ומעס יין משוב: חמר. יין בלשון אכמי: חמר. אין זס שם דבר, אלא לשון ַּצַקַלֶּגְ חְׁמּוֹ: ברים. כצשיס: ואַילים. כמשמעו: בני בשן. שמניס סיו: בליות חטה. ממיס שמניס כחלצ כליות יין (עמוסו, ו): חנואה בקר. סוא שומן סנקלע מעל גבי סַמָּלְב: וחלב צאן. מָלָב של לאן, וכשסוא דבוק נקוד מַלֶב, כמו בימי שלמה, שנאמר וַיְהַי לֶּמֶס שֶׁלמֹס וּגוי (מלכיס־אֹ הַ, בּ): ודם עוב חשהה חמר. בימי עשרת השבת השבת השבת ה עם חלב כרים. זה היה בימי עשרת השבמים, שנאמר וְמֹבְנִים בְּרִים מִצֹּמוֹ (עמום ו, ד): - חלב כליות חשה. זה היה

שנאמר אַמֹבִישָׁם אָל הֵיכַל ה'וגו' (יחוקאל ח, מו), אין נצול גדול מוה: ואס כמב פָשְׁימָ דגוש סיס ושמע פָמִימָ אֹת אמריס, כמו פִּי כָמֶה פְנָיִי (אירב מו, כו): רונבל צור ישועהו. גנסו ובוסו, כמו מבמוץ, וכן סוא אומר ויַעַשׁ פִּימֶס עֲלֵי בְּמֶל (שס): בשיח. יש לשון קל בלשון כמוי, כמו וְכֹמֶס קֵלוֹן עְרוּס (משלי יב, מו), (EI) עביה. לשון עוני: בשיח. כמו פְּמִימָ, לשון פִי כְמָה פְּנִיוּ בְּמָלְבּוֹ (חֹיוּב מו, כוּ), כחֹדם ששמן מנפנים וכמליו נכפלים

(17) לא אלה. כתרגומו דלים בסון צָרוֹדְ, חֹינוֹ סיס בסס צָרוֹדְ לחֹ סימס קנחֹס כפולס כמו עכשיו: הדשים מקרוב באו. (1) יקגאהו. הבעירו הממו וקנאמו: 🛘 בחועבוח. במעשים העובים, כגון משכב זכור וכשפים שנאמר בהם הועבה:

(18) חשר. משכה. ורבותינו דרשו, כשבא להימיב לכה, אתם מכעיפין לפניו ומתישים כחו מלהימיב לכם (פפרי שי"ש): שערוס, לשון ושְׁעִירָיס יְרַקְּדוּ שְׁס (ישעיה יג, כה). שעיריס הס שדיס, לה עשו הֿנומיכס שעיריס הללו: לה ירהו מסס, לה עמדה שַעַבְּקָס מפניסס, דרך שערות סהדס לעמוד מחמת ירהס, כך נדרש בספרי (שס). ויש לפרש עוד, מפילו סמומות לא סיו רגילים נסס (מפרי שיח), נכרי שסיס רואס מותם סיס מומר, זס גלס יסודי: – לא שערום אבחיכם.

(OS) מה אחריחם. מס מעלס נסס נסופס: כי דור ההפוכות המה. מספנין כלוני לכעם: לא אמון בם. חין אל מחוללך. מוליאך מרחס, לשון יְמוֹגֵל מַּיֶלוֹת (מסלים כע, ע), הִיל בַּיּוֹגַבָּם (שם מח, ו):

מָם בֹּנְוּג לַבַּלְ אַכְמִּגִּפִם: בְּתַבְּלֵיתֶם וַאֲנִי אַקְנִיאָם בְּלֹא־ אַרְגִּיוּ קֵדָעִי בְּטְעַנְּוֹלְהֹוֹן וַאֲנָא

אַבֶּץ ְ וְיבְּלְה וַהְּלְהַט מוֹסְדֵי אַרְעִיִּהְאַסִיף אַרְעָאַנְעַלְתַּה הרים: בּרְאָשׁ קְרָהְיִה בְּאָפִּי וַהִיקְר אֲרֵי קְרִים הַקּּיף בְּאִישְׁא נְפַּק

١٥٤ الله الله מָב׳נעוִ בוואלוב

מם_שׁמֹע וְשׁבֻׁי, הֹפֶּׁר: מוריה, ושון בהבמת אשלח בם מוֹ, בֹּמֹב וּלְעַמִּוּ בְּמִבּ וֹפַמֹב וֹפֹמִב וֹפֹנוּ בִּפּוֹ וֹאָבִילָ, מּוּשׁ וּבִּטִימָּ.

יונק עם־אָישׁ שִׁיבֶּה: אַימָה גַּם־בָּחוּר' גַּם־בָּתוּלֶה חַרְנַּת מִוֹתָא צַּף עוּלֵימִיהוֹן وم מחוץ קשׁבֶל־הֶב ומִחַדָרֵים מִפּרָא מַהְבֵּיל חַרְבָּא וּמִתַּנִיָּא

אַלונונון בַּלְא מִם בַּמַמָּא מַפַּמָּא

וּשׂאַכֿל מוֹ בְּרָמִוּ בּרְנִוּ מִּוֹגִּי עַּרְ מִּאָרָל

אַשִּׁיצֵי בְּהִוֹן: העלי אַסִיף עַלִּיהוֹן בִישָׁן מַכְּמָשׁי

בְּוֹשְׁלֵגוֹ בָּתְּפָּבָא: אַלְבוּ בְּבוּוֹ מִם בַמִּנוּ מַנִּנוֹּא ביטו לישו ושו שני לבא

אַר עולימָהָהוֹ נָנְקִיהוֹן עִם

a vile nation. no-people; I will provoke them with rouse them to jealousy with a Me with their vanities; And I will with a no-god; They have provoked They have roused Me to Jealousy

mountains. ablaze the foundations of the earth with her produce, And setteth nether-world, And devoureth the And burneth unto the depths of the For a fire is kindled in My nostril,

spend Mine arrows upon them; I will heap evils upon them; I will

٤٦

17

the venom of crawling things of the beasts will I send upon them, With bitter destruction; And the teeth of devouring of the fiery bolt, And The wasting of hunger, and the

suckling with the man of gray hairs. both young man and virgin, The And in the chambers terror; Slaying Without shall the sword bereave,

אמון, לשון אמונה כמרגומו, אמרו בקיני נעשה ונשמע, ובשעה קלה בעלו הבעחחם ועשו העגל: בְּדִּוּלֵי נְפְרִים בּסִם, כִי סִוּרִימִים דרך עובס ומרו ממנס: 🗈 אמון. לשון וַיָּסִי מֿמֶן (אמחר ב, ו), נודריעור"ה בלע"ו. דבר אחר

בוא אומר אַעַר נְבָל בְּלְבּוֹ מֵין מֶלְהִים (מהלים יד, א): יַשׁ בְּעָם לֹח בְּיָם (ישעיה כג, יג), ובעשו הוח חומר צַּווּי חַּמַה מִחֹד (עוצדיה חֹ, צ): 🗆 בגוי גבר אכעיםם. חלו הכופריה, וכן (וב) קנאוני. סבעירו מממי: בלא אל. בדבר שלינו ללוס: בלא עם. בלומס שלין לס שם, שנהמר בן בֶּלֶדְיַס

(בב) קדחה. בערס: וחיקד. בנסעד סיקוד: וחאבל ארץ ויבולה. מרלנסוינולס: וחלהש. ירועליס סמיוקדת

מלי אשלים בהם, וקללה זו לפי הפורענות לברכה היה, חלי בֶּלִים והם אינה בְּלִים: עלומיקס קפו על וְבְּמִיבֶס (ירמיס ו, כא). דבר אמר, אספס, אכלס, כמו פֶּן מִּשְׁבֶּס (בראשים יע, מו): דצר אכלה בם. כל (33) אספה עלימו רעות. אמציר רעה על רעה, לשון קפו שֶׁנֶה עַל שֶׁנֶה (ישעיה כע, ח), קפוֹת הְנְנָה (לעיל כע, יח), על ההרים, שנאמר יְרוּשְׁלַם הָרִים מָבִיב לָה (שם קבה, צ):

לשון מרולם סמים על סעפר, וכן כל מרולם דבר סמשפשף על סעפר וסולך: וממימין (ספרי שכא): - חמת זוחלי עפר. ארס נמשים, המהלכים על גמונס על העפר כמים הזוחלים על הארץ. זמילה, (פסחים קיה:): קשב. כריחה, כמו אָהִי קַעַבְּךְ אָחֹוֹל (הושע יג, יד): ושן בהמוח. מעשה היה, והיו הרחלים נושרין סשדים נלחמו בסס, שנחמר וּבְּגֵי בֶשֶׁף יַנְבִּיסוּ עוּף (חֹיוֹב ס, ו), וסס שדים: וקשב מדירי. וכרימוח שד ששמו מרירי רעב, אדם כחוש מגדל שער על בשרו: מזי. לשון ארמי שער פוְנָא, דסוס מספך בְּפַוְנָא (מגילס יח.): ולחומי רשף. (44) מזר רעב. אונקלום מרגס נְפִימֵי כְפָּן, ואין לי עד מוכיח עליו, ומשמו של רצי משה הדרשן מעולושא שמעמי, שעירי

בְּמַלּוֹגֵינוּ (ירמיס ט, כ), וכן מרגס אונקלוש. דבר אמר מחוץ משכל מרב, על מס שעשו בחולום, שנאמר וּמִמְפַּר מֻלוֹם יְרוּשְׁלַס נוקפים עליו מחמח אימה, והוא מח והולך בה. דבר אחר, ומחדרים אימה, שבבים חהיה אימם דֶּבֶּר, כמו שנאמר כִּי עָלֶה מָנֶח (אב) מחרץ השכל חרב. ממרן לעיר משכלם מרב גיימום: ומחדרים אימה. כשבירם ונמלע מן המרב, מדרי לבו

מְאָנוֹתְ זְכְרֶבִּי

וַלְאַ יְחַוְּחַ פַּעָּלְ כָּלְ־וֹאָת: צַבִימוֹ פַּן־יִאָמְרוּ יָבֵנוּ רְמָּה ربير خَمَو »بتر غُنِيد ظَاـِلْتَخُدُن

בַבַם מַבוּנָה: ⁸² כּגַיַּנְיִּגְ אָבָּבְ מַּגִּגְיִנִי נְצָּמִּן נְאָּגִּן אָבָּרִ מַּבְּבָּרִ מַנְצָּע נְאָנוּן

ֻבְאַבְוֹרִימָם: ממישי לְוּ חְבְּטִוּ יַשְׁבֵּוֹלוּ זָאָת יָבֶונוּ אָלוּ חֲבִימוּ אָסְתַּבַּלוּ בְּּדָא

מְכְּנְם וֹיהוָה הִסְּגִּירֶם: גניסי רבבה אם לא כי־ציבם יהבין אַיקֿה יִרְדָּף אָחָד אֶלֶף יִשְׁנַיִם

ڟ۬ۮ؞ۮ؞؎؞ ינּ בָּג לַאַ בַּאוֹנוּנ אַנְנַם וֹאָנְבֵּננוּ אַנִג לַאַ בַּטוּלִפּּוֹאַ טוּלַפַּעוּן

> אַנְשָׁא דּוּכְרְרְּוֹוֹ: נֹאָמֶגֹּגונוֹ אֶבַסֶּגַלְ מִוֹ בַּנֹג אַשְׁבֶּיתָה אַמַרִית יְחוּל רוּגְּיִי שָּלֵיהוֹן

בַוֹנע כָּלְ דָּאִ: שׁפֿופֿט כַלֹא וֹלֵא מוֹ פֿבֹם וֹנֹ בְּבָּבָא בַּלְמָא הַמְּבַוּן וֹבַנֹא לניש בּלְמָא יַטְרָרַב בָּמִיל אַלוּ לָא פֿוֹן רוּגְוָא דְּשְׂנְאָר

לבני לביון סיקלינו:

סַבַּרוּ מָא יָהֵי בְּסוֹפְּהוֹן:

אַמְבַנְינוּנוּ: אָלְבֵיוֹ שַׁפֿיפָּׁבְיוֹ מִסְּרָפִּוֹ וֹנִי הלבול לובותא אַלְפֿאַ

יבֹהַלְי בְּבַבֹּלָא בַוֹוְ בַּיִּנִלָּא:

cease from among men; them, I would make their memory I thought I would make an end of

".sidt lls thguorw exalted, And not the LORD hath they should say: Our hand is adversaries should misdeem, Lest enemy's provocation, Lest their Were it not that I dreaded the

understanding in them. counsel, And there is no For they are a nation void of

discern their latter end.

understand this, They would

If they were wise, they would

over And the LORD had delivered Except their Rock had given them And two put ten thousand to flight, How should one chase a thousand,

Even our enemies themselves being For their rock is not as our Rock,

ıε

them up?

עֹשִׁיס בַּמשֶׁךְ מִּישׁ בְּמַרְבֵי מַשְׂכִּימוֹ (ימוקחל מ, יב): שַׁמְמָּס מִוְּבְּמוֹת לַבּשָׁת (שֹס יחֹ, יג סִפּרי שֹס): ומוחדרים אִימח. על מה שעשו בחדרי חדריס, שנחמר אֲשֶׁר וָקְנֵי בִּיח יִשְׂרָמֻל

מיבה זו לשלשה מיבות, אמרמי אף אי הם, אמרמי באפי אֶפְנֵם כאילו אינם, שיאמרו רואיהם עליהם איה הם: פִי (אִירִּב טו, ס), וסאל"ף המיכונה אינה ראויה בו כלל, ואונקלוס מרגם אחר לשון הבריימא השנויה בספרי (שכב), החולקת ַ רוּגְזִי שַׁלֵּיסִוֹן, ולמׁ ימכן, שמס כן סיס לו לכמוב ממפמיסס, ממת לשמוש וממת לימוד, כמו שַּׁשַׁאֶרֶ וּ (ישעיס מס, ס), שַׁשַׁמָלֶכֶס בְּמוֹ בעורה, וַמִּמֵן לְבֶּס עַמְלְכוֹת וַעֲמְמִיס וַמַּמְלְבֵּס לְפַּמְּס (נחמיס ע, כצ), לספקר, וכן חברו מנחס. ויש פוחריס חומו כחרגומו, יֵחוֹל (62) אנורחי אפאיהם. אמרמי בלבי אפאה אומס, ויש לפרש אפאיהם אשימס פאה, להשליכס מעלי הפקר, ודוגממו מלינו

ינכרו סדבר למלומ גבורמס בנכרי שאין סגדולה שלו. ולא ימלס שַגְּדֻלְּסְבּי, וזסו שנאמר פן ינכרו צרימו, ינכרו סדבר למלומגבורמס בנכרי שאין סגדולס שלו. פן ינכרו צרימו, (קב) לולי בעם אויב אגור. אם לא שכעם אויצ כנום עליהם להשחית, ואם יוכל להם וישחימם, יחלה הגדָלָה צו וצאלהיו

ירדוף וגוי: (82) פן יאמרו ידנו רמה וגוי. כי אומו גוי אובד עלות סמס. ואין בסס תבונס. שאלו סיו תכמיס, ישכילו זאה אינס

(92) יבינו לאחריחם. ימנו לג להמצונן למוף פורענומס של ישראל:

εζα"1: (30) איבה ירדוף אחד. ממנו אלף מישראל: אם לא כי צורם מברם וה׳ הסגירם. מכרס ומקרס בידנו דילבר"ר

שופעים אותנו, שהרי לורנו מכרנו להם. (ק"א הרי שלורנו מכרנו להם): לא יכלו כלוס אלהיהם כנגד לורנו, כי לא פְּפַּלְמֵנוּ מִלְשָׁם, כל נור שבמקרא לשון פלע: ואויבינו פּלילים. ועכשיו אויצינו (IE) כי לא כצורנו צורם. כל זה היה להם לחידים להבין, שהשם התגירם ולה להם ולהלהיהם הנלחון, שהרי עד הנה

אַשְּׁכְּלְתַ מְרַרָּתַ לֶּמוֹ: בּ קְרְטְגֶפֶן סְדֹם גַפְּנְם יִמִשַּׁדִמָת

יי שׁמֹע שֹּנִנִם בְּנִים בְּעַבְׁהַ בִּּעַבְׁהַ בִּעַבְּיִם

בָאוָגִרְטָּיי: †٤ בַלְאִבוּנְאַ כַּמְיֹס מִמֹּצִׁ, בַוֹעִים בַּלְאַ כָּלְ מִנְּבַבִּינְנְוֹ נְּלַן צֵּבְׁמִּ,

הויב למו: בְּלְטְׁ בֵּּי קְּרִיבְ נִיִם אֵידְׁם נְחָהָ לְמִּבּוֹ דִּינְּלְוִו מַאַּרַעִּרוֹ וּמַבַּעּ בְּלְטְׁם בֵּי קְרִיבְ נִים אֵידְם נְחָהְ לְמִּבּוֹ דִּינְלְנְוֹ מַאֲרַעְּרוֹוְ וּמַבָּעּ ל, לפֿם וֹמִבֶּם לִמֹּנִי שֹׁמִנִּם

וַאָפַס עַצור וְעַווּב: יִנְנְאָם כֵּי יִרְאָּתְ בֵּי־אָּוֹלָת יָּד

> פובקנוקהון וקביש פקני הויו كثآنك كأفرقوك מולבועון כמבונעון: בשורה מחקהון בישו כַּס פּוּרַעַּנוּחָהוֹן וַלַלוּחָהוֹן אָב, כְפּוּרְעָנות עַמָּא דַסְדוֹם

ללניון לַנוֹם בּינָא בָּאוֹצְרֶנ:

٧ÇŢŢĶſſ:

تبينانا جابا: לבות פובלווטא נאלא אַהַּבָּים

מַחַת שְׂנְצָּה יִהוֹן מִמּיּלִמּלִיוֹ יהפרע אבי גלי קדמוהי פּרְיַנְיִרְ יְהְנְּהְ עַמְּנִי וְעַלְ עֲבְּרְיְרִי בְּּבּרְעְנִי עַבְּרִיִּרְיִי צַּרִּקְיָּא פּּרִיְּנְיִרְי אָבו וֹבוֹן וֹוֹ בּוֹלֹא בֹהֹמִוּבוּ

> of gall, Their clusters are bitter; Gomorrah; Their grapes are grapes Sodom, And of the fields of For their vine is of the vine of

And the cruel poison of asps. Their wine is the venom of serpents,

Vengeance is Mine, and recompense, Sealed up in My treasuries?

'Is not this laid up in store with Me,

make haste. that are to come upon them shall calamity is at hand, And the things shall slip; For the day of their Against the time when their foot

35

₽€

٤٤

78

remaining, shut up or left at large. stay is gone, And there is none servants; When He seeth that their And repent Himself for His For the Lord will judge His people,

אשכלות מדורות למו. משקס מר רפוי לסס, לפי מעשיסס פורענוסס, וכן מרגס פונקלום וָפָשְׁלְמַמּ עוֹבָּדִיסֹוֹן בְּמֶרָ שדמות. שדס מבואס, כמו ישְׁבֵמוֹמ לֹא שָשְׁס אַבֶּל (מבקוק ג, יו), בְּשַׁרְמוֹמ קַרְכוֹן (מלכיס־ב כג, ד): ענבי רוש. עשב מכ: (22) כי מגפן סדום גפנם. מוקג למעלה, אמרהי גלגי אפאיהם ואשגיה וכרס, לפי שמעשיהם מעשה קדום ועמורה:

פחבים. כוסס, שהוא אכור לנשוך, אויצ אכורי יצא ויפרע מהס: (33) חנות חניום יינם. למרגומו סק בְּמֶרֶם מַּנִינַיָּל כם פורעוומסון, סנס כמרירומ ומשיס כום משמס פורעוומס: וראש

(א בי הלא הוא כמוס עמדי. כמרגומו, כקבוריס סס ששכחתי מעשיסס, כולס גנוויס ושמוריס לפני: הלא הוא. פרי

סְפַלְּט סַבְּבַׁבְט וְסַבְּלְלְט וִינוּ (לעיל ל, מ) וְשָׁב ס' שֵׁלֶּסֶיף שָׁמ שָׁבוּמָף וִינוּ (שֹס ג): ואילך העיד עליהם דברי מנחומין שיבאו עליהם ככלום הפורענום, ככל אשר אמר למעלה, וָהָיָה כִּי יָבֹאוּ עָלֶיךְ כָּל הַדְּבָּרִים כאן העיד עליהם מעה דברי מוכחה, להיות העירה הואת לעד, כעתבא עליהם הפורענות ידעו עאני הודעתים מראע, מכאן על ידי שלומיס הרבה: וחש עחדות למו. ומהר יבאו העמידות להם: וחש. כמו יְמַהֶּר יָמִישָׁה (ישעיה ה, ימ). עד פְּשֶׁמִּמֹס זכות אבותם שהם סמוכין עליו: - בי קרוב יום אידם. כשהכלה להביה עליהם יום הידם, קרוב ומזומן לפני להביה שם דבר, כמון שָׁלּוּס, וסוֹסׁ מגורִמּן סַדְּבֵּר מֵין בְּסֶס (ירמיס ס, יג), כמון סַדְּבּוּר. ומיממי משלם לסס: לעה חמוש רגלם. (פצ) לי נקם ושלם. עמי נכון ומזומן פורענום נקס, ויצלס לסס כמעציסס, סנקס יצלס לסס גמולס. ויצ מפרציס וצלס, גפנס ומכולת שדמותם כמוק עמדי:

שיעלור בהם: עזוב. ע"י עוזב. עולר, הוא המושל העולר בעם שלא ילכו מפוזרים בלאחם ללבא על האויב, בלשון לע"ז בי אזלח יד. כשיראס כי יד סאויב סולכת ותווקת מאד עליסס, ואפס בסס עלור ועווב: עצור. נושע ע"י עולר ומושל משפטים הללו, וימנחם הקב"ה על עבדיו לשוב ולרחם עליהם: יחבחם. לשון הפך מחשבה, להיטיב או להרע: כי יראה משמש בלשון דסח, למם מעס לדבריס של מעלה, אלה לשון מחלם דבור, כמו פי קבהו של קקבן (ויקרה כה, ב), כשיבהו עליסס (186) כי ידין ה׳ עמו. בשישפוס אופס ביפוריין הללו האמורים עליהם, כמו בִּי בָּם יָדִיין עַמִּים (חֹינִב לו, לא), כי זה חֿינו

נְאָמֹר אֵר אֶלְבַינִמוּ צִיּר חַסְיוּ וְיִמִר אַן דַּחָלְהָהוּן הַפִּיפֹּא

הְּלֵגפֶם סִנְיָלָנֵי: יון נסיבם יקימו ויין ויין

422: מַנַאָּנֹע נַאָּלָנְ אָבְבָּא נַאָּגוּ מִנֹיִנִ מִנִינִאוֹאָב מִסִּנֹאִנְכָנִי מִוּ נִגִּי $^{e\epsilon}$ אֱלה בר מני אַנָא מְמִית וּמִחַי אַלָּה בָּר מני אַנָא מְמִית וּמִחַי لَـٰكِوا مَضِٰك جَر كَبُرُ كِنهِ لَكُرا لِ لَيَا حُمَّا لَـٰكَتُم كَبُم كَنه لَجُرك

וֹאֹמֶּבׁטֹּו בוֹו אֹנִכֹו לִמְלַם: ממי בָּר־אֶשָׂא אֶל־שְׁמַנִם

ڶڬڟۺڶڰ؞ڰۺڴڡ؞ בְּׁמְמִּפְׁס וֹצִׁי אָמֻּיִר וֹלֵם לָגִּרְיִ אִם הַּנִּינִי, בְּנַל טַבְּבָּי, נִינִאָטַוּ

מוב: יהאבַל בְּשָׂר מִדָּם חַלָּל'וֹשָׁבִּוֹת אַמְּכִּיר הַצִּי מִדְּם

בּבווו בוויצין בּיה:

خرتاذرا: להן ויסגדולכון יהון הביכון שְׁתַּן חֲמֵר נִסְבֵּיהוֹן יָקוּמוּן אֹמֶר ווֹלֶר וֹלִנְתוּ, יאַרְנוּ יֹמִשׁוּ וֹנִעוֹנֵר וֹלִפֹנֹעוֹן וֹנִוֹן אַבֹּצֹּוֹן

خڅخښا: מַבונטו נאַמבוט פום אָנֹא אָבו אַטַלונע בּמִמּנֹא בּנע

ילְבֹהֹּלֵי בַבְרָ אָהָבִים: נו אַנור פון עווא לשְׁנָאַי טטילב, עובי וטעפּ פֿעלא מסוף שְׁמִיּא וְעִר סוף שְׁמִיּא אָם הַּלְ עַד הְּבֵוֹן בְּחֵיזוּ בַּוֹלָא

שְּׁנְאָר וּבְעֵיל דְּבְבָא: ישְׁבוֹ לְאַמֹּבְאַנו כִּטְּבִוּן מֶבִּוּמָ שַׁלַמֶּגְ בַּגַּמְמָנִגְּא מִבַּם לַמִּגְּגִוּ אַבוּג צבור מבמא ועובר

> The rock in whom they trusted; And it is said: Where are their gods,

protection. and help you, Let him be your their drink-offering? Let him rise up sacrifices, and drank the wine of Who did eat the fat of their

88

٧٤

deliver out of My hand. heal; And there is none that can make alive; I have wounded, and I there is no god with Me; I kill, and I See now that I, even I, am He, And

And say: As I live for ever, For I lift up My hand to heaven,

them that hate Me. adversaries, And will recompense will render vengeance to Mine My hand take hold on judgment; I If I whet My glittering sword, And

long-haired heads of the enemy.' and the captives, From the flesh; With the blood of the slain blood, And My sword shall devour I will make Mine arrows drunk with

(פ) ואמר. סקנ"ס עליסס: אי אלהימו. עבודת אליליס שעבדו: צור חסיו בו. סקלע שסיו מתכסין בו מפני סמתס עיר מְּהַבְּּה (ירמיה מט, כה). עלור, מייטונדי"ר. עווב, הֿינפורלי"ד: מיינמינדי"ר. ענור, סוא סנושע במענור סמושל. עווב, מְחוּנְק, כמו וַיַּעַוְבוּ יְרוּשֶׁלָם עַד סַחּוֹמֶס (נחמיס ג, ח), פֿין־ לֹא שַוְבֶּס

וסלנס, כלומר שסיו במוחין בו לסגן עליסס מן סרעס:

אומו סלור יסיס לכס ממסס ומסמור: (88) אשר חלב זבחימו. היו מומן מלהות מוכלים, שהיו מקריבין לפניהם ושומין יין נמיכם: יהי עליכם החרח.

אני הוא. אני למשפילואני לסריס: ואין אלחים עמדי. עומד כנגדי למחום: עמדי. דוגממיוכמוני: ואין מידי (פצ) ראו עחה. הבינו מן הפורענום שהבאתי עליכה ואין לכה מושיע, ומן החשועה שאושיעכה ואין מוחה בידי: אני

שְׁנִי נְאָׁם סִ' אָס לֹחُ פַּאַשֶׁר דְּבַּרְמֶּס בְּאָוֹנִי (במדבר יד, כח), אף כחון אני נשבע חי אנכי: (0+) כי אשא אל שמים ידי. כי נמרון אפי אשא ידי שנים ידי. לי נמרון אפי אשא אל שמים ידי. לשון שנועס סוא, [כמו פַי מציל. הפושעים ני:

בידו, שהרי ברק הוא מלו, שנאמר כאן ברק מרבי ומאמו במשפט ידי, והמשפט הוה לשון פורטנות הוא בלש"ו יושטילא"ה: לא כמדם בשר ודס מדח סקב"ס, מדח בשר ודס זורק חך ואינו יכול לסשיבו, וסקב"ס זורק חליו ויש בידו לסשיבן כאילו אוחוך המשפט, להחיק בה ולנקום נקם: אשיב נקם הגדי. למדו רבומינו באגדה מחוך לשון המקרא שאמר וחאחו במשפט ידי, ידי. לקנית מדת התמים במויצי שהרעו לכה, מַשֶׁר מֵּנִי קַנְפְּמִּי מְשְׁמִי וְהַמְּמִי עִּיְטְ (וֹבריִה הֹ, עוֹ). ד"ה, ומחתו ידי הת מדת (I+) אם שנוחי ברק חרבי. מס משנן מחל הפנ חרבי, כמו למען הֵיה לף בְּבְק (יחוק מל כת, מו) פלנדו"ר: וחאחו במשפט

אַרְמָּהָוֹ עַמְּוֹ: (פּ) וּפְּוֹם וֹלִבֹם וֹמִוּכ לַגַּבְוּו וֹכִפָּב וֹטַפַּבָּה וִפִּוּבַמָּוּנִיאַ דְּרְנְינוּ גוֹיִם עַמּוֹ בָּי דַם־עַבְּדָיוּ

בְּלְּכֶׁם בְּוֹא וְבִוְאָהָ בַּּלְבְנֵנוֹ:

ועל עמיה: לְמִּלְאִנְיוֹי נִיכַפַּר מַּלְ אַנִמִּיהִי פובלווט לבדוהי צדיקיא מַבּעוּ מַטְטָּגָא מַמָּגע אָבַג

מּמֹא עוּא וַעוּמֹה פֿר נוּן: בּבְרֵי. וַמְּגַרֶים וּצְאָט בֹּאִנוֹ, פּטִּימָ, טוּהָבּטַטֹּא טַבָּא צוֹם וֹנְבַאַ מָמֵּע וֹנִבַבַּנַ אָטַבַבַּבְ וֹאָטֹא מָמָּע וּמִּכִּיק זֹט בֹּכְ speaking all these words to all Israel, And when Moses made an end of

people, he, and Hoshea the son of

words of this song in the ears of the

And Moses came and spoke all the

And doth make expiation for the

blood of His servants, And doth

people; For He doth avenge the

Sing aloud, O ye nations, of His

render vengeance to His adversaries,

land of His people.

St

עֹבְבֹרֵנִם עַאֵּבְנִי אֶּבְ-פֿבְ- פֹבְ פּעִוֹּמִּיֹּא עַאִבְּנוֹ מִם פֹבְ

מללי (מ"א מללי דס) ישראל ושביס ששבו מסס: מראש פרעות אויב. מפשע מחלח פרלות סאויב, כי כשסקב"ס ופרע מן (ב+) אשכיר חצי מדם. סלוינ: וחרבי האכל בשר. נשרס: מדם חלל ושביה. ולמ מסיס לסס מעון דס

שנותי ברק חרבי. סרבס אם יש שאינם מלויין, כשאשנן ברק מרבי ומאמו במשפע ידי וכו', כמו שפירשמי למעלם: ההים אם לויבו, ונמלא שלא ראה נקמחו ממנו, אבל אני חי לעולה, ואם ימוחו הם ואיני נפרע בחייהם, אפרע במוחם: אם מסס, וסיכולם בידי לספרע מן סממיס ומן סמייס, מלך בשר ודס שסום סולך למום ממסר נקממו לספרע בחייו, כי שמם ימום מכס, אבל אמרמי שמי אנכי לעולס, איני ממהר לפרוע לפי שיש לי שהות בדבר, כי אני מי לעולס, ובדורות אחרונים אני נפרע של המחמרון, וכל שכן שגבור מלמעלה וחלש מלממה: ידי. מקום שכינמי, כמו חִּישׁ עַל יָדוֹ (במדבר ב, יו), והיה בידי להפרע שמים ידי. כמו כי נשאמי, ממיד אני משרה מקום שכינמי בשמים, כמכגומו, אפילו חלש למעלה וגבור למטה, אימת העליון עליסס סרעס, ומחחי חבא עליסס סטובס: ואין מידי מציל. מישיליל אחכס מן סרעס אשר אבי עליכס: בי אשא אל שַּׁיּוֹ ס' מֻלְּסְיִךְּ (מיכס ז, י): דאַר עחה בי אַני וגרי. אז יגלס סקב"ס ישועמו ויאמר, ראו עמס כי אני אני סוא, מאמי באת של ישראל, כמו שאמר מימום הרשע כשגידר את הפרוכת (גימין נו:), כענין שנאמר וְמַבֶּא אֿנַבְּמָי וּמָבַמֶּק צוּשָׁה הָאֹמֶרֶה הֵלַיַּ יסורין, אלא כמו כי יריב אם ריבס מיד עושקיסס, כי יראס כי אולם יד וגוי: ואמר אי אלהימו. סאויב יאמר אי אלהימו. רגלם. כענין שנהמר הְרָמְבֶּהְ בָגֶל (ישעיה כו, ו): - בי ידין ה׳ עמו. צלשון זה משמש כי ידין צלשון דהה, והין ידין לשון מוכן לסשקומס על מס שעושין לסס: - במוס עמדי. אומו סכוס שנאמר פִי כוֹס בְּיַד ס' וגו' (מסליס עס, ע): - לעה המוש אגור על ישראל, להרעילם ולהמרירה, לפירך אשכלות מרורות למו, להלעיע אותם על מה שעשו לְבָּנִי: חמה חבינים יינם. אליליס: ומשַרַמִּת עַמִּורְהַ וגִר׳. ולָא ישימו לבָס למלות הגדולה בי: ענבמו ענבי רוש. הוא שאמר לולי כעם אויב אליליס, כי גוי אובד עלום המה, כמו שפירשמי ממלה עד ואויבינו פלילים: - כי מגפן סדום גפנם. של אומום עובדי . אלף מהס, אם לא כי צורם מכרס. כי לא כצורנו צורס, הכל כמו שפירשמי עד מכלימו. ורבי נממיה דורשה כלפי האומות עובדי כל ואם. כי גוי אובד עצום המה, אבדו מורמי שהיא להם עצה נכונה. ואין בהם מבונה, להמבונן אינה ירדוף אחד מן האומום ישַראל ורבי נחמיס דורש כולס כנגד סאומות, רבי יסודס דורשס כלפי ישראל, אמרמי אפאיסס כמו שפירשמי עד ולא ס' פעל שָבְיִּמ יַעַּקֹב (שֹס). בפּניס חֿמריס היחֿ נדרשת בקפרי (שכו), ונמלקו בה רבי יהודה ורבי נחמיה, רבי יהודה דורש כולה כנגד ומס סיא אדממו, עמו, כשעמו ממנחמיס ארלו מחנחמם, וכן סוא אומר כְלִימָ ס' שַׁרֶּלֶךְ (מסליס פס, ב), במס רלים ארלך, שַׁבְּמָּ ושעשה להם האויב: וכפר. לשון רלוי ופיום, כמו שֻׁכַפְּרֶה פָנֶיו (בראשים לב, כא), אַנָּהִינִיה לבוּגְוַיה: וכפר אדמתו. ימ), ואומר מִמַמַם אָׁמִיךְּ יַעַּקְבּ וגו' (עובדיס אֿ, י): וכפר אַדמחו עמו. ויפיים אדמחו ועמו על סלרום שעברו עליסס לצריו. על סגול ועל סממם, כענין שנאמר מוְרַיִס לִשְׁמֶמֶס מִּסְיֵס לָמֶדְבַּר שְׁמֶמֶס מִסְיֵס מֵחֲמֵם בְּנֵי יְסִידְס (יואל ד, שעברו עליסס ולא עובוסו, יודעיס היו בעובו ובשבתו: כי דם עבדיו יקום. שפיכות דמיסס כמשמעו: ונקם ישיב (19) הרבינו גוים עמו. למימו סומן ישבמו סמומות מת ישכאל, כאו מס שבתה של מומה זו, שדבקו בהקב"ה בכל התלמות סאומות, פוקד עליסס עונס ועונות אבותיסס, מראשית פרלס שפרלו בישראל:

שמע"פ שנימנה לו גָדַלְּה, השפיל עלמו כאשר ממחלמו (פפרי שלד): שיסה דורש בחייו, כדי שלה יהמכו ישרהל בחיי רבך לה סיה לך להרים רהש, ולמה קורהו כהן הושע, לומר שלה זחה דעתו עליו, (++) הוא והושע בן נון. שנמ של קייוני סימס, נעלס רשות מוס ונמנס לוס (מועס יג:), סעמיד לו משס ממורגמן ליסושע

אָנוַ כְּלְיִבְיֵלְיֵוֹ הַנִּוֹנְהַ הַנִּאָנוּ: לשְׁמָר לַמַּשְּׁוֹת ממיד בָּכֶם הַיִּוֹם אֲשֶׁר הְצָּיִם 9+ 4¢4_<u>L</u>iti.0 滋滋し تَنْهَمُ لَا يُحْرَثُمِ شَرِمِهِ خُحَدُدُم تَهُمَد خُدِيا مُعْرِبًا خُدُرًا

פּטוֹלמג אובוניא ביבא: פֿעוֹמוֹא בֿאָנֹא מֹסִבוּגר פֿכון

to observe to do all the words of this may charge your children therewith testify against you this day; that ye unto all the words wherewith I he said unto them: 'Set your heart

<u>ឃុំជុក វុកឃុំជុក: (e)</u> אַהָּב אַטְּם הַלְבַנִים אָטַביּוֹבִינוֹ שַּׁאַרַיכוּ יָמִים עַל־הָאָדַמָּה ∠+ כִּיִרְוּאֵ חַיֵּיכֶם וּבַדְּבָר תַזְּּרוֹ בּׁי לְאַבְּרַ בַל הוּאַ מִבָּּם אֲבִי לָאִפּּהְנָם בִיקּן הוּאַ מִנְּכִוּן

בּאַשוּו הֹלבוו זֹט זַבְבַּלֹא בַעַהָּוֹו ביבון שורכון יומין על אַרְעָא אַרִי הוא חַיִּיכוֹן וּבְפָּחָנָטָא

the Jordan to possess it.? upon the land, whither ye go over this thing ye shall prolong your days because it is your life, and through For it is no vain thing for you;

הַיִּוֹם הַזָּה לֵאִמְר: מפטיר נוְדַבֶּר יְהֹנְתַ אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם וּמַלֵּיל יִיְ עָם מֹשֶׁה בִּבְרַן יוֹמָא

בַבוּן לְמִימַר:

against Jericho; and behold the land is in the land of Moab, that is over Abarim, unto mount Nebo, which To nistanom sinto this mountain of

And the LORD spoke unto Moses

that selfsame day, saying:

מַלְ פְּנֵי יְבַחָוֹיְ וּרְאֵבוֹ אָתַ־אָבֶוֹ דְּמִוֹאָב דְּעַלְ אַפּּי יְבִיחוֹ וַחָוִי 6+ עַרְיְנְאָשֶׁרְ בְּאָנֶרְץ מוֹאָדִ אָשֶׁרְ עַלְה אָלְהַר הְעָּבְרָיִם הַנְּה סַק לְמוּרָא דְּעָבְרָאֵי הְדֵין

לְבָׁנִוּ וֹמְּבִאָץ לְאַּוֹסְנֹאִי זְנֵׁי אַנְעָּא דִּכְנְעָן דַּאָנָא יָהַיב ドバス

children of Israel for a possession; of Canaan, which I give unto the

נְהַאָּסֶלְ אֶּבְ מַּמָּוֹיִ בַּאַמֶּב מֶנִי וֹאִנִיכָּנִישִ לַתַּמָּר כְּמָא דַּמִית الرَّبِهِ فِهِدَ يُجْهُدُ لَا يُؤْدُدُ لَا يُؤْدُدُ لَا يُعْفِدُ الْمُعَالِمُ فِهِ فَاللَّهِ فِي فَكِرْمَ كِرَامًا **₹₽₽₽₽**

his people. mount Hor, and was gathered unto people; as Aaron thy brother died in goest up, and be gathered unto thy and die in the mount whither thou

٥S

\$4_44:

אַבְרָן אָבִיּךְ בְּנַרְ הַבְּרָר הַבְּרָר נַיֵּאָסֶף צַּבְרוֹן צָּחָוּךְ בְּהֹרֹר טִיּרֶא

שיניו ואוניו ולבו מכוונים להבין, דברי מורה שהן כהררין המלוין בשערה על אחת כמה וכמה: שְׁמֶׁת וְשִׁים לְּבַּׁבְּוּעוּ. (ימוקקל מ, ד), סכי דבכיס קל ומומכ, ומס מבנימ סבימ שסוח נכחס לעיניס ונמדד בקנס, לכיך חדס שיסיו (64) שימו לבבכם. לריך אדם שיסיו עיניו ואוניו ולבו מכוונים לדברי מורס, וכן סוא אומר בֶּן אָדָם רָבֵּם בְּעַינֶיף וּבְּאָוֹנֶיף

נאַטַכַנוּהַ לַמַּמִיה:

(שם יב), לפי שאמרס איני כדאי להיוח לו לאשה, הלואי ואהיה פילגשו, וכל כך למה, להודיע שבחו של אברהם שהיו שלמונים ריקן במורס שאס מדרשנו שאין בו ממן שכר, מדע לך שכן אמרו וַשִׁמוֹמ לוֹעֶן מִתְּנֶע (בראשית לו, כב), וָמָתְנַע סְיָמֶס פִילֶּבֶשׁ וּגוי' (קף) בי לא דבר רק הוא מכם. לא למנס אמס יגעיס בה, כי הרפה שכר מלוי בה, כי היא חייכם. דבר אמר, אין לך דבר

ناكا וסגיז לנו אם סשליו, וסעלה לנו את הבאר, ונתן לנו את התורה, אין אנו מניתין אותו, אמר הקב"ה, הריני מכניתו בתלי היום שנומרים, בכך וכך אם אנו מרגישין בו אין אנו מנימין אומו, אדם שהוציאנו ממזרים, וקרע לנו אמ הים, והוריד לנו אמ המן, מוליאן בחלי היום, וכל מי שיש בו כח למחוח יבא וימחה, אף כאן במיחחו של משה נאמר בעלם היום הזה, לפי שהיו ישראל . אנו מכגישין בסס אין אנו מניפין אופן לצאמ, ולא עוד, אלא אנו נועלין שייפוס וכלי זיין והוכגין בסם, אמר הקב"ה, הריני בידו כה למחום יבה וימהה, במלרים נהמר בְּעֶבֶם בַיּוֹם בַאֶה הוֹלִיה ה' (שמום יב, נה), לפי שהיו מלרים הומרים, ברך ורך הם במיבה, ולא עוד, אלא אנו נוטלין כשילין וקרדומוס ומבקעין את המיבה, אמר הקב"ה, הריני מכניסו בחלי היום וכל מי שיש לַם וגו' (שם ז, יג), במראים אורו של יוס, לפי שסיו בני דורו אומריס, בכך וכך אם אנו מרגישין בו אין אנו מנימין אומו ליכנם (84) וידבר ה׳ אל משה בעצם היום הזה. נשלושה מקומות נאמר נעלם היום הים בעצם היום הזה. ומלכים ממאוים לידבק בורעו:

i₫Ť<: كتم مناقد لاا יּ בְּנֵלְ וְמְּבְאֶבְ בְּמֵּוְ מְבִּוֹיִ בְּנֵי בְּמִי מְאֵנִי בְּמִי עַל אַשֶּׁר מְעַלְמָּם בִּי בְּתִּוּךְ עַל דְשִׁקַרְתוּן בְּמֵימָרִי בְּגוֹ

הַלָּלְ אָמֶהְרַ מִּבְּבָּרָאִ בַּאָנוֹ הַלְ בַּלְאִ

the children of Israel. sanctified Me not in the midst of the wilderness of Zin; because ye the waters of Meribath-kadesh, in the midst of the children of Israel at Because ye trespassed against Me in

「位に数人: (G) בְּאַבֶּא אַמָּבְאַנִּג וְעֵוֹן בַּי מְנָּגֶר מִּרְצָּר אָת־הַאָּגֶרֶץ

حَظِرٌ لَا يُعَلُّمُ نُكْبِ حَرْفُرُدُ نَهُلُمُ حَيْنَا نَهُلُمُ حَيْنَا لَهُ خَالِمُ الْعَالَمُ الْعَالَمُ الْعَالَمُ الْعَالْحَالُمُ الْعَالَمُ الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعَلِيمُ الْعِلَى الْعَلَى الْعَلِيمُ الْعِلِيمُ الْعِلَى الْعَلِيمُ الْعِلْمُ الْعِلْعِلِيمُ الْعِلَى الْعِلِيمُ الْعِلْعِلَى الْعِلْمُ الْعِلْعِلِيمُ الْعِلْعِلِيمُ الْعِلِيمُ الْعِلْعِلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلِيمُ الْعِلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِيمُ الْعِلْعُلِي ילִטַמָּוֹ לָא טִיעּיל לְאַרָעָּא אַרי מִקְבֵּיל הָחָוּי יָת אַרִעָּאַ

Israel.' the land which I give the children of but thou shalt not go thither into For thou shalt see the land afar off;

.671 58nd no wwilnH Kippur and Sukkot, if there is one. If it is the Shabbat between Rosh HaShana and Yom Kippur, read the The Haftarah is II Samuel 22:1 - 22:51 on page 181. This Haftara is read on the Shabbat between Yom

خظت هبنب: אָהְהַ עַּאָבְעַנִים אָעַבַ בְּדָנֹוּ וֹמְבָאַבְ לַנִבּיּ naa וְזֵאֹת הַבְּרֶלְה אֲשֶׁר בַּרֶךְ מֹשֶׁה וְדָא בִרְכְּהָא דְּבְרֵיךְ מֹשֶׁה

ದೇರ್ದ:

children of Israel before his death. Moses the man of God blessed the And this is the blessing wherewith

IIIXXX

אשרת)[ק׳ אָשׁ דֶת] לְמוֹ: וְאָטַר מִרְבְבָּת קֹדָשׁ מִימִינוֹ (כ׳ عَ مِنْ فِرِدُ لَا اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ ال ניאַטַר יְהוָה מִסִּינֵי בָּאַ וְזָרַח

אוְבוֹנֹא וֹבִד לַנֹא: בְּתְבּ וַמִּינֵיה מִגּוֹ אָישָׁתָא בּבּאבו וֹמִמִיה רבָּוָת קדישׁין אַנוּגַי בּוֹבוּנִנוֹיִנוּ מֹלַ מוּנַא יָקְרֵיה מִשִּׁעִיר אָחַחָוִי לַנַא נאמר גן מסיני אַקּגָּלי וְזִיהֹוֹר

a fiery law unto them. myriads holy, At His right hand was Paran, And He came from the them; He shined forth from mount Sinai, And rose from Seir unto And he said: The LORD came from

- מיניך, ועלם, קמון פיך, וקמן והלך לו, אמר משה אשרי מי שמח במימה זו: וכן שניוכן שלישי, וכאס בנו בכבודו, א"ל משס, אסרן אחי, שַלֶּס לממס, ועלס, פשומ ידיך, ופשמ, פשומ רגליך, ופשמ, עלוס (08) באשר מה אהרן אחיך. בלומס מימס שרלים וממדם לומס, שספשים משס לם לסרן בגד רלשון וסלבישו ללעור
- כך מקיים מלום בוראו, אנו לא כל שכן: שם שמים, שסיו ישראל אומריס, ומס ספלע סוס שאינו לשכר ולא לפורענום, אם וכס אין לו ממן שכר, ואס ממא אינו לוקס, וְדְצַּרְמֶּט מֻׁלְ קַמֶּלְע (במדבר כ, מ), וסס סכוסו, וסולרכו לסכומו פעמיס, וחלו דברו עמו ונמן מימיו בלה סכחס, סיס ממקדש (IE) על אשר מעלחם בי. גרממס למעול ני: על אשר לא קדשחם אוחי. גרממס לי שלה המקדש, המרמי לכס
- מביבם סים לך, על כן פני פומר לך עלם ורפם: (בפ) כי מנגד. מכחוק: - חראה וגוי. כי אם לא מכאנה טכשיו לא מכאנה עוד בחייך: - ושמה לא חבוא. וידעמיכי
- וואח הברכה. לפני מוחו. קמוך למיחחו (קפרי שמנ), שחס לח עכשיו חימחי:
- רובס, ולה כדכך בשר ודס שמרהס כל כבוד עשרו ומפהרמו ביוס מופמו: אש דת. שסימס כמובס מהו לפניו בהש שמורס לבני ישמע של שיק בלוס ולם כלו (שם): ואחה. לישר של: מרבבות קדש. ועמו מקלם רבבות מל שלי קדש, ול פולם ולם משעיר למו. שפתח לבני עשר שיקבלו אח החורה ולא רלו (מפרי שמג): הופיע. להס: מהר פארן. שהלך שם ופתח לסמילב במחמים ההר, כחמן היולא להקביל פני כלה, שנאמר לְקְרַאָם הָאֱלֹהִים (שמוח יע, יו) למדנו שילא כנגדם: - וורח בו סוכרם וכום לישראל, וכל וה דרך רלוי הוא, כלומר, כדאי הם אלו שמחול עליהם ברכה: מסיני בא. ילא לקראמה כשבאו (2) ויאמר ה' מסיני בא. פְּמַמ ממלס בשבמו של מקוס ואמר כך פמת בלרכיסס של ישראל (מפרי שמג) ובשבת שפמת בו יש

dreck: בְּיָהְ וְהֵם הְפָּוּ לְרַנְלֶּךְ יִשְׁא קּרִישׁוֹהִי בֵיח יִשְׁרָאֵלְ בַּנְבוּרָא هُلَا لَا يَكِدُ لِأَمْانِ خِرَاجِيَاتُهُمَا هُلَا لَاقِدَدُووا جُهُدُونِهُ خِرَ

מוֹרֶה צִּנְה־לֶנוּ מֹשֶׁה מוֹרֶשֶׁה אֹרְיִהְא יְהַב לַנְא מֹשֶׁה מַסְרַה.

طَلَخَلِ لَهُجَادٍ:

، بېر، جاپهرا پرځا، چېرېهها تيرن

שׁבֹגאָנוּ גֹבׁגוְ בַבַּ נְמֹזִב מִגָּבוֹנו

ווֹאָנו לִיהוּדַה וַיּאָמָר שָׁמַעַ

י יְתִי רְאִיבֶּן וְאַלְ־יָמְׁת וִיתִי מְתָּיוֹ

בּבּאָהֶו מְּם וֹעַע הִבְּהָוֹ וֹהָבָאָבְיּ

מְבֹמֹנֹא בּוֹמִבְאָב: 「こうしゃん

באטכּוֹמִנע בומָג מֹמֹא כּטֹבַא

ןְרוּקָא לְכִנְשָׁת יַעֲּלִב:

فُلابِ مُثَرِّكُ تُمْخِياً مَح مُنفُدُكِ:

אפוט ממגלום לאנון מבלבון

Receiving of Thy words. And they sit down at Thy feet,

holy ones—they are in Thy hand;

Yea, He loveth the peoples, All His

Moses commanded us a law, An

To noitegergnos eht to esnetitehni

together. gathered, All the tribes of Israel When the heads of the people were And there was a king in Jeshurun,

his men become few. Let Reuben live, and not die In that

His hands shall contend for him, And bring him in unto his people; Hear, LORD, the voice of Judah, And this for Judah, and he said:

adversaries. And Thou shalt be a help against his

על גבי אש לבנה, נמן להם בלומות כתב יד ימינו. דבר אתר, אש דת, כתרגומו, שנתנה להם מתוך האש:

גורומיך ודמומיך בשממס. ואלס דבריסס: ולא משו מאחריך, ואחה שומרס: והם חבר להגלך. והם מחמלעים ומחכנסים לחחח ללך: ישא מדברוחיך. מקצלין . אומות העולם, שהראית להם פנים שותקות ומקרת את ישראל בידם: - בל קדושיו בידך. כל לדיקיהם ועוביהם דבקו בך ואונקלום מרגם שהיו נוסעים על פי דבריך, והמ"ם בו שמוש משמשת לשון מן. דבר אחר, אף חבב עמים, אף בשעת חבתן של בּלְנִי (ימוקאל בּ, ב), כמו ממדבר אלי, אף וה מדברומיך, מה שהיים מדבר להשמיעני לאמר להם מישפורפלידור"ש בלע"ו, עליסס עול מורמך: מדברתיך. סמ"ס בו קרוב לימוד, כמו ַ יִּשְׁמַע מֶׁמ סַקּוֹל מִדַּבֶּר מֵלֶיו (במדבר ז, פע), וַמֶּשְׁמַע מֵׁמ מִדַּבֵּר לכך, שסרי מכו עלמן למוך מחמים ססר לרגלך במיני, מכו לשון פועלו, סומנופו למוך מרגלומיך: ישא מדברחיך. ישלו حسرا عدممدر إجربهم يهنا فيتزد كِدبره فردرد جورده فيم من فيرني إلا (عمرمراء محر حم): ١ ١٦١ محد حادداً ١ محم دماره כשאמר הקב"ה ליעקב גוי וקשל גוים יקים ממון (בראשים לה, יא): בל קדשיו בידך. נפשום הלדיקים גנוות אמו, (3) אף חובב עמים. גס מנה ימירה מנג את השבעים, כל אחד ואחד קרוי עם, שהרי ננימין לבדו היה עמיד להוולד

> מלמג בללא בונ בנש: פּוּבׁמֹנוּטֹא מֹמִּנֹאוָנוֹ, וֹסָמֹּגִר

> בשקם ידוהי ישבדן ליה

לַלַבְבָּא וּלַתַּמִיִּנִי טַּטִוּבַנִּינִי

צְּלוֹתֵיה הִיהוּדָה בָּמִפְּקִיה

וֹבֹא לִיהוּבְה וֹאֲמָר סַבָּיל וֹנִ

שׁלוֹלֹא לָא וֹמוּנוּ וּנִלַבַּׁלְנוֹ בַּנוִנִינִ

ונם. באיבן בְּחַנּי מַלְמָא וּמִוְטָא

אַבְסְנְעָבון בְּמִנְיָנִינון:

(+) חורה. משר לוס לנו משס, מורשס סימ לקסלם ישקב, מחונוס ולמ נשובנס:

כמו פִי מִשְׁׁח מָם רֹחֹבׁ (שמום ל, יצ), ראוין אלו שאברכס. דבר אחר, בהחאשף. בהחאשפס יחד באגודה אחת ושלוס ביניהס, (a) ויהי. סקנ"ס: בישרון מלך. ממידעולמלכומועליסס: בההאסף. בכלסמאסף כאשימשבון אסיפמס: ראשי.

(6) יהי ראובן. בעולס סוס: ואל ימוה. לעולס סבל. שלל יוכר לו מעשס בלסס: ויהי מחיו מספר. נמנין במנין סוא מלכס, ולא כשיש מחלוקת ביניסס:

(ע) וואח ליהודה. ממך יסודס לרמונן, מפני ששניסס סודו על קלקול שנידס שנממר משטר הַבְּמִיס יַנְיִדוּוּגו' (מיונ מו, ימ) שחר חחיו, דוגמח סיח וו, כענין שנחמר וַיִּשְׁפַּב מֶח בּלְקְסְי, וַיִּסְיי בְּנִי יַשְּׁקֹב שָׁבֶר (ברחשים לה, כב), שלח ילח מן המנין:

גרס לראוצן שיודה, יהודה וכוי: שמע ה׳ קול יהודה. מפלמ דוד ושלמס ואסא מפני הכושים, ויהושפע מפני העמונים סיו עלמום יסודס מפגלגלין בארון, מפני נדוי שקבל עליו, שנאמר וְסָטֶאֹמִי לָטָׁבִּי בָּל סַיְּמִיס (בראשיה מד, לב), אמר משס, מי לְהֶס לְבַּדֶּס וגו' וְלֹח עָבַר זֶר בְּחוֹכֶס (שס ימ) ועוד פירשו רבוחינו, (מכוח יה: בבה קמה לב) שכל מ' שנה שהיו ישרהל במדבר,

125

שׁבׁנבּבנּנּ בְּּבְבֵּנֵנְ מִבְנבּבנּ הַסְּנְבֵּנְנְ אַבְּבָּנְנְ הַפְּנִבְּנִ הַבְּבָּנְנְ "לְבֵּנְנְ אַבְּבָנִנְ אַבְּבָנִנְ הַבְּבָּנְנְיִי "לְבֵּנִנְ אַבְּבָנִנְ אַבְּבָנִנְ הַבְּבָּנִנְ

אַמְרֶטְבּ יְּבְירִיחָךּ יִנְאָמִוֹ לָאִ יְּאָתִּבְּנָוֹ לָאִ יָּדְעַ כָּי שֵּׁמְרִי הַאָּתִיבְיִוּ וְאָתַ־אָּחָיִוּ לָאִ הַכָּיר הַאָּמָר לְאָבֶיוּ יִלְאָמִוֹ לָאִ הַאָּמָר לְאָבֶיוּ יִלְאָמִוֹ לָאִ

ڹڿڮڔڿ ڟڂؿڹڿؿڮ؞ ڂڹۺؙڎ؉ٚڂؠۺؙڎڽڋڟڡڹڽٮڔڂۼڟ۪ ؙۦڹڔڎڟۺڟڞؚڔ؋ڂؿڟڂ؞ڽٮڹڽڽ؋

ַ בְּרֵדְּ יְהֹנְהִ הֵילֵוֹ וּפִּׁעֵל יָדָיִי הִרְצֵּה מְהַץ מְהָנֵיִם קְמָיִי וְמְשַּׁנְאֵיִי מִן־יָקּימְיוּ: (ס)

> מְנֵינִמּן: מַּלְ מֵּנְ מַבּּנִינִא וֹאָהֵטְּכִּט בּׁנְסָּנְינָא וְעִוֹנְטְ הָּלְנִם בּּטִנְּטְינִ טִסְּנְגַ צְּנְבְּנָנְ הַּלְנִם בּּטִנְּטְינִ אַלְבְּנְהְטִּא כְנְיָבָר בְּאָהֶטְׁכִּט נְלְבָנִ אָמָר טִנִּמִּנִא נִאָנָוֹא

> לְא אַמְּנִיאִנּ: לְּמִרְנִּ מְּמְרֵנִי מִימְלִבְּ נְּמֵּנְמָבִּי אַרְנְיִנִי נְבְנְנְיִנִי לְא נְסִיבַ אָּרֵי בוום פֿר חָבוּ מִן דִּינָא וְאַפֵּי בְּמַלְ אֲבַוּחָי וְמַלְ אָמֶּיה לָא

> בּמְלְאָנְינִי וּבְבַּמְּלֶי בְּבַבְינִי לבּיל בְּבַעָּנְיִא מַבָּר חַרְצָּא בְּרֵיךְ יְנְינִינִי וּנְמִיר לְבַעָּנְאִ עַּלְ מַדְבְּחָרְ: יְשָׁיִּן קְּמְנֵינִי בּיּסְמִין בֵּינְמִרְ

ختلاط لعبثاثك خنهدهد

chil sil bidal bit

דלא יקומון:

And of Levi he said: Thy Thummim and Thy Urim be with Thy holy one, Whom Thou didst prove at Massah, With whom Thou didst strive at the waters of Meribah;

Who said of his father, and of his mother: 'I have not seen him'; Neither did he acknowledge his brethren, Nor knew he his own children; For they have observed Thy word, And keep Thy covenant.

They shall teach Jacob Thine ordinances, And Israel Thy law; They shall put incense before Thee, And whole burnt-offering upon Thine altat.

Bless, LORD, his substance, And accept the work of his hands, Smite through the loins of them that rise up against him, And of them that hate him, that they rise not again.

ומוקיס מפני סנמריב: ואל עמו חבואנו. לשלוס מפני סמלממס (מ"א מן סמלממס): ידיו רב לו. יריצו ריבורינקמו נקממו: ועזר מצריו חהיה. על יסושפע סמפלל, על מלחמת רמות גלעד ויִּוְשַׁק יָסוֹשֶׁפָּט וַס'שָּוְרוֹ (דברי סימיס־ב ית, לא). דבר אחר, שמע ס' קול יסודס, כאן רמז ברכס לשמעון ממוך ברכומיו של יסודס (ספרי שמח), ואף כשמלקו ארן ישראל נעל שמעון ממוך גורלו של יסודס, שנאמר מֶהֶבֶּל בְּנֵי יְסִידְּס נַתֵּלִם בְּנֵי שֶׁמְעוֹן (יסושע ימ, ע) (ומפני מס לא ייחד לו ברכס בפני

עלמו, שקיק בלבו עליו על מק שעשק בשמים, כ"כ בהגדת הקליס (מדרש הקליס ל, ג)): (8) וללוי אמר. ועל לוי המר: הומיך ואוריך. כלפי שכייס הוה מדבר: אשר נסיחו במסה. שלה נתלוננו עס שה הקלינים: הריבהו וגרי. כתרגומו. דבר התר תריבהו על מי מריבה, נְקְפַּקַפְּפָּ לוּ לבוה בעלילה, הס משק המר שֶׁמְעוּ נְהְ הַמּּלִייִם (במדבר כ, י) הסרן ומרים מק עשו:

(9) האומר לאביו ולאמו לא ראיחיו. כשממאו בעגל ואמרסי מִי לַס' מֻלָּי (שמות לב, כו), נאספו אלי כל בני לוי, ולוימיס לסרוג אם אבי אמר זכול מישראל, או את אמיו מאמו או בן בתווכן עשו, ואי אפשר לפרש אביו ממש ואחיו מאביו וכן בניו ממש, שכרי לוייס סס, ומשבע לוי לא ממא אחד מסס, שנאמר בְּלְ בְּנִי לֵנִי (שס): בי שמרו אמרחך. לא יסיס לך אלסיס אחריס: ובריחך ינצורו. ברים מילה שאותס שנולדו במדבר, של ישראל לא מלו את בניסס, וסס סיו מולין ומלין את בניסט, (מ"א אותס שנולדו במדבר, שישראל לא מלו את בניסט סיו מולין.

(סו) יורו משפטיך. ראוין אלו לכך: וכליל. עולה (יומא כו.):

(II) מחץ מחנים קמיו. ממן קמיו מכת ממניס, כענין שנלמכ ומְמָנִיפָס מְמִיִּר סִמְעַד (מסליס סע, כד), ועל סמעורכין על סכסונס למכ כן. דבר למכ, כלס שעמידין משמנלי ובניו לסלמס עס סיוניס, וסמפלל עליסס לפי שסיו מועמיס, י"ב בני משמנלי וללעור כנגד כמס רבבות, לכך ולמכ ברך ס' מילו ופועל ידיו מכלס: ומשנציו מן יקומון. ממן קמיו ומשנליו מסיות לסס מקומס:

עַנְיִם יבֶּין בְּתַבֶּיוֹ שְׁבַּוֹי (ס)

שַּׁהְבוּ מֶּכִינִּעָא: עַלוֹהִי כַּל יוֹמָא וּבָאַרִעִיה וְאָבׁוּ לְבוּנִשׁגֹּוֹ הַּבְוָבִי, וֹבִי, מִנֵּיוֹ לבנומון אמר בהימא בין

shoulders. And He dwelleth between his Him; He covereth him all the day, of the LORD shall dwell in safety by Of Benjamin he said: The beloved

تاذلي: ダレダメ ದದ್ದದಲ್ಲ ättil ひらんく ドラロ・メ にふること בוב וו אומוש מברא מינבני ĊĊĹĊΧ المُلاّ عَالَ.

concheth beneath, dew, And for the deep that precious things of heaven, for the the LORD be his land; For the And of Joseph he said: Blessed of

بْرْدُنْ بْرْدُانْ ت

יָרַח בִּירַח:

precious things of the yield of the fruits of the sun, And for the And for the precious things of the

þΙ

٤ı

נְבְעָהוֹת עוֹקְם: י ימראש עַרָרי קָּיָם

لَمُا لَـٰذِي فَوٰكَا: וּמְמֵּלֶב וּמֶבוּהַ מוּבוֹא בּכּובוֹא ומִמוּב

things of the everlasting hills, mountains, And for the precious And for the tops of the ancient

יללולע לוור אָנווי שׁכְּנִי סְנָת מְבוֹאִמָת לְרָאִשׁ יוֹפֶּף

לְבוּשְׁא בְּיוֹמָף גּוּבְרָא פְּרִישְׁא אַטֿוּבׁו פֿאַסוּא װטֿון פֿב אַבֿון كهُذِرُتِينَ فَهُمَّرُهُ لَمْحِ مِهْنِ ומסוב אַבֹּלֹא ומִלְאַע בֹּה, בִינִי

prince among his brethren. the crown of the head of him that is noqu bnA ,dqəso[do bsəd ədt noqu the bush; Let the blessing come the good will of Him that dwelt in earth and the fulness thereof, And And for the precious things of the

(יומא לא.), ושס סיס דעמו של דוד לבנומו, כדאימא בשמימת קדשים (זבמיס נד:), אמכי נחמי ביס פורמא משוס דכמיב ובין שכינס במקוס אחר: ובין בחפין שכן. בגובס ארלו סיס ביח סמקדש בנוי, אלא שנמוך עשריס ושלש אמס מעין עימס לכך סקדים בנימין ליוסף: - חופף עליו. מכסה אוחו ומגין עליו: - כל היום. לעולם, משנבחרה ירושלים לא שרחה . אחריו, שאף הוא משכן שילה היה בנוי בחלקו, שנאמר וַיִּמְשַׁם בְּּמֹבֶל יוֹשֵף וגו' (שם עח, שו), ולפי שביח עולמים חביב משילה, (12) - לבנימן אמר. לפי שברכם לוי בעבודם הקרבנות, ושל בנימין בבנין בים המקדש בחלקו, סמכן זה לוה, וסמך יוסף

(13) מברכח הי ארצו. עלה סיחה בנחלה העבמים הרך מלהה כל מוב כהרלו על יותף: ממגד. לעון עדנים ומֶמֶה: כמפיו שכן, אין לך נאס בשור יומר מכמפיו:

(14) וממגד חבואוח שמש. שסימס מכלו פמומס לממס ומממקמ ספיכומ: גרש ירחים. יש פיכומ שסלבנס מבשלמן, ומחחום. שהמהום עולה ומלחלת אותה מלממה. אתה מולא בכל השבמים ברכתו של משה מעין ברכתו של יעקב:

שקדמס בריאמן לשאר סריס: - גבעוח עולם. גבעות סעושות פירות לעולס ואינן פומקות מעולר סגשמיס: (EI) ומראש הררי קדם. ומנורכת מכלשית נישול הפירות, שהרריה מקדימין לנכר נישול פירותיהם. דנר לחר, מגיד ואלו הן קשואין ודלועין. דבר אחר, גרש ירחים, שהארך מגרשת ומוליאה מחודש לחודש:

(16) ורצון שוכני סגה. כמושוכן פנה, ומסא אכלו מצורכת מכלונו ונתת רומושל הקצ"ה, העלה עלי תמלה צפנה: רצון.

נמס כוס ופיוס, וכן כל הלון שבמקרל: - חבואחה. ברכס וו לרלש יוסף: - נזיר אחיו. שסופרש מלסיו במכירסו:

וָהָם אַלְפָּי מְנַשֶּׁה: (ס) אַפֿסּגַאַבֿג ווים בלבוע אַפֿבום ۵٬٬۵۵۲ كِارَدْد چَنْם עَهِنْ بِالدِرَا بَهِدِا לכְוִב מִּוְבְוִ בֹיבַב בְוִ וֹשֹבֹרוֹ, בֹאִם

خَمَّلُكُ لِيَّهُمُكُدُ خُمِنَكُرِيكِ: دديم، لَكِالِدِيْلِ هُمِّدِ هُمِّنَا بَدِيْرًا

וּשְׂפֹנוֹ מְלֵונוּ הַוֹּל: (ס) וּבְחֵר צֵּהֶק בֵּר שֶׁפַּע נִפְּים וּנְּקר נִבְּסָת קּוִדְשׁין לְנִעָּנְא צָּבִי עַמִּים הַר־יִקְרָאִי שָם יוָבָּחִוּ

> אַלְפַּיָּא דְּבֵית מְנַשֶּׁה: בלוטא בבנט אפבנם נאוון כַּטִבְא עַד סָנְפֵּי אַרְעָא וֹאָנּוּן בגבורתיה עממיא יקטיל פֿבָם בַּעוּלַפֹּא וָרוּמָא בּילִיה ונכובן אַטַמַּבובא בוַיה מו

> בירושֶׁלֶם: במְנִלְבְ לְמָהְבַּג וַמָּנִ, מוְהַבַּיָּא הל בעלי הישמקר ڂؚۼؙڎڶۼ ולובילון אַמַר חַדִּי וִבוּלוּן

בהלא מהוגלון לכים הממוֹא הכבון וסומו מלבמא ושפלמון שַמּוּ ובּסוּן מְבְּטִנְא דְּוִשְׁרָאֵל לְחֵנִר בֵּית

> are the thousands of Manasseh. thousands of Ephraim, And they the earth; And they are the ten peoples all of them, even the ends of wild-ox; With them he shall gore the And his horns are the horns of the His firstling bullock, majesty is his;

Issachar, in thy tents. Acbulun, in thy going out, And, And of Zebulun he said: Rejoice,

81

And the hidden treasures of the shall suck the abundance of the seas, sacrifices of righteousness; For they mountain; There shall they offer They shall call peoples unto the

.bas

סם ששלפים שהרג גדעון במדין, שואמר וְשָבּמ וְצַלְמִנְעַ בַּקַרְקֹר וגוי (שופעים מ, י): (יכמיס,ג,יע): והם רבבות אפרים. מומס סמנוגמיס סס סכבנות שסרג יסושע שנא מאפריס: והם אלפי מנשה. ביו, אלא אין לך כל מלך ושלמון שלא קנה לו פלמרין ואחוזה בארך ישראל, שחשובה לכולם היא, שנאמר נַחַלַּח בְּבִי לָבְאֹוֹם גּוֹיָס ואין כמו קשס, נמן ליסושע כמו של שור ויופי קרני ראס: אפסר ארץ. שלשים ואמד מלכים, אפשר שכולם מארץ ישראל שנאמר וְנָשַּׁשָּׁה מֵסוֹדְףְ עָּלָיו (במדבר כו, כ): וקרני ראם קרניו. שור כמו קשס ואין קרניו נאום, אבל ראס קרניו נאום (שמות ד, כב): בכור. מלך סיולה ממנו, וסוה יסושנ: שורו. שכתו קשה כשור לכבוש כמה מלכים: - הדר לו. נתון לו, (פו) בכור שורו. יש בכור שהוא לשון גדולה ומלכומ, שנאמר אף אָנִי בְּכֹּוּר אָמְבָּבוּ (מהלים פע, כח), וכן בְּנִי בְּכִּרִי יִשְׁרָבּוֹ

(דברי הימים-א יב, לג), ראשי מנהדראות היו עוסקים בכך. ועל פי קביעות עתיהם ועבוריהם: סללה בישיבה אסליך להורס לישב ולעבר שנים ולקבוע הדשים כמו שנאמר וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁבֶּר יוֹדְעֵי בִּינֶס לְעָמִּים כָחֹשֵׁים סקדים ובולן ליששכר, שמורמו של יששכר על ידי ובולן סימה: שמח זבולן בצאחך. סללה בלאמן לסחורה: ויששכר. ובולן למוף ימים ישכון ויולא לפרקמטיא בספינום, ומשמכר ונומן למוך פיו של יששכר, והם יושבים ועוסקים במורה, לפירך שנרחים מלשים ולח ישים חומם לו שרי מלמממו: שמה זבולן בצאחך ויששכר באהליך. זנולן ויששכר עשו שומפום, שהיו הלשים שבכל השבמים, הם הם שהוליך יומף לפני פרעה, שנהמר ומקלבה הֶּהָיו לָקַה הַמִּשָּׁה הֻּנְשִׁים (ברהשית מו, ז), לפי (18) ולזבולן אמר. אלו המשה שבמים שברך באחרונה, ובולון גד דן נפחלי ואשר, כפל שמוחיסם לחוקם ולהגבירם, לפי

. אחד ואוכלים מאכל אחד, לפי שהעכו"ס אלוהות של זה לא כאלוהות של זה, ומאכלו של זה לא כמאכלו של זה, והם אומרים, אין סואיל ונפשערנו עד כאן, נלך עד ירושלים ונראס מס יראמס של אומס זו ומס מעשים, וסס רואים כל ישראל עובדים לאלוס דבר אמר, עמיס הר יקראו, ע"י פרקמטיא של זבולון, מגרי אומות העולם באים אל ארלו, והוא עומד על הַפְּבֶּר, והס אומרים, לשון כסוי, כמו שנאמר וַיִּמְפֹּן אָת הַצַּיִת (מלכיס־אֹ ו, ש), וְמְפַּן בְּאָבֶו (שס ז, ג), ומרגומו ומטלל בכיורי (מ"א בכסוי) ארוא. (שופעיס ה, יח), משוס דנפְּמָּלִי עַל מֶרוֹמֵי שְׁדֶה (שס), שהיה מתרעס זבולן על תלקו, לחחי נתת שדות וכרמיס וכוי: ושפני. חברכים לבנה היולאים מן הים ומן החול, ובחלקו של יששכר וזבולן היה, כמ"ש במסכח מגילה (ו), זְבֻלוּן עַם מֵבֵף נַפְשׁוֹ לֶמוּח בי שפע ימים יינקו. יששכר וזבולן, ויסא לסס פנאי לעסוק במורס: - ושפני שמוני חול. כסויי ממוני מול, עַרָימ ומלוון (19) עמים. על שבעי ישראל: הר יקראו. להר המוריה יאספו, כל אסיפה ע"י קריאה היא, ושם יובחו בְּרְגָלִים ובחי לרק:

ئالىڭىد: خَرْثُنَّ مُجًا لَصْلَاءً لَلُهُ هَاءً خَرْنُهُ مُدِّد لَنََّهُمْ مُرْمِينًا וּלְלָּוֹר אַמָּר פֿרוּף מַרְחָיִר גָּדְ וּלְגִּד אַמַר פָּרוּף דַּאַפְּחִי לְגָּד

ἀ□_iἀ˙\χς: (0) צְרְקָת יְהְנְתְ עְשְׁה וּמִשְׁפְּטֶיו הוּא נְפַּק וְעָאֵל בְּרִישׁ עַמָּא יי מְחֹקָק סְפְּוּן וַיִּתֵאֹ הָאשִׁי עָם וּיִּרְא באָאִית לוֹ בִּי־שָׁם חֶלְלַת

تا_آچڳا: ממישי ולְבְּן אֲמַר בְּן גַּוּר אַרְיֵה יְזַבְּק וֹצָק צִּמָר בְּן תַּפִּיף בְּגִּוּר

וְבְרִים יְבְיִשְׁר: (ס) בְצֵּוֹן וּמְלֵא בּבְּבָּנִי וְהַוְּיִי יָם בְצֵּוֹא וּמְלִי בִּבְּכָּן מִן בֵּבָם يْخْرَتْطْفَكْرْ، هُرَّبِد تَطْفَكْرِ، هُكَّم يْخْرَقْفَكِ، هُمَد يَطْفَكِ، هُكَم

نْك، كَمَار كَابُاد لَمَكْح فَهُمَّا خَبْنَه عُهُد نُك، لَمُنَه خَعَابِك، וּלַאָּמָּׁר אַׁמָּר בּּרוֹנַ מִבּׁנֹנִם אָמֻּר וּלַאָּמָר אַמָּר בּּרוֹנַ מִבּּוֹכִי

מִם מִּלְכִּין:

<u>i</u>@L%4: זכנן בורם ין עבר ודינוהי עם ספרא בלא בישראל ספריר אַרִי הַמָּן בְּאַהְסְנְתֵיה מֹשֶׁה נאטלפג ללבמוטא צוקוצ

בללבון מן משנו: אַבוֹנוֹן אַבוּמִיה שְּׁהָנִיִּא מִן נַהַלִּיָּא

ין מערב ים גניסר ודרומוהי

ווטבלא לעפונט. מלכון:

the crown of the head. lioness, And teareth the arm, yea, that enlargeth Gad; He dwelleth as a And of Gad he said: Blessed be He

His ordinances with Israel. . righteousness of the Lord, And of the people, He executed the reserved; And there came the heads For there a portion of a ruler was And he chose a first part for himself,

Bashan. whelp, That leapeth forth from And of Dan he said: Dan is a lion's

Possess thou the sea and the south. full with the blessing of the LORD: Naphtali, satisfied with favour, And And of Naphtali he said: O

٤7

.lio ni 3001 sid qib mid favoured of his brethren, And let Asher above sons; Let him be the And of Asher he said: Blessed be

בשפת: אומס כשרס כזו ומחגיירין שס, שנאמר שס יובחו זבחי לדק: – כי שפע ימים יינקו. ובולן ויששכר, סיס נוחן לסס ממון

הרחש עם הזרוע במכה חמת: לפיכך נמשל כאריות, שכל הסמוכים לַמַּמֶּר כֿריכים להיות גבורים: - ושרף זרוע אף קדקד. הרוגיהם היו ניכרין, מותכים (OS) ברוך מרחיב גד. מלמד, שסיס ממומו של גד מרחיצ וסולך כלפי מורח: בלביא שכן. לפי שסיס ממוך לַמֶּפֶר,

לעבור אם סירדן עד שכבשו ומלקו. דבר אחר, וימא משס, ראשי עס. לדקח ס' עשס. על משס אמור: וכן סוא אומר וְשַׁמֶּט מַעַּבְרוּ מֵלוּנִּיס לְפְּנֵי מֲמֵיכֶס וגו' (לעיל ג, ימ): צדקת ה׳ עשה. שסאמינו דבריסס, ושמרו סבמחחס יְדַע מִּישׁ מֶת קְבְּרָמוֹ (לקמן לד, ו): ויחא. גד: ראשי עם. סס סיו סולכים לפני סמלוץ בכבוש סמרץ לפי שסיו גבורים, ידע אשר שם צנמלמו מלקמ שדה קצורת מחוקק, והוא משה: - ספון. אומה מלקה, ספונה וטמונה מכל צריה, שואמר וֶלא (12) וירא ראשיה לו. כאס לימול לו מלק בארן מימון ועוג, שסיא כאשיה כבוש סארן: בי שם הרקה מהקק. כי

גבולם מכל אומו הרוח שהמחילו לנחול בו: של ארץ ישראל, כמו שמפורש בספר יהושע, והוא שנאמר ביבא גבול בְּגִי בְן מֵהֶס בַיַּעֲלוּ בְּגֵי דָן בַיַּלְּמַמוּ עָס לָשֶׁס וגוי (שס), יצא ממערה פמייאם, והוא במורחה של ארך ישראל, ובא מהלפון לדרום וְפָּלֶה בקלה ים המלה, שהוא במורה יהודה שנעל בדרומה מערבים עקרון וסביבוסיה, ולא ספקו להם, ובאו ונלחמו עם לשם שהיא פמייאם, והיא בלפונים מזרחים, שהרי הירדן יולא דבר אחר, מה זינוק זה יולא ממקום אחד ונחלק לשני מקומוח, כך שבטו של דן נטלו חלק בשני מקומוח, חחלה נטלו בלפונים מחלקו ממערם פמייאם והיא לֶשֶׁס, שהיא בחלקו של דן, שנאמר וַיִּקְרָאוּ לֶלֶשֶׁס דָּן (יהושע יע, מו), ווינוקו וקילוחו מן הצשן. (22) דן גור אריה. אף סוא סים סמוך לְמָפְר, לפיכך מושלו כאריה: יזנק מן הבשן. כמרגומו, שסים סירדן יולא

לווי, ובמסורם הגדולה מלינו באלפא ביסא לשון לווי דמעמיהון מלעיל: מוכיה, כמו יַבַשׁ, יַבַעּ, לְקַה, שְׁמַעּ, כשמופיף צו ה"ה יסיה המעם למעלה, שְׁמָשָה, יְדָשָׁה, לְקַמָה, הֹף כחׁן ירשה לשון בדרומה (ב"ק פה:) לפרוש חרמים ומכמורוח: ירשה. לשון לווי, כמו עלה רש (לעיל ה, כה), והמעם שלמעלה ברי"ש (ES) שבע רצון. שקימס הלו שבעה כל לון יושניה: ים ודרום ירשה. יס כנרת נפלס בתלקו, ונעל מלה מבל מֶרֶס

se בּרְוָלְא וְּנְּחִׁמְּׁת מִנְעְּלְדְׁ וּכְּיְנְמִירְ תִּפִּירִ פְּבִּרְוְלָא וְכִּנְחַשָּׁא בִּית

ىزۈڭك: מושלב יכיומי

as thy days, so shall thy strength be. Iron and brass shall be thy bars; And

בְּעֶּיְרֶבְ יִבְנַאָּנְתָי שְׁחָקִים: ⁹⁷ און לאל ישרון רבר שעים

שָׁמִיָּא: ţōāĹĿ نلانظقيك בושראל השכינתיה בשמיא ※六× ※六寸×

excellency on the skies. heaven as thy help, And in His Jeshurun, Who rideth upon the There is none like unto God, O

ניאמר השמר: זרִמְּה מּוֹלְבְׁם נּוֹלְבְרָהִ מִפְּבָּוֹר אָנִיב קענה אָלְהַי קָבֶם יִמִּקַחַת

בּבְמִימִבּיה אָתִעַבָּיר עַלְעַא אַלְנִא בִּמִלְלַבוֹמִוּ

'Destroy.' from before thee, And said: arms; And He thrust out the enemy And underneath are the everlasting The eternal God is a dwelling-place,

אַבַּישְׁמֶוּי יַעַּרָפּוּ מֶלִי: להפר אב אבא ביו וטובות בלבולפון. ور يَرْضُحَا بَضِدُ خِمْ هِوْمَ جَبَا يُرْا

שְׁמַנְא דִּעְלְוֵיהוֹן וִשְּׁמִשְׁנִינוּוֹן בּאָנה הֹבוֹנא הַבוּנו וִנוֹמִנו אַנּ ぶんし %⊏iLil בלחודיהון בְּעִין t L C UX نشلةح

drop down dew. corn and wine; Yea, his heavens fountain of Jacob alone, In a land of And Israel dwelleth in safety, The

שנה), כדלימל במנמות (פה:): בשמן רגלו. שסימס אכלו מושכם שמן כמעין, ומעשם שנלערכו אנשי לודקיא לשמן, מנו לסס פולמוקמום אחד וכו' (ספרי וסוא שנאמר בדברי הימים (מ"א ז, לא) הוא אַבִּי בִּרְוַיִמ, שהיו בנומיו נשואות לכהנים גדולים הנמשמים בשמן זימ: 🗆 וטובל אחיו. שסיס ממכלס לממיו בשמן פֿוָפִּיקיניון וּבְּקַפְּלְמוֹמ, וֹסֹס מכלין לו במבומס. דבר ממר, יסי כלוי ממיו, שסיו בנומיו נמומ, (24) ברוך מבנים אשר. כלימי בספרי (שנס) לין לך בכל השבעים שנמברך בבנים כלשר, וליני יודע כילד: יהי רצוי

שמסא מצורכת צפירות וכל סארלות מתפרנתות סימנס וממשיכות לס כספס ווסצס, אשקולג"ע, סכסף וסוסצ פָּלָס מסס שסס מובים לך כמנין ימיך, כל סימים אשר אחם עושים רלונו של מקום יהיו דבאך, שכל הארלוח דובאוח כסף וזהב לארך ישראל, לך, שהן ימי החלחך ימי נעוריך, כך יהיו ימי וקנחך, שהם דואבים ובים ומחמוטטים. דבר אחר, וכימיך דבאך, וכימיך שהם בסרים שמולבין מסס ברול ונחשם, וארלו של אשר סיחה מנעולה של ארך ישראל: - וכימיך דבאך. - וכימיך שהם מובים יוכלו האויבים ליכום בה כאלו היא סגורה במועולים וברימים של ברול ווחשת. דבר אחר, ברול ווחשת מועליך, ארלכם ועולה (25) ברול ונחשת מנעליך. עכשיו סוא מדנר נגד כל ישראל, שסיו גנוריסס יושניס נערי ספפר, ומעליס אומס שלא

(32) אין כאל ישורון. דע לך ישורון, שלין כאל בכל אלסי סעמיס, ולא כצורך צורס: רוכב שמים. הוא אומו אלוס מזיבום אומס לארלכס:

שבמוכל, ובגלומו סול כוכב שמקים:

לך סשמד אומס: מענה. כל מינק שלריכה למ"ד במחלחה העיל לה ה"א בקופה (יבמוח יג:): ויזועו וכחס חלש מפניי, לעולם אימת סגבוס על סנמוך, וסוא שסכם וסגבורס שלו בעורך: - ויגרש מפניך אויב. ויאמר מעיומו כל בעלי זרוע שוכניס: - זרעה עולם. מימון ועוג ומלכי כנען שקיו מקפו וגבורמו של עולס, לפיכך על כרמס ימרדו (TS) בישונה אלהי קדם. למעון 50 סשחקים לאלסי קדם, שקדם לכל אלסים, ובירר לו שחקים לשבחו ומעווחו, ומחחח

אף שמיו יערפו של. אף ברכמו של ילמק נוספם על ברכמו של יעקב, וְיָמֶן לְךְּ סְמֵּלֹסִיס מִעַּל סַשְׁעַיִס וּגו' (שס כו, כמ): אלא כעין הצמחה שהצמיחה יעקב, וְהְיָה אֱלֹהִים עַמְּכֶם וְהֵשִׁיבּ אֶׁמְבֶם אֶל אֶבֶן אֱצֹבֵּיכֶם (בראשים מח, כא): יערפו. ימיפו: יעקב. כמון עֵינוֹ פְּעֵין קַבְּדֹלַמ (במדבר ית, 1), כעין הברכה שברכה יעקב, לה כבדד שהמר ירמיה בָּדֶד יַשַבְּמִי (ירמיה מו, יו), (82) בטה בדד. כל ימיד וימיד, מיש מחמ גפנו ומחמ מלומו מפוזכין, ומין לכיכין להממשף ולישב ימד מפני המויב: עין

הַּבְ_~~ב~~ּמִוְעָּיִמוּ הָדְרָבְ: (ס) الختيم، بجنجيك ځك لهفك ŢŸŴĽŢŮĻĹ بغزثنك קמוף עַם נושָע בִּיהוָה מָגֵּן oz באל״ף גדולה) יִשְׂרַאֵּל מֵי יַ אַשְׁרֶיוּך (בספרי תימן אַשְׁרֶיוּך

ַבַּאַבֶּל אָנ<u>רַ הַגַּלְעָ</u>יה עַרַ דְּוֹי جَيْرٌ יְבַחָוֹ נַיַּרְאֶׁהוּ יְהֹוָהַ אֶתַ כְּלִ ַבַּר נְבוֹ רַאָּמִ בַפַּסְנְּב אַמֶּר עַלְה לְמוּרָא דִּנְבוֹ בֵישׁ בְּמִּהָא דִּעַלִ וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרָבָת מוֹאָבֹ אֵל־

יְהוּדְה עַר הַיָּם הָצַּהַרוֹ: אַפַבוּים יִּטְוּאָב וֹאָנְ כַּלְאַבֹּא אָפַבוּים יִּטְּוָאָב וֹיִנִי כַּלְ אָבַת نقب خَدِ تَغَنَّذِ، نَقُبَ يُقَدُّ أَنْنَ خُدِ تَغَنَّذِ، أَنْنَ كُلَمْ

ובהו עיף ער הקער: ביה ער ציער: ַּ נְאָטַבַנְּנָּרְ נֵאָטַבַנַבַּבָּר בָּקַעַּרָ

וְאֶשְׁבֶּוֹב לַאִ עַעַּבְרַ: ±ä.ĉ.Ŀ خنفثط نختقطح ظهجد ختلقك ŢĢĒĠŬ

> מַלְכֵּיהוֹן הָדְרוֹּך: ואַט גל פֿוַלַט גּוֹנִי, يتحرك جويون المنا كتمرن ממא בפובלוני מן בוב וו מובד ישֹראַל בית דִּכִוּתַדּ

אַרְעָא יָת גַּלְעָר עַר דָּוֹ: אַפּׁג וֹבוּטוָ וֹאַטֹּוֹיִני וֹנֹ וֹטַ כֹּב וּסְלֵיק מֹשֶׁה מִמֵּישְׁרַיָּא דְּמוֹאָב

יְהְיִבְיִ עַּבְ יַמָּאַ מַמְּרְבָּאָה:

יְבִיחוֹ קְרְיַה הְקְלַיִּא עַר ווֹט בַבוְמֹא ווֹט מִימָּבֹא בֹלֹמַנ

بزرةط خقيقك خجئك هفئئك ניאטר יְהנְה אַלְיוּ זְאָר הָאָנֶין וַאָּמַר יִיָּ לִיה דָא צְּרְשָּא

> tread upon their high places. away before thee; And thou shalt And thine enemies shall dwindle that is the sword of thy excellency! LORD, The shield of thy help, And unto thee? A people saved by the Happy art thou, O Israel, who is like

all the land, even Gilead as far as Jericho. And the LORD showed him top of Pisgah, that is over against of Moab unto mount Nebo, to the anish Moses went up from the plains

 $\Lambda IXXX$

67

land of Judah as far as the hinder Ephraim and Manasseh, and all the and all Naphtali, and the land of

palm-trees, as far as Zoar. the valley of Jericho the city of and the South, and the Plain, even

go over thither.' with thine eyes, but thou shalt not seed; I have caused thee to see it Jacob, saying: I will give it unto thy Abraham, unto Isaac, and unto is the land which I swore unto And the LORD said unto him: 'This

סַמֶּלְכִיס סְמֻלְּט (בס י, כד): רְמוֹקְס מָמֹד בְּמֹוּ עֲבָדֶיף וגו' (יסושע מ, מ): - ואחה על במוחימו חדרוך. - כענין שנחמר שִׁימוּ הֶמ רַגְּנִיכֶס עַל לַוֹּמֹרַי מי כמוך. משועמן בס' משר סום מגן עורך (ומשר סום) חרב גמומן: יוכחשו איביך לך. כגון סגבעונים שמתרו מַפֶּבֶן (92) אשריך ישראל. לאחר שפרט להם הברכוח, אחר להם חה לי לפרוט לכם, פְלַל דבר הכל שלכם: אשריך ישראל

כל ארץ ישראל בְּשַׁלְּנְמָּשׁ, והמליקין העמידים להיוח מליקין לה: עד דן. הראהו בני דן עובדים עבודה זרה שנאמר ויקימו (1) מערבות מואב אל הר גבו. כמס מעלומ סיו, ופסען משס נפסיעס לחח (סומס יג:): אח כל הארץ. סרלסו לח

האחרון. ארן המערב בעלומה ובמורבנה. דבר אחר אל מקרי הים האחרון אלא היום האחרון הראהו הקב"ה כל המאורעות ממושס גלמס עם מדין ועמלק: ואח כל אדין יהודה. בשלומס ובמורבנס, וסרמסו מלכומ בים דוד וגלמונס: עד הים ואה ארץ אפרים ומנשה. סרלסו לרלס בעלומס ובמורבנס, וסרלסו יסושע נלמס עס מלכי כנען שבל מלפריס, וגדעון שבל (2) ואח כל נפחלי. סראסו ארלו געלומס ומורבנס, וסראסו דבורס וברק מקדֶע נפחלי, נלחמיס עס מימרא ומיילומיו: לסס בני דן את ספסל (שופטיס ית, ל), וסראסו שמשון שעתיד ללאת ממנו למושיע:

הכבר. הראה שלמה יולק כלי בים המקדש, שנאמר בְּכַפַּר הַיַּרְבֵּן יְלְּמָם הַמֶּלֶן בְּמַעֲבַה קַמַּבְתֶה (מלכים-אַ ז, מו): (ε) ואח הנגב. מרן סדרום. דבר ממר, מערם סמכפלס, שנממר ויַעַלוּ צַנֶּנֶב וַיְּבֹח עַד מַבְּרוֹן (במדבר יג, כס): ואח שמידין לימרע לישרמל עד שימיו הממים:

(+) לאמר לזרעך אחננה הראיחיך. כדי שחלך וחחמת לחברהם לילחק וליעקב, שבועה שנשבע לכם הקב"ה קיימה,

SSI

בְּאֶבֶּץ מוֹאֶב עַּל־פָּי יְהוָה: , וַיְּמְת שָׁם מֹשֶׁר עָבֶר־יְהוָוֶה

אָת־קַבָּרָתוּ עָד הַיִּוֹם הַזָּה: מוכן בונו פֿמור וַכְאַ־יָּבָע אַיִּשׁ ווּלַבֶּר אָטַוּ בֹנּיִ בֹּאָבֹא מוּאָב

בְּמִעָּוֹ לֹאַ־כְּהָתָּה עֵינִי וְלֹאַ־נָס ימשֶׁר בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׁרֵים שְׁנָה ימשָה בַּר מָאָה וְעָשְׁרִין שְׁנִין

זוּשַׁמִוּ וֹמֵוּ בַבוֹ אַבַּע מָמֵּע: בְּעַלְרָת מוֹאָב שָּׁלְשָׁנִם וְוֹם וּנְבְּבוּ בְּנָג וֹמְבַאָּב אָטַבַקמָּנִי

בּאַמֶּר צְנָה יְהוָה אָת־משֶה: נַיִּמְטִמְנ אָלַנו בֹנִי_וֹמָבֹאָלְ זָיּהַמָּנִי בְּיַסְמָךְ מֹשֶׁה אָת־יָדָיו עְּלְיִוּ رىدانيَّو جا تَدَّا مِكِي رِدَنَ بَاجِفُت

\$4_**Ġ**ť.**□**: בְּמִמְּעִר אֲשֶׁר יְדְעַנִי יְהוֹּה פְּנִים בְּמִשֶּׁה דְּאִהָּגְלִי לֵיה יִיָ אַפִּין ° וֹלְאֵלֶם וֹלִגֹא מִּנִּג בּוֹנְמִּלְגֹאלְ וֹלְא טִּם וֹכִּגֹא מִנִּג בּׁנֹמִּנִגֹּאלְ

> בְאַרְעָאַב עַל מֵימָרָאַ ומית תַּמָן מֹשֶה עַבְּדָּא דַייָ

יוֹמָא הָדֵין: יְרַע אָנְשׁ יָת קְבוּרְתֵיה עַד במואָר לְפֿבוּגְ בּוּט פֿמוָר וֹלְא ולבר ימיה בחלקא בארעא

אָלָא זִיו יְקְרָא דְאַפּוֹהִי: בּע מות לָא כְּחָת שִּינֵיה וְלָא

Fawn: וּשָּׁלִימוּ וּוְמֵוּ בַּבִיקָא אֶבְלָא בְּמֵישְׁבַיָּא בְּמִיאָב שַּׁלְמִין יוֹמִין וּלַכוּ לַנָּג וֹמִּבְאָץ נִע מָמָּע

', ಗ ಬೆರ್ಭಿಗ: וֹמְבַאָּגְ וֹמְּבַרוּ כַּמָא בַּפַּבוֹר וֹנֹ ידוהי עלוהי וקבילו מניה בני קקמר אַבי סְמַךְ מֹשֶׁה יָת וּיהוֹשְׁעַ בַּר נוּן אָהָמָלִי רוּחַ

according to the word of the LORD. died there in the land of Moab, So Moses the servant of the Lord

his sepulchre unto this day. Beth-peor; and no man knoweth of the land of Moab over against And he was buried in the valley in

9

force abated. eye was not dim, nor his natural twenty years old when he died: his And Moses was a hundred and

mourning for Moses were ended. days; so the days of weeping in the Moses in the plains of Moab thirty And the children of Israel wept for

commanded Moses. unto him, and did as the LORD the children of Israel hearkened bas ;mid noqu sbash sid bisl bsd of the spirit of wisdom; for Moses And Joshua the son of Nun was full

whom the Lord knew face to face; since in Israel like unto Moses, And there hath not arisen a prophet

ולבועים בה, ומלך ומגיד להם: רוסו לאמר, לכך סראימים לך, אבל גורס סיא מלפני ששמס לא מעבור, שאלולי כך, סיימי מקיימך עד שמראס אומס נמועיס

(נבל במרל מו.): על פי ה׳. בנשיקה (שם יו.): . אפשר ספר המורה מסר כלום, והוא אומר לקוח את ספר החורה הזה (לעיל לא, כו), אלא הקצ"ה אומר, ומשה כומצ בְּדֶמַע (a) וימה שם משה. מפשר משה מת וכתב וימת שם משה, אלה עד כהן כתב משה מכהן והילך כתב יהושע. רבי מהיר הומר

מששח ימי בראשיה לכפר על מעשה פעור (שה), ווה אחד מן הדברים שיבראו בערב שבה בין השמשות (אבות פ"ה מ"ו): עַוֹן פֿאָמֶס (ויקרא כב, מו), וכי אחרים משיאים אוחם, אלא הם משיאים את עלמס: - מול ביה פעור. קברו היה מורן שם רבי ישמעאל דורש כן, וכיולא בו בְּיוֹס מְלֹאֹם יְמֵי גְוְרוֹ נְבִיאׁ אֹמוֹ (במדבר ו, יג), סוא מביא אם עלמו, כיולא בו וְהִשִּׁיאוּ אוֹקָס (6) ויקבור אוחו. הקצ"ה בכבודו (סומה יד.). רבי ישמעאל אומר הוא קבר את עלמו, ווה הוא אחד משלשה אמין שהיה

(ד) לא בהחה עינו. אף משממ: ולא נס לחה. למלומים שבי, לא שלע בי רקבין ולא נספך מואר פניו:

יִשְׁרֶמֵל (במדבר כ, כמ), זכרים ונקבות: (8) בגר ישראל. סוכריס, אבל באסרן, ממוך שסיס רודף שלוס ונומן שלוס בין איש לרעסו ובין אשס לבעלס, נאמר פל בֵּימ

(ב' ()' מֹעבוּ וֹשָׁבְשׁמֹחֹשׁ מֹשׁ וֹלָנִישׁ שִ, לְכִּשׁ (בּעגבר מ' ע): (10) אשר ידעו ה' פנים אל פנים. שסיס לפוגם צוומדבר חליו בכל עם שרולס, כענין שנהתר וַעַּמָּס הָשֶׁלֶס הָל סִ' (שמות

ĿĠĠ**Ġ**_ĀĹŔĿ מצְרָיִם לְפַּרְשָׂה וּלְבְּלִ-שְּבְּדָיוֹ לְפַרְשֹׁה וּלְבָל שַּרְדּוֹהִי וּלְבָל אַרְשֵיה: יו שְׁלְטוּ יִנוֹנְי לְהֹשׁוּים בֹאָנוֹל יִי לְמִתְּבִי בֹאַנְלֵא בַּמִּגְנִים לְכְלְ־הְאֹתְת וְתַמּוֹפְתִּים צֵּשֶׁר לְכָל אָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא דְּשַּׁלְּחֵיה

to all his servants, and to all his land; the land of Egypt, to Pharach, and which the LORD sent him to do in in all the signs and the wonders,

خُمْرَدُ، حُحْرِ نَهُلُـٰكُحْ : α^{*0} $\vec{c}$ $\vec{c$

פֿל וֹמִבֹּאָל:

wrought in the sight of all Israel. all the great terror, which Moses and in all the mighty hand, and in

The Haftarah is Joshua 1:1 - 1:18 on page 184. Sepharadim read Joshua 1:1 - 1:9.

דעם סקנ"ס לדעמו, שנממר מַשֶׁר שַבַּרְמָּ (שמום לד, מֹ), יישר כמך ששנרם (שנת פו): וסנורא: לעיני כל ישראל. שנשאו לנו לשנור הלוחות לעיניהם, שנאמר וְשִׁשַׁבְּבֶם לְעַינֵינֶם (דנרים ע, יו), והסכימה (21) ולכל היד החוקה. שקנל אם סמורס גלומות בידיו: ולכל המורא הגדול. נסיס וגצורות שנמדבר סגדול הַאָּזִינִי הַשְּׁמָיִם נִאָּרַבָּּרָה בְשְׁמִינָם עַּלֵי־דָּשָׁא בָּי שָׁם יְהַנָּה אָקְרָא הַצִּיר הְמָנִים בְּעָלִי הַצִּיר הְמָנִים בְּעָלִי

גּגַּגל וֹגָּמָּב עַּנִּא: בָּג כְּלְ-גַּבְלֵגנִ מִּמְּבָּׁ עַבְּנ נְצִבְ כָּאַלְעֵיננּ: וְכְּנְבִּנְבִנִם הַּכְּיִ-מְּמָב: הַנְּלְ כַּמָּלְ אַמְנִבנֹי וְעִיּמְׁמָת עַאָּבוֹ אָמָבִי-פָּנִ:

the Aleppo Codex have a 67-line layout.

Ha'azinu is printed bere in the 70-line layout found in Ashkenazic and Sephardic Sifrei Torah. Yemenite Sifrei Torah and

口名でに

لَكُمُعِيا سُرِدُ لِيَظِيدُ إِجْمَ كُيْسُدُ جُدَمُكِ: (٥)

אֵלָכִי יִחְנָׁה אֵלִנִיִּר אֲשֵׁר הוֹצֵאתָיִּךְ מֵאֵנִיץ מִצְּרִיִּם מָבָּרִים מָבָּרִים: לַאׁ יִחְנָה אֵלֹהִיף אֵשֶׁר הוֹצֵאתָיִף מֵאָרָץ מִצְּרִיִּם מָבָּרִים מַבָּרִים: לַאׁ יִחְנָה אֵלִיִּיִּר אַשֶּׁר הוֹצֵאתָיף מֵאָרָץ מִצְּהִים עַלְ־פָּנִים! מִתְּיִּתִּי לְאַרַ פַּסְלוּכְלְ-חִמוּנְה אַשֶּׁר בּשְּׁמַנִם! מִמַּתַּי בְּאָרֵץ מִאַׁחַתִּ מַלְּהִי מִלְּאַבְּי בְּאָרֵץ מִאַּחַתִּ מִלְּאַבָּי בִּשְׁמַר עִּלְּי בִּעָּר עַלְּבִּי עַלְּאַבְּי מִלְּאַרָּ מִשְּׁמִר עִּלְּי מִנְּשִׁר עַלְּצִּי מִיּיְר עִלְּבִּ מִיּיִּ מִיּ מִּיִּר עִּלְי מִיּלְי בִּעְּר יְמִלְּאַר עִּעְר בְּעָּעְר עִּעְר בְּשְׁמָר עִּלְי בְּעָר עִלְּי בְּעָּי מִיּלְי בְּיִי עִּלְי בְּעָּי מִיּלְי בְּעָבְּי בְּעְבְּיִר עִּמְי עִבְּי בְּעָּעִי עִּלְי בִּעְּי בִּעְּעִי עִּלְי בְּעָר יְחִלְּי אֵבְי יְחִלְּה עִּלְּי בִּעְּי עִּעְר עִּבְי עִּעְר יִּבְיוֹן עִּיִּי עִישְׁי אַמִּי שְׁנִי בְּעָּבְּי בְּעְבִּי עִבְּי עִּבְּי בְּעָבְּי בְּעְבִּי בְּעְבְּי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעִּבְּי בְּעְבְּי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעְבְּי בְּעְבְּי בְּעְבִּי בְּעְבְּי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעְבְּי בְּעְבִּי בְּעִי בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּבְּיוֹבְ בְּעִבְּיוֹ בְּעְבִּי בְּעְבִּי בְּעִבְּיוֹ בְּעְבְּבְּיוֹב בְעִבְּיוֹ בְּעְבִּי בְּעִבְּי בְּעְבִּי בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹב בְעִבְּיוֹ בְּעִבְּיי בְּעִבְּיוֹ בְּעִיבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּייִם בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוּ בְּעִבְיים בְּעִבְּיים בְּעִיבְּיים בְּעִבְּיים בְּעִבְּיבְיוּ בִּעְבִּיים בְּעִיבְיים בְּעִיבְּיים בְּעִבְּים בְּעִיבְּיים בְּעִבְּיים בְּעִיבְּיים בְּיבְיבְייִּים בְּיבְיבְּיים בְּיבְּיִים בְּעִיבְּיים בְּיבְּיבְיבִי בְּעבְּיבְיבְּיבְים בְּבְיבְיבְּיים בְּיִבְיבְּיים בְּעִבְּיבְּיבְיבְּיבְיבְּיִים בְּיִבְיבְּיבְּיבְּיבְיוֹ בְּעִיבְיים בְּיבְּיבְיבְיים בְּעִבְּיבְייִים בְּיִבְּיִים בְּיבְיבְּיוֹבְייִים בְּעִיבְייִים בְּיבְּיבְּיבְיים בְּיבְּבְיבְיבְּיבְיבְּבְּיבְיבְיבְּב

משרת הדברות במעם עליון

משרת הדברות והאזינו

וֹלַמֶּב מָבוּנגׁי שׁבּׁג אַכֹבֶעַבַּם: נשׁבַבְם מוּסְבֵי, הַבְּים: נהיקד עד שְׁצַּוֹל מַחְתָּיִית דְּלָנִוּ נְבֶּרְ אַבְעָּיִמְיִם: כֹּהֹסׁנִי, בַּעַבַּעְיָנִים בּנוֹם באַ אַמוֹן בּם: אָרְאָר מָר אַהָריִנְיִם מכנעס בנו ובנקוו: رَمَهُ كِل يُحِ مُلِكِكُكُ إِنَّا يُعْمُ لِمُنْكُمُ لِمُنْ الْمُعْرَكُ لِهُ وَالْمُعْرَكُ اللَّهُ وَالْمُعْرَكُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّالَّا ا לא שְׁמְרַוּם אֶבְעוּכֶם: אָלְהָים לָאָ וְדְעָּים בְּתְנְעֵבְתְ יַבְעִנְיִבְיִ הַבְּעִנְיִבְ נוֹנפֿע גור וֹמִגִּינוּ: מְּמִנְיִם בְּמִּנִים בְּמִּנִים ן <u>דם ענה</u> השְּמָה חֲמֶר: نَّذَذُنَهُ خُدُّا خُمُّا لَمُسْلِنَا لَهُ لَا لَكُنْ لِمُسْلِنَا لَمُ שמאָנו בֿבָּור וַחַבֶּב צאַן נינקקר דבש מפלע נְרָכְּבָעוּ עַּלְ־(כ׳ במותי)[ק׳ בָּמָהַיּן צָּבֶּץ נהנה בְּבְרַ יַנְהָהָנוּ بجإن جبجانا بجثاله خثمد نترد كور לסלמלבי יבייננהי ומאאַנוּ בְּאָנֵץ מִרְבָּר בָּי חֵלֶק יְהֹוָה עַּמִּוֹ וֹאֶבְ לְּבְׁלַעַ הַּמָּוִם בהנהל שליין גיים هُمْح هُجُركِ لُرَبِّكُكُ זְכִרְ יְמָוֹת עוֹלֶם הַלוֹא־הוֹא צְבֶּיף קָנֶף ת לְיְרוֹנְת שׁלְּמֶלְנִיוֹאָת מִבְיִב לְוִ לְאִ בֹּלָוֹו מִוּמִׂם

וְשֶׁן בְּהַמְעַ אָּהָּבְּעַ בָּם מון במר ולשמו בשר אַסְפָּה עָבֻיִימו רָעָות וּשֹׁאַכֹּל אָבֶׁאֹ וֹנִבְּלָע כּגַאָּמָ לַבְּעָר בְאָפָּג וֹאָנֹן אַלַנֹגאָם בַּלְאַ_הָּם בׁם עֹלָאָנֹו בֹאַאַאָּג בֵּי דְוֹר מַהְפָּׁכִת הַמָּה ניאמר אַסְתְּירָה פְּנִי מַהֶּם ניַרְא יְהוָה נִיּנְאָא لمر نظلك شمر שַׁבְאָנ المجاد حقيدات جلا بهجات וּבְּוֹנְאֵבוּ בְּזְבְים يرفق هِرِنَهِ بِهِنَا اللهِ ניִּשְׁכֵּוֹ יִשְׁרוּוֹ נִיּבְעָּׁם עם הקלב כלינת השָה מם_טבר לבים וֹמְמֵׁן מִעַלְמָיִשׁ צִּיר: ניאכל הְנִיבָּת שְּׁבְיִי וֹאָן עִמְוֹ אָל נַבֶּר: וּמְאָרוּ עַל־אָבְרָהָוּ: مر باغزاد التالع וֹאָבְרָרוּ בְּאִנְשָּׁוֹ מִּנְנִי: بظيد نظر نهظا וּגֹּלֶב שַבֶּלְ וָשַׁלְטִּוּ: خُمْوُهُد خُرْر نَهُدُمُدٍ: לעלביילו לני אָלֶם זְבוֹנִינַ וֹנְאָמָרוּ לָב: בינו שְנות דר־נְדָר בוא המה זוכנגר: מַם לִבֶּע וְלָאַ שַׁכִּים בור עקש יפְתַלְהָל:

וֹלִבֹם וֹהָגִר לַגַּּרָנוּ עַרְנְינוּ גויִם עַמוּ מבֹם שׁלַכְ וְאָבֹוִע אַמֻּבְיר חִצַּי מִדְּם אֹמֻּוֹב לֹלִם לַגַּּלָוּ אָם מַנְעֹי, בַּנַע עַנְבָּי בֿרַאָּמָא אָלַ מְּעָנִם זָּצִׁי מְתַּגִּעֹי וֹאָנָי אָבְפָּא لَّهُذَا كُلْمِينَاتِ مَقْلًا، יְהָי מְּלֵיכֶם סִהְרֶה: <u>ושה בין נסיבה</u> אַור חָסֶיוּ בְּוּ: נאפס האור ושור: וֹמַל_מַבֹּבַרוּ וֹטִנְחַים נוש עלת למו: למנת שלנים ביללם בולום באוגרטו: וֹבְאָמ פַּּטְנִים אַכְּזָר: אַהְבֹלִנו מִרְרָנו לִמוִ: ימשַרקת עַמרָה נאַנבונו פֿלולום: זיְהוָה הִסְּגִּירֶם: ישְׁנִים יְנָיִסִי בְבְבְּרֵ וֹב'ונוּ לַאַּנִוֹנוֹם: נאָנן בָּהָם הְבּוּנְה: וְלָאִ יְהְוָה פְּעָלְ כְּלְ־וְאָת: פוֹן וֹנֹכֹנו גֹנוֹמוּ אַהְבָּיקה מְצְּוָנִה וְכְּרֶם: יונק עם־אָישׁ שִּׁיבֶּה: ימקדרים אימה ַ מִם_חַמִּע וְחַבֻּ'ג מַּפֶּר:

וֹכפֹּב אַבְעָנוֹי הַמָּוֹי בָּר <u>דַם מְּלְבְּרוּ וּשְׁוּם</u> מֹנִאַמ פּֿנִמוּט אַנוֹב: וֹעַבׁבֹּי, עַאָכֿיַלָ בַּהַּוֹב וֹלְמִׁמְּנֹאֵׁ אָמֻּבֹם: נואבו במשפט ידי וֹאֹמֻבׁטֹּו טֹו אֹנִכ׳ו לַמְלֶם: נאגן מובי מאנב: אָנָי אָמָיה נְאָחַיֶּה רַצִּוּו עַמְּה בָּי צָּנָי צָּנִי הוֹא זְלוּמוּ וְיַהֹּגְוֹנְבֶם אָמֶר חַקב וְבְחַימוֹ יאַבֶּלוּ נאַמור אַנ אָלוהוניםוּ בּׁ, וֹבְאָבוְ בַּיִבּאָוֹלַנוּ יָּב خرـ نتارا ندائد هوب בָּי קְרוֹב וֵים אֵידָם ے، زکات اہدے עוא פֿעָס מִמָּצִיי שַׁלָנו שַּׁנְנוֹם בּנוֹם מַּנְבֶּטְן מִנְבֵי. בְוָמִ جر-بيزوا محاط يوزه בּג לְאָ בֹּתוּבׁנוּ תּוֹבַם אָם_עאָ כֹּגַ_הִגְּנָהַם מִּכֹּבָם هَرچُن زليُاء هُنير هُجُاء לו חַבְּטוּ יַשְּׁבָּילוּ זָאָת בידני אבר עצות הפות הפור פּוֹרְאִמְרוּ יְבַנוּ דְמָר לולו כֿעַס אווב אָנור אַמֹבׁעוֹ אַפֹּאָנוֹם נִם_בַּחוּר נַם־בָּחוּלָה מְחִיץ הְשָׁבֶל הָבֶר

REGILL FELLE

.72:1 - 1:1 dainel ei denntlaH ədT

- The Vision of Issiah the son of Amox, which he saw concerning Judah and Jerusalem, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah.
- Hear, O heavens, and give ear, O earth, For the LORD hath spoken: Children I have reared, and brought up, And they have rebelled against Me.
- The ox knoweth his owner, And the ass his master's crib; But Israel doth not know, My people doth not consider.
- Ah sinful nation, A people laden with iniquity, A seed of evil-doers, Children that deal corruptly; They have forsaken the LORD, They have contemned the Holy One of Israel, They are turned away backward.
- On what part will ye yet be stricken, Seeing ye stray away more and more? The whole head is sick, And the whole heart faint,
- From the sole of the foot even unto the head There is no soundness in it; But wounds, and bruises, and festering sores: They have not been pressed, neither bound up, Neither mollified with oil.
- Your country is desolate; Your cities are burned with fire; Your land, strangers devour it in your presence, And it is desolate, as overthrown by floods.
- And the daughter of Zion is left As a booth in a vineyard, As a lodge in a garden of cucumbers, As a besieged city.
- Except the Lord of hosts Had left unto us a very small remnant, We should have been as Sodom, We should have been as Sodom, We
- Hear the word of the LORD, Ye rulers of Sodom; Give ear unto the law of our God, Ye people of Gomorrah.

- הַזּוֹן יִשִׁעְיָהוּ בֶּן־אָמֹוֹץ אַשָּׁרִ חִזְּה עַל־ יְהוּדֶה וִיְרִּשְׁלְֻם בִּימֵׁי עֻּיִּיְהוּ יוֹתָם אָחָז יְחִזְקַיָּהוּ עַלְבֵּי יְהוּדֶה:
- בְּּנִים גְּבַּלְמִּי וְרוֹמָּמְמִי וְתֵּים בָּּשְׁעִּי בְּי. מְּמְעִּי שְׁמִּיִם וְתַאָּזִיִּנִי אָבֶּץ בָּי יְחַוְּה דְּבִּרִ מְמִּמִי שְׁמִּים וְתַאָּזִיִּנִי אָבֵּץ בָּי
- ְּ בְּנִים מִשְׁנִימִּא צַם בָּבֶּר עִּיוֹ זֶבְעִ מְבִּים בְּנִים מִשְׁנִיתִים עִּזְבִּוּ אָת־יִּחֹנְׁה נְאֵצֵּוּ אָת־ בְּנִים מִשְׁנִיתִּים עַּזְבֵּוּ אָתִירִּ:
- ַלְטְלְ, וְכְּלְ_לְבֶּר גַּוֹּג: מַלְ מֵּע עַבָּנ מִגִּע שִוּסֵיפוּ סִבְּת בָּלְ_רָאָמִּ
- ַ מִּפִּף־הָגֶל וְעַר־רֹאִשׁ אֵין־בָּוֹ מְחֹם בָּצַע וְחַבּוּהָה וּמִבָּה מְרִיְּהִ לֹא־זֹרוּ וְלָא חֻבְּשׁוּ וְלְא הַבְּבֶה בַּשְּמֶן:
- אַרְצְּבָם שְׁמָמָה עָרִיכָם שְׁרָפָּוֹת אֵשׁ אַרְעַהְבָׁם לְגָּגְּרְכֵם זָרִים אִלְּהָ ישְׁמְמָה בְּעַהְפֵּכָת זָרִים:
- י וְנִיְּהְרֵה בַּת־צִּיּוֹן בְּסָבָּה בְבָבֶה בִּמְלִּנְּה בְמִלְשֶׁה בְּמִיר נְצִיּרֶה:
- ליל יְהְנָה צְבְּאִיה הוֹהָיר לֶנֵנ שָׂרֶיד בְּמְנֵני: (פ)
- יי שׁמְעִּנִּ דְּבַרְיִרְנְהַ קִּצִּינֵי סְדָם הַאָּזָנִינִּ יי שׁמְעִנִּי דְבַרִיִּרְנְהָ קִמְבֶּה:

- To what purpose is the multitude of your sacrifices unto Me? Saith the Lord; I am full of the burnt-offerings of rams, And the fat of fed beasts; And I delight not in the blood Of bullocks, or of lambs, or of he-goats.
- When ye come to appear before Me, Who hath required this at your hand, To trample My courts?
- Bring no more vain oblations; It is an offering of abomination unto Me; New moon and sabbath, the holding of convocations— I cannot endure iniquity along with the solemn assembly.
- Your new moons and your appointed seasons My soul hateth; They are a burden unto Me; I am weary to beat them.
- And when ye spread forth your hands, I will hide Mine eyes from you; Yea, when ye make many prayers, I will not hear; Your hands are full of blood.
- Wash you, make you clean, Put away the evil of your doings From before Mine eyes, Cease to do evil;
- Learn to do well; Seek justice, relieve the oppressed, Judge the fatherless, plead for the widow.
- Come now, and let us reason together, Saith the LORD; Though your sins be as scarlet, They shall be as white as snow; Though they be red like crimson, They shall be as wool.
- If ye be willing and obedient, Ye shall eat the good of the land;
- But if ye refuse and rebel, Ye shall be devoured with the sword; For the mouth of the Lord hath spoken.
- How is the faithful city Become a harlot! She that was full of justice, Righteousness lodged in het, But now murderers.
- Thy silver is become dross, Thy wine mixed with water.
- Thy princes are rebellious, And companions of thieves; Every one loveth bribes, And followeth after rewards; They judge not the fatherless, Neither doth the cause of the widow come unto them.

- לְמָּח־לֵּי רֹב־זִּבְחִיכָם יֹאִמָּר יָחֹוְּח שְׁבָּעְּתִּי עֹלְוֹת אֵילִים וְחֵלֶב מָרִיאָים וְדָם פְּדָים יּבְבְשָׁים וְעַּתּיּדִים לְאִ חְפְּצְּתִּי:
- רְעָס חֲצֵרֶי: בְּיִּמְשָׁ זָאָר מִיֶּרְכֶּם בִּיִּ תְּרֶאִינִי פְּּנְיִ מִיִּרִבְּמֵּשׁ זָאָר מִיֶּרְכֶם
- ַ לַא תוֹסִיפּוּ הַבִּיאַ מִנְחַת־שָּׁוָא קַטַּׂהָת הוֹעַבָּה הָיא לֵי חָדָשׁ וְשַּׁבָּתֹ קָרָאׁ מִקְרָׁא לֹא־אִיכַל אָנֶן וַעֲּצְרֶה:
- לְמְבְע נִלְאָנְעִי נְשְׁאֵי יי טְרְשִׁיכֶּם יִּמְוֹמְדִיכֶם שְׁנְאָר נַפְּשָׁי הָיָיִ עְּלִי קמְרַח נִלְאָנִי נְשְׁאִי:
- מְלֵאנ: מְלֵאנ: מְלֵאנ:
- ייי רְחַבּלּי הַנְּפָּי הַסָּירוּ רָעַ עַעַּלְלֵיכֶם מָנָּגֵּר ז. רְחַצֵּי הִיּפְּי הַסָּירוּ רָעַ עַעַּלְלֵיכֶם מָנָּגֵּר
- מְפְׁמָנִי נְעָנִם נֻיִבוּ אַּלְמָּנִיבי: (ס) בי לְמָנִי נִימָב צּרְשִׁי מִשִּׁפֶּט אַשָּׁנִי וַמָּנִּן
- לְכוּ־נָא וְנִנְּכְחָה יאׁמַר יְהֹנְּה אָם־יִהְיֹּרּ הַטְּאֵיכֶּם כַּשְּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּׁינוּ אָם־יִאָּדִּימוּ כַתּוֹלֶע כַּצֵּמֶר יְהְיְרִּ
- יי אָם האָבוּ וּשְׁמַּמְמְּמָם מִּוּב הָאָבֶּץ האָבֶלוּ:
- ְּהְנְּהְ הַּבְּר: (פּ) יַבְּר: (פּ)
- אַיכְּהֹ הָיְהָה לְּזִּנְּה קְרָיֶה נָאֵמָנָה מְלֵאָהַי מִשְׁפְּׁט צֶּבֶּק יָלֵין בָּה וְעַהָּה מְרַצְּחָים:
- ב בּסָפֵּךְ הָנְהַ לְסִיגִים סְבְאֵּךְ מְהָוּל בַּמֶּיִם:
- ְנְרֵיב אַלְמָנָה לֹא־יָבְוֹא אֲלֵיהֶם כָּלִוֹ אֹתֵב שׁתַד וְרֹדֵף שַׁלְמִנִים יָתִּוֹם לָא יִשְׁפַּטּוּ מְתַדְ וְרִדֵּף שַׁלְמִנִים יָתִּוֹם לָא יִשְׁפַּטּוּ

т:ЛХ

The Haftarah is Isaiah 40:1 – 4:26.

- adversaries, And avenge Me of Mine enemies; Mighty One of Israel: Ah, I will ease Me of Mine Therefore saith the Lord, the LORD of hosts, The
- thy dross as with lye, And will take away all thine alloy; And I will turn My hand upon thee, And purge away
- be called The city of righteousness, The faithful city. counsellors as at the beginning; Afterward thou shalt And I will restore thy judges as at the first, And thy
- return of her with righteousness. Zion shall be redeemed with justice, And they that

- ْ نَشِلْكُمْ يُدِيدُ هُوْتِكُ مَجْدِدُ لَهُوْكُمُكُ مُعَالِِّكُذَ לבו נאָם הַאָּדוֹן יָהְנָה צְּבְאוֹת אַבֶּיר
- لَمُصُرِّبَ خُرِ خُدِرِجُٰنِكَ: نغشرخد ندر مُزِنك نغجُنك حَجُد صَبُنك
- ىقدُك كالأب ئَيْمُدُك: בְּבַּטְּטִבְּיִׁר אַטְבוּ. בֶּן וֹפַּבא בָּלַבְ הָּוֹר نغقرك بمغمزك خختهمزب نبقةنك
- גוו במשפט הפבה ושביה בציקה בייה Lτ

הפטרת ואתחנן

Comfort ye, comfort ye My people, saith your God.

- her time of service is accomplished, that her guilt is Bid Jerusalem take heart, and proclaim unto her, that
- double for all her sins. paid off; that she hath received of the LORD'S hand
- our God. of the Lord, make plain in the desert a highway for Hark! one calleth: 'Clear ye in the wilderness the way
- level, and the rough places a plain; hill shall be made low; and the rugged shall be made Every valley shall be lifted up, and every mountain and
- hath spoken it.' flesh shall see it together; for the mouth of the LORD And the glory of the LORD shall be revealed, and all
- thereof is as the flower of the field; I proclaim?' All flesh is grass, And all the goodliness Hark! one saith: 'Proclaim!' And he saith: 'What shall
- people is grass. Dreath of the LORD bloweth upon it— Surely the The grass withereth, the flower fadeth; Because the
- of our God shall stand for ever.' The grass withereth, the flower fadeth; But the word

- ַנְעַמִּי נַעַמִּי עַּמֵּי יִאָּמָר אֶּלְעַיכֶּם:
- מִיּגַ יְהְנְּה כִּפְּלֻיִם בְּכְלְ הַמּאָמֵיהָ: (ס) מֶלְאָׁר צְּבְאָׁר כֵּי וָרְצָּר עַּוֹנְהָ כֵּי לֶקְחָרוֹ בּבּׁבֶוּ מֹּלְבָלֹּב וֹבוּמִּלְבָׁ וֹלֵבֹּאַנּ אֵלֶּוֹבַ כֹּנ
- בְּעְּרָה מְסִכְּה לֵאַלְהֵינוּ: والأ مائية وهوقد وو يوه بالبار يهدا
- ְּנְהְיָה הֵשְּׁמְבֹ לְמִישְׁוֹר וְהְרְכְּסָים לְבִקְעֵּה: בְּלְ יָנִאָּ יִנְּשֵׁא וְכְלְ עַרְ וְגִּבְּעָר יִשְׁפְּלְנִי
- פָּי יְהוָה דִּבֶּר: (פ) لنذكِ خَدَبِهِ يُسِرِّنَا لَدُيُّهُ خُمْ حَمْ فَهُر رَبَائِدِ قَيْ
- تَجُهُّد تَخِيد لَجُح تَوْدُ جَجُيهُ يَهُيْدٍ: ַלוּל אַמָּר קְּבָּא וְאָמָר מָּה אָלַרָא בָּלַ
- בֿו אַכֿן הַצִּיר הַעָּם: יבשׁ חָצִיר נְבָּלְ צִּיץ בָּי רָוּחַ יְהַנְּהַ נְשִׁבָּה
- לְמִוּלֶם: (ם) וֹבָה שַׁבְּוֹר וֹבַלְ בִּיֹל וּבַבר בֶּבְעַנוּו וֹלַוּם

- O thou that tellest good tidings to Zion, Get thee up into the high mountain; O thou that tellest good tidings to Jerusalem, Lift up thy voice with strength; Lift it up, be not afraid; Say unto the cities of Judah: 'Behold your God!'
- Behold, the Lord Gop will come as a Mighty One, And His arm will rule for Him; Behold, His reward is with Him, And His recompense before Him.
- Even as a shepherd that feedeth his flock, That gathereth the lambs in his arm, And carrieth them in his bosom, And gently leadeth those that give suck.
- Who hath measured the waters in the hollow of his hand, And mered out heaven with the span, And comprehended the dust of the earth in a measure, And weighed the mountains in scales, And the hills in a balance?
- Who hath meted out the spirit of the Lord? Or who was His counsellor that he might instruct Him?
- With whom took He counsel, and who instructed Him, And taught Him in the path of right, And taught Him to know the way of discernment?
- Behold, the nations are as a drop of a bucket, And are counted as the small dust of the balance; Behold the isles are as a mote in weight.
- And Lebanon is not sufficient fuel, Nor the beasts thereof sufficient for burnt-offerings.
- All the nations are as nothing before Him; They are accounted by Him as things of nought, and vanity.
- To whom then will ye liken God? Or what likeness will ye compare unto Him?
- The image perchance, which the craftsman hath melted, And the goldsmith spread over with gold, The silversamith casting silver chains?
- A holm-oak is set apart, He chooseth a tree that will not rot; He seeketh unto him a cunning craftsman To set up an image, that shall not be moved.

- עַל תַר־גָּבָׁתַ עַלִּי־לֶּדְּ מָבַשָּׂנֵת צִּיּּוֹן הָרִימִי בַפֹּתַ קוּלֵדְ מָבַשָּׁרָת יְרוּשְׁלֶם הָנִּה אֵלֹהיבֶם:
- ָּה הַנָּה אֲדֹנֶי יֵהוֹה בְּחָזָה יָבֹוֹא וּיְרִעִּיׁ נַוֹשְׁלְה קְוֹ הַנֵּה שְּׁכְרוֹ אֲתֹּוֹ וּפִּעֻּלְּחָוֹ לְפְּנֶיו:
- יִבְ בִּרְעָּה עָּרְרָוֹ יִרְעָּה בִּזְרִעוֹ יָקבֵּץ טִּלְאִים יְבְחֵיקוֹ יִשְּׂא עְלְוֹת יָנְחֵל: (ס)
- יוֹדִישֶׂנּוּ: יוֹדִישֶׂנּוּ:
- ى אָת־מֶי נוֹמֶץ וֹיְבִינֵּהוּ וַיְּלִמְּדֵהוּ בְּצִּרִה מִשְׁפָּט וַיְלַמְּדֵהוּ דַּעַת וְדֶרֶךְ הְּבּוּנִוֹת יוֹדִיעֵפּוּ:
- ָּבְּ בֵּוְ גּּוִיִם ְבְּמֵּר מִדְּלִי וּכְשָׁחַק מֹאִוָּנִים בּדָק יִמִּיל:
- מּוּלְנְיוּ אָנן בֵּי בִּעֵּר וְעִּיִּעָיִ אָנן בֵּי מּוּלְבְיִּוּ אָנן בִּי בִּעֵּר וְעִּיִּעִיּ
- ر. چَל_הגוֹים جَצֵיוֹן נִגְדֵּוֹ מֵצֵּפֶס וָהָהוּ נֶהְשִׁבוּ־ לְוּ:
- לְנִּ: אַ אָאָרַשְׁנִּי הְעִּידִּיִּהְיִּהִי הַעִּּרָבִּיִּ
- النُكْرَابِ حُمُّاء مَاتِلِم الْمِتَاء خَنَتَات الْكَفَرَةِ قا نَافِرُم أَمَّاد بَائِم الْمِتَاء خَنَتَات الْكَفَرَةِ الْمَافِيَةِ الْمُعَادِينِ الْمُعَادِينِ الْمُعَادِينِ
- הַמְּסְבֵּן הְרוּמָה עֵץ לֹא־וִרְקַב יִבְחָר הְהָשׁ הְכְםׁ יְבַקֵּשׁ־לֹוֹ לְהָבֵין פֶּסֶל לֹא יִמְּוֹמ: (ס)

- Know ye not? hear ye not? Hath it not been told you from the beginning? Have ye not understood the foundations of the earth?
- It is He that sitteth above the circle of the earth, And the inhabitants thereof are as grasshoppers, That stretcheth out the heavens as a curtain, And spreadeth them out as a tent to dwell in;
- That bringeth princes to nothing; He maketh the judges of the earth as a thing of nought.
- Scarce are they planted, Scarce are they sown, Scarce hath their stock taken root in the earth; When He bloweth upon them, they wither, And the whirlwind taketh them away as stubble.
- To whom then will ye liken Me, that I should be equal? Saith the Holy One.
- Lift up your eyes on high, And see: who hath created these? He that bringeth out their host by number, He calleth them all by name; By the greatness of His might, and for that He is strong in power, Not one faileth.

- הַלִּוֹא מִדְעוּ הַלִּוֹא תִּשְׁמִּׁנִי הַלָּוֹא הָגַּּד מֵרְאִשׁ לָבֶם הַלֹּוֹא הַבָּינוֹהֶם מוֹסָדְוֹת הְאֶהֶץ:
- ي הישב על הוא הִאָּהֵץ וִישִׁבֵּיה כַּהַגָּבִים הַנּוּמָה כַדּל שְׁעַּיִם וַיִּמְהָּחָם כָּאָהֵל לְשֶׁבֶת:
- אַר בַּל־נִשְׁעוּ אַר בַּל־זֹרֶעוּ אָר בַל־שֹֹרֵשׁ בְּאָרֶץ וּזְעָּח וַנַּם־נְשָׁר בָּחָם נִיּבְשׁוּ וּסְעָּרֶת בַּקָשׁ הִשְּאָם: (ס)
- sz װְאֶלְ־מָי הְדַמְּיִהִי וְאָשְׁנְהִ יֹאַמָּר קְּדִישׁ:
- שָׁאִּרְמְרִוֹם עֵינֵיכָם וּרְאִּוֹ מִי־בְרֵָא אֵׁלֶּה יקּרְא מֵרְב אֹנִים וְאַמָּיץ בֿחַ אָישׁ לָא נְעְבְּר: (ס)

בפטרה עקב

The Hastarab is Isaiab 49:14 - 51:3.

But Zion said: 'The Lord hath forsaken me, And the Lord hath forgorten me.'

Can a woman forget her sucking child, That she should not have compassion on the son of her womb? Yea, these may forget, Yet will not I forget thee.

- Behold, I have graven thee upon the palms of My hands; Thy walls are continually before Me.
- Thy children make haste; Thy destroyers and they that made thee waste shall go forth from thee.
- Lift up thine eyes round about, and behold: All these gather themselves together, and come to thee. As I live, saith the Lord, Thou shalt surely clothe thee with them all as with an ornament, And gird thyself with them, like a bride.

- *י:xmx נְעָאמֶר צִיִּון עֲנְבָּנִי יְהְנְּהָ נִאָּרְנָי שְׁכִּחָנִי:
- אַלֶּע טַאֶּבְּטַוֹּנִע וֹאָנָכֹּ، לְאַ אָאֶבָּטֵוּד:
- or تا مَدِ حَظَنَ نَظِيْنَا بَانِطِنَاكَ ثَثِيَا. فَقُرِبَ:
- ינלְבְּמָּג וְּטְׁעַמְּמֵּג יִבְּאָב כַּבְּלְּטִי אָלְבְּ עַזִּג אָנִג נְאָם ְנְעַנְּע בָּג כַבְּלְם כָּהָּגַג מִלְבְּמָג וְּטְעַמְּמִּג נִאָם ְנִעָּה בָּבְּטְם נִלְבָּהָנ בָּאִרַ

- For thy waste and thy desolate places And thy land that hath been destroyed—Surely now shalt thou be too strait for the inhabitants, And they that swallowed thee up shall be far away.
- The children of thy bereavement Shall yet say in thine ears: 'The place is too strait for me, Give place to me that I may dwell.'
- Then shalt thou say in thy heart: 'Who hath begotten me these, Seeing I have been bereaved of my children, and am solitary, An exile, and wandering to and fro? And who hath brought up these? Behold, I was left alone; These, where were they?'
- Thus saith the Lord God: Behold, I will lift up My hand to the nations, And set up Mine ensign to the peoples, And they shall bring thy sons in their bosom, And thy daughters shall be carried upon their shoulders.
- And kings shall be thy foster-fathers, And their queens thy nursing mothers; They shall bow down to thee with their face to the earth, And lick the dust of thy feet; And thou shalt know that I am the LORD, For they shall not be ashamed that wait for Me.
- Shall the prey be taken from the mighty, Or the captives of the victorious be delivered?
- But thus saith the LORD: Even the captives of the mighty shall be taken away, And the prey of the terrible shall be delivered; And I will contend with him that contendeth with thee, And I will save thy children.
- And I will feed them that oppress thee with their own blood, flesh; And they shall be drunken with their own blood, as with sweet wine; And all flesh shall know that I the LORD am thy Saviour, And thy Redeemer, the Mighty One of Jacob.
- Thus saith the LORD: Where is the bill of your mother's divorcement, Wherewith I have put her away? Or which of My creditors is it To whom I have sold you? Behold, for your iniquities were ye sold, And for your transgressions was your mother put away.

- מּטַׁרְ שַּׁאָרֵּי מִיּוִמְּּב וֹבְעַׁטִּי מִּבְּלְּמֶּוֹבֵּ: בִּי חַבְבַּעָוֹבְ וְמִּמִּמִקְיִבּ וֹאָבֵא חַבַסְׁמַצַ בִּי
- עוֹד יאִמְרַוּ בְּאִוֹנְיִךְ בְּנֵרְ שִׁכָּלְיֵרְ צַּרַ־לֵּי הַמְּקוֹם גְּשְׁרַ־לֵּי וְאֵשְׁבְרִי:
- וְאָמֵרְהָ בִּלְבָבֵׁרְ מֵי יֵלִר־לִי אָתּ־אֵּלֶה וַאֵּנִי אָבּילֶה וְגַלְמִיּדָה גֹּלֶהו וְסִּינְה וְאֵלֶה מֵּי הְבּי (ב)
- ְבְּהַ־אֲמֶׁר אֲדְנֵי יֵהוֹה הַנָּה אָשָּׁא אֶל־גּוִים יְדִי וְאֶל־עַמָּים אָרֵים נְסֵי וְהַבֶּיאוּ בְנִיּךִּ בְּחְצֶן וּבְנִתִּיְךְ עַלְ־בְּתֵף הִּנְשָׁאְנָה:
- וְהָיוּ מְלְבִׁים אִמָּנִיךְ וְשֶׁרְוֹהֵיהָם מֵינֵיקֹהִיךְ אַפִּיִם אֶהֶץ יִשְׁתַּחָוּוּ לֶךְ וַעֲפָּר רַגָּלִיךְ לְנֵי: (ס)
- ְנְּמֶּלְמֵּי (ס) בּ בְּנְלֵשׁ מִנְּבּנְרַ מַּלְעַנְתַ נְאָּם_מָּבָׁנְ בַּגִּינִע
- פִּי־בָּהוּ אָמָר יְהֹוָה גַּם־שָׁבֶּי גִּפֹּוֹר יָּמָּׁה וּמֵלְקִוֹת עָּרִיץ יִמָּלֻמ וָאָת־יְּרִיבֵּף אָנֹבֵי אָרִיב וְאָת־בְּנֵיְךְ אָנֹבָי אוֹשֶׁיעַ:
- מְנְאָהְבְּׁב נִיאָּבְנְׁב אָּבָּיִר יַתְּּלְב: (ס) בְּמָם יִאְפַֹּרְנוּ וְיִבְׁהַנִּ לִּץ_בָּאָר בַּי אָנִּי יְּחִוְּתִ נְחַאָּכִלְמַי אָטַ־מִנִּוֹנְיִבְ אָטַ-בָּאָרָם וְכָּהָסִיִּם
- בָּרו אָמָר יְחֹנָׁה אֵי זָּה סֵפֶּר בְּרִיתָּוּת אִמְּכֶם אֲשֶׁר שִׁלְּחֲמִיה אֵוּ מֵי מִנּוֹשִׁי אֲשֶׁר־ אִמְּכֶם אֲשֶׁר שִׁלְחֲמִיה אָמֶּר מֵי מִנּוֹשִׁי אֲשֶׁר־

- Wherefore, when I came, was there no man? When I called, was there none to answer? Is My hand shortened at all, that it cannot redeem? Or have I no power to deliver? Behold, at My rebuke I dry up the sea, I make the rivers a wilderness; Their fish become foul, because there is no water, And die for thirst.
- I clothe the heavens with blackness, And I make sackcloth their covering.
- The Lord God hath given me The tongue of them that are taught, That I should know how to sustain with words him that is weary; He wakeneth morning by morning, He wakeneth mine ear To hear as they that are taught.
- The Lord God hath opened mine ear, And I was not rebellious, Neither turned away backward.
- I gave my back to the smiters, And my checks to them that plucked off the hair; I hid not my face from shame and spitting.
- For the Lord God will help me; Therefore have I not been confounded; Therefore have I set my face like a flint, And I know that I shall not be ashamed.
- He is near that justifieth me; Who will contend with me? let us stand up together; Who is mine adversary? let him come near to me.
- Behold, the Lord Gop will help me; Who is he that shall condemn me? Behold, they all shall wax old as a garment, The moth shall eat them up.
- Who is among you that feareth the LORD, That obeyeth the voice of His servant? Though he walketh in darkness, And hath no light, Let him trust in the name of the LORD, And stay upon his God.
- Behold, all ye that kindle a fire, That gird yourselves with firebrands, Begone in the flame of your fire, And among the brands that ye have kindled. This shall ye have of My hand; Ye shall lie down in sorrow.
- Hearken to Me, ye that follow after righteousness, Ye that seek the Lord unto the rock whence ye were hewn, And to the hole of the pit whence ye were digged.

- וְהָמְי בְּאָהִי וְאֵין אִישׁ קָרֵאָהִ וְאָם אֵין עֹנִה הָחַ לְחַצִּיל תֵּן בְּנִעֲּרְהִי אַחֲרֵיב יָּם אָשִׂים הָחַ לְחַצִּיל תֵן בְּנִעְּרְהִי אָחֲרֵיב יָּם אָשִׂים הַחָּלְיִה בַּצְּמְא:
- בְּסִנִּטְׁם: (פּ) * אַלְבָּנִה הַּמְנִם לַגְצִנִי וֹהָלַ אָהָנִם
- אָרֹנֵי הֶהוֹה נְתַּן לִי לְשִּׁוֹן לִמּוּדִִּים לְדָעָת לְעָּוּת אֶת־יָעֵּף דְּבָר יָעֵירו בַּבַּקֶר בַּבֹּקֶר הְיִינוּ אֶתְיְנְעֵּן לְשְׁמִעַ בַּלְמּוּדִים:
- אַטוּר לא נְסוּגְתִי: אַדְנְיִי הֵיוֹתְ פְּתָּחַ־לֵּי אָזִן וְאָנָכִי לֵאִ מָּרִיִּתִי
- ، «וֹנְ נָתַּשׁׁי מִבְּלְמִּוְת וֶּלְתָּיִ לְמִּרְמִּים פִּנִּי לָאִ הְסְמְּרְתִּי מְבְּלְמִּוְת וֶּלְתִּי לְמִּרְמִּים פִּנִי לָאִ
- ַ אַבְוָהְ: מַלְ־בֵּן שָׂמְהִי פְּנַי כַּחַלְּמָישׁ נְאֵדָע כִּי־לָא אָבְוֹשׁ:
- מי־בַעַּלְי: \$ קרוֹב מִצְּיִרְיִלִּי מִי־יָרָר אָתָּי נַעַּעָרָי:
- ַ הַן אַדֹּנֶי הֵהוֹתֹ יַשְּׁזְר־לִּי מִי־הָוּא יַרְשִׁישֵנִי הַן כִּלְם כַּבֵּנֶד יִבְלוּ עָשׁ יאִבְלֶם: (ס)
- , מִי בְבָם יְרֵא יְהִוֹּה שׁמֵעַ בְּקֵּוֹל עַבְּדִּוֹ אֲשֵׁרִוּ הַלַּךְ הַשִּׁכִּים וְאֵין נֹנִהּ לֹּוֹ יִבְשָׁה בְשֵׁם יְהְנְּה וְיִשְׁמָן בַּאלְהֵיו: (ס)
- הן בָּלְבֶם לִּוְהֵי אֵשׁ מָאַוָּרֵי וִיקִוֹת לְבָּוּו בְּאַּוּר אָשְׁבָׁם וּבְזִילוֹת בָּעַרְמָׁם מִיְדִי הְיִמְּה־זָּאִת לְבֶּם לְמַעֲצֵבֶּה הִשְׁבְּרָוּ: (ס)
- הְּמַבְּשֶׁם: הַבְּּנְתִּנְ אֶּלְ_צֵּנְרַ הְצְבָּיִ בְּנִרְ הְצִּלְ הַמְּמִּנְ אֶלְ_צֵּנְרַ הְצְבָּיִ בְּנִרְ הַבְּקִּתִּי

П:І

Look unto Abraham your father, And unto Sarah that bore you; For when he was but one I called him, And I blessed him, and made him many.

For the Lord hath comforted Zion; He hath comforted all her waste places, And hath made her wilderness like Eden, And her desert like the garden of the Lord; Joy and gladness shall be found therein, Thanksgiving, and the voice of melody.

הִבִּיטּוֹ אֵל־אַבְרָהָה אֲבִילֶּם וָאֵל־שָׂרָה הְחוֹלֶלְכֶם בִּי־אָהָר קִרָאֹתִיו וַאֲבָרְכֵהוּ הְאַרְבֶּהוּ:

چەدۇرە بەزئە خذا دەم چەتېدىۋەت رېپە مەچەدە جىئىدا بىدېچىد جىزا-بەزب ئېۋە بىغىمار نېيى چە ھىچەد بودە ئېچە: (0)

הפטרת ראה

The Haftarah is Isaiah 54:11 – 55:5. On Rosh Hodesh, read the Maftir on page 187. Most read the Haftarah for Rosh Hodesh when that occurs, but read this Haftarah even on Erev Rosh Hodesh.

O thou afflicted, tossed with tempest, and not comforted, behold, I will set thy stones in fair colours, And lay thy foundations with sapphires.

And I will make thy pinnacles of rubies, and thy gates of carbuncles, and all thy border of precious stones.

And all thy children shall be raught of the LORD; and great shall be the peace of thy children.

In righteousness shalt thou be established; be thou far from oppression, for thou shalt not fear, And from ruin, for it shall not come near thee.

Behold, they may gather together, but not by Me; Whosoever shall gather together against thee shall fall because of thee.

Behold, I have created the smith That bloweth the fire of coals, And bringeth forth a weapon for his work; And I have created the waster to destroy.

No weapon that is formed against thee shall prosper; And every tongue that shall rise against thee in judgment thou shalt condemn. This is the heritage of the servants of the LORD, And their due reward from Me, saith the LORD.

Ho, every one that thirsteth, come ye for water, And he that hath no money, Come ye, buy, and eat, Yea, come, buy wine and milk Without money and without price.

ين يوني مَوْنِ دَامِ بِيَمْ يَامِدُ مَوْدِيْ مَا جَنْ الْأَرْدِ الْأَوْدِيْ الْأَرْدِيْ الْأَوْدِيْ الْأَوْدِيْ وهن يُونِيْ الْأِيْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ الْأَوْدِيْنِ

אָלִבְיִׁע וֹכֹּלְ_נִּבוּכְנִ לְאַבֹּוּגִ_שְׁפֹּא: י נֹהַּמִּעֵּׁי. בַּגַרָגְ הִמְּמִהְיִּוֹצִ יִהְהֹּנִנִנִּ לְאַבִּוֹגִּ

נב וְבְלַבְנֵינְ לְמִנְדֵּוֹ יְתִוֹנְע וְתַבְ מִּלְנִם בַּנְיִנְיּ

י בּאַבְאַר הִפִּנְגָנִי בִּיקְאַ־הִקְּנָרָב אֵלְיִרְּ: בּאַבְאָר הִפִּנְגָנִי רַחֲקִי מִעִּשֶׁל בִּי־לָאִי

نظیم: قا فید نثید څڅو هېرن، مد. ټد خګه څځنه

(כ׳ הן)[ק׳ הַנָּה] אָנִכִּי בְּרֵאִהִּי חַבְּשׁ פַּהְׁם ימוֹצִיא כְּלִי לְמַעַּשֵׂהִי וְאָנֹכֵי בְּאֵשׁ פָּהְם ימוֹצִיא כְּלִי לְמַעַּשֵׂהִי וְאָנֹכֵי בְּרֵאִהִי מַשְׁחָיִה לְחַבֵּּל:

בְּלְבַבְּלֵי יוּצָר עָלִיִּךְ וְצִּדְקְתָם מֵאָמִי וָאָם נְחָלֵתְ עַּבְּרִי יְחִזְּה וְצִּדְקְתָם מֵאָמִי וָאָם יְחֶנְה: (ס)

בְּסֶּבְ יִבְלְוָא מֶטִיר יֵנוּ וְחָלֶב: בְּסֶבּ לְלֵּי שִׁבְרִי וְאֶבְלִי יִלְכָּי שִּבְרִי בְּלִוּא הַיִּי בְּלִבִּי שְׁבְרִי לְצָּיִם וַאָּשֶׁר אֵין־לִי

 $\Gamma \Lambda$: I

Wherefore do ye spend money for that which is not bread? And your gain for that which satisfieth not? Hearken diligently unto Me, and eat ye that which is good, And let your soul delight itself in fatness.

Incline your ear, and come unto Me; Hear, and your soul shall live; And I will make an everlasting covenant with you, Even the sure mercies of David.

Behold, I have given him for a witness to the peoples, A prince and commander to the peoples.

Behold, thou shalt call a nation that thou knowest not, And a nation that knew not thee shall run unto thee; Because of the Lord thy God, And for the Holy One of Israel, for He hath glorified thee.

> ְּמָּנִי נִיּטְׁמִּנֵּי בַּנֵּאֵוּ נִפְּאָכֶם: בְּלָנִא לְמְּּבֹמִי אָמִׁמָּי אָמִׁנִּה אָלָי ְ וֹאִכְלִי בְמָּנִי נִיִּאִׁפְלִי אָמִׁמָּי הָּמִּוֹה אָלִי וֹאִבְלִים

הַנְּאֶׁמְנְיִם: הַאָּבְרְתָּה לְכָם בְּרֵית עּוֹלֶם חַסְּדֵי דָוֶר הַפְּיִּאְלָנִים:

 בֶּוֹ צֵּר לְאִנּמִים נְתַּתִּיוֹ נְגִיר וּמְצַנְּהַר לְאָמִּים:

הפטרת שופטים

The Haftarah is Isaiah 51:12 – 52:12.

I, even I, am He that comforteth you: Who art thou, that thou art afraid of man that shall die, And of the son of man that shall be made as grass;

And hast forgotten the LORD thy Maker, That stretched forth the heavens, And laid the foundations of the earth; And fearest continually all the day Because of the fury of the oppressor, As he maketh ready to destroy? And where is the fury of the oppressor?

He that is bent down shall speedily be loosed, And he shall not go down dying into the pit, Neither shall his bread fail.

For I am the LORD thy God, Who stirreth up the sea, that the waves thereof roar; The LORD of hosts is His

And I have put My words in thy mouth, And have covered thee in the shadow of My hand, That I may plant the heavens, And lay the foundations of the earth, And say unto Zion: 'Thou art My people.'

Awake, awake, Stand up, O Jerusalem, That hast drunk at the hand of the Lord The cup of His fury; Thou hast drunken the beaker, even the cup of staggering, And drained it.

מאָלְוָהְ וֹמְוּט וּמֹבּׁן אָבֶׁם טַבָּּגֶּר וֹנִּיטֹּן: אָנְבַּׁג אַנְבָּׁג טַּוּא מִּנְטַמְׁבָּׁם מִגַאָּטַּ וֹטִּגִּרִאָּיִ

ر השְכֵּח יִחֹנָה עַשָּׁף נוֹשָה שִׁמָּיִם וִיסָר אֶּבֶץ נִהְפַּהֹר מְמִיר כְּלִ־הַּיֹּוֹם מִפְּנֵי חֲמָת הַמֵּצִּיק כַּאֲשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחֵית וָאַיֵּה חֲמָת הַמֵּצִיק:

װְסְר צַּמְּר לְהִפְּּתִּה וְלֵא יָמָוּת לַשְּׁחַת וְלָא מַר בְּחָמִי:

ןאַנכִי יְהוָה אֱלֹהֶיף רֹגַע הַנְּם וַנֶּהֵמָוּ גַּכְּיִרוּ יְהוְה צְבְאִוֹה שְׁמְוֹּ:

מּמִּגַאְמִּטַ צִּלְנִהְ בַּפְּגַּצִּ יָבָגִּ לִבְּגִּנְנִ לְנְּמִּמַ מִּמִנִּם וְלְנִסָּג אְּבֵּא וְלָאִמָּנִ לְגִּיּנְוּ נֹאִמִּס צִׁלִנִי (ס)

הקעורךי הקעורךי אָת־בָּוֹס חַמָּתִוֹ אָת־ שְׁתֵית מִיֶּד יְהֹוֶה אָת־בַּוֹס חַמָּתִוֹ אָת־ קְבַּעַת בַּוֹס חַתַּרְעֵלֶה שְׁתָית מָצְית:

- There is none to guide her Among all the sons whom she hath brought forth; Meither is there any that taketh her by the hand Of all the sons that she hath brought up.
- These two things are befallen thee; Who shall bemoan thee? Desolation and destruction, And the famine and the sword; How shall I comfort thee?
- Thy sons have fainted, they lie at the head of all the streets, As an antelope in a net; They are full of the fury of the Lord.
- Therefore hear now this, thou afflicted, And drunken, but not with wine;
- Thus saith thy Lord the Lord, And thy God that pleadeth the cause of His people: Behold, I have taken out of thy hand The cup of staggering; The beaker, even the cup of My fury, Thou shalt no more drink it again;
- And I will put it into the hand of them that afflict thee; That have said to thy soul: 'Bow down, that we may go over'; And thou hast laid thy back as the ground, And as the street, to them that go over.
- Awake, awake, Put on thy strength, O Zion; Put on thy beautiful garments, O Jerusalem, the holy city; For henceforth there shall no more come into thee The uncircumcised and the unclean.
- Shake thyself from the dust; Arise, and sit down, O Jerusalem; Loose thyself from the bands of thy neck, O captive daughter of Zion.
- For thus saith the LORD: Ye were sold for nought; And ye shall be redeemed without money.
- For thus saith the Lord GOD: My people went down aforetime into Egypt to sojourn there; And the Assyrian oppressed them without cause.
- Mow therefore, what do I here, saith the LORD, Seeing that My people is taken away for nought? They that rule over them do howl, saith the LORD, And My name continually all the day is blasphemed.
- Therefore My people shall know My name; Therefore they shall know in that day That I, even He that spoke, behold, here I am.

- אָנן־מְנַּנֵל לֶּה מִכְּלְבָּנִים יָלְגָרָה וָאָּין אַנן־מְנַּנֵל לְה מִכְּלְבַּנִים יָלְגָרָה וָאָין
- וּנַמְּּכֹר וְטִרְעָּב וְנַטַנֵּר מָּר צָּנִּטְמָּר: מּי אָּמִיִם בַּנָּּנִעְ מִרְאָעָיִּרְ מָר צָּנִּיִּטְלֵּרִּ:
- ، چַנְיִךְ עַּקְפָּוּ שָׁרְבָּוּ בְּרָאִשׁ כְּלִ־חוּצִיֹתִ בְּתַּוֹא מִרְמֶר תַּמְלֵאִים תַּמַת־יְּתְוָּה גַּעֲרָת אֵלֹתֵיךְ:
- יי לבו שמיני־גא זאח ענייַה ישְׁכָּהָת וְלִא מְיָּיִן: (פּ)
- خה־אַעָּר אֲדֹנֵוְךְ יְהִוֹּה נֵאלֹהִוּךְ יָרֵיב עַמִּוֹּ הַנָּה לְקָחָתִּי מִיָּדֵךְ אָת־בָּוֹס הַתַּרְעֵלְה אָת־קְבַּעַתֹ בַּוֹס הֲמָהִי לֹא־תוֹסָיפִּי לְשְׁתּוֹתֶה עְוֹד:
- جَمِدُدُ وَ) مُثَادُ لِرَمَّذِدُكِ لِمُشْرِضُ جُمُدُمُ قِبَكَ لَحَثَادِمُ لَمَظْضَيْثِ خُنِدِ صِيْقِيْكِ خِيْمُدِ خِرْجُهُكِ
- יוִסָּיף יְרִישִׁלְםׁ עַּיִר חַפְּּדָשׁי פַּיּ לְאִ יוֹסָיף יְרִישְׁלְםׁ עַּיִר חַפְּּדָשׁ פַּיּ לְאִ מירַי מירַי לִּבְשָׁי עָּדֶר צְּיָר עָּרָ יָּיִר הַלְּדָר עָּרָ בְּיָּרִי בְּּרָבָּיי יוֹסָיף יִבּאַ־בָּף עִּיֹר עָרָ בָּיִיר עָרָ בְּיִּרְ עַּיִר יִי
- ַ הַהְנַעַּרֵי מִעְפָּר קִּימִי שָׁבָי יְרִישְׁלָם (כ׳ התפתחו)[ק׳ הָהְפַּהְּחִי] מוֹסְבֵי צַנְאֵבֶּרְ שְׁבְיָה בַּת־צִיְיוֹן: (ס)
- נ פּי־כֹּה אָעַר יְהוֹה חִנָּם נִמְפַּרָמָם וְלֹא בְבֶּסֶרְ תִּנְּאֵלְוּ: (ס)
- לְּרֵאְמָּנְה לְּנְּיִר שְׁמֵׁם וְאַמִּיִּר בְּאָפֶּס נִּשְׁקְיִּ: * בִּי כְּה אָמִּר אֲבִנָּי הֵטְם וֹאַמִּיִר בְּאָפֶס נִּשְׁקֹיִּ:
- ، ועקה מה־לי־פה נאָם־יִהנָה בִּי־לָּאָח עַמָּי הְנְּחֵ מִשְׁלֶּוּ יְהֵילִילֹּוּ נְאָם־יְהנְה וְתָמָיד בְּל־הַיָּוֹם שְׁמֵי מִנּאֵץ:
- אָנגַבְעִּיא טַמְּגַבּּג טַדְּנִג: (ס) אַ לְבֵּן גַעַע מַמָּג אָמָג לָבּן בּּנִיִם טַעְיִּא בָּגַבַּ

- How beautiful upon the mountains Are the feet of the messenger of good tidings, That announceth the harbinger of good tidings, That announceth salvation; That saith unto Zion: 'Thy God reigneth!'
- Hark, thy watchmen! they lift up the voice, Together do they sing, For they shall see, eye to eye, The Lord returning to Zion.
- Break forth into joy, sing together, Ye waste places of Jetusalem; For the LORD hath comforted His people, He hath redeemed Jerusalem.
- The LORD hath made bare His holy arm In the eyes of all the nations; And all the ends of the earth shall see The salvation of our God.
- Depart ye, depart ye, go ye out from thence, Touch no unclean thing; Go ye out of the midst of het; be ye clean, Ye that beat the vessels of the LORD.
- For ye shall not go out in haste, Neither shall ye go by flight; For the Lord will go before you, And the God of Israel will be your rearward.

- מָת־נָאוֹי עַלְדְּ אֶלִיהָיִר הַנְּגֵיִ מְבַשָּׁר מַשְׁמָיעַ שְׁלָוִם מְבַשָּׁר טָוֹב מַשְׁמֵיעַ יְשׁיּעָד אֹמָר לְצִיּוֹן מֶלְדְּ אֶלִהְיָרִּ:
- قَرْبَا نِلَهِ، فَشِدَ نُعِبُكُ مَنْكُ الْذِينَةِ فَي مَنَا * كَابِرٍ مَقَالًا تُشِهِ، كَابِرٍ يَلْكُ، نُرِيَّةً
- פּצְקוּ רַנְּנֹל יַחְדְּׁלִ חְרְבָוֹת יְרוּשֶׁלְםׁ פִּי־נִחַם יְהֹנְת์ עַמֹּוֹ נְצֻל יְרוּשֶׁלֶם:
- י חַשָּׁף יְהֹנָה אָת־יְּרִיעַ קְּדִּשׁׁוֹ לְעֵינֵי כְּלֹ־ הַגּּוֹיָם וְרָאֵי כְּלְ־אַפְּסִי־אָּהֶץ אָת יִשׁוּעָת אֱלֹהֵינוּ: (ס)
- ַ סִּירוּ סֹּירוּ צְאַנּ מִשְּׁם טָמֵא אַל־הַנְּעִנּ צְאָנּ מְחִּוּבְה הַבְּּרוּ נִשְּׁאֵי כְּלֵי יְהְנֶה:
- دٍ، לָא בְחִפְּזוֹן מֵצֵּאוּ וּבִמְנוּסָה לַא מֵלֹכֵּוּן בְּי־חֹלֵךְ לִפְּנִיכֶם יְחִנְּה וּמְאַסִּפְבֶם אֵלֹתֵי יִשְׁרְאֵלֹּ: (ס)

הפטרה כי הצא

The Haftarah is Isaiah 54:1 - 54:10. If the Haftarah from Re'eh was not read because it fell on Rosh Ḥodesh, combine it with this Haftarah.

Sing, O barren, thou that didst not beat, Break forth into singing, and cry aloud, thou that didst not travail; For more are the children of the desolate Than the children of the matried wife, saith the LORD.

- Enlarge the place of thy tent, And let them stretch forth the curtains of thy habitations, spare not; Lengthen thy stakes.
- For thou shalt spread abroad on the right hand and on the left; And thy seed shall possess the nations, And make the desolate cities to be inhabited.
- Fear not, for thou shalt not be ashamed. Weither be thou confounded, for thou shalt not be put to shame; For thou shalt forget the shame of thy youth, And the reproach of thy widowhood shalt thou remember no more.

- רָנִי עַקְרָה לַאׁ יָלְרֵה פִּצְחָׁי רָנָּה וְצַּחֵלִי לֹאִיחְלָה בְּי־רַבַּיִם בְּנִי־שׁוֹמֵמָה מִבְּנֵי בְעוּלֶה אָמָר יְהֹוֶה:
- מְנְטְבְּוֹב וּנְטֵבְטִּוֹב מִזְּטֵּנ: מְאֶּבְּנִוְטָּוֹב וֹאָּר אַלְ-מַּחָאָּכִי תַאָּרִיכִי בּרְתַּיִּבִיוּ מְצַוֹם אָּחָבִּי
- ְּנְמְבֵׁנִם נְמָּפִּנְע ..ִמְּנִבְּנִּ בּ בִּיִבְיָמָוֹן וּשְּׁמִאָנִלְ שִּׁפְּרָׁבִּּג וְזַּבְמֵּבְּ צִּיִנִם וֹנִבְמָ

- For thy Maker is thy husband, The LORD of hosts is His name; And the Holy One of Israel is thy Redeemer, The God of the whole earth shall He be called.
- For the LORD hath called thee As a wife forsaken and grieved in spirit; And a wife of youth, can she be rejected? Saith thy God.
- For a small moment have I forsaken thee; But with great compassion will I gather thee.
- In a little wrath I hid My face from thee for a moment; But with everlasting kindness will I have compassion on thee, Saith the LORD thy Redeemer.
- For this is as the waters of Noah unto Me; for as I have sworn that the waters of Noah should no more go over the earth, so have I sworn that I would not be wroth with thee, nor rebuke thee.
- For the mountains may depart, and the hills be removed; but My kindness shall not depart from thee, neither shall My covenant of peace be removed, saith the Lord that hath compassion on thee.

- ظلابه نَهْدُهُمْ هُمُتِ، خُمِ يَهُدُهُ نَهُدُهُ نَهُدُهُ خُـ حَمْجَ نَاخِ مِهَنَاءً نُكِنْكَ خُدُهُنِكَ هُمُنَا نَهُمُكَا
- ְּבִירְאִשְּׁה עַזּוּבָה וַעַּצִּיבָת רָוּחַ קְרָאֵּךְ יְהְוְּה וְאַשֶׁת נְעּיּרֵים בָּי הִמְּאֵס אָמָר אֱלֹהֵיף:
- ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾₫₺₭₺
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾
  ¾</
- ، ﺟﭙﻮﭘﻼף ἀﭘﻼף הסְמַּרָהִי פָּנַי ﭘﺬፕ੫ מִמֵּּךִ ﺗִּבְּמֵטָר עוֹלֶם רִחַמְתִּיף אָמָר גֹּאַלֶּךְ יְהְנְה: (ס)
- و چרבי נח ואת לי אַשָר נִשְׁבַּּשְׁהִי מִשְּׁבִּר בי־בָּח שִׂיד שַל־הָאָבֶץ בֵּן נִשְׁבַּשְׁהִי מִקְּצָר שְּלְיָךְ וּמִגְּשְׁרַבְּּךְ:
- בָּי הַהִרִיםׁ יִמֹּישׁי וְהַגְּבָעִּיֹת הְמִישֵׁינָה וְחַסְדִּׁי מֵאִתַּדְּ לֹא־יִמֹּישׁ וּבְרֵית שְׁלוֹמִי לָא הְמִּיּשׁ אֲמָר מְרַחֲמֶךְ יְהֹנְה: (ס)

הפטרת כי תבוא

The Haftarah is Isaiah 60:1 – 60:22.

- Arise, shine, for thy light is come, And the glory of the LORD is risen upon thee.
- For, behold, darkness shall cover the earth, And gross darkness the peoples; But upon thee the Lord will arise, And His glory shall be seen upon thee.
- And nations shall walk at thy light, And kings at the brightness of thy rising.
- Lift Up thine eyes round about, and see: They all are gathered together, and come to thee; Thy sons come from far, And thy daughters are borne on the side.
- Then thou shalt see and be radiant, And thy heart shall throb and be enlarged; Because the abundance of the sea shall be turned unto thee, The wealth of the nations shall come unto thee.

- קומי אָּוֹרִי בֵּי בָא אּוֹרֵךְ וּכְּבָוֹד יְתֹּוָח עָּלֵיךְ זְרֵח: בְּירְתַּנְּה תַּחִּשֶׁךְ יְכַפֶּה־אֶּרֶץ וַעֲּרָפֶּל
- ַ בְּיִרְהָּה הַחִשֶּׁךְ יִּבְּהָרִ יִּבְּהָרִ עְּלֵיִךְ קְאָּמִיִם וְעְּלֵיִךְ יִזְּרֵח יְחִנְּׁה וּבְּבוּדִי עְלֵיִך בְּיִבְּיִה הַחִישְׁרָ
- الشخرف برناء خمريتك بخرجه خرنه المناك:
- ײַאְמְּלְּנִי: לְּזֵׁב בְּּלְּנְבַ מְבְנַנִנְינִ בְּאָנ בְּבָּנְנְנִנְינִבּ הַּלְ_הָּבִּ מְאִׁנַ סְבְּיִב הִּנְּנָבְ נְבַאָּנ בְּבָּנְם נִלְּבָּהָנִ בָּאָנַ מְאִנֵּנִם הִּנְנָבְ נְבַאָנ בְּבָּנְם נִלְּבָּהָנִ בָּאָנַ
- י אַ טּבְאִּי וְנְיַבְיִהְ יִפְּתַר וְבְתַּבְ לְבָבֵּבְּ בְּרֵבְ מִיבְאָי וְנְיִבְרָהְ יִפְתַר וְבְתַבְ לְבָבֵּבְּ

- The caravan of camels shall cover thee, And of the young camels of Midian and Ephah, All coming from Sheba; They shall bring gold and incense, And shall proclaim the praises of the LORD.
- All the flocks of Kedar shall be gathered together unto thee, The rams of Nebaioth shall minister unto thee; They shall come up with acceptance on Mine altar, And I will glorify My glorious house.
- Who are these that fly as a cloud, And as the doves to their cotes?
- Surely the isles shall wait for Me, And the ships of Tarshish first, To bring thy sons from far, Their silver and their gold with them, For the name of the LORD thy God, And for the Holy One of Israel, because He hath glorified thee.
- And aliens shall build up thy walls, And their kings shall minister unto thee; For in My wrath I smote thee, But in My favour have I had compassion on thee.
- Thy gates also shall be open continually, Day and night, they shall not be shut; That men may bring unto thee the wealth of the nations, And their kings in procession.
- For that nation and kingdom that will not serve thee shall perish; Yea, those nations shall be utterly wasted.
- The glory of Lebanon shall come unto thee, The cypress, the plane-tree and the larch together; To beautify the place of My sanctuary, And I will make the place of My feet glorious.
- And the sons of them that afflicted thee Shall come bending unto thee, And all they that despised thee shall bow down At the soles of thy feet; And they shall tall thee The city of the LORD, The Zion of the Holy One of Israel.
- Whereas thou hast been forsaken and hated, So that no man passed through thee, I will make thee an eternal excellency, A joy of many generations.
- Thou shalt also suck the milk of the nations, And shalt suck the breast of kings; And thou shalt know that I the Lord am thy Saviour, And I, the Mighty One of Jacob, thy Redeemer.

- אַ שְׁפְעָּת גְּמַלִּים הְכַפַּׁך בִּכְּרֵי מִדְיָן וְעֵיפָּׁר כַּלָּם מִשְׁבָא יָבָאוּ זָהָב וּלְבוֹנָת יִשְׁאוּ וּתְּהִלְּת יְתֹּוְת יְבַשֶּׁרוּ:
- טַפֿאַנטַג אַפֿאָנ: 'הֶּנְעַינִּנְינִ יהַּלְנִּ הַּלְ_נִהִּנְן מִזְּבִּטְיִּ נִדָּנִע בּלְ_בֹאָן טַבְׁנִ יַטַּבָּהוּ לָנִּ אִנִלָּג וֹבָנִיִע
- אָבְׁבְּטִּגְיֵם: אַבְּיַגְנָם פָּמָּב שַׁמִּפָּגִּנָּט וָכִּיּנָנָם אָבְ_
- יי נבלנ בגרבבר חמפיף וברצוני רחממיף: הי הבנו בגרבבר חמפיף ומלביהם ישרתיוף:
- ים יפּהָלה לְהָבֶּיא אֵלֵיִךְ הַנֵּל גּוֹיִם וּמַלְבֵיהָם יפָּגָרוּ לְהַבֶּיא אֵלֵיִךְ הַנִּל גּוֹיִם וּמַלְבֵיהָם נְהנְגִים:
- יאָבְרוּ וְתַּנְוֹם חַבְּר יִּמְבֶּר אָהָב לְאַנִעַּבְּרוּ בּי בִּירתְנְּיִי וְתַּמָּלְלָבִי אָהָּר לְאִנִעַּבְּרוּ
- בּלְכִגְ אַכּבּב: װְשְׁאָּמִּוּר יַחְבְּגִּרְ לְפָּאָרְ מְקָנִם מִקְּדָּיִּהְ וּמְקָנִם בְּלְנִג תַּלְבְנִגְן אֵלֵנְב יִבְּנִא בְּרָנִא הָּרָנִיִּא הָּלְנִים
- מֿנַ יְׁבְּנְיֵע בּיּנְוֹ אַבְוֹנֵ הַּבְּנָת הַמְּבִּאָ מּלְ-בּפִּוִּת בּנִּלְוֹב בְּלִ-מִּנְאָּבָּוֹב וְשֵׁבְאֵּ לְּבָּ ئا بُارِّرٍ אֵלִוֹב אַבְוֹב בְּרָ מִתְּנָּוֹב וְנִיאָטִּיֹנִנִּיּ
- יַ עַּטַת הֵילִמַף צַּיּגְלֶם מְשָׂיִשׁ דָּוֹר נְדְוֹר: יַ מַטַת הַיֹּלְהַ צַּיּגְלָם מְשָׂיִשׁ דָּוֹר נְדְוֹר:
- נְגְּלְב: נְיִגְּמִשׁ בַּׁנ אֵדָר נְטְנְטְ מְנְאָנְשְׁ נִּלְּבְיִׁנִ אֵבָּנִר נְיִנְקְׁ חַבְּרֵר גִּוְנְם נְאָב מִלְכָּנִם שִׁנִּדְׁלֵּיִי. מִּלְבִּים שִׁנִּדְּלִי. מִּנְיִם נִּאָבִי. מִּ

For brass I will bring gold, And for iron I will bring silver, And for wood brass, And for stones iron; I will also make thy officers peace, And righteousness thy magistrates.

Violence shall no more be heard in thy land,

Desolation nor destruction within thy borders; But
thou shalt call thy walls Salvation, And thy gates
Praise.

The sun shall be no more thy light by day, Meither for brightness shall the moon give light unto thee; But the LORD shall be unto thee an everlasting light, And thy Got thy glory.

Thy sun shall no more go down, Neither shall thy moon withdraw itself; For the Lord shall be thine everlasting light, And the days of thy mourning shall be ended.

Thy people also shall be all righteous, They shall inherit the land for ever; The branch of My planting, the work of My hands, Wherein I glory.

The smallest shall become a thousand, And the least a mighty nation; I the LORD will hasten it in its time.

אַ לאַ־יִשְׁמַע עַּוֹד חָמָס בְּאַרְצֵּׁך שָׁד וָשֶׁבָר בּגְבּוּלְיֵּרְ וְקְּבָאָת יְשׁוּעְּהֹ חוֹמֹתַׁיִרְ וּשְׁעָרֵיִרִּ הְּתְּבְּיֵלְיִי

ַ לאַיִרְיָהַ־לָּךְּ עִּוֹדִ תַּשִּׁמֵעׁ לְאַוֹר יוֹמָם וּלְנְגַה תַּיָּהֶת לֹא־יָאַיר לֵּךְ וְהָיָת־לֶּךְּ יְתֹּלָת לְאַוֹר עוֹלְם נֵאלֹתַיְךְ לְתִּפְּאַרְתֵּךְּ:

לא־נְבִוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁך וִירֵחַךְ לָא ֵיִאָּסֵרְ בָּי יְחִנְׁה יְהְנֶה־לֶּךְּ לְצָּוֹר עוֹלֶם וִשְׁלְמָוּ יָמֵי אֵבְלֵך:

הקטן יִהְנֶה אָמִיישֶׁנֶּה: (ס) بَــٰנְה בְּעְּהֶה אָמִיישֶׁנֶה: (ס)

הפטרת נצבים

The Haftarah is Isaiah 61:10 - 63:9. This Haftarah is read on the Shabbat before Rosh HaShana.

77

I will greatly rejoice in the LORD, My soul shall be joyful in my God; For He hath clothed me with the garments of salvation, He hath covered me with the robe of victory, As a bridegroom putteth on a priestly diadem, And as a bride adorneth herself with her iewels.

For as the earth bringeth forth her growth, And as the garden causeth the things that are sown in it to spring forth; So the Lord God will cause victory and glory To spring forth before all the nations.

For Zion's sake will I not hold My peace, And for Jerusalem's sake I will not rest, Until her triumph go forth as brightness, And her salvation as a torch that burneth.

יייואן שְׂוֹשׁ אָשִׁישׁ בִּיחֹוָה הָגֵל נִפִּשִׁי בֵּאלֹהַי כָּי הַלְבִּישִׁנִי בִּגְדִי־יָּשׁע מְעָיל צְדָקָה יְשְׁשָׁנִי בֶּחְחָן יְכַהַן פְּאֵר וְכַכַּלֶּה תַּשְּׁדֶה בַלֶּיהָ:

כֶּי כִּאָׂהֶץְ חִּוֹצֵיאִ צִמְחָה וּכְנָנָה וַרוּעֵיהָ תַּצְמִיחַ בֵּןוּ אֲדֹנֵי יֵחוֹה יַצְמָיחַ צְּדְקָהֹ וּהְחִפְּׂה נֵגֶּד כְּלְ־תַּנּוֹיְם:

לַמָּעַן צִיּוֹן לַאִּ אָחֵשָּׁה וּלְמָעַן יִרוּשִׁלָם לַאִּ אָשְׁקְוֹט עַּד־יִצֵּא כַּנֹּנִהֹ צִּדְּלְּה וִישׁוּעְּחָה בְּלַפֶּיד יִבְּעְר:

- And the nations shall see thy triumph, And all kings thy glory; And thou shalt be called by a new name, Which the mouth of the Lord shall mark out.
- Thou shalt also be a crown of beauty in the hand of the Lord, And a royal diadem in the open hand of thy God.
- Thou shalt no more be termed Forsaken, Neither shall thy land any more be termed Desolate; But thou shalt be called, My delight is in her, And thy land, Espoused; For the Lord delighteth in thee, And thy land shall be espoused.
- For as a young man espouseth a virgin, So shall thy sons espouse thee; And as the bridegroom rejoiceth over the bride, So shall thy God rejoice over thee.
- I have set watchmen Upon thy walls, O Jerusalem, They shall never hold their peace Day nor night: 'Ye that are the LORD'S remembrancers, Take ye no rest,
- And give Him no rest, Till He establish, And till He make Jerusalem A praise in the earth.'
- The Lord hath sworn by His right hand, And by the arm of His strength: Surely I will no more give thy corn To be food for thine enemies; And strangers shall not drink thy wine, For which thou hast laboured;
- But they that have garnered it shall eat it, And praise the Lord, And they that have gathered it shall drink it In the courts of My sanctuary.
- Go through, go through the gates, Clear ye the way of the people; Cast up, cast up the highway, Gather out the stones; Lift up an ensign over the peoples.
- Behold, the LORD hath proclaimed Unto the end of the earth: Say ye to the daughter of Zion: 'Behold, thy salvation cometh; Behold, His reward is with Him, And His recompense before Him.'
- And they shall call them The holy people, The redeemed of the Lord. And thou shalt be called Sought out, A city not forsaken.

- ئۆڭ» לְגְ הָהֵם טֹבְהָ אַּהָּר פָּׁג גְׁטִנְט נפֿבּנִי ئَـٰאַנ יִנִּים בִּגַיבִינְ נִכִּלְבִּים פַּבִּיִבִינִ
- נגנוש)[ט יצְנִיף] מְלִיכֶּה בְּנַרְ־אֶלְהֶוֹה (כ׳ וְהְנִית עֲמֶהָה הִפְּאָהָה בְּנַרְ־אֶלְהֶוֹה:
- לא־נאַמֵר לָּךְ עִּוֹד עֲזִּיבָׁה וּלְאַרְצֵּךְ לָאִׁד י נאָמֵר עּוֹד שְׁמִּמְה בֵּי לֶּךְ יִקְּרֵא חָפְצִי־ לְה וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלְה בִּי־חָפֵּץ יְהֹנְתֹ בְּרְ יַאַרְצֵּךְ הִבְּעֵל:
- كَ جَدَّ : خَرْبَ جَلَادِ خَلَادِيْ لِا يَضْرَفُ خَرِيْكَ دِيْضُيْسَ بَاثِارِ هَرَّ حَجْبَ يَضْرَفُ خَرِيْكَ \$2- يَجْدُ جَلَيْكَ خَلَادِيْكِ مِنْ الْجَمْرُ فِي خَلَيْكَ
- ** מַּלְ־חִינִּים וְבְּלְ-חַנֵּיֵלְם חִפְּקֹדְּתִּי שִׁמְּוִּים בְּלְ-חַיַּיִּם וְבְלְ-חַנִּיֵלְם חַבְּּלִדְּתִּי לָאִ יָחֵשִׁי הַמִּוְפְּרִים אָת-יְחְנְּה אַלְ-דֵּמִי לָבֶם:
- אָם יִרישְׁלֶם הְּהִלֶּה בְּאֶבֶּץ: בּ הְאָלְהִיהְנִי דָמִי לְוִ עַּדִּיְכִּוֹנֵן וְעַדִּיִּשְׂיִם
- בְּנֵי־נֵבְרֹ מְּיִרוּשֶׁךְ אֲשֶׁר נִגַעָּהְיִךְ וְאָם־יִשְׁתְּי אָת־דְּגָּנְךְ עִּיֹד מְאֲבֶלִ לְאָּיִבְיִרְ וְאָם־יִשְׁתִּ נְשְׁבָּעְ מִיּד מְאֲבֶלְ לְאָיְבִיּיְרְ וְאָם־יִשְׁתִּיּ
- ימִלְבַּבְּיוּ וְאָטַׁרוּ בְּחַצְּרְוָת לַדְשָׁי: (ס) * פָּי מִאַסְפָּיוֹ יאַבְלֻרוּ וְחֵלְלִוּ אָתַ-וְחַוְּיִ
- מְבְרָוּ מִבְרוּ בַּשִּׁעְּרִים פַּנִּוּ הֲבֶרָךְ הַעָּהַם סָׁכִּוּ סְכִּוּ הַמְסִכְּּדִׁ סַקְּלֵּוּ מֵאָּבֶן הָרֵימוּ גָס עַלִּ הַמְּמִים:
- ַ הַּנַה יְהַנָּה הִשְׁמִּיעִ אֶל־קִצָּה הַאָּבֶץ אִמְרִיּ לְבַת־צִּיּּוֹן הַנַּה יִשְׁעֵךְ בָּא הַנַּה שְׂכָרוֹ אִמִּי יִפְעַכְּהָוֹ לְפְּנֵיי:
- יפֿבּא דְרוּשְׁה מִיר לְאִ נָמֶוֹבְּה: (ס) בּי וְקְרָאִי לְהָם מִּם־הַפְּהָשׁ גָּאִילֵי וְתְוָה וְלָרִּ

Who is this that cometh from Edom, with crimsoned garments from Bozrah? This that is glorious in his apparel, stately in the greatness of his strength?'—'I that speak in victory, mighty to save.'—

Wherefore is Thine apparel red, and Thy garments like his that treadeth in the winevat?—

I have trodden the winepress alone, and of the peoples there was no man with Me; yea, I trod them in Mine anger, and trampled them in My fury; and their lifeblood is dashed against My garments, and I have stained all My taiment.

For the day of vengeance that was in My heart, and My year of redemption are come.

And I looked, and there was none to help, and I beheld in astonishment, and there was none to uphold; therefore Mine own arm brought salvation unto Me, And My fury, it upheld Me.

And I trod down the peoples in Mine anger, and made them drunk with My fury, and I poured out their lifeblood on the earth.

I will make mention of the mercies of the Lord, and the praises of the Lord, according to all that the Lord hath bestowed on us; and the great goodness toward the house of Israel, which He hath bestowed on them according to His compassions, and according to the multitude of His mercies.

For He said: 'Surely, they are My people, children that will not deal falsely'; so He was their Saviour.

In all their affliction He was afflicted, and the angel of His presence saved them; in His love and in His pity He redeemed them; And He bore them, and carried them all the days of old.

מי־זָהו בָּא מִאֵּדִים חַמִּיץ בְּגָּדִים מִבְּצִּיִה זָה הַדִּיר בִּלְבִישׁׁוֹ צַעֶּה בְּרָב כֹּחֻוֹ אֲנָי מְדַבֵּר בִּצְּדְקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

ء مرديو پهاره جاچ دين بجين به جديد جيره:

נְגְּטִׁםְ מָּלְ-בִּלְּנְיִּ, וְכְּלְ-מָלְבִּוּמָּ, אֵּנְאֶלְטִּּ,: אָטְּ, וְאָבְרְבֶּם בַּאָפָּ, וְאָבְמָסִם בַּטַמָּעִי, וֹנִי פּוּבָנִיוּ בַּבְּבִי, בְּמָמָּמִּםְ אָּוּן-אָּנָמִ

בֶּי וָנְם נֹצִם בַּלְבַּיִּ וְמִּלֵּט זִּאִנְלְ, בַּאַנִי:

נּשִּׁיְּמֶּת כְיְ זְּבְמֶּי נִדְּמֶׁטֵּי בַּיגא סְמָבֶּטִּי: זְאַבִּיִּסְ וְאֵּוֹן מְזָר וְאָמִשׁיִמִּם וְאֵּוֹן סִוָמֵּצִ

וֹאִיְנֵינִ לְאֵּנֵּא ֹדְאֵנֵם: (ס) אבוֹאַבְוֹיִס הַּמִּינִם בַּשְׁבָּיִּנִי נְאָהָבִּנִם בַּשְׁתְּנִינִי יִ

ַ חַסְבֵּי יְהְנָה וּ אַזְּבִּיר ִמְּהַלֵּת יְהִנְּה בִּעַּל כָּל אַשֶּׁר־נְּמָלְנִי יְהֹנְה וְרַב־שִּּב לְבֵּית יִשְׂרָאֵל אַשֶּׁר־נְּמָלְם בְּרַחַמָּיו יִּכְרָב חַסְבֵּיו:

دِنْهُمْرَ אַדִּ־עַּמָּי הַמָּה בָּנִים לָא יִשַּׁקֵרוּ וַיְהָי \$ נֵיּאַמֶּר אַדִּ־עַמָּי הַמָּה בָּנִים לָא יִשְּׁקֵרוּ וַיְהָי

יּאִּבְׁׂם זְוֹנִּמְבְׁם זְוֹנִּמְּאֵם כָּבְּוֹמָ, מִּנִלְם: פּּנִּוֹן עוָמִּוּמְם פַּאַנִּבְּטִׁן וּבְטִמְלְטִוּ עַּוּא "פְּבְׁלְ_גַּבְעָׁםוּ (כ׳ לְאִ)[טִּ לָּוּ] גָּּר וּמִלְאָּוֹ

הפטרת וילך

The Haftarah is Isaiah 55:6 - 56:8. This Haftarah is read on Shabbat Shuva.

Seek ye the Lord while He may be found, Call ye upon Him while He is near;

Let the wicked forsake his way, And the man of iniquity his thoughts; And let him return unto the LORD, and He will have compassion upon him, And to our God, for He will abundantly pardon

פֿבּיִב: אַרָּב: פֿבּיִמָּלָאָר פֿבּיִמָּלָאָר פֿבּיִתְלָּנִי פּבּיִתְלָּנִי פֿבּיִתְלָּנִי

ַנְּעָּלִׁב רְשָׁעֹ דַּרְבֹּו וְאֵישׁ אָּנֵן מִחִשְׁבִּתָּיוּ וְיָשָׁב אֶלְ-יְהֹנְהׁ וְיִרְחֲמָהוּ וְאֶלִ-אֶלְהֵינוּ בְּי-יַרְבֶּה לְסְלְוּחַ:

- For My thoughts are not your thoughts, Neither are your ways My ways, saith the LORD.
- For as the heavens are higher than the earth, So are My ways higher than your ways, And My thoughts than your thoughts.
- For as the rain cometh down and the snow from heaven, And returneth not thither, Except it water the earth, And make it bring forth and bud, And give seed to the sower and bread to the eater;
- So shall My word be that goeth forth out of My mouth: It shall not return unto Me void, Except it accomplish that which I please, And make the thing whereto I sent it prosper.
- For ye shall go out with joy, And be led forth with peace; The mountains and the hills shall break forth before you into singing, And all the trees of the field shall clap their hands.
- Instead of the thorn shall come up the cypress, And instead of the brier shall come up the myrtle; And it shall be to the Lord for a memorial, For an everlasting sign that shall not be cut off.
- Thus saith the LORD: Keep ye justice, and do righteousness; For My salvation is near to come, And My favour to be revealed.
- Happy is the man that doeth this, And the son of man that holderh fast by it: That keepeth the sabbath from profaning it, And keepeth his hand from doing any evil.
- Neither let the alien, That hath joined himself to the LORD, speak, saying: 'The LORD will surely separate me from His people'; Neither let the eunuch say:
- For thus saith the LORD Concerning the eunuchs that keep My sabbaths, And choose the things that please Me, And hold fast by My covenant:
- Even unto them will I give in My house And within My walls a monument and a memorial Better than sons and daughters; I will give them an everlasting memorial, That shall not be cut off.

- בֵּר לָאַ מַחְשָּׁבוּתַיִּ מַּחְשָּׁבַּוּתֵיבֶּם וְלָאָ בַּרְבֵיבֶם דְּרְבֶי נְאֵם יְחְזֶּה:
- לַּרַרְרָּי שְׁמָים מִאָּבֻץ בַּן נְּבְרָי דְרָכַי
   בְּרַלְבְרָי שְׁמָים מִאָּבֻץ בַּן נְּבְרָי דְרָכַי
- י וְשִׁמְּׁר לֵא יִשִּׁיב בֵּי אִם עִּרְיָה נְלֵטִם יי נְשִׁמָּר לַא יִשִּׁיב בֵּי אִם עַרְנָר אָת עַאָּבְּלִ לְאִבֶּל:
- וְהַבְּלְיִהַ אַּמֶּׁר שְּׁכְּחָהְהִי: אַלְי בִּילִם כִּּי אָם_מְּמָּרְ אָתַ־אָמֶּר חַפְּּגִּהִי בן יִהְנָת דְבָרִי אָמֶּר יִצָּא מִפְּי לְאָ-יָמִּיִּר
- בּי־קִשְׂמְחָה הַצֵּאִּ יִּבְשְׁלָיִם תּּנְּבְיִּוּ הַתְרֵים וְתַּנְּבְעִׁוֹת יִפְּצְחָוּ לִפְּנִיכֶם רִנְּה יְכְל־עַצֵּי תַשְׂהַה יִמְחֲאִּי־בֶּף:
- ַ הַּחַת הַנַּעַצִּיץ יַעֲלֶה בְּרִּיִשׁ (כ׳ תחת)[ק׳ וְתָחַת] הַפּרְפָּר יַעֲלֶה הַדַּס וְהָיֶה לִיהֹוָה לְשֶׁם לְאָוֹת עוֹלֶם לְאִ יִבְּהֵה: (פ)
- אַשָּׁבֵי אֵנוֹשׁ יָעֲשֶׁה יֹּאָת וּבֶּן־אָּדָם יַחַזֵּיִק בָּה שׁמֵּר שַּבְּת מֵחַלְלְיוֹ וְשׁמֵר יָדִוֹ מֵעֲשָׂוֹת בָּל־בֶע: (ס)
- נַאַל־יֹאמַר בֶּן־הַנַּבְר הַנְּלְנָה אֶל־יִהֹּהַר בַּןְהַנַּבְר הַנְּלְנָה אֶל־יִהֹּה בַּעַל עַמֵּוֹ
   נַאַל־יֹאמַר הַפְּרִיס הֵן אָנִי עֵץ יָבֵשׁ: (פ)
- ַנְּמְשְׁוֹגְיֵלֵים בִּבְּרִימָי: יִשְׁמְרוּ אָמִר־שְׁבְּתִּוֹתִי וּבְחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפָּצְתִּ בּי־בָּחו אָמָר יְהְוֹּה לַפְּרִיסִים אָשֶׁר
- וְנְתַּמִּי לְטָּם בְּבֵיתַּי יִבְחִוּמִתִּי יָדִ וְשֵּׁם מִוִּר מְבְּנֵים יִמְבְּנִית שֵּׁם עּוּלִם אֶמָּן־לֹוֹ אֲשֶׁר לֹא יְבְּרֵת: (ס)

Also the aliens, that join themselves to the LORD, to minister unto Him, And to love the name of the LORD, To be His servants, Every one that keepeth the sabbath from profaning it, And holdeth fast by My covenant:

Even them will I bring to My holy mountain, And make them joyful in My house of prayer; Their upon Mine altar; For My house shall be called A house upon Mine altar; For My house shall be called A house

Saith the Lord God who gathereth the dispersed of Israel: Yet I will gather others to him, beside those of him that are gathered.

ۥڋڍڔ הַנַּלָּר הַנָּלְיָרִם עַּל־יָהֹנָת לְשָׁרְתִּׁוּ יְלְאַהַבְּתֹ אֶת־שֵׁם יִהֹנְה לֶהְיָוֹת לָוֹ לַעֲּבְּדִים כְּל־שׁמֵר שַבְּתֹ מֵחַלְּלֹוֹ ימַחַזִּיקִים בִּבְרִיתִי:

% לאֶם אַבְּלָּג יְבְנְלֵבְבָּלֵּג.: * ئאֶם אַבְלָּג יִבְּנְגְ מִבְּלֵב מִּלְבַבָּא נִגְעַנִּג יִמְּבָאַיִּ

הפטרת האזינו

The Haftarah is II Samuel 22:1 – 22:51. This Haftarah is read on the Shabbat between Yom Kippur and Sukkot, if there is

And David spoke unto the LORD the words of this song in the day that the LORD delivered him out of the hand of Saul;

and he said: The Lord is my rock, and my fortress, and my deliverer;

The God who is my rock, in Him I take refuge; My shield, and my horn of salvation, my high tower, and my refuge; My saviour, Thou savest me from violence.

Praised, I cry, is the LORD, and I am saved from mine enemies.

For the waves of Death compassed me. The floods of Belial assailed me.

The cords of Sheol surrounded me; the snares of Death confronted me.

In my distress I called upon the LORD, yea, I called unto my God; and out of His temple He heard my voice, and my cry did enter into His ears.

יוואא ניְדַבֶּר דְּיִר לֵיהוֹה אָת־דִּבְרֵי הַשִּׁירֶה הַגְּאָת (ס) בְּיוֹם הִצִּיל יְהְנָה אֹתָּוֹ מִכָּף בְּלֹ־אִיְבֶיוּ וּמִכָּף שְׁאִיּל: (ס)

י ניאַמְר יְדְוָה סְלְמָּי וּמְצָּבְהִי וּמְפָּלְמִי בָּי:

מִנְקָלְ אֵפַׂנָא וֹנְוְנִי (ס) וּמִאָנֹבֹּו אִנְּמֵהַ:

֓ ۡ ﴿ ﴿ كُٰۤ الْحَادِ اللَّهِ الل

וְהַּוֹמְטִׁ, בּאֵׁוֹלֶּוּנִי: אַפֿבֿאַ (ס) נּיּהְמָּמִ מִּעִיכִּלְנְ פִּיּלְ בּגַּבַלַגְ אַפֿבֿא בִּעַנִי וֹאָלַ אַנִּ

- Then the earth did shake and quake, the foundations of heaven did tremble; they were shaken, because He was wroth.
- Smoke arose up in His nostrils, and fire out of His mouth did devour; coals flamed forth from Him.
- He bowed the heavens also, and came down; and thick darkness was under His feet.
- And He rode upon a cherub, and did fly; Yea, He was seen upon the wings of the wind.
- And He made darkness pavilions round about Him, gathering of waters, thick clouds of the skies.
- At the brightness before Him coals of fire flamed forth.
- The Lord thundered from heaven, and the Most High gave forth His voice.
- And He sent out arrows, and scattered them; lightning, and discomfited them.
- And the channels of the sea appeared, the foundations of the world were laid bare by the rebuke of the LORD, at the blast of the breath of His nostrils.
- He sent from on high, He took me; He drew me out of many waters;
- He delivered me from mine enemy most strong, from them that hated me, for they were too mighty for me.
- They confronted me in the day of my calamity; but the Lord was a stay unto me.
- He brought me forth also into a large place; He delivered me, because He delighted in me.
- The Lord rewarded me according to my hands righteousness; According to the cleanness of my hands hath He recompensed me.
- For I have kept the ways of the LORD, And have not wickedly departed from my God.
- For all His ordinances were before me; And as for His statutes, I did not depart from them.

- (כ׳ ותגעש)[ק׳ וַיִּחְגָּעַשׁ] וַתִּדְעַ הַאָּהֶץ (ס) מוֹסְדְוֹת הַשָּׁמָיִם יִרְגָּוּ יֵיְחְגְּעֲשׁי בִּי־חֲרֶה לְוֹּ:
- עַלְה עַשְׁן בְאַפֹּוּ וְאֵשׁ מִפְּיוּ תֹאַכֻל (ס)מָחָלִים בְּעַרְוּ מִמֶּנוּ:
- ·· ניֹם הַּמִּוֹם נּינֹג (a) נֹהֹבַפָּׁג טַּטַע בַּלְּבֶּוִי:
- בּלְפָּג הַלְ_פָּרְוּכ נַּלְּאָב (ס) נַיִּרָא הַּלְ_ יי נִיּרְבָּר הַלְ_פָּרְוּר נַיְּאָב (ס) נַיִּרָא הַלְ_
- מִיִם עָבֶּי שְׁטְקְים: בּּי נַנְשֶׁת חָשֶׁבְ סְבִיבֹתָיו סָבָוֹת (ס) חַשְּׁרַת־
- נו מְנְּנַה נֶנְיְדִי בְּעֲרִר נַּחֲלֵר אֵשׁ: (ס)
- طبطي: (م) *• تَلَمَّهُ مَا مِمْمُنَهُ نُوبِّنِ لَمُخْرَبًا نَقَا
- ر: ر: نَهٰٰرِۤل بَهِٰات رَبَّواهِٰيَ قِرِبَم (ک انتظا)[م رَبْبَت]:
- י נינֹג אָפֿבּי יָם נּלְגָּ מְטַבְּיִנִי שַבְּיִג (ס) בּּוֹגְג אָפֿבּי יָם נּלְגְ מְטַבְּיִנִי שַבְּיַג (ס
- رَجْرَا بَوْرَا بَوْرَاتِ نَوْلَارُهُ (حَ) رَبْهُرُ بَوْرَتَ ^{2}
- دَّد: (۵) شاكلت خَلْبَه هَنيُد تَنْقُد نُعِيْن مَهُمُّا
- ײַ נּיַבָּא לַמֶּרְחָב אָתָּי יְחַלְּצֵּנִי כִּי־חָפֵּץ מּי: (ס)
- לְנִּי (ס) װּ װְלְּמְלָנִי וְיִנְיִנִי בֹּגִּגִּלִנִי בַּלָּבִי יָבִי, יָּהָּיִבּ
- מּאָבְעַנֵּי: (a) בּוֹבָר יִּעוֹעִי וֹלָאִ בֹחֵּמִּשִׁי
- ממּנִּע: בּר כְלַ־מִּשְׁפַּּמָּר לְזָּגִּיִּרִי וְחֻפִּתָּרִי

- And I was single-hearted toward Him, And I kept myself from mine iniquity.
- Therefore hath the LORD recompensed me according to my righteousness, According to my cleanness in His eves.
- With the merciful Thou dost show Thyself merciful, With the upright man Thou dost show Thyself upright,
- with the crooked Thou dost show Thyself subtle.

  And the afflicted people Thou dost save; But Thine ever are upon the haushry, that Thou mayest humble

With the pure Thou dost show Thyself pure; And

- eyes are upon the haughty, that Thou mayest humble them.
- For Thou art my lamp, O Lord: And the Lord doth lighten my darkness.
- For by Thee I run upon a troop; By my God do I scale a wall.
- As for God, His way is perfect; The word of the LORD is tried; He is a shield unto all them that take refuge in Him.
- For who is God, save the LORD? And who is a Rock, save our God?
- The God who is my strong fortress, And who letteth my way go forth straight;
- Who maketh my feet like hinds', And setteth me upon my high places;
- Who traineth my hands for war, So that mine arms do bend a bow of brass.
- Thou hast also given me Thy shield of salvation; And Thy condescension hath made me great.
- Thou hast enlarged my steps under me, And my feet have not slipped.
- I have pursued mine enemies, and destroyed them; Neither did I turn back till they were consumed.
- And I have consumed them, and smitten them through, that they cannot arise; Yea, they are fallen under my feet.

- tarin מַמְינִיר מָמִים לְוִ (a) נְאָמְׁעַמְּרָר מִעְּנִירִי
- ני ניַטְּב יְהְנָה לִי בְּצִּרְקְתָּי (ס) בְּבַרָי לְנָגָר מיניי:
- ,, עם־קטָיד תַּקְחַפָּד (ס) עַם־גָּבָּוֹר מָטָים הַתַּמְם:
- د مُعَارِّتُكُ لِي الْمُعَالِّمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ
- בְּמִים מַּמְּפְּיל: אַר־עַם עָּנָי הַּילִינַ (ס) וְעֵינֵיִיף עַלִּי
- ٠٠ בָּץ בְבָה אַרָוּץ נְּדְוּר (ס) בָּאלֹהַן אֲדַכֶּגר שְׁיּר:
- ַ הַאָּל מְמָים דַּרְבָּוֹ אִמְרָת יְהֹוָהֹ צְרוּפְּה (ס) מָגֵן הוֹּא לְכִל הַחֹסָים בְּוֹּ:
- מְפַּלְהַּבֵּׁג אֶּלְנֵינוּ: בּּ מִּג אֵלְ מִפַּלְהַבֵּּג יִּבּוֹנְעִי (ס) וּמָג אַוּר
- ברכו) | ל. בַּרְבֶּין: בּבְּלְ מֶשְׁנְיִּגְ הַוֹּיִלְ (ס) נַיִּמָּר הַמָּנִם (כִּי
- ְּנְׁ לְּמְטֵׁגְ נַתְּמְבֵּׁנְנֵי (כֻ בְּלְכְנְנֵי (סִ בְּלְכְנִי (סִ בְּלְכִנְיִ (סִ בְּלְכִנִי (סִ בְּלְכִנִי (סִ
- ر מְלַמֵּר יָדֵי לַמִּלְחָמָה (ס) וְנִחַת קִשָּׁת־ יַר מְלְמֵר יְדִי לַמִּלְחָמָה (ס) וְנָחַת קָשָׁת־
- os נשטו_ל, לולו יִאְמֹּוּ וֹהֹיִילוּ שַּׁרְבֵּיִי: (a)
- מֿגַבַּלְוִטִּם: אַנְדְּבָּלְוִטִּם: (ס) וֹלָאִ אָּמִּוּבִי (ס) בּלָאִ אָמִּוּבִּ
- ײַטֿטַע בּוֹלֶגְי: װְאָבַבָּם וֹאִמְטַבָּם וֹלָאָ וֹטִנְמָנּוֹ (סִ) זַוֹּפָּלְנִּ

- For Thou hast girded me with strength unto the battle; Thou hast subdued under me those that rose up against me.
- Thou hast also made mine enemies turn their backs unto me; Yea, them that hate me, that I might cut them off.
- They looked, but there was none to save; Even unto the Lord, but He answered them not.
- Then did I beat them small as the dust of the earth, I did stamp them as the mire of the streets, and did tread them down.
- Thou also hast delivered me from the contentions of my people; Thou hast kept me to be the head of the nations; A people whom I have not known serve me.
- The sons of the stranger dwindle away before me; As soon as they hear of me, they obey me.
- The sons of the stranger fade away, And come halting out of their close places.
- The Lord liveth, and blessed be my Rock; And exalted be the God, my Rock of salvation; .
- Even the God that executeth vengeance for me, And bringeth down peoples under me,
- And that bringeth me forth from mine enemies; Yea, Thou liftest me up above them that rise up against me; Thou deliverest me from the violent man.
- Therefore I will give thanks unto Thee, O LORD, among the nations, And will sing praises unto Thy name.
- A tower of salvation is He to His king; And showeth mercy to His anointed, To David and to his seed, for evermore.

הפטרת האת הברכה

- אָבְעָּם אָבְלַמֶּם: אַבְעָּם אָבְלַמֶּם:
- װְנְיִם (ס) מֹם לְאָרֵיֹנֹלְמֹנִי נֹמֹלֵבְנֹי:
   װְטַפּּלְמְנִי מִנִיבֵּי מַמַּנִ עַמְלַבְּאָמַ
- לְנ: (ס) בּוֹנ פֹבׁע וֹשִׁכּעַהְנֵע לְחֵּמִנִּה אָּזִּן וְחֵּּמִעִּה יִּיִּ
- אָנֶר וֹמִּמֵּנ: בי טַּגַ וֹטִנְיִי יִלְנַנְנֵּרְ אֵנְגַיִּ (סִ) וֹנְנְיֶם אֶּלְנֵיִּנִ
- ** קאָל הַנֹּתָן נְקִּמָׁת לָרִ (ס) וּמֹרָיד עַמָּים מַחְמֵּנִי:
- אַזמֶר: אַזמֶר:
- (כ׳ מגריל)[ק׳ מִגָּדִיל] יִשׁיעַנִּי מִלְיַּנִי יַּ יַּ מְּגִיר יִלְזַרְעָּ יַּ מִגִּילְם: (פּ)

.81:1 – 1:1 hudsol si daratlaH ədT

Now it came to pass after the death of Moses the servant of the Lord, that the Lord spoke unto Joshua the son of Nun, Moses' minister, saying:

ַן וְיָהִי אַחַבֵּי מִיֹת מֹשֶׁה שָּבָּד יְהִוְּה וַיִּאִמָּר יְהִנְּה אָל־יְהוֹשָׁעַ בִּּן־נִּוּן מִשְׁבֵּת מֹשֶׁה לֵאמִר:

Moses My servant is dead; now therefore arise, go over this Jordan, thou, and all this people, unto the land which I do give to them, even to the children of Israel.

Every place that the sole of your foot shall tread upon, to you have I given it, as I spoke unto Moses.

From the wilderness, and this Lebanon, even unto the great river, the river Euphrates, all the land of the Hittites, and unto the Great Sea toward the going down of the sun, shall be your border.

There shall not any man be able to stand before thee all the days of thy life; as I was with Moses, so I will be with thee; I will not fail thee, nor forsake thee.

Be strong and of good courage; for thou shalt cause this people to inherit the land which I swore unto their fathers to give them.

Only be strong and very courageous, to observe to do according to all the law, which Moses My servant commanded thee; turn not from it to the right hand or to the left, that thou mayest have good success whithersoever thou goest.

This book of the law shall not depart out of thy mouth, but thou shalt meditate therein day and night, that thou mayest observe to do according to all that is written therein; for then thou shalt make thy ways prosperous, and then thou shalt have good success.

Have not I commanded thee? Be strong and of good courage; be not affrighted, neither be thou dismayed: for the Lord thy God is with thee whithersoever thou goest.

Then Joshus commanded the officers of the people, saying:

- משָׁה עַבְּדִּי מֵח וְעַמִּהֹ לִּוּם עַבֹּר אָה־ הַיַּרְבֵּן הַנְּה אַמְּהֹ וְבְּלִ-הָעָם הַנְּּה אָלִ-הְאְּהֶץ אַשֶּׁר אַנְבֵּי נֹתֵן לְהָם לִבְנֵי יִשְׁרָאֵל: בְּלִ-מְמִוֹם אֲשֶׁר תִּדְרַוְּ בַּּף־רַגְּלְבֶּם בִּיֹּ
- לֶכֶם וְתַעַּיִּר צַּאֲשֶׁר הַבְּרְתִּי אֵל־מֹשֶׁה:
   לֶכֶם וְתַתַּיִּר צַאֲשֶׁר הַבְּרְתִּי אֵל־מֹשֶׁה:
- מהמקבר והקבלון הזה ושר הנקר • הגרול נהר-פרה כל צבץ ההמהרם ושר הנם הגרול מבוא השמש יהנה גבוקבם:
- ְ לֹאִ־וִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָּנֶּיִף כָּל יְמֵי חַיֵּיִף כַּאֲשֶּׁר חַיִּיתִי עִם־מֹשֶׁר אֶהְיָה עִפֶּּוּ לֹא צַרְפְּהַ וְלֹא אֶעֶוְבֶּהְ:
- , הַנַּק נְאֵבֶּוֹץ בֵּי אַפְּׁה תַּנְחִיל אָת־הָעָם תַּנָּה אָת־הָאְּהֶץ אַשֶּר־נִשְׁבָּנְהִי לַאֲבוֹהָם לְתָה לְהָם:
- رَمْ بَيْنَمَ بِهُمْ مِغُهَ رَضُمُهَ رَائِسُنَمْ خِچَرً مَهْنَدَ نِهِنَا نَضْمَعُنَا خِفِيَ مَهْجَدَ خِچَرً مِهْنَدَ نِهِنَا نَضْمُعُنَا خِفِيَ مِهْجَدَ خِچَرً يَعْمُ بِيُونَا بَهُمُنَا مِغْدَ خِفِيْنَا مِهْجُدَا خِچَرً
- לא־יִמֿישׁ סַפֶּר ׁתַהּוֹרָת תַזָּת מִפָּיף וְתָּנִיתָ פִּלְ-תַפָּתִּוּב בָּוֹ כִּי־אָָז תַּצְּלִיתַ אָתַ-דְּרָבֶף וְאָז תַשְׂבֵּיל:
- ַ הַלְוּא צִּוּיִתִּיף הָוַה אָלְהָיף בְּכִל אַשֶּׁר הַחָת בֶּי שִּמְף יְהְנָה אֵלִהָיף בְּכִל אֲשֶׁר הַלְף: (פ)
- oı [¿צַנ יְהוֹשֶׁמַ אֵּטַ שִּׁמְבֵי בַּאַמְר:

Pass through the midst of the camp, and command the people, saying: Prepare you victuals; for within three days ye are to pass over this Jordan, to go in to possess the land, which the LORD your God giveth you to possess it.'

And to the Reubenites, and to the Gadites, and to the half-tribe of Manasseh, spoke Joshua, saying:

'Remember the word which Moses the servant of the Lord commanded, you, saying: The Lord your God giveth you rest, and will give you this land.

Your wives, your little ones, and your cattle, shall abide in the land which Moses gave you beyond the Jordan; but ye shall pass over before your brethren armed, all the mighty men of valour, and shall help them;

until the LORD have given your brethren rest, as unto you, and they also have possessed the land which the LORD your God giveth them; then ye shall return unto the land of your possession, and possess it, which Moses the servant of the LORD gave you beyond the Jordan toward the sunrising.'

And they answered Joshua, saying: 'All that thou hast commanded us we will do, and whithersoever thou sendest us we will go.

According as we hearkened unto Moses in all things, so will we hearken unto thee; only the Lord thy God be with thee, as He was with Moses.

Whosoever he be that shall rebel against thy words in all that thou commandest him, he shall be put to death; only be strong and of good courage.

עְבְרֵוּו בְּקֵבֶּב חַמַחֲנָה וְצֵוּוּ אָת־חַעָּםׂ לֵאמֹר חַבְינוּ לְבֶם צֵידָה בִּּי בְּעָוֹדוּ שְׁלְשֶׁת יָמִים אַמָם עְבְרִיםׁ אָת־חַיַּרְדֵּן חַזָּה לְבוֹא לְרֵשֶׁת אָת־חַצְּרִי אֲשֶׁר יְחְנָה אֵלְהַיבֶּם נֹתֵן לְבֶם לְרִשְׁמֵּה: (פ)

אַמָּר יְהוֹשֶׁעַּ לֵאִלְר: בּי וְלְרְאִּנְבֵּוֹיִ וְלְנִּדְיִ וְלְחַבֵּּי שֵׁבָּם חַמְנַשָּׁהִי

ַּ זְכִוּר אָת־הַדְּלָּר אֲשֶׁר צִּוָּר אֶקְהַנֶם מֹשֶּׁר קַבֶּם וְנְתַּוֹ לְאֵמָר יְהוְּה אֵלְהַנֶּם מִשָּׁר קַבֶּם וְנְתַּוֹ לְבֶם אֶת־הָאֶהֶי אֵלְהַנֶּם מִשְּׁר

ئىرى مَغْدَر بَرَيْن مِيْن خُيْدًا لِمُمْن مَعْدَرُد بَاشِهُ، عَ ذُغِيْر يُمَادُه خَرْ دِعَنِي، بَابُرَ خُرِه مِشِه جُهِرْ يُمَادُه خِرْ دِعَنِي، بَابُرَ مُؤْمًا مِيْمُ

עׁר אַשָּר־נָגִיחַ יִחְנָה וּ לִאַחִיכָם בָּכָם אֵלֹהִיכֶם נֹתַּן לָהָם וִשִּׁבְּהָׁם לְאָהֶץ יִרְשִּׁחְכֶם נִתַּן לְהָם וִשִּׁבְהָּם לְאָהֶץ יִרְשִׁחְכֶם וִירִשְׁהָם אוֹהָה אַשָּׁרוּ נְתַּן לְכָם מִשֶּׁה עֲבֶּר יְהוְה בְּעָבֶר חַיַּרְהַן מִיְּרָח הַשְּׁמָשׁ:

נְּהְּמְּׁב וֹאֵּלְ_כִּלְ אֲמָּׁב שִׁמִּּלְנִוֹנִי נִּלְנִּי בּי נִיּהְנִי אָנַבַיִּנִוּמְהַ לָאַמִּב כָּלְ אַמָּבַבּוּיִלָנִיּיִי

ַ בְּכָל אֲשֶׁר־שְׁמַעִּנִּוּ אֵל־מִשֶּׁר בֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיף רַק יְהְיֶה יְהְנָה אֵלֹהָיף עִּמָּף בַּאֲשֶׁר הְיָה עִם־מֹשֶׁה:

מפטיר לשבת ראש חודש

The Maftir for Shabbat Rosh Hodesh is Numbers 28:9 - 15.

And on the sabbath day two he-lambs of the first year without blemish, and two tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, and the drink-offering thereof.

This is the burnt-offering of every sabbath, beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

And in your new moons ye shall present a burnt-offering unto the LORD: two young bullocks, and one ram, seven he-lambs of the first year without blemish;

and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for each bullock; and two tenth parts of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for the one ram;

and a several tenth part of fine flour mingled with oil for a meal-offering unto every lamb; for a burnt-offering of a sweet savour, an offering made by fire unto the Lord.

And their drink-offerings shall be half a hin of wine for a bullock, and the third part of a hin for the ram, and the fourth part of a hin for a lamb. This is the burnt-offering of every new moon throughout the months of the year.

And one he-goat for a sin-offering unto the Lord; it shall be offered beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

«יוועאא יקיום הَשַּבְּּח שָׁנֵי־קִבְשָׁים בְּנֵי־שָׁנָה קְמִימָם ישְׁנֵי שָשְׁרֹנִים סָׁלֶת מִנְחָה בְּלִּילֶה בַשֶּׁמֶן וָנִסְבְּוֹּ:

יי עלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַתִּוֹ עַל־עֹלַת הַמְּטֵיר יִנְסְבֶּה: (פ)

בְּנִישְׁנְּהְ שִּׁבְּעֶה הְּמָה הְּמְהְ הְּבְּהְ פְּרִים בְּנִי־בְּקָר שְׁנַּיִם וְאַנִּל אֶּלְד בְּבְשָּׁים יי יִּבְרָאִשְׁי חְדְּשִׁיבְּם תַּקְרִים:

نَّارَتُ عِنْ الْأَنْ وَكُمْ مَدْمِتًا جَذَرِّاً جَفَّمَا كَهِد مِهِمِيَة نَفِيْ عِنْ الْأَنْ وَكُم مَدِمِة جَذَرِّة جَفَّمُ أَنِّهُ مِنْ مِهُمَّةً:

۽ ٻوښرا وښانا چاري جاشي خپښر حاچچښ بېټرد فځار يري ډېټي بېښد حاديثيد:

ן נְסְפֵּיהָם חֲצֵּי תַהִין ִיִּהָנָה לַפָּׁר יִשְׁלִישָׁת תַהַין לְצִּיל יּרְבִיעָת תַהָין לַפֶּבֶשׁ יָיֵן וַאֹת עֹלֵת הֹדֶשׁ בְּחְדְשׁׁי לְחְדְשֵׁי תַשְּׁנֶה:

עַל־עַלַת הַמְּנֵיר צָּחָד לְחַמֵּאת לַיהֹוָה יִשְׁעִּיר עִּוָּים אָחָד לְחַמָּאת לַיהוֹּהָ

הבטרת שבת ראש הודש

The Maftir for Shabbat Rosh Hodesh is Numbers 28:9 - 15. The Haftarah is Isaiah 66:1 - 24.

Thus saith the LORD: The heaven is My throne, and the earth is My footstool; where is the house that ye may build unto Me? And where is the place that may be My resting-place?

For all these things hath My hand made, and so all these things came to be, saith the Lord, but on this man will I look, even on him that is poor and of a contrite spirit, and trembleth at My word.

> ַכּה אַמַר יְהוָה הַשִּׁמֵים כִּסָאִי וִהָאָהַץ הַרָּם הַגְּלְי אִי־זֶה בַּיִּת אֲשֶׁר הִּבְּוּרִלִּי וְאֵי־זֶה בּאַמָר יְהוְיִה בַּשְׁמַנִים כִּסָאִי וְהַאָּבֶץ הַרָּם

װְכָּבּרְאַכֶּה וְחָרֵד עַּלְ־זֶּה אַבְּיט אָלְ־עָּנִי נְאָם־יְהְוָּה וְאָלִ־זֶּה אַבְּיט אָלִ-עָּנִי וְאָם־בְּלִ־אַכֶּה יְאָלִיזֶה עַּבְּיט

He that killeth an ox is as if he slew a man; he that sacrificeth a lamb, as if he broke a dog's neck; He that offereth a meal-offering, as if he offered swine's blood; he that maketh a memorial-offering of frankincense, as if he blessed an idol; according as they have chosen if he blessed an idol; according as they have chosen if he plessed an idol; according as they have chosen if he blessed an idol; according as they have chosen if he is a memorial of a many in the interpretations.

Even so I will choose their mockings, And will bring their fears upon them; Because when I called, none did answer; When I spoke, they did not hear, But they did that which was evil in Mine eyes, And chose that in which I delighted not.

Hear the word of the LORD, Ye that tremble at His word: Your brethren that hate you, that cast you out for My name's sake, have said: 'Let the LORD be glorified, That we may gaze upon your joy', But they shall be ashamed.

Hark! an uproar from the city, Hark! it cometh from the temple, Hark! the LORD rendereth recompense to His enemies.

Before she travailed, she brought forth; Before her pain came, She was delivered of a man-child.

Who hath heatd such a thing? Who hath seen such things? Is a nation brought forth at once? For as soon as Zion travailed, She brought forth her children.

Shall I bring to the birth, and not cause to bring forth shut the Lord; Shall I that cause to bring forth shut the womb? Saith thy God.

Rejoice ye with Jerusalem, And be glad with her, all ye that love her; Rejoice for joy with her, All ye that mourn for her;

That ye may suck, and be satisfied With the breast of her consolations; That ye may drink deeply with delight Of the abundance of her glory.

For thus saith the LORD: Behold, I will extend peace to her like a river. And the wealth of the nations like an overflowing stream, and ye shall suck thereof: Ye shall be borne upon the side, and shall be dandled upon the knees.

As one whom his mother comforteth, So will I comfort you; and ye shall be comforted in Jerusalem.

שׁוֹהֵט תַשּׁוֹר מַבֶּה־אִּישׁ זוֹבֶחַ תַשָּׁרֹ עַּׂרֵף בְּלֶב מַצַּלֶּה מִנְחָהֹ דַּם־חֲזִּיר מַזְבָּיר לְבֹנֶה מְבֶרֵף אָוֵן נַם־הַמָּה בֶּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשְׁקוּצֵיהֶם נָפְשָׁם חָפֵּצְה:

לאַ הַפּגּטׁי בָּחָרוּ: (ס) גְאַ שְׁמֵעׁנּי וּיִּנְּשָׁי הָרַעַ בְּעָּילִי וּבָּאָשָׁר אָבָיא לְחָׁם זְעָּן בְּרָאָטִי וְצָּין עּוֹלָי וּבָּאָשָׁר בְאַ-חַפּּגִּיי אָבְתַר בְּתַּעִּלְיִי וְמָלִי וּמָלִי וּבְּאָשָׁר

, שׁמְענּ ְ דְּבִר יִחנְה הַחֲבֵרִים אָלִ־דִּבְתוּ אָמְרוּ אֲחֵילֶם שׁנְאִילֶם מִנְדִּילֶם לְמָעַן שִׁמִּי יְבְבַּר יְחְנְׁה נִיְרְאָה בְשִׁמְחַהְבֶם וְתֵּם יֵבְשׁוּ:

מְאָבֶּׁם וּמִוּרְ לְאִּיֶּבֵּׁוּו: 2 - פֿוּרְ הִּאִוּן מִמְּיִר פֿוּרְ מִבִיכִּלְ פֿוּרְ יִבִּוְִר

ئىن خۇرە ئۇد. ئۇلات خۇرە ئ**خبى** تۆر كۆك خۇرە ئۇرى ئۇرد

ְ מִי־שִׁמַע בִּוֹאִת מִי רָאָת בָּאֵלָה הַיִּיּחַל אֶבֶץ ְבְּיִוֹם אָהְד אִם־יִּנְלֵד גִּוֹי פַּעַם אָהָת בִּי־חֲלְה גַּם־יָלְדֶה צִיּיִוֹן אָת־בָּנֵיהָ:

ַ װַאָּנִי אַּמְּבִּיר וְלְאַ אִיּלִיר יִאַמַּר יְהֹוְיָה
 ַ הַאַנִי אַמְבִּיר וְלְאַ אִיּלִיר יִאַמַּר יְהוֹיְהַ

שָּׁישִׁי אִּטִּי מִשְּׁיִשְׁ בְּלְ הַמְּּהָ בְּלְ אִנִּבְיִ שְּׁיִשְׁיִּ אִּטִּירִ מְשְׁיִשְׁ בְּלְ הַמְּּהָ הַמְּחָהִי אִתְּיִ בִּיבִי בְּיִ

לְמָעַן מְּינְקוּ וְהִהְעַעַּנְּהָם מִעָּר תַּנְּהָרָ לְמָעַן מְתָּצּוּ וְהִהְעַעַנְּהָם מִנְּיו כְּבוֹדֶה: (ס)

פִּי־בָּהו אַמָּר יְהֹנָה הִנְנִי נִמֶּה־אֵכֵּיהִ פְּנִהָּר שְׁלִים וּבְנַחַל שׁוֹמֵף פְּבָוֹד גּוֹיָם וְינַקְמֵּם עַלְ־צַּדְ הְנְמָּשׁוּ וְעַלְ־בָּרְכָּיִם הְשְׁעֵּמְיוּ

نخرندهٔكِات فَائْتَامِد: ق خَيْرِهِ كَهُدُد خَلَا اللَّهُ فَا لَكُرْدَر كَائْتَامُجُتِ

And when ye see this, your heart shall rejoice, and your bones shall flourish like young grass; and the hand of the Lord shall be known toward His servants, and He will have indignation against His enemies.

For, behold, the LORD will come in fire, And His chariots shall be like the whirlwind; to render His anger with fury, And His rebuke with flames of fire.

For by fire will the Lord contend, And by His sword with all flesh; And the slain of the Lord shall be many.

They that sanctify themselves and purify themselves to go unto the gardens, behind one in the midst, Eating swine's flesh, and the detestable thing, and the mouse, Shall be consumed together, saith the LORD.

For I [know] their works and their thoughts; [the time] cometh, that I will gather all nations and tongues; and they shall come, and shall see My glory.

And I will work a sign among them, and I will send such as escape of them unto the nations, to Tarshish, Pul and Lud, that draw the bow, to Tubal and Javan, to the isles afar off, that have not heard My fame, neither have seen My glory; and they shall declare My glory among the nations.

And they shall bring all your brethren out of all the nations for an offering unto the Lord, upon horses, and in chariots, and in fitters, and upon mules, and upon swift beasts, to My holy mountain Jerusalem, saith the Lord, as the children of Israel bring their offering in a clean vessel into the house of the Lord.

And of them also will I take for the priests and for the Levites, saith the Lord.

For as the new heavens and the new earth, which I will make, shall remain before Me, saith the LORD, so shall your seed and your name remain.

ין וּרְאִימָם וְשָׂשׁ לִּבְּבֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כַּדֵּשָׁא תְפְּרֵחְנְה וְנִיֹרְעָָה יַר־יְחֹנְהֹ אָת־עַּבְּדִיי וְזְעַם אֶת־אִיְבֶיי: (ס)

נו פִּי־תַּנָּה יְהֹנָה בְּאֵשׁ יָבֹוֹא וְכַסּוּפָּה מַרְפְבֹתָּיִוּ לְחָשֶׁיב בְּחַמָּה אַפּֿוֹ וְנַעֲּרָתִּוֹ בְּלַחֲבֵי־אֵשׁ:

₆₁ כָּי בְּאֵשׁ יְהְוָה נִשְׁפְּׁט יּבְחַרְכִּי אָת־כְּל[ַ]בְּשְׁׂר וְרַבִּי חַלְּלֵי, יְהְוָה:

ַ הַמִּהְקַדִּשִּׁים וְהַמָּטִהֵלִים אָל־הַנּנִּוֹת אַהָר הַהַזִּיר וְהַשֶּׁקֵץ וְהָעַּבְבָּר יַהְדֵּר יָהָבֵּר נְאָם־יְהֹנְה:

אָטַ בְּבוּגִי: אָטַ בְּלְ טַגּוּנִים וְטַלְּמָנִוִּט וּבָּאִנּ וְרָאִנּ אָטַ בְּלִבוּנִים וְעַּלְמָנִוִּט וּבָּאִנּ וְרָאִנִּ

י אָל־תַגּוֹיִם אַנֹת וְשִׁלֵּחָתָּי מִתָּם וְפָּלֵיטִׁת הֻבָּל וְיֵיֵן תַאִיֵּים תַרְחֹלִים אֲשֶׁר לְא־שְׁמָתִ אָת־פְּבוֹתִי תַּרְשִׁישׁ פָּוּל וְלָנִּד מִשְׁבֵי קִשְׁתִּ אָת־פְבוֹתִי בַּגּוֹיִם:

וְהַבֵּיאוּ אָת־בָּל־אָחִיבֶם מִכָּל־הַוּוֹנִםוּ מְנְחָהוּ לִיהוֹה בַּסּוּסִים יִבְּבֶּבׁנִם וּבַצַּבָּים וּבַפְּרָדִים וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל חַר קְּדִשֶׁי יִהיִשְׁלָם אָמַר יְהְוָה כַּאֲשֶׁר יָבִּיאוּ בְנֵי יִשְׂרָצֵל אָת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי שָהְוֹר בֵּית יְהְוְה:

ַ וָנִם־מֵּהָם אָמָּח לַפֹּהַנִים לַלְוֹיָם אָמָר יְהְנָה:

جْد حَمُّ شِد يَرْد مَشِد مَثْدُه لَهُمُوء يَنْ يَنْ مُشِد عُرْد مَشِد مَثْدُه لِخُدُا يَنْ خَمُّ شَدِ يَشْد عَثْد مَشِد مَثْدُه لِخُدُا

- And it shall come to pass, that from one new moon to another, and from one sabbath to another, shall all flesh come to worship before Me, Saith the LORD.
- And they shall go forth, and look Upon the carcasses of the men that have rebelled against Me; For their worm shall not die, Neither shall their fire be quenched; And they shall be an abhorring unto all flesh.
- וְהַיָּה מְבֵּי־חֹֹבֻשׁ בְּחָדְשׁׁוֹ וּמִבֵּי שַבֶּתּ בְשַבַּתִּוֹ יָבַוֹּא כְל־בְּשָּׁר לְהִשְׁתַהַוֹּת לְפָנֵי אָמָר יְהֹוְה:
- וְיִצְאָּוּ וְרָאָוּ בְּפִּגְרֵי הָאֲנְשִׁים הַפּשִׁעָים בָּי בֵּי תּוֹלַעְמְּם לָא תָמִוּת וָאִשָּׁם לָא תִּכְבָּׁת וְהָיִּי בַרְאָוֹן לְבְל[ַ]בְּשֶׂר: וֹהִיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה

הפטרת שבת מחר חודש

The Haftarah for Shabbat Maḥar Ḥodesh is I Samuel 20:18 – 42.

And Jonathan said unto him: 'To-morrow is the new moon; and thou wilt be missed, thy seat will be empty.

- And in the third day thou shalt hide thyself well, and come to the place where thou didst hide thyself in the day of work, and shalt remain by the stone Ezel.
- $\mbox{\sc And I}$ will shoot three attows to the side-ward, as though I shot at a matk.
- And, behold, I will send the lad: Go, find the arrows. If I say unto the lad: Behold, the arrows are on this side of thee; take them, and come; for there is peace to thee and no hurt, as the LORD liveth.
- But if I say thus unto the boy: Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for the LORD hath sent thee
- And as touching the matter which I and thou have spoken of, behold, the Lord is between me and thee for ever.
- So David hid himself in the field; and when the new moon was come, the king sat him down to the meal to
- And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall, and Jonathan stood up, and Abner sat by Saul's side; but David's place was empty.

- יפָּקר מוֹשְׁבֶּף: יפָקר מוֹשְׁבֶף:
- אָגֶּלְ בַאֶּבֶׁוְ בַּאָנֵלְ: אָמֶּרְ־נִסְמַרְמַ שָּׁם בְּוָיִם תַּמָּגַּמֶּת וְנְאָבִּילִ הַלְּאֵלַ מִבֵּר מְאָר יִבָּאתַ אֶלִ הַנְּשִׁ
- ؞؞ ڔٟێڐ۪؞ ש۪ڔٚڛؚؠ הַחִצָּים צָבָּה אֹירֶה קְשְׁקְח־לֶי לְמַשְּרֶה:
- ڔۤהנֵּהֹ אָשְׁלָח אָת־הַנָּעַר לֵּךְ מָצָא אָת־הַחָצִּים אִם־אָמֹר אַמָּר לַנַּעַר הַנָּה הַחָצַּיםו מִמְּךְ וָהַנָּה קָהָנַּװִבָּאָה פִּי־שָׁלִּוֹם לְךְּנְאֵין דְּבֶּר חַי־יְהְוָה:
- ي إאָם־פָּה אִמָּר לִמֶּׁלֶם הַנָּה הַהָּצִּים מִמָּךְּ נְהָלְאָה לֵּךְ פֵּי שִׁפְּהָדָּ יְהְנָה:
- בּינִי וּבֵינְךְּ אֲשֶׁר דִּבֶּרְנִי אֲנֵי וְאֵחָה הִנָּה יְהֹנָה בִּינִי וּבֵינְךְּ עַּד־עוֹלְם: (ס)
- +2
   !!@qqr p;r pyr pyr

   rigiqh (c) ad)[q, ad] q'aqid
- يريْهِد تَرَهُّرُ وَحَامُنَهُدُا جِوَوَهُ جِوَوَهُ \$7 מَنَهُدُ رَجُّرَ رَجُّهُ إِنِهُدُ جِوَوَهُ جِوَدِه بِيْهِ فِهِذِ رَجُورَهِ بِجَرَاتُ جِرَادٍ:

- Nevertheless Saul spoke not any thing that day; for he thought: 'Something hath befallen him, he is unclean; surely he is not clean.'
- And it came to pass on the morrow after the new moon, which was the second day, that David's place was empty; and Saul said unto Jonathan his son: 'Wherefore cometh not the son of Jesse to the meal, neither yesterday, nor to-day?'
- And Jonathan answered Saul: 'David earnestly asked leave of me to go to Beth-lehem;
- and he said: Let me go, I pray thee; for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he hath commanded me; and now, if I have found favour in thine eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come unto the king's table.
- Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him: 'Thou son of perverse rebellion, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?
- For as long as the son of Jesse liveth upon the earth, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he deserveth to die.'
- And Jonathan answered Saul his father, and said unto him: 'Wherefore should he be put to death? what hath he done?'
- And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that it was determined of his father to put David to death.
- So Jonathan arose from the table in fierce anger, and did eat no food the second day of the month, for he was grieved for David, and because his father had put him to shame.
- And it came to pass in the morning, that Jonathan went out into the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

- וְלֹאֵ־דִבֶּר שְׁאָּוּל מְאָוּמָה בַּוּוֹם תַהָּוּא כָּי אַמַר מִקְהָה הוּא בִּלְתָּי שָׁהַוֹּר הוּא כִּי־לָא שְׁהְוֹר: (ס)
- ַנְיָהִי מִמְּחֵבָת הַחֹהֻשׁ הַשִּׁנִי נִיפְּקָר מָקִּוֹם בְּוְּדִ (פּ) נַיְּאִמֶּר שָׁאִּיל אֶל־יְהוֹנְתֵּן בְּנִי מֵרְיִּעַ לֹא־בָּא בָן־יִשָׁי גַּם־הָּטָּוֹל גַּם־הַיָּוֹם אֶל־הַלְּחָם:
- ניַען יְחוֹנְהָן אָת־שָׁאִיל נִשְׁאָל נִשְׁצָל דְּוֶד מִעְמָּדֵי עַד־בֵּית לְחֶם:
- ניאטר שַלְחַנִי נְאַ בָּי זָבַחֹ מִשְׁפְּחָׁר לְנִּי בָּעִּיר וְחַוּאִ צִּנְּת־לִי אָחָי וְשַּׂמָּר אָם־מָצְאָחִי חֵן בִּעִינִּיף אָמֶלְטָּה נָּא וְאֶרְאָָר אָת־אֶחְי עַל־בֵּן לֹא־בְּא אֶל־שֶׁלְחַן הַמֶּלֶךְ: (ס)
- ניִחַר־אַּף שָׁאִּגל' בִּיהַוֹּנִמָּן ניַאַמֶּר לֹוֹ בֵּן־נְשָׁנִת הַפַּרְדִּית הֲלַוֹּא יָדִינְּהִי בִּי־בֹחֵר אַמֶּה:
- בֵּר בְלְ־חַיָּמִׁים אֲשֶׁר בֶּן־יִשִּׁיׁ חַיִּ עַלִּ־חָאֲדַמְּׁה לָא חִכִּוֹן אַמָּה וּמַלְכּוּחָדְּ וְעַמְּה שָׁלָח וְקַח אֹתוֹ אֵלִי בָּי בֶּן־מָוֶת הְוּא: (ס)
- ַלְמָּׁה יוּטָת מֶה שְּׁמֵּר: בּיַעַן יְהַוֹּנְהָן אֶת־שְׁאִיל אָבָיו וַיַּאִמֶּר אֵלֶיו
- אָּטַ-גִּינְה: (ס) גְּטֵּגְ מִּאַנּגְ אָטַ-טַּטַנְיִּט מִּמָּם אָבְּיִנ לְטַמָּנִע נְּמֶּגְ מֵּאַנִּגְ אָטַ-טַּטַנְיִּע מִּמָּם אָבִּינ לְטַמָּנִע
- נְיְּאֵבְ אֶּלְ_בִּיְּהְ בָּי הִכְּלְמִּוְ אָּבֶּיִוּ: (ס) וְלְאֵ-אֶבְּלְ בִּיִּוֹם-חַחָּחָה חַמָּּלְטֵּוֹ בְּטֵּם בִּי הַמְּלְטֵּוֹ בִּיִּם הַמִּּלְטֵּוֹ בִּטֵּרִי. אָשׁ
- בְּנֵג וְנָמַר קַמָּן מִמֶּנ: נְנֵנֵ כַּפֵּלֵר נֵיצָא יְחִינְתָן חַמְּבֵר לְמִנִמָּר

- And he said unto his lad: 'Run, find now the arrows which I shoot.' And as the lad ran, he shot an arrow beyond him.
- And when the lad was come to the place of the arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried after the lad, and said: 'Is not the arrow beyond thee?'
- And Jonathan cried after the lad: 'Make speed, hasten, stay not.' And Jonathan's lad gathered up the arrows, and came to his master.
- But the lad knew not any thing; only Jonathan and David knew the matter.
- And Jonathan gave his weapons unto his lad, and said unto him: 'Go, carry them to the city.'
- And as soon as the lad was gone, David arose out of a place toward the South, and fell on his face to the ground, and bowed down three times; and they kissed one another, and wept one with another, until David exceeded.
- And Jonathan said to David: 'Go in peace, forasmuch as we have sworn both of us in the name of the Lord, saying: The Lord shall be between me and thee, and Between my seed and thy seed, for ever.'

- וַנִּאִמֶּר לְנַמֲלֵּוֹ דָּץ מִצֵּא נָאַ אָת־תַּחִצִּים אַשֶּר אָנֹכֶי מוֹרֶה הַנַּעַר דָּץ וְהוּא־יָרֶה הַחֵצִּי לְהַעְּבְרְוֹ:
- ַנְּבָא תַנַּעַר עַד־מְקָוֹם תַהֵּצִי אֲשֶׁר יָרֶה יְהוֹנָתָן נַיּקְרָׁא יְהוֹנָתָן אַתַרֵי תַנַּעַר נַיֹּאמֶר הַלְוֹא תַתַּצִי מִמְּךְּ נְהֵלְאָה:

- נּגַאמֶר לְנִ בֻּ'בְּ בִּבְּנֵג בִּמְרֵב: י⁺ נּיפֿו וֹינִוֹלוֹן אָטַבבָּלָנִג אָלִבְעַנֹּתֹּב אָמֶרַבְלָנִ
- תَوْעַר בָא゚ וְדָוֹד קָם מִאָצֶל תַנָּגָב וַיִּפֹּל יִּיִשְׁקָוּו אָרִשׁ אָת־רֵעָּהוּ עַּלָשׁ פְּעָתִים יִיִּשְׁקָוּו אַישׁ אָת־רֵעָהוּ וַיִּבְכוּוּ אַישׁ אָת־רֵעָהוּ עַד־דְּוָד הַגְּדְיל:
- וַאָּמָר יָהוֹנְחָן לְדָוָר לֵךְ לִשְׁלִוֹם אֲשֶׁר יִהנְה יִהְנָהו בְּינֵר אֲנַחָנוּ בְשָׁם יְהוָה לֵאמֹר יַהנְה יִהְנָהו בִּינִי וּבֵינָף וּבֵּין זַרְעָּי וּבֵין